

Claude Granville Conant
from
Uncle Wm [illegible]
1874 Middleton N.
N. Y.

Has autograph of two
Samuel Morse

Sacrarum Profanarumque

PHRASIUM POETICARUM THESAURUS,

RECENS PERPOLITUS ET NUMEROSIOR FACTUS.

OPERA
M. IOANNIS BUCHLERI
in Wicradt Præfecti.

Auctus signatis locis à D. *Nicolao Baxio*, cui Virgilii nomina *Synonyma* separatim à D. *Buchlero* addita sunt.

Adiacent præterea Buchanani *Phrases, simul cum reformata* Poëseos *institutione Musarum candidatis cognitu perquam necessaria.*

Editio decima tertia prioribus emendatior *&* *locupletior.*

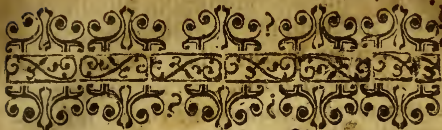
LONDINI,
In officina *E.G.* sumptibus *Joannis Rothwelli* sub signo Solis in *Cæmeterio Paulino*, 1642.

Samuel Mather
His Book
1693

Saml Mather Sen
His Book anno dom
1698

Sam Mr
his Book
anno Domini
1728

Samuell Mather

Joannes Buchlerus

SPECTATÆ INTEGRITATIS VIRO *BERNARDO GVALTERIO*

S.P.D.

Go verò, *Bernarde*, partim ut tuæ satisfacerem petitioni, partim ut puerilium studiorum commodis inservirem, *Thesaurum* nostrum Poeticum cum adjuncta institutione, sic ad incudem & limam jam octavum revocavi, ut facile à lectore vel parum attento mihi ea in re nec studium, nec diligentiam defuisse, perspici possit. Mendas, quæ inter excudendum ir-

repſerant,ſuſtuli. Non pauca addidi. Cæterum in omnibus præcipuam hanc operam dedi, ne querimoniam brevitas, neve nauſeam copia poeticæ candidatis moveat. Quam meam operam tibi rurſus inſcriptam & dedicatam offero, ut hi duo libelli familiaritatis noſtræ pignus & Monumentum ſempiternum exiſtant. Tu velim in hanc curam incumbas, ut elegantibus typis accuratè excuſos in eorundem manus propediem redire ſinas. Auctionem à P. Baxio factam, eodem quo inſerta eſt ordine inter excudendum, ſi è re tuâ videbitur ; ſervare poteris. Vale quam diutiſſimè, & *Buchlerum*, tui ſtudioſum, amare perge.

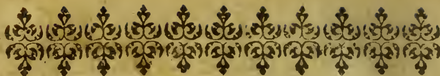
Azariah Mather Ejus Libr: 1702

LIBEL-

LIBELLUS SIBI INDITO DE NOMINE AD POESEOS CANDIDATUM.

THesaurus dicor, pleno seu copia cornu,
Omnis quod ditem de locuplete penu,
Largus opum, cuivis promptus dare dona petēti
Hinc nisi sublato munere nullus abit,
Mille ferant, unusuè, mihi par copia restat:
Sumendo nostræ non minuuntur opes.
Post sunt Thesauri Cræsi, Crassiq; ferendi,
Nostro, cum Dominis nam periere suis.
Perpes at est noster, seros ditatque Nepotes,
Et claros ex his reddit honore viros.
Quisquis es accelera, cape quod tibi cumq; placebit
Vt dives nostris efficiare bonis.
At sine judicio quidvis auferre caveto:
Optio cum detur, quæ magis apta cape.
Nec tua, nec me cujusquam fastidia pungunt;
Auferet hinc alius lætus inepta tibi.
Diversis diversa placent, sordentq; vicissim:
Quod non est modo, cras utile forsan erit.

M. Joannes Buchlerus a Gladbach,
Præfectus in Wicradt lusit.

AD EVNDEM.

DECASTICON

PROTREPTICON

DIETICHI OFFENBECII.

Qui cum fruge ſtudes vatum noviſſe labores,
Illorumque manu reddere & ore phraſes :
Nec vis incertis procedere ut *Icarus* alis,
Labi nec ſimili cum *Phaëthonte* modo !
Nunc Theſauron adi, reſera, multumque revolve :
Magna ſub exiguo corpore gaza latet :
Qua ſi utaris, ubi rerum te affligit egeſtas,
Exiguo magnas tempore pandet opes.
Vendicat ut ſummus ſibi parva exordia ſplendor,
Fluminaque ut minimis magna replentur aquis :
Sic quoque cognitio vires acquirit eundo,
Atque hinc theſauros cogit & inde novos.
Qui properat temerè temptis ad ſumma puſillis,
Aſſequier ſummo ſumma labore nequit.
Non eſt parva rudi primum ſpernenda phaſelus,
Ingenti donec nare trireme ſciat.
Hoc duce carpe viam, portu ne forſan aberres,
Copia dives ineſt, aptaque verba metro.
Quod deſit longo tibi poſt capietur ab uſu,
Rimando, quibus hæc gaza coacta, locos.

DE

DE HUIUS, ET HVIC SVB FINEM ADJUNCTA REFORMATA Poëſeos inſtitutione conjuncta lectione carmen paraneticum.

HI duo ſi libri multumque diuque legantur,
Efficient tandem Muſis & Apolline dignum.
Ex docili cupidoque ſuo lectore Poëtam.
Primus habet docta congeſtos arte loquendi
Scribendique modos, illis docet utier alter:
Præceptis omnem exemplis Poëſeus *artem,*
Vt decet illuſtrans, fugienda, ſequendaque quovis
Carminis in genere integre ſimul omnia ponens:
Cum ſit plenus uterque, brevis tamen: ut cito dicta
Percipiant animi dociles, teneantque fideles,
Fontibus ex puris tenet & puriſſima uterque
Labris ô Philomuſe tuis ſitientibus apta:
Si libes non ante tibi hinc haurire pigebit,
Hoc tua tempora quam fuerint perfuſa liquore.

Petrus Meyvius Gladbecus
poni fecit.

Whilst ys yt no part of ye earth can ever bee so hot
as formerly it was, ye Equinox is bigger
Because ye ecliptick is in cancer overEden

THESAURUS, M. IOANNIS BUCHLER. à P. F. N.

Baxio auctus inque capita distributus, juxta seriem Alphabeticam,

Aaron. vid. El. Poet. 655.

A

ABBAS VOX SYRA PATREM significans.

* VEnerandus, venerabilis, vittatus, sacer, infulatus, Antistes mitra lituoque decorus, Archimandrita: velut ovium μάνδρας, id est stabuli, seu caulæ pastor, Cœnobiarcha. Ordinibus pernustùs, ut rem tractat publicam. Præfectus, Antistes Cœnobii.

v. El. Poet. 493. *ABDERE seu ABSCONDERE.*

* Occultare, retrudere, obtegere. Latebris committere. *Virg.* Abde domo, *subauditur* in. Quolibet abde loco. Tenebris mandare. Oculis ne subtrahe nostris tam gratam speciem. Principi sensuum aliquid eripere. Speluncis abdidit atris. *Vide abscondere, occulere.*

ABDOMEN, seu PINGVEDO.

* Abdomen crassum, pingue, nitidum, distentum, opimum. Venter multo abdomine tardus. Abdomen non saturabile. Abdomen suum curat. Fecit abdomen Deum *in lucronem, seu helluonem.* Multo gravis est abdomine venter. Animus ceu carcere pingui conclusus marcet. Grande saginati nil nisi ventris onus.

v. El. Poet. 655. *ABEL.*

* Justus, innocuus. Telo fratris peremptus. Qui sanguine primus tinxit humum moriens. Quem primum afflavit invidia Adamidûm. Abel primitiali ovium grege latò convertit

vertit Domini sincera in munera vultum. Qui primus mortem subiit. Telo fraterno cæsus Abelus.

ABERRARE A VIA.

Innumeras errore vias implere. Ferri dubia ambage viarum. Decipi errore locorum. Ire vagus incertas vias. Nunc huc, nunc devius illuc errare. Hinc inde errare, dubiis passibus errare. Incertis agi, rapi, ferri. Per devia ferri, rapi. Passibus ambiguis fortuna volubilis errat.

* Agi velut ratis orba clavo fluctibus in mediis. In triviis perplexus hæret, pede & mente parum constante. Fertur ut nervo excussa sagitta, validus quem turbo coegit declinare scopum. Planeta, erro, vagabundus, ambiguus. Aversari, refugere eminus hoste viso. Horret ut agna lupum, ubi vidit pernice cursu ad se contendere. Ut lanienam corpore toto passurus reus, cui gelida formidine sanguis coit, & salsæ manant per tempora guttæ. Fati recordatio mentem animi expectorat.

ABERRANS.

Sinuosis flexibus errans. Variis tractibus errans. Variis, dubiis erroribus actus. Variis hic inde erroribus actus. Dubiis passibus, gressibus errans. Qui vagus itque reditq; vias. Quem devius error ducit in ambiguum. Recto de tramite flectens. Tenens, sectans, sequens erroris iter.

ABIGERE.

Detrudere à statione, vel finibus hostem. Fugare aliquem oculis suis. Dare terga coegit. In fugam agere hostes. Aliquem à se disjungere longe. Hostes bello fugare. Pellere regno. Disjicere, vel distrahere fuga. Clara dies stellas sole oriente fugat. Matura dies noctem fugârat.

ABLUERE MANUS. In El. Poet. 4-17.

* Fontana manus unda lavare. Manus fluviali spargere lympha. Stillante gutto, seu gutturni depurgare manus. Concretas pariter fluviali aspergine sordes abluere. V. Lavare.

ABOMINARI, vide Execrari. In El. Poet. 4-5.

ABRAHAM.

Olere auctor Abramus. Innumeræ gentis pater Abras. Semen Abrahami multis in gentibus olim. Florebit Thariades, id est, Tharæ filius. Thariades Sodomam per vernas liberat urbem. *Pius. Numinis unius observantissimus, Integer vitæ, Deo fidissimus Abram. Assertor urbis Sodomæ. Cujus semen arenas æquoris, & numero superavit sidera cœli. Miraculum fidei Abram parenti dictus Abraham Deo. Nati immolator unici. Qui pignus unicum senile dicavit victimæ. Plebs Abramæa quæ fata stirpe fuit.

ABSALON.

Maachides, à matre Maacha. Maachides infert arma infœlicia patri, Et stultâ populũ comparat arte sibi. Furit Absalon amens, Quærit & inviro sceptra tenere Deo. Qui fratri ante, movet nunc impius arma parenti ; Quo salvo, salvum se putat esse minus. * Impius, sceleratus, nefarius. Qui non est veritus thalamum violare paternum. Tyrannus inglorius, qui regno patrem expulit, eques. Impia intulit arma. Vita regnoq; Absalon exul iniquo Jessæi Regis natus. Cæsarie patula dependens Absolo quercu.

b. Eleg. Poet. ABSCONDERE. 167.

* Oculis subtrahere, vel subducere, Rapere ex luminis oris. V. Occulere, vel, abdere.

Aliquem de crimine tollere. Abluto crimine remittere. Indignum crimine ducere. An commotæ crimine mentis absolves hominem, & sceleris damnabis eundem ? Absolvunt crimina Mystœ. Præses Romanus illegatos expedit. Paucis, at validis entheisque verbis orco subtrahit, reasque animas transmittit in astra.

ABSTEMIVS.

* Fugitans Bacchi. Osor temeti gaudet puris abstemius undis. Merum abhorret. Fontanos potat latices : at pocula Bacchi aversatur. Pellit aqua sitem aridam, quamvis meri copia fiat. In unda sentit Iacchum, In Iaccho undam, tanta ceperunt hominem fastidia vini.

ABSVRDA AGERE.

* Ordine converso facere omnia. Facere contra decorum. Orco cœlum confundere. Delphinum silvis appingere, fluctibus aprum. Humano capiti ceruicem jungere equinam. Liquidas, concludere vestibus undas. In tribulis ficus, in sentibus uvas quærere. In flammam flammas, in mare fundere aquas. V. Frustra.

b. El. Poet. 131 ABVNDANTIA. Abundantia

* Copia, fertilitas, ubertas, dives afluentia rerum, fertilis, uber agri. ἀνάριθμοι μηλῶν χιλιάδες, innumera ovium millia. Pomis exuberat annus. Ager morientibus æstuat herbis. Quot flores Sicula nascuntur in Hybla. Quotque ferat dicam terra Cilissa crocos. Quam multa fiat grandine canus Athos. Ipsæ lacte domum referunt distenta capellæ ubera. Assyrium vulgo nascetur amomum. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Et duræ quercus sudabunt roscida mella. Blandos fundent cunabula flores. Seraque revertens Nocte domum, dapibus mensas onerabit inemptis. Mella fluant illi ferat & rubus asper amomum. Quotque in flore novo pomis se fertilis arbos

arbos induerat, totidem autumno matura tenebat.

ACCELERARE OCYVS.

* Maturare, festinare, ocyus exequi, impete ferri. Ocyus & jaculis,& ventis fugere. Fulminis ruere velocius alis. Rumpere moras. Maturare fugam. Celerare fugam. Haud multa morari, *pro* multum. Accelerare gradum. Nec mora, nec requies. Rapidis ferri passibus. Præcipitare moras omnes. Ferri properante pede. Concitare celerem gradum.

ACCIPITER.

ß ! Rapax, ferus, velox prædo. *Cui nomen a præda contigit* τανυσίπτερος ὄρνις, lativolus ales, *quia late patentibus alis volat.* (α) Volucris rapto quæ vivit, & omnes terret aves. Nulli satis æquus, in omnes sævit aves. Venans in aëre. Vivens semper in armis. Vrgens trepidas columbas. Consequens pennis sublimem in urbe columbam, comprensamque tenens pedibus uncis. Columbam apprensam auferens, & voraci rostro eviscerans.

ACCVSARE.

Falsis ne perge querelis. Incusare tuos. Crimine agere reum, incusare aliquem acri ore. Scelus retexere. Crimen alicui apparare. Crimine aliquem premere. Maculare nomen alicujus crimine. Lædere aliquem crimine.

* Criminibus falsis insimulare virum. Intentare reo crimen. Impegisse mihi crimen diceris innocuo. Cur mihi dicta dies qui sum sine crimine? Grande horrendumque tribunal cogis adire reum, nullo qui crimine vitam infecit.

ACHAB.

* Impius, scelestus. Dirus Achabus erat sanctos qui cæde Prophetas sustulit. Tectus centone vili cornuus it pœna sceleris exterritus Amriades, *erat enim Achab Amri filius.*

ACHILLES.

Æacides, *ab avo.* Pelides, *à patre.* Nerios heros, *à matre,* satus Nereide. Jovis Æginæque nepos. Thessalus, Æmonius, Pellæus, Phthius, *à patria.* Timor Phrygum, Trojæ populator, Fatum Trojæ. Exitium Trojæ. Decus & tutela Pelasgi Nominis. Caput insuperabile bello. Juvenis qui fortibus armis acta patris vicit. Qui dedit Hectoria leto, Hector, & Alcides, & sanguinolentus Achilles. Thetidis proles. Thetidis filius, Chironis alumnus. πρηστὴρ μάχης, Fulmen pugnæ.

ACHITOPHEL, DAVIDIS ET Absolonis consiliarius.

Consilium magnis regni de rebus initur: Præ reliquis princeps *Achitophelus erat*: Gilonites, *à patria.* Cumque Gi- lonitem,

lonitem (quo non præstantior alter consilio, aut ullo major honore fuit) Audiret violasse fidem, partesque fovere adversas, subito concidet ipse metu. Ingressus patriæ natalia tecta Gilonis, colla sibi innectit torto fallacia fune, Fœdum infœlici de trabe pendet onus.

ACTÆON.

Autoneius heros, Cadmi nepos Speculatus membra Dianæ. Præda suis canibus. Actæon canibus præda fit ipse suis.

v. El. Poet. 655. ADAM.

β. Primus in orbe reus, fons Grandævus, Protoplastus, primævus. Tellure rubra formatus γενάρχης. Princeps gentis humanæ α) Terrigena. Primus pater. Primævus parens. Primus in orbe parens hominum. Tellure rubra formatus. Primus Adam captus mendacis fraude colubri. Evolve Annales, luteus tibi primus & unus Auctor cunctorum comperietur, Adam.

ADIVNGERE.

Adsciscere suis precibus. Adsciscere generum urbi. Adjungere animum. Quæ vis immanis nostris vos applicat oris? *Terræ* applicare.

v. El. Poet. 465. ADMIRARI.

* Mens stupefacta fuit. Admiror, stupeoque. Attonitis hæsere animis. Stupet inscia turba. Attonitis inhians animis. Olli obstupuere silentes, Conversique oculos inter se atque ora tenebant. Obtutu tacito stetit. Aspectu obmutuit amens.

v. El. Poet. 3. 4. ADOLESCENTIA.

* Verna, florida, vivida, lubrica, in vitium flecti cerea, *ætas* mollis & apta capi, flosculus *ætatis primæ*, pars optima *vitæ*, *ætas* viridis, quæ nondum pervenit ad acumen. O nec adhuc juvenis, nec jam puer, utilis *ætas*. O decus atque *ævi* gloria magna tui. Dum nova lanugo est. Me *primæ lanuginis ætas* abstulit, atque anni. Barba resecta mihi bisve, semelve fuit, Et suberat flavæ jam nova barba comæ. Dum vernat sanguis, dum rugis integer annus. *Primæ lanuginis* anni.

ADONIS.

Myrrhæ filius. Cynarâ creatus. Cythereïus juvenis, heros. Avo genitore creatus. Per facinus soror cui sua facta parens.

ADORARE.

* Supplicibus votis sollicitare Deum. Animo cum corpore flexo Numen adorabat. Numen cœleste precari. Cervicem curvare Deo, Αὐχένα κάμπτειν) Numina sancta precari. Solemnia vota reddere alicui. Supplex aris imponit honorem. Divûm templis indicere honorem. Supplicibus venerari.

v. El. Poet. 222.

precari numina votis. Numina sancta poscere. Deum in vota vocare. Moestis Dominum implorare querelis. Precibus Dominum votisque vocare. Tendere ad sidera manus supplices. Duplices ad sidera palmas tendere. Genu terram, manibus petere supera astra.

ADVENTARE. v. El. Poet. 402

* Propius succedere. Vicinum fieri (Foribusque propinquant. Terrasque cita ratis attigit aura. Tangere vel premere locum aliquem. Venire in portus. Portum tenere. Portum subire. Considere ad portum. Portus delati intramus amicos. Condere se alto portu. Tangit carina solum. Ad littora tendere cursu. Tellure petiri. Tellurem velis arripere. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt.

ADVERSÆ RES.

* Sors inimica premit res nostras. In me conspirasse videntur cuncta elementa simul. Fortuna noverca fit mihi. Aspero mea fata tenore procedunt. (Tempestas fera. Tempora nubila. Fata aspera. Obrui ingenti procella. fortuna intonuit. Me profugum comites deseruere mei. Fatis adversis ferri. Casu concussus acerbo. Casu perculsus iniquo. Frangimur fatis, ferimurque procella. In adversum rapit Deus. Fatis urgetur acerbis. Non agitur vento prospero nostra carina. In pejus ruere, ac retro referri. Si mens non leva fuisset Fata retrahunt. Fata obstant. Fortuna invidet. Fortuna fatigat. Fortuna inimica agitat, mergit. O sola infandos Trojæ miserata labores.

ADVLATOR. Adulari. v. El. Poet. 14.

* Blandus, melleus, perniciosus, blandiloquus. Byssina verba loquens, in ore nata, non pectore. Hyblæo potiora melle verba propinans. Insincerus amicus, qui se componit ad omnem majoris nutum, vitiisque impertit honesta nomina virtutum, νόσος φιλίας, morbus amicitiæ adulatio, γαστρὶ δοῦλος, ventris mancipium est adulator.) Blāda loquens fallaciter ore. Dans Blanda verba. Dulcibus utens verbis. Fallere doctus verborum lenociniis. Blandas linguas, & pectora prava gerens. Fallaci ore blanda loquens. Subdola verba fundens blanda lingua Vanos vendens fumos.

ADVLTER. v. El. Poet 425.

* Mollis, turpis, spurcus, obscenus, nocturnus, cincinnatus, calamistratus, nitidus. Crimen adulterii committens, ausus vetitos attentare hymenæos. Veneris qui furta nefandæ sectatur, thalamosque alienos incesto polluit ausu. Concubitu indulgens vetito. Tori sociam alieni invadens. φώριος συλήτωρ λέκτρων, Furtivus prædo thalami. Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. Ausus es hospitii temeratis advena

vena ſacris, Legitimam nuptæ ſollicitare fidem.

ADVLTERIVM.

Furta tori. Furtiva voluptas. Furtum Veneris. Turpe ſpolium pudoris. Injuria thalami. Furtivi fœdera lecti.

ADVLTERIVM COMMITTERE.

Temerare fœdera lecti. Sociale rumpere fœdus. Lædere, deſerere fœdera ſocialia. Violare jura mariti. Iura iugalia non ſervare. Fallere jura tori. Rumpere uincula tori. Deſtruere toros legitimos: Non ſervare fœdera lecti, vel ſocii tori. Conjugale ſolvere fœdus.

ÆACVS.

*Incorruptus, ſeverus, juridicus, non exorabilis vili. Unus triumvirum; infernorum. Διὸς βλάστημα Germen. Jovis) Aſopiades: Qui reddidit jura ſilentibus. In pœnas ingenioſus. Continuo ad pœnam juſtus vocat Æacus umbram.

ÆDIFICARE.

*Subſtruere, Moliri fundamina templi, dom', turris.) Ponere, jacere fundamina urbis. Tecta locare, molirique aggere muros. Ædificare, fabricare, ſtatuere, figere, condere, extruere mœnia. Mœnia prima locare. Ponere in montibus urbem. Murorum attollere moles. Mœnia conſtituere alicui. Congregare oppidum ſaxis. Cingere muris oppida. Æternam condere ſedem. Ducere muros urbis. Gratiſſima condere tecta. Urbem componere terra. Cœptæ aſſurgunt turres.

ÆDIFICIUM.

Opus. Operis faſtidia ſummi. Vaſta mole domus condita. Nobilium regalia tecta virorum Artificis decorata manu. Congeſtum ceſpite culmen. Fabrica parvæ domus.

ÆGROTARE.

Triſtes inceſſunt corpora morbi. Exangui ſquallent pallida corpora morbo. Tentari gravibus morbis, exerceri, conſici, affici, pallenti morbo. Conflictari tenacibus morbis. Gravi decumbere morbo. Trahere oſſa collapſa morbo. Atroci preſſum decumbere morbo. Ima laborant continuis cruciatibus oſſa. Gravibus morbi cruciatibus uri. Languor tabificus habet corpora. Totum corpus ingenti languore jacet ſine viribus ægrum. Dira lues morbi acerbi invaſit corpus. Artus depaſcitur arida febris. Triſti languebant corpora morbo.

ÆGROTVS.

Invalidus. Artus invalidi. Invalidum corpus. Ægra, vel languida membra. Morbo lanquens, decumbens, ſquallens. Quem languor habet. Affectus, afflictus morbo, Morbo gravis. *Ægritudo me deartuavit, mihi qua hoſpitem me fecit. χεῖται ἀνδί, Proximus orco.

ÆGYPTUS.

* Dives, fertilis, hiulca, Nilo fœcunda regio. Nilotica tellus: Oræ Niliacæ. Tractus Pharii. Ora mareotica. Regio quam Nilus inundat, quam fugiunt imbres) Ægyptica tellus. Carens imbribus. Genitalia arva Canopi. Arva Mareotica. Ægyptus cœli studiosa. Deorum prodigiosa parens. Pluviæ inscia regna.

ÆNEAS. V. El. Poet. 463.

* Tros Anchisiades. Anchisæ soboles Dardanius, magnanimus, Laomedontius, Dardanides, Phrygius, pius) Æneia virt⁹. Æneia pietas, nulli pietate secund⁹. Vir magnus bello. Pietatis idoneus auctor. Anchisa generat⁹. Cythereius heros. Danaûm ductor. Teucrum dux inclyt⁹. Rex Dardani⁹. Rex Phrygi⁹. Troius heros. Laomedonti⁹ heros. Laomedontiades. Dardanius Æneas. Troïus Æneas. Maxim⁹ Teucrorum ductor. Nat⁹ Dea. *Romanæ stirpis origo.* Mavorti⁹ heros. Lux *Troianæ* clarissima gentis.

ÆLOIA. V. El. Poet. 770.

Domus Hippotadæ regis. Hippotadæ regnum. Æoli⁹ carcer, Nimborum patria, loca fœta furentibus Austris. Ventorum domus.

AEOLVS.

* Ventipotens. Rex tempestatum. ταμίας ἀνέμων, Prom⁹, & cond⁹ ventorum.) Hippotades suis. truculentior Euris. Princeps ventorum. Frænans, tenens, cohibens, compescens carcere ventos. Qui cum velit, æquora placet. Ingenio populi convenit ille sui. Qui vasto antro luctantes ventos tempestatesque sonoras Imperio premit, & vinclis, & carcere frænat. Qui mulcere potest fluctus, & tollere ventos. Qui incutit vim ventis. Qui tenet immania saxa, ventorumque domos.

ÆQVALES.

Pares annis. Parilis ætas. Et nunc æquali tecum pubesceret ævo. Fuit hic animis æqualis & annis. *Vide Parnassum.*

ÆQVALITER.

Nullo discrimine habere. Quatuor in partes divisum mensibus æquis. Justa pari premitur veluti cum pondere libra; Prona nec hac plus parte sedet, nec surget ab illa.

ÆQVINOCTIUM.

Tempora nocturnis æqua diurna. Componens paribus humeris noctemque diemque. Æquato tum Libra die cum tempore noctis.

AER. V. Eleg. Poet. 5.

* Mollis, cedens, liquidus, tenuis, rar⁹, mobilis, agitabilis, circumfusus.

* Sola

* Sola liquentia quæ volucres secant, magnum inane. Elementum humidissimum. Πόρος οἰωνῶν, Semita volucrum.) *Aeriæ plagæ*, domus, oræ, *Æthereæ oræ*, *auræ*. *Aerii* tractus, campi. Volucres *auræ*, revolubilis, agitabilis aër. Liquidus *æther*. *Iupiter*.

AER LENIS.

Grata, mollis, placida, tepida, serena aura. Grata Aëris temperies. Mollior aura spirans, volitans exiguo solo. Zephiri spirantes mollibus auris. Leniter susurrantes, gelidis afflatibus auræ. Mitior aura temperans solum. Serenior aër blandum arridens. Aura sibilans tenui sono.

V. El. Poet. 481. *ÆSCVLAPIVS.*

Phœbeius. *Coronides*. Phœbo nymphaque *Coronide* natus. Proles *Apollinis*. Proles *Apollinea*, Natus *Apolline*. *Epidaurius*.

V. El. Poet. 39. *ÆSTAS.*

* Fervida, torrida, pulverulenta, frugifera, spicea. Anni pars aurea, quum ager messes fert pinguis opimas. Æstas Phœbeis ignibus ardens, quæ vestit agros culmis cerealibus. Spicea serta gerit calidissima solibus æstas. Θαλυσίας ὥρα. Cereale tempus.) Robustior annus. Formosa messibus. Curva falce legens matura semina. Coronans se maturis spicis. Cum calet & medio sol est altissimus orbe. Cum pecudes umbras, & frigora captant. Cum fundit Canis æstifer arva. Cum medio tostas æstu terit area fruges. Cum sitiunt herbæ, & pecori jam gratior umbra est. Tempora aspera siti, atque extorrida æstu. Cum terræ ardore dehiscunt. Ubi pulsam hiemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.

ÆSTATIS TEMPORE.

Ubi ardens *æstas* scindit Phœbeis ignibus agros. Cum culmis agros vestit cerealibus *æstas*. Ubi flavet dulcibus campus aristis. Quando seges passim maturis flavet aristis, & falciferas poscit adulta manus. Cum seges vel Ceres incurva falce resecta cadit. Cum *æstas* urit atrox fervida brachia cancri. Cum densa Ceres campo multicolore nitet. Cum torrida *æstas* rapidis solibus ardet, flavaque sunt maturis frugibus arva. Herculei cum sol terga leonis adit. Cum spicea messis campis inhorruit. Cernitur æstivis campus cum plenus aristis. Cum Phœbus sicci terga leonis adit. Concava littorei cum fervent brachia Cancri. Tempore quo siccos Cancer adurit agros. Cum mensis adest quem pulcra Jovis sibi vindicat uxor, quo peragrant cancri sidera, solis equi. Quando viget campis ridentibus æstas. Quando æstas coronas

V. El. Poet. 29.

nat se frugiferis spicis. Quando blanda Ceres viget lętis agris. Ubi campus viget æstivis hirsutus aristis.

ÆSTVS. V. El. Poet. 365.

*Rapidus, anhelus, gravis, fervidus. Sole sub ardenti sævit dum maximus æstus. Phœbus altissimus ignes spargit, æstuantque hiulca arva calore. Sirius ardentes radios jacit. Flamma; Vapores, *pro* æstu. Sicci fervores, Soles rapidi. Medios cum sol accederit æstus. Rapido fessis messoribus æstu. Æstus erat, magnusque labor geminaverat æstum. Solibus ætheriis, altoque recanduit æstu.

ÆTAS. V. Eleg. Poet. 235.

*Rapida, fugitiva, nulla revocabilis arte, lubrica. Cedere nata simul vita, luminis auras Intramus. Ætas aurea, argĕtea, ærea, ferrea, chalybæa. (Ætas moribus apta. Apti moribus anni. Ætas inter juvenemque senemque. Primi sanguinis ætas. Omnia fert ætas. Utendum est ætate, cito pede labitur ætas. Dum faciles anni juvenum, dum mobilis ætas. Veniet lustris labentibus ætas. Ubi jam firmata virum te fecerit ætas. Deterior donec paulatim ac decolor ætas Successit. Cum matura adoleverit ætas. V. *Adolescentia. Juventus. Pueritia. Senectus.*

ÆTERNITAS. ÆTERNVS.

Æternumque tenet per secula nomen: cui neque principium est usquam neque finis. Lux æterna, caritura que fine. Imperium sine fine. His ego nec metas rerum nec tempora pono. In æternam clauduntur lumina noctem. Mortis adempta est conditio. *Fluit instar mobilis undæ vita brevis; quam nescia finis excipit æternitas. Punctum vita brevis quam perpetuitas subit, spatio quę non clauditur ullo. Hæc momentanea vita est, ac si immenso comparetur guttula Ponto.

ÆTHER. V. El. Poet. 1.

*Sublimis, levis, liquidus, igneus, aureus, rutilus. κόσμου στοιχεῖον ἄριστον, mundi elementum optimum. σόφος ἁρμονίας πατὴς, Sapiens compositionis pater. Igni namque componuntur optima hæc infera corpora. ἀροχίτων, stelliferam indutus tunicam.) Ætherius vertex. Ignea via cœli. Levem fugiens secat æthera pennis. Ætherias aquila purum portante per auras. Vide *Aër.*

ÆTNA. V. El. Poet. 470.

Trinacria. Sicanis. Typhois. Rupes Ætnę. Ætnæus ignis. Sulphureis ardens fornacibus. In immensum geminatis ignibus ardens. Gigantis injecta faucibus, cratere arden-

ardenti terribilis. *Εγκλα̃ δοιοσχίσαι, Eeceladi tegmen, ὑψίλοφος, alticollis.

D. El. Poet. 767. AFFLICTVS.

Agitatus, jactatus, obrutus rapidis curarum fluctibus. Ingenti prostratus mole. Omnibus mersus malis. Agitat' multis terraque marique periclis, Terris jactat' & alto.

2. El. Poet. 165. AGAMEMNON.

Tantalides, *ab avo*, Atrides, *à patre*, Atrides major, *propter fratrem*, Mycenæus ductor. Conjugis victima. Tyndarei gener. Plisthenius vir, Trojæ populator. Conclamant Danai, stimulatque Agamemnon volentes.

4. El. Poet. 310. AGANIPPE.

Signa Medusæi equi. Fontes Aganippidas, Hianthea Aganippe. Fons Aganippæa. Permissidis educat unda: Par Aganippææ ludere docta lyræ. Dicite fontes Aganippidas Hippocrenes, Graia Medusæi signa tenetis equi.

5. Eleg. Poet. 8. 9. AGER.

*Pinguis, lat', læt', alm', dives, frugifer, ferax, fertilis, amœnus, luxuriosus, fæcundus.) Renovatus aratro. Oneratus messibus. Vestitus messibus. Humectat flaventia culta Galesus. Pinguia culta. Rus ferax. Et teneat culta jugera magna soli. Imus in extremo margine fundus habet. Eheu quam pingui macer est mihi taurus in arvo.

AGNVS.

Agnoscens matrem multis é millibus. Balans ad innumeras oves. Depulsus à lacte. Balatum exercens. Luxurians lætis agris. Subsiliens mollique in gramine ludens. Balatus matris per juga longa sequens. Fœtus ovium. Lascivi soboles gregis.

AGNVS DEI.

Agnus sanctus, sacer, innocens, innoxius, qui signavit iter ad astra suo cruore. Cujus sanguis delevit crimina nostra in alto jugo collis oliviferi. Hostia, victima data sceleri hominum piando. Qui volens cecidit hostia supero parenti, mactandus ad aram sacram crucis.

AGRICOLA.

Villicus. Colonus. Ruricola. Agrestis. Moderator aratri. Cultor agelli. Arva colens. Curvus, tristis, durus arator. Dura lacertosi fodebant arva coloni. Cum duro passa colona viro. Rustica pubes. Pauper ruris colonus. Rusticorum mascula proles, Sabellis docta ligonibus versare glebas. *Horat.* Gravem duro terram qui scindit aratro. Vilis, at utilis colonus.

AIAX.

AIAX.

Telamonius, Telamone satus, creatus. Telamoniades. Clypei dominus septemplicis Ajax, Salaminius Ajax.

ALAVDA.

Gaudens operis ruris adesse comes. Rediens nuntia laboriferi veris. Quæ satura vago gyros ducit in aëre, & grates agit munifico Deo. Solans amico cantu curas, & studia in agro agentium. Galeata caput. Blandisona.

ALBVS.

Candidior nive. Qui candore nives anteirent, candidior cygno, argento, lilio, ligustro candidior. Superatque nives et lilia candor. Par nitor intactis nivibus.

ALCEDO.

Cui notissima est sors pelagi. Excludens in *æquore* pullos. Incubans hiberno tempore pendentibus *æquore* nidis. Memores Ceycis amati. Dulce querentes.

ALEXANDER.

Dux Æmathius. Unus Pellæo juveni non sufficit orbis. * Æstuat infelix angusto limite mundi. Dux Macedo totius mundi tremor. Proles generosa *Philippi*, cujus spes ac vota fuere orbe toto majora. Frenator orbis. Ad nut' qui fortunam habuisse videtur. Δρακοντιάδης. Draconigena. Draconides. Eversor superbæ Babylonis.

ALLOQVI.

Compellare ore, voce. Affari dictis. Accedere dictis. Adire sonis. Aggredi aliquem dictis. Ad quem sic roseo Thaumanteas ore locuta est. Ad quem tum Juno supplex his vocibus usa est. * Hac affatus voce parentem. Compellare virum, & mœstas expromere voces. His vatem aggredior dictis ac talia quæro. Ita turbidus infit. Fidam sic fatur ad aurem. Ad Superos talia dicta dedit. *Catullus*.

ALTARE.

*Ara, fumida, pinguis, fessa, vaporata, thurea. Incensa altaria circum. Divûm fumantibus aris. Inde coronatas tibi thure piaveris aras. Lucent altaria flammis. Quum faceres altaria pinguia thure. Thure vaporatis lucent altaribus ignes. Non ad aram velut ad haram mysta venito.

ALTVS.

* Sublimis, excels', cels', elat', procer', edit', ardu', aëri', eminens, Aërias intrant fastigia nubes. Nubib' æqu'. Sublime minansque in æthera tectum. Nubib' insertans altis caput. Turris Antuerpiana consurgit in æthera. Turris Antuerpiana uasto aspectu contendit Olympo. Pyramis advatica longissima visu, cuj' vix corda decorem percipiunt.

Propinqua

Propinqua moles nubibus arduis. Scaldigenum Pharos aëria.) Summo ſedet altus Olympo. Sublime ad ſidera. Dum petit infirmis nimium ſublimia pennis. Actus ad ſidera. Vertice ad auras Ætherias tendit. Geminique minantur in cœlum ſcopuli. Regia ſolis erat ſublimibus alta columnis.

ALVEARE.

Alvearium. Alveus. Cerea caſtra. Apes conſortia tecta Urbis habent, magniſque agitant ſub legibus ævum. Ipſæ ad prætoria denſæ miſcentur. Seſe in cunabula cerea recondunt: Aulas, & cerea regna refigunt Alvearia vimine texta. Apum reſpublica mira exleges terrigenas ſuffundit.

D. Eleg. Poet. 10. 11.

AMARE.

Ardere cupidine alicujus. Capi amore alicujus. Fovere amorem. Amor tui regnat in meo pectore. Tacitum nutrire ſub pectore vulnus. Mea pectora mordet amor. Cæco carpitur igni. Æterno devinctus amore. Animus toto percepit pectore flammam. Tenere medio in pectore vulnus, percipere totis oſſibus ignes. Ferus amor flagrat in molli pectore. Flammis tacitis, ardentibus uri. Torquere, flagrare, uri, exardeſcere, inardeſcere amore. Amori indulgere. Sentire ignes. Amori gerere morem. Blandus amor ſtimulat præcordia. Sollicito amore implicitum eſſe. Succumbere fallaci amori. Rapido igne coqui. γλυκύπικρον ἐδέξατο θυμὸν ἐρώτων. Dulci-amaram admiſit legem amorum.

AMARE DEVM.

Dei amore flagrare. Divino incenſum pectus amore In deum ruere totis animi affectibus, In te mens abiit Chriſte. Langueo amore tui. Acrius ætheriis flammis mens uritur. Deficere ipſe mihi atque omnis in Deum transfundier opto. Suprema ô meta bonorum, animique centrum, quin feror in te ocyus? Sim quidvis, ſim ubi vis, ut prope te ſim. Te ſine vel cœlum miſero reputabitur orcus: Tecum vel cœlo gratior orcus erit.

D. Eleg. Poet. 11.

AMATOR.

Sibi omnia fingens. Concipiens aſpectu dolorem. Sentiens gratam ſub pectore flammam. Quem furor exercet noctesque dieſque. Cui ſunt gaudia rara, cura dolorque frequens. Cujus oſſibus tacitus ignis gliſcit. Quem molliter urit amor. Dulcibus, mellitis, placidis, blandiloquis verbis mulcere doctus. Miles modo factus amori. *Amator* eſt ſibi cadaver alteri vivit. Sibi abeſt præſens. Plus fellis quàm mellis habet.

AMASONES.

Securigeræ puellæ : *à securi cujus fuerunt inventrices, quaq; in bellis utebantur.* Threiciæ, *à Thracia.*

AMBIGERE. V. Dubitare.

AMBVLARE. V. *Ire, iter facere.*

AMICA. Eleg. Poet. 11.

Quæ di..icit fallere incautos amantes. Admotis repetens basia lasciva labellis. Ludens arbitrio suo. Quæ movet ardores. Levior foliis, auraque incertior. Docta movere blandiloquis verbis. Blandis, flexanimis, suavibus verbis animos mulcens.

AMICITIA.

Usus amiciæ. Unus amicitiæ tenor. Fœdus amicitiæ non vis, carissime, nostræ : Nec si forte velis, dissimulare potes. Donec enim licuit, nec te mihi carior alter. Movit amicitiæ cum te constantia longæ. Ante tuos ortus quæ mihi cæpta fuit. Qui duo corporibus, mentibus unus erant, Hic tenor hac viridi concordia cœpta juventa : Venit ad albentes illabefacta comas. Pœne mihi puero cognite pœne puer : Perque tot annorum seriem quot habemus uterque, Non mihi quam fratri frater amore minus.

AMICVS. V. Eleg. Poet. 11. 12.

*Alter ego. Te non superat mihi carior alter. Omnibus è meis amicis, vel millibus trecentis es antistes. Vita dulcior atque anima. O meis mihi carior medullis. Ipse Menœtiades non sic dilectus Achilli, aut Niso Euryalus. Quod Pyladi Orestes, id mihi tu. Pars animæ meæ, Damon & Pythias.) Pars animi. Pars desiderii. Fidissima pectora. Junctus amicitia. Hærens pectoribus. Longo cognitus usu. Manens in adversis. Thesea fide pectora juncta gerens Longo devinctus amore. Tu duris remanebas rebus amicus. Trepidæ duxq; comesq; fugæ. Æternum conversans amorem. Quem virtutis nomine junxit amor. Cujus fida pectora junxit amor. Tu comes antiquus, tu primis junctus ad annis. Et comes & veri non dissimulator amoris. O penitus toto corde recepte mihi. Magnaque pars animi mecum vixistis amici. Dulcia convictus membra fuere mei. Jura sodalitii qui mihi junctus erat.

AMNIS.

Nimbis hiemalibus auctus. Vastis spatiosus in undis. Pecori damnosus & agris. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes.

AMOR LEGITIMVS. V. Eleg. Poet. 13.

Legitimo fœdere junctus amor, jungens duo corda.

Flagrans.

Flagrans in pectore. Favor mutuꝰ, piꝰ, amicꝰ, sincerꝰ. His amor unꝰ erat. Par fuit his ætas & amor. Sinceri amoris ardor. Pectora bina pari nodo arctans.

AMOR ILLEGITIMUS.

Illecebris urgens pectora stulta suis. Levibꝰ tangens præcordia flammis. Tristia corda fatigans. Urens igne medullas. Ignis lumine qui semper proditur ipse suo. Non ullis medicabilis herbis. Flamma. Ardor. Ignis. Faces. Fax pectoris, Calor, incendia, Æstꝰ. Pectoris æstꝰ, Vulnus, Vis. Vires amoris. Furor, Res est solliciti plena timoris amor. Credula res amor est, μανία, insania.

AMOR DEUS POETICUS.

Pharetratꝰ puer. Filiꝰ Veneris Toto qui volat orbe, incerta Cupidinis aura. Res immoderata Cupido. Puer ignifer, insuperabilis. Idaliꝰ. Dulce genꝰ Cypriginæ. Telis & flammis instructꝰ. Inflammans animos. Tacitis saucians præcordia telis. Succendens pectora flammis. Versans hominum mentes amore.

AMORE INCENDERE.

Dare ignes. Incendia præbere. Amore torquere. Allicere, facere, dare amorem. Subdere calcar. Addere stimulos amoris. Animum inflammare amore. Dictis divinum inspirat amorem.

AMORE INCENDI.

Trahere per ossa furorem. Animꝰ toto percepit pectore flammam. Novo igne carpi. Ignes in pectore crescunt. Accepit solitam flammam. Cæco carpitur igni. Concipere, haurire ignes. Colligere, rapere ignes, flammam. Accipere ignes sub ossibꝰ. Concipere pectore flammas. Assumere novas flammas. Incalescere igne. Succendi Cupidine. Inardescere specie. Corripi imagine formæ.

AMPLECTI.

Cum dabit amplexꝰ, atque oscula dulcia figet. Ter conatꝰ ibi collo dare brachia circum. Inque patris blandis hærens cervice lacertis. Conjugis ille suæ amplexꝰ colla lacertis. Deque viri collo dulce pependit onus. Ire in amplexꝰ Complexu se non subtrahere alicujꝰ: Tua sunt collo brachia nexa meo. Captare colla lacertis. Amplecti lacertis. Collo infusꝰ. Dare complexꝰ, amplexꝰ nati petere. Optatos dedit amplexꝰ, placidosque petivit. Amplexæque tenent postes, atque oscula figunt. Dare brachia collo. Amplexu alicujꝰ pe[illegible] Ambire amplexibꝰ. Hærere amplexibꝰ. Colla lacertis premere, innectere, tenere, tangere, adducere colla lacertis. Imponere lacertos humeris. Hærere

collo,

collo, Complexu cingere. Fovere in ulnis. Implicare se collo alicuj⁹. Ferre ad colla man⁹. V. *Parnassum.*

ANCHISES.

Senex Phryx. Sarcina nati. Cum quo commune parentis Non dedignata est nomen haber Ven⁹. Volucrum cui mater amorum, Gaudet in Idæis concubuisse jugis.

S. ANDREAS.

Andrea germane Petri, sanctissima Ionæ Progenies, qui Baptistæ documenta viamque Ante sequebaris, quam te cum fratre vacantem Retib⁹ acciperet soboles divina. Nobilis Andream mittit Achaia suum.

ANDROMACHE.

Thebais. Duri militis uxor. Hectoris uxor.

ANGELVS. D. Elog. Post. 16–19.

Angelus æthereus, aliger, alipes. Geni⁹ cœlestis. Cœlestis nunti⁹ aulæ, Missus ab ætherea sede minister. Ales juvenis delapsus ab alto Olympo. Siderea missus tibi nunti⁹ arce. *A*liger cœli vernantis alumnus. Lacero puer actus ab æthere præpes. *A*ulæ stellantis alumn⁹. * Nuntius æthereus, leviter suspensus in alas Restitit. *A*ssumpta membra librant alites cœlestes. Qui animos nostros pernicitate mira antevolant. Tutores hominum ab ortu. Gens ætheris alti, velox ad Dei jussa. Naturæ sublimis apex. Æviterni oræ cœlestis indigenæ, rerum intima simul percipientes, non velut *A*damidæ, qui res deducere rebus, Perspectisque solent effectis discere causam. Στρατιὴ πτερόεσσα, militia volatilis, alata, pennata. Κοσμαγοὶ mundi rotatores, movent enim corpora cœlestia.

ANGELICVS COETVS.

Cœli chorus aliger. *A*ngelicę, aligeræ, ætheræ mentes. Ætheræ acies. Militia ætheris alti. Agmina casta, sancta. Flammans acies superûm. Aligeri juvenes comites genti piorum. Volucres sine corpore mentes. Ætherei gens incola cœli. Volucres ministri missi siderea ab arce. Sine pondere turba. Alituum sacrorum agmina mille. Chorus angelicus qui laude perenni celebrat Deũ. Cœtus aliger servans justos inter discrimina mundi. Pura acies, assimilis flammæ per inane volanti. Mentes supernæ nullius rei nesciæ. *A*ngelici chori. Ignea castra. Cohors spirituum plena casto numine. Cœlituum turmæ. *A*ligerum genus. *A*lituum cœlestium acies.

ANGLI.

Britanni æquorei, occidui, Brutigenæ, Neptunicolæ. *A*lbiones. Minima nocte contenti. Colentes regna præcincta Oceano.

ANGLIA.

ANGLIA.

Dives agri. Dives pecorum, ditissima nummûm. Ignara luporum. Qua sua semotus regna Britannus habet.

ANGVIS. V. Serpens.

B. Elog. Poet. 19-20. ANIMA.

Anima immortalis, divina, vivax, motrix membrorum. Corporis rectrix. Nescia fati. Morte carens. Post fata, busta superstes. Quam funera non capiunt. Quæ manet non peritura immite morte. Mens divinitus orta, quæ nequit extingui corporis è vinclis quando soluta fugit. Aura regens artus. * Mens orta & cognata cælo, flamen auræ, Numinis. Pars illa nostra ignea, perspicax, intelligens, quæ nil debet mortalibus parentib'. Ætheris soboles. Divinæ particula auræ : *loquendo Poëtice, ut in multis aliis quæ hoc libello continentur.* Θέοντος ἀπόῤῥοιξ, stilla divinitatis, Κρείσσω μοῖρη, pars melior. Σπέρμα Θεῦ, Dei semen.

ANIMÆ, MANES.

Tristes, taciti, silentes, mœsti manes. Inanis imago. Corpora functa sepulchris. Vmbræ.

B. Elog. Poet. 20 ANIMVS, ANIMARE.

Vigor animi. Constantia animi. Telo præstantior omni. Mala ferrugine purus Regens imperio motus in corde vagantes. Dirigens nervis flectentibus artus, ne errantes temere, & sine lege ruant. Dare animum, revocare animum, mœstumque timorem mittere. Vires animumque ministrare alicui. Animis audacibus aliquem implere. Idem omnes simul ardor habet. Incendere vires. Suscitare vim, virtutem accendere. Redit in præcordia virtus. Ipse pater Danais animos, viresque secundas Sufficit. Ingentes animos angusto corpore versant.

S. ANNA.

Anna diu sine prole fuit.

ANNIVERSARIA.

Lux qua positis justa feruntur avis. Repetita mortis imago. Annua plangoris repetit simulanima. *Virgil.* Annuus exactis completur mensibus orbis, ex quo relliquias divinique ossa parentis Condidimus terra, mœstasque sacravimus aras. Jamque dies, ni fallor, adest, quem semper acerbum, semper honoratum (sic dii voluistis) habebo. Annua vota exequi, & solennes ordine pompas. Sacra ferre quotannis. Anchisæ genitori instaurat honores. Annua die facere pro defunctis. Die in orbem redeunte parentat.

ANNVS.

Annua mora. Spatium longius anno. Annus volubilis, revolubilis,

B. Elog. Poet. 22.—26.

revolubilis, variabilis, quadrifidus. Juvenilior annis. Maturior annis Veniet lustris labentibus ætas. In se sua per vestigia volvitur annus. Crescendo perit annus, & pereundo crescit. Mensura rerum, mensium bis sex pater, qui mille ambitibus eodem redire solet.

UNIUS ANNI PER PHRASIS.

Annua nos illic tenuit mora. Signa Deus bis sex acto lustraverat anno. Cum sol duodena peregit Signa. Hic mihi labentis pars anni magna peracta est. Annuus exactis completur mensibus orbis.

ANNORUM DUORUM.

Ut patria careo, bis frugibus area trita est. Dissiliit duplo pressa bis uva pede. Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

TRIUM ANNORUM.

Ut sumus in ponto, ter frigore constitit Ister. Facta est Euxini dura ter unda maris. Tertius haud multo minus est cum dicitur annus.

QUATUOR ANNORUM.

Ut careo vobis Scythicas detrusus in oras, Quatuor autumnos Pleïas orta facit.

QUINQUE ANNORUM.

In Scythia nobis quinquennis Olympias acta est. Jam tempus lustri transit in alterius.

SEX ANNORUM.

Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis, Ante diem lachrymas ossa bibere meas. Hæc mihi in Euxino bis tertia ducitur æstas Littore, pellitos inter agenda Getas.

SEPTEM ANNORUM.

Per mare, per terras septima jactat hyems. Septima jam vertitur æstas.

DECEM ANNORUM.

Bis quino femina mense parit. Jamque fere tracto duo per quinquennia bello, Ulysses jactatus dubio per duo lustra mari.

UNDECIM ANNORUM.

Alter ab undecimo me jam ceperat annus.

DUODECIM ANNORUM.

Addiderat annos ad duo lustra duos.

SEXDECIM ANNORUM.

Namque ter ad quinos unum Cephisius annos Addiderat. Bis adhuc octonis integer annis.

NOVENDECIM ANNORUM.

Quarta tribus lustris addita messis erat.

VIGINTI ANNORUM.

Jamque decem vitæ frater geminaverat annos. Occidit, & misero steterat vigesimus annus.

QUINQUAGINTA ANNORUM.

Tempus ad hoc lustris mihi jam bis quinque peractis.

NONAGINTA ANNORUM.

Et jam complêrat genitor sua fata, novemque Addiderat lustris altera lustra novem.

TREGENTORUM ANNORUM.

Annos ter centum. Nunc tertia vivitur ætas.

QUINGENTORUM ANNORUM.

Post ubi Roma potens opibus, jam secula quinque vidit, & edomito sustulit orbe caput. Vide *Parnassum.*

8 Elog Poet 34-36 ANTRUM.

Antrum obscurum, opacum, muscosum, lucis expers, lapidosis præcinctum rupibus, Specus latebrosus, horrendus, virgis ac vimine densus. Latibula. Lustra invia, avia, devia, inhospita, monstris horrenda, immania vasto hiatu. Spelunca. Caverna. Cubilia ferarum. Spelæa ferarum. Pendentia pumice tecta. Est specus ingens Exesi latere in montis. Scopulis pendentibus antrum. Nympharum domus. Scillam cæcis cohibet spelunca latebris. Spelunca alta fuit vasto submota recessu. Solis inaccessa radiis. Spelunca altissima visu. Umbrosa caverna, que Phœbi nescit radios, & in avia descendit Tartara.

ANTUERPIA.

* Urbs Advatica quam reciproco flumine Scaldis aluit. Urbium ocellus, Belgiaci regina soli exposita eöis & occiduis gentibus. Princeps urbium inclytarum, quascunqne Sol lustrat Belgicus. Domus lepôrum ac elegantiæ sedes, quæ habet invidendas ædium moles nubiumque rivales: qua in urbe mercuriale genus hominum: & ordo non plebeius eruditorum. Reflui inconstantia Scaldis quam constare facit. *Claudianus*: Portusque relinquit Scaldifluos, certis ubi legibus advena Nereus æstuat, & pronas puppes nunc amne secundo, nunc redeunte vehit, nudataque littora fluctu, Deserit Oceani lunaribus æmula damnis. Prosperia.

ANUS.

Anile caput. Jam vitæ satura, & proxima leto, Rugosa facta senilibus annis. Vetula, edentula. Cui durior annis est cutis.

APER.

Sus vulnificus, setiger, frendens, Fera Mœnalia. Media sævus

ſævus in ira. Obliquo dente timendus. * Fulmineus aper, cujus ſanguine & igne micant oculi, & horrida riget cervix, ac ſetæ haſtilibus ſimiles inſurgunt. Torvos cuſpide fixit apros. Adacto in ilia ferro ſœvit aper atque per ipſum venabulum obniſus in altum tendit in auctorem cædis : pallet ilicet palpitatque metu cruentus latro, & à victo tantum non vincitur hoſte.

APERIRE, APERIRI.

Cardine tacito vertere fores. Hiatu patulo janua verſo cardine aperta ſonat. Panditur foribus domus. Laxare, aperire, adaperire fores. Rimiſque fatiſcunt. Panduntur portæ. Dividim⁹ muros, & mœnia pandimus urbis. Apparet domus intus, & atria longa pateſcunt. Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiſcat. Reſerat ſtridentia limina conſul. Triſteſque recludere portas. Pandite defeſſis hoſpita tecta viris.

APIS.

Sedula, operoſa, Hyblæa, Cecropia, Attica, Dædala, florilega. Inſigne laborum exemplar. Volitans per amœna vireta ruris odoriferi. Saltus ſilvaſque peragrans. Tenens redolentia regna aërii mellis. * Apes examina grata frequentant. Juventus Hyblæa favis emiſſa, per florida prata incerto curſu rapitur. Cerea caſtra movent ſubito variiſque inſidunt floribus, ſtrepit omnis murmure campus. Apes per flores & thyma ſumma volant Reſpublica florilega, mellifer exercitus per inane vagans. Caſtæ volucres, quæ dulcis Hymetti arva habitant, quæ de purpureis roſis violiſque amarocoque ſuave legunt nectar. Hortorum redolentium mellifici coloni. Florilegæ puellæ. Ταυροπάτορες, Tauri filiæ, *quia ex eo corrupto naſcuntur.*

APHRICA, vel potius AFRICA.

* Fertilis, monſtri parens, ardens, ſiticuloſa. Terra Lybiſſa. Jubæ tellus, leonum arida nutrix. Afra tellus monſtrorum genitrix. Lybiæ vertuntur ad oras.

APOLLO.

Proles Latonæ. Stirps Latonæ. Latonia proles. Latonigena. Latonius. Phœbus. Pœan. Delphicus. Delius. Cynthius. Smintheos. Actiacus. Clarius. Pythius. Palatinus. Leucadius. Lycius. Fatiloquus. Fatidicus. Veridicus, Divinus, Oracula reddens. Pulſans, impellens plectra Lyræ. Carminis auctor. Muſarum Aonidum, Caſtalidum dux, vatum Deus. Lauriger. Parnaſſeus. Stans pro Troja. Pius arcitenens. Grynœus Apollo. Thymbræus Apollo. Crinitus Apollo. Deus intonſus, longa veſte. Augur Apollo. Soractis Apollo. Cui Delphica tellus, Et Claros, & Tenedos, Pataræaque regio ſervit.

 Delphos,

Delphos, Delonque tenens. Fata canens. Qui citharam nervis, qui nervis temperat arcum. Per quam concordant carmina nervis. Movens Aoniam lyram. Ad citharam non segnis & arcum. *Πιερίδων μεδέων. Musarum Rex, vel Imperator.

APOLLONIA.

*Alexandrina. Nilotica Virgo, quæ fœlicius Apollineo grege solet insanos oris fugare dolores. Phariæ telluris alumna, sacra, pudica, alexicaca. Diva, quæ mortalium precibus sollicitata fugat odontalgiam, acuta dentium tormina doloresque infandos. Virgo virilis, quæ licet tardante senecta, morteque proposita, & lacero crudeliter ore excussione dentium, ludificata carnifices, flammas ruit in medias, atque divinis ignibus usta superavit ignes eavanidos. Virgo inclyta, quæ sacri corporis exuviis Augustinians delubra condecorat, qua levi flumine Zenna labitur, quaque Scaldis refluus inundat. Quæ capit antiquo veniens ab Appolline nomen.

APOSTOLI.

Bis sena virum vis. Duodena turba. Bis senos sibimet Christus delegerat omni ex numero. Bis senos inter proceres lectissimus ibat. Numero ex omni delegit amicos) Bis senos, queis secum curas durumq; laborem partiri, & casus posset deducere in omnes. Quibus ars erat insidias piscosa secundum Flumini squammigerûm generi hamo tendere adunco, Atque innare salum, fœcundaque piscibus arva. * Juris Apostolici Proceres. Apostolicus senatus propiore Numine factus. Bis seni Heroes laborum Christi testes, stemmate vix ulli, summi sed viribus, quorum jussu stellantis regia cœli clauditur illico, illicoque patet. κίονες πόλοι, Mundi columnæ. Antistites Sacrorum.

* Appellere, quære Navem appellere.

APPROPINQUARE.

Cominus ire. Concursu accedere magno. Adventare ad urbem. Foribus propinquare. Succedere urbi. Gressum ad mœnia tendere. Cyclopum allabimur oris. Ad littora tendere. Foribus sese intulit altis. Fit propior, terrasq; cita ratis attigit aura.

J. Elog. Poet. 36.

AQUA.

Terræ circumfluus humor. Simplicis humor aquæ. Contrarius ignibus humor. Liquor. Liquores. Lympha. Decursus aquarum. Cumulus aquarum. Aqua cursibus obliquis fluens. Ceruleæ guttæ. Aqua riparum margine clausa. Murmur aquæ. Vena perennis aquæ. Vnda, fluctus. * Pocula Acheloïa. Aëre quod minus est elementum, ast undique terram concludit gremio.

AQUA

b. Elog. Poet. 37

AQVA LVSTRALIS.

Aspergo lustralis lymphæ. Atque salutari permulcere unguine frontem.

AQVA SVFFOCANTI.

Fata novissima claudere in æquore. Rapidis involvi, & submergier undis. Tumidis obrui, & miserè extinguier undis. Inter tumidos fluctus sua claudere fata. Mergi sub æquoreis undis. In rapidis submergier undis.

AQVILA.

Ales Jovis. Armiger Jovis. Magni præpes adunca Jovis. Divûm gratissima regi. Avis quæ fulmina curvis Ferre solet pedibus. Avis quæ sua fulmina portat terræ.* Præpes avis, & sublime volans quæ probat ad solem pullos, quæ fulmine nescit Contingi. Pedibus prædator aduncis. πληνοκράτωρ, volucrum regina.

ARABES.

Palmiferi. Thurilegi. Panchæi. Panchæa tura. Gens odorifera Eôi. Multi pastor odoris Arabs.

ARACHNE.

Pater cui Colophronius. Idmon. Idmonia. Idmonis Mæonis. Mæonia virgo. Lydia. Orta domo parva. Habitans Hypæpis.

Invisa Minervæ. Texens, suspendens laxos & tenues casses In foribus. Deducens gracili pede filum, cum leve opus nectit sub deserta trabe. Nectens operosa retia de trabe. Aranca pendula.* Arida, sublimis, textorum ingeniosa magistra, de ventre remittens stamen. Quæ laquearibus altis retia suspendit, & per inane volantes illaqueat muscas, ac circumagens, lento sub tegmine implicat alas.

ARCTOPHYLAX.

Ursæ custos. Formam terga sequentis habet, Bootes, Arctur°

ARARE. b. El. Poet. 38

Sulcare, subigere, fodere, rumpere, fauciare, versare, premere, scindere, proscindere terram, arva, vomere, aratro, ferro. Campum fractis invertere glebis. Exercere, vertere, evertere, colere solum, humum, terram, agros, vomere. Dente adunco recludere terram. Versare solum. Validis terram proscindere jumentis. Frangere humum rastris. Convertere semina sulcis. Glebam convellere. Vomere, succumbere aratro. Confringere ferro tellurem. Sollicitare humum. Terram domare aratro. Novercare, novare terram. Aratro sulcum patefacere. Eruere, movere, dimovere terram aratro.

ARATRVM. b. El. Poet. 39.

Curvi pondus aratri. Vertens glebas. Renovans terram. Aratrum uncum, aduncum, depressum, impressum.

ARATRO ADIUNGERE.

Collum premere aratro. Ducere, vocare, trahere sub juga. Imponere jugum. Supponere oneri. V. *Iugum.*

b. El. Poet. 41 — 49. ARBOR.

Pondus arboreum. Robur, stipes, silva, trabs. Foliis nudata cacumina. Arbor niveis uberrima pomis. In immensum viribus aucta suis. Solido stant robore trunci. Nubila celsa petens crescendo. Grata colono. Prodiga blandis foetibus. Ferens praestantia munera dulcis foetus. Decora laetis fructibus. Onerata largis frugibus. Luxurians ripa praetereuntis aquae. Inumbrans fluvium frondosis comis. Infixis altè radicibus haerens. Excelsos tendens ad aethera ramos. Tollens cacumina in auras. Latè tendens, extendens, spargens, jactans suos ramos seu brachia. Gelido contermina fonti.

ARCADIA.

A magno Arcade nomen habens. Tellus proxima sideribus. Maenalis ora. Tellus Erymanthidos ursae.

ARCANUM PRODERE.

Arcanos alicui credere sensus. * Mentis penitos aperire recessus. Imi penetralia cordis amico prodere. Admittere aliquem in pectoris adyta, spectandumque semet dare.

ARCTOS, id est, URSA.

* Arctos alta parte glacialis poli sublime classes sidus Argolicas agit. Septemtrio, Polus Arcticus. Helice. Arctos gelida. Parthasis pruinosa, glacialis. V. *Ursa major, & ursa minor.*

ARCUS.

Arma Dianae. Ferrum aduncum. Cornu flexile. Intentus nervo. Flexibilis. Sagittifer. Vulnificus. Non semper feriens quodcunque minatur. Adducto curvans se in cornua nervo, & subito remisso nervo flectens se in faciem priorem. * Arcum contendere novit adductis utrimque cornibus. Aevi mortifera tela prioris, quae sclopus & pulvis fulmineus cessare coëgit. *Ovid.* Lunavitque genu sinuosum fortiter arcum. Flectere arcum, curvare, intendere.

ARCUS COELESTIS.

Ab imbre percussis solibus arcus. Qui infecit ingenti, longo curvamine coelum. Arcus pictus, varii coloris. Discolor Iris. Thaumantias. Varia decorata colore. Nuntia Junonis, varios induta colores. Nimborum genitrix. Thaumantia proles devolans per nubila picto arcu. Accrescens è mille coloribus. Roscida croceis pennis. * Roseo Thaumantias ore. Iris decus coeli. Arcus pluvius, qui ingenti curvamine tenditur. Iris curvata picto nuntiat nimbos sinu. Nubes radiis tetigit fulgentibus atras Phoebus, & adverso lumen resplenduit imbri.

ARDERE.

* Considere in ignes. Flammis crepitantibus uri. Ignibus ardet Neptunia Troja. Ignes ad tecta feruntur. Sævit effusis Vulcanus habenis. Ignis robora comprendit frondesque elapsus in altas, ingentem cœlo sonitum dedit, & totum involvit flammis nemus. Picea caligine fertur in cœlum flamma. Furit æstus ad auras, glomeratque vehemens incendia ventus. Æstuat inclusus fornacibus ignis. Incidit in segetem flamma furentibus Austris. Flammæ atque incendia vires indomitas nequeunt ponere. Lentus carinas est vapor. Admotas rapiunt fœtentia sulphura flammas. Urere.

ARGENTUM.

Levis argenti lamina. Argenti vascula puri. Argenti pondo & auri. Cœlatum argentum.

ARGONAUTA.

Turba Graia. Corpora Graia. Juvenes Pelasgi. Minyæ. Æmonii nautæ. Iasonii heroes. Semidei reges. Θεῖος ἄωτος ἡρώων, Divinus flos Heroum.

ARGUERE, vide Reprehendere.

ARGUS.

Custos Iunonius. Custos virginis. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat: Aristorides. Custos virginis Argus, habens stellatum caput. μυριωπὸς βώτας Mille oculus pastor.

ARIDUS.

* Siccus, exiccus, torridus, humoris egenus, vel expers. Ager exustus æstuat morientibus herbis. Terra ardore dehiscit. Arent herbæ, & victum seges ægra negat, dissiliunt atque hiulca sola sunt solis ardore. Sicco terram spuit ore viator aridus. Omni ficciora cornu, aut si quid magis aridum est. Invidit cœlum terræ pluviam. Bibula fœdantur arena omnia. Non Libyca tellus siccior est, ubi cumulis densantur arenæ, involvuntque viatorem Syrtes. Terra fissa agit rimas, & succis aret ademptis, Sitis usserat herbas.

ARIES.

* Corniger, petulcus, bellator. Bellator cornuque ferox defertur in hostem. Aries villosus, & hirtis cornibus. Aries villo spectabilis aureo. Dux aries saturas ipse reduxit oves. Dux gregis. Cornu per tempora dura recurvo. Dux lanigeri pecoris. Impositamque sibi qui non bene pertulit Hellen, Tempora nocturnis æqua diurna facit.

ARISTOTELES.

* Vertex, ac princeps Philosophorum. Dux Stagirita *prima brevi, secunda longa, tertia communi.* Quo minor est quisquis maximus est hominum. ἀκρέμος, sive πρόμαχος σοφίας, antesignanus sapientiæ.

ARMA.

Ferrum, telum. Vires armorum. Arma fulgentia, radiantia, crepitantia, hostilia, letalia, truculenta, Mavortia, victricia, minacia. Horrentia Martis arma. Flagrans clypeo, & cœlestibus armis.

ARMA CAPERE.

Arma crepitantia concutere. Martem acuere, Martē fatigare. Ruere ad ferrum, ad arma. Paribus accidere in armis. Certare eminus armis. Ferri in arma. Paribus ornare armis. Arma properate viro. Se colligere in arma.

ARMA DEPONERE.

Positis succedere ab armis. Prælia relinquere. Ponere arma. Humeris deponere scuta. Stant terræ defixę hastæ. Defigunt tellure hastas, & scuta reponunt. Claudere belli portas. Dextras tendere inermes.

ARMARE, ARMARI.

Arma capessere. Armis se circundare. Armis se instruere. Disponere enses & scuta. Palmas innectere armis. Armare in prælia. Circundat loricam humeris, simul aptat habenas. Lateri subligat ensem Clypeoque sinistram aptat. Arma circundat humeris, & inutile ferrum cingitur. Resides movere in arma viros. In arma excitos viros suscitare. In prælio cogere. Cingi fulgentibus armis. Accingi ferro.

ARMATVS.

Septus armis, accinctus armis, instructus ferro. Arma tenens. Cinctus fulgentibus armis. Armis circundatus. Thoraca indutus, ahenis horrebat squammis, surasque incluserat auro, tempora nudus adhuc, laterique accinxerat ensem.

ARMIS PRÆSTANS.

Bello magnus & armis. Egregius, potens, insignis armis. Promptus ad arma. Bellis acer. Bello præclarus. Acerrimus armis. Fortia bello pectora. Genus insuperabile bello. Studiis asperrima belli. Optimus armis Æneas. Inclytus, idoneus armis. Marte ferox & vinci nescius armis. V. *Miles*.

ARS.

Artis opus. Ministerium artis. Elementa ætatis.

ARTES LIBERALES.

* Ingenuæ, præclaræ, doctissimæ, sollertes. In quibus gloria sparsa Dei. Unde vita capit cultus, & omne decus. Artes novem sororum. Artes Musarum & Apollinis. Quibus regitur curia, templa, domus. Nervi vitæ, fontesque bonorum. Vitæ profluit unde decus. Quæ dare quod possint nobile nomen habent. Eloquii Sophiæq; dona, in quæ vis ævi nil potest. Pieriis artibus inclytus. Artes quæ poliunt animos hominum, disting·

distinguuntque rudi popello. Ingenium excultum geminæ Palladis artibus. Artes humaniores si nimium colas, humanitatem exues.

ARTIUM LIBERALIUM DEÆ.

Vide Dea.

ARTES CONTEMNVNTVR.

Cum cithara passim spretus Apollo jacet. Fastiditæ jacent sine laude Camœnæ. Nemo favet studiis, Musa jam vilior algis est. Docta Thalia jacet. Hæc sæcula sunt ingrata & dura Camœnis. Hederæ nunc sine honore jacent.

ARVNDO V. Canna.

ARX.

Penates regis. Regalia tecta. Quam circundat inexpugnabile vallum, quod Martia tela frangere non possunt. Magnificis ædib' splendida, & ampla loco. Præcincta undique fossis, & turribus altis.

ASCENDERE.

Summi fastidia tecti ascensu superare. Evadere ad summi fastigia culminis. Conscendere. Ascendere. Niti gradibus. Summa sequi fastigia rerum.* Cursu petit ardua montis. Corpora saltu subjiciunt in equos. Exuperare jugũ. Attollere sese in auras. Montis in ardua niti. Emergere ad astra. Evadere ad superos. Scandere in domos superas. Ascensu vincere montem.

ASIA.

Finibus immensis. Viris dives, dives abundat equis. Quâ nulla beatior ora.* Pars orbis aurea.

ASINVS.

Tardus. Miserandæ sortis asellus. Assiduo verbere domitus. Tarde gradiens. Lento procedens passu. Inter qui stertit eundũ. Carens omni mentis ope. Edens ingratos rauco ore sonos. Sileni vector. Qui panda non fortiter hæret asello. υἱὸς τῆς βραδύτητος, Filius tarditatis.

ASPICERE, vide *Respicere.*

ASSARE.

* Pinguia in verib' exta torrere. Subjicere verib' prunas, & torrere viscera. Inserto conversoq; frequens ferro torrere exanguia viscera. Turdos versare ad ignem. Subjectis ignibus assare.

ASSIMILARE, vide Similem esse.

ASSVESCERE.

* Assuetum fieri. A teneris assuefacere musis. Parvo assueta juventus. Humeros ad vulnera durare. Durata multo sole geluq; cutis. Nate Iliacis exercite fatis. Usus magister optimus, quodcunq; durum emolliet. Natura assuescere duris est potis-

ASTRA, vide Stella.

ASTROLOGVS.

Qui cœli meatus describit radio, & surgentia sidera dicit. Describit radio totum qui gentibus orbem. Sidera cuncta notare tacito labantia cœlo. Certis discere signis æstusque pluviasque. Qui cursum astrorum observat. Cœli menses & sidera servare. Canere errantem lunam, solisque labores.

ASTVTVS, vide Decipere.

ATHENÆ.

Arx Tritonidis. Arx Minervę. Palladis arces. Palladiæ arces. Dictę à Pallade terrę. Vrbs Mopsopia. Cecropia urbs. Muri Cecropii. Erechteæ arces. Erechtea domus. Actæę arces. Pandionię. Terra Attica. Actæa arva. Thesea urbs. Quam Thesiadę posuêre. * μήτηρ μύθων, mater eloquentię.

ATHENIENSES.

Cecropidę. Mopsopii. Erechtidę. Actæi. Thesidę.

ATLAS.

Cœlifer. Humeros oneratus Olympo. Iapetionides. Æthereum qui fert cervicibus axem. Cervicem cœlo suppositurus Atlas. Qui solis anhelis Æquora subdit equis, & fessos accipit axes. Vide *Parnassum*.

ATTENDERE, ATTENTVS.

Animos adhibere, advertere. Animis advertere. Attentam advertere mentem. Accipere docili mente. Animum arrigere. Arrectis auribus astare. Figere animo. Accommodare aures. Aures offerre dictis. Præbere vocibus aurem. Adhibere sermonibus aurem. Accipere aure. Notare aure. Infigere sensibus animi. Voces percipere mente. Sensibus imis reponere. Pendere narrantis ab ore. Suspensis animis verba alicujus bibere.

ATTOLLERE.

Caput efferre. Vix attollens Palinurus lumina, fatur. Ora modis tollens pallida miris. Extollere cœlo.

AVARITIA.

Auri cupido. Sitis vel amor habendi. Auri sacra fames. Amor sceleratus habendi. Amor summus habendi. Opum furiosa cupido, Habendi sæva libido. Auri imperiosa fames. Turpis amor nummi. Furor exitialis habendi. Nummi fœda cupido. Amor immoderatus habendi. * μητρόπολις τ̃ κακίας, metropolis vitiorum.

AVARVS.

Auri cœcus amore. Congesto pauper in auro. Inter opes mendicus opum. Lucra ingentia captans. Inhians opibus. Nummos magni numinis instar habens. Pallens amore accumulandi auri, Quem vesana cupido auri stimulat. Plura petens

cum

cum possideat plurima.* Defosso incubat auro. Partis timet uti. Crescentem sequitur cura pecuniam. Immodicæ fœdo crimine avaritiæ laborat. Est Scylla, est Chryabdis, est orcus insatiabilis. Auri nescit amor satiem. Auro incubat ceu vigil Hesperidum Draco. Avarus nihil habet, nil potest habere. Inter opes inops μεθύων φιλοκέρδει λύσσῃ. Ebrius lucripetæ rabie.

AVCVPARI.

* Illaqueare aves. Insidias avibus moliri. Pedicas & retia ponere alituum gregi. Laqueis captare feras, & fallere visco. Amite levi rara tendere retia. Stricto figere avem calamo. Implicare visco alas. Ætheris pennatos inquilinos libertate mulctare. Volucres viscata fallere virga. V. *Auceps*.

AVDACIA.

Audacia præceps, ruens cœco impete. Temeritas cœca. Temerarius ausus. Aggrediens ardua.

AVDAX.

Audax omnia perpeti. Minime anxius tremensque, Audacissimus omni de numero. Expers terroris Achilles. Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus. Quem leti metus non urget Mortis terrore carens. Impiger ad letum. Prodigus vitæ. Cujus cordi languentem dedidicere metum.* Confidentissimus omni de numero. Interritus. Animæ capaces mortis. Impiger ad lethum & fortis virtute coacta. Vitæ sic prodigus, ac si uno corpore cæso terna haberet.

AVDACEM REDDERE.

Animum ministrare, animum addere. Dare animum. Ardorem mentibus accendere. Jubere animum sumere. V. *Animare*.

AUDIRE.

Voces auribus captare. Memori corde recondere dicta. Fida mente notare dicta. Haurire, accipere, auribus percipere, recipere, audire, exaudire aure, vel auribus. Bibere dicta avida, cupida aure. Ire per aures. Si vestras forte per aures Nomen iit. Animis haurire, Captare per aures. Accipe cum vera dicta relata fide. Condere aure. Intendere aures. Dimittere in aures.

S. AVGVSTINVS.

* Patritiades, *à Patritio, cujus erat filius*. Patritio generatus. Præcipuus Monicæ natus Aurelius, *secunda longa*. Vis. Aurelia. Stupor eruditorum Sol Ecclesiæ. Novus Africanus, qui monstra hæreseon scriptis jugulavit, & ore, qui fulmine mentis antevolat reliquis mortalibus, qui linguæ Ambrosiæ flumine tractus fuit. Decus immortale Tagastæ, Antistes Hippon-

Hipponenſis, Doctorum princeps : quem ſi vel ſolum tellus Afra dediſſet, ſublimibus inſerere caput aſtris. Religioſæ gentis pater. Cujus ſcripta enthea, acuta, pia, divinis animata flammis. Antiſtes incomparabilis, qui tantopere Deum arſit, ut ſapienter quaſi deſipuerit (amare enim & ſapere vix conceditur) ſic Deum affatus aliquando. Si Deus ipſe forem, tuq; Auguſtinus, amore tu fierem, poſſes ut fieri ipſe Deus, Auguſtine pater, quo nil divinius orbi. Poſt homines natos terra Libyſſa tulit.

AVIS.

Volucris. Ales. Omne genus avium. Aſſuetum ſilvis innocuumque genus. Proles volucrum. Quæ librat in aëre pennas. Solatia ruris. Variam plumæ verſicoloris avem. Cantu naſcentem lucemque diemque ſalutans. Dulce canens tenui gutture carmen. Iterans dulces ſonos. Concentum ſuavem reſonis è frondibus edens. Volans ſtridentibus alis. Mulcens triſtia pectora modulamine cantus. Credens ſe aperto cœlo remigio alarum Genus altivolantum. Turba ſonans agminis aligeri, πετειναὶ ἀγέλαι, greges volatiles.

AVIBVS INSIDIARI.

Aves viſcata fallere virga. Inſidias avibus moliri. Pedicas avibus ponere. Aves fallere viſco.

AVCEPS.

Volucres viſcata fallens virga. Tendens fallaces laqueos. Pelliciens, trahens In laqueos volucres. Fallens volucres, laqueis, & viſco. Deludens volucrem imagine fictæ vocis.

AVRIGA, AVRIGARE.

Rector equorum. Cœloque invectus aperto, Flectit equos, curruque volans dat lora ſecundo. Currus gubernat, ora nunc preſſis trahit conſtricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercet. Manibuſque undantes flectit habenas. Primus Erichthonius currus, & quatuor auſus Jungere equos, rapidiſque rotis inſiſtere victor.* Jungere equos. Jungere juvencos, & cogere, gradum conferre. Currus agitare volantes. Cogere equos ad ſtridentia plauſtra, utque fræna jugo concordia ferant. Curru dare lora volenti. Ora nunc preſſis trahere conſtricta frænis, terga nunc toto frequens verbere coercere.

AVRIS.

Auris ſurda, acuta, patula, ſenſilis. Fideliter commiſſa retinens. Ad quam vox penetrat.

AVRORA.

Eos. Auroræ lumina. Pallantias. Prævia lucis. Pallantidos ortus. Tithoni conjux. Conjux Tithonia. Nurus Laomedontis. Extremum noctis quæ Dea finit iter. Memnonis in roſeis

lutea mater equis. Roseo spectabilis ore. Croceis invecta rotis. Quæ diem croceis portat equis. Fugans vaga sidera cœlo. Linquens torum Oceani. Croceo velamine fulgens. Musis semper amica. Invitans sacras Camœnas. Prima vocans tardos ad juga panda boves. Monitrix operum. Diei infantia. ἔργων ἡγήτειρα, Dux operum.

AVRVM.

Metallum generosum. Magni ponderis aurum. Congestum pondus auri. Lamina fulva. Massa, semen, vena, vis auri. Spectatum in ignibus. Quod censetur, ignibus appositis. Quod subactum terque quaterque probum reddidit caminus. Quod ab igne probatum septima testa coquit auri fabri foco. * Telluris viscera fulva. Sunt auri pondera facti, infectique mihi. Quid non mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Aurum nequitiæ parens. Rex atque imperator mortalium: auro siquidem omnia parent.

AVRATVS.

Circumdatus auro. Nitidissimus auro. Multo spectabilis auro. Armatus auro. Effingere in auro. Oras ambire auro. Auro plurimo fulgere. Auratasque trabes, veterum decora ampla parentum. Auratis circumdata colla catenis.

AVSCVLTARE. Vide Audire. Attentus.

AVTVMNVS.

* Autumnus frugifer, pomifer, vinifer. Calcatis sordidus uvis. Tempestate medius. Tenero dans palmite fructum. Gravidus versicoloribus pomis. Extremas mittens in horrea fruges. Detrahens, auferens turgentes vitibus uvas. Cingens, ornans tempora Bacchi racemis. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Pampineas Autumnus porrigit uvas.

AVTVMNI TEMPORE.

Cum dat hyems mistum vicina teporem. Cum fœcundi lacus de vitibus implentur. Cum vitibus autumnus turgentes detrahit uvas. Cum pomifer autumnus tenero dat palmite fructum. Cum labra musto spumantia fervent. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Cum autumnus gravidas musto dat pomifer uvas. Cum vite coronatas autumnus degravat ulmos. Cum jam turgescunt maturæ vitibus uvæ. Cum munera autumni præbet amœnus ager. Cum purpureo subrubet uva mero. Cum candida celeri sub pede musta fluunt. Ebria calcatis spumant cum præla racemis. Cum vinosa madet plenis vindemia labris. Cum piger autumnus sectis succedit aristis. Quando silva comas amittit, & terra suum decus. Cum riget ancipiti tristatum frigore cœlum.

AVXILIARI.

Auxiliatricem porrigere, dare manum. Auxilium, opem ferre, adferre. Succurrere, subvenire dextra non remorante. Asserere auxilio. Sublevare porrecta, exhibita manu. Tueri constanti fide amicum. Tendere dextram jacenti. Ire subsidio. Venire in subsidium. Auxilio levare virum. Auxilio subire. Fer cœlo auxilium, & fessis da surgere rebus. Audacibus annue cœptis.

AVXILIVM.

Auxilium cœleste. Ope salutifera. Auxilio vocat, & duros conclamat agrestes.

B.

BAAL.

Leto multare Baalis alumnos. Baali dedita turba. Nomen celebrare Baalis. Immunda templa Baalis.

BACCHVS.

Semeleia proles. Progenies *Jovis*, Insutus patrio femori. Bis genitus. Iterum satus. Ortus in igne. Raptus ab igne. Ignigena. Bimater. De pellice natus. Pampineis ornatus tempora vittis. Puer Semeles. Vitisator. Racemiferis frontem circundatus uvis. Corymbifer. Racemifer. Corniger. Bicorniger. Insignis cornu. Bromius Lyæus. Nysæus. Thyoneus, Lenæus. Jacchus. Nyctelius. Evan, Eleleus. Euhyus. Ogygius. Genialis. consitor uvæ. Liber. εὐφροσύνης κῆρυξ, lætitiæ præco.

BACCHANALIA.

Festa Bacchi. Orgia. Thyrsigeri convivia patris. Ebria convivia Bacchi. Ebria festa bicornis Bacchi.

BAPTISMA.

Unda salutiferi fluminis. Sanctum lavacrum. Fons aquæ sacræ Sacra baptismatis unda. Sacer fons. Unda sacri fontis. Et cuncti accipiant undamque, auramque salubrem. Omnesq; jubet de fonte renasci.

BAPTIZARE.

Sacro baptismate lavare. Fonte sacro corpus tingere. Abluere sacra baptismatis unda. Mergere sacro flumine. *Perfundere flumine sacro. Ter liquido Infantē perfudit flumine Mysta. Fluvio mersare salubri. Diluere exiguo latice Adami de traduce sordes. Capiti infantis divinos infudere rores. Rore puro spargere corpus mentemque piare. Sacri fluminis unda abluit artus, emundatque animam. Exiguos pueri artus dio perfundere rore. Pueri mystes sacer abluit artus. Crimina fontis Adæ baptismatis abluit unda. Christicolis baptisma est sacrū ordine primum.

BARBA

BARBA.

Cæsaries barbæ. Dubia lanugo. Flavæ nova barba comæ. Barba hirsuta, hispida, impexa, promissa, tegens genas, maxillas. Ornans genas. Increscens. Viros decens.* Vernant dubia lanugine malæ. Nulla adhuc teneri sparguntur lanugine vultus. In pectus barba sordida cadebat. Adolescens prima tegitur lanugine malas. Vidi genis increscere barbam. Mollem malis demittere barbam. Mulcere propensam ad pectora barbam. Adolescens placidè umbratus genas. In roseas venit umbra genas.

BARBAM RESECARE.

Resecare, rescindere, recidere barbam. Barba resecta jacet.

BELLEROPHON.

Chimæræ domitor. Exitio facies cui sua pœne fuit. Qui ab equo præceps in campis Aleiis decidit. Isthmiaco juveni prœda Chimæra fuit.

BELLICOSVS.

* Belli fulmen. Assimilis Marti. Qualis ipse Marspiter impetu tremendo ruit in hostem. Sternit adversas acies qualis cum montibus altis Volvitur amnis humi. Adversos cuneos rotat impete fulmineo. Urbs studiis asperrima belli. Idoneus horrida miscere prælia. Aptus glomerare manum bello.

BENE VERTAT. V. Deus fortunet.

BELLVM.

Rigidi certamina Martis. Martis opus. Munera Martis. Belli tempora, tumultus, labor. Mars dubius. Mars civilis. Bellum exitiale, furiale, lachrymabile, hostile, sanguineum, armisonum. Militiæ labor. Trepidantia bello corda vulgi. Belli rabies. Belli terreri minis. Teneant rigidę condita bella feræ.* Ferrea jura manus, ὅπλα χείμαι, armorum tempestas.

BELLVM CIERE.

Concitare, suscitare viros in arma. Lacessere bella. Cogere ad arma. Ire, venire, ruere in arma. Arma ciere, movere. Otia rumpere, residesque movere in arma viros: Incendere animos insana Martis amore. Facta ad Mavortia inflammare. Jam pridem resides populos, dissuetaque bello Agmina in arma vocat subito ferrumque retrectat. Aliquem in prælia poscere. In ferrum pro libertate ruere. Ultro invitare mœnibus hostem. Finitimas in bella ferre rumoribus urbes. Serere semina belli. Immisere manus manibus, pugnamque lacessere. Bella manus poscunt. Reserare stridentia limina belli. Tristes belli recludere portas Impulit ipsa manu portas, & cardine verso Belli ferratos rupit Saturnia postes. In litem studio certaminis ire.

ire. Sævit amor ferri, & scelerata insania, belli, μάχεσθαι πυρὸς δέμας αἰθομένοιο, pugnare instar ignis ardentis.

BELLUM GERERE. 3.

Sæva bella gerere. Decernere ferro. Bella agitare. Exercere arma. Conserere manus. Concurrere ferro. Committere pugnam. Contendere bello. Cæco Marte pugnare Conferre manum. Credere se Marti. Bello vexare & armis. Illi inter sese duri certamina Martis contulerant. Manu tentare pericula belli. Acies inferre pedestres. Horrida castra sequi, κρίνεσθαι Ἄρηϊ cernere Marte seu bello.

A BELLO CESSARE.

Condere, recondere, seponere, reponere arma. Desiste re bello. Finem imponere bello. Recedere, secedere ab armis. Aspera tum positis mitescent sæcula bellis. Motus animorum, & certamina tanta quiescunt. Casus evadere belli. Extremum bello imponere manum. Bello digredi.

BENEFICIUM CONFERRE.

* Sui memores alios facere merendo. Animum firmare munere. Aliquem donare munere. Muneribus cumulare. Si bene quid de te merui, Apud memores veteris stat gratia facti. Si me juveris officiis, animo nunquam excidet. Hoc tibi confectum carmine munus pro multis officiis donisque tuis rependitur. Hic alium fecit suum munere. In me extant benefacta tua. Fallacis muneris hamo inescasti libertatem meam.

BENIGNUS.

Excipere aliquem animoque & mente benigna. Lætos oculos per singula volvere. Oculis aspicere æquis. Mitis, & acri asperitate carens. Facilis vultuque serenus. Majestas adeo comis ubique tua est. Cæsare nil ingens mitius orbis habet. * Longè ante alios mitissimus omnes. Non est eo alter amabilior. Te nemo blandior alter. Lenem te miseris genuit natura. Comis, & urbanus. Urbanitate urbanior. Gratiarum filius. Cor Charitum. Omnibus venustior facetiis.

S. BERNARDUS.

Belga fuit, Sex decies fundasse decem Cistertia tecta Dicitur, Qui mundo æthereos afflat *Bernardus* ordores, Quem vere à nardi nomine nomen habet.

BESTIA.

Bruta, cornigera, montivaga. Quadrupedum omne genus. Errantia per incultos campos. Silvas habitantia densas. Prona & spectantia terram. Indomitæ horribilesque feræ. Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Peragrantes devia lustra. Grex mutorum.

BETH-

BETHLEHEM.

Mœnia Bethles. Antiquæ Jessæia mœnia Bethles. Exiguo tugurio sub culmine Bethles. Bethlemiæ turres. Jessææ in mœnibus urbis.* Urbs parvula Iessidæ. Davidis natale solum. Urbs est Iudææ Bethlem Davida canorum quæ genuit. Urbecula Bethlem, clara Christi natali. Romulea cluet urbe major. Tenua Bethles tecta.

BIBERE.

Restinguere sitim. Haurire pocula. Siccare, vel exiccare pocula. Sumere haustus pleno gutture. Rigare pectora sicca mero. Ori pocula admovere. Haustibus exiguis bibere. Pateras, vel flumina libare.* Terra bibit humores arefacta. Phœbo ardente. Currentem angustis potare canalibus undam. Pauperum pocula sunt fontes liquidi. Impiger hausit spumantem pateram. Libantur pocula Bacchi. Rhenanum potare Lyæum. Arente fauce trahere pocula. Amnem libet quadrupes. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Ducere pocula sub umbra. Se reclinatum sub arbore beare interiore nota Falerni. Vino levant curasque sitimque. Non auro myrrhaque bibunt, agricolæ, sed gurgite puro: et tutius ipsis regibus. Sollicito bibant auro superbi. Quam juvat nuda manu captasse fontem.

BIBERE LARGIUS.

Toto urgere die pocula plena mero. Vrgere alios scyphis. Vacuare vasa referta mero. Evacuare spumantia pocula. Totos evacuare cados. Indulgere vino. Impleri veteris Bacchi. Patera plena se proluere, τέγγειν πνεύμονας οἴνῳ, irrigare pulmones vino.

BLANDIRI.

Blanda loqui. Dicere blanditias. Adhibere blanditias. Agere blanditiis. Ore mellito fallere. V. *Adulari.*

BLANDITIÆ.

Voces blandæ. Verba, seu dicta blanda. Verba dulcia, verba mitissima. Blandimenta. Blandiloquentia. Lenocinia. Irritamenta. Illecebræ molles.

BLASIUS.

Cappadocum pastor Blasi. Reddens nutui circurem, hoc est, porcum, Mant.

BOMBARDA.

Bombarda strepens, strepitans, dans, edens sonos tristes. Fulminans terrifico bombo. Æmula fulminis: faciens rapidos globos sulphureo igne. Machina bellica resonans ex mœnibus altis. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Referens, imitans horribilem, horrificum sonum concussi Olympi. V *Sphæra plumbea.*

BONI.

BONITAS. BONVS.

Vir bonus, linguaque & pectore verus. Vera simplicitate bonus. Haud ulli virtute secundus. Sine crimine viven. Justitiæ cultor, rigidi servator honesti. Vita labe carens. Insignis pietate vir. Rex erat Æneas nobis, quo justior alter, Nec pietate fuit, nec bello major & armis. Integer vitæ, scelerisque purus. Justissimus unus. Servantissimus æqui. Non illo melior quisquam, nec amantior æqui vir fuit. V. *Justus.*

BOS.

Cultor agri. Boves ruricolæ. Boves coloni. Nati tolerare labores. Quid meruere boves animal sine fraude, dolisque innocuum, simplex, natum tolerare labores? * Juvencus torosus, aptus juga ferre. Fortia armenta boum. Fortes ad aratua juvenci. Optima torvæ forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, & crurum tenus à mento palearia pendent.

BRASSICA.

Humanos quæ surgit in usus. Officiens, nocens oculis, luminibus. Resolvens, laxans ventris onus Olus agreste, vile Rusticorum theriaca. Crambe. Crambe bis posita mors.

BREVIS.

Concisus, præcisus, succinctus, curtus. Brevibus, paucis agere, docere. Paucis expedire. Pauca è multis expedire dictis. Brevis esse laboro, Obscurus fio. Quidquid præcipies esto brevis, ut cito dicta Percipiant animi dociles; teneantque fideles.

BRVGÆ, *vel* BRVGE.

* Amœna, rotunda, aquosa, oceano vicina, magna virum genitrix. Montium regina, urbs toga sagoque potens, celeberrima mercibus. Hesperiæ portus gentis.

BVBO.

Avis devia, rauca, mœsta. Ore funereo graves sonos edens. Ignavus bubo. Noctis avis. Palladis ales. Ales noctivaga. Dirum, triste canens carmen. Tristia damna canens. Seros exercet noctua cantus. Noctua nocte gemens.

C.

CACVS.

HOrrendum Tyberino in gurgite monstrum. Aventinæ timor atque infamia sylvæ. Pater monstri Mulciber hujus erat. Ipse suo mactatus in antro. Proditus inclusæ Cacus ab ore bovis.

CADAVER.

Funus, *pro cadavere.* Mutum & sine sanguine corpus. Corpus inane animæ. Exanime corpus. Vita defunctum corpus. Lumine cassum. Membra frigida, lurida, Pascens cœlivagas volucres.

lucres. Laniatum dentibus omnigenûm ferarum. *Plaut.* Animæ ergastulum. Insensa membra. Cadaver naribus abominandum, putris esca vermium. Pars hominis altera destinata vermibus.

CADERE. Vide *Decidere.*

S. *CÆCILIA.*

Corpus erat tenerum, sed mens adamantina, membra mollia, sed constans & inexpugnabile pectus. Clara atavis, opibusque potens, pulcherrima virgo.

CÆCVS.

Jucundo lumine cassus. Luminis expers. Lumine captus. Nil lumine cernens. Usura lucis egens. Luminibus caris viduatns. Habens oculos luminis inanes. Cujus oculi lucis egent. * Orbus luminibus. Patiar fossis luminis orbiculi. Orbus erat visu. Viduatur principe sensu, ac colorum judice. Monstrum cui lumen ademptum. Cavis extraxit sedibus orbes, exoculatus.

CÆDERE.

Verberibus terga notare. Fatigare humeros pulsataque tergora fuste. Verbera insonare. Quatere fuste terga. Verbera dira sonant. Instare verbere torto Ora fœdare unguibus, & pectora pugnis. Terga secta sunt flagellis, & variegata, ut tapetia belluata, & peristromata campanica. Nunc dextra ingeminat ictus, nunc sinistra. Densis ictibus Heros creber utraque manu pulsat versatque Dareta. Tundere mollissima pectora palmis. Crudeli lacerare verbere terga. Intorto verbere terga secare. Duris onerare pectora plagis. Nusquam in toto corpore corpus erat undique plagis dissecto. V. *Pugnare.*

COELVM.

Astra. Olympus. Æther. Axis æthereus. Regia cœli. Arx cœli. Regia magna Dei. Siderea mundi arx. Domus superæ. Tecta Dei. Tecta Tonantis. Ingentia mœnia cœli. Magni palatia cœli. Regna cœli, vel cœlituum. Cœlestis aula. Cœleste solum. Sedes, ædes superæ, sidereæ. Regia cœli. Fores cœli. Cœlestes oræ, vel plagæ. Æthereus vertex. Et quod regit omnia cœlum. Cœli convexa domus. Ætherei cœli domus inclyta. Fastigia astrigeri cœli. Culmina cœli. Pulchra theatra poli. Climata cœli. Sinuosa volumina cœli. Templa poli sideribus picti. Superorum lumina. Locus ubi gaudia perpetuo flore vigent. Regna beata poli. Æternæ regna salutis. Divorum mansio. Elysius hortus, campus amœnus. Locus ubi piis erunt gaudia, qualia non percepta cuiquam, oculo nec aure. Ubi requies & æterna voluptas. Ubi gaudia,

risus.

amor. Promissa arva piorum. ἀστρόεις δόμος. siderea domus.

COELOS ASCENDERE.

Conscendere, scandere ad æthereas sedes. Flammigerum conscendere Olympum. Ascendere super ardua sidera cœli. Poli arcem per inane petere. Adire superna regna poli. Ire in regna beata. V. *Vita æterna.*

COELI CVRSVM INQVIRERE.

Scrutari lucida tecta poli. Perlustrare animo astra. Æthereas tentare domus, & percurrere mente polum. Admovere oculis longe distantia sidera. Supponere ingenio suo æthera.

COELVM SERENVM.

Aura serena. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Dies innubis.

CÆSAR.

Induperator, superbus, stipatus milite multo. Tenens summas imperii habenas. Tenens, habens populos multos sub ditione sua. Ausonius Rex. * Romani columen imperii. Cæsareas aquilas sequi. Hesperii valida arma ducis. quem Turca ditus Romani memor nominis non potest non metuisse. Cæsaris arma superbi. Virtutis horror Scythicæ, qui Threicias sarissas arcet orbe Christiano.

CAIN.

Fraterni funeris auctor. Acer ad arma cruenta puer. Notus feritate Cainus.

CALCEVS.

Vincla pedum. Pellis. Aluta. Cingit aluta pedem. Nympha nuda vestigia. Nuda pedem. Non soleas fecit sutor. Taurea nudatis circumdat tegmina plantis.

CALIDVS VALDE.

Dum calet, & medio sol est altissimus orbe. Tantos non sustinet æstus. Infensos avertere æstus. Æstus gravis. * Radiis solaribus ustus. Hyperione tostus Phœbeæ lampade adustus. Flamma incensus Titaniâ. Calorificæ torrida signa canis me gravant. Ætnei vapores.

CALIX.

* Carchesia Bacci. Patera gemmis auroque gravis. Crateres auro solidi, spumantia cymbia lacte. Capaciores affer huc puer scyphos. Pocula fagina; cælatum divini opus Alcimedontis. Nati in usum lætitiæ scyphi. V. *Poculum.*

CALOR.

Rabidi potentia solis. Cum ager exustus morientibus æstuat herbis. Sole sub ardenti. Cum terræ ardore dehiscunt. V. *Æstas.*

CALVMNIARI.

Dicere, facere convicia alicui. Mordere dictis, dente. Fundere convicia. Dicere crimina, verba proterva. Ingerere maledicta alicui. Incessere, vexare dictis. Lædere linguæ petulantia. Jactare crimina, convicia. Proscindere carmine aliquem. Dira precari. Canere dira capiti. Facere crimina ficta. Dicere verba aspera, impia. Solvere in Deos ora.

CANCER.

Octipes. Concava littorei brachia cancri. Cancer curvans brachia concava. Octipedis cancri terga sinistra time. Concava littorei fervebant brachia cancri.

CANERE.

Dulces cantare modos. Concentibus aëra æthera mulcere. Edere ore modos. Carmen sonare, resonare. Modulari voces avena. Dicere carmina. Reddere verba carmine. Dare cantus. Presso gutture voces ingeminare. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Canoros dare per colla modos. Inflare calamos. Cithara personare. Numeros intendere nervis. * Ferit aurea sidera cantus. Gutture blandisono fundere dulce melos. Sirena canendo vincere. Non doctius Orpheus, aut canat Amphion. Cantu rapere animos. Me mihi surtulerant carmina blanda lyræ. Argute ferire citharę fides. Condimentum inferre septem artium literalium. λιγυρᾶς κλάζειν ἐκθὸν μέλος, Minurizare.

CANIS.

Turba canum. Aspera turba canum. Turba Diania. Tutela Dianę. Comites sedula turba canes. Vigiles provida turba canes. Turba canum circumsona. Canes quibus est audacia præceps. Ora proterva canum. Ora canum hostilia. Venandi sagax virtus, viresque sequendi. Naribus acres. Velocis Spartæ catuli grandesque molossi. Fulvus Lacon amica vis pastoribus. Latratores Molossi, Resonant canum latratibus auræ, & aures. Odora canum vis. Ichnobates, Melampus, Pamphagus, Dorceus, &c. *canum nomina 3 Metamorphoseon.*

CANITIES.

* Cani, cani capilli, nives capitis. Tempora tristibus obsita canis. Turpes in vertice cani. Velant cava tempora cani. Cani capilli haud afferunt prudentiam. Flores senectæ. Plurima mento canities inculta jacet. Canities veneranda.

CANNA, ARVNDO.

Quam stridentes agitant crebris flatibus Euri. Mota, quassa, concussa, agitata, vibrata ventorum flabris. Quæ ventis agitata tremit. Prætexens virides ripas. Calamus agrestis, tenuis, palustris. Crescens paludibus. Quam alta palus habet.

CAN-

CANTUS.

Carmina vocum. Dulce melos. Carmen vocale Mulcendas aptus ad aures. Concensus vocis. Moduli, dulces, blandiduli, dulcisona, tremuli, harmonici, flexanimi, melliflui. Canor dulcis.

CAPELLA.

Hædorum mater. Inter greges conspicienda. Capellæ hirtæ Barbigera. Cornigera.

CAPER.

Virque paterque gregis. Vir gregis ipse caper. Capri terga bicornis. Caper trux. Πόσις αἰγῶν, maritus caprarum.

CAPILLUS.

* Cæsaries. Coma. Crinis. Capillitium. Pili. Flavo crine decorus. Odorati capilli in humerum utrumque fluentes: Molles flagellant colla comę. Myrrha cæsaries madens. Collo sparsi sine lege capilli. Non Arabo noster rore capillus ollet. Lenit albescens animos capillus. Capilli in cirrhos aptè torti. Pulchrior auro cæsaries. ἄνθεα κόμης, Flores capitis. Crines flavicomi, auricomi, decentes, graciles & lanuginis instar. Dociles, & centum flexibus apti. Coma nitida, prolixa, culta, pendula, flagrans, spirans odorem.

CAPILLI DEMISSI.

Perfusa humeros capillis. Cæsariem effusæ nitidam per candida colla. Spectar inornatos collo pendere capillos. Dare comam, diffundere ventis. Ire crinibus passis. Mœstas soluta comas. Crines fluentes.

CAPILLOS PECTERE.

Comere, exornare caput. Disponere, colere, formare capillos. Componere comas. Comere crines. Deducere crines pectine. Colligere crines incertos. Ponere comas arte. Ponere crines in ordine, in statione. Restituere turbatas comas.

CAPRICORNUS.

Capricornus aquosus, imbrifer, tropicus, cauda cornuque minax. Sidus capricorni. Corniger hircus. Cornua Capri. Salsi gurgitis hircus. Æquoris hircus. Corniger alti æquoris.

CAPTIVUS.

Corpora capta. Vincula gerens cervice. Sub juga missus. Captus ab hoste. Vincla pati. Gemere plagas superbi victoris. Indutus laqueo, in plagas lapsus. Cui livent colla catenis. In casses præcipitatus, tentus laqueis, vel compedibus, vel boiis. Carcere pressus. Vinctus colla catenis. Arctissima custodia claudi, in qua non juvat multo stipari milite circum, & custodes habere corporis.

CAPVT.

* Vertex, apex, calvæ ſumma Arx hominis, luminibus decora, inſtructa ſenſibus. Secuit ſimul utraque tempora ferro.) Capitis diſcrimina puri. Cæſarie denſum. Caput intonſum, canum.

CAPVT AMPVTARE.

Auferre caput enſe. Jugulum mucrone reſolvere. Avellere caput humeris. Obtruncare, detruncare caput. Avellere, revellere caput. Abrumpere, reſecare cervicem. Incidere gulam. Caput cervicibus abſcindere. Colla ſecare gladio. Caput à cervice revellere. Pœnas cum ſanguine poſcere. Ferire cervicem ancipiti ferro.

CARCER.

Sollicitus, mœſtus, ſqualidus, tenebroſus, abſtruſus, horrendus. Triſti ſqualore, fœtore repletus. Altæ fauces rigidi carceris.

CARCERE MVLTARE, &RI.

Vinclis & carcere frænare, cohibere. Clauſus tenebris & carcere cæco. Solidis includere tectis. In vincla conjicere. Addere captivis vincula. Innectere, impedire vinculis. Domare, coërcere vinculis. Vincire, religare, compeſcere catenis. Onerare colla catenis. Vincula dura pati, ſubire, ferre. Vincire compedibus. Subjicere colla catenis. Tenere, adſtringere, circumdare catenis colla. V. *Captivus*.

CARDINALIS.

* Purpurei decus illuſtre Senatûs. Ordinis cardinei lumen. Romani Proceres petaſato vertice, rubeaque toga conſpicui. Atlantes Eccleſiæ.

CARERE.

* Egere, inopem eſſe. Cui aliquid deſit. Qui re aliqua viduatur, privatur, orbatur. Hoſte carens regio, bellique immunis. Agri paſtoribus orbi. Æris egens nullo eſt in pretio. Alterius qui ſpectat opem, quem turpis egeſtas ſprevit. Lite caret, quiſquis uxorem non habet.

CARMEN.

Verba clauſa modis. Verba condita numeris. Verba coacta in pedes. Modi impares. Numeri diſpares. Numerus gravis. Mæonius, pro Heroico. Modi teneri vel impares. Elegi leves, undeni pedes pro Elegiaco. Sophocleus cothurnus, pro Tragico; Lyra pro Lyrico. Lyra culta, Aonia, Pecten proeodem. Carmen arundineum, pro fiſtula. Carmen Euboicum pro vaticinio. Verba metricis modis juncta, ligata. Heroo pede ſtructum, gracili, vel tenui vena vinctum. Ab ipſis dictatum Muſis, Ex Hellicone natum. Pectora mœſta levans

levans suavibus numeris. Securæ mentis opus. Metrica verba. Carmina arata disparibus modis. Carmina vacuæ mentis opus. * Metrum, epos, oratio metrica, ligata, vincta, mentis opus motæ, quam vis enthusiasmi concitat. Sanus furor Carmen pauci faciunt, pauciores intelligunt. Pind. Μεμιγμένον μέλι λευκῷ σὺν γάλακτι.

CARNIFEX.

* Tortor cruentus. Qui torquet membra reorum, & verum prodere cogit. Lictor horrendus, in pœnas ingeniosus. Ferro tremendus administer judicis. Qui membra fidiculis torquet. Vel solo horrendus nomine carnifex, fas atque rectum rebus humanis interesse suppliciis cogit.) Truculentus, horrendus, crucians, discrucians corpora. Quem metuit sceleratorum mala turba nepotum. Plectens sæva facta scelesta manu. Cujus ad aspectum facies funesta latronis pallet. Dans multos gladio nigras Acherontis ad umbras.

CASA

* Tugurium. Vilis casula. Congestum cespite culmen. Aggestum stramine tectum, humile, obscurumque aspectu, luto paleaque maceriâ structâ. Parietes lento vimine texti. Magalia, vel mapalia sordida, rusticana, E ramis frondea facta casa. Stramine tecta casa, fores humiles, tectumque pusillum. Domus sterili junco cannaque intexta palustri. Lares agrestes. De cannis straminibusque domus, quam fastus & ambitio subire non solent, regum tutior basilicis.

CARTHAGO.

Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni, Carthago Agenoris urbs. Tyrias olim quæ verteret arces. Ad urbem Sidoniam puer ire parat.

CASEVS.

Lactis massa coacti. Pressi copia lactis. Meta ultima cœnæ. Lac mihi semper adest niveum, pars inde bibenda Servatur, partem liquefacta coagula durant.

CASSES, V. Retia.

CASTOR & POLLVX.

Fratres gemelli. Ledа nati. Fratres Helenæ. Amiclæi Tyndaridæ fratres: hic eques, ille pugil. Facundæ sidera Ledæ. Gemini cœlestia sidera fratres. Ledæi fratres. Ledæi concordia sidera fratres.

CASTRA.

Hostilia, horrida, hostica. Martia, sæva. In tuto locata loco. Multo referta milite. Tentoria erecta, posita. Fixa mediis campis. * Longa cohortes explicuit legio. Miles se campo

D. El. Doct. 162.

arduus infert. Campo micat agmen aperto. Castra late lecta milite complent. Castra premunt muros.

CASTRA LOCARE.

Ponere castra loco. Metiri, figere castra. Considere castris. Extruere castra. Credere castra campo.

CASTRA SEQUI.

Arma vel castra sequi. Acies, agmina sequi. Horrentia Martis arma sequi. Militiam tolerare sub aliquo magistro.

CASTUS.

Laude pudicitiæ celebris. Castum servare cubile. Se puram conservare. Animo & corpore castus. Non tactus blanda libidine. Quem vana libido non agit. Turpia lascivi fugiens consortia cœtus. Non succumbens libidini. Nulla Veneris præmia nosse. Rudis ad Veneris furtum. Me natura pudicum fecerat, & casto pectore durus eram. Apes nec concubitu indulgent, nec corpora segnes In Venerem solvunt. Thalami expertem vitam degere. Servans illibatam pudicitiam. Nec oculo quidem de corporibus speciosis quidquam delibans. Cœlesti assimilis genio, quem nulla libido titillat. Altera Penelope, atque Hippolytus alter.

CASTA PUELLA.

Virgineo nunquam corpore passa virum. Casta animo & corpore casta suo. Rudis conjugii. Venerem jocosque calcans. Sine vulnere famæ vivens. Rustica sim, sane dum non oblita pudoris. Dumque tenor vitæ sit sine labe meæ.

CATENAS INIICERE.

Circumdare vincula plantis. Vincire æneis, ferreis nodis. Vincire, ligare ferreis vinculis. Teneri, coërceri, domari, vinciri, onerari catenis. Capi catenis.

S. CATHARINA.

Eximium Catharina decus. Regia progenies. Costo sata rege. Nata unica Costis. Rhetoras orantes pro religione Deorum Quæ vicit. Floruit ingenio, forma, facundia, in annis pubertatis adhuc, majorque evasit in horas.

CAUSA, MATERIA, & FINIS.

* Rerum origo, rerum semina prima. Prima mali labes. Cujus ergo fit aliquid, *id est*, finis. Quæ causa subegit hoc patrare nefas. Causa caputque mali. Quod movet ut facias.) Sufficiēs, honesta, probanda, certa, vera, pia, indubitata, latens, non apparens, non satis liquido cognita. Ex difficili cognita. Tristis, miserrima, dolenda, silenda, pudenda, invidiosa. Causas innectere. Causas ne quidquam nectit inanes.

CAUSIDICUS, & CAUSAS AGERE.

* Causam clientis agere. Agere patronum. Raucos caussidicos.

ſidicos exercet. Patronus cauſidicuſque rei. Qui linguam cauſis acuunt, qui civica jura reſpondere parant. Rixoſi natus ad arma fori. Actitare cauſas. Qui regit ore forum. Rabula, *pro* inepto, & rixoſo cauſidico, qui vendit, vel locat improbus iras. Cauſas agit Cicerone diſertius ipſo. Cauſidicus optimus componere leges.

CELEBRARE.

Celebrare dictis. Celebrare per orbem. Cantare nomen alicujus in orbe. Virtutem extendere factis. Celebrare multo ſermone. Ire per laudes alicujus. Egregiam laudem referre. Ad cœlos evehere. Aliquem inſigni laude ferre. Tollere in aſtra. Inſurgere in laudem alicujus. Indulgere laudibus alicujus. Dare munera laudum. Dicere præconia laudum. Carminibus vives tempus in omne meis. Carminibus ſemper celebrabere noſtris.

CELEBRIS.

Magnum & memorabile nomen. Hinc uſque ad ſidera notus. Fama ſuper æthera notus. Clarum nomen gerens merito honore. Tituli magnus honore ſui. Clarum nomen adeptus. Perpetuo honore vigens. Inſigni clarum nomen honore ferens. Heſperiis notus & Eois, cujus nomen honoſque decuſq; manebunt. Nobilis, & fama multis memoratus in oris. Quo non præclarior alter. Cujus fama, facta mori neſcia. Cujus fama celeberrima totum pervolat orbem. Quem fama facti effert. Celebri cantatus fama per orbem. Vide *Vir excellens.*

CELERARE. V. Accelerare.

CENTUM.

Decem decies. Sæculum, annorum centuria. Bis luſtra decem. * Vigeſima Olympias.

CERBERUS.

Canis trifaux, triceps, trilinguis, triformis. Canis vipereus. Canis tergeminus. Meduſæus. Cerberus ore ſtridet. Canis anguinea redimitus terga caterva, Cui tres ſunt linguæ, tergeminumque caput. Qui tribus infernum cuſtodit faucibus antrum. Ianitor orci. Infernæ janitor, portitor aulæ.

CERES.

Frugum mater, genitrix. Diva potens frugum. Cincta tempora ſpicis. Præbens plena ſpicea ſerta manu Quæ prima inſtituit mortales vertere terram ferro. Spicis tenues redimita capillos. Quæ prima coëgit colla jugis ſupponere tauros. Quæ prima ſolum unco movit aratro. Fertilibus quæ veſtit frugibus arva.

CEREVISIA. V. Zythus.

CERVUS.

Velox, vivax. Pavidus formidine. Corniger. Celsus in cornua. Cervi currûm subiere jugales. Cervus erat forma præstanti, & cornibus ingens.

CESSARE.

Intermittere. Absistere. Claudere rivos. Hoc sat erit. Quo musa tendis ? Desine pervicax. Sed tu desine plura puer. Suos requierunt flumina cursus. Pendent opera interrupta. Brachia remittere : Equûm fumantia solvere colla. Cœpta quies operum est. Finem imponere labori. Sistere opus. Intermittere laborem. Cessat opus. Desine laboris.

CHAOS.

Massa. Congeries. Rudis indigestaque moles. Confusa sine ordine moles. Globus sine imagine moles. Pondus iners. Cæcus acervus. Chaos antiquum, ingens.

CHARITES. V. Gratiæ.

CHARON.

Portitor inferorum. Stygiæ navita turpis aquæ. Hominum qui trajicis umbras. Cui plurima mento. Canicies inculta jacet.

CHARYBDIS.

Irrequieta. Navibus inimica. Navibus saturata. Panchæa, Zanclæa. Vomens epotas aquas. Metuenda. * Implacata.

CHIRON.

Biformis. Semivir. Semifer. Flavi corpore mistus equi. Phillyrides. Phillyrius heros. Armatus arcu. Æacidæ præceptor. Qui cithara perfecit Achillem. Bis septem stellis cinctus corpora.

CHRISTIANI.

Christicolæ. Christiadæ, Christiadum populus. Christi cultores. Soli jurata Ecclesia Christo, *vide*, Deum timentes. *Gens sacra Christo. Fortunata piorum agmina, quæ duce & auspice Christo vincunt Tartareos hostes. Electa cohors, quæ Christi militat armis. Gens, quæ reliquis collata gentibus orbis constat in antithesi, dum sequitur, quæ fugienda putant cæteri : fugitque quæ reliqui studio magno affectuq; sequuntur. Nos genus electum Christi.

CHRISTUS.

* Virginis intactæ natus. Æterno proles æquæva parenti. Verum de numine numen. Omnigenum meta ultima rerum. O flumen amoris ! O fons æternæque spei pelagusque salutis. Dei indubitata propago. Omnipotens Verbum finisque & originis expers. Virgineus partus, magnoque æquæva parenti

genies, obstructi quæ portas reseravit Olympi. Æterni patris unica proles. Sospirator humanæ gentis. V. *Deus Filius.*

CHRYSOSTOMVS.

Nomen ab aurato traxit Chrysostomus ore. Aurea magnus habet vere Chrysostomus ora. Os sacrum ex auro scilicet ille gerit.

CIBVS.

Epulæ, dapes, esca. Ora juvans. Minimum sumunt ora coacta cibum. Cibus utilis ægro. Parant epulas potandaque vina ministrant.

CICATRIX.

Vetus, malesana. Veteris vestigia pugnæ. * Signa pugnæ.

CICERO.

Romani maximus auctor Tullius eloquii. Eloquii pater. Disertissimus Romuli Nepotum. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Unica sollicitis quondam tutela salusque. Ille senatus Vindex, ille fori, legum ritusque togæq; patronus.

CIRCVMCIDERE, V. Præputium.

CIRCVMDARE.

Cœtu cingere locum aliquem. Obscuro aëre septus. Cinctus amictu. Terram amplectitur orbis. Circuit omnem Italiam. Concludere sulco. Limbus obibat Aureus. Claudere circum. Indagine cingere saltus. Undique circumfundi. Circumdant æquora terram. Undique colles inclusere cavi. Undique densa urbem cingere corona. Silva coronat aquas cingens latus omne. Oceanus totum amplectitur orbem. Inane cingit orbem.

CITO.

* Haud mora, continue, mox, confestim, illico, repente, extemplò, protinus. Nec tempora distulit ira. Vox subito audita est. Haud segniter ille moratus.

CIVIS.

Consors urbis. Consors patriæ. Pars populi.

CLAMARE.

Intempestivos edere ore sonos. Onerare clamoribus aëra, æthera. Incendere cœlum clamoribus. Voces tollere ad astra. Clamorem ad sidera tollere. Implere auras clamore. Ingenti se clamore ferebat. Dare, tollere clamorem. It clamor cœlo. Sublatus ad æthera clamor. Fertur ad astra sonus. Clamor saxa ferit. Ferit ardua sidera clamor. Implere clamore vias. Exoritur vario certamine clamor. Magno clamore fremebant. Clamore incumbere magno. Resonat clamoribus æther.

CLAV-

CLAVDERE.

* Compagibus actis tenere. Claudere ſeptis. Ædibus includere. Horrentibus umbris occulere. Corpora furtim includunt cæco lateri. Aditum fracti præſtruxerat obice montis. Obdere fores. Obice firmo claudere portas. Soli deſiderio relicta res eſt, impervia, inacceſſa.

COCLES.

Lumine captus altero. Luſcus. Deſioculus. Monophthalmus.

COENA.

Multis cibis, lautis epulis opulenta. Magnæ convivia cœnæ. Dubiæ convivia cœnæ. Uide *Convivium*.

COENA DOMINICA.

Bis ſex cum ſociis epulatus nocte ſuprema, Inſolitaſque dapes, inſuetaque pocula menſis intulit. Hoc eſt corpus, ait, meus hic de vulnere ſanguis Fundendus. Vita piis erit, atque eadem mors ſontibus eſca. Supremæ inter ſolemnia cœnæ. Ante aram luſtrati animis libamina ſacra Accipimus.

COETVS.

Turba frequens, numeroſa, tumultuoſa, multa crepans. Turba virûm, denſiſſima Corona.

COGITARE.

Animo verſare. In pectore verſare. Secum corde volutare. Animo ſecum peragere. Multa ſuo cum corde putare. Multa movere animo. Exigere, agitare animo. Repetere. Reputare. Revolvere ſecum. Exigere, requirere, trutinare ſecum. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. In parteſq; rapit varias, perque omnia verſat. Animum nunc huc, nunc illuc volvere. Animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. Aliquid ſecum referre. Volvere ſub pectore. Diverſæ vocant animum in contraria curæ. * Per noctem plurima volvere animo. Tacitus ſecum ipſe volutat. Animus mihi fulminis inſtar præceps agitur, perque omnia verſatur; mox petit Eoum, mox qua ſoa vergit in undas, Ωκύπτερον ἑλίζειν φρένα Uelocem circumagere mentem.

COGNOSCERE, V. Intelligere.

Colligere flores. V. Legere.

COLLVM.

Spumantia ſolvere colla. Colla reflectere. Dejicere ſibila colla. Cæſariem effuſæ per candida colla, Qua cervix humeros continuata tegit. Superare capite, & altis cervicibus. Fulva cervice Leæna. Spatium colli.

COLONIA.

Agrippina vagi Regina Colonia Rheni, Nobilis & priſcis

tota referta Deis. Conveniens urbi nomen Agrippina dedit. Quę tres ostentat clypeo coronas

COLUMBA.

Dilecta Veneri. Expers fellis. Chaonia volucris. Ales Chaonis. Oscula dans cupido mari. Accipitrem metuens trepidantibus alis. Cythereia ales: Idalia volucris. Hanc sedem primo cythereia condidit ales.

COMEDERE. V. Edere.

COMETES.

Stella comans. Flammi ferum trahens spatioso limite crinem. Horrens crine sanguineo. Stella micans, fulgens, radians igne diro. Conscius ingentis mali. Arguens è cœlo funera bella, necem, plurima mala, tristes clades. Nunciàns summi numinis iram.

COMITARI.

Lateri alicujus adhærere. Cingere. Magna stipare caterva. Sectari. Comitari gressu. Comes ire. Comitem se addere. Sit comes, & longe servet vestigia conjunx. Pone subire. Sequi aliquem non passibus æquis. Observata alicujus vestigia sequi.

COMPARARE.

Assimilare grandia parvis. Parvis componere magna. Grandibus uti exemplis in parvis. Noctis avem conferre cum Iovis armigero. Componere canibus catulos, & matribus hædos. * Quis hunc Deo compararier ausit? Æquare jacentia summis. Superis hominum conferre labores si licet. Aptari magnis inferiora queant.

COMPARANDI FORMULÆ.

* Qualis Apes, vel apis. Quale manus addunt ebori decus. Lupi ceu raptores. Veluti qui sentibus anguem pressit. Haud secus Androgeos. Rupto ceu quondam turbine venti confligunt. Ac veluti ingentem formicæ farris acervum cum populant, &c. Haud secus, &c. Utque leves stipulę, &c. Non aliter quam qui, &c Haud secus ac moles. Ut cum latebroso in pumice pastor. Non secus atque olim tonitru. *In his* Olim & Quondam *ornatus causa adjiciuntur.*

COMPONERE CARMEN, *& carmine laudare.*

* Erigere, corrigere carmen. Premere, stylum vertere, jugulare, reponere, farcire, expungere Iuvare carmen, explere carmen hians, supinum, languidum, fluens. Numen supremum canere. Deum carmine dicere. Deum magno ore sonare. Versu Deum prosequi. Deum dicere. Syracosio ludere versu, *id est*, carmine bucolico. Majores majora sonent, nos parva canemus.

rus. Operosa parvus carmina fingo. Chartis tradere victuris legenda virûm clarorum acta. Te alii concinant majori plectro. Aliquem gracili laudare camœna. Pindaricis contendere plectris *id est*, carmen grandisonum facere. Vix mea tuas decorant carmina laudes. V. *Laudare*. V. *Canere*.

COMPREHENDERE.

Complecti animo, mente. Mente assequi. Complector omnia verbis. Concipere. Percipere.

CONARI.

Captivus patrios tentat adire focos. Tentat prævertere amore. Affectare aliquid. Viribus eniti. Omnia conando docilis solertia vincit. Magno molimine tentat. stupuêre patres conamina tanta. * Instare atque omnes impendere curas. Obnitendo haud cedere. Acrius incumbere. Majore nixu aggredi. Toto corpore niti. Contentoque animo simul, ac corpore niti. Huc omnes vertite vires. Incontenta mens nihil præclarum efficit, *id est*, non contenta instar nervi.

CONCIONARI.

Commemorare jussa verenda summi Dei. Docere oracula sancta legis. Cœlestia jussa docere. Fidei pia verba sonare. Monstrare iter ad sidera cœli. Proponere mysteria sacri verbi. Illustrare dogmata Christi. Sacra salutiferi Christi dogmata spargere per orbem, munere facundæ linguæ.) Quantus ab ore lepos, quam dulcis plena Suadę copia flexanimæ, qualis ab ore sonus, dum nunc horrendo fulmine verbi reddit attonitos, nunc dejectos blandis erigit alloquiis. Hiberno rapitur torrentius imbre. Quod flumen divitis ingenii. Ora divinis calefacta flammis accendunt turbam.

CONCIONATOR.

Tractans mysteria sacra. Faciens negotia rerum divinarum. Præco verbi Dei. V. *Parochus*.

CONCITARE AD LAUDEM.

Laudum spe pellicere aliquem. Simulare, incitare ad laudem. Acuere stimulis aliquem. Agere aliquem in altum. Concitare, impellere stimulis. Accendere, incendere, inflammare.

CONCORDIA.

Placidi numen opusque Dei. Lauro nexa comas. Connectens, ligans pectora, corda. Socians, consocians, jungens, uniens, concilians mentes. Tenens & regens cœli, & soli machinam. Vide *Pax*.

CONCULCARE.

Pede premere, terere, subigere. Pede ferire sola. Ungula quem proculcat equi. Sparsas pedibus proterit escas. Sub pede colla superbus victor premit. Cæsos calcare duces.

duces. Pedibus superbi pressabat colla tyranni.

CONDEMNARE.

Agere reum criminis. Damnare crimine. Peragere reum. Addicere morti. Facta alicujus decreto senatus damnare. Demittere neci infando judicio.

CONFABULARI.

*Fallere blandis sermonibus horas. Dare jucundis tempora pauca jocis. Animum remittere dulcibus lepidisq; colloquiis. Ad se per multa vagando joca redire, quum nimis intentus animus, ac distractus curis fuit. Se sibi reddere blandis colloquiis.

CONFIDERE.

Suis fidere regnis. Desinat claris quisquam confidere rebus. O formose puer nimium ne crede colori. Fidens animi, atq; in utrumque paratus. Ingenium vultu statque caditq; tuo. Niti Thesea fide. Humanis nulla est fiducia rebus. Nulla est fiducia capto. Cernis quæ Rutilos habeat fiducia rerum.

CONFLIGERE.

* Concurrere. Audetque viris concurrere virgo. Confertos audere in prælia vidi. Confligunt venti pariter. Frontibus adversis concurrere. Congrediturque ferox Pede pes junctus erat. Pro cursu rapido conjectis eminus hastis invadere Martem. Concurrere cominus hosti. Vi geritur res. Mutuis semet vulneribus conficiunt. Alternis sæviunt plagis.

CONGRATULARI.

* Bene vel faustum precari. Gratulor auspiciis felicibus uso. Gratantum resonabat vocibus æthra. Gaudere cujuspiam gaudium.

CONGREGARE.

Cogere viros. Cogere pecus. Glomerare manum virorum, *Contrahimusq; viros. Socios in cœtum advocare. Læto complerant littora cursu visuri Æneadæ. Undique conveniunt Teucri mistiq; Sicani. Complere agmine ripas. Undiq; collecti coëunt. Olli convenere, fiuntque ad regia plenis recta viis. Compellere greges in unum. Magnum mistæ glomerantur in orbem: Densùm misceri. Concursu accedere magno.

CONIICERE. V. Jaculari.

CONIUNGERE.

Calamos cera conjungere plures. Coire in unum. Inter se coiisse viros.

CONIUGIUM.

Torus. Debita jura tori. Tædæ jugales. Tædę pudicæ. Thalami fœdus. Conjugale fœdus. Sociale fœdus. Fœdera lecti. Sacra jugalia, marita, socialia. Jura jugalia, conjugalia, socialia.

cialia. Jura ſacerrima lecti. Hymenæus promiſſus. Lecti ſocialia jura. * Socii conſortia lecti. Connubiale jugum. Caſti jura marita tori. Faces maritę.

CONIVGII FIDEM SERVARE.

Connubia ſervare. Matrimonii fidem non fallere. Servare fœdera lecti.

CONJVGIVM VIOLARE.

Juncti rumpere vincla tori. Jugale ſolvere fœdus. Lædere fœdera ſocialia. Violare jura mariti. Fidē temerare maritam. Fallere jura tori. Thalamos violare. Cubile temerare. Sacra mariti polluere Tendere retia lecto. Conjugii gratia ſumpta perit. Conjugii vincula nulla pati. Deſerere fœdera lecti.

CONJVGIVM PROMITTERE.

Promittere torum, connubia. Dare jura tori. Facere conjugii ſpem. Dare ſpem tori. Iungere toro. Thalami fœdera jungere. Connubio jungere. Dignari tæda, Invitare ad tædas. Parare ſocialia jura. Dare nuptui.

CONIVGIVM INIRE.

Connubium, thalamum inire. Coire jure tædæ. Coire toro ſacro. Jugali tæda accipere. Recipere thalamo. Recipere in tori partem.

CONIVGIVM ODISSE.

Connubia fugere. Tædas exoſa jugales. Negligere conjugis uſum. Acceſſus viriles refugere. Refugere contactus viriles. Concubitus fugere.

CONQVERI. V. Queri.

CONSANGVINEVS.

Conſanguinitate propinquus. Sanguine conjunctus. Turba conſanguinea. Conſors generis. Genitus de ſanguine. A ſanguine primus, tertius. Gradu ſanguinis propior. Et conſanguineo toties data dextera Turno. * Cognato ſanguine vinctus. A ſtirpe fuit geminis conjunctus Atridis. Sunt affinia vincula nobis. Sanguine cognato juvenis tibi. Proximitas eſt inter nos.

CONSENTIRE.

Congruere, eſſe unanimem. Idem omnes ſimul ardor habet. Mens omnibus una ſequendi. Uno omnes ſimul ore fremebant. Aſſenſere omnes. Non adverſari. Annuere. Dicta alicujus voce probare. Deus ore ſereno annuerat. Conſonat aſſenſu populi regia.

CONSERVARE.

Luce ſedet cuſtos, aut ſummi culmine tecti, Turribus aut altis. Dii patrii ſervate domum, ſervate nepotem. Portum ſtatione tenere. Me penes hujus rei tutela manet. Aditum cuſtode coronat. Patriæ curam gerere. Latè fines cuſtode tueri.

tueri. Sunt quibus ad portas cecidit custodia sorte. Tutos servare aggere muros. Servare vices statione relicta. Fidusque ad limina custos Vestibulum in somnis servat noctesque diesque.

CONSIDERARE.

Supponere ingenio quod ante oculos est. Perpendere, ponderare, trutinare. Animo volvere, versare, agitare, revolvere. Animo tractare examinare. V. *Cogitare.*

CONSILIUM.

Forte piumque. Sapiens, mite, multæ callididitatis, fidele, salubre. Succurrere salubri consilio. Consilium magnum cogere inter alta mœnia. Consilium vocat divûm pater, atque hominum rex. V. *Consulere.*

CONSOLARI.

Dare, præstare, præbere, ferre solatia. Adhibere solatia. Dicere solantia verba. Reddere solatia menti. Verbis consolantibus levare. Relevare tristem dulci sermone dolorem. Solando lenire dolorem, & dictis avertere curas. Demulcere mentem ægram solatiis. Solari jacentem. Curas demere dictis. Lenire dictis animum. Permulcere pectora dictis.

CONSTANTIA.

Constans & firm' animus. Constantia firma, immota, immobilis, stabilis. Moveri Nescia. Cui vultu comis est gravitas immota sereno. Sors tantum constans in levitate sua est. * Mens Nescia flecti. Justus & tenax propositi. Qui metus omnes subjecit pedibus. Quem non sententia vertit. Qui perstat fixusque manet. Est enim fixum immotumque. Qui nullo flectitur. Immotum potis est tenere vultum, terga fortunæ dare nescit, & ullis frangitur haud minis.

CONSUETUDO.

Longa assuetudo. Venit in hos animos aliquid de more vetusto. Mactant lectas de more bidentes. Hos ex more dapes imposuit. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. Ritus ut à prisco traditus extat avo. * Suetus erat.

CONSUL.

Cujus consilio Resp. crescit. Summum in urbe decus. Quem penes urbanarum sunt fastigia rerum. Quem prima tenet communis cura salutis. Laudata cives ratione gubernans. Quo non gratior, quo non prudentior alter. Dignum Consule nomen babens. Vrbis sortitus habenas. Gerens impositum urbis onus. Regens, moderans populosam legibus urbem.

CONSULERE.

Succurrere salubri consilio. Opem ferre consilio. Consilium dare. Nec responsa potest consultus reddere vates. Consilium

silium summis Regni de rebus habebant. Hunc cape consiliis socium. * Consiliis est habitus non futilis autor. Vatum legumque peritos consulere. Suspensi Eurialum scitatum oracula Phœbi mittimus. Dei oracula supplex consulit. In dubiis responsa petere. Consulere in medium. & rebus succurrere fessis.

CONTEMNERE.

Hoc tibi pro vili, sub pedibusque jacet. Tu cave nostra tuo contemnas carmina fastu. Despicis ergo tuum (si fas est credere) vatem. Nec munera parva respueris. Invenies alium, si te hic fastidit Alexis. Munera non sperno. Discite justitiam moniti & non temnere Divos. Superba pati fastidia. * Sordent tibi munera nostra. Sardoniis videor tibi amarior herbis. Horridior rusco, projecta vilior alga. Subjicere pedibus. Fastidire. Spernere ac putare parvi. Tristes alicujus iras atque superba pati fastidia.

CONTENDERE. V. Pugnare.

CONTENTVS PAVCIS.

* Contentus qui sorte sua, vel Philippias opes aquat animis. Assuetus parvo, contentus modico. Me focus exiguus, & tecta haud candida juvant, & fons vivus, & herba rudis. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. Vivitur parvo bene. Contentus tenui satino.

CONTRARIVS.

Infestus alicui. Si mens non leva fuisset. Adversa mente esse alicui. Fatis iniquis. Contraria summis. Ex adverso pugnare. Constat ex antithesi natura rerum. Sunt discordia semina rerum. Infera sic summis, sic discimus humida siccis, Alba Nigris, æstum frigore, nocte diem.

CONTVRBARE AQVAS.

* Lacrymis turbavit aquas, obscuraque moto reddita forma lacu est. Mare volvit turbidus Auster, miscetque æstum. Sordet aquis egestus ab imo alveus. Crassus cœno & pulvere torrens.

CONVITIARI.

Fundere convitia in aliquem. Facere convitia alicui. Addere convitia dictis. Addere maledicta culpæ. Dicere mala alicui. Lædere Lingua. Jacere crimina ficta. Dira precari. V. *Calumniari.*

CONVITIATOR.

Momus, procax, acer, Zoilus, invidus, turpis, Cane pejor & angue. Blattis, tineisque nocentior. Dente Theonino rodens. Allatrans præconia famæ alterius. Vomens ore rapido venenum. Famæ violator alienæ.

CONVITIUM.

Linguæ tela. Convitia culpę. Opprobrium. Aſpera verba. Verba ſuperba. Voces moleſtæ. Lingua ſuffuſa veneno. Calumnia, invida, ſubdola, ſemper in innocuos mores violenta. Ardeſcens odio pulchræ virtutis. Labe notare ſolens dignos laude viros. Qua peſtis non ulla nocentior exſtat. Sæviſſima peſtis. Rodere ſuetum bonum nomen. Obtrectatio.

CONVIVIUM.

* Læti convivia curant. Convivia curas reſolvunt. Dapibus menſas onerabat inemptis. Epulis accumbere divûm. Accingere ſe dapibus. Domus interior regali ſplendida luxu inſtruitur, Strato ſuper diſcumbitur oſtro. Dapibus menſas onerant & pocula ponunt. Toris gaudent diſcumbere pictis. Fit ſtrepitus tectis, Vocemque per ampla volutant atria. Extruere toros, & dapibus epulare opimis. Gens epulata toris Lenæi libat honorem. Magnifico inſtructa paratu convivia inire. Ruſtica marito ex agro reduci dapes inemptas apparat. Ruſtici inter ſe læti convivia curant. Hilarare convivia. Convivium Perſico apparatu, *hoc eſt* ſplendidum. Inſtituere dapes. Viſcera toſta ferunt taurorum, Onerantque Caniſtris dona laboratæ Cereris, Bacchumque miniſtrant. Menſæ grata ſecundæ dona. τρώπεζα ἔυπνος, menſa ſuaviter halans.

COOPERTUS.

Tectus, velatus. Velat amictu ora. vultum velamine celat. nube cava amictus. Tegmen habet capiti. Purpureo velare comas, adopertus amictu. Purpurea velatus veſte ſedebat. Sidoniam picto clamydem circundata limbo.

COPIA. V. Abundantia.

COQUERE & COQUUS.

Torrere ignibus, carbonibus. Suppoſitum cineri panem focis parat. Pars in fruſta ſecant, verubuſque trementia figunt. Atque ita ſemineces, partim ferventibus artus Mollit aquis, partim ſubjecto torruit igne. Cui ſua ſordentem pinxerunt arma colorem. Frixuræ, cucumæ, ſpurca patella, lebes.

COR

Pectus, Præcordia. Inexpugnabile, levibus violabile telis. Fons vitæ. Fons caloris vitalis. Fons vitalis in medio pectore poſitus. Vires animo præſtans, media regione locatum. * Arx animi.

COR SPIRITU SANCTO ILLUSTRARE.

Afflare pectora ætheria aura. Luſtrare mentes lumine divini flatus. Colluſtrare corda ſacrato lumine. Contingere pectora Cœleſti flamma. Accendere pectora cœleſti flamma.

Abstergere mentibus nefandas tenebras & illustrare pectora dio lumine. Implere, movere mentes seu corda sacro numine.

CORNIX.

Invisa Minervæ. Garrula cornix. Novem sæcula passa. Sæclis vix moritura novem,

CORNV.

Arma quæ bos gerit. In cornua celsus Cornu natum fronti. Cornu aduncum, in sua terga recurvum.

CORONA.

Honor frontis. Juncea vincla rosæ. Verno de flore corona. Plectilis, nexilis, odora, odorata. Splendens, fulgens auro radiante. Caput exornans, decorans. Tempora cingens Sertum, Corolla. Stemma.

CORONAM TEXERE.

Nectere, connectere, tenero pollice sertum. Texere mollia serta facili manu. Fingere, parare coronam. Flores intexere sertis. Jungere Varios flores in serta. Floribus è variis contexere sertum

CORONARE.

. Caput cingere, vestire corona. Imponere coronam, Serta dare capiti. Imponere serta comæ. Innectere sertis tempora. Cingere flore caput. Præcingere flore capillos. Redimire, devincire tempora serto. Frondenti tempora lauro implicat. Festa fronde revinctus. Velare tempora myrto. Populea velatur fronde juventus. Molli fluentem crinem fronde premit. Viridi advelat tempora lauro. Mollibus intexere caput sertis.

CORPVS.

Corporis artus Pondus corporis. Corpus venerabile. ingenuum, patiens laborum.* Mortale lutum. vide *Cadaver.*

CORRIGERE.

Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris. Reddere, tradere, incudi. Vocare ad judicium limæ: Defuit & scriptis ultima lima meis. Manus ultima cœpto defuit. * Emendare jocos una litura potest. Carmen debet multa dies & litura coërcere, atque decies castigare ad unguem perfectè. Oportet versus male tornatos incudi reddere. Sub judicium singula verba vocare.

CORRIGERE SE.

Vivendi mores perversos linquere. Exuere. Melioris vitæ modum agere, Convertere vitam in melius. Delicti agnoscere culpam. Transactæ vitæ crimina, delicta, peccata dolens.

CRAS.

Ubi Craſtina Aurora referet lucem ſolitam. Craſtino ſole oriente Craſtina die veniente. Luce craſtina reddente viciſſim rebus colores. Cum Craſtina dies luſtrabit lampade terras. Cum ſol Craſtinus orietur. Cras ubi ſol radiis adduxerit horam primam Ubi Craſtinus Phoſphorus rurſus ibit ab Eois aquis. Ubi Titan craſtinus ortus extulerit lucem. Lux cum primum terris ſe craſtina reddet· Cum primum craſtina cœlo lux aderit demiſſa.

CREARE.

* Ex nihilo facere. *Virg.* Canebat uti magnum per inane coacta Semina, terrarumque animæque mariſque fuiſſent. Qua ratione tener mundi concreverit orbis. *Ovid.* hominem divino ſemine fecit ille opifex rerum mundi melioris origo. Inde retinet cognati ſemina cœli. Nil ſemine eget apud Deum. Non tantæ Operum moles ſine Numine creari potuere. Ipſe dixit & creata, juſſit ipſe & facta ſunt, terra, cœlum, foſſa Ponti, trina rerum machina.

CREDERE.

Habere fidem alicui. Dare rei fidem. Addere fidem dictis. Pollicitam dictis Jupiter adde fidem. Illa fidem dictis addere ſola poteſt. Tarda venit dictis difficiliſque fides. * Si qua fides vatibus eſſe poteſt. Omnia credit dicenti. Sermones eſſe fideles non reor, *id eſt*, non credo. Dictis addere fidem. Credite dicenti mira, ſed acta loquar. An vatibus omnis eripienda fides? Fides rebus eſt addenda probatis. Fides circa id quod non vides. Experto ſi quicquam credis amico.

CREPVSCVLVM.

Prima nox. Dubiæ Crepuſcula lucis. Ultima pars lucis, primaque noctis. Tempus quod tu nec tenebras, nec poſſis dicere lucem: Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis. In hoſpita tecta Tyranni ingredior, traherent cum ſera crepuſcula noctem. Inde domum redeunt ſub prima crepuſcula mœſtis.

CREMARE. V. Vrere.

CRESCERE.

Seſe attollere in auras. Caput inter nubila condere. Quantum vertice ad auras, tantum radice in tartara tendit. Prodit in ſummum ſeminis herba ſolum. Ingens exit ad cœlum ramus. Ad ſidera raptim vi propria nititur. Aſſurgere in auras. Emittere ad ſidera ramos. Una nitens tollitur de ceſpite ſylva. De ſemine ſurgere. Sylva pullulat à radice. Stirpibus exire ab imis. Quæ ſeminibus ſe jactis ſuſtulit arbos. Exiit ad cœlum ramis felicibus arbos. * Quædam arbores ſponte

ſponte ſua veniunt: quædam poſito ſurgunt de ſemine. Creſcit occulto velut arbor ævo fama Marcelli. Herba ſe tollit in luminis auras. Se lætus ad auras palmes agit.

CRIMINA.

Labes, culpa. Admiſſum. Delictum. Vitium. Crimen facti. Criminibus novis aliquē terre e. Domus ſcelus omne retexit. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis ſcelus. Scelus exitiale his merſit malis. * Infandum Crimen nefaſque grave.

CROESVS.

Dives, Lydus. Opulentia Crœſi. Qui vitam captus ab hoſte tulit. Divitis audita eſt cui non opulentia Crœſi?

CROCODILVS.

Niliacus. Nilicola, horrendus, immanis, horridus, monſtrans, lethifer, exitioſus. Pictas, falſas, mentitas, non veras lacrimas fundens. Ore cruento. Corpore vaſto. Parat ore cruento Perde e te lacrymas dum Crocodilus agit.

CROCVS.

Ruber. Natus prope Cydnum. Rubri fila croci, Fila croci punicei.

CRVCIFIGERE.

Affigere, ſuffigere membra infami cruci. Sublimi trabe figere corpora. Sublimem tollere in celſam crucem. Diſtendere erecto ligno affixum, & perdere paulatim lenta morte. * Infami ligno ſuſpendere corpus. Horrenda gravius an quicquam cruce? Decuſſitæ arbori reos infigere. Crudele ſervorum ſupplicium; In cruce figere. In cruce fixus erat. Cujus in excelſa ſtat cruce noſtra ſalus. Supplicium quod manus pedeſq; nequitiæ inſtrumenta ligat, cœloque videndos educit miſeros. Membra perpenderunt curvato exangvia ramo.

CRVCIFIGI.

Suſpendi in *vel* ab arbore. Ferre pœnam infanda crucis morte. Diſtendi trabe dira. Morte ſubire ſupplicium trabis infandæ. Luere crudele ſupplicium trunco infando. Super trabe erecta ac robore iniquo linquere mortales auras. Infando ſupplicio & morte duros finire labores. Arboris affigi plantas & Brachia trunco.

CRVDELIS.

Efferus, ferus, truculentus, immanis. Omni barbarie horridior. Nerone crudelior. Cum hoc Nero collatus mitis & clemens eſſe videtur. Quæ te lea, quæ te lupa, quæ te peperit tigris, immitis, implacare, omni durior ferro! Ante æſtuantis ponti vis effert, & ſævus horror expuit? Κακᾶς 'αγχ' θρέμμα λεαίνας? improbæ alumnus leænæ Σιδηρόφρων.

φρων, ferreo animo præditus.) multa cæde cruentus. Cupidus cruoris. Gens sævæ avidissima cædis. Sanguine gaudens. Tua sunt duro præcordia ferro vincta. In tenero stat tibi corde si. lex. Gaudent perfusi sanguine fratrum. Nec visu facilis, nec dictu affabilis ulli. Fas omne abrumpens. Durum à stirpe genus. Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla. Auctores saxa fretumque tui. Asperiòr quovis æquore. Sævior est tristi Busiride, sævior illo, Qui falsum lento torruit igne bovem, Quique bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Te lapis & montes, innataque rupibus altis Robora, te sævæ progenuêre feræ. Natus es è scopulis nutritus lacte ferino. Et dicam silices pectus habere tuum.

CRVX.

Trabs funesta, infamis, probrosa, cruenta, funerea; lignum, stipes, trabs crucis. Celsa, dira, alta arbor crucis. Transversum lignum, fatale robur. Salus hominum infanda trabe nexa pependit. Infami nunc liber ab orno Desiliat, si numen habet, vincla omnia rumpat. V. *Crucifigere.*

CVDERE FERRVM

* Ferrum exercere. Ingentem Clypeum informare. Excudere æra spirantia. Ardentibus coquere fornacibus æra. Gladios excudere. Ferrum in igne mollire, variasque dein ducere formas. Duris crepitant incudibus æra. Cyclopes properant fulmina lentis Massis. Taurinis alii follibus auras accipiunt redduntque: alii tingunt lacu æra stridentia. Inter sese fabri tollunt brachia in numerum vi magna, & versant ferrum tenaci forcipe. Ferrum retusum diffingere, *id est*, reformare. Ferrum adhuc candens à fornace sibilat in unda gelida. Ignipotens faber opera ad fabrilia surgit.

CVLINA.

Fumida, fumifera, nigra. Parans epulas, Calens crebris ignibus. Ipsa dabit lautas uncta culina dapes. Alget adhuc nudo clausa culina foco.

CVLPA.

Gravis, silenda, morte minor, non carens pudore. Nefas morte piandum. Culpam morte piare. Vacare culpa. Esse in culpa. Hoc nomine prætexit culpam. * Conscia mens mota solet exhorrescere fronde. Mens labe coinquinata. Haud culpæ obnoxius ulli. Supplicio culpa reciditur. Triste piare nefas. V. *Crimen.*

CVNICVLVS.

Fæcundus, tener, hirtis pedibus. Omni mensæ pariens. Gaudens habitare effossis in antris. Antra colens latebrosa.

Cumulare et cumulus . v. El. Poet. 209.

CUPERE.

Capi cupidine alicujus rei. Fame vel ſiti opum teneri. Quod ſi tantus amor menti, ſi tanta cupido eſt. Unde hæc, ô Palinure, tibi tam dira cupido eſt? Quod ſi tantus amor caſus cognoſcere noſtros. Turpi cupidine captus. Ferri nimia cupidine. Cupere atque ambire refugi. Non eſt mortale quod optas. Creverunt & opes, & opum furioſa cupido: & cum poſſideant plurima, plura petunt.

CUPIDO.

Inexplebilis, inſatiabilis, furioſa, veſana. avara, lucri ſtudioſa, maleſana. Deſiderium ingens, vehemens, ardens. Ardor habendi. Sitis ardens. Tantus amor laudum. Opes amor urget habendi.

CUPIDO ILLICITA.

Libidinoſa, noxia, virtuti inimica, Pertentans pectora. Impatiens moræ. Ardens. cæca, res immoderata cupido.

CUPIDO DEUS FICTUS.

Volatilis, aliger, volucer, laſcivus, ambitioſus, blandus, præpes. Vaſto profugus orbe. Puer improbus. Natus patris ſummi qui tela Typhoea temnit. Idalius puer. V. *Amor.*

CUPIO.

* Ingenti cupidine flagro. Me dulcis raptat amor. Sum avidus conjungere dextram. Ardeo noſſe. Ardet animus. Ardenti mens impete fertur. Exarſere ignes animo. Miro eſt incenſum pectus amore. Me gravis ardor habet. Sitis ardeſcit habendi. Eſt mihi mens incenſa. Mens agitat hoc facere.

CURA.

Durum curæ genus. Cura inſomnis, moleſta, vigil, vigilans, anxia, irrequieta, ſollicitans animum. Coquens animum. Turbans mentem. Stimulans præcordia. Vexans, crucians, ſaucians pectora. Corda fatigans. Vetans lumina dulcem carpere ſomnum. Latitans in ſollicito pectore. Pulſans mordaci verbere mentem. Abrumpens ſomnos ſalubres. Quæ fugit, multo diluiturque mero. Aſper curarum morſus. Stimuli curarum.

CURIS ANGI.

Tabeſcere curis. Volvere, volutare pectore curas. Curarum ſtimulis exerceri. Curis mordacib' angi. Macerare pectora curis. Male ſaucia habere pectora curis. Confici animum curis. Arrodit pectora cura. Cura alta mente repoſta manet. Varia curarũ mole gravari. Triſtes agitat mens anxia curas. Ingentes curas pectore verſans. Curarum ingenti mole gravatus. Pectora habens variis obnoxia curis. Cura turbid' acri. Verſare graves mœſto ſub pectore curas. Curarum mens fluctuat undis.

Fœmineæ

Fæmininæ ardenter curæ que iræque, coquebant. Hinc me sollicitum torquent super omnia curæ. Hinc requies animo non datur ulla meo. Cura tenuat, vitiat, conficit corpus. At pater Æneas casu concussus acerbo. Nunc hac ingentes, nunc illuc pectore curas mutabat. In curas animus deducitur omnes.

CVRIS SE EXVERE.

Ponere, deponere, dimittere, abjicere, resolvere, depellere, fallere curas. Levare, supponere curas. Exuere, propellere animo curas. Solvere animum euris. Sepositis mentem componere curis. Fessam curis abducere mentem. Tristes secludere curis. Procul ejicere carnifices curas pectore. Tristes animo deponere curas. Finem imponere curis. Omnis ab hac cura mens relevata mea est. Dictis avertere curas. Maneat nostros ea cura Nepotes.

CVRRERE.

Tendere cursu. Rapido contendere cursu. Cursus conficere. Inire cursus. Celeri pede pulsare humum. Cursu ferri, rapi, tolli. Rapidis cursibus petere locum. Trajicere membra gradu celeri. Cursu rapido ire. Rapidis ferri passibus. Cursu pedum prævertere auras. Fugit ocyor aura. Volucrem cursu prævertitur Hebrum Sic fatur virgo, & pernicibus ignea plantis Transit equum cursu. * Vix sola contingit pedibus. Volat vi fervidus axis. Vix summa vestigia ponit arena. Fertur alite cursu. Campos transmittere cursu. τρέχει σύνδρομος αὔραις, currit par auris.

CVRRERE RETRO.

Cursu tendere retro Revocare cursus. Cursus circumflectere. Converso cursu relegere vestigia. Retro ferri, referri, abire, se retro dare. Flectere retro iter.

CVRRVS.

Quadrijugus. Opus prætereuntis rotæ. Prætervolans axe levi. Plaustrum grave stridens stridulum. Bigæ, quadrigæ. * Hunc portat niveis currus eburneus equis. Axis pro curru. Spoliis onerati Cæsaris axes. Admissa rotâ ferri, & atterrere metam. Admissa, *id est* incitata. Aureus axis erat, temo aureus, aurea summæ curvatura rotæ, radiorum argenteus ordo. Ducunt Sarmatici barbara plaustra boves.

CVRVARE.

* Magna vi flexa domare. Curvi formam accipit ulmus aratri. Ramos curvabit olentes. Curvamine magno flectitur. Adductis cornibus utrimque arcum curvare.

CVSTOS.

Quem penes est cura servandi. Lumina custodis succumbere nescia somno. Vigil fidus. * Fines lato custode tueri. Obsidere

dere fores, & agmine denso servare. Summo culmine tecti excubare. Constet ante fores fidissima custos. Lecti custodes portarum. Vigil servet custodia muros. Vigiles succedunt servantque vices. Fidus constat ad limina custos. Vestibulum servare noctesque diesque. Omnis legio excubat, & vices exercet quod cuique tuei dum est. Portam statione tenere. Fugam custodia claudit. Tutela rerum Deus.

CYBELE.

Cybile a mater. Idæa parens. Cœlestis mater. Magna parens Genitrix fecunda Deorum. Turrigeram frontem Cybele redimita coronis. Turrigera caput onerata corona. Berecynthia.

CYGNUS.

Olor innocuus, albus. Avis fluminea. Mæonias celebrantes carmine ripas. Caystrius ales. Albus ales. Canorus ales. Flumina cygnus amans. Deflens suam necem. Modulans dulcia carmina. Qui jam moriens canit carmina exequialia. Cantator Cygnus funeris ipse sui. Cantans, resonans moribunda gutture dulce melos.

D.

DÆMON.

MAlignus, ater, fallax, horrendus. Dolos nobis nocte dieque struens. Dei & hominum infestissimus hostis. Circumiens & quærens rapido quem devoret ore. Cui artes mille nocendi. Struens mille pericula variis modis. Hostis teterrimus instans infestis armis. Humani nominis hostis. Sceleris inventor. Stygius incola. Phlegetontius hostis. Inferni Tyrannus. Tartara nigra colens. Stygiis qui præsidet undis. * Tartareus princeps. Genius cœlo turbatus ad orcum, pernicies nostri generis. Adversarius irrequietus. Veterator stygius, πλάνος, planus, *id est*, decipiens. Πτηνὸς ὄφις, alatus serpens.

DAMNATUS.

Stygio damnatus averno. Addictus flammæ. Stygiis data præda cavernis, caminis, Traditus æternis pœnis Præda. cremenda rogis Stygiis Præda voranda, dilaceranda, discerpenda focis, rogis Stygiis. Stygium damnatus ad orcum. Quem manet inferno pœna luenda loco. Qui fiet stygiis grata rapina focis. Quem peragit æternæ mortis culpa reum. Æternum tristes damnatus ad ignes. Qui infelix æterno uritur igne. A regno Christi spretus & exul agens, * Victima dira miserantis orci.

DAMNUM.

Grande, triste, reparabile, mistum cum pudore turpi. Tristia

Triftia damna pati. Effe fraudi. Ferre fraudem. Pernicies. Difpendium. * creare damnum alicui. Officere. Ingenti a ffligere damno. Tempeftas perniciem meditatus agris. Sata læta boumque labores perdunt damnofa bella. Tulit exitium Fæmina Trojæ. V. *Nocere*

DANIEL PROPHETA.

In foveam Daniel projectus ad ora leonum. Fati confcius arcani Daniel. Hebræum decus Daniel.

DANUBIUS.

Profundus, rapidus, ferox. Terga vafti Danubii. Ifter vagans, turbidus, Scythicus, feptifidus. Flaventes volvens arenas. Qui petit Euxinas aquas. Ripa femper metuendus utraque. Longo finuatus orbe. Danubii, Iftri aquæ. Flumina Danubii.

DARE.

Munera donare. Accumulare donis. Ornare dotibus amplis. Premia digna ferre. Dona ferre pelago. Quæ tibi pro tali reddam, perfolvam carmine dona? * Donis augere. Munifica fe infinuare manu. Ingentib' undiq; donis ftipabāt. Ingenti munere donas. Afficere donis immenfis. Quamvis nullo munufcula cultu haud contemne tamen: affectū res data dantis habet. Animum hunc largior omnem, quo non præftantius ullum munus. V. *Munus.*

DARE VENIAM.

Concedere alicui veniam. Remittere, condonare noxam, culpam. Mifereri non digna ferentis. Averfam exuere mentem. Prohibere minas. Flecti precibus. Nec veniam læfo numine cafus habet. * Sine hanc animam, & miferere precantis. Sit mea lenito Cæfare pœna levis. Si me meus abftulit error, da veniam. Nifi peccaffem, quid tu concedere poffes? Materiam veniæ fors tibi noftra dedit.

DAVID.

Ifaides, Ieffiades, *id eft*, Ifai vel Jeffæ filius. Ifaides vafta dejecit mole gigantem. Qui verbere fundæ Præcipitem immani proftravit mole cyclopem. Lyræ, fundæque peritus. Obedi nepos. Pfaltes fanctiffimus. Jeffæus vates. A patre qui fanctum ducit Jeffe genus. Jeffiades cantor, Rex atque Propheta.

DEA ELOQUENTIÆ SVADA.

vel Suadela dea ficta.

Pitho flexanima, blandiloqua, mellita. Præftans dulcedine linguæ. Docta movere, demulcere animos. Cui eft dulcis copia fandi. Cujus lingua dulcior eft Hyblæis rofis. Compta coloratis formis.

DEÆ

DEÆ FICTÆ LIBERALIUM *artium*.

Musæ. Pierides. Chorus Pierius. Camœnæ. Aonides. Aoniæ. Pegasides. Thespiades. Heliconiades. Helicona colentes. Heliconis alumnæ. Castaliæ, Mæoniæ. Sicelides. Palestinæ. Ascrææ. Castalides. Libethrides. Novem comites. Novem sorores. Quæ fontes tenent Aganippidos. Quæ tenent signa equi Medusæi. Doctique cohors Heliconia Phœbi. Carminis auctores. Novena turba Aonidum sororum, suggerens carmina vatibus. Habitans, colens juga celsa montis Parnassi. Cinctæ Parnasside lauro Habitantes in vertice montis Aonii. Laude Deum celebrantes, & pia facta canentes. Ter trinę sorores. Ter-tres alumnæ Phœbi. Sorores diæ juga Sacra colentes Parnassi. Mulcentes, moventes, oblectantes animos dulcibus sonis. Flectantes modulamine cantus. Doctæ animos blandisono, dulcisono flectere cantu. *Nomina novem Musarum sunt*, Callicpe: Clio: Erato: Thalia. Melpomene. Terpsichore: Euterpe: Polymnia: vel Polyhymnia: Urania.

DEÆ TARTARI FICTÆ

- Furiæ. Erinnyes. Eumenides. Diræ. *Quarum numerantur tres*. Alecto: Tisiphone: & Megæra. Pœnarum triplices Deæ. Vipereę sorores. Anguicomæ. Colubriferæ. Noctigenæ. Crinitæ anguibus. Erebi, Ditisque ministræ. Noctis alumnæ. Torto vittatis angue capillis. Atros plectentes crinibus angues. Quæ sedent obscuras carceris ante fores. Turba impia. Implexa feros pro crinibus angues.

DEÆ VITÆ.

Parcæ, *quarum tres*. Fert Clotho ipsa colum, Lachesis net, at Atropos occat. Lanificæ, immoræ, fatales, Clothoque duæque sorores. Ferrea decreta sororum. Fila sororum. Quæ dispensant mortalia fata sorores. Stamina impresso fatalia pollice nentes. Pollice quæ certo pensa severa trahunt. Stamina quæ ducunt, quæque futura nent. Rumpentes, abrumpentes stamina vitæ. Pendentia fila trahentes. Observantes quam statuere diem. Fatorum numina Parcæ.

DEBILITARE.

* Enervare vires. Invalidum reddere. Viribus defecta membra Circæis herbis acrius effæminare. Tarda senectus debilitat vires, animi mutatque vigorem. Debile fit corpus, languescunt omnia membra. Et Venus imminuit vires. Infregit sua fortia facta metus. Frigent effœtæ in corpore vires. Cui sunt fracti vires. Torpent infractę ad prælia vires. Effæminare, enervare.

DECA-

DECALOGUS. V. Dei lex.

DECERPERE.

Decerpere ab arbore poma. Carpent tua poma nepotes. Qui legitis flores, & humi naſcentia fraga. Delia ſelectis detrahet arboribus.

DECIDERE.

* Ad terram fluere devexo pondere. Domus lapſa repente ruinam cum ſonitu trahit. Toto præceps ſe corpore ad undas miſit avi ſimilis. Celſæ graviore caſu decidunt turres. Decidere in præceps, ferri in abruptum magno impete. Turris ſubito pondere ſuccubuit. Ad terram pondere vaſto graviter concidere. Ad terram cecidit duplicato poplite. In latus à dextro arma paulatim defluit moribundus. Volvi ex monte præcipiti.) Graviter ad terram pondere vaſto concidit. Pronuſque Magiſter volvitur in caput Collapſa ruunt membra. Pedes veſtis defluxit ad imos. Sæpe etiam ſtellas vento impendente videbis. Præcipites cœlo labi.

DECIPERE & DECIPI.

Verba dare alicui. Fallere. Verſare pectore dolos. Aliquem falſis ludere imaginibus. Agere in fraudes. Fallere, prodere dolo. Fraude terere. Fraudem innectere, Capere dolo. Vincere dolo. Te ſententia fallit. Ventis & verba & vela dediſti. Dolos meditari, fabricare. Capi dolo deceptus fraude. Ficto pectore fari. Dolis instructu, & arte Pelaſga. Simulata mente loqui. * Odi Sinones. Dedalus ad fraudes. ἀλώπηξ, vulpes, ψευδῶν ἄναξ, rex mendaciorum.

DECOLLARE.

* Revellere caput à cervice, truncare capite. Jacet avulſum humeris caput. Uno dejectum cominus ictu cum galea longe jacuit caput. Decutere enſe caput. Enſe caput meſſuit. Ferro ſecare pendentia colla. Caput auferre truncumque relinquere corpus. Abſtulit enſe caput. Feriendum tendere collum. Gladio reſcindere caput. Trunco cervix abſciſſa receſſit. Baptiſtæ diro ſacrum enſe caput recidit. Cervice cæſa collum amputat, truncus in pronum ruit, querulum cucurrit incerto murmure caput.

DEDICARE OPUS ALICUI.

* Mæcenati inſcriberere carmen. Commendare. Aſſertorem quærere. Fieri munus alicujus. Vindicem ſibi parare contra dentes Theoninos. Fugere in ſinum Patroni. Tutorem quærere Muſis, pupillis. Sub nomine cujuſpiam famoſo prodire in luminis oras. Herois titulos prima libri regione locare.

DEFA-

DEFATIGARI.

Viribus exhauriri. Fessus bellique viæque. Labor insolitus me lassavit. Enervia duro membra labore subsidunt. Fessa labat mihi pondere cervix. Plurimus est in lasso corpore languor. Corpora multo confecta labore Humeri ingenti pondere fessi deficiunt. Sole ardente viaque sunt vires affectæ. Æstu & pulvere denso membra labant, salsæque fluunt per tempora guttæ, ac subeunt animo gelidæ umbræ fontesque irrigui. Lassus maris ac periculorum.

DEFENDERE.

Stare pro aliquo. Pro Troja stabat Apollo. Populum antiqua sub religione tueri. Si Pergama dextra defendi possent, etiam hac defensa fuissent. Acriter obniti, ac se defendere telis. Insigne mœstis præsidium reis. Tutela præsens Italiæ dominæque Romæ. Sospites ope gentem. Densa militum vallare corona. Pro patria extrema quæque pati, & nullos horrere labores. Obnisu totius corporis defendere V. *Custodire*.

DEFORMIS.

* Thersites verus. Quo non est turpior alter, macie confecta suprema ignoti nova forma viri miserandaque cultu pocedit: dira illuvies promissaque barba. Monstrum horrendum informe. Notat ingratus lurida membra color. Teterrima longè corpora, quæ lumina coram aspicere exhorrent. Aspectu fœda ridendaque facies. Deformis & teter ante omnia vultus. Pendentes turpiter malæ, & frons arata rugis, tergaque collo tumido surgentia Cultu & aspectu horridus. Squalidus immissis per ora comis. Impexa pendit barba, stiriæque fœdæ à simis propendent naribus. Est antidotum amoris.

DEGENERARE.

Desciscere ab avita nobilitate. In pejus ruere, ac retro sublapsum referri. Degeneres animos timor arguit, *id est* ostendit. Nominis haud memor patrii. Nothum spuriumque genus, germen.

DELECTARI ALIQUA RE.

* Voluptate trahi. Arident ante omnia ista juvant. Non est mihi res jucundior ulla. Musæ noster amor grata & sincera voluptas. Rura mihi riguique placent in vallibus amnes. Hæc mentem retinent demulcentque. Me dulcis per Helicona raptat amor, juvat ire jugis. Hæc est mihi sola voluptas, V. *Amare*, *Cupere*.

DELIBERARE & DELIBERATUM *habere*.

Consilium summis regni de rebus habebant. Fert animus muta-

mutatas dicere formas. Est animus hoc facere. Consilia in aliquid referre. Animo sententia surgit. Sic constat. Sedet hoc animo. Hæc mihi mens est. Mens eadem perstat mihi. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Neque me sententia vertit. V. *Considerare.*

DELPHINUS

Curvus, pandus, lascivus, Ludens tranquillo mari. Consuetas surgere in auras. Natans ventosas per undas. Harmonia gaudens. Musicam amans. Vadans per æquora cauda, æstumque secans. Ludens inter arantes rates.

DENEGARE.

Detrectare aliquid. Quis talia demens abnuat. Abneget excisa vitam producere Troja. Iussusque Deo parere recusat. Nunquam patiere repulsam * Mordicus obsistere. Nec prece nec pretio flecti. Tanquam marpesia cautes, immotusque perstat Scopulus. Animus ei quovis ferro, & adamanti durior inflecti recusat.

DERIDERE. V. Irridere.

DESCENDERE.

* Descendere ab ima. De cœlo labi. Demissam labi per funem. Lab summa super culmina tecti. Horrifico lapsu de montibus adsunt Harpyæ. Ferri quo sponte suapte feruntur corpora gravia. Magis atque magis accedere soli certo. Ad manes imos descendere. Summo delapsus Olympo. Supera descendit ab ora. Leves cœli demitti per auras. Celeri ad terram turbine ferri. Fertur velut acta deorsum martialis pila tormenti.

DESERTUM.

* Eremus. Solitudo. Secessus avius. Inter deserta ferarum. Procul ab urbis fastu & astu. Deserta vivere terra. Deserta tellure quiesse dicitur. *Virg.* Solis exegi montibus ævum. Secretis vivere silvis. Quâ nulla humano est via trita pede. Deserta & taciturna loca petere. Relictis mœnibus amœnas silvas amare. Rure vacuo potiri, & aperto æthere. Ubi aves quærulæ fremunt ramique ventis lene percussi tremunt, avia loca & inhospita tecta.

DESIDERARE.

Suspirare aliquem Longo socios sermone requirunt. Nimios optabat honores. Ambire opes, honores. Tum vero ardemus scitari. * Avere vehementer. Ardente cupidine ferri. Magnus amor mentem, magna cupido trahit. Miro est incensum pectus amore. Te abeunte, mi desiderium mei relictum est.

DESPE-

DESPERARE.

Spem omnem abjicere. Spes nulla superest, vel restat. Incisa spes est. Occidi funditus. Ad restim ventum est. Nullam sperare salutem. Haud spes opis ulla dabatur. Penitus diffidere rebus. Non habet fortuna regressum. Salutis spes abiit. Ad laqueum tendere. Spes mea fracta jacet. Anchora jam periit sacra. Evasio nulla relinquitur.

DESTINARE.

Proprium dicare. Addicere. Devovere. Devotus. Non me tibi quis devinctior al er. Me destinat aræ Æternos tibi lautus destinat honores.

DESTRVERE.

Labefactare opus. Dum mœnia frater destruat. Emoti procumbunt cardine postes. Labat ariete crebro janua. Tyrias olim quæ verterat arces. Has evertit opes, totaque à sedibus urbem eruit. Suis & ipsa Roma viribus ruit. Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi. Minacis aut Etrusca Porsenæ manus. Trojanam exscindere gentem. Perdere, vertere, evertere,

DETRAHERE.

Lancinare nomen. Virus in aliquem effundere. Proscindere dictis absentem. Inurere notam. Invadere famam absentis ore venenato. Bonum præstantius omni gaza diripere. Denigrare absentem, & lædere non sentientem.

DEVIVS.

Ignarus loci. Avia cursu sequi. Nota regione viarum excedere. Erravitne via? Decipi errore locorum. Errore viæ & tempestatibus actus. Quæ me via fallit euntem. Fallitque timor regione viarum. Perplexum iter omne revolvere. Vestigia retro observata legit.

DEVS.

Numē. immortalis, ætern⁹, clemens, vindex, provid⁹, benign⁹, omnipotens, cunctipotens, cælipotens, astripotens, omnisator. Perspiciens intima cordis. Æternus fons vitæ, & omnis origo boni. Immenso robore pollens. E cujus pendet nostra favore salus. Acuto lumine tenes & corda cæca notans. Scrutator cordium. Magni regnator Olympi. Cæli sceptra tenens Deus. Qui regit ætherii radiantia sydera cæli. Cuncta suo qui numine torquet. Qui temperat orbem. Qui res hominum æternis regit imperiis, & fulmine terret. Torquet qui sydera mundi. Deus unus in ordine trino. Scelerum vindex, dans præmia rectis. Sceptra tenens radiantis Olympi. Qui motus animi, sensusque latentes perspicit, & taciti pectoris

ima videt. Cæli terræque creator. Non enarrabile numen: Magnus consilio, & magnus præstantibus actis. Quem ter geminum & unum veneramur. Æterno numine cuncta movens. Quo nihil est majus, quo nil sublimius uno. Venerabile, exorabile numen. Cujus ab obtutu tellus cum tota tremiscit. Rerum spes, via, vita, salus. Omnia pascens. Qui cœlum & terras numine complet. Deus maris & terræ, tempestatúmq; potens. Qui totum nutu tremefacit Olympum. Hominum, rerumque repertor. Fine carens, & primordia nesciens. Qui mare & terras, variisque mundum temperat horis. Numen venerandum, cœleste, auxiliare, sanctum, sacrum, immortale. Vivax ille Deus nullo non tempore summus.

DEUS PATER.

Hoc pater ipse velit summi regnator Olympi. O pater, ô hominum, divumque æterna potestas. Tum pater omnipotens, rerum cui summa potestas. Ille opifex rerum mundi melioris origo. Divum pater, atque hominum rex. Summus genitor. Qui solus habet nomen summi patris. Qui mare, qui terras, qui cœlum numine complet. Cuncta movens, mota amplectens, amplexa gubernans. Principium sine principio. Et sibi principium, & sibi terminus ipse. Cui non heri aut cras, non quod fuit, aut erit olim. Sator atque opifex rerum, & naturæ ipsius origo. O qui perpetua mundum ratione gubernas. Terrarum cœlique sator, qui tempus ab ævo Ire jubes, stabilisque manens das cuncta moveri: Principium, rector, dux, semita, terminus idem.

DEUS FILIUS.

Clarum de lumine lumen. Clarum de numine numen. Stellantis Olympi Rege satus. Magni pastor ovilis. Davidis soboles, hominum lumenque, salusque. Æterni patris imago. Natus superi parentis. Superi patris unica imago. Soboles æterni Dei. Stirps vera Dei. Stirps edita Virginis alvo. Dei indubitata propago. Progenies vera Dei. Fons, origo salutis, vitæ, justitiæ, lucis ægris mortalibus. Æternum, immortale verbum. Mirabile verbum, quod cœlo dilapsum induit moribundos artus. Æterni sapientia patris. Factus homo Deus, & nostris qui habitavit in oris. Qui nostra piacula demit. Ante omnia sæcula natus. Qui victima cæsa fuit pro crimine mundi. Qui tergo imposuit crimina nostra suo. Qui passus est se perimi funere acerbo propter nos. Qui crimina nostra piavit affixus trabi. Matre homo, patre Deus. Sol justitiæ. Spes miseris. Hominibus solamen rebus in arctis. Qui fecit iter remeabile ad placandum patrem. Cujus in horribili stat cruce nostra salus. Æternam ad vitam quo sine nulla via est.

O Deus

O Deus æterni soboles æterna parentis. Christe Dei verbum non enarrabile patris. Quem merito mundi machina tota stupet. Vnica spes mundi, cœlestis janua vitę. O & ad æthe-rias quæ via ducis opes Errantis propter commissa piacula mundi, Qui passus duram es, maxime Christe, necem.

DEVS SPIRITVS.

Spirabile numen. Sacrum flamen. Amborum mutuus ardor. Divini fomes amoris. Sacer spiritus divinæ auræ. Vivida flamma. Sacer halitus. Ætherius flatus. Succendens, accen-dens corda nostra dio igne. Aureus imber qui cœlo veniens sitientia corda nostra rigat. Mentes nostras pulsâ caligine lustrans Sancta numinis aura. Solator noster, ubi tristis mœror corda premit. Qui cum patre & nato est simplex unus & idem. Personam, junctus cum tribus unus habet. Cujus af-flatu rerum primordia sunt condita. Afflans occultos nostris sensibus ignes. Qui vires animis & robora sufficit ægris. Ter-tius in ordine trino. Spiritus ille sacer cœlo demissus ab alto. Qui visus flammantis imagine linguæ. De patrio sacra pe-ctore flamma. Spiritus almus, qui è fæcibus hujus mundi sem-per sibi colligit agmen; Collectumque regit, longosque pro-pagat in annos.

DEVM ADORARE.

Venerari, colere. His votis numen adorat. Miro numen honore colit. Numina magna loci jussi veneramur. Affaturq; Deos, & sanctum sydus adorat. Votisque Deos venerabere se-ris. Colitur Latona per aras, Tacito venerantur murmure nu-men. Ante tamen cunctos Junonis templa colebat. Ignotos-que Deos ignoto carmine adorat. Tu munera supplex tende petens pacem, & faciles venerare Napæas. Placatam Eury-dicem vitula venerabere cæsa. Et quisquam numen Junonis adoret præterea, & supplex aris imponat honorem? Divum templis indicit honorem. Inprimis venerare Deos, atq; annua magnę sacra refer Cereri.

DEVS FORTVNET.

Deus bene cœpta secundet. Adsit pede Diva secundo. Do-minus tua cœpta secundet. Aspiret primo fortuna labori. A-spirent votis prospera fata tuis. Fortuna laboribus adsit. Mol-lior aura inceptis veniat. Deus adsit suo numine, proposito fa-veat, & det vela secunda.

DEVM LAVDARE.

Usque sonare Deo meritarum encomia laudum. Dicere, canere, referre, date Deo cantica, munera laudum. Ore so-nante referre Dei laudes. Dicere Deo grata præconia memori versu. Ferre festivo plausu nomen ad astra Dei. Canere

Deum læto carmine. Dicere lætum pæana Deo. Divinas laudes canere toto pectore. Dare Deo laudis honorem. Celebrare laudibus æternis nomina magna Dei. Tollere geminis honoribus Tonantem.

DEUM PRECARI.

Supplex poscere numina sancta. Tendere suppliciter junctas ad sydera palmas. Mœstis Dominum implorare querelis. Sollicitare Deum voce sua. Lachrymis lenire Tonantem. Multo cum gemitu fundere verba precantia. Supplicibus votis venerari numina. Numen precibus reverenter adorare. Vota precesque ad sydera voluere. Deum in vota vocare. Onerare æthera votis. Tollere ad astra manus. Precibus votisq; vocare numina Divum.

DEI CULTUS RELIGIO.

Religio gratissima cœlo. Soli officiosa Deo. Monstrans iter ex sordibus hujus vitæ ad sydera cœli. Cultori dona rependens. Accepta polo, & venerabilis orbi.

LEX DEI. DECEM PRÆCEPTA,

Dei lex sancta, sacrosancta. Immota manens. Debita repetens vultu minaci. Terrens trepida corda pavore. Summi cælestia jussa Tonantis. Præscripta verenda Dei. Cœlestia, veneranda, observanda, dia, sancta statuta legis divinæ.

DEI TIMORE CARENS.

Improba sacrilegæ contagia turbæ. Impia, improba turba. Scelesta caterva. Maligna cohors. Nil superos curans. Divum contemptor. Grex impius. Colluvies perversa malorum. Perversi fex improba cœtus. Quorum corda profana tenet impietas. Legis violans jura tremenda sacræ. Despiciens veneranda Dei sceptra. Quem abstulit impius error. Cui pectora cæca impietas trahit. Cui non sunt cordi sacra jura Tonantis. Non servans legis sacra statuta Dei. Degener existens pollutæ crimine vitæ. Juris osor, ac æqui. Despiciens jussa verenda Dei.

DEUM TIMENS.

Colens sacra statuta Dei. Veræ pietatis amans. Justitiæ cultor. Jussa Dei sequens. Pia corda gerens. Superi regis sacra oracula servans. Cui solus Christus firmissima rupes. A duce quem Christo nomen habere juvat. Pendens à solo speque fideque Deo. A Christo duce symbola sumpta gerens. Fidei quem pia cura tenet. Deum pura simplicitate colens. Celebrans facta stupenda Dei. Negligens assuetos improba facta sequi. Cui lex Domini est infinita voluptas.

DEOS ALIENOS HABERE.

Colere frigida ſaxa, ſimulacra Deorum. Venerari numina inania votis. Numina ficta colere. Colere ſimulacra, falſa numina, ſigna Diis condita. Servire ludicris Diis. Colere pro Deo veſana ludibria.

DEITAS, DIVINITAS.

Venerabile numen, Omnipotens, cœleſte, æternum, immortale numen. Auguſta majeſtas.

DEI VERBUM.

Jura verenda Dei. Divini ſententia juris. Cœlica dogmata ſacri verbi. Sacra pagina ſalvifici verbi. Sacra jura Tonantis. Summi oracula regis. Dogmata cæleſtia, ſacra, ſacroſancta, verenda veneranda, nullum peritura per ævum, nullo peritura tempore.

DEO FAVENTE.

Propitio Deo. Marte favente. Cœlitibus æquis. Deo ſecundo. Superis faventibus.

DEO IRATO.

Deo offenſo, adverſante, adverſo, vetante. Non comitante Deo.

DEXTERA.

Invictaque bello dextera. Telum dextera verſat. Si Pergama dextra defendi poſſent. Congreſſi jungunt dextras. Juncta eſt mihi fœdere dextra. Dextram labenti tendit inertem. Cur dextræ jungere dextram non datur?

DIANA.

Pharetrata, jaculatrix, armigera, gemellipara. Latois. Latonia. Latonigena. Stirps Latonis. Soror Phœbi. Delia. Trivia. Cynthia. Titania. Dictynna. Scythica. Thoantea, Oreſtea. Dea ſylvarum. Feri animoſæ virginis arcus. Qua nihil eſt violentius. Cum ſua quæ nolit numina læſa videt Lucina. Montium cuſtos, nemorumque virgo. Diva triformis Phœbe. Proſerpina. Sylvipotens Dea. Sylvicolis Dea cognita nymphis.

Dicare, V. Vovere.

Dicere, V. Loqui.

DIDO.

Profuga, furiata, infelix, dives, formoſa, Eliſſa. Sidonis Sichæi uxor. Miſera, miſerabilis, ſanguinolenta. Fraude coacta mori. Cui cauſam mortis & enſem Præbuit Iarbas. Phœniſſa Phrygia. Tyria. Sidonia. Æneæ cognita nunquam.

DIES.

Lux. Aurora. Lumen. Sol. Clarus, almus, nitidus, formoſus, ſplendens, roſeus, rubicundus, celer, velox, Phœbeus. Candida

Lucifero preveniente dies. Lætificusque dies erat omnibus æthere puro. Multa dies variusque labor mutabilis ævi. Lucifer. Tempus diurnum. Lux alma. Nitor diurnus. Blandi soles. Lucifero præveniente dies. Innubis. Inductis nubibus atra. Obscura condita nube. Hæc lux toto jam longior anno est. Involvere diem nimbi. Quartus ab extremo mense bis ille dies. Sex luces de mense supersunt. Tot restant de mense dies, quot nomina Pareis. Lux tertia post decimam. Luce bis undecima. Hic primum nova lux oculis effulsit. Lux cum primum terris se crastina tollet. Nonamque serena auroram Phaetontis equi jam luce vehebant. Lumine quarto prospexi Italiam. Tres adeo incertos cæca caligine soles erramus pelago

DIEI ORIENTIS DESCRIPTIO

Cum se Titan ostendit, & omnia secum. Ortus erat summo tantummodo margine Titan. Iubar aureus extulerat sol. Totum jam sol emoverat orbem. Protulerit cum totum crastinus orbem Cynthius. Protulerit terris totum cum Cynthius orbem. Sole fere radiis feriente cacumina primis. Candidior liquidis cum sol caput extulit undis. Iamque jugis summæ surgebat Lucifer Idæ. Ducebatque diem. Revoluta ruebat Matura jam luce dies, noctemque fugarat. Postera Phœbea lustrabat lampade terras, Humentemque Aurora polo dimoverat umbram. Et jam prima novo spargebat lumine terras. Tithoni croceum linquens aurora cubile. Jam clarum mane fenestras intrat, & angustas extendit lumine rimas. Ubi primos crastinus ortus Extulerit Titan radiisque retexerit orbem. Te veniente die, te decedente canebat.

DIEI VNIVS

Ad finem lucis ab ortu. Lucifer amborum natalibus affuit idem. Proxima prospiciet Tithono aurora relicto Arcadiæ sacrum Pontificiale decus.

DIERVM DVORVM.

Jamque dies, alterque dies processit, & auræ vela vocant. Bis juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis dempserat.

TRIVM DIERVM

Tres adeo incertos cæca caligine soles, erramus pelago, totidem sine sidere noctes. Tres ubi Luciferos veniens præmiserit Eos. Ter juga Phœbus equis in Ibero flumine mersis Dempserat, & quarta radiantia nocte micabant Sydera. Ter jungat Titan, terque resolvat equos. Tertia lux classem Cretæis sistet in oris. Tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram. Tres Notus hybernas immensa per æquora noctes vexit me violentus aqua.

QVA-

QVATVOR DIERVM.

Inde Quater Pastor saturos ubi clauserit hædos, Canuerint herbæ rore recente quater. Vix lumine quarto prospexi Italiam, Quarto terra die primum se attollere visa.

QVINQVE DIERVM.

Quintus ab æquoreis nitidum jubar extulit undis Lucifer, & primi tempora veris erant.

SEX DIERVM.

Sextus ubi è terra clivosum scandet Olympum, Phœbus & alatis æthera carpet aquis. Sex ubi sustulerit, totidem quoque deferet ortus, Purpureo rapidum qui vehit axe diem.

SEPTEM DIERVM.

Septima lux venit non exhibitura sequentem. Septima cum solis renovabitur orbita cælo. Septima jam nitidum terris aurora, Deisque purpureo vehit ore diem.

OCTO DIERVM.

Bis quater obscuras aurora fugaverat umbras. Tertia post quintam revoluta aurora ruebat interea. Bis quater immenso jam sol illuxerat orbi.

NOVEM DIERVM

Post ubi nona suos aurora ostenderit ortus. Præterea si nona diem mortalibus almum aurora extulerit radiisque retexerit orbem. Expectata dies aderat, nonamque serenâ auroram Phaëtontis equi jam luce vehebant.

DECEM DIERVM.

Proxima post nonam cum sese aurora moveret. Per bis quinque dies, & junctas ordine noctes.

DIES CANICVLARES

Vbi Sirius fervidus urit agros. Tempora sive dies canis Icarii. Cum canis æstifer arva scindit hiulca siti. Æstivi temporis sicca canis. Venit enim tempus quo torridus æstuat aër. Incipit & sicco fervere terra cane. Calidi cum syderis æstu Deponit flavas annua terra comas. V. *Stella Canis.*

DIES DOMINICVS.

Septima lux qua divini sparguntur semina verbi. Sacra dies tenens Domini sanctum de nomine nomen. Septima lux docens exempla quietis, quam cœlesti omnes sperare jubemur in aula.

DIES EXTREMI IVDICII.

Cum suprema Dies perituro illuxerit orbi. Cum omnia noctescent tenebris caliginis atræ. Cum cœlum signa dabit, & rupto cardine absiliet axis uterque loco, stellæque ferentur præcipites æthere. Cum ultima tremendi judicii venit hora. Cum jussu supremi judicis mortales omnes rupta tellure resurgent.

resurgent. Cum omnia præcipiti lapsu concussa peribunt, & in nihilum recidet quod fuit ante nihil. Cum clangentes tubę resonabunt nubibus altis. Cum summa dies componet tempora mundi. Summa dies, & ineluctabile fatum. Lux ultima qua rapidis flagrabunt omnia flammis. Cum chaos ęternum, tellus, mare, nubila, cælum atque ingens mundi dissolvetur opus. Ille etiam mundo cum venerit ultimus ævi terminus, ante novâ quam flagrent omnia flammâ Maria & terras, cœlumque profundum, una dies dabit exitio, multosque per annos sustentata ruet moles, & machina mundi. Cumque iterum terras inviset ab aula ætheria, ut vitas hominumque & crimina discat quæsitor, damnetque Erebo (miserabile) sontes, atque pios cœli vocet alta ad sydera manes. Omniaque eliciam patefactis ossa sepulchris, atque iterum in lucem emergent quos terra tegebat. Tunc cum flammivoma descendet nube coruscans judex altitoni genitoris gloria Christus, matres, atque viri, vixque hausta luce perempti, ipse ego jura dabo, mediaque in valle sedebo quæsitor, vitas populorum & crimina reddens: vos etiam mecum bis senis sedibus ipsi sublimes mortale genus censebitur una bissenæque tribus gentis tum vestra subibunt arbitria, & vestros mirabitur orbis honores.

DIES FASTUS

Dies judicii sive judicialis. Per quem lege licebat agi.

DIES NEFASTUS.

Ille nefastus erit per quem tria verba silentur.

DIES NATALIS CHRISTI.

Annua festa salutiferi Christi. Festa dies cunctis celebranda diebus. Festum quo nostras subiit Dei vera propago vices, & infans vagiit in sinu castę parentis. Tempora festa lucis, qua Deus assumpto corpore natus homo est. Annua lux redeunte festo referens cunabula dulcia salutiferi Christi. Festa dies, qua Christus sub paupere forma natus homo est castæ genitricis ab alvo.

DIES & NOCTES.

Noctibus atque die. Noctesque diesque. Sive die laxatur humus, seu frigida lucent Sydera. Sive latet Phœbus seu terris altior exstat. Tu mihi luce dolor, tu mihi nocte venis. Sive dies seu nox venerit, illa mea est. Quam vellem longas tecum requiescere noctes. Et tecum longas pervigilare dies. Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies. Illum non rudis veniens Aurora capillis Cessantem vidit, non Hesperus. Seu lux, sive atræ tempora noctis eunt. Sive sopori feris terræ nox incubat umbris. Seu nitido Phœbus lumine lustrat

lustrat humum. Sive diem ducit sol, seu vaga Cynthia noctem. Seu sol luce umbram, seu nox lucem inficit umbra.

DIES TERTIVS.

Lucidum ubi repetit sol tertius ortum. Cum tertia lux gelidam cœlo dimoverat umbram. Tertius illuxit mundo cum lumine Phœbus. Ubi lux tertia cœlo refulget. Cum sol aureus orbi redoiderit ter lucenitente diem. Tertio ubi Titan emerserit ortu. Cum lux tertia effulserit. Ubi tertius Lucifer cōsurgens ab Eois undis protulerit diem cum Phœbo redeunte. Ubi lux tertia properat Eois aboris. Cum sol tertio ortu extulerit jubar.

DIFFICILE.

Ardua res. Ex facili haud possim. Haud mollia jussa. Magnus erit ista facessere labor. Magnæ molis erat. Hoc opus hic labor est. Non facilis nobis aditus. Sunt operosa quidem, sed non operosa volenti. Non hæc viribus istis onera conveniunt. Sors tua mortalis, non est mortale quod optas.

DIGITI.

Artus. Articuli. Molles, molliculi, rosei, impares, teneri, teretes. Digitis medio cum pollice junctis. Carmen digitis percussit eburnis Digitis intendit mollibus arcum. Hinc roseis digitis habilem tibi finge coronam. Dulce meles digitis Leonora nivalibus urgens.

DIGNVS.

Honorandus, venerandus, venerabilis, multo dignandus honore. Dignus honore.

DILIGENS.

Impiger. Sedulus. Studiosus. Gnavus. Industrius. Solers, vigilans. Assiduus. Multæ sedulitatis homo.

DILIGENTIA.

Solers sedula. Quæ virum non sinit esse pigrum. Sedulitas provida, officiosa. Non sinens esse pigrum. Studium, indefessum, vigil, infractum, industria solers, sedula, superans, vincens omnia. Aspirans tendens ad ardua. Excitans ingenuam mentem. Omnia quæque conando vincens. Solertia docilis, gnava, acris rebusque probata gerendis. Acri corrige cessatos sedulitate dies. Impiger extremos currit mercator ad Indos. Nulla dies abeat quin linea ducta supersit. V. Discere.

DILICVLVM.

Ultima pars noctis, primaq; lucis. Extremum noctis iter. Quod teneat lucis teneat confinia noctis. Nox ubi transierit, cœlumq; rubescere primo Cœperit, & tactæ rore querentur aves. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruina Spargitur & tecta fronde queruntur aves. V. Crepusculum, Aurora, Mane.

DILVVIVM.

Deucalioneæ undæ. Deucalionis aquæ, Infuso stagnantes æquore campi. Cum densi ab æthere nimbi tenuere omnia, & undique pontus terris incubuit, & placuit numini genus mortale sub undis Perdere, sternuntur segetes & deplorata colonis Arva jacent. Quum Deus pluviæ totas immisit habenas Orbe toto. Quum omnia pontus erant, deerant quoque littora ponto. Quum tota superi ueate sub æquore tellus delituit rapuitque scelerosos Adamidas vis ingens aquarum. *Ovid v. Metamorph.* Quum superiecto pavidæ natarunt æquore damæ χύσις, ὄμβρος. Effusio imbris. V. *Pluvia.*

S. DIONYSIVS AREOPAGITA.

Cecropides Dionysius. Rarissima gentis gloria Cecropiæ. Gallorum sublime decus. E magnis superum primatibus unus

Diripere, V. Prædari.

Diruere, V. Evertere.

Dirus, V. Crudelis.

DIS.

Raptam Eurydicen, atque irrita Ditis dona querens. Noctes atque dies patet atri Ianua Ditis. Ditis magni sub mœnia tendit.

DISCEDERE.

Abire. Se subducere. Excedere. Regnis excessit avitis. Decedere. Decedere campis maturant. Proficisci. Troia fuit urbe profecta. Linquere pollutum hospitium. Provehimur portu, pelagoque volamus. Sicco subductæ littore puppes. Ardet abire fuga dulcesque relinquere terras. Tacitum decedere terra. Festinare fugam.

DISCERE.

Colere, discere artes. Pectus, animum colere per artes. Vacare artibus. Exercere, tractare artes. Esse in studiis. Invigilare Aoniis Camœnis, Teneri studio Pieridum. Studiis dare tempora. Colere Musas. Militare in castris Musarum. Dare otia sacris Aoniis. Sub quo litterulas discere missus erat. Sub aliquo tollerare Magistro. *V. Literis operam dare.*

DISCORDIA.

Discordia exitiosa, perniciosa, effera, præceps, amens, demens. Sitibunda cruoris. Parens, nutrix belli. Parans exitium. Dissensio. Diffidium. Afferens sævas cædes. Animis discordibus ardere. Coire, armari in mutua vulnera, &c. Discordia fratres asperat. Coorta est seditio, animisque sævit vulgus ignobile. Populus in sua viscera convertit dextras. Quis furor ô cives, quæ tanta licentia ferri? Terrigenæ pereunt per mutua vulnera fratres.

Discri-

Discrimen, V. Periculum. Disertus, V. Eloquens.

DISPERSUS.

Dispersi jactantur æquore vasto. Dispersa immittit silvis incendia pastor. Dispersi montibus altis. Dispersus in auras.

DISPLICERE.

Non habet ingratos fabula nostra modos. Haud placet. Minime libere, vel collibere. Non facere ad salivam. Non facit ad tenerum palatum tam crudus cibus. Nauseam movere. Ingratum esse. Est insuave quantum non satis explicare possim. Occidis me rogando. Refert saporem Ponticum.

DISTARE.

Abesse. Esse remotum. Dividi. Refugere. Refugitque à limine templum Separari. Nec vos mare separat ingens. Semoveri. Semotus Eoo cardine Parnassus. Nec longius abfuit inde. Recedere. Quantum à terris atque æquore signa recedunt. Quantum distat ortus & occasus. Quantum intercapedinis inter adversa latera cœli Empyrii.

DIU VIVAS

Te rex cœlipotens incolumem servet. te publica faustitas diu terris reservet, atque sero domum repetas Olympi. Superes ætate Nestorem trisæclem. Vivas Pylii tempora longa senis. Numeres longa tempora vitæ. Longævæ vivas tempora vitæ. Numeres Tithonia sæcula. Nestoris annosi tria sæcula videas. Vivas tempora longa Pylii senis. O Quam tu cupias ter vivere Nestoris annos, & nihil ex ulla perdere luce velis.

DIU DURARE.

Constare diu. Incolumem remanere diu. Troja multos dominata per annos. Multos servata per annos. Per tot ducta viros antiquę ab origine gentis. Pylio duravit prolixius ævo. In hoc ævi vis nulla valet. Stabit prolixius omni tempore. Donec suptema dies illuxerit.

DIVERTERE.

Hospitari. Indulgere hospitio. Ad re domum larem. Uti hospitio, succedere, considere tectis. Hospitio excipere Hospitium date. Excipit Hospitio juvenes pater Æta pelasgos. Pandite defessis hospita tecta viris si jungi hospitio properet. Per patris hospitium, & mensas quas hospes adisti. Nostris succede penatibus hospes. Hospitibus janua nostra patet. Hic tamen hâc mecum poteris requiescere nocte. Bella cient, primâque vetant consistere terrâ. Quare agite O tectis juvenes succedite nostris. Sacrisque litatis, indulge hospitio, & tcausas innecte morandi. Jungimus hospitio dextras, & tecta subimus. Nec non & teneri socia simul vebe fruuntur. Illo

Porticibus

porticibus rex accipiebat in amplis. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Ut ventum ad sede, hæc inquit limina victor Alcides subit, hæc illum regia cæpit. In ipsis omnia sunt oculis: Mensæ quas advena primus tunc adiit, dextræque datæ: Rex nostra reliquit hospitia. Nec Trojam Ausonius gremio excepisse pigebit.

DIVES.

Dives opum. Divitiis & honoribus auctus. Tenens, habens, possidens, numerans, jactans opes, jugera mille. Quem multæ comitantur opes. Cui multos nummos domi possidet arca. Habens rutili æris congestos acervos. Abundans rebus opimis. Cui dives est copia rerum. Divitiis & multo splendid' auro. Cui copia dives opũ divino munere parta est. Dives congesto pondere auri. Dives positis in fœnore nummis. Cui ipsa copia fundit benignas opes de divite cornu. Dives agri. Dives equum. Divitiis notanda domus. Tercentum vertit aratris agrum. Cui magna manent rura. Opibus potens. Est Crassus alter. Tantum possidet quantum non alluit unda Rhenus. Beatis Arabum gazis opulentior est. Pecore & multa dives tellure. Philippæas possidet gazas. Est illi domus Phrigiis innixa columnis, auratæque trabes, marmoreumque solum. Non tantum milvus obberret æstiva die, quantum possidet agrorum.

DIVIDERE.

Insula discretas perrumpit aquas. Si qua possent rectam aciem perrumpere. Litem natura diremit. Opprumque laborem partibus æquabat justis. Partiri. Secernere. Abscindere. Secare. Distinguere.

DIVINUS.

Divina stirps. Cœlesti stirpe creatus. Satus sanguine divûm. Cui haud sunt vultus mortales. Qui genus ducit Olympo. quibus igneus & vigor & cælestis origo. Clara Dei soboles, magnum Jovis incrementum. Satus gente Deum. Deum gens Diis genitus. Deum certissima proles.

DIVINITAS.

Cœleste numen. Numen venerabile, sanctum, æternum. Omnipotens. Deitas sancta. Æterna, augusta majestas.

DIVITIÆ.

Thesauri. Fluxæ, leves, miseræ, invidiosæ, improbæ, potentes, opimæ, caducæ, molles, magnificæ, superbæ. Opes magnificæ. Irritamenta malorum. Reddentes animos plerumque feroces, opulentia magnarum copia rerum. Thesaurus conditus & multo congestus acervo. Congeries vasti fulvi metalli. Pondus, divitis auro. Auri cum pondere magno. Veteres tellure

tellure recludit thesauros ignotum argenti pondus & auri. Acervi magnorum opum Dat census honores. stipatque catinis ingens argentum. Prima peregrinos obscœna pecunia mores intulit, & turpi fregerunt sæcula luxu, divitiæ molles. Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit. Cuncta exsuperant patrimonia census. Divitias alius fulvo sibi congerat auro, & teneat culti jugera magna soli. Nam grave quod prodest pondus mihi divitis auri, arvaque si findeat pinguia mille boves? quidve domus prodest Phrigiis innixa columnis auratæque trabes, marmore[illegible] solum? Opes excultæ, munificæ. Auratæ, dives ha[illegible]es. Hunc leves non comitantur opes. Mihi munificas [illegible] negavit opes. Non opibus mentes hominum curæque levantur, non mihi cum magnis opibus domus alta niteret. Nobilibus gazis, opibusque cubilia surgant. O vanis fluxis confidite gazis. Nummi dolosi, aurei jurgiosi, Quod si dolosi spes refulserit nummi

DIVITIARUM CUPIDUS.

Qui nummos magni numinis instar habet. Auri quem dira cupido stimulat. Componit opes gazis inhians & congesto pauper in auro est. V. *Avarus.*

DIVITIAS COMPARARE.

Multas componere, congerere, condere opes. Divitias cumulare caducas. Per fasque nefasque componere opes. Colligere divitias, quas malefida cohors nocte dieque petit.

DOCERE.

Artibus erudire, instruere, imbuere. Erudire in artes. Profiteri Musas & artes. Imbuere castam juventutem liquidis aquis Pierii fontis. Propinare Aoniam aquam teneris alumnis è Phœbi fonte. Ad studium atque usum formare agrestem. Dum faciles animi juvenum, viam insiste domandi. Docere qua ratione res possit confiteri. Documenta dare. Iste Deus qui sit da Titire nobis. Da, doce, Feros cultus hominum recentum voce formate. Puerum mollibus annis in patrias artes erudire. Mentes teneras formare studiis. Aliquem instruere voce. Et sonanti Cithara εἰς μουσῶν λειμῶνα ἄγειν, in Musarum prata ducere.

DOCTRINA.

Dogma. Præceptum. Documentum. Disciplina, laboriosa, senilis, fecunda, grata, jucunda. Utile doctrinis præbere senibus aures. *Disciplina vigil sanctique industria patris.*

DOCTUS.

Multa insignis arte. Qui coluit, didicit artes. Aonias qui bene novit

novit artes. Qui pectus animum coluit per artes. Qui Aoniis Camœnis invigilavit. Qui sectatus vel secutus est Musarum castra. Quem Musæ studiis excoluere suis. Quem Musæ docuerunt artes vernanti sub ævo. Quem novem nymphæ potarunt nectare dulci. Doctorum non ultima fama virorum. Celebratus artibus novem sororum. Cui artes suas docta Minerva dedit. Efferens doctum caput per ingenuas artes. Claros inter habens nomina clara viros. Qui didicit Musarum & Apollinis artes.

DOCTUS GRÆCE & LATINE.

Doctus utriusque linguę sermones. Novit Latios lepôres & transmarinos sales. Non eum Quiris venustas, non Pelasga latet elegantia. Habet ingenium excultum utriusque Palladis artibus. Græcis Latinisque literis eruditus. Helladis omnigenis disciplinis imbutum pectus.

DOLERE.

Incumbere dolori. Graves haurire dolores. Alto indulgere dolori. Agitare tristia multa animo. Sollicito pressum esse dolore. Nimio coquere corda dolore. Anxietas miserum conturbat plurima pectus. Ossibus exarsit dolor ingens. Mens ægra exanimat se miseram sollicitis doloribus. Anxius animus mœret, & macerat se sollicito pectore. Dolor ossibus ardet. Tacitis doloribus uri. Dolor ossa repressit. Est curis ingentibus æger. Premere altum corde dolorem. Gravi sunt saucia corda dolore. Mens est furiis agitata dolorum. Habeo mentis inconsolabile vulnus. Fugavi de mente omnes delicias atque gaudia, δῆγμα λύπης ἔχειν, habere morsum doloris.

DOLOR.

Crudelis, gravis, sævus, tristis, querulus, incestus, infelix, sollicitus, rabidus, dirus, acerbus, vesanus, crux, indomitus, tabificus. anxius, implacabilis. Longi tormenta doloris. Dolor immensus, assiduus, vigilans, tangens pectus. Discrutians animos & pectora curis. Vulnera, cum gemitu & aucti ni corde dolores. Sume animos nec te vesano trade dolori. Lachrimosi plena doloris. Dolor crucians nimium violentus, & atrox, acer. Hinc tristis dolor, & variorum causa laborum. Itaque & errodens dolor, & rabiosa cupido. Sæpius impatiens, prendidit ossa dolor. Cura vigil, labor ossa domans, dolor anxius. Miseram dolor implacabilis haurit. Tibi pervigiles impendunt sæpe dolores. Iuno longum miserata dolorem. Premit altum corde dolorem. Et via vix tandem voci laxata dolore est. Labor obluctans, injucundiq; dolores. Nec dum etiam causæ irarum, sæviq; dolores exciderant animo.

Quis

Quis indomitus tantas dolor excitat iras? Hic dictis curæ emotæ pulsusque parumper corde dolor tristi. Sub itaque omnis de corpore fugit quippe dolor. *Vide Tristis. Tristitia. Flere.*

DOLIVM

Cavum, vimosum, spumans. Fictile. Exundant pingui spumantia dolia musto. Dummodo purpureo spument mihi dolia musto. In cava lethæ s dolia portat aquas.

Dolus V. Decipere. Fraus

DOMARE.

Sua sub juga mittere. Debellare superbos. Populos feroces contundere. Sub juga trahere. Subjicere. Subdere vi. Armis compescere. Frenare bello. In servitutem redigere. Legum compescere frenis. Vi sub sua jura coegit. Furentes Centauros letho domuit. Gentes triumphatæ, de quibus triumphus est habitus. Populos feroces contundere moresq; viris, & leges ponere. Servitio premere, ac victis dominari. Frangere bello. Agmina ferrata d ruere vasto impetu.

DOMINA.

Grata, pulchra, fallax, superba, potens. Mihi non vivo, dominæ sed vivo superbæ. Hi dominam ditis thalamo deducere adorti. Concurrunt trepidæ comites, dominamque ruentem suspiciunt.

DOMINARI.

Imperii frena tenere. Urbes frenare superbas. Regere imperio. Moderari imperii fræna. Regna tenere. Habere imperium. Potiri rerum. Potiri sceptro. Sedere solio. Regere populos in pace placida. Exercere imperium sceptris. Per populos dare jura. Populum late regem, &c. Imperio premere. Maria & terras omnes ditione tenere. Romani rerum domini. Premere ac victis dominari. V. *Imperare. Regere,*

S. DOMINICVS.

Pater qui nomina traxit A Domino, genus Hesperiis qui duxit ab oris, Aspirabat adhuc puer ad cœlestia toto Regna animo.

DOMINVS.

Potens, superbus. Nos Patria amissa dominis parere superbis cogemur. Romanos rerum dominos. Nec veriti dominorum fallere dextras. Vendidit hic auro patriam, dominumque potentem imposuit. Quid domini facient audent cum talia fures? V. *Herus.*

DOMVS.

Tecta. Ædes. Atria. Hospitium. Penates. Sedes. Lares. Domus ardua, eximia, marmorea, superba, magnifica. Fastigia summa. Limen. Aræ focique septa, domorum. Penetrale. Domus sublimibus alta columnis. Foribus domus alta

ſuperbis. Domus interior regali ſplendida luxu. Tota domus gaudet regali ſplendida gaza. Tenariis domus eſt mihi fulta columnis. Quidve domus prodeſt Phrygiis innixa columnis? Inſignis clara conſpicuuſque domo. Domus continuata foro: Nullius nobilitate minor. Tectum umbroſum, ſpecioſum, ſplendens, ſplendidum, exiguum, altum, celſum. Tecti culmen. Tectum ſuperbum, excelſum, ex canna ſtraminibuſque. Quare agite O tectis juvenes, ſuccedite noſtris. Mediisque parant convivia tectis. Fit ſtrepitus tectis, vocemque per ampla volutant Atria. Irruerant Danai & tectum omne replebat. Talia vociferantes gemitu tectum omne replebat. Solæ communes natos conſortia tecta urbis habent. Magniſque agitant ſub legibus ævum. Altaque certat prendere tecta domus. Totis Vulcanum ſpargere tectis. Tectum auguſtum, ingens centum ſublime columnis. Tu centenis incumbunt tecta columnis. Congreſſi jungunt dextras mediiſque reſidunt ædibus, & licito tandem ſermone fruuntur. Stabat in exigua ligneus æde Deus. Porticibus longis fugit, & vacua atria luſtrat. Invidioſa feri radiabant atria regis. Sacriſque litatis indulge hoſpitio. Omnibus idem animus ſcelerata excedere terra, linquere pollutum hoſpitium. Rex noſtra reliquit hoſpitia. Dignare tuos aperire penates. Alloquere & noſtris ſuccede penatibus hoſpes. Quis novus hic noſtris ſucceſſit ſedibus hoſpes. Sub terra fodere larem. Aſſarcique larem, & canæ penetralia Veſtæ. Occupat in parva pigra ſenecta caſa. Nec non & Tyris, per limina læta ſequentes convenere.

DOMVS REGIA.

Nobilium regalia tecta virorum. Domus ſuperba, alta. Ardua tecta magnificæ domus. Domus extructa manu clarorum artificum. Domus fabricata. Dædalea arte tecta ſuperba. Foribus domus alta ſuperbis. Tectum auguſtum & ingens. Moles ſuperba ædium. Magnifica domus, vaſta mole condita. Regia ſolis erat ſublimibus alta columnis, clara micante auro, flammaſque imitante Pyropo, cujus ebur nitidum faſtigia ſumma tegebat; argenti bifores radiabant lumine valvæ, materiam ſuperabat opus. Splendida, ardua, dives, conſpicua.

DOMVS RVSTICA.

Tugurium, Mapalia. Magalia. Caſa humilis, exilis, parva, ſordida, immunda, agreſtis, ſtraminea. Horrens fimo & ſtramine. Cujus culmen congeſtum eſt ceſpite pervia vento. Horrens Muſco, & canna paluſtri. Humilis vilia tecta caſæ. V: *Caſa.*

DOMVS.

DOMUS SENATORIA.

Curia litigiosa, rigida, legifera. Splendens divite cultu. Augusti laude celebrata senatus.

Donum. V. Munus.

DORMIRE.

Dare corpora somno. Placidi carpere munera somni. Dulci declinare lumina somno. Captare somnos. Perflare pectore somnos. Agere, ducere, quietem. Laxare membra placida quiete. Captare soporem. Carpere nocte quietem. Succumbere somno. Sopore solvi. Premi gravitate soporis. Adoperta lumina somno. Somnus in artus labitur. Quies subrepit. Somnus habet, tenet, capit, excipit. Somno frui. Requiescere lecto. Somno laxare curas, & corda oblita laborum. Artus reficere somno. Sopor occupat artus. Premit lumina quies. Somno esse sepultum. Oculis dulcem indulgere soporem. Indulcem solvuntur lumina somnum. Dare placidum per membra quietem. Inire somnos. Accipere noctem oculis. Somno jacere. Somnus complectitur artus. Pectore noctem arripere. Lumina cum placido victa sopore jacent.

DOS.

Dotis opes. Dotalis regia. Dotale regnum. Munero quibus genitor connubia donat. Dote patris filia dives. Rex tibi conjugium, & quæsitas sanguine dotes Abnegat.

Draco, V. Serpens annosus.

DRYADES.

Semideæ, cultæ, formosæ, procaces. En cultæ Dryades, comptæ quoque Oreades adsunt. At chorus æqualis Dryadum clamore supremos impulerunt montes. Ferte simul Faunique pedem, Dyradesque puellæ. Claudite nymphæ, Dictææ nymphæ, nemorum jam claudite saltus. Ergo alacres sylvas, & cætera rura voluptas, Panaque pastoresque tenent, dryadesque puellas.

DUBITARE.

Ambigere. Sæpe mihi dubiam traxit sententia mentem. Mentem ferre in contraria. Spemque metumque inter dubius. Alternant spesque timorque fidem. Et libet & timeo, nec adhuc exacta voluntas. Est satis, in dubio pectora nostra labant. Et modo desperat, modo vult tentare, pudetque. Et cupit, & quod agat non invenit. Scinditur incertum

studia

ſtudia in contraria vulgus. Nec ſum animi dubius. Fluctuo. Incertus quo fata ferant. Verſant animum in contraria curę. Exitus in dubio eſt. Author in incerto eſt. Quo ferar ignoro. Non habet exactum quid agat. Dicam equidem nec te ſuſpenſum nate teneo. Sollicitæ mentes ſpeque metúque pavent. Labat in ambiguo ſpes mea miſta metu. Tum pectore ſenſus vertuntur varii. Hic quid agat vario nequicquam fluctuat æſtu.

DVBIVS.

Incertus, ſuſpenſus, varius, ambiguus. Sumque animi dubius. Ut ſtat & incertus qua ſit ſibi neſcit eundum, cum videt ex omni parte viator iter. Illi hæc inter ſe dubiis de rebus agebant. Alma parens, tuque ô dubiis ne deſice rebus. Nunc adeo quæ ſit dubiæ ſententia menti expediam.

DVBIVM.

Non eſt dubitabile verum. Spes in dubio eſt. In ambiguo eſt. Mens ſtetit in dubio. Exitus in dubio eſt. Vulgi variant labentia corda. Dubium mentis nec habet. Suſpenſum aliquem tenere.

DVCES.

Belligeri, cruenti, bellicoſi, honorati, ſagaces, cruentati, præclari, inclyti, elati, munifici. Munifici repetit ſplendida tecta ducis. Dira cruentatos pellit ad arma duces. Belligeri cum forte ducis ſe ad ſigna recepit.

DVLCEDO.

Mellita, mollis, nectarea. Ergo loci captus molli dulcedine. Nectorea dulcedine lactant.

DVLCIS.

Mitis, ſuavis, perdulcis, muſteus, melleus, nectareus, melliſluus, dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere rivo. At dulcis muſti Vulcano decoquit humorem. Lacte favos & miti dilue Baccho. Sunt nobis mitia poma, Caſtaneę molles. Mitis in apricis coquitur Vindemia ſaxis.

DVMVS.

Spinifer, ſpinoſus, hirſutus, ſpiſſus, rigidus. Sylva fuit late dumis, atq; ilice dura horrida, quam denſi complerant undiq; ſentes. Aſpera dumis rura tenent. Aurea nunc olim ſylveſtribus horrida dumis. Horrentes rubos, & amantes ardua dumos

DVRARE DIV.

Multos durare per annos. Perennare. Conſtare diu, Multos ſervata per annos. Per tot ducta viros antiquæ ab origine gentis. Pilio duravit longius ævo. Mathuſalæ ſuperat ſæcula. Aunoſa res eſt, in quam nil caries nil vetuſtas poteſt. Nihil in te mordaci dente vetuſtas poterit.

DVRVS.

DURUS.

Genitus in scopulis, ferreus. Et tua sunt silicis circum præcordia venæ. Et rigidum ferri semina pectus habet. Quis aut Eurysthea durum, aut illaudati nescit Busiridis aras? Tua sunt duro præcordia ferro vincta, In immiti stat tibi corde silex. Durum à stirpe genus. Silices circum præcordia gestans. Superans asperitate feras. Quem duri scopuli genuere. Plus feritatis habens quam sævi Lupi. Quem Caucasus genuit duris cautibus, hircanæque tigres admorunt ubera. In truci pectore durum marmor habens. Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum. Qui tenero lachrymas lętus in ore videt.

E

EBRIETAS.

Turpis, exitiosa, rubens, improvida, demens, arcana revelans. Operta recludens. Spes quæ jubet esse ratas. In prælia quæ trudit inermem. Corporis enervans robur. Lætis diuturna parans convivia mensis. Unde manus tremulæ, pallor, & nunquam tuta animi requies. Illecebris exitiosa, insidiosa suis. Exhauriens vires ingenii, animique vigorem. Unde aquosus Hydrops, & tristis anhelitus oris. Unde paupertatis onus grave. V. *Crapula*.

EBRIUS.

Præ nimio vino jam ratione carens. Vvidus omnino. Demersit in pocula mentem. *ultus oistros* ebrietatis œstrum. Præsens, & absens multo vacillantia mero verba blatit. Multo perfusus Baccho. Ebria turba. Sumpto madefactus membra Lyæo, Somno vinoque solutus, sepultus. Male sobrius. Bibax imprudens vertitur arte meri. Illius oculi animique natant vino. Valido titubantia vino membra movent. Dubii stantque labantque pedes. Et fervet multo linguaque mensque mero. Multo tempora quassa mero. Et linguam nimio non tenuisse mero. Ebria cum multo traherem vestigia Baccho. Ille mero somnoque gravis titubare videtur. Ebrius ecce senes pando Silenus Asello, vix seder, & pressas continet arte jubas. Miti delusus Iaccho. Vultuque insanus Iaccho. Ebrius incinctis philirâ conviva capillis astat, & imprudens vertitur arte meri. Multoque jacebat membra deo victus. Assiduo lingua sepulta mero. Hominem cum vini vis penetravit acris, & in venas discessit deditus ardor, consequitur gravitas membrorũ, præpediuntur crura vacillanti, tardescit lingua, madet mens, nant oculi, clamor, singultus, jurgia gliscunt: cur ea sunt nisi quod vehemens violentia vini conturbare animam consuevit corpore in ipso? Gaudebitq; mero, mergetque in pocula mentem.

EBUR-

EBUR.

Nitidum, candens, niveum, sectile, splendidum. conspicuum, Indum. Indi dentis honos. Nivei munera dentis. Ebur nitidum fastigia summa tegebat. Sectile deliriis. India præbet ebur. Nec fulget illis splendidum tectis ebur. Sceptro innixus eburno. Altera candenti perfecta nitens elephante.

ECCLESIA.

Sancta, sacrosancta, pia, vera. Inter spinas ut rosa verna vigens. Sustinens crebras procellas. Fida ministra amplexu Christi hærens. A rapidis pressa Tyrannis. Infandis mundi crebro jactata procellis. Quam protervis calcibus hæretici impetunt. Sponsa Christi. Catholica mater. Quæ sparsa per omnes gentes. Fluctuat, & nunquam mergitur ista ratis.

ECCHO.

Garrula, vocalis, resonabilis, sonora, canora, clara, vaga, resonans, penetrabilis, reditura. Gaudens antris, collibus. Sonans repercussis vocibus. Alternæ vocis imago. Quæ nec reticere loquenti, Nec prius ipsa loqui didicit. Quæ in fine loquendi ingeminat voces. Auditaque verba reportat. Vox adversis collibus icta & rediens. Resona vox. Pulsati colles clamore resultant. Offensa ad saxa resultat imago vocis. Respondent omnia sylvæ. Cantantibus assonat Eccho. Hic dea quæ residet non est dictura salutem, ni tu qui transis dixeris ante, F AV E. Semigarrula, semimuta nympha quæ sequi valet, at nequit præire ῥήματος οὐρὰ, cauda verbi. Consurgunt gemitu rutili, totusque remugit mons circum, & vocem late nemora alta remittunt.

ECLIPSIS LVNÆ.

Jam Phœbe toto fratrem cum redderet orbe terrarum subitâ percussâ expalluit umbrâ. Obscuris Luna laborat equis. Luna patitur raptæ labores lucis. Sparsi sunt lunares caligine currus. Abdita latet velato Cynthia vultu, Lunæ splendor obruitur. Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœsta dolet tecto vultu. Densis tegit ora tenebris Lunaque non gracili surrexit lucida cornu. Fratri contraria Phœbe ibit, & obliquum bigis agitata per orbem, indignata diem poscet sibi.

ECLIPSIS SOLIS.

Sol negat officium mundo, & sese subtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol tegit caput atra caligine. Sol occulit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cæca ferrugine Phœbus. Tenebræ obducunt immensum Solis jubar. Offensi dat signa Dei ferrugine nigra tectus. Soror Phœbo fratri intercipit

pit lucem á quo lumen habet & nigro obducit amictu. Titan condidit ardentes atra caligine currus, involvitque orbem tenebris, gentesque coëgit desperare diem. Luctificus Titan nunquam magis æthera contra, egit equos, currumq; polo rapiente retorsit, defectusque pati voluit, raptaque labores lucis, & attraxit nubes non pabula flammis. Sol obtexit rutilum caput tristi ferrugine. Flammeus nitor solis obscuratur. Sol defectus lumine jungit pallentes equos. Sol condidit vultus. Sol mœstus curvatur in arcum luce debili, ac maligna. Sol officium negat mundo & ipse promus condus lucis, jam lucis egere videtur.

EDERA.

Errans, serpens, vivax, bicolor, sequax, Bacchia, virens, grata, Gratissima Baccho. Dane meis ederas, Bacchia serta, comis. Serpentes ederæ vix habuere locum Astringunt ederis victricibus Indos. Flectis penniferos ederis bicoloribus armos.

EDERE.

Comedere. Mandere. Absumere. Sumere cibos. Premere dente dapes, cibos. Sedare jejunia cibis. Victu revocare vires. Eximere famem epulis. Ore cibos contingere. Membra fovere cibo. Curare copora. Explere se dapibus. Avido convellere dente dapes. Ore capere alimenta. Carpere Cerealia munera. Dapes avidam demergere in alvum. Levare famē. Venit in ora cibus. Dare palato cibos. Accipere epulas. Dapibus epulare opimis. Dapibus fungi, pasci. Appositis cibis non abstinere ora. Vidi atro cum membra fluentia tabo manderet, & trepidi tremerent sub dentibus artus. Patriis epulandū apponere mensis. Frondibus arboreis, & amara pascitur herba. Frondibus & victu pascuntur simplicis herbæ. Non nisi delecta pascitur ille fera. Vescitur Æneas simul & Trojana juventus perpetui tergo bovis, & lustralibus extis. Fames ignota ad littora vectum accisis coget dapibus consumere mensa. Miseros morsu depascitur artus. Melle soporatam & medicatis frugibus offam objicit, ille famæ rapida tria guttura pandens corripit objectam. Diripiunt avidæ viscera nostra feræ. Desuevit querna expellere glande famē. Solebat jejunia solvere glande. Capiendo nulla videtur aptior hora cibo. Dapes avido convellere dente parabat. Non epulis saturare famē. Tum victu revocant vires fusique per herbam. Ambesas subigat malis absumere mensas. Sumptaque pallenti septem de cortice grana presserat ore suo. Nec languida fessi corpora sustentant epulis. Cum victor ovilia tandem faucib' invadit siccis Leo, mandit hiante ore fremens imbelle pec' patuloque

patuloque redundat gutture sanguis. Manuque pabula decerpsi, decerptaque dente momordi.

EDERE IN LVCEM.

Edere populo librum. Vulgare. Iuris publici facere. Permittere carmina famæ. Emittis Sosibiane nihil. Edere carmina, Effugere avidum rogum missis in luminis oras entheis librorum monumentis.

Effigies, V. *Imago*.

Egenus, V. *Pauper*.

EGERE.

Carere. Inopem esse. Nil indiga nostri. Penuria summa undique circumstat. Defensoribus istis tempus eget. Non mihi tercentum tondent dumeta juvenci. Rerum his indiget usus.

Egestas, V. *Paupertas*.

ELEEMOSYNA.

Exiguæ quis stipis æra neget Christo? Si quis egens poscet, vel se simulabit egentem. Ex animo miserans largire. Operire nudos, & famelicos pascere. In pauperem munificas, seu prolixas tendere manus. Vilique numismate cœlum mercari potes. Ut lymphæ flammam, sic in egenos dona effusa queunt mentis tollere sordes. V. MVNVS.

ELEGI.

Leves. Faciles. Flebile carmen. Alterna carmina. Alterno clauda elegia pede.

ELEMENTA.

Genitalia semina rerum. Principium atque ortus animantum. Ex illis duo sunt onerosa, suoque pondere feruntur in imum: Et totidem gravitate carent, nulloque premente alta petunt. Resoluta tellus in liquidas rarescit aquas: tenuatur in auras. Quatuor discordia semina rerum. Frigida decertant calidis, humentia siccis. Concors discordia elementorum.

ELEPHAS.

Clemens, ferox, immanis, Getulus. Infrenis, niveus, Indicus, Nigrens. Libycæ vastissima bellua terræ. Aptissima bellua bellis, quæ dorso immania gestat pondera, martemque Gradivum turribus impositis animat. Elephas turritus Bellua turrito dorso. Vis elephantorum turrito concita dorso. Turritas moles, ac propugnacula dorso gestans.

ELEVARE.

Attollere, extollere, tollere. Tendere supinas ad cœlum cum voce manus. Sustulit exutas vinclis ad sydera palmas. Arcemque attollere tectis. Fratris moribunda levabat membra

bra ſolo. Membra de duro tollere humo. Gelida membra levare humo. Stratis corripere corpus. Solio ſe tollere ab alto, Vide *Surgere*.

ELIAS.

Somphatides. Eliam corvi quondam pavere miniſtri. Theſbytes. Numine plenus Elias. Auſus letho multare Baalis alumnos. Quem vivum cœli regio excipit. Flammifero tranſvectus ad æthera curru. Elias, qui vivit adhuc ubi naſcitur Eurus.

ELIGERE.

Deligere. Legere. Delectum facere. Pecoris delectus equini. Delecta virum ſortiri corpora. Equos numero pater eligit omni. Optima quæque ſeligit ex omni numero. Sobolem armento ſortire quotannis. Vidi lecta diu, & multo ſpectata labore, degenerare tamen, ni vis humana quotannis maxima quæque manu legeret.

ELISÆVS.

Eliſa. Et comes, & magni tandem ſucceſſor Eliæ. O pater, O princeps, O dux Heliſæe meorum Heliadum.

ELOQVENS.

Facundæ celebris munere linguæ. Sermone potens, præſtans cultæ munere linguæ. Quælibet ore trahens pectora. Flexanimi ore loquens. Cujus ab ore fluit dulcis ſonus eloquii. Arguto faciens verba diſerta ſono. Decus eloquii. Cui dulce fluit ſuavi nectar ab ore. Eloquio populos ſupereminet omnes. Eſt medulla Suadæ. Tullius redivivus. Demoſthenem vicit. Illi Pitho illevit labra, atque apes Hymettiæ. Arpino eloquio & ſale ſcatet. Suadela in labris ejus regnat. πειθῶς ἄωτος, flos Suadæ. Eſt Romulæ Siren. Cui eſt dulcis copia fandi. Qui præſtat dulcedine linguę. Unum Tritonia Pallas quem docuit, multoque inſignem reddidit arte. Pieriis pollet ſtud is, multoque redundat eloquio. Larga fuit ſemper cui fandi copia.

ELOQVENTEM ESSE.

Facere verba diſerta. Eloquio pollere, valere, præſtare. Celebrem eſſe munere facundæ linguæ. Vi vocis pollere & doctæ flumine linguæ Verba ſonare, ferrea quæ motu flectere corda queunt. Facundo maximus ore. Vario flore verba pingere poſſe. V. *Loqui blande*.

ELOQVENTIA.

Dives, ſolers, florida, forens. Facundia dulcis. Neſtorea, opima præſtans, Mulcens, movens animos. Mel Neſtoreum. Oris facundia culti. Larga copia fandi. Liquido verba fluentia curſu. Facundia melle dulcior. Hyblæo fluitans gratia

ab

abore. Docta, sciens movere incautos animos. Eloquium facundum, politum, flexanime, dulce, melleum, excultum. Gratia facundi quanta sit eloquii. Eloquii flumen labris instillat apertis. Quam docta facultas ingenii, linguęque modus. Eloquii copia magna. Mellifluæ gratia linguæ. Verba diserta. Decor eloquii. Facundæ suavissima gratia linguæ. Prompta copia linguæ. Nitor eloquii. Demosthenis arma.

ELYSIVM.

Campi Elysii. Loca læta. Amœna vineta. Sedes beatæ. Domus placida. Lęta arva. Quisque suos patimur manes, exinde per amplum mittimur Elysium, & pauci læta per arva tenemus. Congressus pete nate meos, non me impia namque tartara habent, tristesque umbræ, sed amœna piorum consilia, Elysiumque colo. Devenere locos lętos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Hic locus est, partes ubi se via findit in ambas dextera, quæ ditis magni sub mœnia tendit, hac iter Elysium nobis. Elysios liceat cognoscere campos.

EMBRYO.

Rudis, tenuis. Clausus in utero materno. Rudis materno viscere massa. Rude pondus gravidæ matris. Inclusus infans alvo matris. Ventris onus, pondus. Nova matris adhuc sub pectore forma. Matri sarcina grata suæ. Uteri dulce tumentis onus.

EMOLVMENTVM.

Utilitas. Lucrum. Quæstus. Commoditas. Habent parvæ commoda magna moræ. *Hoc est*, in lucro.

ENOCH.

Iar des, *filius Iared.* Iaridesque pius, Lamechidesque pius, Enochus. Raptus ad ætherias Enoch cum corpore sedes. Pręcessit vitæ nos melioris iter.

ENNIVS.

Calabris in montibus ortus. Ore gravis, maximus ingenio. Arte rudis. Qui Libycas artes, Romanaque prælia dixit. Meruit contiguus poni Scipio magne tibi.

ENSIS.

Cuspis. Ferrum. Gladius. Mucro. Acies. Ensis nudus, districtus, vulnificus, belliger, sanguineus, rigidus, nefandus, cruscus, fatifer, flammeus, fulgens, fidus, sævus, lethalis, acutus, sceleratus, furens, truculentus, trux, Martius, Mavortius. Transadigens costas & pectora rumpens. Abrumpens vitam, abrumpens stamina vitę. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Illi stellatus jaspide fulva ensis erat. Vaginaque eripit ensem fulmineum. Falcato vulnerat ense. Gladius acutæ cuspidis.

cuſpidis. Curvæ rigidum falces curvantur in enſem. Enſem recludit Dardanium. Recoquit patrios fornacibus enſes. Loricam induitur fidoque accingitur enſe. Humero ſimul exuit enſem auratum mira quem fecerat arte Lycaon Gnoſius, atque habilem vaginâ aptarat eburna. Vaginaque cava fulgentem diripit enſem. Strictis enſibus adſunt. Æratæque micant peltæ, micat æreus enſis. Nondum veſanos rabies nudaverat enſes. Altera terribili fulminat enſe manus. Nec non ſanguineo indignans effulminat enſe. Enſem tumido in pulmone recondit. Cuſpis ferrata, acuta, vulnifica, aurea, ſæva, violenta, rigida, fera fulgens, valida. Sed Buten adverſum cuſpide figit. Librat ſæva conjectum cuſpide ferrum. Cuſpide fulget acuta. Ferrum nudum, acutum, crudele, durum, dirum, ſtrictum, miſſile, ſtridens, ſanguineum. Corripit hic ſubita trepidus formidine ferrum Æneas. Hic ferro accingor rurſus. Irruimus ferro. Sed ferro ancipiti decernunt. Agmina in arma vocat ſubito, ferrumque retractat. Non ulli eſt animus ſtricto concurrere ferro. Intima fatifero rupit præcordia ferro. Vitam crudeli abrumpere ferro. Ne triſte per Ilia ferrũ tranſeat. Stat ferri acies mucrone coruſco. Stat, *id eſt*, horrorem videntibus incutit. Gladius immanis, hoſticus, impius, mortifer, immitis, gemmeus, vibrans. Pars gladios ſtringunt manibus, pars miſſile ferrum corripiunt. Gladii cum triſte minantur. Mucro ſtrictus, auceps, brevis, terrificus, minax, furens, mortalis, nitidus. Alii ſtrictis mucronibus imas obſedere fores. Brevibuſque habiles mucronibus enſes. Talia vociferans ſequitur, ſtrictumque coruſcat mucronem. Strictis mucronibus hoſtes irruunt. Uſque ad noſtra ferus penetravit viſcera mucro. Tabuit in calido vulnere mucro tener. Teritur rubigine mucro ferreus. Stat pedes aurato mucrone incinctus & haſta. Lethalique ferit mucrone maniplos. Acies cruenta, horrida. Strictamque aciem venientibus offert. Fulmineas gladiorum acies, ſævumque coruſcat mucronem.

ENSE CINGI.

Enſe latus cingere. Præcingitur enſe viator. Enſem lateri accommodare, aptare. Subligare enſem lateri.

ENSEM EDUCERE.

Stringere, exerere, nudare enſem. Vagina liberare, eripere enſem. Exuere, recludere enſem. Vagina educere ferrum. Vagina fulgentem diripit enſem. Diſtringere enſem. Eductumque tenet vagina interritus enſem.

ENSE TRANSFIGERE.

Enſem cominus in adverſo condere pectore. Enſem tumido in pulmone recondit. Gladio latus haurire apertum. Ad-

versum cuspide figit. Crudum per pectus exigit ensem. Metere quæque proxima ense. Capulo tenus abdidit ensem. Pectora trajectus ense non expectato.

EPISCOPVS.

Sedet ipse sacerdos, Infula cui nitidos advelat candida crines. Imbuat ut sacris animas, & muniat armis. * Antistes. Rector cleri. Præsul venerandus. Princeps sacerdotum. Rex sacrorum. Pontifex. Quem pontificalis infula vestit. Pastor gregis Christiani. Gloria decusque Pontificum. V. *Abbas.*

EPISTOLA.

Littera scripta manu. Orba numeris. Nuntia luctus. Humida facta lachrymis. Nuncia sermonis. Sermonis fida ministra. Sermonis vice fungens. Optatam ferens salutem. Calamo descripta veloce. Scheda, schedula blandis perarata verbis. Missa salutatum longis quæ venit ab oris. * γλώσσης ἀμοιβή, vicaria linguæ.

EPITAPHIVM.

Signatum carmine saxum. Signata sepulchro nomina. In marmore nomen. Lapis inscriptis stat super ossa notis. Tumulo superaddere carmen. Defuncti insculpere nomen. Tumulus nomina scripta tenet.

EPITHALAMIVM.

Hymenæus. Hymen cantatus. Carmen sociale. Nuptiale carmen.

EPVLARI.

Turpi dare fræna gulæ. Ingluviem dapibus vinoque replere. Omnia multo labore parta vorare. Bacchanalia vivere. Multivori ventris numina luxuriosa colere. Pocula plena mero vacuans noctesque diesque. Mutua inter se convivia celebrare. Multo hilarans convivia Baccho. Certatim instaurare epulas. * Quicquid ponitur hinc & inde verris, mammas, suminis imbricemque porci. Regales epulę mensis, & Bacchus in auro ponitur. Eximere famem epulis. Vesci nectare & ambrosia. Venas distendere Baccho. Gulæ morigerari.

EQVES.

Agitator equorum. Qui cursus traducit equestres. Regens terga equi. Torquens frænis ora fugacis equi. Regens indomitum equum calcibus ferratis. Luctantia colla ferocis equi retorquens. Sabilmi portatus equo. Vectus tergo velocis equi. Duris equi ora capistris frenans. Alite, spumante vectus equo. Rapidis invectus equis. Qui fertur equo. Qui audet se committere equo. Equos qui flectit habenis. Equo fidens. Equo insignis.

EQUITARE.

Terga equi premere. Vehi, invehi, ferri equo, vel dorso equi. Provehi equo. Quadrupede vehi. Insidere equo. Quassare campos alite equo. Vehi tergore equi. Equo ibat in armis. Spumantem agitare equum. Equis furere. Spumantis equi fodere calcaribus armos.

EQUUS.

Cornipes. Alipes. Ignipes. Quadrupes. Sonipes. Quadrijuges. Jugales. Cursus equi. Ope equina. Pecus equinum. Equi spumantia terga. Colla luctantia equi. Campo se arduus inferens. Spirans naribus ignes. Contra sua fræna ferox. Dans mollibus ora capistris. Mandens spumantia fræna. Obluctans frænis. Fræna recusans. Elata cervice superbus. Late loca complexus hinnitu acuto. Stimulis agitatus & ira concitus. Insultans armis, flammasque vomens naribus. Qui fulvum mandit sub naribus aurum. Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

EREMUS. V. *Desertum.*

ERIGERE.

* Tollere se in auras. Elevare. Tollere semet humo. Caput altius efferre. Caput inter nubila condere, Cœloque attollere molem certant. Sustollere ad sidera palmas. Educere cœlo turrim. Tollemus in astra nepotes. Utraque cœlo brachia porrigere. Imo tollere de gradu mortale corpus. Ab humo attollit amicum. Attollit in ægrum se femur. Tollit sese quadrupes & ferit auras pedibus arrectis. De terra sublimem levare. In sublime semet ferre.

ERRARE.

Error malus me abstulit. Succumbere culpæ. Decepit me irremeabilis, inextricabilis error. Hinc inde vagari. V. *Aberrare.*

ERRO.

Incerta sede vagans. Toto orbe vagari. Per medias urbes agitur, saltusque peragrat.

ERUBESCERE. V. *Pudere.*

ESAIAS PROPHETA.

Amosides. Cui pater Amos. Dividit Amosiden in partes lamina serræ. Natus Amos Iudæ clara de stirpe nepotum. Afflatus sancto vates præcordia motu. Vates, quem vates edidit Amos. * Archipropheta. Editus Hebræis regibus Amosides.

ESSE.

Me capit ultima tellus. Aspicit & vultus Gallica terra meos. Illo Virgilium me tempore dulcis alebat Parthenope,

Hic domus, hæc patria est. Adhuc tua messis in herba est. *Stagna colit, ripisque habitat. Accolere Nilum. Gurgitis ima tenet. Urbem tenere. Urbs antiqua fuit, Tyrii tenuere coloni. Urbem colere. Aliqua consistere terra. Incertus sum ubi sistere detur. Urbes habitare magnas. Habere. Habitare vallibus imis.

EVA.

Conjux & leges, & fœdera solvens, Heu quantum nocuit toti tunc unica mundo, insidiis Satanæ fœmina facta nocens. Prima parens. Eva parens, nimium blandis heu credula dictis. Quæ virum sua secum in fata loquendo traxit. * Prima rea. Prima mali labes.

EVADERE.

* Casus evaserat omnes. Vinclis exciderat. Lybicis ereptus ab undis. Iliacis erepta ruinis. Eripui me letho, & vincula rupi. Telis elapsus Achivûm. Omnemque videbar evasisse viam. Mediosque juvat fugam tenuisse per hostes. Effuge littus iniquum. Laqueo expedire caput. Pestem evadere belli. Non bene de laxis cassibns exit aper. Fuga salutem quærere. Avis viscatis effugit alis.

EVAGINARE. Ensem educere.

EVANDER.

Advena. Arcas. Exul ab Arcadia. Nonacrius heros Pallantius heros. Latios Evander in agros Venerat. Evandrus. Genus alto à Pallante profectum.

EVANESCERE.

Evanescere tenues in auras. Fugere leves in auras. Vanescere, ire, abire in auras. In nihilum redire, referri. Tenues recessit in auras. Tenues fugit ceu fumus in auras. Mortales visus medio sermone reliquit. Et procul in tenuem ex oculis evanuit auram. Nocti se immiscuit atræ. Exire, excedere, dilabi in auras. Tenues se sustulit ales in auras. Spissis noctis se condidit umbris. Procul nebulis obscura recessit. Effugit imago. Par levibus ventis, volucrique simillima somno. Tenues recessit consumpta in ventos. Cernere ne quis eos, neu quis contingere posset. Infert se nebula septus. Per medios miscetque viros, neque cernitur ulli.

EUCHARISTIA.

Hoc est corpus, ait, meus hic de vulnere sanguis Fundendus, commissa hominum qui diluat omnia. Vita piis erit, atque eadem mors sontibus esca. Uno eodemque salus fluet atque è fonte venenum. Sic ait, atque suis manibus sese ipse ferebat. Ipse onus, ipse oneris pariter moderator & auctor. Ipsum se nobis epulandum præbet. Nam quæ panis erat, quæ vini essen-

tia

tia quondam, Fecit ut in Christi corpus sacrumque cruorem Transierit subito, salvis utriusque figuris. Ave suprema, singularis, unica nostræ salutis hostia. Ave beata Christi & innocens caro, Perpessa plagas & crucem. O mensa summi regis. O convivium absconditæ dulcedinis.

EVELLERE.

* Eruere. Domos avium cum stirpibus imis eruere. Disjicere moles, & avellere saxis. Viridem silvam ab humo convellere. Vellere arborem solo ruptis radicibus. Virgas lentas convellere. Magno nixu hostilia aggredi & genibus adversæ arenæ obluctari. Tempestivam silvis evertere pinum. Segetem a radicibus imis eruere. Indomitus turbo contorsit flamine pinum. In pueris vitiorum evellere fibras.

EVITARE. V. *Evadere.*

EVERTERE.

Æquare solo urbis muros. Vi frange opes. Cœpit quassata domus subsidere. Eruere urbem, & æquare solo. Præcipitem dare. Urbem à culmine sternere. Fundamenta quatit. totamq; à sedibus urbem Eruit. Ferro rescindere gentem. Urbis mœnia destruere. Vertere ab imo mœnia. Res vertere fundo. Ferro violare omnia. Urbem ruere, diruere. subruere, dejicere, evertere, perdere, concutere. Et lapsa ruinam cum sonitu trahit. Traxit jugis avulsa ruinam.

EUMENIDES.

Sacro crinitæ angue sorores. Genitæ de nocte sorores. Vipereæ sorores. Pœnarum triplices deæ torto vittatis angue capillis. Carceris obscuras quas ferunt ante sedere fores. V. *Deæ tartari.*

EUNUCHUM FACERE.

Membra secare viri. Cædere membra virilia. Auferre inguinis onus. Subsecare partes viriles, Excindere se.

EUROPA.

Sidonis. Tyria. Agenore nata. Cadmi soror. Junonis pellex. Illusa imagine tauri. Vecta bove falso. Simulato vecta juvenco. Virginea tenuit cornua falsa manu. Pars cujus terræ tertia nomen habet.

EXAUDIRE.

Preces tangunt, movent, valent, pondus habent. Flecti, vinci precibus alicujus. Annuere precibus, Preces habere ratas. Excipere, accipere preces molliter. Annuere optatis. Pro te mea verba valent. V. *Preces audire.*

EXCELLERE INTER OMNES.

* Omnes supereminere. Esse pulcherrimum ante omnes alios. Inter omnes celeberrimus unus. Caput efferre inter

omnes. Cedere nemini. Nil majus generatur ipso. Nec viget quicquam simile, aut secundum. Micat inter omnes quasi noctiluca, seu Delia inter minores ignes. Inter Latias gloria prima nurus. Toto vertice supra est. Celsus medio conspectus in agmine Cæsar. Nihil in terris ad finem solis ab ortu clarius excepto Cæsare mundus habet. Tantum præit alios, quantum Pegasus anteit cæteros equos. Est meta laudis. Phœnix, atque unicus inter omnes.

EXCITARE, & EXCITARI à Mortuis.

Animos revocare orco. Socios à morte redux. Reddere vitam. Adimere letho. Animam reddere ademptam. Lazarus è tumulo Christo inclamante resurgit. Et duræ mortis lex resoluta perit. Rursus corporeos animæ mittuntur in artus. Ad lumina surgere vitæ. Revocari à morte, ab umbris infernis. Vitam recipere. Redit lux alma. Iterum vitales carpere auras. * Christus redivivus in auras prodiit. Lazarum Christus jubet viger reddito spiramine. Christus restituet defuncta cadavera vitæ. Dispersa vigor per membra volutus æstuat, & venis redivivus sanguis inundat. Iterum terræ convexa tuetur ad auras superas excitus.

EXCITARE, & EXCITARI SOMNO.

Somnos abrumpere. Corripere è somno corpus. Abigere quietem noctis. Expellere curriculo somnum. Resolvere membra somno. Excludere somnos. Excludere pectore somnos. Somnus relinquit me. Somnus abit. Somno excuti. Viros nox, somnusque reliquit.

EXCORIARE, & EXCORIARI.

Tergora diripiunt costis, & viscera nudant. Clamanti cutis est summos direpta per artus. Jugulant pecudes, & viscera vivis eripiunt. Nudaque direpta pascant tua viscera pelle. *Totus erat vulnus, cruor undique manabat, detectique patebant nervi, trepidæque sine ulla pelle micabant venæ.

EXCUSARE.

Hoc non te tutum facit. A culpa eximere. Crimen removere. Culpa liberare. Si qua meis fuerint, ut erunt, vitiosa libellis, Excusata suo tempore, lector, habe.

EXCUSANDI MODUS.

* In mare fundit aquas, & ligna silvis infert qui tibi carmina mitit. Dat apibus Hyblæis, *id est*, optimis, Corsica mella, *id est*, pessima, qui mittit tibi versiculos. Est tamen exiguæ quædam gratia musæ. Nostra Thalia verecundo te accedit pede. Musa nostra metuit judicium tuum. Excusa nostras rapinas tricasque. Majores majora sonent, nos talia loquimur, qualia sinit Thalia loqui.

EX-

EXECRARI.

Effundere verba in aliquem. Verba execrantia in nomen alicujus emittere. Diris devovere. Dii tibi dent nullosque lares, inopemque senectam, Et longas hyemes perpetuamque sitim.

EXEQVIÆ.

Pompa funeris. Supremi honores. Ducit supremos nenia nulla choros. Funeris exequiæ. Funus lamentabile, lacrymabile, miserabile, flebile, lugubre, triste, mœstum. Funeris atra dies.

EXEQVIAS FVNERIS PROSEQVI.

Solvere, peragere justa alicui. Exequias rite facere. Decorare supremis muneribus. Dare munera feralia. Reddere tumuli honores. Ducere tristia funera. Funera ducere per urbem. Ducere tristes exequias frequente cœtu. Extinctum supremo efferre honore. Multo planctu & lacrymis obortis comitari funus. Largiri extremum funeris honorem. Tumulo munera ferre suprema.

EXERCERE.

Colere, excolere, tractare aliquid. Aliqua versarier in re. Cæstibus & jaculis dare brachia experienda. * Noctesque diesque in re aliqua conterere. Est totus in illo. Hoc secum cogitat unum. Hoc agitat solum. Huc animi nervos omnes cogit. Fixus in hoc animo.

EXERCITATIO.

Exercitium. Usus, assiduus, sedulus, indefessus. Omnia vincens. Superans dura, ardua, difficilia.

EXERCITVS.

Acies. Agmen. Caterva. Manus. Turmæ fortes. Clypeata cohors. Armata turba. Armifera, armigera, bellatrix, horrenda caterva. Armatum agmen, fulgens, coruscans ære caterva. Numerosa, fremebunda, furibunda cohors.

EXERCITVM CONSCRIBERE.

Cogere ad arma viros. Glomerare manum virorum. In arma viros suscitare. In arma vocare. Concitare in arma viros.

EXHORTARI.

Nunc prece, nunc dictis virtutem accendere. Animos viresque secundas sufficere. In antiquam virtutem, animosque vires excitare. Incendere, inflammare animum alicujus. Aliquem voce movere, variis instigare vocibus socios. Animos tollere dictis. Dare animos. Vires adjicere. Juno vires, animumque ministrat.

EXILIO MVLTARE & MVLTARI.

Adimere patriam. Demere humum natalem. Patria expellere. Pellere, ejicere, prohibere urbe. Patria jubere abesse.

Pellere ab oris patriis. Patriæ fines,& dulcia linquere arva. Alta quęrere patriam sub sole jacentem. Patria excedere.

EXIRE.

Foris se efferre. Tecta relinquere. Erumpere portis Excedere adytis. Se extra tecta ferre. Efferre gressum. Limina linquere. Discedere loco. Patria discedere terra. Se tectis effundere. Se fundere portis. Tecto & tectum exire, egredi. Exire limine tecti. Prodire è domo. Prodire tectis.

EXONERARE.

Animum odiis exonerare suum. Ego te hoc fasce levabo. *Demere sarcinam. Excipere onus alterius. Atlantis præbere vicem.

EXPANDERE.

*Latè sese extendere. Latè ramos,& brachia tendens. Alas pandere ad æstivum solem. Dederantque comas diffundere ventis Crinibus Iliades passis. Sparsus odoratis humerum capillis. Sparsis per terga capillis. Pandiculans oscitatur inertia membra laxat ad auras.

EXPERIRI.

Nil intentatum, inexpertum, inausum relinquere. Quid tentare nocebit? Copia vini tentat gressus. Tentamenta pangere Tentare Tethin ratibus Periclitari omnia. Spectamus in ignibus aurum. Per varios usus artem experientia fecit. *Tentare vafras artes. *Omnem movere lapidem. Audere se committere Ponto ignoto. Animum alicujus tentare precando. Videre quid experientia possit. Cuncta prius tentanda priusquam Mavortem suscites. Vires suas experiri. Metiri sua pondera.

EXPLICARE.

Rem omnem pandere ordine. Obductum verbis vulgare dolorem. Arcana movere, retexere, retegere, revelare, prodere. Fas mihi Graiorum sacrata resolvere jura. Expediam dictis, & te tua fata docebo. Fert animus causas tantarum expromere rerum.

EXTINGUERE.

Restinguere ignem fontibus. De crinibus ignem excutere. Subducto stipite flammam exanimare. Absumptis viribus ignem extinguere. Nutritur vento, ventoque extinguitur ignis. Flammam necare. Lenis alit flammas grandior aura necat. Vulcanum unda superare. Lympha injecta domare ignes.

EXPULSUS EXUL.

Hinc inde errans. Patriis sedibus excussus, & per terras urbesque vagans. Errans per varios casus, per dira pericula vitæ. Sedibus incertis errans. Aliena limina lustrans. Pulsus, fuga-

fugatusqve urbe sua. Cui perpetuo propria tellure carendum est. Cui urbs suo non adeunda pede. Finibus extortus, actus, pulsus, expulsus, ejectus. Lustrans vagis erroribus orbem. Huc illuc sine sede domoque vagans. Non capiens ulla in regione locum.

EXVERE.

Ponere vestem. Ponere velamina de corpore. Ejicere, eripere amictum. Rejicere vestem ex humeris. Exuvias ponere. Membrorum artus nudare. Paret amor dictis caræ genitricis, & alas Exuit.

EZECHIAS.

Achasides: filius Achasi. Rex colubrum qui fregit aheneum. Achasides patris vestigia fœda relinquens: Flagravit Domini totus amore Dei. Abide natus agit grates, Dominumque celebrat; *à Matre sic dictus*. Ezechias dirum genuit feritate Manassen.

F.

FABA.

Duræ culmen inane fabæ. Ventosam betis, si sapis, adde fabam.

FABER.

Artis fabræ celeberrimus. Persia aromatibus, validis Germania fabris. Aurifaber. Probans vim auri. Fulvum spectans in ignibus aurum. Purgans aurum atque argentum à scoriis & fæcibus.

FABVLA.

In vanum fabula ficta jocum. * Non indigna referri. Fabula plena joci. * Commenta Poëtarum. Garrire fabellas aniles. Mendacia vatum verborum pigmentis adornata. Fabularum Architectus, *Ovidius*. Fabella bella. Veritatis umbra. Somnia deliri cerebri. Fallacia quanquam commenta oblectant, & quæ nusquam sunt, in animis tamen voluptatem cient.

FACERE.

Solus & artifices qui facit usus erit. Hoc age. Actum agere. Exequi. peragere, conficere, efficere opus. Gerere, administrare munus.

FACILE.

Pœna non est grandis: Facile ut somno aggrediare jacentem. Omnis ad accessus Heliconis semita trita est. Non est ad astra mollis è terris via. * Proclive factu. Volens, facilisque sequetur. Res non difficilis mihi videtur. Non est operosa res volenti. Quam facile vulpes pyrum comest, tam facile, &c.

FALLERE, & FALLI.

Vana spe lusit amantem. Callida stultas decipit esca feras? Animum delusit Apollo. Nisæ deceptus amore. Et cœli toties deceptus fraude sereni. Primus amor deceptam morte fefellit. V. *Decipere*.

FAMA, id est, RVMOR.

Volucris præconia famæ. Murmura incertæ famæ. Mala murmura vulgi. Nuntia, prænuntia rerum, Major post cineres. Malum quo non velocius ullum, Tam ficti pravique tenax quam nuntia veri. Quam nulla facta diu latent. Magnarum nuntia rerum. Quę tamen incautos fallere sæpe solet. Parva metu primo post sese attollit in altum, Ingrediensque solo, & caput inter nubila condit. Volans prępete penna. Mobilibus veniens pennis per inania cœli. Rumor hinc inde volans. Dispergens falsa. * Ea fama vagatur. Fama volat. Incredibilis rerum fama occupat aures. Rumor volat pernicibus alis. πτερόεν κακὸν, malum alatum.

FAMA pro LAVDE, item FAMOSVS.

* Fama perennis, nescia lethi, quam nulla vetustas obruet. Tota notus in orbe. Fama porrecta ab ortu solis ad Hesperium cubile. Te fama jugalibus aëriis sublime tollit, atque subducit hominum fæci. Quacunque Phœbus fama se tendit tua.

FAMES, FAMERE.

Ardor edendi. Cupido ventris. Alti vorago ventris. Vacui incola ventris. Hominum truculenta tyrannis. Rabies edendi. Rabies improba ventris. Amor edendi. *Pallida gerit ora fame. Pessimâ torqueor esuritione. Me improba ventris exagitat rabies. Fatigat me ex longo collecta rabies edendi. Furo stimulante fame. Fames me premit obsidione gravi. Rabidi jejunia ventris me cruciant immane quantum. Torpent membra fame.

FAMEM DEPELLERE.

Comprimere, restringere famem epulis. Levare, pellere, depellere famem. Pascere, solvere, placare, sedare jejunia. Eximere famem. Concussaque famem in silvis solabere quercu. Amor compressus edendi.

FAMVLA.

Studiosa, fida, officiosa, obsequiosa ministra. Observans mandata dominæ, ad nutum parata. Serva agilis, sedula.

FAMVLVS.

Servus, Minister, Administer. Flexo poplite cernuus. Facilis ad jussa expedienda, munia obeunda. Observans lumine mobili omnes domini gestus. Omnia promptè gerens

ad nutus heriles. Cujus intenta lumina herum tuentur.

FASTIDIRE.

* Adversari abhorrere,refugere. Tædia sentire. Amor tuus versus est in tedia nostri. Movere fastidium. Positque movent fastidia mensæ. Veniunt mihi tædia vitæ. Est mihi grave nimis, & nimis molestum. Res illa stomachum ciet mihi. V. *Abhorrere.*

FATVM. Ethnicos.

Eerrea decreta sororum. Fatalis lex. Tenor fati. Consilium Deûm. Fatum immobile, inexorabile, ineluctabile, inevitabile. Occulti miranda potentia fati. Æternus ordo fati. Quod Dei jussu fixum fundatumque tenetur. Dans metas cuique suas.

FATA VOLVERVNT. Ethnicos.

Sic fata tulerunt. Sic fata ferebant. Sic omnia fatis in pejus ruere. Fata manent immota. Fata obstant. Fata movent. Sic erat in fatis. Fatis adactus. Præceps agit omnia fatum. Certum est, & inevitabile fatum. Potens nil contra immobile fatum.

FAVERE.

Bene velle, cupere. Aliquem fulcire favore. Adesse cœptis. Annuere votis. Dexter ades tuo numine. Linguis animisque favere. Dare se alicui placidum. Respicere aliquem vultu placato. Mite caput, placataque cornua verte huc. Et des ingenio vela secunda meo. Aspiret primo fortuna labori. Ferte viam venti facilem, & spirate secundi. Adsis pede Diva secundo. Consulite & rebus succurrite duris. Non ignara mali miseris succurrere disco. Da facilem cursum, atque audacibus annue cœptis. Quisquis es, ô faveas, nostrisque laboribus adsis. Vatum secundet qui potest, nostrum, Deus. Regia, crede mihi, res est succurere lapsis.

FAVNI.

Bicornes. Dii ruris. Numina rustica. Numina ruris sylvarum.

FAX.

Vires bitumineæ. Pingues lampades. Flammiferæ pinus. Fax de stipite facta. Accenso igne micantes faces. Teda pinea. Fax multifida. Fax sine luce. Fax mortis Fax thalami. Lacrymoso stridula fumo.

FEBRIS.

Immodicus corporis ardor. Toto in corpore pugnans. Pascens, depascens artus. Rapido furens membris omnibus æstu. Torrens ora anhela continua siti. Arida, anhela, pestifera, tremula, ardens. Febrilis horror.

FEBRIS.

FEBRI LABORARE.

Ardere febribus. Æstuare febrili dolore. Anhelis febribus uri. Febribus infestis jacere perustum. Sæva laborare febri, quæ membra torret ut ardenti foco. Febris vellit, convellit, macerat præcordia. Torrentur febribus artus. Febris arida depascitur artus.

FOELICITAS. V. *Prosperitas* FOELIX.

Fortunatus. Beatus. Faustus. Prosper. Timotheus Fortuna dulci ebrius. Persarum vigui rege beatior. Rebus secundis fruens. Cujus vela inflat aura secunda, sedet fortunæ in gremio. Non me fœlicior ipse Hesperiæ dominator oræ. Ad nutum ei fortuna volat. Terque quaterque beatus. Fœlix ô nimium fœlix. Quem promissa manet cœlestis portio regni. Perpetuæ manent quem præmia vitæ. Fœlices ter & amplius O quid solutis est beatius curis?

FERRE.

* Æneas parenti longævo cervicem subjecit. Humeros Anchisiades fesso ætate supposuit patri. Medius collo sedit Anchises nati. Tollere, portare, ferre in altos montes. Ipse subibo humeris, nec me labor iste gravabit. Succedere oneri. Alto cœlum vertice fulcit. Toto corpore nixus & contractis undique nervis sustinet immensum pondus. Axem humero torquet. Æneas subiit humeris parentem. Ferre jugum cervice subacta. Contento levius portantur corpora dorso.

FERRVM.

Pondus ferri. Lamina. Ferrum candens igne rubens, solidum, rigidum, durum, obductum rubigine. Quod Noricus excoquit ignis. πικρὸς λυτὴρ νεικέων, Acerbus arbiter, seu solutor litium. V. *Ferrum cudere.*

FERTILIS.

* Ditissima terra. Est ver assiduum Est tellus bifera. Est hic æstas alienis mensibus. Est magna parens frugum. Terra opima frumentis. Pinguissima tellus, ac fecunda nimis. Luxuriat solum. Terrarum regina solo ditissima) Terra liberius omnia nullo poscente ferens. Terra frugibus felix. Terra ubere læto. Terra potens ubere glebæ. Ferens messes opimas. Proferens Cerealia munera, dona Cereris. Lætis flavens aristis. Reddens semina data multo cum fœnore. Reddens centupla lucra. Arva colonis respondentia multiplici fœnore. Opulenta bonis. Ridentia satis surgentibus. *Vide frugifer.*

FERVERE.

* Furit intus aquæ vis. Exultant latices æstu saliuntque

bullæ minutæ. Magno sono ferentis aheni ebullit unda. Altè spumis exuberat unda. Non se capit unda. volat vapor ater ad auras. Spumeus undarum cumulus se tollit aheno. Fervet & exultat aqua.

FESTINARE. V. Accelerare.

FESTVM.

Dies festus. Festa celeberrima. Lux sacra. Lux festa. Sacrum solemne. Solemnia annua.

FESTVM CELEBRARE.

Agere, agitare, peragere, servare festum, festum tempus, festum annuum. Celebrare festum. Sacrare festum. Instituere, indicere festum. Nos delubra Deûm, miseri quibus ultimus esset Ille dies, festa velamus fronde per urbem. *Festivam celebrare diem. Solemnes ducere pompas ad delubra. Est dies anno redeunte festus. Adest lux festa, festis lucibus & profestis. Solemnem honorem ferre alicui Sanctorum. Luce sacra operari Deo. Cessant deposito jugo agri fertilis incolæ. Salve festa dies meliorq; revertere semper. Ἑορτὴ πλεισόμενος, populosum festum.

FIBVLÆ.

Vincla relaxare tunicæ.

FICVS.

Baccis cærula ficus. Duris densissima pomis. Lactens, digna legi.

FIDERE. V. Confidere.

FIDES.

*Fiducia. Accipe, daque fidem. Tibi maxima rerum verborumq; fides. Spes ô fidissima Teucrûm. Intemerata fides vincta teste Numine. Animum præsenti pignore firmans. Hostibus est servanda fides. σφραγὶς νόυ, (signaculum mentis) Thesea, Penelopea, inculpata laudabilis, spectata, incorrupta, ingenua, ævo, rarissima nostro. Corvo rarior albo. Rara avis in terris, nigroque simillima cygno. Quæ aut nulla, aut monstro rarior esse solet. Astra sueta subire fides. Fidei incrementa nova. Christum fido supponere cordi. Prævia fax fidei.

FIDES, seu CHORDA.

Harmonica, sonora, resona, vocalis, canora, tinnula, dulcis, Movens, alliciens animos, Mulcens, permulcens pectora. Levans pectora duris solicitudinibus. Fallens, tollens, curas. Suave, dulce sonans. Mulcens, reficiens, recreans pectora mœsta sono dulci. Quæ dulces reddit pollice tacta sonos.

FIDI-

FIDIBVS CANERE.

Pulſare nervos. Tangere chordas. Percutere carmina nervis. Tentare, impellere, ſollicitare chordas pollice.

FIGVLVS.

Componens ollas de facili luto. Contorquens rotam pedibus in celerem orbem. Fingens vaſa. Incruſtans ollas vitro Laborioſus, ſeduſus, induſtrius.

FILIA.

Nata. Proles nupta. Filia orba parentibus. Acerba parenti. Dives dote. Gnata.

FILIVS.

Proles. Regius puer. Firma adjumenta parentis. Natus. Gnatus. Spes parentis. Dulce levamen ſenectutis parentum. Pignus dulce ſocii tori. Charum pignus conjugi. Spes operoſa patri ſuo. Curarum & ſenii dulce levamen. Ore parentem referens. Propago.

FINDERE.

Cuneis fiſſile robur ſcindere. Cuneis findere. Rimam facere. Quadrifidam quercum cuneis ſcindere. *Altè finditur in ſolidum cuneis via. Sublatum altè conſurgit in enſem, & mediam ferro gemina inter tempora frontem dividit. Partibus æquis huc caput atque illuc humero ex utroque pependit. Findere in bina ſecando.

FINIS.

Ultima, *pro fine.* Eventus. Effectus boni. Cauſſa perorata eſt. Operis faſtigia ſummi. Venit ſumma dies. Terminus. Meta ipſa extrema, ſeraque coronide longus Eſt liber. Exitus acta probat. Nec prius impoſuit rebus finemque modumque.

FINIRE.

Facere finem cantandi. Dare finem laboribus. Facere modum. Ponere, imponere finem. Finem imponere curis. Impoſuit finem pugnæ, feſſumque Dareta Eripuit. Exiit emeritis curſibus amnis. Littera defeſſo pollice ſiſtit opus. Donec longa dies perfecto temporis orbe Venerit. Finis adeſt. Dirimere ſanguine bellum. Immenſum ſpatiis confecimus æquor. Veſper decedere campis Admonuit. * Ad umbilicum ducere. Coronidem imponere. Finem dedit ore loquendi. Quis ſcelerum modus eſt? Hic ſtabit civilibus exitus armis. Statuere modum rei alicui. Perficere eſt animus, finemque imponere. Addere ſumma. Pierides cœptis addite ſumma meis. Imponere cœptis ultimam manum. Vide *Perficere.*

FIRMVS.

Sunt rata pacta. Firma cavavit robora. Turno vita manet rata. Fixus. Durabilis. Stabilis. Conſtans. Illum non populi

faſces,

fasces, non purpura regum Flexit, & infidos agitans discordia fratres. Constans. Stabilis. Inconcussus.

FISTVLA.

Calamus. Canna. Arundo, Cicuta. Avena, Buxus. Dulce canens. Dans blandos modos. Tibia fingens teneros modos. Modulans lætos cantus. Effundens dulces sonos. Dispar septenis fistula cannis. Dispares calami compagine ceræ juncti. Fistula cui semper decrescit arundinis ordo.

FISTVLA CANERE.

Dat tibia sonos. Ludere quæ vellem calamo permisit agresti. Quem mea carminibus meruisset fistula caprum. Stridenti stipula disperdere carmen. Calamos inflare leves. Non pati calamos inertes. Fistula dicere amorem. *Structis cantare avenis. Silvestrem tenui musam meditari avena. Calamo terere labellum. Inflati complevit locum murmure buxi. Dicere carmina fistula.

FLAGELLARE.

Crudeli verbere lacerare tergi. Insonare flagello. Lento cruciare flagello. Torto instare flagello. Intorto verbere terga secare. Verberibus castigare. Ingeminare ictus. Continuo sontes ultrix accincta flagello Tisiphone quatit insultans. Sequitur Bellona flagello. Vide *Cædere*.

FLAGITIVM.

Delictum. Vitium. Culpa. Admissum. Labes. Factum triste, turpe, nefandum. Nil ruboris, nil pudoris habens. Non leve crimen. Immane nefas. Dirum in pectore versare nefas. Me mea fata, & scelus exitiale his mersere malis. Pro tali scelere pro talibus ausis dii persolvant grates. Ingenio scelus non abest tuo. A culpa mea facinus abest. V. *Crimina*.

FLECTERE ALIQVEM. V. *Placare*.

FLORA.

Chloris. Uxor Zephyri, venti occidentalis, quæ floribus præesse fingitur. Zephyritis. Ludis celebrata jocosis. Vultu pulcherrima. Spatians cultis in arvis. Exultans, sedens, residens, viridi in gramine. Legens, carpens flores vernos. Floribus arva coronans. Eliciens lilia mista odoratis rosis.

FLORERE.

Formatis aperitur floribus arbor. Nunc omnis parturit arbor. Arbor trudit gemmas, & frondes explicat omnes. Purpureis collucent floribus agri. Induere se in florem. Humus fundit varios flores. Herba pubescit, & variis floribus halat. *Viret assiduo flore refectus ager. Spirant arva croceis vestita floribus. Fragrat herba odoriferis comis.

FLO-

FLORES.

*Pratorum insignis honos. Grata oblectamina visus. Horti deliciæ mille colorum. Telluris sidera variegata, purpurea, candida, ardentia, ferruginea, crocea, cærulea, &c. Pignora olentia Floræ, Τῆς Сόςρυχος. Terræ cęsaries.)

Flos concolor. Flores odori, verni, purpurei, mille colorum. Flos spargens, diffundens latè dulcem odorem. Oblectans animum miris, variis, mille modis. Ridens, vernans humili in gramine, Mulcens auras suavi odore. Halans per prata nitentia. Nitescens discolore gramine. Odorato germine ridens. Viridanti in gramine gemmans. Arridens apibus per gramina roscida. Variis florum data nexa coronis. Variis florentia limina sertis. Ornusque incanduit albo flore pyri. Hædique petulci floribus insultant. Fucoque & floribus ora explere.

FLORES VARII, & HERBÆ.

*Lilia, rosæ, violæ, narcissi, hyacinthi, calthæ. Lilionarcissi. Croci. Cinnama. Nardus. Casia. Balsama. Thyma. Amaracus. Ligustra. Vaccinia. Colocasia. Acanthus.

FLVCTVS.

Procellosus, tumidus, marinus, agitatus, rapidus, vastus, raucus, sonans, fremens, undans, immodicus, surdus. Se sinuoso vertice volvens. Resonantia littora pulsans. Spumosa littora feriens, concutiens. Immenso murmure resonans. Fluctus glomerati, atque agmine facto intentant sæva pericula nautis. *Fluctus albescere ponto incipiunt. Fluctus ex alto tollitur, inque sinus curvatur unda. Ima exæstuat unda verticibus. Montes volvuntur aquarum. Gibbosa dorsa Ponti. Tollitur Oceanus, & sidera verberat unda.

FLVERE, quod ad FLVVIOS spectat.

*Labi, manare, ferri agmine aquarum placido. Sinuosis flexibus Scaldis errat. Torquet flaventes Ister arenas. Volvitur per saxa Mosa. Purior argento fluit unda. Tenuis fugit per gramina rivus. Ubi corniger humectat culta pinguia Scaldis. Septem ostiis in mare decurrit. Volvitur in pelagus septena per ostia. Septem portis fertur in æquor. Exspatiata ruunt per apertos flumina campos. Gelidusque fluvius per imas quærit iter valles. Curva nec assuetos egerunt flumina cursus.

FLVVIORVM ALIQVOT NOMINA.

* Scaldis. Mosa. Mosella. Tybris vel Tyberis, vel Tiberinus. Ister. Pados, Sequana. Nilus. Arar. Tamesis. Euphrates. Ganges. Tagus. Hermus. Rhenus. Rhodanus. Dilia. Zenna.

Simois,

Simonis, Xanthus. Anio. Garumna. Tanais. Pactolus, Lyris. Rubicon. Nar. Albis.

FLUVIUS.

Fluvialis unda. Aqua currens. Flumen concitum, rapidum, sævum, obliquum, perpetuum. Fluminis ora. Fluminis ortus. Liquor facilis, niger. Humor Pactoli. Amnis cæruleus. Per virides herbas sinuoso tramite currens. Rivus lymphis arida prata fovens. Molles irritans murmure somnos. Crepitanti murmure cadens. Murmure rauco strepitans. Per prata virentia fluens. Rivus lene fluentis aquæ jucundo murmure labens. Exiguo sonitu per levia saxa fluens, fugiens. Irrorans mollia gramina. Murmure tranquillos sonos inducens. Fluentum. Amnis. Aggeribus ruptis spumans amnis. Amnis sedatus se condidit alveo. Propter aquæ fluvium viridi procumbit in ulva. Fluminaque antiquos subter labentia muros. Cava flumina crescunt cum sonitu. Flumen medio caput extulit alveo.

FODERE.

Effossa terra supinare glebas. Scrobibus concidere montes. Labefacta monet robustus jugera fossor. Primus humum fodito. Effodere latebras. Tellurem ligone recludere. Excavare terram. Tellure cavata. Oculis capti fodere cubilia talpæ. Abire ferro in viscera terræ. Lacertosi coloni fodiunt arva dura. Cædere montium medullas. Penitus sarculo cavare terras. Cæcos facere hiatus. Adyta terræ ferro eruere.

FOEDUS.

Perpetuum, stabile, legitimum, amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Conventio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis.

FOEDUS FACERE.

Fœdus inire, componere, ferire. Dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Jungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdere dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque Hymeneos exercere. Æterno fœdere pacem injungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes.

FOEDUS VIOLARE. V. *Violare fœdus.*

FOENERATOR. V. *Usurarius.*

FOENERARI. V. *Usuram exercere.*

FOENUS. V. *Usura.*

FOE-

FOETUS.

Pondus ventris. Tumor. Maturum onus. Crescens onus visceribus. Uteri pignora. Nati cara pignora. Expletum matris onus. Cœlesti pondere venter tumidus.

FONS.

Ora fontana. Fontis aquæ. Aqua irrigua. Cavæ venæ. Fons tenui pellucidus unda. Nitidis argenteus undis. Patulos succinctus hiatus. Fluens per florida gramina. Agens virides undas. Arentes relevans jucundo frigore fauces. Derivans perpetuas aquas. Devolvens vivas aquas per saxa humentia viridi musco. Undans humor aquæ. Fontis dulcissima lympha. Saxa lavans viridi circumlita musco. Molles invitans placido murmure somnos. Levans arentem sitim susurranti aqua. Fugiens sonoro murmure, & rivum irriguum per prata humentia volvens. * Vena perennis aquæ. Fugiente dulcis murmurat rivo sonus. Fontanus fugiens per gramina rivus molliter inclinata. Fons splendidior vitro, quem flagrantis atrox hora caniculæ nescit tangere. Roscida mobilibus lambens gramina rivis. Venula terræ.

FORES.

Valvæ bifores. Surdæ, rigidæ, rimosæ, clausæ, apertæ. Ianua surda petenti. Laxa ferienti, Saucia nocturnis potorum rixis. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Stridorem moto cardine reddens.

FORMA.

Decor. Dotes formæ. Damna formæ. Facies. Figura læsa. Forma bonum fragile est. Indigna perire. Forma venusta, superba, splendida, eximia, egregia, decens. Breve domum exigui temporis. Spatio quæ carpitur ipsa suo. Res fugax. Quæ quantum accedit ad annos fit minor. Ut rosa verna periens. Blandimenta formæ præstantia, excellentia, gratia formæ. * Est forma qualis innubis dies. χροιᾶς ἄνθος, flos coloris.

[illegible]MICA.

Agmen g[illegible]um. Parcum genus, patiensque laborum. Quæsiti[illegible] Formicæ frugilegæ. Inopi metuens senectæ. Vehe[illegible]um granifero ore. Nigrum agmen prædam per herbam convectans calle angusto. Hyemis memor. * Tectis efferens penetralibus ova. Ingentem populans farris acervum. Bestiolæ quæ hyemis memores tectis angustis grana reponunt. It nigrum campis agmen, prædamque per herbas Convectant calle angusto, pars grandia trudunt obnixæ frumenta humeris, pars agmina cogunt. Ο γῆς στρατὸς, terræ exercitu.

FOR-

FORMIDARE.

Trepidat pavida formidine pectus. Mens ægra trepido metu palpitat. Corda tremunt dubio metu. Præcordia occupat, concutit horror. Anxia corda tremiscunt nimia formidine. Corda stupent anxio metu. Horrere, turbari metu. Tremere animo. Pallere metu. Timor ingens quatit, concutit ossa. Timor abstulit vires corporis. Gelidus per ima cucurrit Ossa tremor. Tremefacta novus per pectora cunctis, Insinuat pavor. Præcipites metus attrahit. Mortalia corda per gentes humilis sternit pavor. Frigidus obstat circum præcordia sanguis. Corda pavor pulsat. Tota tremor pertentat corpora. Perculsus formidine mentem. Metu terras cœlumque fatigare. Sævus circumstitit horror. Formidine cecidêre animi. Diriguit visu in medio, calor ossa reliquit. Labitur, ac longo vix tandem tempore fatur. Raris turbatus vocibus hisco. Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæsit. Exultantia haurit corda pavor. Attonitis hærere animis. Ingenti trepidare metu, Olli somnum ingens rupit pavor, ossaque & artus perfudit toto proruptus corpore sudor. Quod si tantus habet mentes & pectora terror.

FORMIDINEM ABIICERE.

Omnes metus subjicere pedibus. Formidinem exuere, deponere. Recipere, revocare, recuperare animum seposito metu. Ore tremente ponere metum. Mœstum timorem mittere. Solvere metus. Solvere corde metum.

FORMOSA.

Eximiæ, egregiæ formæ virgo. Cui niveæ præstantia formæ. Venusta fronte superbiens. Quæ læto splendore micat. Cui rosis æmula labra rubent. Cujus ora radiant ingenuo suffusa rubore. Cujus sanguineus rubor induit ora. Pax splendida inter virgineos choros. Non horrenda rugis. Habens genas purpureas, lactisque aspergine tinctas. Cujus roseas commendat gratia mira genas. Variis donis refulgens sideris instar. Forma pulcherrima virgo. Quæ candore nives anteiret. Præstanti corpore Nympha. Qua nulla decentior.

FORMOSVS.

Ante omnes forma pulcher. Egregia forma splendens. Insignis facie juvenis. Ipse alios inter pulcherrimus unus. Formosi pecoris custos formosior ipse. Quo pulchrior alter Non fuit Æacidum. Insignis forma, viridique juventa. Os humerosque Deo similis. Præstanti facie & forma.

FORTIS.

Invictis viribus esse. Viribus insignis. Valido esse robore. Preditus viribus. V. *Robustus*.

FOR-

FORTITUDO.

Robur firmum, ſolidum, invictum, validum, prævalidum, rigidum, inexpugnabile, Herculeum, Vires alacres, valentes, vegetæ, nervoſæ.

FORTUNA DEA FICTA.

Sors quam tribuit fortuna. Caſus ſubitus. Dea immitis, cæca, dubia, inſidioſa, levis, incerta, volubilis. Conſtans in levitate. In nullo loco tenax. Soluto defecta favore. Vultus, lumina, frons, facies, ſpecies Fortunæ. Regna fortunæ. Fortuna ambigua, lubrica, anceps, infida, malefida, inſtabilis, erratica, mobilis. Alternans vices Res humanas ſurſum deorſumque rotans. Paſſibus ambiguis errans. Permutans ima ſummis. Hominum ſpes faciens varias. Fugacior undis. Ex humilique loco magna ad faſtigia rerum attollens, & rurſum deturbans, Modo læta manens, vultus modo ſumens acerbos. Euripi inſtar reciproca. Quæ durior eſſe ſolet bonis, æquior malis. Mobilitas fortunæ lubrica Neſciens figere rotam. Sors dubiis paſſibus errans. Fortunæ inſtabilis aura. Rebus in humanis nullo diſcrimine ludens. Omnia non certa dans rapiensque manu. Omnia mutans variis caſibus, nec ſinens aliquid felix eſſe diu.

FORTUNA ADVERSA UTI.

Iniqua, ſæva, dura, incommoda, inimica, triſtis. Sors aſpera, ferrea. Vis violenta ſævæ fortunæ. Fera fortunæ violentia. Procella ſortis turbidæ. Ictus, impetus rabidæ fortunæ. Malum triſte, ſævum, fatale. Sors per tumidas agitata procellas. Adverſi incommoda fati: Tela adverſæ fortunæ. Sors oneroſa premens humanum genus.

FORTUNA ADVERSA UTI.

Variis caſibus urgeri, & duris undique fatis exerceri. Fatis triſtibus angi. Adverſa fortuna premi. Urgeri fatis iniquis. Caſu acerbo affligi. Pati mille incommoda. Inſana ſors intonat. Miſerum triſtis fortuna tenaciter urget. Agi fortuna per adverſas procellas. Sors premit atra malis. Sæva malorum procella obrui caput. Fortuna adverſa, minus ſecunda uti. *Eſſe ludibrio fortunæ. Fortunæ ſcopus.

FORTUNA BONA.

Fortuna ridens, arridens vultu blando. Sors ſplendida, amica, placida. Aura ſecunda, proſpera. Fata ſecunda. Flatus fortunæ ſecundus.

FORTUNA BONA UTI.

Fauſtis ſucceſſibus uti. Navigare fœlici aura. Ducere placido candida vela ſalo. Secundis ventis, ſecundo flatu uti, alite dextro, auſpicio læto frui. *Sedere fortunæ in gremio.

FOR-

FORTVNATE, seu FOELICITER.

Alite dextro. Vento secundo. Secundis successibus. Secundo flatu. Omine læto, fausto. Auspicio fœlici. Prospero, læto cursu.

FOVEA.

Caverna, profunda, cæca, cava, vasta, umbrosa, tecta, abrupta, atra. Scrobs furva, exesa. Spelunca. Specula. Exhalans tristem Mephitim.

FRANGERE. V. Rumpere.

FRAVS. V. Decipere.

FRÆNARE.

Spumantia addere frena feris. Torquere frænis ora fugacis equi. Ferocis equi luctantia colla retorquere. Actus habenis equus curvatis fertur spatiis. Adductum circum caput egit habenas. Glacies frænat cursum aquarum. Justitia frænare gentes superbas. Vinclis, & carcere frænare. Tempore paret equus lentis animosus habenis, Et placido duros accipit ore lupos. Domare, compescere, coërcere, cohibere fræno. *Novit premere & laxas dare habenas. Temperare ora frænis. Celsos soni pedes subigere jugo. Frænare juventam, urbem, populos optimis legibus.

FRÆNVM.

Fræna sonantia, spumantia, domantia, cohibentia equos. Habena valida, lenta, laxa. Lorum flexile, nodosum.

FRIGERE.

* Frigore corripi. Frigore contrahi, affligi, lædi. Solvuntur frigore membra. Boreæ penetrabile frigus adurit. Secat glacies aspera plantas. Frigus perambulat artus. Frigus acutum lævo spirante Borea cutem findit. Stringuntur acri frigore membra. Frigore pallet instar buxi corpus undique contrahens. Pallent amisso sanguine venæ. Rigidum permanat frigus ad ossa. Artus aculeata frigora pungunt. Membra aura pungebat. Puelluli tenerrimum corpusculum frigus adussit.

FRIGIDVS.

Frigidior glacie. Glacialem arctum experiri. Frigore lapsa cadunt folia. Concrescunt currenti in flumine crustæ. Undique jam tergo ferratos sustinet orbes. Puppibus illa prius patulis, nunc hospita plaustris. Cæduntur que securibus humida vina. Boreæ penetrabile frigus adurit. Pluvio contristat frigore cælum. Cum tristis hyems etiam nunc frigore saxa Rumperet, & glacie cursus frenaret aquarum. Gelidus concrevit frigore sanguis.

FRIGVS.

Asperitas frigoris. Minæ frigoris. Rigor alpinus. Glaciale,

ciale,durum,hyemale,Scythicum,non habitabile. Acre gelu. V. *Hyems*.

FRONS FRONDIS,FRONDESCERE.

*Comæ,silvæ honos. Arborum cæsaries. Stringe comas,& brachia tonde. Nunc frondent silvæ. Nunc omnis parturit arbos. Mobilibus veris inhorruit adventus foliis. Silva spargit agrestes frondes. Silva comata. Arbor agit comas. *Papinius*: Nunc arbor crinitur foliis. Luxuriat arbos in patulas comas. Formatis aperitur frondibus arbos.. Viridi tegmine amiciuntur arbusta. Redeunt arboribus frondes,quas Hyems abstulerat. V. *Florere*.

FRVCTVS.

Uberes,amœni,dulces,copiosi. Fruges cereales, lætæ,gravidæ. Curva jam falce petendæ,secandæ. Labori non respondentes. Præmia telluris. V. *Malum*.

FRVGES.

Primitiæ frugum. Alimenta frugum. Munus frugum. Farris acervi. Frugum acervi.

FRVGIFER.

Multam Cererem proferens. Largis proventibus auctus. Fundens benignam frugum copiam. Respondens votis avari agricolæ. Uber læto proventu. V. *Fertilis*.

FRVMENTVM.

Cerealia munera. Cereris dona. Ceres, humanis usibus apta. Ceres flava,spicifera,frugifera,munifica, fecunda,falcifera,flavens,culta,triticea. Alimenta terrarum. Mitia dona frugum.

FRVSTRA.

Incassum. Nequidquam. Inaniter. Irata Delia venari. In sterilem agrum mittere semina. Nil profecturis littora bobus aras. In vacuas auras questus effundere frustra. In rapidos jacere irrita verba notos. Addere aquam fluviis, & silvis ligna. Noctuas Athenas mittere. Inducere aquam fonti. Labor studio vanescit inani. Haurire aquam cribro. Fundere aquam in dolium pertusum. Docere recta procedere cancrum. Folia arboribus,sidera cœlo addere. Semina trudere arenæ. Sursum agere Sisyphi revolubile saxum. Curvo proscindere littus aratro. V. *Absurda agere*.

FVCARE.

Fucare colorem. Fuco oras explere. Lana fucatur colore. Formosam faciem nigro medicamine cælas. Linere ora. Circumlinere fuco. Comere,excolere colla,genas. Fucata genas. Hyali saturo fucata colore. Compositis linire ora venenis. Hirsutas genas fuco excolere. Naturale decus arte ficta juvare. Non sinere in propriis membra nitere bonis.

FV-

FVCVS.

Medicina figuræ, Nitor externus. Candor quæsitus. Fucus cœruleus. Cultus mercatus. *Color quæsitus. Medicamina vul. tus. Pigmenta faciei. Venena composita formæ. Bis mendax vultus.

FVGERE.

Fuga, seu pedibus salutem quærere. Moliri, parare, capere, fugam. Dare terga fugæ. Terga dare. Vertere, convetere terga. Præbere terga fugæ. Arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, muturare fugam. Fugam subsidio subire. Mille fugit, refugitque vias. Terga fugæ mandare. Tenere fugam. Pedibus timor addidit alas. Dare terga in fugam. Corripere viam fuga. Aspectu se clam subtrahere. Tacitus decedere. Fuga silvas, saltusque peragrare. Eripere se leto. Turpia fœmineæ terga dedêre fugæ.

FVLCIRE & FVLCIRI.

In te omnis domus inclinata recumbit. Nullo fulcimine nixus. Inhærere humeris alicujus. Attollere humeris. De humeris suspendere. Sustinere onus. Humeris subire. Capiti committere pondus. Cum foret Æneæ cervix subjecta parenti.

FVLGETRVM, quam CORVSCA tionem vocant.

Fulgur clarum, micans, rutilum, igniferum, jaculabile, ardens, flagrans, nictans, secans, tranans, penetrans aëra. Terrifico mugitu ardens, Rumpens obscuras nubes, & terque quaterque tremulum jubar ingeminans. Crebrum dehiscentis poli jubar. Ignis hiante cœlo veniens. Ignis per inane micans. Rapidi cadentes abruptis nubibus ignes.

FVLGVRARE.

Deus rutilas per nubila flammas spargit. Crebris micat ignibus æther. Flammis cœlum vel ęther miscere. Ignes ab æthere fulgent. Vibratus ab ęthere fulgor. Cum sonitu venit. Rapidum jaculari è nubilus ignem. Cœli in nubibus ignes Terrificant animos. Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther. Non alias cœlo ceciderunt plura sereno Fulgura, nec diri toties arsere Cometæ. Fulmina torquet Astripotens. Fulmine terrere. Pater omnipotens cœlo ter clarus ab alto Intonuit, radiisque ardentem lucis, & auro, Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nubem. Cœlum coruscat trisculcis ignibus. Æther micat latè flagrantibus fulguribus. Ignea vis fulminis coruscat. Rumpunt aëreas fulgura crebra plagas. Fulgura cadunt cœlo. Ignea decussis erumpit nubibus æthra. Aereos secans campos lux flammea transit. Micant ruptis è nubibus ignes.

FVLMEN.

Fulminis ictus. Medio in aëre sæviens. Cadens, ruens per inania. Horrorem incutiens irato numine terris. Concutiens celsas à vertice turres. Feriens summos montes. Acuti fulminis ignes. Sævi fulminis alæ. Trisulcum telum infesti Jovis. Concussis elisi nubibus ignes. Excussis elisus nubibus ignis. Missis abruptus ignibus æther. Tumultus ætherei. Jovis arma. Ignes fulminei, trisulci. Ignis Jovis. Validus fulminis ignis. Ignes Phaetontei. Tela manibus fabricata Cyclopum. Ignea arma. Fulminis ira. Fulmina missa polo. Imperio fulmina missa Jovis. Non imitabile fulmen Jovis. Αἰθέρος ὀρχεστὴς, Ætheris saltator.

FVLMINE LÆDI.

Sentire fulminis ictum. Tangi, feriri de cœlo. Jovis ignibus percuti. Fulminis igne peti.

FVMARE.

Edere, dare, emittere fumum. Et jam summa procul villarum culmina fumant. Fumantia saxa Ætnæ. Cælum subtexere fumo. Faucibus ingentem fumum evomit, involvitque domum caligine cœca. Erigit atro Nigrantem fumo rogus alta ad sidera nubem. Fumant sudoribus artus.

FVMOSVS.

Fumea tedis lumina. Piceum fert fumida teda lumen. Fumifera nox.

FVMVS.

Picea caligo. Nigra volumina fumi. Fumus lacrymosus, sublimis, niger, sordidus, volucer, inanis, levis. Per multa foramina evolans. Ad æthera tendens. Inimicus ocellis. Evanescens vacuas in auras. Remanens exusto stipite. Fumi volucris vapor. Ater ad sidera fumus Erigitur. Tecta subeunt nigro deformia fumo. Assidua postes fuligine nigri. Misto undans pulvere fumus. Atram prorumpit ad æthera nubem Turbine fumantem piceo. Respiciunt atram in nimbo volitare favillam.

FVNDA.

Exutæ contorto verbere glandes. Glans plumbea funda missa. Pondera fundæ plumbea. Stridens funda. Stupea contorquens balearis verbera fundæ. Et fundam tereti circum caput egit habena. Torta Balearis sævus habena. Stridentia funda Saxa pluunt, volucres imitantur fulgura glandes. Cum balearica plumbum Funda jacit.

FVNDERE, FVNDAMENTVM.

Fundare arces. Urbem fundare colonis. Fundamenta locare. Fundamina prima ponere. *Substruere. Struere basin.

FUR, FURARI.

Nocturnus, tacitus, pervigil, trepidus, rapax, trifurcifer, vagus. Nocte vagans Insidians opibus aliorum. Captans aliena Rapiens nummos fracta arca. Malefida cohors nocte silente alienas opes surripiens. *Raptas ad littora vertere prædas. Manticulari. Avertere tauros è stabulis. Aliquid condere furto. Ignem ętherea domo subducere. Fur notæ nimium rapacitatis. Rapere armenta stabulis reclusis. Vivere rapto. Tristi spoliantur templa ruina.

FURERE.

Insania mortem occupat, habet, Agi, agitare furore. Rapi, Circumagi furore insano. Oestro ferri. Laborare errore mentis. Furere ingentibus iris. Indomitos gerere in corde furores. Concipere furiata mente furores.

FURIÆ.

*Diræ. Erynnees. Eumenides. Infernæ catervæ. Ultrices scelerum Deæ, Tisiphone, Alecto, Megęra. Sorores nocte genitæ. Famulæ Ditis. Diræ sorores. Dira Furiarum cohors. Sorores anguicrines. Mens furiis agitata fuit credulis Orestis exercita Diris, stimulata furore. In rabiem mens acta fuit. Atra bile fuit percitus.

FURORE CORREPTUS.

Non sanæ mentis. Vesanus. Cui mens dimota loco vel sede sua est, Indomitos in corde furores gerens, habens. Vago furore actus. Turbatus corda phrenesi. Scelerum furiis agitatus Orestes.

FUTURUM.

Cauta speculator mente futuri. Casus scire futuros. Aperire futura. Eventum pugnæ capere. Eventus secundare. Cæcos eventus volutare animo secum. Nescia mens hominum fati, sortisque futuræ. Quo res cunque cadent, &c.

G.

GALEA.

Cassis ferrea, horribilis, Martia, fulgens, radians, corusca, trux, minans, victrix, cristis decorata rubris. Ære rigens Ignem flammasque vomens. Cristata pennis. Tegmina capitum. Tegminis officium. Vincula galeæ. Et gravibus rastris galeas pulsabat inanes. Miratur terribilem cristis galeam. Imam inter galeam, summi thoracis & horas Abstulit ense caput. Induere galeam habilem cristisque decoram. Scuta virum, galeasque & fortia corpora volvit.

GALLIA.

*Dives, armipotens, ferox, ingeniosa. Aurea cæsaries ollis, atque aurea vestis. Virgatis lucent sagulis, tum lactea colla auro

inneƈuntur. Profugique à gente vetusta Gallorum Celtæ. Truces flavo vertice Galli. Quos Rhodanus cingit, Rhodani potores ἀπὸ τῆ γάλακτος, à candore lactis. Formosa Gallis corpora.

GALLINA.

Glociens, glocitans. Tegens alarum tegmine pullos. Pullorum custos fidissima. Sedulò observans pullos quo tempore milvus instruit insidias. Fovens sobolem expansis pennis Fœtus suos vocans singultu, & plaudentibus alis. Cristati fœmina galli. Fœta conjunx cristati mariti.

GALLUS.

Prænuntius ales diei. Cristatus ales. Vigil ales. Qui cantibus oris Evocat auroram. Qui trepidum vigili provocat ore diem. Lucis prænuncius ales. Excubitor. Metuendus terror leonibus. Totam gentem fœcundo semine complens. Somnos abrumpens, impediens. Volucris Titania. Nuncia lucis avis. Cristata volucris. Ales diei nuntius. Voce crebra nuntians diem adesse. Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANYMEDES.

Cujus amore arsit rex superûm. Raptus Jovi. Phryx. Phrygius, Iliades. Idæus. Iliacus. Paridis genitus de sanguine. Qui pocula miscet, Invitâque Jovi nectar Iunone ministrat.

GAUDERE.

Capere gaudia læta mente. Capere, concipere nova gaudia posito luctu. Perfundi, suffundi, lætitia. Exhilarare tristia corda, pectora. Lætos diffundere vultus. Pertentant gaudia mentem. Intima viscera cordis gaudent. Pectora exultant lætitia. Lætitia fremere, & a imos ad sidera tollere. Gestire tacito sub pectore. Demere supercilio nubem. Induere faciles gaudenti pectore vultus. Dulcia sepositis agitare gaudia curis. Mentem tacitam penetrant gaudia mille. Lætitiæ dulces sentire sub pectore motus. Volvere, nectere gaudia.

GAUDIO EXULTARE.

Dare manibus plausus. Pectora exultant dulci motu. Plaudere lætitiæ gestu. Edere non fictos ex hilari pectore plausus. Edere festivo nova gaudia plausu, jubila gratifica voce sonare. Præcordia dulci gaudio perfusa gestiunt. Lætitiæ dare signa, & tollere plausus. Pectore exultante ciere plausum. In plausum abire. Læto testari gaudia plausu. Gaudio triumphare.

GAUDIO PERFUNDERE.

Mulcere animum mira dulcedine. Complere, Implere lætitia pectora. Imbuere, perfundere lætitia mentem. Inflectere blanda dulcedine sensus. Mulcere animum: Confusæ reddere

dere gaudia menti. Jucundo afficere præcordia sensu. Dulcia turbatæ infundere gaudia menti. Parere, gignere lætitiam in corde. Ciere alacres in pectore motus. Implere affectas tacita dulcedine mentes.

GAUDIUM.

Speratum, securum, præreptum, verum, falsum, novum. Lætitia. Voluptas. Animus gaudens, Lætitia tumefactus. Gaudia grata. * Animi dulcedo, εὐφροσύνης χείμαῤῥος. Lætitiæ torrens.

GELV.

Rigidum, astrictum, candens. Maris astricto coit unda gelu. Glacie riget horrida barba. Rura gelu claudit hyems. Iacet terra alto gelu. Horrida cano pruina gelu. V. *Glacies*, V. *Hyems*.

GEMELLI.

Duplex partus. Fœtus duo. Fœtus gemellus. Pignora bina. Proles gemina. Proles gemella.

GEMELLOS PARERE.

Dare duos partus. Dare Prolem gemellam. Edere geminos, Eniti gemellos, partus gemellos, prolem gemellam. Duobus fœtibus augeri.

GEMERE.

Ingentem gemitum dare ab imo pectore. Edere gemitum alto de corde. Ducere suspiria. Trahere gemitus tristi pectore. Suspirare ab imis pectoribus. Rumpere pectora questu. Triste gemere. Assiduò renovare suspiria. Premere duros sub pectore gemitus. Mittere, emittere è pectore gemitus. Tristi gemitu implere loca. Tollere ingentem gemitum ad sidera tunsis pectoribus. Rumpere alta suspiria de pectore tristi. Iactare pectore gemitus. Versare, haurire, referre, repetere, movere suspiria. Mœstas expromere voces. Fletu ingemuit nostro.

GEMITVS.

Fictus, extortus, flebilis, mœstus, querulus, lacrymabilis. Intima viscera quassans, concutiens. Suspiria gemebunda, macerantia corda. Signa doloris taciti. Gemitus pectora concutiens. Luctantia verba reprimens.

GEMMA.

Lucida, pellucida, pura, vivida, dives. Lapilli rari, Peregrini Gemmarum quidquid fœlicibus undis Nascitur, Eoi qua maris unda rubet. Quæ legitur rubris gemma sub æquoribus. Flavo lumine Chrysolithus. Aurato fulgebat gemma monili. Miro candoris honore Lucet in aure lapis, rubris advectus ab undis.

GEMMIS ORNATUS.

*Monile baccatum collo ſuſpenderat. Patera gemmis auroque gravis. Enſis ſtellatus Jaſpide fulva. Matrona onuſta baccis. Lucet Sardonicata manus. Flammas imitante pyropo cinctus erat. Auribus magnos committere elenchos, *id eſt*, margaritas majores. Eois lapillis ſemet ornare. Collo baccata monilia pendent. Manus puro cincta Beryllo. Flavo lumine Chryſolithus. Non gemmæ, ſed mores fœminam exornant. Non ſic Erythræo littore gemma quęſita, ut probitas mulierem comit. Minus Indici lapilli, minus aureumque ſpinther decent, quam ingenuus pudor.

GENERARE.

Edere partum in blandi luminis oras. Eniti utero partum. Ferre partum in lucem. Reddere ventris onus. Dare fœtus, partus. Ponere uteri pondus. Molliter fovere ſuos partus. V. *Parturire*.

GENU.

Genuum junctura. Genuum orbis. Flexum, ſuccidaum, durum, rigidum. Qua crus eſſe incipit, & qua Mollia nodoſus facit internodia poples.

GENUA FLECTERE.

Genua ponere, ſubmittere. Flectere poplites. Genibus pronis ſupplex. Inflexo genu cadere. Niti genu. Poſito genu procumbere. Genu tangere terram. Procumbit pronus ſubmiſſo genu. *Genua amplexans, genibus volutans hærebat. Pronum ſe ſolo ſternere. Projicere ſubmiſſo poplite corpus. Fulvis genua inclinarat arenis. * Procumbere genibus. *Ovid*. Poſitiſque in margine ripæ procubuit genibus. Non moror ante tuos procubuiſſe pedes. Supplex volvitur ante pedes. Terram genibus ſubmiſſis petere. Victorem poſito ſuſpicias genu.

GENUS.

Domus. Stirps. Origo. Principium ortus. Sanguinis ordo. Progenies regia. Genus ſerie fultum. Clarus origine gentis. Clarus loco. Primordia gentis, generis. Ortu materno generoſus. Sanguine materno illuſtris. Princeps, auctor generis, ſanguinis, propaginis. Gradus generis. Semina cœleſtia, magna. Generis fabula falſa.

GENERE CLARO NATUS.

Claro ſanguine cretus. Præclara ſtirpe creatus. Natus origine clara. Genus alto à ſanguine Divum ducere. Magna de ſtirpe nepotum eſſe. V. *Nobilis*.

GERYON.

Tergeminus. Prodigium triplex. Armenti Iberi dives.

teda a marriag.

GIGANTES.

Sævi, ardui, vasti, Phlegræi, feri, furentes, Indomiti, centimani, Theomachi. Ætnei fratres cœlo capita alta ferentes. Conjurati cœlum rescindere fratres. Genus antiquum, pubes, Titania terræ. Cœlo irata juventus. Immania monstra gigantes. Tentarunt humeris monti superaddere montem, Pervius ut fieret congestis molibus æther. Affectasse ferunt regnum cœleste gigantes. Vasta se mole moventes. *Telluris juvenes unde periculum fulgens metuit Saturni domus. Impia cohors gigantum. Titanes, Typhœus, Mimas, Porphyrion, Rhetus. Enceladus, Aloidæ.

GIGNERE. V. *Parturire.* GLACIES.

Glacies ventis astricta. Nives induratæ. Fragilis, saucia sole. Aqua frigore nexa in glaciem. Quę concreta novo sub sole liquescit. Unda compacta, coacta, adstricta gelu. Filia lymphæ. Flumina indurata frigore cœli. Aqua consistens glacie. Unda ferratos tergo sustinet orbes. Humor gelidus. *Vinctas nimio frigore aquas currere. Cito ferri per glacialia levia, levigata marmora lapsu. *V. Gelu*

GLADIUS. V. *Ensis.*

GLOMERARE

* Glomerari in orbem. Magnum mixtæ glomerantur in orbem. Immensis orbibus angues glomerantur. Sinuare terga volumine. Volubilibus nexibus orbes squamosos torquere, & immenso saltu sinuari in arcum. Cingi spiris facientibus orbem. Iris circinat arcus suos per nubila. In orbem volvi. Se convertere in orbem. Flecti per ingentes gyros. Terga sinuantur per orbes.

GOMORRHA.

Sic arsit in iram, Ardet ut Asphaltis mersa Gomorrha lacu. Est facta immundus fœda Gomorrha cinis. Quinque Gomorrhæas non respexere ruinas.

GORGON.

Anguicoma. Gorgoneum caput. Anguiferum caput. Gorgoneę vires. Gorgonis ora. Vipereum monstrum, Colubriferum monstrum. Torva colubriferi numina monstri. Phorcynidos ora Medusæ. Crinita colubris.

GRACVLVS.

Pluviæ graculus auctor aquæ.

GRÆCIA.

Facundum, sed male forte genus. Graia domus. Littus Inachium. Tellus Achiva. Agri Argolici. Dorica castra. Classis Pelasga. Urbes Pelasgę. *Argiva ora. Mycenæ. Grajugenum domus. Fines Attici. Urbes Argivæ. Bœotica tellus.

GRÆCI.

Graii, Pelaſgi. Achivi. Argolici. Inachii. Danai, Dores. Athenæi. Grajugenæ. Stirps Achillea. Argolica gens. Argivæ robora pubis. *Oræ Argivæ incolæ. Relliquiæ Danaûm atque immitis Achillis. Argolicæ gentes. Grajugenûm populi. *Ἕλληνες δῖοι, divini Græci.

GRAMEN.

Pabulum molle. Mixtæ floribus herbæ. Coma viridis. Gramen vernans, agreſte, apricum, florens. Messoris falce reſectum. Curvo Saturni dente recumbens. E viridi ceſpite ſectum. Quod jacet agricolæ curva falce reſectum. Quod manè virens, & ſole cadente reſectum expirat, & aret medio agro.

GRANDIS.

Ingens. Vaſta ſe mole ferens. Ingenti mole viros ſupereminens omnes. Magno corpore. Immenſus. Immanis. Moles immanis equi. *V. Altus.*

GRANDO.

Lucidior glacie. Saliens, brumalis, crepitans, ſonora, nivoſa horrida, ſaxea, dira. Duris invi ſa colonis. Quatiens Sylvas. Vaſtans, proſternens ſegetes. Rugitum ingenti reſonans aëre. Grandinis ira, vis, impetus. Tectis crepitans ſalit horrida grando. Nigrans commiſta grandine nimbus. Verberat imber humum, quam multa grandine nimbi, In vada præcipitant. Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

GRATIA.

Blanda, decens, dulcis, ſuavis. Lepos jucundus, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Atticus, Cecropius.

GRATIÆ, *ſeu* CHARITES

Aglaia. Thalia. Euphroſyne. Charites blandæ, lætæ ſuaves, venuſtæ, gratæ. Dulce melos fingentes. Tres forore ; bonitate pares. Deæ concordes. Mens quibus eſt eadem ſemper & una fides. *Gratiæ decentes, læta genas, læta os roſeum, vaga lumina, læta, Grata, Sorores Acidaliæ.

GRATIAS AGERE.

Grates ſolvere, perſolvere, exolvere, agere, ferre, dicere, ſonare, reſonare canere, recinere, concinere. De memori pectore promere grates. Meritas depromere pectore grates. Non opis eſt noſtræ grates perſolvere dignas. * Meritas grates agere. Quas unquam grates, quaſvè referre parem? Haud præceptoribus dicere grates exolvere dignas poſſumus. Non eſt ut grates mentis cultoribus, ſeu parentibus animorum pares referamus. Quis compenſare labores tot valeat? Sit voluiſſe ſatis, tot reſpondere laboribus.

GRA-

GRATIAM REFERRE.

Pensare, compensare, reddere. Par referre pari. Respondere meritis. Gratiam rependere. Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Grates persolvere dignas. Premia reddere debita. Bene apud memorem veteris stat gratia facti. * Reddere gratiam. V. *Remunerare merita.*

GRATULARI. V. *Congratulari.*

GRAVIDA.

Prægnans. Fœta. Gravis. Alvus pondere turget. Maturi pondere partus jam urgent. Tumidus est grato pondere venter. Ferre gravem maturo pondere ventrem, gravidus est pondere venter. Ferre utero. Uterum, ventrem ferre. Uteri semina ferre. Portare onus uteri. Urbs gravida bellis. Italia gravida imperiis.

GRAVIS.

Homo severi supercilii. Marte gravis. Gravis Entellum dictis castigat Acestes. Plenus gravitate serena. Vultu; triste supercilium, durique severa Catonis Frons. Iratus nimium, nimiumque severus. Elucet gravitas fastu jucunda remoto. * Frons severa majestate nitens. Nec mœstus, nec fluidus est habitus oris. Catone severior ipso. Læta viro gravitas. Non amo nubem frontis. Est gravior Curio, & Fabricio.

GRVS.

Threicia. Quæ Pigmæo sanguine gaudet avis. Aves Palamedis; Thracum volucres. Strimoniæ, aëriæ, querulæ. Cum sonitu tranantes æthera.

GVBERNARE.

Imperii fræna tenere sui. Regere alicujus habenas. Imperio sceptrisque regere. Ejus nutu eunt res. Et premere & laxas dare habenas. Terra est sub illius imperio. Placida populos in pace regebat. Pacatumque reget patriis virtutibus orbem. Mare & terras omni ditione tenebat. Sceptra tenere. Pacis, bellique imponere morem. Totum sub leges mittere orbem. V. *Regere, imperare.*

GVBERNARE NAVEM.

* Torquere levi motu ingens pondus navis per sola Neptunia. V. *Nauta.*

GVLOSVS.

Cui in solo vivendi cura palato est. Dedita turba gulæ. Dans fræna gulæ. Lurco omnia vorans, multo parta labore. Dilapidans patrias belluo turpis oves. Numina multivori ventris luxuriosa colens. Dapibus vinoque replens ingluviem. Noxius exemplo, & sibi noxius ipsi. Luxurie gaudens. Quæsitorum terra pelagoque ciborum ambitiosa fame laborans. Lautæ

sectans fercula mensæ. Vivit Bacchanalia. Nimis indulget dapibus. Harpyis est voracior. Pestis omnium est esculentorum. Γαστρὸς χάος ventris Chaos.

GVRGES.

Curvos sinuatus in arcus. Spumosi gurgitis æstus. Sinuati gurgitis orbes. Vortex violentus, rapidus, tortus, contortus. Ingens Acheronte vorago, Pestiferas aperit fauces.

GVTTA.

Cavans lapidem, decidua, procidua, manans, fluitans, irrigua, humida, exigua. Perque meos artus frigida gutta fluit.

GVTTVR.

Vocis iter, raucum, indocile, tenue, moderatum. Mors graditur vasto pandens cava guttura rictu.

H.

HABENA.

IUs & moderamen equorum. Habenis equos flectere. Immittere habenas. Detorquere celeriter habenas equi. Remittere fræna equo. Manibus molitur habenas. Lora tenere. Laxas dare habenas. Palmes agit laxis per purum immissus habenis. Audire habenas. Manibus effundere habenas. V. *Frenum*, *Frenare*.

HABENAS MANV TENERE.

Agitare habenas manu. Corripere lora manu. Habenas contingere manu. Premere fræna manu. Habenas accipere. Ducere fræna manu.

HABENAS RELAXARE.

Dare fræna, lora, habenas. Immittere, permittere, concedere habenas. Mittere, movere fręna. Solvere lora. Concutere lora. Excutere habenas.

HABENAS CONTRAHERE.

Supprimere habenas, fræna, lora. Retinere, retentare fræna. Tendere lora. Tendere habenas retro. Attrahere lora.

HABENAS DETRECTARE.

Repugnare habenis. Frænis. Fræna recusare. Lora relinquere. Equus tenax contra fræna. Equus rigidę cervicis.

HABERE. V. *Conservare*.

HABITARE. V. *Esse*.

HÆRESIS.

Sacrataque solvere jura, & numen violare nova sub religione. Quandoquidem ille novos ritus, nova sacra per urbes instituit, priscasque audet rescindere leges. Leges abolere parentum. Novos inducere ritus. Novos fingere simulato nomine ritus. Pertinax error contra sinceram Religionem. Virus hæreticum. Hæresis recti specie quietem publicam turbans,

plus

pius malorum quam tyrannorum rabies furentum vexit in orbem. Nefandi dogmatis autorem sequi. Acherontis futura pabula. Hæresin ejerare, recantare vetitum dogma.

HALITVS, VAPOR.

Vapor, ater, tepidus, fumans, humidus, tenuis, ignifer. Tenues evanescens in auras. Volans ad auras,

HALITVS, ANHELITVS.

Flatus, Spiritus. Halitus gravis. Anhelitus æger, aridus. Vastos quatit æger anhelitus artus. Anima.

HARPOCRATES.

Qui premit vocem, digitoque silentia suadet. Ægyptius.

HARPIÆ.

Virgineæ volucres. Avidæ volucres. Qui Phineia mensis guttura fraudabant. Stymphalides. Stymphalia monstra. Arcadiæ, Tartariæ volucres, Harum nomina sunt, Ælio, *id est*, alienum tollens. Ocypite, *id est*, citius auferens. Cæleno, nigrorem significat.

HECTOR.

Magnus, sævus, impiger, inclytus, fortis, sanguinolentus. Tractus ab equo. Raptus ab Æmoniis flebilis Hector equis. Trojæ defensor. Danaûm metus. Vir Andromaches. Unus innumeri instar militis. Qui Danaas laceravit opes. Qui quæ fuerat tutatus mœnia sæpe Corpore lustravit non diuturna suo.* Ἄρειον αἷμα, sanguis martius.

HECVBA.

Filia Dymantis vel Cyssei. Priameia conjux. Uxor Priami. Regia conjux. Hectoris clara parens. Asiæ florentis imago. Fecunda Cisseis.

HEDERA.

Bacchica serta. Gratissima Phœbo Nexilis, flexilis, flexibilis, errans, serpens.

HELENA.

Adultera, fugitiua, obscæna, turpis, superba. Generosa, pulcherrima, facie insignis. Tyndaris. Ledæa. Lacena. Graia. Terapnea. Tenaria. Oebalis nympha. Oebalia pellex. Et Jovis & Ledæ filia. Jove digna viro, ni Jove nata foret. Cui dat Leda Jovem cygno decepta parentem. Geminorum gloria fratrum, Præda Paridis. Par cui nusquam inter formosas altera nomen habet.

HELIOTROPIVM.

Flos qui vertitur ad solem. Parte ruber violæque simillimus.

HELISÆVS PROPHETA.

Et comes, & magni tandem successor Eliæ. Saphatides, Filius Saphati. Cernit Saphatides divino numine tecta omnia, & hæc regi visa repente refert.

HERBA.

Florens, virens, viridis, prima, nova, obruta sulcis, roboris expers, variis coloribus, versicolor, odora, odorata, sterilis, salubris, hortensis, gemmans, viridans, agrestis, roscida. Quam metit incurva rustica falce manus. Distincta innumeris floribus. Germinans pingui solo. Quæ manè viget, Serò vespere humi jacet arefactis comis. Quem educat humor. Quæ languet, marcet, marcescit medio sub æstu.

HERBARUM ALIQUOT NOMINA.

*Apium, cythisus, serpillum, casia, verbena, malva, lactuca, edera, dictamnus, rosmaris, laurus. Portulaca.

HERCULES.

Heros magnanimus, laborifer, fortis, rerum maximus. Herculeum nomen. Herculei artus. Herculea tela Lernæis atra venenis. Herculis labores. Jovis inclyta proles. Alcides. Amphitryonides. Alcmena matre creatus. Hebes vir, conjunx Tirinthius. Aonius. Oeteus. Claviger, pharetra gravis, spolioque leonis. Qui Acheloia cornua fregit. Cujus collo cælum sarcina parva fuit. Tlepolemi genitor. Tergo qui sustulit orbem. Quem nunquam Juno seriesque immensa laborum Fregit. Quem non mille feræ, quem non Stheneleius hostis, Non potuit Juno vincere. Postquam Laurentia victor Geryone extincto Tirynthius attigit arva. Vis Herculea.

HÆRES.

*Relinquere aliquem heredem ex asse. Ultimis ceris nihil præter cencundulum relictum est mihi. Successor, & heres. Aliquem scribere hæredem. Dicere aliquem hæredem. Quartæ partis hæres.

HERODES.

Putribus Herodes lendibus esca fuit. Cui lendes tabo lurida membra terunt. Vulpes Idumæa. Rex impius, ferus, crudelis. Contemptor Divûm.

HEROS.

Magnanimus, insignis, invictus, illustris, inclytus, semideus, fortissimus, robustissimus, nobilis. Potens armis. Validis viribus invictus. Virtutum nomine clarus. Purpura clari nitente. Septi tristibus armis. Proceres. Delectos populi ad proceres. *Divûm genus. Illustres, & ingentes Heroum animæ. Sata sanguine Divûm progenies. Semen, vel anguis Deorum. Flos virorum. Nubilium procerum pars optima.

HESPERUS. V. *Stella vespertina.*

HIEMS.

Hibernæ minæ. Tempus hyemale. Canos hirsuta capillos: Alba capillos. Grandine pugnans. Frigore lædens. Tremulo

horrida passu. Bruma glacialis, borealis, immitis, adoperta gelu Grandine mista. Rauco, sævo aquilone mugiens. Auferens virentia folia, silvæ Rigidis Aquilonibus horrens. Glacialibus aspera ventis. Frigora brumæ. Frigora hiberna. Tristis hiems Aquilonibus inhorruit alis. Atra subegit hiems, vestris succedere terris. Frigidus silvis Aquilo decussit honorem. V. *Frigus, Gelu.*

HIEMIS TEMPORE.

Cùm horrida sævit hiems, & sævo rapidas fulminat ore minas. Uritur ab assiduo cum frigore pontus. Cum unda maris coit astricto gelu. Cum latet astricto terra perusta gelu. Cum cœli frigore flumina durescunt, & brumali sub nive terra latet. Cum glacie concrescit pontus. Cum rura gelu contristat hiems. Quando nequit rigidas scindere remus aquas. Cum sævit glacialis hiems canis hirsuta capillis. Cum Boreas gelidam spargit ab axe nivem. Cum sole remoto Boreas urit, & albentem frigore siccat humum. Cum frigidus hiberno flatus ab axe volat. Per caprum cùm sol urget anhelus equos. Cum saxa rumpit frigore tristis hiems. Stringit aquas tenues cum glacialis hiems. Cum horrida bruma riget. Cum it formis hiems rapidis. Aquilonibus horret. Cum canent Borealibus arva pruinis. Cum tenet ardentes scorpius acer equos. Cum crebra riget summis dependens stiria tectis: Et fluvii pigro diriguêre gelu. Cum stricti mediis fornacibus ignes. Temperat & tepidus clausa hypocausta calor.

HIERVSALEM.

Solymorum ascendimus urbem. Solymum ibat ad urbem. Ille iter antiquas Solymorum instaurat ad arces. Solymorum se intulit urbi. Urbs sacra Ierusalem dicitur atque Salem. Talia Davidicam post facta reliquerat urbem. Mœnia Solyma.

HIPPOCRENE.

Fons caballinus. Lympha Heliconidos, Hippocrenes. Fons Medusæus. Fons Aganippidos, Latices sacri. Factæ pedis ictibus undæ.

HIPPOMANES.

Nocens virus amantis equi. Quod ab equi teneri fronte revulsum est.

HIRCVS.

Dux pecoris. Hircus libidinosus, lascivus, fœtidus, olidus, fœdus, corniger, barbiger, setiger, hirsutus. Cornibus intortis se offerens ater in hostem. Feriens, petens, invadens nudis cornibus hostem. Vir gregis petulci. Dux, Ductor opulenti gregis. Per tempora dura recurvo cornu, &c.

HIRVNDO.

Vaga, arguta, garrula, loquax. Prænuntia veris. Quæ frigus odit. Amissum pergemit ales Itym In tectis nidificans. Pendula domum fingens, qua sobolem suam educat in venientem annum. Nidum vere rubente domo suspendens, & fugiens ubi hiems Aquilonibus asperat undas Bistonis. Daulias ales. Pandione nata.

HISPANIA, & HISPANI.

Fertilis. Pugnax. Bellax. Populosa. Audax. Dives equis. Facilis frugum. Petiosa metallis. Principibus fœcunda piis. Proluens exacta fessos luce jugales. In cujus fluctu respirant sidera. *Batigenæ. Miles Iber Mavorte ferox. Gentes Celtiberæ.

HOMERVS.

Mæonides. Mæonides vates. Mæonidæ pectus. Senex Mœonius. Achæus vates. Quo est memoratus Achilles. Cui noxia luminibus spicula condit apis. A quo seu fonte perenni vatum Pieriis ora rigantur aquis. Belli Trojani scriptor. Rex Poëtarum. Senex Mœonius.

HOMO.

Imago humana. Mortale vulgus. Mortalia pectora. Caput humanum, Terrigenæ. Durum genus. Natum in curas genus. Animal capax mentis. Mortalis. Mortale genus. humanum genus. Dominans in cætera, Mortali semine cretus. Variis fortunæ vicibus expositus. Similis languenti graminis herbæ. Quam videt una dies nascier, una mori. Humano se nine natus. Generatus ab humano semine. Tendens ad cælum per multa pericula rerum. Divinæ sacra mentis imago. Haud fallax divini auctoris imago. Exhibens totum parvo in corpore mundum. Cui Deus os sublime dedit, cœlumque tueri Jussit, & erectos ad sidera tollere vultus, *φυτὸν οὐράνιον, planta cœlestis. Ἄγγελος ἄλλος, Angelus alter. Japeti nepotes. Adamida. Epitome mundi. Animal diæ mentis capax. Animatum lutum.

HOMINES OMNES.

Omnes homines, quos habet spatiosi machina mundi. Omnes mortali de stirpe creati. Omne genus hominum terrigenum. Quotquot vitali æthérea vescuntur aura. Quos maximus orbis habet. Vastam quisque habet, colit, tenet incolam. Gentes sub utroque axe jacentes. Quicunque colunt climata terræ. Quantum est hominum.

HOMVNCIO.

Nanus. Pumilio. Pumilo. Pumilus. Homunculus. Bella gerentes, certantes cum gruibus. Currens parvis bellator in armis. Pigmæus ridiculus.

HONESTAS.

Placido reverentia vultu.

HONESTVM.

Fas, æquum, decorum, rectum.

HONOR.

Virtutis meritum. Nomen. Opinio fama. Gloria ardua; nobilis, celebris, conspicua. Vi stimulans cupidas mentes. Virtuti calcaria præbens. Immensum gloria calcar habet. Fovens, nutriens artes. Palma nobilis terrarum dominos evehit ad cœlum. Decora alta parentum. * σκιᾶς ὄνειρος umbra somnii.

HONORE PROSEQVI.

Miro honore colere. Tollere, extollere honoribus. Dare decus. Honesti gloriam reddere. Reddere honorem. Meritos indicere honores. Lætum celebrare honorem. Meritos alicui inferre honores. Persolvere honorem. Tergeminis tollere honoribus.

HONORIS CVPIDITAS.

Ambitio vana, inanis, vesana. Erigens altam cervicem. Arrogans sibi magnos honores. Vana splendida fastu. Quærendi nominis ardor. Ambitionis amor. Ambitiosus amor laudis.

HONORIS CVPIDVS.

Laudum perculsus amore. Agresti captus honore. Famam captans, & nominis auras. Vario laudis jactatus amore. Æternæ quærens præcon a famæ. Cujus pectora trahit immensus laudis amor. Cujus animus speratæ laudis amore ignescit. Quem premit laudis anhela sitis. Quem raptat amor famæ. Quem agitat famæ laudumque cupido. Quem amor & laudis gloria sollicitet.

HORA.

Fugiens, præceps, velox, brevis. Fugiens fræno non remorante. Celeri pede, fuga, cursu abiens, transiens. Anhelo concita cursu.

HORÆ VNIVS DESCRIPTIO.

Nec plena longior hora Facta mora est.

PLVRIVM HORARVM.

Quæ nunquam lingua mihi sunt properante per horas Lecta satis multas, pauca fuisse queror.

HORATIVS.

Et tenuit nostras numerosus Horatius aures, Cum ferit Ausonia carmina culta Lyra. Calabri tentavit carmina Flacci. Lyrici Teia Musa senis. Naso tener, suavis Flaccus, lasciva Properti Cynthia. * Qui ad melos Pindaricum flexit lyricos modos. Qui Ausoniæ primus lyram intulit.

HOR-

HORROR, & HORRESCERE.

Horror gelidus. Tremor. Fremitus horrisonus. Vox horrenda per auras excidit. Sævus circumstetit horror. Frigidus horror membra quatit. Horrescere, inhorrescere. Scelus unda refugit. Horresco referens. Atraque late Horrescit strictis seges ensibus. Tremere omnia visa repente, Liminaque laurusque Dei. V. *Tremere.*

HORTVS.

Cultus, riguus, fertilis, fecundus, floridus, frondens, virens, apricus. Odoratis cultissimus herbis. Consitus, decoratus, refertus nitidis floribus. Fundens innumeras opes. Eliciens sinu dulcia germina. Florens ad irriguas aquas. Fructiferis consitus arboribus. Tribuens gaudium multiforme colenti. Expirans suaves auras. * Hortis Pomonæ cultior. Hortus quem aura genitabilis fovet, & qui liquidæ fonte rigatur aquæ. Invitat me hortus halans croceis floribus. Nitidis gemmans floribus hortus. Hortus Alcinoi rure præstantior. Domus florum redolentium. Hortus pingit terras gemmeis honoribus oblectat hortus, advocat, pascit, tenet. Animoque mœsto demit angores graves, & dat colenti multiforme gaudium.

HOSPES.

Lætus, comis, hilaris, dulcis, gratus, facetus, avidus. Nostris succede penatibus hospes. Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? Cur me moribundum deseris hospes.

HOSPITARI.

Divertere, diverti. Indulgere hospitio. Adire domum, larem. Uti hospitio, vel domo alicujus. Succedere tectis. Considere. Requiescere cum aliquo. Subire tecto, tectum, ad tecta. Socia domo, urbe frui. * Ausonios gremio excipere. Iungi hospitio. Succedere alicujus penatibus. Adire hospitium, & mensas alicujus. V. *Divertere.*

HOSPITIO EXCIPERE.

Hospitium præbere. Dare hospitium. Hospitibus janua nostra patet. Hospitem admittere. Recipere tectis. Novæ pateant Carthaginis arces hospitio Teucris. Accipere hospitio. Non habet fores oppositas.

HOSTIA.

Opima, pinguis, placabilis, mystica, expians. Fumosis cremanda focis. Numina placans, molliens. Victima sacra. Mactata Deo. Addita sacris flammis.

HOSTIS.

Validus, trux, sævus, metuendus, timendus, reluctans, crudelis, infestus, cruentus, violentus, sanguineus. Hostile agmen.

Viri oppositi, discordes. Cæde nocens. Violentus in armis. Misereri, flecti nescius. Fretus superbis viribus. Ferus est nobis nimium, crudelis & hostis.

HOSTEM PROVOCARE.

In certamina poscere. In prælia poscere. Certamine provocare hostem.

HVMVS.

Squalida, bruta, nuda, invisa, agrestis. Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus, Patria natalis. Vomere pressa. Picta flore. Frugibus apta ferendis. Ossa tegens. Pace fruens. V. *Terra.*

HVMARE.

Condere, tegere, deponere, componere, tumulare, contumulare. Tumulo, monumento, sepulchro condere. Tegere, contegere humo. Supponere terræ, humo. Dare tumulo. Imponere sepulchro. Contegere ossa. Solo credere. Condere ossa in viscera terræ. Mandare corpora terræ. Tegere condita ossa humo. Corpora terræ infodere. Contegit ossa solum. Ossa premuntur humo. Condere humi. Dare membra sepulchro. Decorare sepulchro. Corpora onerare aggere terræ. Terra accipit cineres. Ossa tegit tumulus.

HYADES.

Taurinæ cornua frontis Septem radiantia stellis. Navita quas Hyades Graius ab imbre vocat. Neptes Tethyos, & Oceani senis. Nimbosæ pluviæ, cientes pluvias. Matutinis occasibus udæ. Terra marique turbidum sidus. Pluviale sidus Hyantis.

HYDROPICVS.

Sitiens, insaturatus. Sitiens gelidam undam. Cui Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

HYDROPS.

Turgidus, inflatus, tumidus. Aquosus albo corpore languor.

HYMENÆVS.

Lætus, formosus. Conjugii sponsor & obses. Qui corpora jungit. Vinctus tempora sertis. Deceptus tollit faces maritas. Irresolubilibus jungens duo corpora vinclis. Cui conjugia curæ. Sponsis plena manu sua dona ferens. Non deserens unquam castos animos. Cujus custodia tuetur socium lectum.

HYPOCRITA.

Fallax, mendax, speciosus. Obstipa cervice, obliquato capite incedens. Figens lumina terræ. Simulans ficto pia pectora vultu. Decipiens fucato ore.

I.

IAMBVS.

PEs quo debent acria bella geri. Liber, celer, pugnax.

JACERE.

Recumbere. Accumbere to is. Stratum esse. Offenso procumbere pede. Recumbere in antro. Fusus, revolutus arena. Fusus humi, totoque ingens extenditur antro Passim vino somnoque per herbam Corpora fusa jacent. In gramine ponere corpus. Strato discumbere. Stratus gremio telluris. Procumbere humi.

JACERE.

Mittere, emittere, propellere, projicere, jacere, conjicere tela manu. Corpora fundere humi. Pronum sternere solo. Purpureos jacere flores. Corripit hastam & jacit. Jacere salutem in aliquem. Anchora de prora jacitur. Jactare tela.

IACVLARI.

Iaculum emittere in auras. Iaculum torquere in hostes. Iacere, spargere, torquere tela Ferre tela in aliquem. Sagittam impellere nervo. Iacere nervo stridente sagittas. Contorquere telum in auras. Dirigere spicula curvo cornu Librare volatile telum. Torquere missile ferrum. Exercere brachia telo. Dirigere tela in aliquem. Summa telum vibrabat in arce. Intorto figere telo. Fundunt undique tela. * Flammas ad culmina jactare. Nec saxa, nec ullum telorum interea cessat genus. Ingentem hastam validis viribus torquere. Cratcrem sustulit, & adversa misit in ora. Telum fatale coruscare. Corpore toto eminus intorquere. ὄμβρος ὀϊστῶν, imber jaculorum.

IANITOR.

Ad limina custos.

IANVA. V. Porta.

JANVARIVS. V. Mensis. IANVS.

Biceps, claviger biformis, anceps. Patulcius. Clausius. Annum referens. Anni tacitè labentis origo. Ancipiti mirandus imagine. Solus de superis, qui sua terga videt. Idque quod à tergo est, idque quod ante videt. Emensus longi orbis iter.

IDOLVM. V. Deos alienos.

IASON.

Æsonides, Æsonius. Æsone natus. Claro sub Jasone. Thessalonicus dux, Æmonius. Gener Creontis. Dives vellere auratæ ovis.

IEIVNIVM, IEIVNARE.

Triste, crucians, discrucians corpus. Vexans stomachum. Attenuans, domans corpus, corporis artus. Quo domantur intem-

intemperata viſcera. * Inopi corpus affligere victu. Inedia viſcera exhaurire. Alimenta negare membris. Expertum eſſe undæ & cibi. Inopem cibi perſiſtere, abſtinere victu.

IESVS.

* Qui humanum Deo concilio genus. Qui & Rex eſt & homo, & Deus Unica progenies æterni Patris. Adam novus, innocens, immaculatus. Altithroni genitoris gloria *Chriſtus*. Melioris conditor ævi. Proles vera Dei. *σοφία κοσμοτεχνῖτις*, Sapientia mundi opifex. V. *Chriſtus*.

IGNIS.

Vires ignis. Calores Æſtus. Incendia. Flammæ. Mulciber. Vulcanus. Ardor rutilus coruſcus, flammeus, edax, rutilans, rapidus, calidus, fumiger. Vulcanius, fumoſus, micans. Contrarius undis. Diſcordes ignis & unda. Urens, comburens, abſumens obvia quæque. Æſtuans calidis fornacibus. Magno fragore furens. Doloſo cineri ſuppoſitus. Corripiens ſtipulas amplexu rapaci.

IGNEM ELICERE.

Excudere ignem abſtruſum venis ſilicis. Scintillam ſilicis excutere, & rapere flammam in fomite. Quærere ſemina flammæ abſtruſa in venis ſilicis. Elicere venis ſilicum ignes. Eruere ignem è ſilice.

IGNEM STRVERE.

Excitare ignem. Suſcitare ignes. Ardenti ſubdere ligna foco. Flammigeris addere ligna focis. Imponere ligna foco. Ignem ſubdere ſtipulis. Foliis & cortice ſicco nutrire ignem, & crebra anima ad flammam perducere. Flamma ſuggeritur coſtis undantis aheni, Impoſitum cinerem, & ſopitos ſuſcitat ignes. Flamma furentibus Auſtris incenditur. Cingere flamma focum. Flammas miniſtrare.

IGNOBILIS.

Terræ filius. Obſcuro genitus loco. Obſcuris natalibus ortus. Vix nomine notus. De multis aliquis. Humili de ſtirpe creatus. Ignobile vulgus. Nullo illuſtris ſtemmate. De fæce vulgi. Fæx infima fæcis. Obſcuræ mundi maculæ animæque munitæ.

IGNORARE.

Non me latuere doli Sed non ego neſcius hujus. Mens eſt ignara futuri. Quis Trojæ neſciat urbem. Quæ flumina lugubris ignara belli? Multa hominem fugiunt. Scire nefas homini quid craſtinus afferet ortus. Gens cæca futuri. Obſcuri nobis ſunt inſtantia.

IGNOSCERE.

Dare veniam culpæ. Ignoſcere culpæ. Remittere noxam. Dare veniam. Cum venia legere. V. *Parcere*.

ILLECEBRÆ.

Blanditiæ. Blandimenta Lenocinia. Irritamenta. Stimulus. Illecebræ dulces, ſuaves, blandæ, doloſæ, fallaces, jucundæ, fœmineæ.

ILLICITUM.

Fas prohibet illud. Attrectare nefas. Non faciendum fas verſum.

ILIUM URBS, ILION ARX.

Pergama. Ilion ingens. Mœnia Iliaca. Solum Iliacum. Portus Iliacus. Opes Iliacæ. Sigeia tellus. Ilios alta. Mœnia Phœbi. Hectoris urbs. Neptuni urbs. Mœnia ſtructa canore lyræ Phœbeæ.

ILLUCESCERE, & ILLUMINARE.

Jam clarum manè feneſtras intrat, & anguſtas extendit lumine rimas. Non alios prima creſcentis origine mundi Illuxiſſe dies. Clareſcit dies. Poſtera lux radiis totum patefecerat orbem. Aurora interea miſeris mortalibus ęgram. Extulerat lucem, referens opera atque labores. Piceum fert humida tæda lumen. Lumen thalamos circundat. Diſperge lucem Largoque ſerenat Igne domum. Noctem flammis funalia vincunt.

IMAGO.

*Icon. Simulachrum. Effigies. Figura. Cari genitoris imago. Effigies ſacræ Divûm. Picta docet templis multa tabella. Cum paupere cultu ſtabat in exigua lineus æde Deus.

IMPATIENS.

Indocilis pauperiem pati. * Ferre recuſans. Neſcius pati. Ille mollis animo cuncta ſibi adverſantia longè rejicit. V. *Patienter, & præpone negatione verſibus quot ibi leges.*

IMMERGERE.

*Neptuno immergere. Dare ſe jactu æquor in altum. Submergere Ponto. Prora avertit, & undis dat latus. Excutitur gubernator navi, & pronus volvitur in caput. Fluctus navem torquet agens circum, & rapidus vorat equore vortex. Spargere in fluctus, & rapido immergere ponto. Genus mortale ſub undis perdidit omnipotens. Alveus trahit eum in præceps prono amne. Mare eſt miſeris nautis exitio. Fluctibus immori eheu quam miſerum! In medii ſubmerſi voragine cœni Torrenti flumine merſus. Obrutus adulter aquis.

IMMOBILIS.

Immotum manere. Non cedere ab ordine. Mens immota manet.

manet. Ut moles rigida mediis constat in undis, quæ ventorum furias, cœlique minas inconcussa perfert. Hæret arduus Hippomedon ceu fluctibus obvia rupes. Nescius inflecti.

IMMORTALIS.

* In quem nil juris habet parca, mors, Libitina. Est ei inconsumpta juventa. Nulla dies te eximet memori ævo. Est tibi mortis adempta conditio. Tibi stamina nulla sororum fatidicarum sufficiunt. Altior es fato. Ibis semper in ora virûm, Peręnabis. Destinatus æternitati ac famæ.

IMPEDIRE.

Prohibere gressus alicujus. Obstare, obesse eunti. Fata obstant. Principiis obsta. Bonis communibus obsto. Impedit ira animum. Dii talem terris avertite pestem. Omni studio arcere, Prohibere infandos ignes a navibus. Primaque vetant consistere terra. Deterrere nefas, sævamque inhibere bipennem. Claudere iter facereque moras.

IMPERARE.

Populos sub leges trahere. Imperio premere. Imperium gerere. Dare mandata. Moderari inperii fræna. Cœlum sperare jubebas. Arma capessant Edico. Tum sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

IMPERIUM.

Imperii habenæ. Imperii fræna. Moderamina rerum. Fundamenta rerum. Res. Potentia. Secures, *pro Imperio.* Iura imperii. Finis imperii. Capere moderamina rerum.

IMPERIUM EXTENDERE.

Imperium promovere, extendere, protendere. Adjicere, addere imperio. Subjicere, subdere regna. Augere regna. Proferre imperium. Proferre imperii fines. Ultra Garamantas & Indos proferet imperium.

IMPIUS. V. *Dei timore carens.*

IMPOSSIBILE, *seu* ADYNATON.

Quod fieri nulla ratione potest. Materia vires exsuperante meas. Ante leves pascentur in æthere cervi, & freta destituent nudos in littore pisces. Prius cœlum in tartara solves. Iovi fulmen, Herculi clavum, Homero versum subtrahere, *hæc tria olim credita sunt facta impossibilia, teste Macrobio.* * Terra feret stellas, cœlum finderur aratro. Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. V. *Nunquam.*

IMPROBUS.

Scelere ante alios immanior omnes. Contemptor Amulius æqui. Parcus deorum cultor, & infrequens. Nefandus, incestificus, execrabilis: Gens nefanda, scelerata, perversa, pessima. Fecundum in fraudes hominum genus. * Furia. Importunum prodi-

prodigium. Labes ac flamma reipub. Anima sceleris totius atque impietatis V. *Dei timore carens.*

IMPUDENS.

Cujus fugit ab ore pudor. Cujus nullus in ore pudor.
* Qui frontem perfricuit. Qui posuit pudorem. Depuduit. Exulat ore pudor. Impudentior est catello. Inverecundus. Pantolabus scurra, Cupidinum satelles. κυνὸς ὄμματ' ἔχων, habens canis oculos.

IMPUNITAS.

*Hoc impunè feram. Inultus hoc sinam. Haud vindicabo. Non puniam. Nulla tuo sceleri à me pœna statuetur, tua te scelerum puniat conscientia, & furiis exagitere tuis.

INCANATIO, & INCANTARE.

Carmen quo frigidus anguis rumpitur, inque suos frontes versa recurrit aqua. Quo læsa Ceres sterilem vanescit in herbam. Carmen magicum. Thessalicum. Colchicum. Circæum. Præstigiæ magicæ. Potentia, vis magicæ linguæ. * Spargere somnos cantu. Cantatâ falce metere pabula. Carmen magico ore demurmurare. Infernas catervas magico stridore ciere. Herbis cyrcæis potens.

INCANTATRIX.

Strix. Venefica, impia, impura, turpis, verbosa, improba, dira. Murmurans carmina magico ore. Magico saga ministerio.

INCEDERE. V. *Ire.*

INCIPERE.

*Ordiri. Auspicari. Duce, & auspice Christo. Inchoare. Te sine nil altum mens inchoat. Ardentes accingor dicere pugnas. Prima ab origine repetere. Dicere ingredior. Incipere effari. Prima exordia sumo. Rerum primordia pandere.

INCITARE.

Stimulis haud mollibus incitat iras. Reficere in prælia pulsos. In prælia sæva suscitat. Ipse pater Danais animos viresque secundas Sufficit, ipse Deos in Dardana suscitat arma. Et pater Æneas & avunculus excitat Hector. Incendere animum dictis. Stimulosque furenti Adjiciunt. Juno vires animumque ministrat. Solitis hortatibus instigare. Animos addere. Juvenem facta ad Mavortia flammat. Attollere animos hortando. Acuere stimulis. Justas belli flammatur in iras. Virtutem irritant animi.

INCLUDERE.

Stabulis supponere pecus. Includere undique densa corona. Inclusi utero Danai. Intus clausis cunctantur in ædibus omnes. Concludere sulco. Corpora furtim includunt cæco lateri.
* Compagibus arctis tenere. Undique sepire. Omnem munire custode

custode locum. Concludere sulco. Sæpe illos aspera ponti interclusit hiems. Inclusam Danaem turris ahena robustæque fores, & vigilum canum tristes excubiæ munierant satis nocturnis ab adulteris. Aditum fracti præstuxerat obice mortis. Facere vivi-mortuum. Tollere vitam alteram, quæ est libertas.

INCOLLVMEN ESSE.

*Integrum esse. Esse salvum Integritate frui. Sospitem esse. Ea visa salus morientibus una. Valere. Utriusque partis sanitate frui.

IN CONSTANS.

*Anceps, vel dubius animi. Quæ te sententia vertit? Mobilitate vigere. Est levior foliis. Est constans in levitate, Minus habet ponderis, quam summum aristę. Est illi mens mutabilis. Varium, & mutabile semper fœmina. Non est stabilis suique juris. Est illi permobile pectus. Mobilior fluctu. Incertior aura. Non ita Carpathiæ variant Aquilonibus undæ.

INCREDIBILE.

Ratam non habitura fidem. Rei fiducia cessit. Ejusmodi esse, ut fide careat, ut possit adjungi nulla fides. Speciem veritatis habere nullam. Imaginem veri ostendere nullam. *Est majus fide. Credere quis possit. Res fide major. Non est ut credam. Excessitque fidem meritorum summa tuorum. Tulimus credibili majora.

INDOCTVS.

Qui non militavit in castris Aonidum. Qui non est Musarum dulcia castra secutus. Qui non coluit pectus, vel animum per artes. Qui non bibit de fonte Aonio. Qui non hausit dulce nectar Pegasei fontis. * Analphabetus. Ne à limine musas salutavit. Rudis Pegasidum; Ignarus, & expers musarum. Ne quidem ex infimis subsellis literatorum. Homo invenustus atque inelegans. Αʼγράμματος illiteratus.

INDOMITVS.

Equus cervicis rigidæ. Raptis concurrunt undique telis. Indomiti agricolæ. Quis indomitas tantus dolor excitat iras? Pube indomita carpere fata. Effrænis. Ferus.

INDVERE, INDVMENTVM.

*Miseris velamina nautis. Amictus, tegumen, tegumentum. Arte laboratæ vestes, ostroque superbæ Palla signis, & auro rigens. Purpureo comas adopertus amictu. Vestes picturatæ. Læva ardet murice. V. *Vestis*. V. *Vestes induere*.

INEBRIARE, & INEBRIARI.

Scythis, cyathis alios urgere repletis. Reges dicuntur magnis

nis urgere culullis. Et tentare mero, quos perspexisse laborant. Vino graves compescere dolores. Vino sepeliri. Impleri veteris Bacchi. Ferre lætitiam Dei. V. *Ebrietas.*

INFAMIA NOTATUS.

Districtus nota aliqua. Tactus infamia. Infamia læsus. *Formosus. Orbis probrum. Ignominiosus, probrosus, Turpis. Hecatæa larva. Naturæ abortus. V. *Impudens.*

INFANS.

Puer vix bene natus. Nuper genitus. Infantia pectora. Lactentia viscera. Tener in cunis, & sine voce puer. Infans lactens, tenellus, vagiens, dans vagitus, fati nescius, nesciens. Materni lactis egens. Adhuc ubera sugens. Lac ore bibens tenero. Vix vacuas emissus in luminis auras. Qui vix verba potest dimidiata loqui. Pendens, & ludens ubera circum. Munera non metiens pretio, non pondere dona. Paulatim blandula verba matri faciens. Infirmo poplite nutans. Pendulus adhuc parentis ad ubera. Querulis locum implens vagitibus omnem. Cultûs nesciens. Humida strata in cunis fœdans. * Faciens exordia vitæ.

INFOELIX. V. *Adversæ res, & Miser.*

INFERNUS.

Erebus. Orcus. Carcer stygius. Tenebrosa sedes. Sedes infernæ. Tartarea domus, vallis. Loca plena timoris. Loca mortis. Caliginis umbræ. Avernæ valles. Mundus opacus. Luce carentia regna. Nigri regia cæca Dei. Nigri terra regna Dei. Lacus ille silentibus aptus. Styx, Acheron imus. Unda Plegetontis. Inferno Plutoni subdita regna. Ianua nigra. Lurida porta. Aula fusca. Stygiæ tenebræ. Infernæ tristia vela ratis. Stagna lethæa. Aquæ stygiæ. Tartarei sinus. Lethæi fluminis unda. Ostia Ditis. Tenebrosa palus. Fauces averni. Tartara nigra. Tartareus Phlegeton. Erebi amnes. Stygium barathrum. Porta Cerberi, Canis Stygii Flumina, tenebræ, unda Acherontis. Tartarus igneus, ater, tremendus, teter. Avernus lethæus, vorax, cæcus. Infernus, opacus, tenebrosus, Plutonius. Stygii tecta tyranni. Stygii antra Draconis. Ædes Eumenidum. Sulphurea stagna paludis. Plutonia regna. Ubi erit ploratus in ævum. Ubi erit fletus, nimiumque graves sine fine dolores. Est ubi perpetui tortura doloris. Ignis ubi [illegible] nullo delebilis ævo. Vermis ubi scelerum semper præcordia rodit. Via tartarei quæ fert Acherontis ad undas. Spelunca alta, vastoque immanis hiatu. Turbidus ubi cœno vastaque voragine gurges Æstuat, atque omnem Cocyto eructat arenam. Cæcis domus alta cavernis. Illætabile regnum.

INF-

INFERNI DEÆ. V. *Deæ Tartari.*

INFERNI REGINA. V. *Regina Inferni.*

INFIGERE, & INFIGI.

* Excipere ferrum per ilia. Scopulo infigi acuto. Lethali cuspide figi. Hæret lateri lethalis arundo. Figere postibus adversis. Figere arma thalamo. Scopuli tua viscera figant. Figaris in acuto silice. Figere aliquem præ acuta sude. Viscera ferro figere. Iaculo figi. Præfigere capita in hastis. Cetera confixus cuspide perstat. V. *jaculari.*

INFINITVS.

Quorum numerum comprendere non est. Quæ si comprendere coner. Icariæ numerum dicere coner aquæ. Vere prius flores, æstu numerabis aristas. Poma per Autumnum, frigoribusque nives. Sæpe ego digestos volui numerare colores. Non potui, numero copia major erat. Crede mihi, si sum veris tibi cognitus oris, Nec numerus nostris casibus esse potest. Non magis illius numerari gaudia noctis, Hellespontiaci quam maris alga potest.

INFLAMMARE. V. *Concitare.*

INFIRMVS.

Malè fortis. Dum petit infirmis nimium sublimia pennis Icarus, Icariis nomina fecit aquis. * Æger, imbecillis, vetus, debilis, languidus. Sanguis tabet, & effœto marcent in corpore vires. Roboris expers.

INFORTVNATVS.

Dura, adversa, crudeli, iniqua fortuna utens. Quem Iovis ira premit. Cui infandum casum fortuna minatur. Cujus capiti omnes infausta canunt. Quem fata impia tangunt. Natus es infœlix, ita Dii voluêre, nec ulla Commoda nascenti stella levisque fuit. Non venus affulsit, non ulla Iupiter hora. Pronuba Tisiphone thalamis ululabat in illis, & cecinit mœstum devia carmen avis. Imponit capiti plurima dira meo. Qui omen habet. Tedæ funestæ. Adverso Marte ruere. Furis agitatus iniquis.

INFORTVNIVM.

A parte læva mœsta volavit avis. Nullæ dulce queruntur aves. Auspicium infaustum, moresque sinistri. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Sæpe malum hoc nobis, si mens non læva fuisset, De cœlo tactas memini prædicere quercus.

INFVNDERE.

* Fundere vina calathis. Puer ad cyathum statutus vina miscet. Explere cibaria obliviosomero. Fundere unguenta de conchis capacibus. Vina fundere pateris, Bacchum fluentem excipere auro. Fronti immergit vina sacerdos. Implere

mero

mero pateram. Puer, age, mihi calices ingere pleniores. Madeant generosa pocula Baccho. Nobis pronâ funde Falerna manu.

INGENIUM.

Vires ingenii. Vigor ingenii velocis. Ingenium solers, præstans, acutum, docile, nobile, divinum, egregium, capax, uberius. Ingenium iners, invalidum, torpens, pingue, rubigine læsum. Memori dignissimum versu. Docta arte politum. Aptum jocis & omnibus horis. Acies ingenii egregia. Pretiosius auro.

INGENIO EXCELLENTI ESSE.

Ingenii mira dexteritate valens. Ingenio magnus. Maximus ingenio. Præditus ingenio. In quo est ingenii summa facultas. Haud equidem credo, quia sit divinius illis ingenium, aut rerum præstantia major. * Mentis acumine præstat reliquis, quantum non Cynthia præit reliqua sidera notho lumine.

INGRATUS.

* Ingratus, & immemor beneficii, vel muneris accepti. Quæ præmia das pietatis? in vanas abiête vices pietatis honores? Danaidum dolium. Apud quem non stat gratia facti.

INIMICUS.

* Hostis, adversarius, antagonista. Hostilis tibi facies occurrat. Odi care pejus, & angue. Inimicus atrox. Lycambeis hostem latratibus invadere. *Vide Hostis.*

INIQUUS, & INJUSTUS.

Contemptor æqui. Injusto sub falce viam carpit. Est injusta noverca mihi domi. Contemptrix superum, sævæque avidissima cædis. Tunicam mihi malo lupinam, Quam vel me tota populus deprædicet urbe. Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis. Cui jus est in armis. Cui vis cogitur, jurisque locum cui vendicat ensis. * Scelere ante alios immanior omnes impius in superos. Bipedum nequissimus. Propago ferrea Nefandus, incestificus, execrabilis. Fecundum in fraudes hominum genus. Cui non parentis ullus, aut æqui est amor, avidus cruoris, armorum, doli. Dirus, scelestus. Certat in omne facinus, & pensi nihil ducit. Qui nullum nefas putat. Vitio vitiosior ipso.

INJURIA AFFICERE.

* In aliquem fundere convitia stolidæ linguæ. Petere atro dente. Vertere in aliquem minas. Aliquem allatrare. Verbis odia aspera movere. Infandis tractare modis. Exagitare per summum nefas. Vexare. *Hor.* quid immerentes hospites vexas canis.

INNOCENS.

* Non ego peccavi. Patior pœnam sine crimine. Niximus innocui. Immeritus lui. Vita fidesque mihi est inculpata. Plectimur immerito. Insons ac minimè reus. Sum criminis insons, nihil mihi conscio, nulla pallesco culpa. Sum sine fraude doloque. Innoxius egi. Conscia mens recti est.

INQUINARE.

Pias scelerare manus. Reddere spurcum, fœdum. Aspergere labem. Conspurcare, fœdare, polluere, contemerare, contaminare.

INSANIA.

Vesania furibunda, præceps, miseranda, fervens, rabiosa. Trepido vultu. Mentis inops. Exul mentis. Furor cæcus, ardens, noxius, dirus, effrænis, rabidus, vesanus, perniciosus, insanabilis. Perdere cuncta parans. Arma ministrans. Incitans, ciens, iras. Sceleratis efferus ausis. Exacuens enses, & duplicans iras. Quæ fertur passu incerto. Vexans, discrucians hominum mentes. Rabies indomita, horrenda, trux, malesuada, infanda, malesana, effera, concita, germana furoris. Rumpens in omne nefas. Nigro armata veneno. Oestrum, rabidum, dirum.

INSANIRE.

Ardere, flagrare acerba rabie. Circumagi vago furore. Cœco insanire furore. Agi furore gravi. Impelli furiis. Rabie concitum, percitum esse. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Animus stimulatur furente rabie. Mens furiis agitatur. Sævis agitari furiis. Pectus anhelum & rabie fera corda. Furore insano correptus. Ignes concipere amentiæ. Cœco raptus amore fugit. Furiata mente ferebar. Furiis incensum ferri. Sævit inops animi, totamque incensa per urbem Bacchatur. Arma amens capio, nec sat rationis in armis.

INSERERE, INSITIO.

* Oculos imponere. Aliena ex arbore germen includere, udoque docere inolescere libro. Findere, cuneis viam in solidum, deinde feraces immittere plantas. Miratur arbos non sua poma. Caudicibus sectis truditur è sicco radix oleagina ligno. Fert arbor insita mala. Prunis vidi lapidosa rubescere corna. Inutiles ramos falce amputare, & fœliciores inserere.

INSIDIÆ.

Retia. Ars. Fraus. Nodi Insidiæ clãdestinæ, bilingues iniquæ, hostiles, nefandæ, * Lupus explorat insidiis circum ovilia; & ipse nocturnus obambulat gregibus. Meditari,

G struere

ſtruere, tendere, componere alicui inſidias. Aliquem inſidiis, & arte circumdare. Circumſcribere miſellum, ac fraudi expoſitum caput.

INSIGNIS VIR. V. *Vir excellens.*

INSOMNIA.

Somni mendaces. Viſa noctis. Simulacra noctis. Simulacra inania ſomni. Imago ſomni, noctis. Turbida imaginibus ſurgunt inſomnia diris.

INSPICERE. V. *Reſpicere.*

INSULA.

Fluctibus ambita, circumfluo, circumdata, ſepta, cincta. Dividua quam premit amnis aqua. Diſcretas inſula rumpit aquas. Sciſſus in geminas partes circumfluus amnis. Stabilis medio ſedit inſula ponto. Inſula dives opum. Inſula portum efficit objectu laterum. Graia ſtant nomine dicta inſulæ Ionio in magno. Ææa inſula Circes.

INSUPER.

Adde quod. Hoc accedit ad illud. Addere inſuper. Pudor eſt ulteriora ſequi. Præterea.

INTEGRUM.

Omnibus ſuis numeris perfectum, conſtans, abſolutum.

INTELLIGERE.

Percipere, notare mente. Memori pectore verba notare. Pectore, mente tenere. Infigere animi ſenſibus. Accipere docili mente. Paucis animos adhibere docebo. Cur mea dicta negas duras dimittere in aures. Quæ dicam animis advertite veſtris. Accipe nunc Danaum inſidias, & crimen ab uno diſce omnes.

INTERROGARE.

Voce ſua voces alicujus elicere. Quærere. Percunctari. Urgere Inſtare.

INTINGERE.

In mero mollire Cererem. Macerare. Immergere.

INTRARE.

Succedere tectis. Inferre pedes in limina. Limen adire. Irrumpere aditus. Tecta, vel ad tecta ſubire, Penates, ſeu penetralia inire. Ingredi tecta. In domus limina irrumpere. *Succedere penatibus. Penetrare aulas, & limina regum. Illa ſubit mediæque minans illabitur urbi. Nemorum ſecreta ſubire. Foribus ſe inferre. Transfer pedem omine cum bono. Ferre greſſus intra tentoria. Recluſis inferre portis.

INVADERE.

* Invadere hoſtes Irruere, & denſis circumfundi armis. Aggredi ferro. Excipere incautos. Injicere ſe medium in agmen.

agmen. Invadere trêpidantia castra. Fertur medios moriturus in hostes. Ruunt in terga feroces. Insidiis tacitoque invadere ferro.

INVICTUS.

* Nullis superabilis armis, invictus à vulnere. Contemptor ferri. Nullis ille potest esse saucius vulneribus, nulloque occumbere ferro. Caput insuperabile bello. Nulla vi domabilis. Invictus viribus heros, quem nulla fatigant prælia. Nescia vinci pectora. Invictus Romano marte Britannus.

INEXPUGNABILIS, V. *Bellicosus.*

INVIDERE.

Confici livore maligno. Marcescere aliorum rebus opimis. Livoris rabie vexari, agitari, impelli. Livor edax, occupat, carpit, habet pectora, præcordia. Saucia corda tument invidia. Stimulis agitatur iniquis. Livor edax est quasi labes addita claris virtutibus. Lædere nescit heroum sobolem invidia. Invidiæ scopus est, sed eo felicior ipso, namque viles & minutas animas haud afflat invidia.

INVIDIA.

Invidiæ stimuli. Minacis invidiæ cumulus. Virulenta rabies invidiæ. Morsus livoris edaces. Livida, pallida tabes invidiæ. Vis invidiæ omnia rodens. Dolens alieno commodo. Livor iners vitium. Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum. Extenuans, macerans, conficiens ossa, medullas, corporis artus. τέκνον ἐχίδνης, filia viperæ.

INVIDUS.

Marcescens aliorum rebus opimis. Invidiæ stimulis agitatus. Impulsus livore magno. Viscera, ilia rumpens invidia. Cui pectus felle madente fluit. Cui pallor horribilis genas colorat, & macies infelix ossa renudat. Cui livor edit pectora atro dente. Aliorum egregia facta arrodens. Odiis exsaturatus.

JOHANNES BAPTISTA.

Zacharides. Zachariæ filius. Abiades. Matre satus sterili. Regis cælituum prænuncius. Juvenis velatus corpora setis. Egregius vates, cui gratia dulce Nomen habere dedit. Sterili data pignora matri. Sacra de stirpe creatus. Christi tuba prima. Tuba viva Dei. Regis præcursor Olympi. Vox ego nequicquã sterili clamantis in ora. Vates, qui gressum in sorte docendi, Ante Dei natum ceu nova stella tulit. Sanctorum soboles sera parentum. Solis perpetui prodrome Lucifer. Pastus Baptista locustis. Silvarumque favis, & amictus veste cameli.

JOANNES EVANGELISTA.

Vates qui mira notabat Visa Dei jussu. Exigua Betsaide cretus. More volans aquilæ, verbo petit astra Joannes:

JOCUS, JOCARI.

* Sales, facetiæ, lusus, lepôres. Sale Attico conspergere. Multo madet sale. Egregiè festivus homo. Dicteria dicere in omne. Bellè jocari. Dispungere seria ludo. Uti nonnihil libertate decembri.

IRA.

Malum deforme. Ira subita, violenta, infracta, indomita, ferox, sæva, trux, cæca, effera, implacabilis, præceps. Ira furor brevis est. Præcipitans mentem. Rapiens sensus tota cum ratione. In prœceps omnia vertens, & agens. Animos, cæca caligine turbans, versans. Adjuvans quaslibet infirmas manus. Ingentes, terribiles minas parturiens, Coquens præcordia. Concitans rapidas faces. * ζέσις αἵματος, fervor sanguinis.

IRAM DEPONERE.

Ponere iram. Tollere iram. Premere iram. Cohibere, inhibere ferventes æstus. Reprimere, supprimere iram. Animum ab ira revocare. Turbidos componere fluctus pectoris. Placare animos, & temperare iras. Iras remittere. Tumida ex ira tum corda residunt.

AD IRAM INCITARE.

Stimulis arrigere iras. Addere iras. Animum incendere dictis. Acuere furorem. Movere iras. Arrectæ stimulis haud mollibus iræ. Variis acuunt rumoribus iras. Magnisque acuunt stridoribus iras. Nate quis indomitas tantus dolor excitat iras? Incenditque animum dictis, atque aggerat iras.

IRASCI.

Ardescere in iras. Volvere, volutare, fovere irarum sub pectore fluctus. Omnes irarum effundere habenas. Candescere, excandescere æstu iræ. Exercere, satiare iram. Iras secum animo coquere. Ardere, flagrare, æstuare exæstuare, incandescere, fervere ira. Sibi inducere iras, colligere. Mens exæstuat ira. Increscunt animis discordibus iræ. Surgere in iras. Laxas iræ permittere habenas. Exardere in iras. Animus turgescit tristibus iris.

IRATUS.

Concitus, percitus, commotus ira. Irarum fluctuans æstu. Irarum percitus Oestro. Audaces effusus in iras: Irarum volvens sub pectore fluctus. Flagranti percitus ira. Fervens tumida ab ira. Sæva bile tumens. Concitus. æstu impotente furoris. Stimulis haud mollibus actus furoris. Fervidus ira.

Nec

Nec dum etiam caussæ irarum, sævique dolores Exciderant animo. Vario irarum fluctuat æstu. Sævit animis ignobile vulgus.

IRE.

Tendere aliquò. Ferre gressus, gradus, pedem, passus. Ferri gradu corporis. Proripere se aliquò. Vestigia firmare, torquere, figere, signare. Carpere viam, & susceptum perficere iter. Agere se. Quo tendis iter? Parare viam. Ponere pedes. Contendere aliquò. Metiri iter. Dirigere gressum. Ire pedes. Saxa Pachini radimus. Tentare viam. Ignotas tentare vias. Coge gradum, conferre juvencos. Ferri regione viarum. Gressus glomerare superbos. Premere vestigia Celerare cursus, Rapidis ferri passibus. Emetiri longi orbis iter. Ferre gradu corpus. Utque pedum primis infans vestigia plantis Institerat.

IRE GRADU SUSPENSO.

Vestigia furtim ferre suspenso taciturna gradu. Ferre suspensos gradus. Suspensos ponere gradus. Ire passu, gradu non faciente strepitum. Suspendere gradum. Furtivo passu vestigia sequi. Clam ire pavido gradu.

IRIS. V. Arcus cœlestis.

IRRIDERE.

Illudere aliquem. Certant illudere capto. Excipere cachinno. Tollere cachinnum. Naso suspendere. Naso suspendis adunco. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus. Rursusne procos irrisa priores experiar? * Egregiè nasutus homo. Ipsum posset hic deridere Latinum. In aliquem virus habere, evomere. Aliquem improbis gannitibus lacessere.

IRRUERE.

Medios moriturus in hostes Irruit. Mediis se immiscuit armis. Densos fertur moriturus in hostes. Irruere densis & circumfundier armis. In media arma ruere.

ISTER.

Danubius profundus, rapidus, ferox, binominis, septemplex, barbarus, gelidus, frigidus, capax. Terga vasti Danubii. Ister Scythicus, septemfidus, turbidus, vagus, fluctivagus, undans. Torquens, volvens flaventes arenas. Æquoreis Ister aditur aquis. Qui petit Euxinas aquas. Ripa semper metuendus utraque. Longo sinuatus orbe. Flumina Danubii. Rapidæ Danubii, Istri aquæ.

ITALIA.

Hesperia, Ausonia. Latium. Ausonis ora. Ausoniæ humus. Ausoniæ terræ, Domus Latiæ. Regna Italiæ. Fines, agri Itali:

Tellus Romana. Itala tellus. Latii agri. Solum Romanorum. Terra antiqua potens armis, atque ubere glebæ. Saturnia tellus. Magna parens frugum. Plus satis in laudes terra superba suas. Fœlicis, splendida regna potentis Italiæ.

ITER.

Viæ propositum. Longum, breve, cœptum, incœptum, innocuum, tutum. Utile, non inutile. Occultum, secretum, præceps, festinatum. Strata viarum. Tritum spatium. Angusta viarum.

ITER FACERE.

Mediæ tenere urbis iter. Carpere iter, vias pede veloci. Carpere iter. Ingredi iter. Metiri iter. Emetiri iter. *Cito tramite decurrere. Angustum formica terens iter. Corripere viam. Tramite recto carpere collem. *V. Ire.*

JUBERE.

*Mandare, imperare, præcepta dare, edicere. *V. Imperare.*

JUCUNDITAS.

Gratia dulcis, suavis, elegans, blanda, decens, pulchra. Lepos suavis, comis, facilis, flexanimis, mellifluus, Cecropius, Atticus. Canere ad veteres verba jocosa modos.

JUCUNDUS.

Dulcis, suavis, amicus, amœnus. Blandus, plausibilis, venustus, lepidus, amabilis. Multi fabula plena joci. Jucundum lumen cœli. facilis, jucundus, acerbus.

JUDÆA.

Terra Judaica, Judæa tellus. Palæstina. Dives opum fertilis frugibus. Ora terræ Judææ. Terra melle & lacte fluens.

JUDÆUS.

Circumcisus, superstitiosus, rebellis. Isacida. Satus Isaco patre. Stirps, progenies, proles, genus Isaci. Gens Isacidûm. Gens Idumea. Gens Ismaëlis. Gens nata semine Isacidæ patris. Genus Israëlis avitum. Posteritas Jessigena. Gens Jacobæa. Gens edita semine Judæ. Gens olim dilecta, nunc inimica Deo. Quam Deus dura eduxit eremo, siccis plantis per mare purpureum Sabbatarius. Culta Palæstino septima festa viro. Cultaque Judæo septima sacra viro. Recutitus. Verborum dispersa propago. Apellæ viles. Gens Hebræorum. Gens circumcisa.

JUDEX.

Selectus, legitimus, gravis, secretus, æquus, corruptus, incorruptus, justus, injustus, severus. Vultu atque ense severus. Cui sunt dubii credita jura fori. Soliciti terrens pectora mœsta rei. Tam sævo judice sontes. * Judicium muneribus subruere.

IVDICARE.

Decernere. Dijudicare. Ferre sententiam. Facere judicium. Res est arbitrio non dirimenda meo. Pagina judicium tuum subit.

IVGVLARE.

* Jugulum petere. Resolvere jugulum mucrone. Mergere jugulo ferrum. Vulnerat ense qua collo est confine caput. Impia manu senile guttur parentis fregit. Jugulum ense fodere. Alto jugulo mucronem tingere. Vocis iter secare, & tenuem vitam includere sanguine. Iugulo demittere ferrum. In collum stringere cultros. Condere sicam jugulo. Condere pugione jugulum. Penitus premens jugulo manum commisit, inque vulnere ensem abscondit.

IVGVM.

Curvum, incurvum, durum, debile, adamantinum, spinosum, injustum. Vocare ad, vel sub juga. Imponere jugum. Supponere tauros oneri. Premere aratro collum. Aratro adjungere. Agere sub juga. Colla jugis supponere. Venire, trahere, ducere, ire sub juga. Præbere colla premenda jugo. Dare colla premenda jugo. Subire aratra. Subdere oneri colla. Submittere colla jugo. Subtrahere colla jugo. Detrectare jugum. Rumpere vincla jugo.

JVNCTVRÆ.

Iuncturas tabulata dabant.

JVNGERE.

Se lateri alicujus glomerare. * Se socium vel comitem præbere. Iunge latus lateri. Addere se socium. Stipare latus. Iuxta incedere.

JVNO.

Regina, Iovisque & soror & conjux. Magni matrona Tonantis. Saturni sors prima. Saturnia. Sospita. Pronuba. Jovis conjuxque sororque. Nupta sororque Jovis. Sui germana mariti. Germana Tonantis. Magni consors Jovis. Cui vincla jugalia curæ. Toris quæ præsidet alma maritis. Laborantes utero miserata puellas: Alumna Tethyos. Sacris præfecta maritis.

IVPITER, FALSVS DEVS.

Iustus, omnipotens, cœlestis, summus, arduus, magnus, ingens, invictus, tonans, vindex, ultor. Saturnius. Hammon. Stator. Eleius. Tarpeius. Capitolinus. Latius. Hercæus. Panompheus. Cæneus. Qui præbet numina vatum ingeniis. Divûm sator, rector, rex. Divûm hominumque pater. Vasti rector Olympi. Populi rectorque parensque. Qui fera terribilis jaculatur fulmina dextra. Sideream mundi qui tempera

arcem. Rapidis qui tonat altus equis. Cujus veniunt fulmina torta manu. Qui freta, qui terras & sua regna quatit. Posita est cui regia cœlo. Qui mundi temperat arte domum. Omnipoten rex ætheris alti. Divum pater, atque hominum rex. Hominum sator atque Deorum. Hominum divûmque æterna potestas. Qui res hominumque Deumque Æternis regit imperiis. Regnator qui cœlum & terras numine complet. Hominum rerumque repertor.

IVRARE ETHNICO MORE.

Superos vel numen Deorum testari. Per superos, & si qua fides tellure sub ima est. Me obstringo verbis in sacra dura meis. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Per mare, per terras, per cœli numina juro. Juro per jubar hoc solis radiis insigne coruscis. Jurare Stygias undas. Terram mare, sidera juro. Adjuro Stygii caput implacibile fontis. Per superos, atque hoc cœli spirabile lumen.

JVRECONSVLTVS.

Vir consultissimus æqui, juris consiliique potens, & providus auctor rebus agendis. Sciens legum, fœdera & pacta tenens. Interpres doctissimus duplicis juris. Cui bene sunt gemini perspecta volumina juris. Cujus manus volvit assidua sedulitate spatiosa volumina juris. Imbutus gemino fonte juris florentis. * Iuris & æquarum legum scientissimus. Qui ore veridico regit forum. Antistes juris, & legum Cui Themis suum reclusit pectus, & quem Astræa suo fovit sinu. Iuris alumnus. Medulla juris. ὃν Θέμις μαζῷ ἀπὸ μαζῶ, quem Themis nutrivit ubere. V. *Causidicus.*

JVRGARI.

Iurgia nectere, dicere. Dicere per jurgia. Ad jurgia solvere linguam. Ire in litem. Meditari jurgia linguæ. Rixæ verba ministrare.

JVRGIA.

Querela, Discordia. Lites. Contentiones Querelæ damnosæ. Litigiosa jurgia. Irrita jurgia jactare. Veluti magna in populo cum sæpe coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Iurgium insanum, simulatum vino. Iurgia turbida, Amaræ prælia linguæ, *Clamosas lites movere. Gravem intendere litem. Litem habere cum aliquo. Fervere litigio. Rabiosas tollere voces.

IVSTVS.

Sine labe. Sine crimine. Quo non justior alter. Iustissimus unus. Servantissimus æqui. Recti custos. Imitator honesti, Iustitiæ tenax V. *Bonitas.*

IVVENCA.

Cornigera, nivea, sterilis. Quæ dederat nullo colla premenda jugo. Operum connubiique rudis.

IVVENCVS.

Rudis operum, Tener, indomitus. Malè inæquales veniunt ad aratra juvenci. Detrectans aratrum. Detrectans juga prima. Exultans teneris in herbis. Insultans campo. V. *Equus*.

IVVENIS.

Puer levioribus annis. Medio jam flore vigens. Vernans jucundo flore teneræ juventæ. Florens, virens, vigens mollibus, juvenilibus, florentibus, vernantibus annis. Flavens prima lanugine malas. Ætatis flore virens. Ævi flos perpetuus. Juvenile corpus. Integer ævi, annis. Juvenum gratissimus Plenus studiorum. Nobilis & clarus origine. Juvenum caterva, series, sedula turba. Romana pubes. Gaudens equis canibusque, & aprici gramine campi. Cereus in vitium flecti monitoribus asper. Utilium tardus provisor Prodigus æris.

JUVENTA.

Ætatis ver. Primi flores. Spatium juventæ. Fortior ætas. Primæ lanuginis ætas. Prima juventus. Viridis, generosa, velox, grata, docilis, prodiga, primæva, pubescens, petulans, ingeniosa, lasciva, incauta, prava, male circumspecta. Vitiis luxuriosa suis. Ad vagas libidines proclivis. Mollis & apta capi. Tempora verna juventutis. Florescens ætas. Ver breve blandæ juventæ. Præcalido sanguine fervens. Laude gerendarum rerum inflammata. Flos virentis ævi. Ventosa levitate tumens.

A JUVENTUTE.

A teneris, juvenilibus, florentibus annis. Primis ab annis. Primo, viridi ab ævo. A flore juventæ. * A cunis usque ad canos.

IN JUVENTUTE.

Prima florente juventa. Mollibus, juvenilibus annis. Pubescente juventa. Vitæ melioris in ævo. Dum primi temporis anni florent. Dum vernat ætas, & novus est flos indolis. Primæ sub flore juventæ. Sub viridante adhuc ævo. Prima languine signante genas. Dum prima novis adolescit frondibus ætas.

L.

LABES.

INsolita, indigna. Eximere labem. Maculas læsis de vestibus auferre. O nefanda & perniciosa labes civitatis. Candidus impura labe carebat amor. Gratior est pulchro veniens è corpore nævus.

LABOR.

Opus laboris. Onus laboris. Tædia longa laborum. Prima pars exhausta laboris. Series immensa laborum. Labor irritus, incertus, actus sine fine, continuus, æternus, difficilis, immodicus, immensus, improbus. Omnia vincens. Nunquam cessans. Patiens tędia multa. Res claras, egregias tentans, perficiens. Augens altrices opes. Facta memoranda, cantanda, celebranda perficiens. Redit agricolis labor actus in orbem. Extremo sub fine laborum vela trahere. Omnibus una quies operum, labor omnibus unus.

LABORARE.

Præcipuum jam inde à teneris impende laborem. Perficere, sustinere, subire laborem. Exercere laborem. Formicæ æstate laborem experiuntur. Indulgere labori. Non linquere laborem. Pati labores. Sumere labores. Superare labores. Ferre laborem. Urgere se laboribus. Dum vires, annique sinunt, tolerare labores. Exercere vires. V. *Operari.*

LABYRINTHVS.

Tectum curvum, recurvum, fallax. Tecta cæca. Tecta cæcæ non redeunda domus. Tecta monstri Innumeræ errore viæ. Per dubias saxea tecta vias. Multiplex domus limine, variarum ambage viarum. Ne labyrinthæis è flexibus egredientem, Tecti frustraretur inobservabilis error.

LAC.

Lacteus humor. Uberis nectar. Munera nivei lactis. Niveum nectar. Dentibus & gingivis inimicum. Bene nutriens. Dulce, recens, candidum, niveum, coactum, concretum vimine querno, caprinum, vaccinum, ovillum. Lac mihi non æstate novum, non frigore desit.

LACHRYMÆ.

Inania munera mortis. Signa animi mœsti. Tepidus ros. Tepidus imber. Lacrymarum rivus. Effusæ gravidis uberibusque genis. Uberibus oculis lacrymarum flumina missa. Lachrymæ introrsus obortæ. Ora rigantes. In ora cadentes. Ora genasque rigantes, humectantes. Rivi more fluentes. Vocis pondera habentes. In ora, more nivis sole madentis eunt.

LACHRYMARE, & LACHRYMARI.

Fundere, profundere, effundere, dare, spargere lacrymas, largos fletus. Ducere fletum. Indulgere lacrymis. Lacrymis perfundi. Rigare, irrigare, temerare, contemerare, contaminare, polluere fletibus ora. Implere sinum lacrymis obortis. Lacrymarum flumina mittere. Humectare, spargere imbre genas. Lacrymis lumina, ora madent. Ex oculis humida gutta cadit. Humectare guttis grandibus ora. Lacrymis oculos

los explere. Labitur ex oculis cum quoque gutta meis. Fluunt lacrymæ more perennis aquæ. Decidit in tepidos lucida gutta sinus. Lacrymis immaduêre genæ. Lacrymis nullus modus est, Lacrymas volvere per ora. Largos ciere fletus. Lacrymis ora perfundere. Moveri fletibus. Oculos lacrymis suffundere. Demittere lacrymas. Lacrymas per ora volutare. Lacrymis humet arena meis. Perfortis lacrymæ fluminis instar eunt. Lacrymis oculi junguntur obortis. Lacrymæ per amantia lumina manant. Nec lacrymas oculi tenuêre cadentes. Suffundere lumina rore. Miscere lachrymis dicta. Lacrymis oculi rorantur obortis.

LACRYMANDI CAVSAM præbere.

Elicere, movere, excutere, exprimere, extorquere, commovere lacrymas. Cogere in lacrymas. Tempus in immensum lacrymas tibi movimus istas, Quæ semper caussa sufficiente cadent.

LACRYMAS SISTERE.

Lacrymas inhibere, cohibere, comprimere, supprimere, suspendere, tenere, retinere, continere, temperare, Temperare lacrymis, & à lacrymis, Sedare fletus. Siccare lumina.

LACTARE.

Dare ubera. Uberibus satiare famem. Lactis alimenta dare. Præbere ubera. Quem sine matris honore Nutrit inhumanæ dura papilla lupæ. Armentalis equæ mammis & lacte ferino Nutribat, teneris, immulgent ubera labris. Ubera admovere, sugere. Alere lacte, lactis ope. Imbuere guttura lacte, Dare mammam, mammillas

LACTERE, SVGERE.

Lac bibere. Lambere matrem. Siccare, exiccare, ubera labris. Trahere, ducere ubera plêna. Ebibere lac maternum. Uberaque ebiberant avidi lactantia nati. Distentas siccant pecudes, & lacte negato, Sordidus exhausto sorbetur ab ubere sanguis. Pronus lac bibit agnus ovis. Bina die siccant ovis ubera. Uberibus satiare famem.

LÆTVS.

Suffusus, perfusus gaudio. Fronte serena. Capiens gaudia læta mente. Lætitiæ sentiens dulces sub pectore motus. Animos ad sidera tollens lætus. Vultum serenans pulso mœrore. Lætas voces ad sidera jactare. Exultans animis. Solvere se longo luctu. Inde lętitiæ fertur ad astra sonus.

LÆTARI, LÆTITIA PERfundere. V. Gaudere.

LAMBERE.

Lingere, lingua alumnos. Angues sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Pisci sque impasti vulnera lambens. Lingere, attingere lingua aliquid.

LANA, & LANIFICIVM.

*Vellera niveæ lanæ. Barbas & incana menta hirci condere. Lanicium pro lana. *Virg.* Si tibi lanicium curæ. Udis aries in gurgite villis. Non cedere alicui laude artis lanificæ. Rudem lanam glomerare in primos orbes. Mollire manu lanas. Lucida, byssina, tenuia vellera, Serum. Lanam mollire trahendo. Vellera per tenues ferri producere rimas. Rudes tenuare lanas. Lanam purgatis sordibus præbere calathisco virgato. Laborem de properat digitis versatilibus sedula virgo, juxta quam radii sunt, & viminei calathisci.

LANCEA.

Acumen. Ferrum. Telum. Iaculum. Fraxinus ferrata. Belli præauntia. Acies hastæ. Hasta æratæ, acutæ cuspidis. Hasta terribilis, bellica, acuta, prætenta ferro. Peliaca. Pelias, Calydonia. Lancea atrox, improba, crudelis. Transadigens costas. Quæ in intima viscera conditur. Quæ transfigit corpus. Hastile.

LANCEAM VIBRARE.

Certam quatit improbus hastam. Validis ingentem viribus hastam In latus, inque feræ curvam compagibus alvum Contorsit. Tergo sceleratam intorserat hastam. Intorquet summis connixus viribus hastam. Hasta volans noctis diverberat umbras. Validam dirigere hastam. Magnis mittere viribus hastam. Infestam tendere hastam Stridentem eminus hastam Concipit. Infestus subit obvius hasta. Validam vi corripere hastam. Fervidus advolat hasta. Bina manu crispans præfixo hastilia ferro. Sanguinolenta gravi vibrans hastilia ferro.

LANIARE.

* Crudos laniare dentibus artus. Discerpere crudelem in modum. Discerptum late juvenem sparsere per agros. Quid miserum Ænea laceras? Candidos humeros turbare unguibus. Vultur tardus rostro trahit ilia. Avidi canes scindunt ilia perfida. Diripere artus insanis unguibus ora. Laniare unguibus ora, Fœdare pectora pugnis, pedibus uncis eviscerat ales Tityum. Animæ retinacula dilaniat. Mille locis spargi lacerum. Secare ungue rigente madidas genas. Rumpere ungue capillos. Ire unguibus in genas. V. *Cædere.*

LA-

LAPIS.

Lapidum compago. Ossa magnæ parentis. Lapis durus, rigidus, gravis. Qui molli cavatur aqua. Musco circumlitus. Saxum, asperum, solidum, adamantinum.

LAPILLVS, seu GEMMA.

Nobilis, insignis, multicolor. Nitescens, reuirescens. Eoo in æquore. Nitido fulgore coruscans. Nata sub Eois plagis. V. *Gemma*.

LAPIDIBVS OBRVERE.

Obruere sæva saxorum grandine aliquem. Rigido lapidum ictu impetere, & interimere. Hinc atque inde sonat cava tempora saxeus imber circum, & frontem inscribunt fera marmora. Saxea mole obruere. Affligere lapidum imbre. Grandinis in morem porrectis undique saxis pulsare. Saxorum Stephanus grandine pulsus obit.

LARES.

Lares patrii. Qui compita servant, & vigilant nostra semper in urbe Lares. Agri custodes. Dii domestici. Nullus larium timori infernorum.

LATRARE.

Latratus edere ore. Complere, replere, implere latratibus æthera. Dare latratus. Latratu tecta replere. Resonat, insonat latratibus æther. Agros turbare latratu. Sævit canum latratus in auras. Latratibus instare Janitor antro Æternum latrans exangues terreat umbras. V. *Canis*.

LAVARE.

Flumine vivo se abluere. Puro se in fonte lavare. Fonte labra proluere. Artus liquido rore perfundere. Tingere corpus aqua. Mergere corpus aqua. Prolui lymphis. Corpus fluviali spargere lympha. Fontana perluere unda. Tergum dimittere in undas. Sumere aquam. Liquore perfundere. Mergere, immergere corpus aquæ. Conspergere corpus. Corpora tingere superfusis aquis posito velamine. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Multaque aspergine rorant. Oraque suscepta mane laventur aqua. Summa pedum, taloque tenus vestigia tingit.

LAVDARE.

Cœlo laudibus æquare. Ultra placitum laudare. In laudes alicujus insurgere. Ire per laudes alicujus. Insigni laude aliquem ferre. Tollere in astra. V. *Celebrare*.

LAVDARI SAT NEQVIS.

* Nulla cura fandi, nullus labos te celebrare pro merito cantu queat. Non si ipse pater Mæonius resurgat, aut æmulus illius Maro explicet ingenii vires atque aurea scribat carmina, &

& mille veniat musis comitatus. Non te dicere sum potis tuumque nomen perpetuis inscribere fastis? non ego iat memorem virtutis tuæ præconia. Non potes laude ferri ex merito. Quis te extollat in astra nomenque tuum famæ jugalibus evehat? Non est cothurnus aliquis par tuæ famæ. Altius te velim deducere, sed deficiunt vires. Quis te ex æquo dicere possit? Ipse tuarum laudum si præco fias, digne laudabere. Non nisi ore tuo laudari aptè potes.

LAVRVS.

Arbor Phœbi. Arbor Parnassis. Parnassia. Innuba. Perpetuos gerens frondis honores. Appollinea. Phœbea, Triumphalis. Palatina, Grata, Phœbo. Apollini Spectatissima in monte Parnasso. Semper virens. Quæ non carpitur fronde caduca. Servans æternum decus fronde virente. Amica doctis vatibus. Ποιὰ Παρνασσία, herba Parnassia.

LAVS.

Præconia laudis. Laudis summa. Laudis cupido Laudis certamen. Laudis fiducia. Inclyta præconia famæ. Magnum ad virtutem gloria calcar habet. Stimulans generosa pectora. Nescia perpetuæ mortis. Mansura per ævum. Nullo unquam delebilis ævuo. Laus celebris, insignis, magnifica, egregia, eximia, ardua, invidiosa. Egregiam laudem referre. Blandis gaudere magistri laudibus. Non laudis amor, non gloria cessit.

LAVDEM EXPETERE.

Captare famam. Ad laudem rapido contendere cursu. Nomina clara sui tituli affectare. Venari studio laudem, & dubios exposcere honores. Eximio laudum succensus amore. Laudum perculsus amore. Laudum immensa cupido.

LECTVS.

Quassus ab imposito corpore. Lectus sponda pedibusque salignis. Cubile viduum. Strati captata cubilia lecti. Placidi mollia, dulcia strata tori. Thalamus. Cubile. Torus. Grabatus.

LECTVM PETERE.

Procumbere toro. Petere somnum. Ad strata redire. Conscendere cubilia strati lecti. Dare corpora somno. Collapsaque membra. Marmoreo referunt thalamo, stratisque reponunt. Membra locare toro.

LECTO SVRGERE.

Surgere mollibus è stratis. Mollia placidi linquere strata tori. Corripere é stratis corpora, membra, artus. Membra levare sensim vili demissa grabato. Mane levare caput. Consurgere è stratis. E tepido tollere membra cubili.

Frond-

LEDA.

Fecunda, pulchra Mater Helenæ. Nigra conſpicienda coma Quam fluminea luſit adulter ave. Quam plumis abditus albis Callidus in falſa luſit adulter ave. Quæ falſo in gremio credula fovit avem. Cycno decepta. Falſa ſub imagine luſa.

LEGERE.

Verſare avida manu ſcripta. Nocturna verſare manu verſare diurna, Excutere oculis. Excutiens oculis etia noſtra tuis. Oculis animoque legere. Percurrere oculis. *Luſtrare*, pervestigare legendo. *Perlegere* oculis. *Littera* eſt oculos illa morata tuos. Detinuere oculos carmina noſtra tuos. Perlege quodunque eſt: quid epiſtola lecta nocebit? Veterum volvens monumenta laborum. *Μουσῶν ἄνθεα δρέπειν*, carpere Muſarum flores.

LEGERE FLORES & POMA.

* Metere, colligere, capere purpureos flores. Flos demiſſus pollice virgineo. *Legere* violas, & carpere Roſas. Pratorum gemmas, ac lilia pollice rumpere. Vaccinia nigra leguntur. Defringere ab arbore ramos. Uncis manibus maturos decerpere fructus. Frumenta manu capere ſata Fœtus arboris carpere. Implere calathos, & ſinum gemmeis foſculis. Curva decerpere ab arbore pomum Tenui ungue primam roſam deligere. Detrahere rubētia mala laborantibus arboribus. Immitia vellere poma manu. Papavereas comas ungue ſubſecare. Metere pollice florem

LEGES.

Lex ſevera, maligna, injuſta. Lex à ſanguine ducta. Lex aſpera, rigida. Formula legis. Vincula legis. Moderamen legis. Sacratæ ſanctio legis. Vicinæ ruptis inter ſe legibus urbes. Magnis agitant ſub legibus ævum.

LEGEM STATVERE.

Leges dicere, dare, imponere, indicere. Sub leges vocare. Legibus urbem fundare. Per populos dare jura. Pacis dicere leges. * Componere legibus orbem.

LEGEM VIOLARE.

Perrumpere, perfringere legem. Sacrata reſolvere jura. Legum contemnere edicta. A lege recedere. Excedere, negligere legem. * Edicta rumpere.

LEGISLATOR.

Legum juſtiſſimus auctor. *Lator* legum, & legis.

LEO.

Pecus magnæ parentis. Genus acre leonum. *Leo* terribilis, villoſus, rabidus, validus, violentus, generoſus, indomitus, torvus,

trux, fulvus, hirsutus, magnanimus, edens rugitum. Cui domino omnis bellua sese subjicit. Prædam corripiens ore cruento, fremente. Cui rabiem suasit acerba fames. Immane hians, comasque arrigens. Haud ulli dans terga feræ. Concutiens horrendas jubas ore fremente. Quem dare terga neque ira, nec virtus patitur. Iræque leonum, vincla recusantum. *Imperator belluarum. θηρῶν βασιλεύς, Rex ferarum.

LEPIDUS. V. *Iucundus.*

LETHE.

Lethæus liquor. Lethæa aqua, pocula Lethes. Soporifera, secura. Non ego, si biberem securæ pocula Lethes, Exciderc hæc credam pectore posse meo. Hebetans pectora.

LEVIS.

Ponderis, gravitatis expers. Sarcina parva. Levis somnus, fama, hasta, imago, ala, stipula, cervus. Leviores terræ. Levior cura. Levior pluma gratia est. Calamos inflare leves.

LEVIS ANIMO. V *Inconstans.*

LIBER seu CODEX.

*Politus, tersus, ære bullatus, nitens, auro pumicatus, umbilicatus. Diæ mentis opus, quod operosa prælia millies & amplius multiplicarunt, æquoque voraci subduxerunt. ὄργανα Μουσῶν instrumenta Musarum

LIBERALIS.

*Ad præmia velox. Cujus arca munificas largitur opes. *Clau.* Auratos imbres alicui indulgere. Innumeras hominum catervas ditare solitus. Nimbos donorum pluit. Undant populis penates scatent numeribus dextræ. Aurea dona vomens manus illa superabat fluvios Iberos. Extra fortunam est quidquid donatur amicis. Quas dederis solas semper habebis opes. V. *Beneficium conferre.*

LIBERI.

Onus, sarcina uteri. Sanguis. Corpora. Viscera. Pignora. Pars uteri. Pignus commune. Nati communes. Partus, fœtus. Proles. Populus natorum. *V. Filius.*

LIBERTAS.

Maxima, plena pudoris. Libertas sera respexit inertem. In ferrum pro libertate ruere. Sumere vitæ liberioris iter. Dulcis amœnæ libertatis amor. Campo poritus aperto. Libertas nulli vendatur ob aurum. * Copia vel jus vivendi ut velis.

LIBIDO.

Veneris lascivia, nequitia, deliciæ. Confusa voluptas. Nocturna licentia. Libido vetita, fætida, furiosa, inextincta. Brevis & non vera voluptas. Cupido. Ardor. Prurigo. Quæ

vaftavit mœnia Romæ. Qua Græcia verfa jacet. Corpora commaculans, animafque in tartara trudens. Quam ebrietas peperit fœdiffima mater.

LIBIDINIBUS INDULGERE.

Veneris caftra nefanda fequi. Veneris fœdiffima crimina patrare. Pectore polluto maculare caftos mores. Colere, fectari impuros amores veneris. Concitum, percitum effe furenti libidine. Agi vana libidine. Libidine capi, trahi.

LIBIDINOSUS.

Caftra fequens impuræ veneris. Blanda libidine tactus, raptus, Concitus, percitus furenti libidine. Inflatus venas, mentem fæva libidine. Succumbens probrofæ libidini. Quem vana libido agit.

LIBRA.

Pendula æquo difcrimine. Pendula cœleftes libra movebat aquas. Judicis æterni memores, libræque bilancis. Æqua, jufta, anceps, panda, repanda. Trutina, Statera. Lanx. Bilanx.

LIBRI.

Liber cultus excultus, argutus, incultus, honore carens. Securus famæ, plenus nominis, dans auctori nomen. Opus magni mirabile mundi. Volumina culta, erudita, limata, laborata, elaborata, pulvereo tecta fitu. Prognata Minerva dextra. Confpicientia longa tempora genii fui. Quæ per manus feræ pofteritatis eunt. * Politi, terfi, ære Bullati. Auro nitentes. Pumicati. Umbilicati libri.

LICTOR. V. Carnifex.

LIGARE.

Adhibere vincla. Gravibus coercere vinculis. Vinclaque fopitas addit in arca manus. Manus poft terga revincere. Fune brachia alicujus laffare, onerare. Vinculis & carcere frænare. Manicis jacentem occupare. Ferro & compagibus arctis claudere. Stupea vincula collo intendunt. Circumdare vincula collo. Pedes habent vincula. Vincula impediunt pedes. Ecce manus juvenem interea poft terga revinctum corripiunt, fpirifque ligant ingentibus. Contendere tenacia vincla. *Vide Vinculum.*

LILIUM.

Album, candidum, canens, lacteum fragrans, ridens, miro fragrans odore, fplendens candidulo vultu. Pulchre furgens in auras aërei luminis. Vernans aprico campo. Candidius Scythonia nive. Cujus candor habet nivei fimulacra nitoris. Fulvis hærentia virgis.

LIMEN.

Altum durum, rigidum, offensum. primū. In primo limine. Ad oram urbis. Ferrea belligeri compescat limina campi. Reserat stridentia limina consul.

LIMITARE.

Livida me spatio natura coërcuit arcto. Signare, aut partiri limite campum. Terminate imperium Oceano. Gallica certus Limes ab Ausoniis disterminat arva colonis. His ego nec metas rerum, nec tempora pono. Saxum antiquum, ingens campo qui forte jacebat. Limes agro positus, litem ut discerneret arvis. Limitem agere ferro. Hic terminus hæret. Angusto termino excipere.

LIMES.

Longus, spatiosus, rectus, certus, attritus, fixus in agris. Qui tegit certis finibus arva lapis.

LINGUA.

Loquela. Sonus. Radix ultima linguæ. Petulantia linguæ. Assiduo lingua refulta mero. Lingua patria, testificata Deum, modesta, humana, favens, subdola, violenta, hostilis, aspera, vana, falsa, bisulca, vibrata, invida, garrula, retenta metu, suppressa palato. Docta, libera, munere functa salutandi. Sonans eloquium mentis.* Oris sonantis organum. Plectrum palati, & faucium. Interpres animi, enunciatrix sensuum, cordis ministra: præco operti pectoris, vocem ex intimo pulmone adductum formans. Vocalis oti Cymbalum. τὸ τοιμότατον βέλος promptissimum telum.

LIQUEFACERE & LIQUEFIERI.

Chalybs fornace liquescit. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Nix jacet, & jactum nec sol, pluviæque resolvunt. Fundere argentum flammis. Quin labefactatus rigor auri solvitur æstu. Quas nunquam solvere Titan evaluit, fluxere nives. Nives mollit Aquaticus Auster. Sol dissolvit glaciem, & nives radiis tabescere cogit.

LIS. Vide Jurgia. *LITTERÆ.*

Tabellæ. Cera. Charta. Libellus. Notæ. Verba. Opus. Scriptum. Tabellæ properatæ, arcanæ, blandæ, tristes. Difficiles funebria lingua tabellæ. Cera vacua, plena, notata manu, referta notis, conscia mentis. Charta ligata. Libellus tacitus. Notæ blandæ, acceptæ. Verba doctis invidiosa notis. Verbis missa salus. Scripta rata, errantia lituris cæci. Littera peraratа, missa, lecta, læsa lacrymis, humida facta fletu, ministra sermonis, ducta digitis, ducta oculis, ferens salutem, pressa articula labente, notata manu Græca, furtivæ conscia mentis. Cum charta dextra locuta est. Littera incerta tractu. Signa dextræ. Arcana notis feruntur.

LITTERIS MANDARE.

Mandare libello. Chartis verba notare piis. Reddere verba notis. Committere litteris, vel ceræ. Signare arcana libello.

LITTERIS OPERAM DARE.

Colere Musas fervidiore cura. Sudare vigili studio in artibus ingenuis. Frequentare assidue Musarum sacra. Nunquam frena remittere studiis. Invigilare choris Pierii. Sudare per artes Palladias. Colere sacra doctarum sororum non segni pectore. Addere nocturna tempora studiis diurnis, & satis facere Musis sedulitate. Ingenuis artibus vacare. Intendere animum studiis. Annos consecrare musis. Musarum se includere ludo. Castis musarum choris vacare. Me in suum furtim Musa trahebat opus. Studiis teneri. Studiis vitam agere Studia tentare. Redire cum literis in gratiam. Reverti ad musas, ad numeros. Retentare studia. Pectus, animum colere per artes. Exercere, tractare artes. Dare tempora studiis. Militare in castris Musarum.

LITTERAS SCRIBERE.

Exarare notas. Notare chartam digitis. Facere litteram. Deducere notas, litteras. Perarare literam. Dare tabellis verba ferenda.

LITTUS.

Portubus orbum, opertum alga, curvum, sinuosum, spumosum, resonans, und sonum, naufragum. Ripa obliqua arenosa, viridissima gramine. Fremens, crepans undis. Quam plurima herba pubescens coronat, *Ora extrema. Littore in extremo. Gremium telluris ad undam. Margo virens fluvii. Continentis ora summa, quam petulans unda ferit Neptuni.

LIVOR.

* Livor iners vitium. Livor est addita labes claris virtutibus. Non læditur Heroum soboles invidia. V. *invidia*.

LONGUS.

Hoc longa referre mora est. Non longo distant cursu. Nec longis inter se passibus absunt.

LOQUAX.

Multiloquus. Nugax. Garrulus. Liberioris linguæ: Non tenens linguam. Varias meditans voces.

LOQUI,

Solvere, resolvere ora. Uti verbis, Fari, Dicere, Verba habere, facere, Ferre, Proferre, Dare, Reddere, Edere, Promere, Peragere, Fundere, Effundere, Jacere, loqui, jactare, ~~dicere~~, concipere, spargere, depromere. Loqui dictis. Proferre ore tremente

mente sonos. Dare ore loquelas. Implere sermonibus aures. Rumpere silentia voces. Effundere pectore voces. Imo pectore rumpere voce. Edere alicui ore priore sonos. Addidit hæc dictis altera verba tuis. Dimovit talibus ore sonis. Cum dare non possem munera, verba dedi. Talia non tacito verba dolore dedit. Vultum demissa profatur Dido. Ait, Infit.

LOQVI BLANDE.

Mira gratia manat ab ore loquentis. Fundere dulces ab ore sonos. Pectora mulcere loquendo. Ducere corda artifice sono. Eloquii grata verba movere sono. Dulce nectar fluit ab ore suavi. Fari dictis amicis. Suada in ore sedens blandis aspirat honorem labris. Lingua facunda madet hyblæo liquore.

LOQVI INSOLENTER.

Memorari ore magniloquo. Magna, violenta loqui. Loqui superba. Dicere magnificum. Fortia verba cadunt. Ampullari. Ampullatur in arte. Projicit ampullas & sesquipedalia verba.

LOQVI FRVSTRA.

Dare inania verba. Frustra os solvere in verba. Verba irrita feruntur vacuas per auras. Incassum fundere voces. Frustra voces jactare vacuas ad auras. Inanes fundere sonos. Perdere frustra verba non proficientia. Venti verba ferunt. Dicta evanescunt æthereas per auras. Frustra eloqui verba levibus auris.

LOQVI LATINE.

Latio reddere verba sono, Ausonum lingua loqui. Ausonio Latio, ore loqui. Vti sermone Latino.

LOQVI PER SIGNA.

Loqui signis, nutu, digitis, notis, supercilio. Signa dare supercilio. Verba dissimulare notis. Componere notas. Solicitare. Referre notas. Excipere notas. Addere verba notis. Ducere notas. Nutus conferre loquaces.

LOQVI SVBMISSE.

Vocibus hiscere raris, Exiguo murmure verba loqui. Exiguo dicere verba sono. Summo vix hiscens pectore fatur. Dicere parvo murmure.

LVCIFER.

Vigil, albus, clarus, nitidus, roseus, rutilans, serenus, almus. Sacer Veneri Nuncius, socius, prævius auroræ. Prævia stella auroræ, Portans, promens Eoo ab axe diem. Solis prænuncius. Qui vocat auroram. Cœlo nitidissimus alto. Albo clarus equo. Qui cœli statione novissimus exit.

LVCINA DEA FICTA.

Diva potens uteri. Principium quæ Dea lucis habet. Gravidis facilis Lucina puellis. Quæ voto parturientis adest. Laborantes utero miserata puellas.

LVCRETIA.

Pudica, infelix. Animi matrona virilis. Castaque miretur Lucretia nobile factum.

LVCTARI.

* Corpora dura exercere palæstra. Inter se adversis cornibus hœdi luctantur. Exercere palæstras oleo labente. Contendere lucta. In fulva luctari arena. Conferre pectora luctantia pectoribus arcto nexu. Adductis nervis humi prosternere membra pressa nititur, inflantur sanguine venæ, creber anhelitus quatit artus.

LVCTVS.

Æger, acerbus, conficiens, macerans animos, corda. Rodens præcordia. Mordens animos. Crucians pectora. V. *Dolor.* V. *Tristitia.*

LVDERE, *pro* CANERE.

Pellere, pulsare fides. Responsuram solicitare lyram. Retinere aliquem lyricis modis. Obloquitur numeris septem discrimina vocum. Nunc niveis digitis, nunc pulset pectine chordas. Arguto quidquid murmure dulce loqui.

LVDI.

Certamina. Spectacula. Ludi celebres, theatrales, solemnes.

LVDIMAGISTER.

* Moderator vagæ juventæ. Clamosus magister. Blandi doctores. Qui tredunt pueris elementa prima. Pædagogus qui agit impube vulgus. Ludimagister parcens simplici turbæ. V. *Docere.*

LVDOS FACERE.

Dare spectaculum. Ludis celebrare, concelebrare diem. Edere. exhibere, instituere, celebrare ludos. Variis celebrare solemnia ludis.

LVDVS.

Gratus, lepid', dulcis, lætus, placidus, jocosus, virgine'. Lusus blandus, suavis, inanis, præbens semina nequitiæ.

LVDO VACARE.

Lusu perdere tempus. Posthabere seria ludo. Ducere diem ludo. Non incidere ludum. Non prohibere animos inani ludo. Æquare nocti ludum. Contendunt ludo, & fulva jactantur arena. Lusibus exercere membra. Advertere ingenium lusibus.

LVGERE & MOERERE.

Luctibus, plangoribus indulgere. Luctibus intentum esse. Gerere luctifico corda plena dolore. Ingenti turbari corda dolore. Vultus condere luctu. Luctu squalere. Dare in luctus animum. Luctibus tabescere. Deficere ingenti luctu. Incumbere dolori. Luctu omnia sunt plena. Totum se in luctum solvit acerbum. Resonans latè plangoribus ædes. Complere

ululatibus

ululatibus auras. Diverso miscentur mœnia luctu. Motoque immugit regia luctu. Implentur querulis ululatibus auræ. Crudelis ubique luctus ubique pavor,& plurima mortis imago. Lamentis gemituque, & fæmineo ulvatu Tecta fremunt,resonat magnis clamoribus æther. Laniare animum doloribus. Cædere,tundere pectora palmis. Scissis exululare comis. Lacerare,genas,ora. Fœdare vultum. Sauciare genas unguibus, ora Pectora nunc fœdans pugnis,nunc unguibus ora. Rumpere,laniare, lacerare, scindere, abscindere, dripere vestes. Solvere,rapere capillos,comam.

LVNA.

Cynthia. Phœbe. Dictynna Delia,Hecate. Proserpina, Trivia. Diana. Soror aurea, pulcherrima Phœbi. Nitidi soror æmula Phœbi. Tithonia conjunx. Tithoni fulgida conjunx. Dea regens,moderans nocturnos equos. Tacitæ noctis moderatrix. Soporiferos radios niveis bigis vehens. Latonæ filia. Latonia,Luna aurea,cādida,purpurea, nitens, nivea,argentea,sanguinea,noctiluca,globosa,rosea,instabilis,noctivaga, cornigera. Latois dividua. Perpetuo varians sua cornua. Perlustrans quotannis duodena signa. Nativa luce carens. Orbis lunæ. Facies,imago vultus lunæ,Lumina lunæ. Motus lunæ,Lunares currus. Lunæ radii. Ignes noctis. Orbita lunæ. Menstrua luna morituris sedula luminibus. Luna pleno orbe. Dimidiæ cornua lunæ. Cornua lunaria. Rutilantis,lunæ lampas. Lucens lunæ globus. Jubar lunæ Splendentia,radiantia, fulgentia,rutilantia, micantia,flammantia, nitentia,pallida, cornua lunæ. Lucis habens usuram à lampade Phœbi. Per amica silentia lunæ. Multo manifesti lumine, qua se plena per insertas fundebat luna fenestras. Et lunam in nimbo nox intempesta tenebat. Nox erat,& cœlo splendebat luna sereno Nocturnæ forma Dianæ. Si crescit, minor est,major, si contrahit orbem. Jam novies erat orta soror pulcherrima Phœbi, Denaque Luciferos luna premebat equos. Tres aberant noctes, ut cornua tota coirent, Efficerentque orbem. Juro ante reversurum quam luna bis impleat orbem. Luna quater latuit, toto quater orbe recrevit. Luna quater junctis implêrat cornibus orbem. Sexta resurgebant lunaria cornua lunæ. Septima jam plenæ deducitur orbita lunæ. Orbe resurgebant orientis cornua nono, Perque novem erravit redeuntis cornua lunæ. Annus erat, decimum cum luna receperat orbem. Luna novum decies implêrat cornibus orbem.

ὀφθαλμὸς νυκτὸς, oculus noctis ἄστρων βασίλεια regina astrorum.

LVN-

LVNÆ ECLIPSIS

Obſcuris luna laborat equis. Cynthia abdita latet velato vultu. Lunæ lumen obruitur. Cynthia obruitur tenebris atræ caliginis. Luna mœſto dolet tecta vultu. Denſis tegit ora tenebris. Luna tecta parte ſui nitidum contriſtat Olympum. Involvit terræ captam nox humida lunam. V. *Eclipſis.*

LVPVS.

Bellua vaſta. Raptor. Vaſtator Ferus ore cruento. Solitus ire in pavidum pecus. Circumiens oves. Canis fulvus, montanus, tacitus, rapax, avidus, infeſtus, inſatiabilis, immanis, fremens, cupidus cruoris. Prædator triſtè ſtabulis. Inſidiator. Inſidians ovili. Gregibus nocturnis obambulans. Dulcedine cruoris inſectans oves. Pecoris lupus expugnator opimi. Rapax ſtimulante fame, cupiduſque cruoris. Incuſtoditam captat ovile lupus.

LVX. LVCERE.

* Lumen. Jubar. Radius, Splendor. Æthera. Micat inter omnes Julium ſidus. Lucet velut inter ignes luna minores. Eſt pellucidior vitro. Splendet Pario marmore purius. Luce pyropum ſuperat. Purius argento radiat quod ab arte politum. Radios puros jaculatur. Non ſic Hyperionis orbis nubibus abductis ſplendet. Lucem ſub limina jactare. Nulla gemmarum ſic lucet. Oppoſita ſpeculi refertur imagine Phœbus. Edere flammam ingentem. Diſpergere rutilam lucem. Coruſcare. Tenebras ſerena luce ſecare. Tranquillo pellucent ſidera ponto. Fulgurare. Simili coma fulgurat aſtro. Non trium tantùm Phœborum ſit jubar.

LYCAON.

Tyrannus. Arcas. Inhoſpita tecta tyranni. Sanguine gaudens. Irridens pia vota. Rex malus eſt, ut Buſiris ſævuſque Lycaon.

LYRA.

Teſtudo. Chelys Cythara Barbitos. Plectra, Fila lyræ. Canor lyræ. Cantus lyræ. Lyra percuſſa, mœſta, muta dolore. Curva, dulcis, dulciſona, vocalis, ſonora, Threicia. Claria. Phœbea, Pindarica, Aonia, Auſonia. Æmonia, Æolia, Apollinea, Orphæa, Amphionia, Aganippæa. Movens, trahens ferrea, ſaxea corda. Mulcendis auribus apta. Alliciens, mulcens corda. Fugans, pellens curas. Μήτηρ ὕμνων, mater hymnorum.

LYRA CANERE.

Fila lyræ docta ſollicitare manu. Argutæ tangere fila, plectra lyræ, Pulſare, movere, percutere lyram. Sumpta pauca referre lyra. Icta ſuos reddit pollice chorda ſonos. Sonante miſtum tibiis carmen lyra. LYRI-

LYRICUM CARMEN.

Numeri, soni, modi lyrici. Blandissima carmina. Carmina dispositis nervis juncta. Numeri flebiles. Barbitos faciens ad lycrymas.

M.

MACER.

Macies obduxerat artus. Horrida vultum deformat macies. Macie confecta suprema. Ignoti nova forma viri miserandaque cultu. Macies adducit cutem. Macies pallentes occupat artus. Pallor in ore sedet, macies in corpore toto. Vix habeo tenuem quæ tegat ossa cutem. Jejuna lacertos exedit macies. Macie peresus. Macie tenuata armenta. Macie turpatus. Turpi macie deformatus. Deficiens vix trahit ossa cutis.

MACIES.

Horrida, jejuna, gracilis turpis, ægra, squalida, sterilis, deformans vultum. Ossa renudans. Sævis comes addita morbis. Consumens artus. Attenuans artus duro languore solutos. Mollibus exiccans ossa medullis.

MADEFACERE.

Caput fontana spargere aqua. Perluere rore manus. Dulcibus idcirco fluviis pecus omne Magistri persundunt, udisque aries in gurgite villis Mersatur. Certatim largos humeris infundere rores. Candida permulcens liquidis vestigia lymphis. Celeres nec tingeret æquore plantas. V. *Lavare.* V. *Abluere.*

MÆCENAS.

Eques Hetrusco de sanguine regum. Nec sic Thuscus eques vates amplexus amœnos.

MAGI *seu* TRES REGES.

Eoi venêre magi, Aurum, Thus, Myrrham. Regique, Deoque, hominique dona ferunt. Aurea nascenti fuderunt munera Regi. Thura dedere Deo. Myrrham tribuere sepulchro.

MAGIA.

Magicum os. Magicæ potentia linguæ. Magica arma. Magicæ artes. Fraudes Magicæ, vel Magæ. Carmen Magicum, auxiliare. Certamina Musæ magicæ, Ministerium magicum. Auxilia magica. Artes Ææ, Carpathiique senis. Secretæ artes. Hecateidos herbæ, succi. Hecateia carmina. Gramen Lethæi succi. Herbæ cantatæ. Vox Thessala. Carmina Cytæa. Medeæ gramina cocta manu. Carmen infame. Herbæ pollentes.

MAGIS.

MAGISTER. V. *Ludimagister.*

MAGISTRATUS.

Celebris, insignis, præclarus, populos lege gubernans. Cui incumbit populi cura paterna sui. Puniens malos, Defendens bonos. Cui imperii commissa potestas. Sustinens vicem summi Dei.

MAGNIFICARE.

Aliquem non fastiditis annumerare viris. Extollere evehere, efferre laudibus. Super astra ferre laudibus. Cantare, Celebrare, prædicare per orbem. V. *Celebrare.*

MAGNUS. V. *Altus.*

MAGUS. V. *Incantare.*

MALUS. V. *Iniquus.*

MALUM.

Mala Trojanis non leviora malis. Malorum summa, series, novitas moles, levamen. Malum perpetuum, humanum, non leve, potentius arte, fatale, funestum. Invigilare malis. Malis onerari. Et mala vicini pecoris contagia lædunt. Veterum malorum supplicia expendunt.

MALUM *seu* POMUM.

Rotundum, fragrans, redolens mire, agreste, dulce, pendulum, maturescens, cereale. Musteum, ramis pendens, moris ramis recedens. In patulis canistris redolens. Premens, gravans pondere ramos suos. Quod novus educat annus. Effigies mali. Autumni pondus. Fœtus arborei. Dempti ab arbore fœtus. Pomum putre, maturum, durum, acerbum, putridum. Mensis non interdicta secundi.

MANE.

Aurora exurgente. Sole exoriente, emergente ex Oceano. Primo Eoo. Veniente die. Mane novo. Aurora rubente. Cum primum albescere lucem cernimus. Cum surget dies primo Eoo. Ubi lux rediens fugat tenebras. Cœlo cum primo Lucifer alto evocat auroram natalibus undis. Aurora referente lucem. Surgente die. Cum lucifer exit aquis Eoi. Ubi aurora fulgens croceo velamine linquit oceanum. Cum tremulum incipit albescere cœlum, & brevibus nox humida transfugit alis. Modo facta crepuscula terris. Mox ubi se nitido sol aureus extulit ortu. Ortus erat summo tantummodo margine Phœbus.

MANE & VESPERI.

Veniente & fugiente die. Manè novo, & vespere seu propria tellus absconditur umbra, seu Phœbus h..u um rosea luce revisit. Seu se tenebris nox induit, seu dies refundit lucem auream. Seu lux radios micante, seu nox tenebras fundat

opacas. Seu Sol Eoa luce terras purpuret. Seu nox tenebris obruat.

MANIFESTARE.

*Prodere, apperire, certis docere signis. Indicium facere. Pandere. Causas, & signa docere. Tum vero manifesta fides. Danaumque patescunt Insidiæ. Sacrata resolvere jura. Arcanum consilium retegere jocoso Lyæo. Pandere res caligine mersas. Ordine singula pandere. Revelare. Fert animus expromere rerum causas. Effare, & pande quodcunque est mali.

MANUS.

Digiti artus pro manu. Dextera, dextra, læva, sinistra. Pondere lassæ catenæ. Post terga retortæ. Manus lanifica, artifex, falcifera, sceptrifera, infecta cæde. Congruens & variis artibus apta. Palma tenella, mollicula, avara. Uncæ manus & pallida semper ora fame. Fœdare ora pugnis. Dexteram labenti tendit inertem. ὄργανον ὀργάνων, instrumentum instrumentorum. Corporis scutum. Soror dextræ, *id est*, læva manus.

MANUM DARE.

Jungere manus. Dextram committere, conjungere dextras. Complecti, prehendere dextram. Congressi jungunt dextras. Tendere manum. Dare dextram.

MARE.

Æquor. Pontus. Fretum. Sal. Salum. Altum. Profundum. Oceanus, Nereus. Amphitrite. Pelagus. Undæ. Aquæ salsæ. Gurges. Neptuni unda. Ceruleæ aquæ. Neptunia arva. Campus aquarum. Campus liberioris aquæ. Æquoris unda. Aquæ æquoreæ. Æquora medias cingentia terras. Mare vastum, magnum, latum, immensum, indomitum; Stridens refluentibus undis. Tumidis fluctibus agitatum. Æstuans rapida procella. Gurges cæruleus, vastus. Immensa licentia Ponti. Ponti tristis imago. Pontus gelidus, ustus frigore, duratus frigore, glacie concrescens, tumens, tumefactus, asper, sævus. Vehi per vada cærula tractusque maris. * αὐλὴ Ὠκεανοῖο, aula Oceani. Reciprocum mare.

MARE COMMOVERE.

Movere, commovere freta. Concitare aquas maris. Freta miscere, exasperare, jactare. Agitare fluctibus æquor. Turbare mare. Resonantia, indignantia freta excitare.

MARE QUIETUM.

Tranquillum, compositum, tacitum mare. Freta stantia. Pax maris. Æquora non concita vento. Mare non albens spumis. Æquora tuta silent. Placidum ventis stat mare. Stratum

tum sflet æquor. Sæva quièrunt æquora. Pelagi cecidit fragor. Mare serenum, placidum. Subsidunt undæ, tumidumque sub axe tonantis Sternitur æquor aquæ. Fugiunt vasto æthere nimbi.

MARE RUBRUM.

Unda maris Erythræi. Purpureum mare. Flumina rubra liquidi maris. Purpurei vada ponti. Ruber gurges. Freta rubri æquoris. Littora rubra arenosi maris.

MARE TURBATUM.

Mare turbidum, impetuosum, agitatum, indignans, sonans, fluctibus horrens, insanum, commotum, excitum, triste, stridens, furens, minax, horrisonum, altisonum, sollicitum refluentibus undis. Æquora vento concita. Turgida unda vesani maris. Æquora quassa valido tridente Neptuni. Infesta pelagi rabies. Magno miscetur murmure pontus. Freta ponti incipiunt agitata tumescere. Venti volvunt mare, magnaque surgunt æquora. Exultant vada, atque æstu miscentur arenæ. Miscent se maria, & nigræ tolluntur arenæ. Vento turbantur arenæ, & veniunt ad littora fluctus. Ponto sonat unda refuso. Indignatur magnis stridoribus æquor. Clauso fit gurgite murmur. Incubuêre mari, totumque a sedibus imis. Una Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis Africus, & vastos volvunt ad littora fluctus. Assiliunt imi fluctus a gurgite ponti. Mox remeat gurges, tractoque relabitur æstu. Fertque refertque fretum. Fervent spirantibus æquora ventis.

MARINUS DEUS, NEPTUNUS.

Æquoreus Deus. Rex Pelagi. Rector maris. Jovis frater qui regnat in æquore. Jovis frater tumidis qui regnat in undis: Rector pelagi tricuspide telo. Cui æquora sorte tradita. Neptunus vasti cui parent æquora ponti, Et quidquid magni continet unda maris. Neptunus motor aquarum. Ambitamque suo circumdat in æquore terram. Deus qui concitat æquore terras. Qui terras gurgite quassat. Qui quatit immanes fluctu telluris arenas. Qui imo ciet æquora ponto. Qui vastas aperit Syrtes, & temperat æquor. Saturnius domitor maris. Cui æquora curæ. Concita qui ventis æquora mulcet. Æquoreas qui cuspide temperat undas. Liquidus Deus. Deus Tænarius. Neptunus tridentifer. Nereus cæruleus, grandævus. Qui numen habet maris. Cui imperium est pelagi. Ceruli numen ponti.

MARITARE, seu MATRIMONIO jungere.

* Connubio, vel conjugio jungere stabili, & propriam dicare.

care. Jugare. Vinculo sociare jugali. Iungere toros. Face solemni conjungere. Connubio sociare natam. Filiam jungere viro. Iuvem castam donare puellam. Tædas celebrare jugales. Nuptam marito dedere. Tradere viro. V. *Conjugium.*

MARS.

Mavors bellicosus, rigidus, impavidus, ferox, ferus, armiger, armipotens, ultor, bellator, bellipotens, terribilis, sanguineus, armisonans, magnanimus, furibundus, fremebundus, furiosus, belliger, pater armorum, quatiens arma, torquens hastam, sæviens invictus in armis. Galea rutilus, cristisque comatus. Bella ciens. Concitans tubas, & tympana. Bellis & sanguine gaudens. Dulces animas miseris mortalibus auferens Gaudens letiferas habere manus. Qui nequit rabiem satiare nefandam. Dominans intra muros & extra. A quo hoste nullus locus tutus remanet. Non thalamis, non sanctis aris abstinens. Secum mala multa trahens. Bella nefanda ciens. Belliger armorum pater. Arbiter armorum. Genitor. Gradivus. Gradivus magnus. Genitor Quirini. Sanguinis auctor Romulei. Insano Veneris turbatus amore. Geticis qui præsidet arvis. Quem juvat clamor bellicus. Amor duri Martis in armis. Tela inter media, atque aversos detinet hostes. Dubius Mars regnat in armis. Adverso Marte Latinos defecisse videt. Marte secundo, æquo geruntur prælia. Sævit toto Mars impius orbe. Fera Martis sidera. Martis rapacis stella. Qui sub Iove sedem habet. Infœlix cœli sidus. Mavortius ignis. Feri rubicunda incendia Martis.

MARTYR.

Sanguine confirmans dogmata vera suo. Qui patitur pulchram Christi pro nomine mortem. Sanctam affert martyriicui mors extrema coronam. Pro Domino verbo tristia fata ferens. Ponens vitam pro Dei verbo. Occumbens leto pro sancto nomine Dei Fundens læta morte innocuum cruorem pro nomine Christi. Profundens Christi propter pia dogmata vitam. Qui sanguine fuso pulchra trophæa fert. Projiciens animam sanguine fuso veræ religionis amore. Merens sanguine fuso per tristia funera æternam palmam. Qui Christum impavidi quondam cecidere professi.

MATER.

Parens. Genitrix. Nati favore digna. Natæ studiosa. Sæva in natum. Pia, bona, casta, pudica, chara, dulcis, fœlix, fœcunda, conspicienda, digna, viro, nato. Dulce caput. Sobolis oblivisci nescia. Gestans sua chara pignora sinu. Gerens in sinu puerum dulce onus. Alens infantē grata ope tepidi lactis. Conformans primo cum lacte murmura prima linguæ pueli sui. Alumna.

MATERIA.

MATERIA.

Jocosa, ingeniosa, apta numeris. Conveniens modis. Fœlix in carmina. Non mihi materiam Romam negat. Materia vires exuperante meas. Jacet omnis ad undam materies. Propositum. Argumentum.

MATRIMONIUM. V. *Conjugium.*

MATRONA.

Animi matrona virilis. Pudica, docta, rara, temeraria, studiosa sinistri.

MATUTINUS. V. *Mane.*

MAXILLA, MALA.

Genæ molles, teneræ, decoræ, venustæ, purpureæ, pubescentes, roseæ, lacteolæ, coloratæ, blandæ, blandidulæ, certantes rosis, purpureæ, & lactis aspergine tinctæ. Quibus blanda est gratia. Quas mira gratia commendat. Madidæ fletibus. Sectæ ungue.

MEDEA.

Fallax, impia, scelerata, despecta, Æetias. Æetis, Colchis. Phasis, Phasias. Aëtæ filia. Uxor Jasonis. Quam puppe avexit Jason. Colchorum regina. Barbara, venefica. Barbara pellex. Filia misero acerba parenti. Pulsa domo Æsonia. Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros corpus, Nece natorum sanguinolenta. Virum ulta per natos. Ææa puella. Iram quæ matris natorum cæde piavit.

MEDERI. V. *Morbo mederi.*

MEDIA, NOX.

Mediæ tempora noctis erant. Noctis erat medium. Prima quies medio jam noctis ab actæ Curriculo expulerat somnum. Nox ubi jam media est, somnoque silentia præbent, Et canis, & variæ conticuistis aves. Cum lassa quiete cuncta jacent media. Jam mediam nigra carpebat nocte quietem. Iamque ferè mediam cœli nox humida metam Contigerat. Torquet medios nox humida cursus. Orbem medium nox acta subit. Cum nox medium spatium conficiet horis. Nox intempesta.

MEDICINA.

Ars Phœbea, Apollinea. Machaonia. Succi Machaonii. Opes Pæoniæ. Ars Pæonia. Ars medica. Ars medendi. Artes medentum. Validum Appollineæ medicamen prolis.

MEDICINAM ADHIBERE.

Ægro medicas adhibere, applicare manus. Medica reficere corpora lęsa manu. In melius restituere vires collapsas arte Pæonia. Levare malum Apollinea arte.

MEDICVS.

Medens. Ferens opem ægræ. Medicæ manus. Artifex morbi. Medicus, fidus, doctus, expertus. Peritus in arte medendi. Sciens depellere morbos. Tenens mederi morbis. Vires in pristina tollens. Medicam opem ferens languentibus ęgris. Restituens lapsas in pristina vires. Medicaminibus depellens morbos. Dans docta pocula mista manu. Ægro pellens è corpore morbos. Corpore ab ægroto properantia fata repellens. Excultus Pæonia per artes. * Est flos, est princeps, medici chori. Medicorum nati. Galeni propago.

MEDIOCRITAS. V. *Modus*.

MEDVSA.

Forma, ora *Medusæ*. Os *Medusæum*. Vultus *Medusæ*. Squallentia ota *Medusæ*. *Medusæi* monstri torva guttura. *Gorgonis*. *Phorcynis*. Nexa comas angue. Nexis angue comis. Volucris mater equi. Cephenum multos quæ dedit una neci.

MEL.

Flavum, aureum, dulce, purum, aëreum, redolens, cereum, pingue, nectarium, Himertium, Hyblęum, Gnosium, Atticum, Calydneum. Nobile nectar apis. Redolens thymo Positum in ceris. Thymi redolentia flore. Cerea dona. Aërei mellis cœlestia dona.

MEL CONFICERE.

Cogere spumantia mella pressis favis. Stipare liquentia mella. Mella tenacia fingere. Stipare favos dulci nectare. Fingere pressum opus subtili nectare. Nectare stillante favos stipare. * Mellificare. Aërei mellis cœlestia dona parare. Dulci distendere nectare cellas. Apis dulci melle complet favos. Mella in ceris Attica ponit apis. V. *Apis*.

MEMINISSE. V. *Recordari*.

MENELAVS.

Atrides minor. Nuptæ repetitor ademptæ. Cui pia militiæ caussa puella fuit.

MENDICARE.

Exiguæ petere æra stipis. Æra ore tremente stipis exiguæ rogare. Mendicare vilia scruta inopis cibi. *Cogere ostiatim stipem.

MENS.

*Cognata cœlo. Vivida. solers, ignea. Sancta proles ætheris. *V*. *Animus*.

MENSA.

Orbis mensæ. Mensa dapum vario pondere titubans. Lautis mensa parata cibis. Lautos suppeditans prodiga mensa cibos. Quam gravant Cerealia munera. Quam decorat dulce Falernum. Epulis onerata, gravata.

MENSAM PARARE.

Instruere mensam dapibus, cibo, epulis, dulcique falerno. Onerare, gravare mensam epulis. Mensis imponere cibos. Extructæ dapibus mensæ, nec egenæ tostæ frugis.

MENDACIUM.

Vanus sermo. Vana verba. Vox vana, ficta, linguæ mendacia ficta. Linguæ gratia ficta. Mendacium turpe, subdolum, impudens, fallens. Fabulæ vaniloquæ, aniles, futiles, ineptæ, fictitiæ, commentitiæ. Stropha, Impostura. Sycophantiæ oris.

MENSIS.

Menstruum tempus. Ergo ubi Iane biceps longum reseraveris annum, Pulsus & à sacro mense December erit. Alter agebatur post sacra jugalia mensis. Luna dabit menses, peragunt quod menstrua cursum. Menstruus cursus. * Cornua cum lunæ pleno semel orbe coissent. Luna semel orbe recrevit. V. *Luna.*

JANVARIVS.

Prima dies anni nostri. Mensis Iani. Dux mensium. Servans nomen vetusti Jani. Amans victum tepidum gratumque liquorem, quo puro sanguine corpus alat. Quo vena secta nocet; sed balnei labores prosunt.

FEBRVARIVS.

Mensis cui fecerunt februa nomen. Febris habens nomen & lenta febre timendus. Mensis feralis, glacialis, horridus. Proximus Jano. Qui sequitur Janum. Reliquis mensibus impar. Februus est brevis, at sociorum pessimus idem.

MARTIVS.

Martis mensis. Signatus nomine Martis. Mensis Martis de nomine dictus. Quo sectio venæ sæpe nocet.

APRILIS.

Mensis ab aperto tempore dictus. Aprilem Veneri sacrum fecere Quirites. Mensis quartus. Veneris mensis. Cythereius mensis. Et vatem & mensem scis venus esse tuos. A venere hic magna descendit origine mensis.

MAIUS.

Viridi gramine lętus. Depingens vario flore solum. Maius vernans, blandus. Cum tellus gramina promit & herbas, Cum tepet apricus Zephyris spirantibus aer, & candida formosi tempora veris eunt.

IVNIVS.

Mensis Junonius. A Junonis nomine nomen habens Quem pulchra Jovis conjux sibi vendicat. Juvenum de nomine dictus. Quo solis equi peragrant sidera cancri.

JVLIVS.

Quintilis mensis. Quem patres dixere Quintilem. Movens ortus æstivos. Quo Iulius cœpit haurire auras vitales. Percoquens uvam flaventem.

AVGVSTVS.

Sextilis. Cæsare ab Augusto ducens sua nomina. Quo Sol rapidis urit equis Nemæi terga leonis

SEPTEMBER.

Quo fæto de palmite poma nitent. Optatum referens rapido lenimen in æstu. Quo presso vescendum lacte capræ. Redolens vinum, & aromata curans.

OCTOBER.

Mensis quo pede sub nudo dulcia musta fluunt. Quo Pleias surgit cardine Eoo, & orto se um trahit autumnum.

NOVEMBER.

Mensis quo tristis hiems incipit sævire, Portans brumam.

DECEMBER.

Gelido stridore ingruens. Spargens nivem multam. Mensis Neptunius.

MENSVRA.

Modus. Modulus. Iustum præterit ira modum.

MENTIRI.

Vanas pro veris fundere voces. Mendacia verba loqui. Gutture vaniloquo jactare mendacia. Exercere mendacia lingua leni, vana. Addere mendacia culpæ. Mendacia fingere. ψευδῶν συγκολλητὴς, mendaciorum conglutinator. Ementiri. Falsum dicere.

MERCATOR.

Impiger, avarus, avidus, vagus. Lucri cupidus. Lucro inhians. Extremos currens ad Indos. Per mare pauperiem fugiens, per saxa, per ignes. Sua commoda quærens, spectans. Congerens divitias avido quæstu. Se pelago lucri causa committens. Ter & quater anno revisens æquor Atlanticum. Longis quærens compendia terris. Chinarum petens nobile regnum, & Pervanos ac Calecutios tractus.

MERCES.

Magna, mutanda. Merces officii. Plenior officio. Labore minor. Animum præsenti pignore firmans, præmium magnum, largum, meritum, debitum, sufficiens.

MERCES.

Externæ. Quas dives Panchaia mittit. Eoæ gazæ. Orbis novi munera.

MERCVRIVS.

Ales. Alipes, pacifer, caducifer, nuncius, Deus Arcadiæ. Cyllenius,

Cyllenius, Atlantes, Nepos Atlantis. Jove natus. Maja creatus. Pleiade natus. Quem lucida partu Plejas est enixa. Quem peperit magno lucida Maja Jovi. Atlantida Maia natus: Quem montibus olim Edidit Arcadiis Pleïas una Jovi. Atlantis magni Pleïonesque nepos. Qui jussa per auras Verba patris portat. Pacis & armorum, superis, imisque Deorum Arbiter. Actus velocibus alis. Alato qui pede carpit iter. Æthereum volucri qui pede carpit iter. In cujus digitis est aurea virga. Venerandus virga potente. Inventor curvæ fidis auribus aptus. *Cyllenia proles. Interpres divûm. Deûm latrator Anubis. Animas qui evocat orco, & alias sub tartara mittit. Qui pedibus talaria nectit. Paribus nitens Cyllenius alis. Penniger Arcas. Deus aliger. Atlantius Hermes. Ales Mænalius. Cyllenides. Talariger, Majugen, * γλώσσης ἡγεμὼν, Dux linguæ.

MERERI.

Merito dare præmia palmæ. Morte minor culpa mea est. Meriti tanti non immemor unquam. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos exigat. Cui præmia debentur ingentia. V. *Præmium.*

MERETRIX.

Puella vulgaris. Turba meretricia. Certo cuivis mercabilis ære. Turpi fornice latens, latitans. Opes corpore quærens. Cujus oratio est dulcior Hyblæo melle. Gressibus incertis errans à recto tramite vitæ. Quolibet incautos flectere docta viros. In scelus, & quodvis turpe opus ruens. Fucatis quæ fallere docta dolis. Ratio corde gerens. Illecebris quæ fallit amantes. *Lupa, Dulcis animæ pestis.

MERGERE. V. *Immergere.*

MERIDIES.

Medias sole tenente vias. Aut plus, aut medium sole tenente diem. Æstus erat, mediamque dies exegerat horam. Iamque ferè medius Titan venientis & actæ Noctis erat, spatioque pari distabat utrimque. Dum calet & medio sol est altissimus orbe. Iamque dies medius tenues contraxerat umbras. Inque pari spatio vesper & ortus erant. Et sol ex æquo meta distabat utraque. Sol medium cœli conscenderat aureus orbem. Roseis aurora quadrigis. Jam medium æthereo cursu trajecerat axem. Medios sole secante dies. Cum medio sol splendet Olympo. Sol furit, estque medio æstu insanissimus.

MESSIS.

Humus resecanda falce. Area dives. Messis gravida, larga, uber, opima, copiosa, frugifera, fertilis, pinguis. Maturis dives aristis.

ariſtis. Veſtitus meſſibus ager. Congeſtas area cepit opes. Maturis albeſcit meſſis ariſtis. Triticeam ſic in meſſem, Robuſtaque farra Exercere humum. Spicea jam campis cum meſſis inhorruit. Nudatas acceperat area meſſes. Ruperunt horrea meſſes.

METAMORPHOSIS.

Formæ mutatæ in nova corpora. Figuræ verſæ, variatæ. Species novæ. Corpora transformata. Corpora mutata. Faciem mutatus & ora. Hanc faciem genitrix miſerata refecit. Forma vertitur oris. Omnia transformat ſeſe in miracula rerum. In ſpecies tranſlata novas. Fit lupus, & veteris ſervat veſtigia formæ. Omnia mortali mutantur lege creata. V. *Transfigurare.*

METERE.

Succidere meſſes. Farra reſecare falce. Decerpere meſſes. Maturis falcem ſupponere ariſtis. Farra ſecare falce. Legere falce ſemina matura. Seges falce reſecta cadit. Ad rubicunda Ceres medio ſuccíditur æſtu. Sole ſub ardenti flaventia demetit arva. Dum flavas bis tondet meſſor ariſtas. * Denſas proſternit meſſor ariſtas Falce matura decubuit Ceres.

METVERE.

Habere, concipere metum Metus turbat pectora. Trepidare metu. Metu quati, ſolicitari, tardari. Corda metu tremunt. Corda ſtupent metu. Metu calor oſſa reliquit. Solicitum timor anxius urget. Concutit oſſa metus.* ὀρθαὶ δὲ τρίχες ἔσταν Arrectæ comæ ſteterunt. V. *Formidare.*

METVS.

Pavidus, gelidus, exanguis, trepidus, ſolicitus, pallens, pallidus, terrificus, dubius. Addens pedibus alas. Omnia præcipitans. Attonito adimens uſum rationis. Timor mœſtus, ſuſpenſus, anxius, attonitus. Corda huc illuc agens. Corda premens. Horror acerbus, tremulus, terribilis. Quatiens, concutiens membra. Præcordia pectora quaſſans. Occupans artus, oſſa. Metus carnifex quietis.

METVM DEPONERE.

Ponere metum. Metum ſubjicere pedibus. Excutere metum. Pellere, exuere metum. Parcere metu.

METVM INIICERE.

Inferre, incutere metum. Præbere, Facere metum. Metu percellere. Turbare omnia metu. Implere urbem terrore, timore, metu. Acuere timore.

METV LIBERARE.

Solvere metu. Mederi timori. Tollere, adimere, eximere, demere metum.

MI-

MILES.

Fortis castrorum turba. Vir pugnax. Utilis armis. Miles numero præstantior omni. Arma gerens diverso in orbe. Animosus in armis. Miles sine pectore, pavidus, trepidus, indomitus, intrepidus, impiger, cruentus, crudelis, sævus, dirus, strenuus generosus, saucius ictu, prædæ avidus, cupidus, sanguinem sitiens, furibundus in armis. Illicitas sectans opes. Martis signa cruenta sequens. Acer in armis. Ore truci vultuque. Miles ab Hetruscis saucius aggeribus.* Miles dedicat horæ puncto vitam, & metuit non velle mori. Totus in orbe furor venit, inque vultu Medusa cernitur. Horrente galea vel casside vultum contexit. Surgit apex capiti terribilis, δεύτερος, Ἄρης, alter Mars.

MILITARE. V. *Bellum gerere.*

MINÆ.

Minantia verba. Ora minantis. Minæ rigidæ, ingentes, sævæ. Verborum terror. Fulmina verborum.

MINARI.

Instare minis. Edidit impavidos ore minante sonos. Tollere minas Desinit esse minax. Præsensque minatur Exitium. * Intentatque malum verbis Extrema minari. Suppliciis terrere futuris. Intentare mortem. Pueros voce minaci terrere. Excisurum urbem minitatur hostis. Sævas numen increpat minas. Ore torvo comminari. Sævus prodit, ac minas ardentibus oculis gerens. Multa, ac metuenda minatur. Spirat ab ore minas. & pœnæ nuntia verba. Fulmine minarum percitus animus, pœnam accipit, duplicique miser cruciatur malo.

MIRACULUM.

Prodigium. Concitans in stuporem Dictu mirabile. Res supera; naturæ transgrediens. Numinis indicia. Argumenta Dei. Alphabetum imperitorum.

MINERVA.

Culta, casta, innupta armipotens, ingeniosa, Dædala, facunda, oleæ inventrix, doctiloqua, armifera, armigera, bellica, bellatrix. Sæviens tristi flagello. Arma manu sanguinolenta rotans. Pallas. Tritonis. Tritonia, Bistonia. Jovis filia. Nata Jovis. Jove nata. Nata sine matre. Formaque armisque decora. Carminis inventrix. Bello metuenda virago. Positam in pectore forti Ægida concutiens. Armipotens belli præses, Tritonia virgo.

MISCERE.

Maria omnia cœlo miscuit. Quoniam suaves miscetis odores. Miscuerunt herbas, & non innoxia verba. Lituis tubæ permistus sonitus. Tunsam gallæ admiscere saporem. Me

Lyricis vatibus inseris. *Principibus permistus Achivis. Lætitia ingens misto tumultu. Mistumq; merum fluvialibus undis.

MISER.

Terque quaterque miser. Quem vicibus duris sors inimica premit. Duris in casibus hærens. Qui fatis agitatur, urgetur acerbis. Triste ævum in tristi squalore trahens. Quem duri exercent casus. Non ignara mali miseris succurrere disco. Miseros meliora sequentur. * multis ærumnis, ac tempestatibus actus. Centussi miseriæ atque unicus fati scopus. V. *Afflictus.* V. *Infortunatus.* V. *Adversæ res.*

MISERERI.

Oro miserere laborum. Miserescimus ultro: Nil nostri miserere. Respicere, & solari jacentem. Juno juvenem animo miserata repressit. Phœbe graves Trojæ semper miserata labores. Et cœlo tandem miseratus ab alto est. Doluit miserans inopem. Miserere animi non digna ferentis. Lapsorum te miseret. Dolere dolorem alterius. Et sua est misereri voluptas.

MISERICORS.

Æquus, mitis, facilis, propitius, lenis, clemens, benevolus, benignus. Dexter ades tuo numine. Dare te alicui placidum. Respiciens placato vultu.

MODVS.

Mediocritas aurea, pulchra, nobilis, memoranda. Mediocritatis regula. Medium tenuisse decorum est. Dimidium plus toto. Temperans omnia consiliis suis. Rectam servans in omnibus mensuram. *Modus est pulcherrima virtus. Auream quisquis mediocritatem diligit, tutus caret obsoleti sordibus tecti, caret invidenda sobrius aula. μέτρον ἄριστον, modus optimus.

MODVM SERVARE.

Modum tenere, retinere, adhibere. Ponere, imponere, facere, statuere modum. Moderari frænum. Non permittere libera fræna. Non sequi nimium mœstæ vestigia curæ. Comprimere suspiria. Non concedere dolori suo quamvis justo. Premere constanti mente dolorem.

MOENIA.

*Alta, sublimia, fortia. Cingere mœnibus urbem. Minæ murorum ingentes. Cingere muris oppida. Mœnia lata triplici circumdata muro. Murorum ingentes moles. Fortissima mœnia cives unanimes.

MOLERE.

Cereris fruges aspera saxa terunt. Frangere fruges saxo. Perdomitam saxo Cererem. Terere, atterere, conterere farra. *Versat asella molas. Terere Cererem silicum ictu.

MO-

MONEDVLA.

Nigra pedes. Pennis velata nigris. Avis quæ diligit aurum.

MOLIRI.

Majora viribus audere. Nec super ipse tua moliris laude laborem. V. *Conari.*

MOLITOR.

Frangens farra: Vix unquam furti suspitione carens.

MONACHVS. V. *Solitarius.*

MONS.

Jugum montanum. Montana cacumina. Juga montis iniqui. Anceps montis acumen. Montis vertex. Longus clivus. Collis apricus. Ardua summa montis. Mons altus, arduus, celsus, tacturus sidera, inaccessus, æthereus nemorosus, abruptus, nebulosus. Culmina montis. Mons qui surgit in aëra. Qui tollitur ad astra. Tollens ad astra caput. Qui superas se tollit in auras. Caput inter nubila condens. Tangens, contingens, petens, feriens astra, sidera. Horridus, rigidus nivibus. *Acclive solum, collesque supini. Nimbosa cacumina montis. Supercilium clivosi montis. Collis, vel jugum frondoso vertice. Mons æthereo vertice contingens nubes.

MONSTRVM.

*Portentum. Prodigium. Dictu mirabile monstrum. Immane monstrum, informe, ingens. Subitum atque oculis mirabile monstrum. Naturæ peccatum.

MONTIVM NYMPHÆ.

Orcades teneræ, faciles, lascivæ, innocuæ, placidæ, exultantes, salientes per summos montes. Lascivientes in montis cacumine, vertice, culmine. Dominantes in aliis montibus, duris in montibus ortæ. Numina montana.

MORA.

Tempora cessata. Mora annua. Moræ breve tempus. *Minimum moræ.* Mora pœnæ grata. Mora tarda, segnis, longa, parva, brevis, exigua.

MORARI.

Moliri moram. Trahere moras. Quæ tam fera moratur Segnities? Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror austros. Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum exspectant. Segnesque metu sententia tardat. Gradum continere, sistere. Cursum sustinere. In limine portæ substitit. Comprimere gradum. Caussas innectere morandi. Cunctari, opperiri. *Constare, & vestigia premere.

MORBVS.

Immedicabile malum. Semina morbi. Morbus tristis, gravis, letalis, letifer, violentus, perniciosus, periculosus, medicabilis. Atterens languentia corpora. Infirmo decerpens corpore vires. Populans anhelos artus. Fabricator leti. Tentans latus, ac renes. Sævities nefanda teri morbi. V. *Ægrotare.*

MORBO MEDERI.

Medicam opem ferre languentibus. Relevare, corpora morbis. Medicamine pellere morbos, E corpore ægro pellere morbos. Levare morbis. *Auxilium præsens adferre morbis. Morbis medicantur anhelis. Spargere salubres ambrosiæ succos, & odoriferam panacæam. Artibus medicis graves expellere morbos. V. *Medicinam adhibere.*

MORDERE.

Dare, inferre, Exercere morsus. In corpore mergere rostrum. Laniare, lacerare, figere rostro. Premere dentes in aliquid. Divellere, consumere, cruentare morsu. Occupare morsu. Miseros morsu depascitur artus. Fræna ferox spumantia mandit. Canum morsu de montibus altis actus aper. *Apes læsæ venenum morsibus inspirant, & spicula cæca relinquunt affixa in venis. Infixis laniare dentibus artus. Imprimere memorem dente notam. Lacerare morsibus niveos artus. Laniant avido viscera dente lupi. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

MORES.

Cœlesti pectore digni. Heroibus æqui. Sine crimine. Labe carentes; Mores boni, pudici, rari, mendosi, mali, feri.

MORI.

Oppetere, obire, subire mortem. Deponere, exuere, effundere, edere animam. Animam moriens exhalare. Expirare. Ponere vitam. Discedere, excedere terris. Morti succumbere acerbæ. Linquere mundum. Vitam exhalare caducam, adire manes. Ad Stygias undas penetrare. Pariter vitam cum sanguine fundere. Deponere odiosa tædia vitæ. Fata subire. Claudere suum diem. Extremo sua fata die claudere. Ire sub jugum flebile mortis. Degustare letheæ pocula mortis. Occumbere morti, mortem, morte. Ex vita discedere. Claudere fata novissima. Subire funus acerbum. Placida morte quiescere. Pulchram petere per vulnera mortem. Usuram lucis crudeli vulnere reddere. Deserere lumen vitale acerbo funere. Linquere lucis auras. Duros letho finire labores. Claudere lumina placida morte. Primo intercidere ævo. Tenero succumbere in ævo, Relinquere lucem. Fatis perfungi. Fundere

dere vocem extremam. Anima fugit fragiles corporis artus. Tradere, dare, dimittere, projicere animam. Dispergere vitam in auras. Spiritus tenues evanescit in auras. Olli dura quies oculos, & ferreus urget somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. Labuntur frigida letho lumina. Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras. Spiritus artus deserit. Lætos stabili claudere fine dies.

MORS.

Rogus, Exciduum. Interitus. Fatum. Lethum triste. Lethalis hyems. Hora novissima. Dies ultima, summa. Suprema funera. Nox æterna, perennis. Avidi tristia jura Dei. Jus rigidum, inevitabile mortis. Hora suprema. Funeris hora. Via lethi. Nox longa. Tenebræ extrema. Exitus. Mors inopina, matura, immatura, properata, lugenda. Parcere nescia. Falce armata. Rapiens omnia propera manu. Audacibus æque ac timidis injiciens atra manus. Pulsans æquo pede pauperum tabernas Regumque turres. Ultima linea rerum. Omnibus æqua. Minans tristia funera. Fata trahenti mortem. Spicula mortis. * Libitina. Parca.

MORS DESTINATA OMNIBUS.

Omnia sub leges mors vocat atra suas. Ultima cuivis expectanda dies. Fata manent omnes. Mors sua sceptra tenet toti communia mundo. Mors eadem simili conditione manet. Rigidum jus est & inevitabile mortis. Stant rata non ulli fila tenenda manu. Semel omnibus est calcanda via lethi. Quisque cogitur mortis adire viam. Omnes una manet sors irreparabilis horæ. Cum venit extremus lege trahente dies. Certus stat vitæ terminus omni.

MORS ÆTERNA.

Æternæ tristia funera mortis. Carcer horridus æternæ mortis. Mors perennis. Fata horrenda. Æternæ facies tristissima mortis. Dira vincula æternæ mortis.

IN MORTIS AGONE.

Letho in medio. Extrema mortis in hora. Medio in discrimine mortis. Supremo tempore vitæ, Ipso in limine mortis. Ipso vitæ sub fine labantis. Cum mors unguibus imminet atris. Cum mors atra caput circumvolat umbra cava. Ante oculos cum stat mortis tristissima imago. Cum plurima mortis imago. Solvuntur cum frigore membra.

IN AGONE ESSE.

Mediâ in morte teneri. Medio jactari in vertice lethi. Auras haurire supremas, & quasi jam lethi portas luctarier ante. In medio versari turbine lethi. Versare lumina lassa suprema morte.

morte. Trahere animam suprema morte. Frigidis, & longis singultibus ilia pulsat. Paulatim anima deficiente mori. Lethæa subeunt oblivia mentem. In labiis summis spiritus errat. Spiritus errat, Spiritus ultimus errat ora super.

POST MORTEM.

Ultima decerptæ post stamina vitæ. Post ultima, supremaque funera. In cineres cum corpora versa jacent. Post obitus. Post ultima fata. Quando brevis miseri lux occidit ævi. Cum spiritus frigida membra reliquit. Cum peracta fata sunt.

MORTE REPENTINA PERIRE.

Morte propera, præcipiti, repentina, præpropera, inopina occumbere.

MORTVVS.

Defunctus. Extinctus. Defuncta corpora vita. Fato defunctus. Lumine cassus. Funere extinctus. Solutus corporis carcere. Demissus nece. Morte peremptus. Funere mersus acerbo. Corpus exanimum. Vacuas delapsus in auras. Perfunctus fato. Spoliatum lumine corpus. Exanimis. Corpora luce carentia membra jacentia leto. Lethæa cadavera. Avulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

MOVERE.

Vertitur atque cavas alveus haurit aquas. Ventis agitantibus æquora. Juno freta contorquet. Pelagus torrentibus ingruit undis. Vada penitus permota strident. Casu concussus amici. Ciere, Agitare. Vertere.

MVGIRE.

Resonant mugitibus agri. Dare mugitum rauco sono. Raucos mugitus edere. Implere loca mugitibus. Boatu horrendo, horrifico, multo, querulo loca replere. Montes sonant boatu. Reboant mugitibus agri. * Bos mugitibus impulit auras. Mugitus ciere horrendos.

MVLGERE.

* Mulgere ubera vaccæ lactea. Implere mulctralia lacte. Exhaurire ubera. Nivea pressis manant flumina mammis. Arctis pressant ubera palmis. Distenta siccare ubera. Succus pecori, & lac subducitur agnis. Bos venit ad mulctram. Teneris immulgere ubera labris. Candens, lacteus humor uberibus manat distentis.

MVLIER.

* Fœmina. Nurus. Varium & mutabile semper. Nequior, ac debilior sexus. ἐυπρέπειαν φορτίον, Fastuosa res. Τερπνὸν κακὸν, delectabile malum.

MVLTITVDO, seu TVRBA.

* Unda vulgi. Manus ingens. Innumeræ copiæ. Magna

caterva.

caterva. Agmina densa virûm. Turba frequens. Comites innumeri. Confertus numerus. Collecta pubes undique, Densa cohors. Exercitus ingens. Corona.

MULTI, MULTÆ, MULTA.

* Citius numerabis aristas. Ante leves volucres censebis in aëre. Quod natant pisces certus eris. Harum est series rerum innumera, vel innumerabilis. Non tot lucent sidera cœlo. Feriunt undæ pauciores Carpathia littora. Nec habet tot littus arenas. Vere prius flores numero comprendere fas sit. Quot stellæ inter occultum conspicuumque polum. Quot frutices silvæ, quot Tybris arenas habet. Quot gramina vere profert humus. Quot habent Præstana rosaria flores. Quam multas Hybla tuetur habes.

MUNDUS,

Triplicis confinia mundi. Magni præcordia mundi. Theatrum, fabrica, machina mundi. Magna loca pervia mundi. Vasti climata mundi. Opus mundi. Orbis immensus, vastus, triformis, triplex, capax, spatiosus, patulus, patens, globosus. Cardo mundi. *Patentis mundi globus. Circumfuso pendens in aëre tellus librata ponderibus suis. Magni opus admirabile mundi. Ipsum universum. Quæcunque obluitur solum longo Tethyos ambitu. Utraque Phœbi domus. Tostis ab Indis usque ad extremos Scythas.

A MUNDI EXORDIO.

A prima nascentis origine mundi. Primi ab origine mundi. Post nati exordia mundi. Ab orbis usque exordio. Ab usque primis sæculis. * Ab orbis usque infantia. A mundi rudimentis.

MUNUS.

Datum, Donum. Ingentia data dona. Munus grande, magnum, amplum, dives, memorabile, preciosum, non leve, parvum, exiguum, inane, leve, cœleste. placans hominesque Deosque. Quo placatur Jupiter ipse. Irarum accensas flammas extinguens. *Addit equos, additque duces, Dona imperat ad naves ferri, stipatque carinis ingens argentum. Muneribus cumulare. Onerare aliquem donis. Fragili donare cicuta. Quæ tali reddam pro carmine dona? Accipias munera parva rogo. Promisso munere donare. Muneribus cumulare magnis. V. *Liberalis*. V. *Beneficium conferre*.

MURUS.

Coctilis, humilis, brevis, turritus, pulsatus ab hoste, validus, alienus, altus, inexpugnabilis. Turribus & fossis suis cinctus. Mœnia ardua, edita, celsa, spatiosa. Finitimis invidiosa locis. Plena viris. Nuda viris. Concussa, diruta Marte. Turribus

ribus altis firmata. Quæ consurgunt quadrato saxo. Fluminibus, latis fossis cincta, Tuta situ. V. *Mœnia.*

MUS.

Ridiculus, parvus, exiguus, avidus, improbulus, rodens. Sub terris domus ponens, atque horrea faciens. Cujus janua semper operta. Occultum faciens sibi iter. Horrea scrutans & evacuans. Catum metuens.

MUS MAIOR.

Glis somnolentus, somniculosus, somno deditus, pinguescens. Amans somni. Qui somno nutritur. Hiberno solitus plus pinguescere somno.

MUSÆ. V. *Deæ liberalium artium.*

MUSÆ CONTEMNUNTUR. V. *Artes contemnuntur*

MUSICA.

Dulcis, suavis, blanda. Molliens animos cantu. Mulcens pectora modulamine cantus. Fugans tristi de pectore curas. Curarum dulce levamen. Mirificis animos docta, apta movere modis. Divinum donum celebrans, laudans, & benefacta Dei. Decus sacratis templis. Harmonica dulcis modulatio cantus. Dulcisoni modulamina cantus. V. *Canere* V. *Cantus.*

MUTARE IN ALIAM FORMAM.

In vultus se transformat aniles. Tot se vertit in ora. Quos hominum ex facie Dea sæva potentibus herbis, induerat Circe in vultus ac terga ferarum. V. *Metamorphosis.*

MUTUUM.

* Rogare aliquem nummos sine pignore. Rogare aliquem sestertia mutua decem. Dare alicui mutua ter quinquaginta. Tarpeio Deus hic commodet ora patri Utendum dare. Mutua da centum.

MUTUS.

Non habens quo queat ore loqui. Ora quidem, sed muta gerens. Cui os vocis inane. Nec aure, nec ore; Accipiens reddensvè sonos. Obmutuit illa dolore. Illa nihil: neque enim vocem, viresque loquendi, Aut aliquid toto pectore mentis habet. * Elinguis. Harpocrates. Mage mutus quam piscis.

N.

NARRARE.

MEmorare. Referre. Complecti versibus cuncta meis opto. Numero comprendere non est. Discere. Vulgare. Ardentes accingor discere pugnas. Exequi versus, prosequi. Expediam altiùs, à prima origine cuncta repetens. Quis tanta relatu

relatu æquare possit? Centum nequeam perstringere linguis. Caussas memorare. Sociis exacta referre. Fando nequeam explicare clades Belgii. Res ordine pandam. Deferet ante dies, & in alto Phœbus anhelos. Æquore tinget equos, quam consequar omnia dictis. Expediam dictis, & te tua fata docebo. V. *Loqui.*

NASCI.

Venire, nasci sub auras. Visere luminis oras. Prodire sub luminis auras. Venire lucis ad auras. Exire, mitti, oriri in auras. Lumina lucis inire. Educi in dias luminis auras. Haurire lumen vitale. Æthereas prodire lucis in auras. Ingredi primas oras mundi. Ferre dulcia munera vitæ. Haurire vagitibus vitales auras. Ducere ortus. Prodire utero. Surgere ad lumina vitæ. Ducere principium à sanguine alicujus. Generis primordia ducere ab aliquo. Genus ducere ab aliquo. Trahere genus ab aliquo. De nostra deducit origine nomen. Progeniem deducere alicujus sanguine.

NATARE.

Jactare brachia aquis. Corpore findere aquas. Pulsare undas lacertis. Ferri per undas. Nare gurgite summo. Fluitare. Innatare. Tacitis remigare sub undis. Fluvios innare rapaces. Jactabat liquido brachia lenta mari. Pellere undam pectore. Ducere manus in aquis. Pellere undam manu. Pendere aquis. Ferire aquas. Labi per æquora. Findere aquas pectore. Mari brachia tendere. Dimovere aquas brachiis. Natare freta.

NATATOR.

Juvenis natans. Aptus placida dare verbera ponto. Juvenis tumidarum victor aquarum. Juvenem superare Palæmona nando Magnus spretis undis. Natans nudus, cautus, lentus, lassus, temerarius.

NATATU TRAJICERE.

Rapidum flumen transmittere nando Tranare alta fluenta. Amnem volucri superare natatu. Ire per undas.

NATURA.

Vis naturæ. Rerum natura novatrix. Natura solers, ingeniosa, dædalea, potens, difficilis, callida, sagax. Benignissima rerum. Parens creatrix rerum. Profundens splendida dona sinu Quæ flectitur arte. Quæ usque recurrit. Custode potentior omni. * παμμήτωρ, omnium parens.

NATURAM HUMANAM INDUERE.

Corpus & ossa induere. Induere corpus. Sumere moribundi corporis artus. Sumere humanæ labile carnis opus. Assumere humani corporis artus. Humanam subjungere mirando

fœdere

fœdere massam. Induere terrenos artus. Applicare sibi mortalia membra, naturamque hominum. Membra subire caduca mortali carne. Artubus humanis se vestire. Humanis ex ossibus, atque humano è viscere sumpto viscere tegi.

NAUFRAGIUM FACERE.

Lacera, fracta, quassata navi jactari per æquoris undas. Bibere æquoris undas. In immenso jactantur corpora ponto. Disjectæ toto æquore classes. Arma virum, tabulæque & Trojæ gaza per undas natant. Aguntur ventis tabulæ, feriuntur & undis. * Navis inflicta vadis dorso pendet iniquo, fluctuque fatigata undique solvitur, atque viros mediis exponit in undis. Laceræ ratis vix tenuit membra. Sonuerunt fracta pondera veliferi mali. Fracta est compago carinæ. Navita vasto jactatur in æquore lacerata classe. Navis viduata remigibus, orba gubernaclis, antemnis saucia fractis, scissis velorum debilis alis, ludibrium pelagi vento jactatur & unda. V. *Tempestas.*

NAVIGARE.

Secare fluctus, æquora. Tentare Tethyn. Sulcare maria alta carina. Freta secare. Navigare æquor, aquas. Tendere iter velis. Ire vento, velis, rate per undas. Felici nave per æquor labi. Scindere freta puppi. Freta findere classe. Æquore ferri. Facere iter puppe. Navem committere vento. Dare vela. Velificare. Vela facere. Petere puppe. Pelago vehi. Metiri classibus æquor. Verrere æquora, mare. Zephyro dant carbasa nautæ. Arare æquor. Pelago volare. Pelago se credere. Dare classibus austros. Permetiri classibus æquor. Classe intenere iter. Tentare vias maris. Per æquor gradi. Ventis intendere vela secundis. Hiberno moliri sidere classem. Vela dabant, & spumas salis ære ruebant. Mediis Aquilonibus ire per altum. Flectere vitam velis. Inter scopulos sonantes rapere iter. Infindere sulcos mari. Volvi undis. Æquora currere. Certatim socii feriunt maria, & æquora vertunt. Præbere carbasa ventis. Dare nubiferis lintea plena notis. Conscendere navibus æquor. Incumbere pelago. Freta classe pererrare.

NAVIGARE RETRORSUM.

Iter relegere. Relabi verso vento. Vertere vela. Flectere navem, iter.

NAVIS.

Pinus. Pinea texta. Pinea tecta. Orbata præside pinus. Trabes. Trabes curvatæ. Ratis. Turbæ vix satis unda ratis Laceræ naufraga membra ratis. Carina pavida, incurva, velifera. Quassa membra carinæ. Puppis adunca curva, concava.

Rapida

Rapida concita puppis aqua. Prora recurva, Cymba obruta ventis. A ventis acta Phaselus. Classis volucris. Navigium. Cortex. Mœnia navis. Navis rostrata, errans, errabunda, concava. Tumidis exposta procellis. Quam ventus rotat impete vasto. Acte, pulsa notis. Rapidis percussa, concussa procellis. Sulcans vada salsa. Quæ horrisonas nata acta per undas. Æquoreas jactata per undas. Subiens profundum pelagus. Quæ fluctus patitur, fertque assilientia longe Æquora, nec sævis victa madescit aquis. Pleno concita velo Tollitur in cœlum summoque in gurgite pendet. Et præceps fertur Tartara ad ima modo. Quæ deficit auxilio docti spoliata magistri. Atque procellosis ingemit acta Notis. *Ingenti mole triremes, ceu turres celsæ pelago.

NAVEM APPELLERE.

Appellere ripæ, oris. Ad littora tendere cursu. Portum petere. Adnatare oris. Tellure potiri. Tellurem velis arripere. Terræ subducere puppim. Tangere, contingere littora. Subire portum. Allabi terris. Intrare portus. Vertere puppim ad littora. Accipi portu, statione. Clavum ad littora torquere. Carinæ littora tangunt. Arvis inferre rates.

NAVEM SOLVERE.

Dare vela, & laxare rudentes. Retinacula solvere navis. Solvere vincula navis. olvere conscensis navibus oram. Rursus inire fretum. Deducere littore naves. Solvere margine naves.

NAUTA.

Præses navis. Rector navis. Navem qui temperat. Navita fluctivagus, levisomnus, vigil, solicitus. Ventis pelagi jactatus & undis. Æquora vincens. Torquens spumas, & æquora cærula verrens. Jactatus spumantibus æquoris undis. Cymbam propellens remo. Moderans vela per æquoris undas. Ventis hinc inde discordibus actus. Qui clavum regit, velisque ministrat. *Palinurus. Tiphys.

NEBULA.

Halitus, globus, opacæ, nigræ, nebulæ. Nebula atra, volucris, tenuis, opaca, densa. Per inane volans. Nigro se volvens Olympo. V. *Nubes*. V. *Nubilus*.

NECESSITAS.

Insuperabilis, violenta, dura urgens. Necessitas magistra. *Durum telum. Adstricta nullis legibus necessitas. Quam superare, vincere nemo potest.

NEGARE.

* Abnuere. Abnegare. Abnegat excisâ vitam producere Troja. Quis talia demens abnuat? Jussis parere recusat.

NE-

NEPTVNVS. V. *Marinus Deus.*

NERE.

Verſare pollice fuſum. Carpere, trahere penſa. Ducere, mollire lanas. Ducere fila ſequentia. Trahere murmure fila levi. Percurrere ſtamina. Data penſa trahere. Nere ſtamina. Plenas exonerare colos. Tolerare colo vitam. Digitis torquere ſtamina. Et minuunt plenas ſtamina noſtra colos. Uti Palladis arte. Imponere manum penſis. Fuſis mollia penſa devolvere.

NESTOR.

Antiquus, ſenex Neleius. Pelius. Eloquio fidus. Senex facundus. Qui vixit tres hominum ætates. Ævi ſui prudentia. Neſtorei anni. Sæcula Neſtorea. Τριγέρων πύλιος, Triſeclis Pylius.

NIDVS.

Tecta avium. Luteum opus. Nidus pendulus textilis, cavatus, vernus alta arbore ſtructus. Hirundo luteum celſa ſub trabe fingit opus. Avis in ramo tecta laremque parat. Dirarum nidis domus opportuna volucrum.

NIDIFICARE.

Locare nidos. Fingere domum. Nidos regna ſua facere. Suſpendere tignis nidum. Nidos ponere. Cubilia fingere. In arbore reponere nidum. *Antiquaſque domos avium. Columba facit domum, & dulces latebroſo in pumice nidos. Avis in propria facit arbore nidum. Avis in ramo tecta laremque parat. Sub trabibus cunas parvaque tecta facit. Hoſpitia, lares, cellas ędificans volucres.

NIGER.

* Ater. Pice nigrior. Nocte nigrior. Color eſt contrarius albo. Coma moro nigrior caduco. Nigrantes terga juvenco. Qui color albus erat, nunc eſt contrarius albo.

NILVS.

Celer, dives, papyrifer, papyri amnis, ſeptemplex, ſeptemfluus. Fluens ſeptena per oſtia. Septem diſcretus in oſtia. In ſeptem digeſtus cornua. Septemflua flumina Nili. Per ſeptem portas omiſſus in ęquor. Qui per ſeptem portas in maris aquas. Vada maxima Nili. Septeno gurgite Nilus.

NITI.

Omnes promere vires. Totis adniti viribus. Om[illegible] conari, tentare, periclitari. Toto pectore inſiſtere rei. V. *Conari.*

NIX.

Nivei flocci. Niveus liquor, vapor. Molle rotata. Jactata ſub Arcto. Zephyris & ſolibus icta. Sole ſoluta. Quæ ſolvitur Auſtro. Æmula lanæ. Nix algida, tenera, pura non calcata brumalis,

brumalis, caduca, gelida, deflua, candida, Sithonia, Parrhasia. Posita sub nive terra latet. * Annus Tonantis hibernus Jovis imbres nivesque comparat, Toto nix cecidit repente cœlo. Candida nix cœlo fluit. Omnium est rerum facies una. Spargit bruma nives. Canet humus nive decidua. Cadentibus hœdis albent rura nive.

NIX SOLVITVR.

Et pereunt victæ sole tepente nives. Liquitur ut glacies incerto saucia sole. Zephyris & solibus istæ, Solvuntur teneræ vere tepente nives. Nix jacet & jactam nec sol pluviæque resolvunt. V. *Liquescere.*

NOBILIS.

Origine clarus. Nobilitate potens, Nobilis & fama multis memoratus in oris. Præclara stirpe creatus. Heroo semine natus. Heroæ spectabilis indole mentis. Ducit ab antiquis nobile nomen avis. Genus à prisca nobilitate trahens. Generoso sanguine cretus. Genus altum illustri à stemmate ducens. Claris natalibus ortus. Cretus de sanguine nobili. Non obscura de gente satus. V. *Genere, &c.*

NOBILITAS.

Eximium decus nobilitatis. Heroum genus antiquo de sanguine. Nobile genus antiqua de stirpe. Stemma generosum, inclytum, illustre, insigne, avitum, nobile. Secli decus admirabile nostri. Quæ superat Scythicas nobilitate nurus. Regia progenies, cui nobilitatis origo, nomen in Eumolphi pervenit usque Cotys. Si genus excutias, equites ab origine prima. Usque per innumeros inveniemur avos. Clara, nec ullius nobilitate minor.

NOCERE.

Damno esse. Officiant lætis ne frugibus herbæ, nocte nocent potæ, sine noxa luce bibuntur. Nunquam imprudentibus imber Obfuit. * Esse gravem. Esse sinistrum. V. *Damnum.*

NOCTVA.

Palladis ales. Noctis avis.

NOMEN.

Memorabile nomen. Æternum tenet per secula nomen. Casurum nullo tempore. Fulgens inter gentes. Quod terras omnes implet. Augustum, grande, sublime, memorabile, grandius ingenio, antiquius urbe. Nunc magnum manet Ardea nomen Si vestras forte per aures Trojæ nomen iit. V. *Nobilis.*

NOBILIS.

Nomen dare, facere, ponere, imponere. Figere nomen. Titulum dare. Signare nomine. Nuncupare. Nomina parare, tribu-

tribuere, addere. Dicere omnia genitoris. Est locus, Hesperium Graii cognomine dicunt. Cui nunc cognomen Julo. Strophades Graio stant nomine dicta. Sabus dixit Sabinos de cognomine patrio.

NOVERCA.

Injusta. Terribilis, severa, sæva infida, scelerata, dira, cauta, læta vitæ labe alterius. Nescia flecti, parcere. Miscens lurida aconita. Inficiens pocula.

NOX.

Noctis imago. Tempora noctis. Silentia noctis. Nocturnæ umbræ. Noctis umbræ. Cum Phœbus latet. Nox humida, rore madens, tacita, silens, arcana, cæca, opaca, atra, nigra, densa, pervigilata meo. Placidam redimita papavere frontem. Candidior die medio. Soporifera, somnifica, quieta, occidua, concubia, stellata. Obtenta densantur nocte tenebræ. Terra tenebris tecta. Somnia nigra trahens. Nox atra cava circumvolens umbra. Ponto nox incubat atra. Majoresque cadunt altis de montibus umbræ. Involvens umbra magna terramque polumque. Nox humida cœlum abstulit. Rebus nox abstulit atra colorem. Impiaque æternam timuerunt secula noctem. Μήτηρ ὀνείρων, mater somniorum.

NOX MEDIA. V. *Media nox.*

NOCTE.

Nox erat, & terris animalia somnus habebat. Iamque quiescebant voces hominumque canumque. Humida cum pulso nox erat atra die. Cum sol tellure sub alta est. Jamque ubi suadebit placidos nox humida somnos. Et caput extulerat densissima sidereum nox. Ubi silent tota vitreoque madentia rore. Tempora noctis eunt. Tempus erat, quo cuncta silent, interque Triones Flexerat obliquo plaustrum temone Bootes. Jam color unus inest rebus tenebrisque reguntur Omnia, jam vigiles conticuere canes. Frigida cum tacitæ tempora noctis eunt. Dum noctis moderatrix Cynthia lucet. Et nox atra polum bigis subvecta tenebat. Nox erat, & placidum carpebant fessa soporem Corpora. Medio volvuntur sidera lapsu. Lunaque nocturnos alta regebat equos. Pater Heliadum radios ubi tinxerit undis.

NOCTE MEDIA. V. *Media nocte.*

NOCTE AC DIE. V. *Die ac nocte.*

NOCTESCIT.

Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur alis. Oceano properant se tingere soles. Domum tardis recedunt plaustra juvencis. Sol crescentes decedens duplicat umbras. Invito processit vesper Olympo. Nox venit & somnia nigra trahit. Obscuram

Obſcuram inducunt nocturna crepuſcula noctem. Diem clauſo componit veſper Olympo. E paſtu veſper vitulos ad tecta reducit. Iam prope luce peracta, Sol ruit interea, & montes umbrantur opaci.

NOVUS.

* Recens. Haud viſa prius. Non viſa prioribus annis. Non ullis res cognita temporibus. Res arte novata.

NOXIUS.

Infeſtus alicui. Perniciosus. Cui crimina noxia cordi. Infeſta ferre tela. Infeſtá per undas auſa ſequi.

NUBES.

Cœleſtis, ætherea, bibula, denſa, picea, atra, nigra, ſpiſſa, opaca, obſcura, fluida, gravida, reſoluta, umbroſa, multicolor, Cærulea. Solis radiis inardeſcens. Per ſolis radios permeans aurora. Eripiunt nubes cœlumque diemque oculis. Cadunt ſubmotis nubibus imbres. Et ingens viſus ab aurora cœlum tranſcurrere nimbus. Ad terram abrupto ſidere nimbus it. Nubila. Amictu nebulæ ſol tegitur. Inducta piceis nubibus umbra. Omne latet cœlum. Prætextum eſt picea ferrugine cœlum. Latet obſcura condita nube dies. Fluidis eſt adopertus nubibus æther. Latet obſitus aer. Atra ſidera ſubducunt.

NUBILIS.

Aptu, apta conjugio. Nuptiis. Viri potens. Aptà viro. Plenis iam nubilis annis. Tempeſtiva, matura viro.

NUBILUS.

Sol fugit, & removent ſubeuntia nubila cœlum. Obſcura nubila cœlo Cingunt æthera nimbi. Cœlum nigreſcit ab Auſtris. Globus caligine volvitur atra. Nigerrimus. Auſter naſcitur. Nigrans commiſſa grandine nimbus. Inducta caligo. Nubila humida, ſequentia, pendentia, ſubeuntia, fuſca, micantia, flammea.

NUDUS.

Corpore nudus. Nuda corpora poſita veſte. Poſito velamine nudus. Nudo ſub ætheris axe Ingens ara fuit Tempora nuda adhuc. Nuda genu. Nudos media plus parte lacertos. Molia de tenero velamina corpore ponit.

NUGÆ.

* Quiſquiliæ. Apinæ. Ludicra. Crepundia. Ineptiæ.

NUMA.

Non metuentius ullum. Numinis ingenium terra Sabina edit.

NUMERARE.

Numero comprendere. Numero notare aliquid. Navita

rum stellis numeros,& nomina fecit. Numeros imprimere rei. Fœlix qui patitur quæ numerare potest.

NUNTIUS.

Verus, fidus, fidelis, celer, velox. Carpens iter rapido pede. Qui varias itque reditque vias. Propero crure iter currens. Efficiens commissa fideli opera. Fidus minister sermonum. Fidissima nuncia vocis. * Veras mihi nuntius ibis. Reportat nuntius adven'sse viros. Nuntio multa dabat mandata patri referenda. Perfertur mihi nuntius hostem fervere cæde nova. Certior auctor advolat Æneæ, tenui discrimine lethi esse suos. Fœlix ad aures nuntius venit meas. Implent nuntius aures, omnia misceri.

NUNQUAM.

Toto non amplius ævo. Unda prius flammas & dabit ignis aquas. Antè lupos hædi rapient, vitulique leones. Delphini pisces fugient, aquilæque columbas. Flamma per incensas citius sedetur aristas, fluminaque ad fontis sunt reditura caput. Desinet esse prius contrarius ignibus humor, Junctaque cum Luna lumina solis erunt. Ver antè autumno, brumæ miscebitur æstas, Atque eadem regio vesper & ortus erit.

NUNQUAM, *Ex secundo libro elegiarum Jacobi Pontani.*

Ille dies nostro est finem positurus amori,
Quo vitam rapient ultima fata meam.
Immo nec ulla dies amborum solvetur amorem.
Perpetuum inter nos, Candide, fœdus erit.
Ante meum patiar caput hoc abscindere collo,
Totus & à membris distrahar ante meis.
Ante meum nomen delens mi oblivio tollet.
Ante ego, sunt cujus omnia, mortis ero.
Legibus eversis rerum natura peribit,
Candide, quam noster dissoluetur amor.
Terra polus fiet, patientur sidera sulcos,
Amplius & nullas Doris habebit aquas.
Frigebunt ignes, præbebit lympha calorem.
Æstibus in mediis nix operibit humum.
Opprimet agna lupum, terrebit dama leones,
Cervarum fient præda cruenta canes.
In noctem formosa dies vertetur opacam,
Lucidiora die tempora noctis erunt.
Albentes corvos, nigros cernemus olores,
Piscis aquam, silvas non habitabit aper.

Mollitie vincent flaventes marmora ceras.
Aëra tum poterunt pervolitare boves.
Latronem milvum gallinæ occidet alumnus;
Arcadici haud fugiet tum canis ora lupus.
Mors nihil interimet, fatum res nulla subibit.
Natura officio deerit & ipsa suo.
Æthere sublimi carpent sua pabula cervi.
Astrorum faculas alma creabit humus.
Niliacosque bibent latices Oenotria rura.
Eridani fluctus combibet alta Pharos.
Gryphas equis, aquilas poteris junxisse columbis,
Candoremque dabis promptius Æthiopi.
Deerunt arboribus frondes, & frondibus arbor,
Montium & æqua solo culmina conspicies.
Muscosi fontes condent se in viscera matris;
Flumina retro ibunt in caput acta suum.
Dulcia amarescent, ferrum non molliet ignis,
Albus erit carbo, nix erit atra prius.
Accipiet socias Argivas Troja biremes.
Littorea in summis creverit alga iugis.
Delphinus sylvas, fluctus aper incolet altos.
Vitabunt acres & simul antra feræ.
Candide, nunc nostra accipiet concordia finem,
Quando nihil finem quibit habere suum.
Cinypias quando segetes numerare licebit,
*Quando quos generat Sicanis Hybla thymos.
Quamque ingens series per Olympi cærula tranet,
Quotque natent pisces fluctibus æquoreis.
Velivolis ratibus citius freta lata carebunt,
Gramine nec viridi vasta tegetur humus.
Læta per æstatem fugient arbusta cicadæ.
Garrula odorato vere silebit avis.
Desinet esse prius flammæ contrarius humor,
Ipsaque mors vitæ fiet amica prius.
Oceanus geminas citius perfuderit Arctos,
Flumina cumque rogis fœdera percutient.
Afferet obscuras & fax Hyperionis umbras.
Afferet ambrosiam pallida luna diem.
Lux tenebræ fient, cœlo succedet avernus,
Succedent rapidis sidera clara fretis.
Triticeas messes glacialis bruma videbit:
Puppibus & fessis Scylla erit hospitium.
Quaque venit Zephyrus, venient simul Auster & Eurus,
Altera curretur semita solis equis.

Candide mi pereant possunt quæcunque perire,
Noster in æterna sæcula duret amor.
Et fieri quæ posse negant, mi Candide, fiant,
Noster in offensis legibus ibit amor.

NUPTA.

Juncta puella viro. Quæ fruitur marito. Consors thalami, Conveniens marito. Nupta, pudica, dilecta, proba, callida. V. *Uxor*.

NUPTIÆ.

Jus, pacta, tedæ. Fax solemnis. Lux jugalis. Hora jugalis. Conjugii tempus. Thalami fœdus. Dies caris optata parentibus. Sacræ tedæ. Festæ tedæ. Festa thalami. Festa connubialia, conjugalia. Socialia sacra. Lætitia jugalis. Gaudia hymenæi. Tedæ piæ, ὅρος πόθων, terminus cupidinum. ἄλκαρ ὀλέθρου, auxilium contra interitum. V. *Maritare*.

NUPTIARUM DEUS.

Hymen formosus, lætus, mollis, connubialis. Cinctus, decoratus, redimitus tempora sertis. Mutuis socians præcordia flammis. Gerens vertice serta. Præsidens toris, maritis. V. *Hymenæus*.

NUPTIAS CELEBRARE.

Celebrare optatos honores Fœlicis thalami. Celebrare festa parata thalamo suo. Peragere sacra marita. Hymeneia gaudia celebrare. Thalamis celebrare gaudia.

NUTRIRE.

Mammis & lacte ferino nutrire. Ore ferunt dulcem nidis immitibus escam. Dulcem ferre cibum. Impius humano viscere pavit equos. Lacte quis infantes nescit crevisse lupino, Et picum expositis sæpe tulisse cibos? Illo *Virgilium* me tempore dulcis alebat Parthenope. * Thymo pascuntur apes, & rore cicadæ. Pascere. Cibare. Nutrimenta dare. Victum dare. Humano viscere pavit equos. Educare. Lactis alimenta dare. Humana qui dape pavit equos.

NUX.

Patula, fructifera Juncta viæ. Luxurians in patulas comas. Pariens opes, fœtus dulces. Quæ à populo prætereunte saxis petitur.

NYMPHÆ.

Sorores liquidæ, marinæ, niveæ, Deæ cothurnatæ, Thybeeriades, Cotyciæ, Cretides. Mysiades Natæ æquore. Nymphæ. Hesperides. Dryades. Dryades puellæ. Hamadryades. Nereides. Quæ nemora aut qui vos saltus tenuere puellæ? Deæ pelagi. Naides. Nymphæ decus fluviorum animo gratissima nostro.

O.

OBEDIRE.

PErficere mandata cura fideli. Jussa capescere, facere, fungi, perfungi mandatis. Jussis obtemperare, parere. Exequi præcepta, audire dicta alicujus. Imperio magni patris parere parabat. *Alterius præcepta sequi. Præcepta facessere. Avido parent arva colono. Divûm ducunt quâ jussa sequamur. Jussa sequor rex magne tua. Obsequi jussis. Imperium pati, & minori quamvis Domino parêre. Haud mora præceptis, quamvis me calcare gelatam velis nivem, aut Vesevum scandere, vel Ætnæas ore bibere favillas.

OBJURGARE.

* Increpare dictis. Arguere. Accusare moras. Murmure sævo verberibusque tonare. Corrigere, & castigare ingenti clamore. Mordere dictis.

CULPARE. V. *Reprehendere.*

OBLIGATUS.

Perpetuusque animæ debitor hujus ero. Devinctus, obligatus, astrictus. Devotus.

OBLIVIA.

Cæca oblivio mentis. Oblivio pigra, deses, lethæa, à *fluvio inferna'i, cujus aqua oblivionem inducere fertur.* Securos latices, & longa oblivia potant.

OBLIVIOSUS.

Immemor. Cui firma non est memoria. Cui labilis, imbecillis est memoria. Qui securæ pocula Lethes bibit. Qui de aqua bibit lethæa, de amne lethæo. * λήθης πεδίον, campus oblivionis, *in hominem valde obliviosum.*

OBLIVISCI.

Non subeunt animo meritorum oblivia nostro. Longa oblivia potare, Fama sit obscurior annis. Sævi dolores exciderant animo. Ignari ante malorum. Abolescit gratia facti. Nominis antè mei venient oblivia nobis. Me non Letheæ, conjunx, oblivia ripæ. Immemorem fecere tui. Quonam nostri tibi cura recessus? Ex animo delere. Quo tibi nostri pulsus amor? Diffudit inertia mollis oblivionem sensibus. Tua victa. vagis credita ventis excidere meo animo. Perierunt omnia credita menti ingratæ. Cuncta in æquoreos abierunt irrita ventos.

OBMURMURARE.

Tacito murmure dicere. Serere murmura vana. Mussare murmura. Voce submissa obloqui.

OBSCURITAS.

Tenebræ obductæ, obortæ. Caligo spissa, opaca. Noctis faciem

faciem fecere volucres. Sub nitido die. Sunt oculis tenebræ per totum lumen abortæ. Clausi tenebris, & carcere cæco, Caligantes nigra formidine luci. Immensas trahit nubes.

OBSCVRUS.

Caligine densus opaca. Atra caligine septus. Tristi caligine tectus. *Densis*, magnis, cæcis immersus tenebris. V. *Tenebrosus*.

OBSERARE.

Obstringere limen. Opponere seram. Postibus addere seram. Obdere fores. Claudere fores. Præcludere portas. Janua fulta sera. Occludere.

OBSERVARE.

* In vicem speculari aquas. Explorare. Notare. Sidera cuncta notat tacito labentia cœlo. Circumspicere, Scrutari. Indagare.

OBSIDERE.

Cingere mœnia hostilibus armis. Cingere urbem fortibus armis. Obsidere armato milite urbem. Premere & circumsonare murum armis. Cingere omne latus urbis cruentato milite. Obsidione gravi territare urbem. Fera prælia urbi positis castris movere. Cingere, Obsidere mœnia urbis. Circumdare. cingere, premere obsidione. Obsidione claudere muros. Obsidione valloque tenere. Densa includere corona.

OBSTVPEFACTVS.

Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Attonitus visis, & voce Deorum. Animo exterritus. Obstupuere omnes. Obstupuere animi. Attonitis hæsere animis. Attonitis inhiare animis. Conversique oculos inter se atque ora tenebant.

OBVIARE.

* Occurrere. Obvium ferri. Media sese tulit obvia sylva. Offerre se videndum. Occursare. Obvius ardenti sese obtulit. Obvia processit.

OCCARE TERRAM.

* Seminibus positis deducere, vel inducere terram. Glebam versis frangere bidentibus. Tellurem unco dente recludere. Rastris terram radere. Rastris glebas frangere inertes. Terram rastris insectari, versare, renovare. Obruere semina Cerealia versata terra. Genitabilem astrorum clementiam admittere in emollitum solum.

OCCASIO.

Tempora apta, idonea. Commoditas. Dare causam peccandi. Fronte capillata, post est occasio calva. Accipe quam primum: brevis est occasio lucri.

OCCIDENS.

Deciduus sol. Occiduæ aquæ. Occiduum littus. Hesperiæ partes. Axis Hesperius. Hesperius orbis regis Atlantis. Tartessia littora. Occiduus dies. Sol præceps occiduas subit aquas. Extremi sinus orbis. Hesperiæ undæ. Occiduæ plagæ. Occiduum profundum.

* Juxta solem cadentem. Ultimorum Æthiopum locus. Occidentis sinus ultimus. Decolor extremo quâ cingitur India Gange. Quâ tellus prospectat Phœbi juga cadentis. Quâ lucem premit Tethys. Quæque ad occasus jacet ora feros. Quodcunque dies devexior ambit Postica Phœbi.

OCCIDERE.

Dare morti, leto. Dedere neci. Mittere, demittere ad umbras. Extinguere leto. Atro funere tollere. Perdere funere, morte. Sternere ferro. Adimere, eripere, auferre vitam. Morte necare aliquem. Demittere corpora leto. Obtruncare aliquem. Mucrone resolvere jugulum. Telis cadit ipse suis. Ipsa sua concidit usa manu. Satiavit scelerato sanguine ferrum. Humano sanguine tingere humum. Tingere ferrum sanguine alicujus. Eripit interdum medicina salutem. Absumere aliquem ferro. Sternere cæde, vulnere, conjecto jaculo. Spoliare lumine corpus. Pœnas cum sanguine poscere. Abrumpere vitam. Strages edere ferro. Leto donare. Mactare corpora morte. Properare alicui cædem. Fundere cæde humi corpora. Funere fundere. Vitam alicui finire. Tingere cæde manum. Funere mergere acerbo. Vocem animamque rapit trajecto gutture.

OCCULERE.

Corpora furtim includunt cæco lateri. Quod terræ abdiderat, non repetit aurum. Exul limosa Marius caput abdidit ulva. Cœlum subtexere fumo. Vipera delituit, cœlumque exterrita fugit. Hoc inclusi ligno occultantur Achivi: Aut aliquis latet error. Nota conduntur in alvo. Et levibus vitiis sedula celat anus.

* Celare. Tegere. Abscondere. Condere. Occulere secretum. Commissum tegere.

OCCUPATUS.

* Quem exercent undique curæ, negotia. Quem mille premunt curæ. Cui instant negotia. Non vacat à curis. *Quære* Otiari, *& prapone negationem.*

OCCULTUS.

Abditus, tectus, contectus, obtectus, involutus. Rara per occultos ducebat semita calles. Curvis defensa tenebris Effossis latebris sub terra fodere larem. Et cæcis latebris turba circumvolat.

OCEANUS

OCEANVS.

Pater senex, magnus. Mare re[illegible]uum. Latam Nereus cæruleus ambit humum. Qui terram liquidis quà patet, ambit aquis. στέφων χθόνα, terram coronans.

OCVLI.

Acies oculorum, Lumina. Luminis orbes. Luminis arctior orbis. Lumina flammea, torva, crudelia, immota, inexpleta, vigilantia, lassa, fessa, humida, fixa humo, defixa in gremio, plena pudoris, lachrymosa vino, placido victa sopore, succumbere nescio somno, nutantia morte. Lumen ademptum, cæcum, lux adempta. Oculi clari, splendidi, fulgore micantes, sideribus similes, quibus ignea cedunt sidera, arguti, vagi, fidi, humentes, vigiles, volubiles, lucidul, flammei, blandiduli. Argentei sideris instar. Flendo turgiduli. Vigiles sub fronte ministri. Agentes excubias ad limina. Oculi suffecti sanguine & igni.

OCVLOS AD COELVM LEVARE.

Tollere, attollere, extollere oculos, lumina, Ad sidera tollere vultus. Sustollere ad æthera vultus. Ad superos tollere ora. Tollere humo lumina. Oculos ad sidera efferre. Erigere lumina.

OCVLOS DEJICERE.

Oculos defigere humi Lumina fixa tenere solo. In humum deflectere oculos. Demittere, submittere oculos. In humum vultum dejicere. Figere lumina terræ.

OCVLOS IN ALIQVEM conjicere.

Figere oculos in aliquo. Defigere oculos in aliquem. Hærere, inhærere oculis, vultibus. Figere lumina vultu. Tueri, spectare, videre, cernere lumine. Tenere lumina fixa in aliquo. Conjicere oculos in aliquem. Jactare in vultum lumina. Ad aliquem vertere luminis orbes. Advertere vultus. Respicere vultu ad aliquem. Respicere luminibus. Oculos per singula volvere. Pascere lumina.

OCVLOS ALICVI ERVERE.

Oculos expellere genis. Adimere, eripere lumen, lucem. Alterius haurire lumen, Damnare nocte lumen, *id est*, cæcitare, punire.

OCVLOS HVC ILLVC VERTERE.

Cuncta oculis lustrare. Demittere aciem oculorum in omnes partes. Omnia perlegere oculis. Partes oculos versabat in omnes. Ferre oculos per cuncta. Oculos nunc huc, nunc illuc volvere, convertere.

ODIVM.

ODIVM.

Implacabile, atrox, inexorabile, nefandum, asperum, crudele, pertinax, inexpiabile, intestinum, cruentum, capitale, exitiale, sævum, novercale.

ODIO PROSEQVI.

Odiis crudelibus in aliquem insurgere. Odia exercere in aliquem. Certare odiis. Nefandis odiis exedere aliquem. Furaliter odisse aliquid. Odiis versare domos. Iactari odijs. Quibus aut odium crudele. Tyranni, aut metus acer erat. * Odisse. Nullus amor, neque fœdera santo. Illa velut crimen tædas exosa jugales, Est ista perosus. Est odium inexorabile, & iniqua nullus finis in ira. Odisse aliquem odio Vatiniano. Invisus es mihi. Cane pejus & angue me odit. Non ita Dij Stygium finguntur paludem odio prosequi. Quantum amor intendi potest, tantum est odium ejus in me.

ODOR, ODOREM SPIRARE.

Iucundus, gratus, fragrans, suavis, Nectareus, Ambrosius, mulcens cerebrum. Quos tenerè terra divite mittit Arabs. Arabum de gramine odores. Divino a vertice spirat odorem. Et si non alium latè jactaret odorem. Ambrosiæ diffundere odorem. Volvitur ater odor tectis. Suaves miscere odores. Nares contingit odore. Odor cœni gravis. Graviter spirantis copia thymbræ. Thure calent aræ, sertisque recentibus halant. Quæ cunque suo de corpore odorem, Expirant aciem. Hoc mihi suspectum est, quod olet bene, Posthume, semper. Posthume, non bene olet, qui bene semper olet.

OEDIPVS.

Quem sua filia rexit. Expertus scelus est cujus uterque parens.

OLEA.

Cærula, baccifera, bicolor, Palladis arbor. Pacifera. Palladia. Palladia arbor. Æternùm virens. Florens teneris comis. Succrescens uberibus racemis. V. *Oliva.*

OLERE. V. Odor.

OLEVM.

Liquidum, pingue, leve. Nutrimentum flammæ. Liquor, succus olivæ. Humor, succus pinguis olivæ. Succus fragrantis olivæ. Minervæ inventum. Palladius liquor. Palladius latex. Latex flavæ Minervæ. Pinguis Pallas. Liquor sanantis olivæ. Munera, dona olivæ. γραῖ ἐλαίης, partus olivæ.

OLFACERE.

* Naribus, vel nare haurire odorem. Ambrosiæ liquidus

perciperè

percipere odores. Excipere auram rosæ dulcem, suavem, fragrantem. Odorotas Arabum segetes accipere olfactum. Cum Catullo nasus fieri velim, ut suavissimè halantes flosculos hosce pleniùs olfaciam.

OLIM.

*Quondam. Antea. Temporibus priscis. Pridem.

OLIVA.

Fœtus olivæ. Semper florens, pinguis, gravida, nitida, canens, albens, mitis. Sinceræ bacca Minervæ. Baccaque cum ramis semper frondentis Olivæ. Prolem tardè crescentis olivæ.

OLLA.

Fictilis, fertilis, ferveos. Facta manu figuli. Quam currente rota figuli manus paravit. Quam figulus fixit arte celeris rotæ.

OMEN.

Certum, verum, faustum, fælix, lætum, candidum. Quatuor hic primum omen, equos in gramine vidi tondentes campum late candore nivali. Omen malum, sinistrum, triste, dirum infaustum, funestum.

OMINE PROSPERO.

Bonis avibus, fato prosperiore. Secundis, vel felicibus auspiciis.

OMNES. V. *Homines omnes.*

OMNIA.

Omnia quæ tellus subtus & intus habet. Axe sub ætheaeo quæcunque videt Phœbus, Sol, Titan. Quæ natura suo continet ampla sinu. Quidquid terrarum numeroso conspicis orbe. Quæ mare, quæ tellus quæ polus ipse tenet. Quidquid habet tellus. Quidquid Olympus habet. Quæ maximus orbis habet. Quæ mundus & altra tenent. Omnia quæ summa Phœbus ab arce videt. Quidquid desuper aspicit æther.

ONERARE.

Annus proventu onerat sulcos. Manus ambas jaculis onerare acutis. Textilibus onerare donis. Furentem onerare malis Cumulant oneratis lancibus aras. Onerare æthera votis. Aspice curvatos pomorum pondere ramos. Ut sua, quod peperit vix ferat arbor onus. Nonnunquam gravis ære domum mihi dextra redibat. Ingenti pondere deprimere.

ONVS.

Molestum, vastum, grave, pergrave, grande, majus viribus, Leve, dulce, pium, venerabile. Moles immensa, ingens, onerosa, operosa. Pondus iniquum, durum, urgens. Onus balistæ pulsans mœnia.

OPEM.

OPEM FERRE.

Rebus succurrere læsis. V. *Auxiliari*.

OPERARI.

Exhaurire laborem. Impendere curam. Insano indulgere labori. Experiri laborem. Labores pati, perpeti, tolerare, sustinere, exigere, perficere, exhaurire, perferre, impendere. Labor omnibus impendendus, Nec res hunc teneræ possunt perferre laborem. V. *Laborare*.

OPES.

Magnificæ, superbæ, fluxæ, opimæ, invidiosæ, immensæ, largæ, magnificæ: exiguæ, modicæ, parvæ. Arte quæsitæ, malè quæsitæ, inventæ sanguine. Irritamenta malorum. Animi irritamen avari. Quas terrarum sustinet orbis. Laomedontis opes. Pactoli quas parit humor opes. V. *Divitiæ*.

OPIBVS INHIARE.

Immori lucris, & amore senescere habendi. Aurum sitire, fervere avaritia, miseraque cupidine. Retia nummis tendere ubique. Avidissimum esse opum. Esurientissimum esse lucri.

OPINIO.

Nata Dea, quæ nunc animo sententia surgit? Omnibus idem animus. Judicio nostro tibi cedit Amyntas. Scinditur incertum studia in contraria vulgus. *Nos abiisse rati. Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum.

OPVS.

Cœptum, incœptum, solitum, propositum, crescens, remissum, grande, grave nobile, conspicuum, properatum, æternum, mortale. Artis opes raræ. Opus parum cauti pectoris. Ad solitum rusticus ibat opus. Tolerare militiam, & grave Martis opus. Est virtutis opus famam extendere factis.

ORACVLVM.

Jussa Deûm. Responsa Deûm. Cœlestia monita, Monita certa. Fatorum arcana. Sortes obscuræ. Fatalia verba carminis. Oracula sacras reddentia sortes. Sors fato aliquem designat in quo. Angustæ magna oracula mentis. Veris animum implet Apollo, ex adytis horrendas canere ambages.

ORARE. V. *Deum precari*.

ORANDI MODVS.

*Precibus si flectere ullis aspice nos. Adsis ô placidusque juves, & sidera cœlo dextra feras. Da Latio considere Teucros. Alma precor miserere, potes namque omnia. Adsis ô tandem, & propius tua numina firmes. Tu præsens nostro succurre labori. Felicibus annue cœptis. O faveas, nostrisque laboribus adsis. Nunc succurre mihi, nam te posse mederi,

Picta

Picta docet templis multa tabella tuis. Tuis humiles advolvimur aris. Fer cœlo auxilium & fessis da surgere rebus. Prô numinis vis summa, prohcœlestium Rector.

ORARE. V. Deum precari.

ORATIO. V. Preces.

Numerosa, blandiloqua, compta, culta, ornata, blanda, dulcis, flexanimis. Afferens certa solatia tristibus animis. Sermo gravis, amœnus, lepidus, politus, dulciloquus, blandiloquus, festivus, plenus leporis. Character, index, nota animi. Fallens laborem, iter. Discutiens, pellens mœstitiam.

ORATOR.

Disertus, cultus, facundus, audax. Vtilis trepidis viris. Animo linguaque disertus. Magnus eloquio. Pollens flumine linguæ. Fluminis instar fundens verba. Doctus movere, mulcere animos. Quem Cicero facer Elysiis miretur in umbris. Nestora quem lingua vincere posse putes. Cui velit eloquio facundus cedere Vlysses. Animos sermone regens, & fera pectora mulcens. Orator toto clarus in orbe fuit. *Quære Eloquens.*

ORESTES.

Tristis, sceleratus, insanus. Mentis egens. Exactus furiis. Agamemnonius. Agamemnone natus. Argolicus. Patris malus ultor. Trisameni pater. Ausus in arcanas poscere tela Deas. Serpentis morsu virus habente cadit.

ORGIA.

Festa corymbiferi Bacchi. Quæ tradidit Orpheus. Deliciosa fuant præsentibus Orgia divis.

ORIENS.

Eos. Aurora. Eoæ partes. Eous orbis. Ortus Eous, roseus, rutilus, nitidus, purpureus, lucifluus, fulgidus, fulgens, Phœbeus. Orientis oræ. Eoæ oræ. Eoi qua maris unda patet. Tellus Eoa. Ætherei spectans orientia lumina solis. *Nabathæa regna. Radiis sola subdita matutini. Eoi populi, & littora rubra. Vnde venit Titan. Eoi tractus. Quà refert Titan diem. Ostia Phœbi. Nobilior pars illa poli qua prodit ephœbus.

AB ORIENTE AD OCCASVM.

A sole Eoo ad vesperum. A solis ortu ad vesperum. Ab ortu auroræ ad Hesperium usque cubile. Ab usque Eoo cardine ad ultimam metam occidentis. A solis ortus cardine ad usque occidentis terræ limitem. Primo a carcere solis Eoi, ad purpureos usque occasus. Ab Eois plagis solis ad occasum. A mane, ad spatium quo micat Hesperus. Vesper &c.

Eoæ

Eoæ novêre Lycorida terræ. Cæsaris ira mihi nocuit, quem, solis ab ortu. Solis ad occasus utraque terra timet. Natam, solis ob occasu, solis quærebat ad ortum. A vespere solis ad ortus. Terrarum quascunque vident occasus & ortus. Littora voce replet sub utroque jacentia Phœbo. Quo nihil in terris ad finem solis ab ortu Clarius, excepto Cæsare, mundus habet.

ORNARE SE GEMMIS. V. Gemma.

ORPHANUS.

Orbus, orbatus parente suo, præsidioque paterno. Patre carens.

ORPHEUS.

Apollinis filius. Vates Apollineus, Rodopejus, Ismarius, Thracius, Threicius. Trahens silvas. Amissa conjuge mœstus. Direptus virginibus. Ore vocali.

OSCULARI.

Dare, jungere, figere oscula. Sumere, ferre oscula. Offerre, admovere, porrigere, applicare oscula. Lactantia carpere oscula. Os ori jungere. Ore premere. Ponere oscula in labiis. Libare, infigere oscula. Reddere basia dulcibus labellis. Ora ad ora admovere. Multa capis oscula, multa dabis. Oscula per longas jungere posse moras.

Dulce, suave, blandum, aptum, gratum, amicum, deliciosum, quale dat fratri germana, quale amica fert viro. Datum, fixum roseis labellis. Quale dat Chaonis ales sociæ collisso ore. Penetrans animos. Basium. Suavium. Suaviolum.

OSTRUM.

Sidonium, Tyrium. Ostrini colores. Quæ sub Tyria concha superbit aqua Erithræo legitur quæ littore concha. Et rubro lucida concha mari.

OTIARI.

Ducere segnia otia. Otia vitæ desidiosa sequi. Segni fatiscere otio. Perfrui otio. Solvi in otia. Agere, peragere, capere, terere, habere otia. Ducere vitam per otia. Fallere tempus otio. Degere otia placidæ vitæ. Trahere ævum inter blanda otia. A labore me reclinat otium. Vacare. Immunes operum famuli. Reparare vires, & fessa membra levare. In otia tuta recedere. Me dulcis saturet quies. Leni perfruar otio. Feriari. Ducere, peragere ferias. Animus novalis.

OTIUM.

Molle, ignavũ, segne, discinctum, securum, labore languidum, sordidum, desidiosum, pigrum, quietum. Infecundum pulchræ juventæ. Non pariens decus. Corrumpens corpus. Accersens Cupidinis flammas. Vitiis alimenta ministrans. Otia vitæ desidiosa. Pigra desidis otia vitæ.

OVIDIUS.

OVIDIVS.

Lusor amorum. Poëta nequitiæ: Artem qui tractavit amandi. Ingenio læsus ab ipse suo. Pelignus poëta. Peligni ruris alumnus. Pelignæ gloria gentis. Frigida pro flammis jussus adire loca.

OVIS.

Lanigeri greges. Bidentes. Lanigeræ pecudes. Lanigerum pecus. Placidum pecus. Pecus pavidum, infirmum. Dans balatus. Ovis balans, velligera, lanigera, mansueta. Querens multis balatibus agnum. Campos balatibus implens. * Albi greges mollibus villis.

OVIUM PASTOR.

Vigil, vagus, fidus, curiosus. Opilio. Upilio. Oves in pascua ducens. Solicitus pro grege suo. Excubias suo pro grege semper agens. Qui tenerum tenui meditatur arundine carmen. Gaudens pascere oves in læto gramine. Vigilans ovium circum agmina custos. In sua restituens pascua ovem. Observans gregem. Colligens errantes oves in viam. Pecoris Magister. Incumbens, innixus baculo. Vi *Pascere.*

P.

PACISCI. V. *Fœdus facere.*

PACTUM. V. *Fœdus.*

PENULTIMUS.

A Fine secundus.

PALEA.

Levis, inanis, exilis, volans. Jactata ad Zephyrum. Turbine, vento rapta in aëra. Quam quælibet aura rapit. Turbine venti jactata.

PALLERE, PALLOR.

Color oris erat, qui frondibus olim esse solet seris, quas nova lęsit hyems. Oraque buxo Pallidiora gerens exhorruit. Membraque sunt cera pallidiora nova. Horruit infelix totoque expalluit ore. Diriguère oculis, calidusque è corpore sanguis Inducto pallore fugit. Cui protinus intima frigus Ossa receperunt, buxoque simillimus ora Pallor obit lachrymisque genæ maduere profusis. * Pallente forma tabidus. Palluit, & subito sine sanguine venæ.

PALUS UDIS.

* Limosa pigrum circuit fontem palus. Ubi stagnat humor frigore æterno rigens. Limosoque palus obducat pascua junco. Pigra palus. Liquentia stagna. Silva coronat aquas. Palus residet segnibus undis, Resides atque inertes aquæ.

HAR-

PAN.

Semicaper, velox, protervus. Deus armenti, pecoris. Rigidus custos ruris. Discurrere gaudet in montibus altis. Pinu caput præcinctus acuta. Qui pinu tempora nexa gerit. Pinu præcincti cornua Panes. Montana numina Panes. Capripedes Panes. Pan primus calamos cera conjungere plures instituit. Pan curat oves oviumque magistros. Pan Deus Arcadiæ, Lycæus, Tegæus.

PANIS.

Ceres. Munus, donum Cereris. Cerealia munera. Dona laboratæ Cereris. Humanis usibus apta Ceres. Molitam manu Cererem torret in igne focus. Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. Cererem cerealiaque arma expediunt.

PARADISVS.

Sacer, cœlestis, florens, frondens, speciosus, amœnus, odorifer. Hortus Eous. Hortus amœnus. Nova tempe, quæ primus homo possedit. Quatuor ex uno manant ubi flumina fonte. Devenere locos lætos, & amœna vireta fortunatorum nemorum, sedesque beatas. Regna invia vivis. Largior hic campos æther & lumine vestit purpureo, solemque suum sua sidera norunt. Devenere locos ubi mollis amaracus illos, Floribus & dulci aspirans complectitur umbra. Sceleris loca conscia primi. Exinde per amplum Mittimur Elysium, & pauci læta arva tenemus: donec longa dies perfecto temporis ævo, Concretam exemit labem, purumque reliquit Æthereum sensum, atque aurai simplicis ignem. * Cinctus Eois latet hortus oris, qui semper verè pubescit variisque floribus halat. Prima sedes, regio, statio mortalium, Omnium elegantiarum epitome. Orbis medulla, ubi flore perenni gramineus blanditur ager, nemorumque voluptas irriguis nutritur aquis. Est locus Eoos Phœbi nascentis ad ortus Arduus, attollens vicina cacumina cœlo.

PARALYTICVS.

*Quem corporis officium destituit. Cujus membra resoluta jacent officiis deserta suis. Enerve corpus, vivum cadaver. Cui vita manet sine corporis usu. Humore nervos dissolutos frigido.

PARCERE.

* Uti indulgentia. Ignoscere. Dare veniam. Iras remittere. Da veniam culpæ, vel in culpis. Indulgere alicui veniam.

PARA-

PARCÆ. V. Deæ vitæ.

PARENTES.

Commune parentis nomen. Mite parentis ingenium. Sanguinis auctores. Cum genetrice pater. Viceque parens. *Auctores vitæ post Deum.

PARCVS.

*Frugalis. Qui didicit rebus frugaliter uti. Qui non pervenit unquam ad fundum. Frugi. Insigne decus parsimoniæ. Sordes vitat avaritiæ, sed non tamen opes prodigus effundit.

PARERE. V. Gignere.

PARNASSVS & CÆTERA MVSARUM loca.

Biceps, arduus Vertex Parnassi. Mons qui verticibus petit arduus astra duobus. Habens sacra palatia, penetralia Phœbi. Ubi fons manet Bellerophontis equi. Juga, culmina. arx Parnassi. Parnassi rupes. Parnassus bicornis, bifidus, Aonius, sacer, Pierius.

* Bivertex. Aoniæ specus. Aganippe. Collis Heliconius. Helicon. Cirrha. Pirene. Pindus. Ad undas virentis Permessidos. Castalis. Aqua Castaliæ. Pierii fontes. Bellerophontei quâ fluit humor equi. Fontes Aganippidos, Hippocrenes. Vbi novensilis chorus habitare fingitur.

PAROCHVS, PAROECHVS.

Tradens summi oracula Regis. Sacra dogmata tractans. Proponens sacri mysteria verbi. Commemorans summi jussa verenda Dei. Monstrans. Cærulei quæ semita ducat ad astra cœli. Cœlestia jussa docens. Facundo eloquio cœlestia dogmata fundens. Quod sit iter monstrans ad sidera cœli. Experiens sacræ mysteria legis. Sonans summi sancta statuta Monarchæ.

PAR PARI REDDERE.

Nulla cui reddi gratia digna potest. Præmia reddere debita. Grates persolvere dignas. Gratiam referre, rependere.

PARTVM MEDICAMENTIS ABIgere vel necare.

Excutere onus visceribus. Temerare partus in alvo gravida. Partus necare in ventre tumido. Effodere viscera tellis, *hoc est*, herbis.

PARTVRIRE.

Dare, edere, producere partus. Ferre partus. Solvere molliter partus suos. Generare aliquem. In lucem dare. Educere fœtus. Partus sub luminis edere auras, Reddere onus uteri. Ponens ventris onus. Reddere semina concepta. Augere aliquem sobole. Geminam partu dare prolem. Fœtura gre-

gem

gem supplere. Eniti fœtus. Pulcra faciat te prole parentem. Qui tanti talem genuere parentes? Progenuit natum. Sus vera jam gravior maturi pignora ventris, Emisit fœtum, vulnere facta parens.

PASCERE.

Errare. Pascuntur virides armenta per herbas. Carpere gramina. Detondere gramina morsu. Quadrupes graminis herbam attigit. Repetunt celeres pascua nota greges. Equi tondent campum. Longum per valles cervorum pascitur agmen. Hædorumque gregem, viridi compellere hibisco.

PASCERE GREGEM.

* Pascere niveos greges herboso flumine. Sufficere gregi pabula. Frondentia capris arbuta præbere, & fluvios præbere recentes. Victumque feres, & virgea lætus pabula. Pastor agit per devia rura capellas. Pascere armenta bucera. Pastas potum ducere fluminibus. Servavit pecudes vallibus Ascra tuis. Pastos agere greges. Velim baculo pascere nixus oves. Armenta gregesque horridus observat pastor.

PASCUA.

Læta, herbosa, pinguia, viridantia, fœcunda, herbida.
* Pabula gregis. Armentorum dapes.

PASTOR.

Minister armenti, pecoris. Pecoris magister. Dux gregis. Formosi pecoris custos. Lanigeras qui claudit oves, atque ubera pressat. V. *Ovium Pastor.*

PATEFACERE.

Montem aperire. Aliquid resignare, resolvere, non celare. Tectum aliquid ferre sub auras. In lucem proferre, prodere. Vulgare aliquid. Efferre, educere sub auras. Detegere arcana. Referre palam.

PATER.

Curans, fovens natos. Sua viscera natos summo semper amore fovens. Moribus informans natos frænisque coërcens. Durus, violentus, truculentus. Mitissimus, optimus, summe venerandus. Sanguinis, generis auctor. Genitor.

PATERE. V. Aperire.

PATIBULUM.

Execrabile, triste, probrosum, horrendum, horribile. Trabs funesta, infamis. Crux aspera iniquis modis. Ferale robur. Arbor dira celsa crucis. Infœlix arbor. Infame lignum.

PATI PATIENTER.

Pati æqua mente. Ferre æquo animo. Forti mente, corde ferre. Composita, placida mente ferre. Ferre casus patienter acerbos. Corde paterno ferre. Toleranter, placide, moderatè

ferre, perferre, pati, perpeti tolerare, subire, sufferre, sustinere. * Rebus angustis fortem atque animosum apparere. Devorare molestiam. Graves perferre dolores. O passi graviora, dabit Deus his quoque finem. Gaudet patientia duris. Ventos perpessus, & imbres. Durum patientia corpus instruit, ut nulli cupiat cessisse labori.

PATIENTIA.

Tranquilla, invicta, infracta. Vincens malum. Superans durum. Tolerans adversa. Sustinens convicia. Nobile vincendi genus est patientia.

PATRIA.

Domus, patria. Terra sua. Patrij penates, lares, ortus. Patrij montes, agri, muri Patriæ fines, ora, sedes, arces. Patria tecta, regna. Patrium penetrale. Patria terra. Paterna terra. Natale solum Natalia rura. Patrij mœnia grata soli. Terra parens. Paterna limina. Patrij foci. Patria jucunda, grata, suavis, optata. Sedibus in patrijs. Mænibus in patrijs. Fumum de patrijs opto videre focis. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi.

PATRIMONIUM.

Opes patriæ. Divitiæ, & fructus patrum. Patrimonium auctum. Aut quid hic potest. Nisi uncta devorare patrimonia.

PATROCLUS.

Actorides. Menætiades. Qui falsis occidit sub armis. Sub imagine tutus Achillis.

PATRONUS, ADVOCATUS

Causidicus. Tuens causam. Actor avarus, versutus, perfidus. Protegens reos facundo ore. Ære merens parvo pro trepidis reis Linguam habens venalem. Civica pro trepidis arma tulisse reis. Raucus latrator.

PAVO.

Pictus, superbus, regius. oculeus. Inachius. Pandens caudam. Caudam à tergo rotans. Explicans suas pennas. Ales, avis; volucris Junonia, Junonis, Quæ cauda sidera portat.

PAUPER.

Rerum omnium egenus Rebus egenus. Inops rerum quas flagitat usus. Quem rerum sors indiga versat. Quem duris in rebus urget egestas. Angusti cultor agelli. Orta domo parva. Pauper in arma pater primis huc misit ab annis. Pauper & ipse fuit linoque solebat, & hamis Decipere, & calamo salientes ducere pisces. Ars illi sua census erat. Nudus opum Cum sistam pauper, quam nec miserabilis Irus.

PAUPE-

PAUPEREM ESSE.

Urgeri egestate. Miserabile transigit ævum. Paupertate premi. Angustam pauperiem pati. Pauperiem & duros perferre labores. Quorum virtutibus obstat Res angusta domi: Cui paternum splendet in mensa tenui salinum. Cui parva rura, non ebur, neque aureum renidet in domo lacunar. Sum paupere cultu securus. Est mihi certa suppellex. Nudus opum. Esse inopem. Pauper bonorum.

PAUPERTAS.

Dura, gravis, tristis, pannosa, infœlix, obsita pannis. Res angusta domi. Parva domi res, Nec iniqua mente ferenda. Duris urgens in rebus egestas. Pallentésque habitant morbi, tristisque senectus. Et metus, & malesuada fames, & turpis egestas. Pauperies.

PAX.

Candida, alma, serena, concors, mitis, placida, libera, fraterna, tuta, tranquilla, amica, aurea. Pacis opes, artes. Liti contraria virtus Optima, præstantissima rerum. Altrix optima rerum. Qua vigent artes. Pax comptos redimita capillos frondibus Actiacis. Pax Cererem nutrit, Pacis alumna Ceres. Pax ades, & toto mitis in orbe mane. Oremus pacem, & dextras tendamus inermes. Nulla dies pacem hanc nec fœdera rumpet. Diræ ferro & compagibus arctis claudentur belli portæ. Cum libuit pacem placidis emittere tectis, Libera per tutas ambulat illa vias. Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

PACEM INIRE.

* Componere pacem. Fœdera jungere. Claudere Ianum, Obserare belli portas. Discordes populos concordi pace ligare. Placidum componere fœdus. Jungere pacem æterno fœdere. In amicitiam coire. Componere fœdere bellum. Compescere ferrea limina Iani. Pax æterno complectitur omnia nexu. Orbis coagulum. Catena mundi. Sopire fera munera militiæ.

PECCARE.

Peccata patrare. Scelerata piacula committere. Ruere in scelus & grande nefas. Impingere. Peccato se polluere. Admittere crimen, delictum. Violare numina. Lædere numen. In Deum grande scelus committere. Fas omne abrumpere. Alicui succumbere culpæ. In quenquã tantum scelus cedere potuit? Ruere per vetitum nefas. Impia mente agi in facinus. Furis mente efflera. nihil inausum, nihil intentatum relinquere. Audere immane nefas. Audere scelus. Tu scelus ausa fuisti. Divos scele-

scelerare, temerare, violare penates. Per omne fas nefasque ruere.

PECCATOR.

Turpis, perversus, obstinatus. Culpam delicti agnoscens. Plorans suæ pondera culpæ. Dolens peccasse. Agnoscens & horrescens crimina vitæ. Dolens transactæ crimina vitæ. Peccati labe notatus. Immensa vitiorum mole gravatus.

PECCATUM.

Turpe, infandum, nefandum, sceleratum, mortiferum, pravum, turpe. Vitium deforme, fœdum, detestandum. Crimen. Scelus, Piaculum. Nefas turpe, Fœdæ contagio labis. Fœdæ contagia culpæ, noxæ, Sceleratæ crimina vitæ. Mortifera contagia immundi pectoris.

PECCATUM ORIGINALE.

Tractare vitiosa ab origine sordes. Sordida quam trahimus primæva ab origine labes. Innati contagia morbi. Contracta prima ab origine culpa. Fomitis antiqua vitium, cui fecit origo nomina.

PECTERE.

Deducere pectine crines. Colla comantia pectere. Pectendos præbere capillos. Pectere comam. Colere arte capillos. Comere crimen. Componere comam. Impexis onerata comis. Detonsa crines depectere buxo.

PECUNIA.

Regia pecunia. Faciens pervia, quæ sunt invia. Regens immensum mundum. Qua vincitur omne quod toto sub axe est. Æs congestum, collectum: prima peregrinos obscœna pecunia mores intulit. *Hesiod.* Pecunia est anima miseris mortalibus. αἷμα καὶ ψυχὴ βροτῶν, sanguis & anima mortalium.

PECUS.

Turpe pecus mutilum. Pecus oratione carens. Stolidum, placidum, lanigerum, Ruris opes, Errantes vallibus imis. Canum latratibus actæ. Bruta per incultos errantia campos. Sylvas habitantia densas. Pronam spectantia terram. Feræ, Belluæ, indomitæ, terribiles, feroces, truces, Peragrantes devia lustra.

PEDES NUDARE.

A pedibus trahere velamen. Nudare pedes velamine. Vincla duo pedibus demunt. Plantas educere alutæ.

PEDIBUS ALICUIUS ADVOLUTUS,

V. *Supplicare.*

PEGASUS.

Pennis fugax. Equus Gorgoneus. Meduseus. Bellerophontis

phontis equus. Nitidus stellis quinque decemque. Equus aërius, aliger. Bellerophonteus, alatus. Æthereas quatiens summis modo cruribus auras Equus non impiger artus. Unde sacri latices Aganippidos unda, πτεροεὶς ἵππος, * equus alatus.

PELLIS.

Exuviæ. Vellera leonis exuta costis. Spolium pecudis. Pellis villosa, hirsuta, horrens setis. Fulvi setis hirsuta leonis vellera. Maculosum tegmen lyncis. Fulvosque lupi de pelle galeros. Tegmen habet capiti. Lupæ fulvo nutricis tegmine lætus, Romulus excipiet gentem. Velamina capri setigeri.

PENATES.

Dii patrii. Dii veteris Trojæ. Ignibus erepti. Ignibus elapsi Æneæ comites. Quem secum patrios aiunt portare penates.

PENDERE. V. *Suspendere.*

PENELOPE.

* Pia, candida, Icaris. Penelope conjunx semper Ulyssis ero. Multis fœmina digna procis. Multis una petita procis Icariotis, Vivere quæ potuit bis denos salva per annos.

PERCVTERE. V. *Cadere.*

PERDERE OLEVM & OPERAM.

Mandare semina arenæ. Littora arare, ἀνεμοῖσιν ἐρίζειν, pugnare cum ventis. V. *Frustra.*

PERDIX.

Dædala, fallax, garrula. Plena dolo. Garrula ramosa prospexit ab ilice perdix. Perdix cacabans.

PEREGRINARI.

* Externas trans pontum quærere terras. Boreæ extremo damnata sub axe arva quærere, peregrinas visere terras. Insanientem Bosphorum tentare, & ardentes arenas littoris Assyrii. Visere lætum equino sanguine Concanum, & pharetratos Gelonos. Visam barbaras Syrtes, ubi maura semper æstuat unda. Facere iter per inhospitalem Caucasum. Multum telluris obire. Penetrare in extremos Indos, ubi resonans Eoa littus, tunditur unda. Mens prætrepidans avet vagari. Fer ignotas urbes errare. Incultos adire Lestrigonas. Bibit ignotas urbis nobilis hospes aquas. Erret & extremos alter scrutetur Iberos. Hospite Sole. domo, ritu, mortalibus uti.

PERFICERE.

Imponere finem. Ad finem perducere. Venire ad ultima. Finem quærere, habere. Finis adest. Prima mei pars est exacta laboris. Extremo jam sub fine laborum, finem dedit ore loquendi.

quendi. Ventum ad supremum est. Claudere rivos. Vela contrahere. Equum spumantia solvere colla. V. *Finire.*

PERFIDVS.

Malefidus. Doli medicator. Vir pectore ficto. Dolis instructus & arte Pelasga. Qui dirum nefas in pectore versat. Non veritus fallere dextras. Perfidiosus. Fidem necnon præstans. *Locat hic homo fidem pluris licenti, *id est, ei qui majus offert pretium.*

PERGAMA.

Mœnia Iliaca. Regna Priami. Mœnia Phœbi. Mœnia Phœbeæ structa canore lyræ. Bello superata Bilustri. Rapto fera Pergama, capta tamen. Pergama Neptunia, Teucria, Troica, Phœbea, Dardana, ardua, alta.

PERICVLVM.

Grave dubium, horrendum, funestum, exitiale, sævum. Discrimen dirum, durum, anceps, Varii casus, & discrimina plurima rerum.

PERICVLVM ADIRE.

Offerre se periculis. Caput objectare periclis. Se in aperta pericula projicere. Offerre se ad pericula. Petere aliquid per pericula. Animos in aperta pericula mittere. Maris & terræ pericula exhaurire. Insidiis hominum pelagique laboro. * In magna laborare charybdi. *Magnis jactari periclis. Fata sua in præceps mittere. Fortunam suam per summa pericula exercere. Impositi radiant cervicibus enses. V. *Adversa res.*

PERILLVS.

Æs Perillæum imitans juvencos veros. Infœlix auctor. Qui bovem Siculo fertur donasse Tyranno. Tauri fabricator aheni.

PERIRE.

Intercidere. Interire, disperire. Pessum ire. Cadere ruina sæva. Extinctum longis excidit omne malis. Cuncta ut Lethæis mersa feruntur aquis. Non perit, ut possit, sæpe perire jecur.

PERJVRVS.

Perjuri arte Sinonis. Credita res. Structa meis manibus perjuræ Mœnia Troiæ. Falsæ perjuria linguæ. Addit perfidiæ falsis perjuria verbis. Falsa jurans. Pejerans. Jusjurandum violans.

PERMITTERE.

Indulgere. Sinere. Fas & jura sinunt. Me si fata meis patientur ducere vitam Auspiciis. Non tua est licentia ejus rei. Cui tanta Deo permissa potestas? *Si qua fata sinunt. Nec plura que-

querentem passa Venus. Non dare. Cur dextræ jungere dextram non datur? Dare copiam. Coram data copia fandi. Nulla datur potestas dextram affectare.

PERPETVVS. V. Æternus.

PERSEQVI seu PERSEVERARE.

Quo pede cœpisti, sic bene semper eas. I bone quò virtus tua te vocat. I pede fausto Macte nova virtute puer, sic itur ad astra. Non bene qui cæpit, sed qui bene perstitit, & qui Pertigit ad metam donatur honore coronæ.

PERSTARE.

Talia perstabat memorans, fixusque manebat. In cœptis & in dictis iisdem hæret. Perstat eadem mens. Illum non populi fasces, non purpura regum Flexit. Nec enim dat terga, nec ullis frangitur ille minis.

PERTINAX.

Obtusa pectora g stans. Ludum insolentem ludere pertinax.

PERTVRBARE.

Confusam mentem capere.

PERTVRBATIO.

Fluctus animi.

PERVENIRE.

Quæ diu petiit tangit arva. Tangere quæsitos penates. Advenit sospes ad urbem. Attingere locum aliquem.

PESTIS.

Sæva, dira, noxia, infesta, letifera, mortifera, letalis, tristis, fera, maligna, contagiosa. Dira lues viduans oppida, & arva colonis. Per omnia viscera serpens. Noctis tempore grassans. Singula falce metens sanguinea. Dii talem terris avertite pestem. Tabida membris, Corrupto cœli tractu, miserandaque venit Arboribusque satisque lues, & letifer annus. Nec sævior ulla pestis, & ira Deûm Stygiis sese extulit undis. Quam simul ac tali persensit peste teneri Chara Jovis conjunx. Toto descendit corpore pestis.

PETERE.

* Poscere. Ardemus scitari & quærere causas. Flagitare. Quæ sint ea numina Divûm flagitat. Rogare. Edissere vera roganti. Caussas penitus tentare latentes. Notum efflagitat ensem. Nihil supra Deos lacesso. Studioso animo venari. Percunctari.

PHAETHON.

Magnanimus, infelix. Sole satus. Clymeneia proles. Temere optatos qui malè rexit equos. Currus auriga paterni. Audaci questus de Phaëthonte pater.

PHA-

PHALARIS.

Ferus, durus, cruoris amans. Qui falsum lento torruit igne bovem. Solitus clausos urere in igne viros.

PHILOMELA.

Volucris, Pandionia. Pandione nata. Cecropis ales. Daulias avis. Pellex invita sororis. Cui lingua resecta. Excidit ante pedes. Avis Attica. Luscinia canora, vocalis, flebilis. Promens, depromens varia discrimina vocum. Deflens impia furta mariti. Dulcia cantillans, sub vere novo. Omnes inter aves dulcissima musa canendi. Ingenio ante alias mirabilis ales. Fingens carmina mille. Mollibus & variis flexibus referens discrimina vocum. Suave edens arguto modulamine carmen. Dulce canens de viridi ramo. Artifici varias depromens gutture voces. * Quam dulciter luscinilla, seu philomela gutturilio cantillat. * φίλτατον ὄρνεον, avis amabilissima.

PHILOSOPHVS.

Sapientiæ studiosus. Mente Deos adiit, & quæ natura negabat Viribus humanis, oculis ea pectoris hausit. In medium discenda dabat primordia mundi. Et rerum causas & quid natura docebat, Quid Deus, unde nives, quæ fulminis esset origo, quid quateret terras, quâ sidera lege mearent. Aëreas tentare domos, animoque rotundum percurrere polum. Qui rerum novit vias. Socraticis, & Aristotelicis chartis inerrans. Fœlices animæ quibus in dómos superas scandere cura fuit. Turba Cleanthea. *id est* Philosophi. Λήρων ἱερεύς, magister nugarum. Διδάσκαλος ἀρετῆς, virtutis magister, *si ethicè loquimur.*

PHOENIX.

Unica semper avis, Quæ reparat, seque ipsa reseminat ales. Nec fruge nec herbis, Sed thuris lachrymis, & succo vivit amomi. Avis longæva. Gangetica avis.

PICTOR.

Celebris, egregius, insignis. Arte excellens, & longo usu peritus. Pingens artifici manu non imitanda, Apellæa arte pingens. Cui neque par Zeuxis, nec magnus Apelles. Excellens miro pingendi honore.

PICTVRA.

Picta docet templis multa tabella tuis. In domo artificis fulgent corpora picta. Fert picturatas sub tegmine vestes. Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. Paribus lita corpora guttis. Maculis auro squalentibus ardens. Animum pictura pascere inani.

PIGER.

PIGER.

Vitam ignavam ducens. Ignava vitam conditione trahens. Turpi desidia torpens. Cujus hab.t, cujus occupat torpor pectora. Segniter, oscitanter, desidiose, lente, pigre sua peragens.

PIGRITIA.

Desidia ignava, mollis, fastidiosa. Nullo quæ studio quod facit urget opus. In gremio palmas quæ condit, abscondit utrasque. Dedecens ingenuas mentes. Non patiens egregias laudes. Ignavia mater somni. Genitrix ignavia somni. Parca laboris. Segnities exosa laborem. Otia tractans, agens, amans. Dilatrix operum. Fugiens labores. Impexa capillos. Os immunda. Illota manus. Languor somnifer, soporifer. Torpor occupans artus. Mora segnitei. V. *Otium & Otiari*.

PINGERE.

Depingere. Pictura exprimere. Effigiem fulvo complecti in auro. Casus effingere in auro. Quæ manus obscænas depinxit prima tabellas. Si Venerem Cous nunquam pinxisset Apelles. Sanguineis frontem moris, & tempora pingit. * Figuris variare tecta. Exprimere aliquid in tabella. In tabella tam similem videbis Issam: ut sit tam similis sibi nec ipsa. Issam denique pone cum tabella: aut utramque putabis esse vivam. aut utramque putabis esse pictam.

PINUS.

Annosa, alta, acuta, procera, virens, florida, cornigera, ardua, nautica. Littora amans. Littoribus gaudens. Grata Deûm matri. Antennis apta ferendis. Succincta comas, hirsutaque vertice. Vertice nutans. Semper virens. Perpetuo flore virens. Radicem in tartara tendens. Nimbis innumeros durata per annos.

PIRATA.

Qui medio puppes venatur in æquore. Faciens prædam omne per æquor. Qui male quærit opes. Prædando vetitas qui sibi quærit opes. Agili peragit freta cœrula remo.

PISCARI.

Fallere pisces calamo, linoque madente. Tenui captare arundine pisces. Plagas tendere piscibus. Vasto trahere è gurgite captos pisces. Squamigero generi adunco hamo tendere insidias. Per ripas secundum flumina deceptos in retia trudere pisces. Retibus æquoream jactis educere prædam. * Fluctivagos greges per sinuosa retia trahere. Piscem acumine vulnifico trahere. Pelago trahere humida lina. Lina madentia ducere. Calamo pisces prædari. Jaculo pisces capere.

PISCATOR.

Hamiger, solers, æquoreus. Moderator arundinis. Qui lina madentia ducit. Qui tegit parvis æra recurva cibis. Victum quærens prædantibus hamis. Cibis celans fallacibus hamos, uncos. Pisces in gurgite captans. Hamos & retia jactans Nodosa lina projiciens. Linoque solebat, & hamis decipere, & calamo salientes ducere pisces. Novis quæ multo pisce natentur aquæ.

PISCIS.

Tortilis, saliens, æquoreus, pinniger, squamiger, mutus, vagus, undivagus, fluvialis, percurrens flumina, natans sub undis. Squamigerum genus. Squamea turba. Agmina muta natantum. Grex mutus cui vita agitanda sub undis. Qui semel est læsus fallaci piscis ab hamo, Omnibus unca cibis æra subesse putat. Ludens secandas inter aquas. Quem sua credulitas tristi suspendit ab hamo. φῦλα ποσειδῶνος, gentes Neptuni.

PIUS.

Cui sunt cœlestia curæ. Deum religiosus in unum. Cujus aperta nihil pectora fraudis habent. Colens haud ficta pietate Deum. Pia corda gerens. Studium pietatis habens. Pietatis amans. Quem non de tramite recto Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ. V. *Bonus*.

PLACARE.

Mulcere, mitigare rapidas iras. Mulcere vocibus iras. Recidis dictis iram flagrantem placare. Motam lenire iram. Revocare animum ab ira. Dictis mœrentia pectora mulcet. Ponere ferocia corda. Flectere iram. Iramque minasque Supplicibus superare votis. Plurima mulcendis auribus apta referre. Lites componere, dirimere.

PLACARE MARE, & PLACA-
tum mare.

* Mulcere fluctus. Cunctus pelagi cecidit fragor. Motos componere fluctus. Tumida æquora placare. Temperare æquor. Placare ventos. Stat mare placidum. Maris ira recessit. Venti posuere, omnisque resedit flatus. Quære *Mare quietum.*

PLAGA.

Infixum sub pectore vulnus. Nec te clamor, plagæque sonantes, Nec matutinis agitet formido sub horis. Insani plaga maligna joci. Valida, letifera, letalis, violenta, gravis, vehemens. V. *Vulnus*.

PLANCTUS DESCRIPTIO.

Tunc demum pectora planxi. Contigit inque meas unguibus ire genas. Tum vero è pectore vestem Diripuit, planxitque

que suos furibunda lacertos. Protinus adductis sonuerunt pectora palmis, Utque erat è somno turbida, rapta coma est. Oraque sunt digitis livida facta meis. Tuta nec è digitis ora fuere meis. Seque ferit, scinditque sinus. Indignas sauciat ore genas. Postquam se dolor imminuit, nec pectora plangi, Nec puduit scissis exululare comis. Montes ululatibus implēt, Et feriunt mœsta pectora nuda manu. Immemores decoris liventia pectora tundunt.

PLANETÆ.

Errantia sidera. Erratica signa. Stellæ vagæ, errantes, huc illuc tendentes. Nesciæ stare, quiescere. Planetæ volitant per bis sena rutilantia poli signa. Qui feruntur motu adverso solis radijs. Qui semper referuntur adverso tramite mundi.

PLANGERE.

Plangere, *est ejulatu, & gestu aliquo corporis dolorem animi significare.* Dare plangorem. Plangere pectora, ora. Plangere pectora palmis. Ferire pectora palmis, manu utraque. Tundere, cædere pectora palmis, manu. Solvere, disjicere, rumpere, rapere capillos. Rumpere capillos à fronte. Scindere crinem pollice. Scissis exululare comis. Lacerare pectus, genas, comas. Notare ora manibus, unguibus. Verberare ora manu. Laniare crines, capillos passos. Petere, appetere, notare, sauciare, secare vngue genas, ora. Fœdare vultum. Tendere manus in ora. Manibus insequi ora. Ora digitis livida, aspera facere. Laniare, scindere, abscindere, rumpere sinus, vestem, tunicas à pectore. Diripere vestes à pectore. V. *Lugere.*

PLANTARE.

Radicem infigere terræ. Plantas figere humi, humo. Terræ defigere arborem. Exponere sulcis semina. Committere sulco. Stirpes, plantas obruere terra. Humo tegere, ac foveis abscondere. Summum cacumen mandare terræ. Insere nunc Meliboee pyros, pone ordine vites. * Conserere montem Baccho atque oleo vestire collem. In plano ponere vites. Serere, atque impendere curam. Semina jacere. Sementem facere. Ponere *Horat.* Ille & nefasto te posuit die. Spargere per agros dona Cereris. Spargere semen humi. Credenda Ceres arvis est feracibus. V. *Inserere.*

PLATO.

* Aristonides. *Divinus.* Cecropius. Naturæ miraculum. Apex Philosophiæ, στόμα πειθοῦς, os suadæ.

PLEBS.

Plebeius chorus, Vaga turba. Turba stolida incultæ plebis

Plebeia stirps. Plebs humilis, clamosa, confusa, Fax urbis. V. *Vulgus.*

PLEIADES. V. Stellæ septem.

PLICARE.

Plicis involvere, Plicas nectere. Complicare. Corrugare. Se in sua membra plicare. Dare corpora tortus.

PLUERE.

Iupiter ex altis detorquet nubibus imbres. Cadunt resolutis nubibus imbres. Nubibus auster fundit aquas. Iupiter utilibus rigat imbribus agros. Imber decidit largis aquis. Largæ præcipitantur aquæ. Præcipites nimbi cadunt toto æthere. Ruit æthere toto Turbidus imber aquæ, densisque nigerrimus Austris. Largum cœlo demittere imbrem. Immensum cœlo venit agmen Aquarum. Actus cœlo magnis Aquilonibus imber. Auster pluvio contristat frigore cœlum. Multa terra madescit aqua. Subita frondes decutiuntur aqua. Densi funduntur ab æthere nimbi. Nulla dies adeo est Australibus humida nimbis. Non intermissis ut fluat imber aquis. Quamvis assiduo noctem fœdaverat imbre.

PLURES.

Non feci solus, Cuncta cohors. Magna comitante caterva. Iliadum turba & Phrygiis comitata ministris. *V*ulgi stante corona. Et sese medium injecit moriturus in agmen.

PLUTO.

*S*ævus, Stygius, immitis, infernus, Saturnius, tartareus, umbrosus, crudelis, avernalis, immanis, adamantinus, sulfureus, avidus. Iovis frater. Cereris gener. Stygij dominator averni. Rex Erebi. Rex ferreus orci. Rex umbrarum. Tenebrosa nocte tyrannus. Qui regit ima. Cui triplicis cessit fortuna novissima regni. Noctes atque dies patet atri janua Ditis. Ditis magni sub mœnia tendit. ζεὺς καταχθόνιος, Jupiter infernus.

PLUVIA.

Aqua, pluvia cœlestis. Humectans agros, Rigans prata, Aëris in media quæ gignitur aula. Humor datus plenis nubibus. Imber pluvius, turbidus, largus, gravis, aquosus, præceps, sonorus. Ruens æthere toto. Ruens impete vasto. Aëris è nubibus cadens. Nimbus obscurus, æthereus, subitus, horrisonus, glacialis. Commixtus grandine. Ruens æthereo ab axe. Rivi pluvialis aquæ. Undæ pluviales. παῖς νεφέλης, filia nubis.

POCULUM.

Aureum, auratum, cœlatum, capax, gemmatum, fecundum, cerusum. Crater argento perfectus, atque asper signis. Carchesia

chesia mixta. Argentum, pro poculo. Fictile de facili luto' Terra; pro poculo. Pocula spumantia, fumantia, rorantia, V. *Calix*.

POCVLIS INDVLGERE.

Pocula plena tractare manu. Siccare, exhaurire, vacuare spumantia pocula. Ducere convivia immodico Baccho. Exorbere pocula Zythi. V. *Potare*.

POENA.

Supplicium grave, cruentum, atrox, durum, triste. Genus miserabile pœnæ. Novum genus pœnæ. Pæna levis, minor merito, dolenda, par delicto, sera sed ampla ultrix, vindex.

POENA AFFICERE.

Exigere pœnas. Coërcere pœna. Exercere pœnas in aliquem. Pœnas poscere, reposcere, sumere pœnas, statuere, imponere. In pœnas trahere. Pœnas inimico à fratre recepi.

POENAS DARE.

Pœnas solvere, persolvere, pendere, subire, inire, pati. Facti luere. Scelerum pœnas expendere. Urgeri pœnis. Exerceri pœnis. Te triste manet supplicium. Calido mihi sanguine pœnas persolves.

POENAM MINVERE.

* Mollire, demere pœnam. Levare partem pœnæ. Partem à pœna levare. Eximere pœnæ. Contrahere pœnas.

POENITET.

* Ceperunt me tædia laudis. Pertæsum est thalami. tædet cœli convexa tueri. Mæreo tam vanè præteriisse dies. Me pudet, atque piget frustra cœpisse.

POETA.

Doctus, ingeniosus, sacer, integer, operosus, lætus tener, grandius sonans, excultus studijs, grandisonus, divinus, nobilis, celebris, facundus, eximius. Cujus pectora casta Deus movet. Cui dedit Aoniam Calliopeia lyram. Dignus Aonio choro. Felici carmine clarus. Cui à Phœbo nexa corona datur lauro. Præcinctus, redimitus tempora lauro. Vates lauriger. Apollineus. Heliconjus. Numeris verba coërcens. Divino numine afflatus. Numine agitatus. Dignus Apolline. Quem doctus non aversatur Apollo. Cui dexter Apollo, cum carmina condit adest, & cujus ingenio turba novena favet. Cui sunt faciles in carmina Musæ. Aonias vates celeberrimus inter. Cui doctus Apollo Pocula Castaliis plena ministrat aquis. Sacro percitus œstro. Quem cithara dignatus Apollo est. Gloria Pieridum. Musarum purus Phœbique sacerdos. Apollinea clarus in arte. Qui

fonte labra proluit caballino. Qui in bicipiti somniavit Parnasso. Quem Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Aonio deducens vertice Musas. Cui carmina semper, et citharæ cordi, numerosque intendere.

POLLICERI. V. Promittere.

POLLUX.

Tyndarides. Amyclæus. Lædæus. Præstans cestibus: Quo pius affectu Castora frater amat, Tyndaridæ fratres hic eques, ille pugil. Oebalides, Oebalius. Therapnæus. Tyndareus. Dioscorus, *id est* Jovis filius.

P*OMA*. V. Malum.

P*OPULUS*. V. Multitudo, Plebs.

P*ORCUS*.

Sus sordidus setiger, lutulentus, lutosus. Sus gravida, lactens, avida, bimestris. Gaudens cœno, immundaque palude. Alens gregem densis uberibus. Immunda lue gaudens. Semper amica sordibus, & consueta vivere cœno.

PORT*A*.

Claustra portarum. Clausæ munimina portæ. Ianua dura. Suo se cardine versans. Duris roboribus fulta. Reddens stridorem moto cardine. Fores validæ, obseratæ, querulæ, duplices, geminæ, surdæ, rigidæ, rimosæ.

PORT*AM APERIRE*.

Pandere portas. Stridenti cardine panduntur portæ. Portas præbere patentes. Portam converso cardine torquet. Reserare, recludere portas. Adaperire, relaxare portam.

PORT*AM CLAUDERE*.

Claudere, præcludere portas. V. *Obserare*.

P*ORTUS*.

Tutus, placidus, securus, optatus, quietus, tranquillus, maritimus. Statio fidissima nautis. Puppibus apta. Ostia maris. Sinus & statio malefida carinis. * Ora. Littus, sicum, navale.

PO*RTUS INTRARE*

Portum subire. Invadere portus. Tangere portus. Portu se condere. Deferri in portus V. *Navem appellere*.

POSSESSIONES.

Tenere culti jugera magna soli. Dives agris. Ditissimus agri. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. Quinque greges illi balantum, quina redibant Armenta, & terram centum vertebat aratris. Dives agri Dolas, quo non possederat alter latius *Quære Dives*.

POST*EA*.

* Dein. Deinde. Postmodo. Tempus veniet, aderit. Dies

Dies aderit, Quandoque. Tempus erit, quum, &c.

POSTQVAM.

• Quam simul agnorunt. Simul, vel simulac. Vbi. Nox ubi consumpta est. Vt. Vtque domus partem tenuere. Quam. At cum pulsa fames. Quo primum contigit auras tempore.

Vasa referta mero evacuare. Siccare, exiccare mero spumantia pocula. Totos vacuare cados. Vrgere toto pocula plena die. Alios urgere scyphis vino repletis. *Quære Bibere.*

POTENS.

Validus, valens, magnificus. Totum qui viribus occupat orbem. Regio potens armis, ac ubere glebæ. Avis atavisque potens. Sic Romana potens Itali virtute propago.

POTENTIA.

Magna, vasta, longa, insuperabilis. Nata meæ vires, mea magna potentia solus. Non ea vis animo. Grates persolvere dignas. Non opis est nostræ. Tanta erat & virtus, & cum virtute potestas. Potestas. Robur.

POTENTIA PRÆDITVM ESSE.

* Posse. Cui data potestas. Qui potis est facere. Qui valet ima summis mutare. Vastis cum viribus audax. Valet hic ingentes promere vires. Prædurus viribus. Cui vigor in membris. Cui promptæ ad fortia vires. Fisus lati humeris, & mole juventæ. Viribus, & magnos nisu qui vinceret artus.

PRÆCEPTOR.

Tenens, gerens, habens virgea sceptra regenda scholæ. Habens tradita sceptra scholæ. Cui tradita, data, commissa sunt virgea sceptra scholæ. Formans imbellem juventam studijs. Tradens vitæ præcepta regendæ. Imbuens juventam liquidis aquis Pierii fontis. Docens Aoniam pubem. Erudiens magno sudore juventam. Instruens teneram vera pietate juventam. Propinans discipulis puras aquas de fonte Thespiadum. Promens discipulis, dona divite penu. Gerens curam vitæ & salutis discipulis, & perpoliens agreste pectus.

PRÆCIPITEM DARE.

Mittere, jacere è summo, præcipitare, Mittere, agere præcipitem. Volvere in præcipites fossas urgente ruina. Præcipitem liquidas projecit in undas. Ferri, volvi in præceps, Propellere ex alto corpus. Toto præceps se corpore ad undas misit. Effundere se in æquor. In mare præcipitem puppi deturbat ab alta. Non fugis hinc præceps, dum præcipitare potestas? Quære *Decidere.*

PRÆCLARVS. V. Celebris.

PRÆDA.

Rapina, violenta, infanda, sæva, Inaudita, invidiosa, apta avido

avido. Exuviæ cruentæ, hostiles. Præda inanis, exigua, sordida, barbara, sanguine carens, cruenta, novella. Spolia, hostilia, hostica, bellica, opima, regalia, adempta. Incidit in casses præda petita meos. Raptas ad littora vertere prædas.

PRÆDARI.

In bona alicujus venire Prædam agere ferreque. Deprædari. Præda potiri. Vi re aliqua potiri. Vivere rapto. Compilare. Prædam facere. At vos exiguo pecori furesque lupique Parcite, de magno est præda petenda grege. * Omnia latè vastare populare. Lybicos populare penates. Vastare. Vastare Cyprum. Ad multas lupa tendit oves, prædetur ut unam.

PRÆDATOR.

Prædo insidiosus, sceleratus, infestus, funestus, grassans. Insidians viatoribus. Infestans viatores. Avida instructus rapina.

PRÆDICARE. V. Docere. V. Parochus.

PRÆDICERE.

De cœlo tactas memini prædicere quercus. Sæpe sinistra cava prædixit ab ilice cornix. Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix. Venturam melius præsagit navita noctem. Sic magna sacerdos. Est mihi divino vaticinata sono. Obscœni canes, importunæque volucres. Signa dabant. Fatis ora resolvere. Futura expedire. Et mihi jam multi crudele canebant Artificis scelus. Tum etiam fatis aperit Cassandra futuris. Ora Dei jussu. Accipe quod læta tibi pandunt luce sorores. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus. Sola novem dictuque nefas Harpyia Celeno Prodigium canit, & tristes denuntiat iras. Quod Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo prædixit. V. *Propheta.*

PRÆGNANS. V. Gravida.

PRÆLIVM. V. Pugnare.

PRÆMIVM.

Largum, magnum, meritum, debitum, sufficiens, promissum peritum, ingenio dignum. Præmia digna referre. Præmia reddere debita. Accumulare præmijs. Geminum pugnæ proponit honorem *Sunt hic etiam sua præmia laudi. Doctarum hederæ præmia frontium. Meritæ expectare præmia palmæ. Invitare pretiis animos, & præmia ponere. Accipere præmia digna. Munera vos condigna manent. Præmia solvere merita.

PRÆPARARE.

* Accingere se. Aptare se. Semet parare. Accingunt omnes operi.

PRÆ-

PRÆPOSTERE.

In caput alta suum labentur ab æquore retro Flumina, conversis Solque recurret equis. Terra feret stellas, cœlum findetur aratro. Unda dabit flammas, & dabit ignis aquas. Omnia naturæ præpostera legibus ibunt. Parsque suum mundi nulla tenebit iter. Et prius hinc nobis nimium conterminus Ister. In caput Euxino de mare vertet iter. Fluminaque in fontes cursu reditura supino. Ante retro Simois fluet. Ad fontem Xanthi versa recurret aqua. Fluminaque ad fontis sunt reditura caput. Fluminaque ad caput incipient revocare liquores. Multa prius vasto labentur flumina ponto. Amnis & inversas duxerit ante vices.

PRÆPVTIVM PRÆCIDERE.

Cultro saxeo membra tenella secare. Præputia pueri sacro præcidere saxo. Tum puero generis signum de more vetusto imprimitur.

PRATVM.

Florens, vernans, herbidum, viride, odorum, irriguum, floridum, herbosum, udum, humidum. Pictum ridentibus herbis. Vere novo ridens quod sitiens bibit ætheris imbrem. Loca viridantibus herbida pratis. Area nitidissima. Area humida de guttis lenè sonantis aquæ. *Prata movent animos diversicoloribus herbis Prata recentia rivis. Florea rura. Ubi Zephyris melioribus halent perpetui flores. Prata smaragdineo colore.

PRECARI.

Verba precantia dare, dicere, fundere. Preces admovere, adhibere. Solicitare precibus. Ore precari. Voce rogare. Fatigare votis. Corde gemente, supplicibus votis precari, petere. Supplicibus exposcere votis. Tendere manus supplices. Ad pia propensum vota vocare Deum. Supplex humilisque precatur. Ad tua confugio, & supplex tua numina posco. Per superos, & conscia numina veri orare. Ferre ritè preces. V. *Deum precari.*

PRECES.

Verba precantia. *Verba* rogantia. *Vox* rogans. Preces justæ, blandæ, piæ, solicitæ, timidæ, pudicæ, castæ, supplices, benignæ, serviles, flexanimes, mollientes, flectentes animos. Oratio penetrans stellantis superi regis in aulam.

PRECES AVDIRE.

Accipere preces. Excipere, admittere gemitum. Percipere aure preces. Moveri, flecti precibus. Annuere, assentiri oranti. *Votis* favere rogantis. Suscipere vota linguæ. Percipere preces attenta, aperta, facili, placida aure. Aures precibus præbere benignas. Non sinere vanas supplicis esse preces.

Vota

Vota exaudire rogantum. Dare se placidum quærenti. Audire vota quæ pia lingua facit. Accipere vultu pia vota sereno. Inclinare, porrigere pronas clamoribus aures. Audire verba anxia fletus. Applicare facilem aurem supplicantibus. Admovere aurem benignam supplici. Dare se facilem votis

PRECES NON EXAVDIRE.

Spernere, negligere, repellere preces Aversa aure negligere preces Cõtemnere preces supplicum. Negare implorantibus aurem. Occludere aurem questibus. Abnuere aurem supplici, Vultu tetrico despicere questus. Aversari, despicere vota rogantis. Surda velut aure repellere gemitus. Rapidis dare vota irrita ventis.

PRINCEPS.

Inclytus, bellicus, belliger, illustris, mitis, justus. Ad præmia velox. Piger ad pœnas. Viribus urens Marte ferox. Vinci nescius armis. Rerum cui summa potestas. Populos sub ditione tenens. A summo ordine nomen habens. Justitiam vigili pietate regens. Insontes regens. & pœnis errata coërcens. Rerum sceptra gubernans Sua quem virtus multis heroibus æquat. Metuenda tenens sceptra jubente Deo Cui imperium servare pios, & plectere sontes. Cui populi incumbit cura paterna sui. Largo pectora docta favore juvans. Victricibus inclytus armis Cui data majestas cogendi mobile vulgus, Serviat ut vera religione Deo. Fovens & protegens ingenuas artes *Quære Heros.*

PRINCIPES ELECTORES SACRI
Romani Imperii.

Clara viris septem fulget Germania, summi
 Quos penes arbitrium Cæsaris omne manet.
Præsul Agrippinas sacri Archi per Itala regna
 Cancellarius est totius imperii,
Per Germana Moguntinensis Episcopus arva
 Præstat idem: per idem Gallica Trevir agit.
Poma Palatinus dapifer Comes aurea gestat,
 Dux gladios equitum Saxo magister habet.
Marchio fert sceptrum Camerarius. Ipse Boëmus
 Rex pincerna manu pocula digna tenet.

PRINCIPIVM.

Exordium. Pri[illegible]. Initium. Cœptum. Incœptum. Limen. Exortus. In prima fronte libelli. In limine vitæ. Tempore quo primum Phrygia formabat in Ida Æneas classem.

PROCVS.

Turba luxuriosa proci. Turba temeraria. Copia procorum. Multorum

Multorum frustra votis optata procorum. Multorumque fuit spes invidiosa procorum. Mille procos habuit bis septem nubilis annis.

PRODESSE.

Juvare. Conducere. Favere. Altera frumentis favet. Pecori opportuna loca, & commoda Baccho. Est operæ pretium.

PROHIBERE. V. Impedire, Resistere.

PROIICERE V. Iacere.

PROLES. Filius.

PROMETHEVS.

Satus Iapeto. Cui Pyrrha sui filia fratris erat. Aëreas volucres sanguine fixus alit. Qui carpitur viscera in duris saxis Ιαπετιονίδης, Iapetionides. πυρὸς δότης, ignis largitor.

PROMISSVM.

Res promissa, pollicita. Receptum. Linguæ fœdera, Pignora polliciti. Verba polliciti. Promissi fides. Promissi gratia.

PROMISSVM SERVARE.

Pollicitis addere fidem. Promissum facere, reddere, Stare promissis Dare pollicita pignora. Promissis manere. Præstare, servare fidem. Persolvere promissa præmia. Tibi maxima rerum verborumque fides.

PROMITTERE.

Offerre deferre, obligare, obstringere fidem. Facere promissum. Dare dextras fidemque Dare promissum. Si tamen hoc ulli de se promittere fas est. Spondet reduces inducere terris. Polliceri.

PROMVLGARE.

Retegere. Detegere. Aperire. Patefacere. In publicum efferre. Prodere. Vulgare, Palam facere. Palam referre. Efferre sub auras. Demere silentia.

PROPE.

*Juxta. Propter. Propter humum volitat. Secundum plena flumina. Falsi Simoentis ad undam. Haud procul hinc.

PROPERARE.

Tollere, rumpere, pellere moram. Mora abest. Rapidis ferri passibus. Nulla mora est operi. Haud mora. Nec mora. Præcipitare vitam. Vrgere iter. Ferri cursu Festinare viam. Festinate viri, nam quæ tam sera moratur Segnities.

PROPERTIVS.

Blandus. Præcepta Properti. Cujus opus Cynthia sola fuit. Romanus Callimachus. Proxima supposito contingens Vmbria

bria campo Quem genuit Romanique aderit pagina Callimachi.

PROPHETA.

Fatidicus, veridicus, vaticinans. Edens oracula veridicis vocibus: Repletus pectora afflatu sancto. Divino numine tactus, motus, actus, agitatus. Qui oracula sancta canit. Divino percitus œstro. Quem voces veterum & sancti cecinere prophetæ. Vates sacri. Interpres Numinis. Venturi præscia turba. Sagax ventura videre fatidicus vates Doctus futuri. *V. Prædicere.*

PROSERPINA.

Erebi regina. Nata Cereris. Persephone. Inferni pollens regina. Tyranni. V. *Regina Inferni*,

PROPERE.

Omine læto. Secundo flatu. Lætis, secundis successionibus. *Vento* secundo. Dextro alite. Deo secundo, favente. Dijs auspicibus. *V. Felix.*

PROSPERITAS.

Tibi tempora veris erunt. Dum juvat & vultu ridet fortuna sereno. Donec eris felix multos numerabis amicos, Tempora si fuerint nubila solus eris. Dum mea puppis erat valida fundata carina. Qui mecum velles currere, solus eras. Sed qua contraxit vultum fortuna, recedis, Auxilio postquam scis opus esse tuo. Dum flaret velis aura secunda meis. Est velis aura secunda meis. Navis mea fertur amico vento. *V. Rebus secundis.*

PRVINA.

Matutina, cana, vitrea, gelida, concreta, nocturna, hiberna, canens, nivea, rigida, roscida. Exceptæ lunæ de nocte pruinæ.

PVBLICARE. V. Promulgare.

PVDERE.

* Erubescere. Erubuit Phaeton. Subitus invita notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde notavit ora rubor. Æstuat ingens imo in corde pudor. Non attollere contra sustinuit oculos. Qui color infectis adversi solis ab ictu Nubibus esse solet, vel purpureæ auroræ, is fuit in vultu. Flava verecundus tinxerat ora rubor. Pudor vultus gravat. Erubuit gremioque pudor dejecit ocellos. Erubuere genæ, totoque recanduit ore. Pudor ora subit. Pudore sensi me totis erubuisse genis. Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

PVDOR.

Purpureus, roseus, tener, castus, virgineus, verecundus, ingenuus. honestus, turpis. Character, nota, index ingenuæ mentis. Dejiciens oculos. Humi flectens lumina. Ora inficiens

ens, colorans. Qui se manifestat, Prodit in ore. Solvere jura pudoris. Ponere pudorem. Violare pudorem. Extinctus pudor.

PVELLA.

Formosa, tenera, bella, culta, ornata, candida, nivea, operosa cultibus, facie præsignis, facie insignis, forma præstante, laudatissima forma. Vna digna duas forma vincere. Oculos dejecta modestos. Raras dotata per artes. Sibi quam non vindicat alter. Turpis, lasciva, petulans, procax, audax, superba, pæta, deformis. Nimium vaga turba puellæ. Dulce puella malum. Perpetuum nata puella malum.

PVELLA CASTA. V. Casta puella.

PVER.

Formosus, facinspectabilis, tener, lascivus. Incautis nimium temerarius annis. Impuræ matris prolapsus ab alvo. Turba minuta Multa callidus arte. Pene puer, dubiaque tegens lanugine malas. Puer impubes & adhuc non utilis armis. Inque sinu puerum qui nondum impleverat annum, Dulce ferebat onus νεοτρεφὸς ἔρνος, tenerum germen. V. *Iuvenis.*

XII. ANNORVM.

Filius hujus erat primo lascivus in ævo.
Addideratque annos ad duo lustra duos.

XIII. ANNORVM.

Tertius interea decimo successerat annus:

XV. ANNORVM.

Iam tria lustra puer furto conceptus agebat.
Is tria cum fecit primum quinquennia, montes
Deseruit patrios. V. *Annus.*

XVI. ANNORVM.

Pulcher, & octonis iterum natalibus actis.
Signarat teneras dubia lanugine malas.

PVERITIA.

Ætas infirma. Ætas mollis & apta regi. Anni molles, teneri pueriles. primi. Primum ævum Mobilis ætas. Casibus impingens compluribus ætas.

PVERPERA.

Laborans utero. Gemellipera. Prolem enixa gemellam.

PVGNA.

Anceps, tristis, ferox, aspera, sæva, acris, cruenta, sanguinea, acerba, terribilis, crudelis, trux, atrox. Certamen infandum, immane, martium. Fremebundi certamina Martis. Flebile Martis opus. Prælia Mavortia, cruenta, αἵματος πέλαγος, sanguinis pelagus.

PVGNARE.

Dimicare, pugna Decertare, Certamina subire. Concurrere ferro, telis. Conferre dextram. Miscere prælia. Concurrere campo.

campo. Arma armis nectere. Gerere Martis opus. Decernere ferro, armis. In certamina venire. Crudo pugnam committere cæstu. Prima manu tentare pericula belli. Succedere pugnæ. Celeri certare sagitta. *V. Bellum gerere.*

PVGNARE PRO PATRIA.

Protegere patriam fortibus armis. Ruere in arma pro libertate patriæ. Ruere in arma pro patriis focis. Patriam Marte tueri, tutari. Facere prælia pro patria.

PVLCER. Quære Forma.

PVLVERVLENTVS.

Pulvere turpis. Caniciem immundo profusam pulvere turpant. Fœdare in pulvere crines. Glebasque jacentes Pulverulenta coquit maturis solibus æstas. Pulverulenta fuga dare terga per agros.

PVLVIS.

Inanis, levis, siccus, exiguus, cæcus, æstivus, tenuis. Turbidus atra caligine. Quem venti magno turbine corripiunt. Quem dissipat aura. Quem turbinis ira rapit & disjicit. Quem aura levis torquet. * Pulvis arenosa surgens tellure sub auras, Erigitur globus, atque operit caligine densa. Cornipedumque vias, aurigarumque labores. Vide ut atra nubes pulvere abscondat diem. Fumo similes campus erigit in cœlum nebulas.

PVNIRE.

Sumere supplicium vindice dextra. Ultrice manu frangere, & supplicio premere. Punire crimina inducta rota. Laniare rotis. Elidere crura. Confringere crura. V. *Pœna afficere.*

PVNITIO V. Pœna.

PVNIRI. V. Pœnas dare.

PVRGARE.

Vitæ crimina demere. Eluere, abluere omne nefas. Diluere vitiorum sordes. Auferre criminis onus. Criminis admissi contagia mundare. Abstersis sordibus scelus omne abluere. Tollere, expiare peccatum.

PVRPVRA, PVRPVREÆ VESTES.

Fulgens, rubra, rutilans, regalis, preciosa, nobilis, sanguinolenta, ardens, rubens. Color purpureus, Tyrius, Ostricinus. Tyrii colores. Tyrius succus. Ostrini colores. Purpura pœna. Ostrum purpureum, puniceum, coruscum, rutilum, Sidonium, Getulum. Tyrium quæ purpura sensit ahenum. Tyrio murice palla saturata, satura, tincta. Saturatæ murice vestes. Vellera medicata Tyrio aheno. Tincta Sidonio murice lana. Adusto murice candens. Tyrio distincta murice vestis. Tyrio ardebat murice lana. Sidonio insignis amictu. Sidoniam, picto chlamidem circumdata limbo.

PVTARE. V. Opinio.

PVTRIDVS.

* Corruptus. Vitiatus. Illuvie peresus. Loca sente, situ, longa carie confecta.

PYGMÆVS.

Parvus, brevis, ridiculus, parvulus. Certans, bella gerens cum gruibus. Pygmæus parvus currens bellator in armis, Raptusque per aëra curvis unguibus à sæva fertur grue.

PYTHAGORAS.

Samius senex. Qui posse renasci Nos putat. Divinus, prudens, celebris. Panthoides.

Q.

QVADRAGINTA.

Dena quater. V. *Annus*.

QVÆRERE.

* Investigare. Rimari. Requirere. Explorare. Lustrare. Caussas penitus tentare latentes. Vestigare viros. Altè vestiga oculis. Omni terra, omni quærere profundo. Scrutari. Quæritare. Indagare.

QVATERE.

* Concutere. Movere. Quassare. Nutu tremefecit Olympum. Quatere, vibrare, coruscare hastam. Tecta quatiebant cuspide thyrsos. Arma rotare lacertis.

QVIA.

Quoniam. Propterea quod. In promptu causa est Nempe.

QVERCVS.

Patula, glandifera, umbrosa, dura, rigida, aërea, sublimis, annosa, valida. Chaonis arbor. Jovis arbor. Sacra Iovi. Gratissima porcis. Infixis altè radicibus hærens. Annoso robore quercus. Curvata glandibus.

QVERI.

* Fundere questus. Dare querelas. Effundere querelas. Edere, promere, proferre querelas. Loca complere, replere querelis. Turbato pectore rumpere questus, Volvere tristes querelas. Iactare tristia verba flexilibus querelis. Implere cœlum questibus Peragere querelas. * Multa querens ignominiam, plagasque superbi victoris. Stabat multa querens. Philomela mœsta flet noctem, ramoque sedens miserabile carmen integrat, & mœstis latè loca questibus implet. Gemere alicujus crudelia fata. Longas in fletum ducere voces. Me miserum!) ingeminat.

QUIES.

Mollis, optata, jucunda, secura, placida, languida, grata, tranquilla, amica. Pacis amans. Reparans, recreans defessi

corporis

corporis artus. Recolligens vires fractas. Reficiens membra quæ fracta labore jacent. Quæ reparat artus. Quæ membra fessa, defessa, fatigata, defatigata, lassa, languida novat. Requies blanda, dulcis, petita, secura. V. *Somnus.*

QVIESCERE.

Placidæ indulgere quieti. Carpere optatam quietem. Placida quiete fessa membra levare. Capere dulcem quietem. Frui quiete. Plena ubi securæ terra quietis erit. Littera jam lasso pollice sistit opus.

QVINDECIM.

Tria lustra agere. Arcas adest ter quinque ferens natalibus annos. Is tria cum fecit primum quinquennia, montes Deseruit patrios.

R.

RABIES.

PRæceps, vesana, indomita, sæva, furiosa, malesuada, malesana, effera, concita, acerba. Nigro armata furore. Effera vis animi. V. *Insania.*

RABIE AGITARI.

Ardere, flagrare acerba rabie. Furiosa rabie concitum, percitum esse. Animus stimulatur furente rabie. Corda tument rabie. Rabies, furor, iraque mentem præcipitant. Impelli, agi, circumagi, agitari rabie. Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt. Dira subit rabies. V. *Insanire.*

RADIX.

Radices agere. Radices ad Tartara tendere: Arbor longis radicibus hæret. Radices altius arbor agit.

R*AMVS.*

Spatiantia brachia. Arboreæ frondes. Ramus fragilis, patulus, frondens, novellus, pensilis, umbrans, viridis. Arbore pendens. Curvatus pomorum pondere. Incerto pondere nutans. Autumni pondere pondus. Alumnus alienus, *pro ramo insito.*

R*APA.*

Frigore gaudens. Præbens commoda multivoris alimenta colonis. Quæ inflat alitque.

R*ASTRVM.*

Rastellum, pecten rarum. Instrumentum dentatum. Rastrum curvum, dentatum, validum, rigidum, grave. Curvis purgatur vinea rastris. Iniquum pondus rastri. Vertere terram pectine. Rastris glebas frangere inertes. Non rastros patietur humus, non vinea falcem.

RATIO.

Indagans, sapiens, cæca Lavans densa caligine mersa Excelsa

celsa dominans in corporis arce. Judicium faciens è rerum cognitione. Sensa animi rapiens hausta à Radiis luminis. Usus rationis.

REBUS ADVERSIS.

In miseris rebus. Rebus deploratis. Rebus in angustis. In misera sorte. In rebus egenis, asperis. Cum sors adversa fatigat. Horrificas sorte tonante minas. Fractis undique rebus. Cum sors irato fulminat ore minas. Rebus in arctis. Sorte furente, indignante, irascente.

REBUS SECUNDIS.

Cum vultu ridet fortuna sereno. Dum aura secunda flat, afflat. Cum fortuna juvat. Dum sors favet, arridet, ridet. Dum vultu blando, blandidulo sors aspicit. Dum navis fertur, it vento secundo. Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.

RECEDERE.

* Retro pedem cum voce reprimere. Trepidusque repente refugit. Lucoque abscede verendo. Cedere. Limina linquere. Gressus removere.

RECOGNOSCERE.

Reddere incudi. Tradere incudi. Vocare ad judicium limæ. Limam adhibere. Elimare. Lima mordacius uti. Pungere errata doctis lituris.

RECORDARI.

Tenere pectore, mente. Memori pectore dicta notare. Voces alicujus mente sua concipere. Inhærere pectoribus. Animo adesse. Animo alicujus sedere. Ante oculos semper habere, Totis animi sensibus infixum habere. Habere signatum memori pectore. Fida mente tenere recepta. Semper gerere corde revincto. Signatum hoc memori pectore nomen habet. Hæret pectori. Et vocem memori condidit aure tuam. Manet alta mente repostum. Animo fixum immotumque sedet. Æternum servat sub pectore vulnus. Nulla dies unquam memori vos eximet ævo. Non excidit animo. * ἐν φρεσὶ γράφειν, scribere in mente.

RECTUM.

Æquum, bonum. Fas Auro venalia jura. Fas omne abrumpere. Sacrata resolvere jura. Decipimur specie recti. Mens sibi conscia recti.

RECUSARE. V. Negare.

REDIMERE, REDEMPTOR.

* In medio turbine lethi versantem eripere. Pretio redimere. Generis lapsi sarcire ruinas. A morte reducere. Reparare genus humanum. Eripere letho. Subducere morti.

Christus

Christus nos ex hoste recepit, nos morte redemit Pretiosi sanguinis Lytro assuerit. Quære *Reparare.*

REDIRE

Quærere reditus. Conversis recurrere equis. Si patrios unquam reme assem victor ad Argos. Referre pedem ad aliquem locum. * Remeare, repetere. Ipse urbem repeto. Reverti. Quà gressum extuleram repeto. Me refero inde domum, arcemque reviso. Esse reducem. Conversa domum dare lintea. Pedem reflectere. Pasti repetunt præsepia tauri. Retrorsum vela dare atque iterare cursus relictos. Quis te redonavit, Quiritem Diis patriis Italoque cœlo. Revocare gradum. *Vide.Regredi.*

REDUNDARE.

Tumet amnis aquis. Affluere, superfluere, abundare. Pomis exuberat annus. Vitio fœcunda nimis. Ager morientibus æstuat herbis.

REFORMARE.

* Vaganti fræna licentiæ injicere. Amovere culpas. Veteres arte revocare. Leges resumunt priscam canitiem. Talem sensere Solonem res Pandioniæ, *id est*, reformatorem habuerunt Solonem Athenæ.

REFRIGERARE, & RI.

* In reducta valle æstrum vitare. Fluvii gravem solantur æstum. Ripa viridante æstum levare. Gelida reficere aquâ. Ortus canis æstivi vitare sub gelida umbra. Æstum grata mitigabat umbra. Aurulâ lenire æstum. Æstum relevare. Flumine gelido frangere soles. Aura gelido fovet afflatu. Aperto pectore ventos accipere, Arborea ab umbra frigus ducere. Patula arbore defendere soles. Rabiem canis aquula nemorosi fontis lenire.

REGERE.

Uti habenis. Juga flectit habenis. Tenere, moderari fræna. Urbes frænare superbas. Regere opes. V. *Imperare.*

REGINA INFERNI.

Proserpina. Hecate. Trivia. Phlegetontis. Persephone. Trinacria. Phlegetontea regina. Plutonia conjux. Nigri Jovis invida conjux. Trinacria Iuno. Persephone acerb. Sparsa caput Phlegetontide lympha. Inferni polleas matrona tyranni. Filia Cereris.

REGNARE. V. Imperare,

REGNUM

Magnum, ingens, longum, potens, proavitum, antiquum, vix satis aptum regi. Sceptrum potens. Rerum moderamen. Fiunt regni jura minora tui. Centum urbes habitant magnas uberri-

uberrima regna. Patrio insontes pellere regno. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.

REGREDI.

Gradum referre. Pedem referre retro. Gradum abducere retrò. Dare lintea retro. Iter revolvere. Torquere vestigia. Pelagus remetiri. Discedere verso gradu.

RELIGIO.

Prisca, antiqua, avita, cana, pura. Gratissima cœlo. Populum sub antiqua religione tueri. V. *Dei cultm.*

RELUCERE.

Mavors adamante coruscat. Radiare. Rutilare. Fulgurare. Micare. Nitere. Nitescere. Tenebrasque serena Luce secat. Dispergere lucem. Latè fulgurat umbo. Pellucent pocula mensis. Nova lux oculis effulsit. Cærula nubes solis inardescit radiis, longeque refulget. Nocturna renidet Luna. Terque ipsa sola, mirabile dictu, emicuit. Fulgere in armis. V. *Illucescere.*

REMIGRARE.

Ducere remos. Verrere, sulcare freta remis. Scindere aquas. Fluminis aquas torquere remis. Impellere navem remis. Movere fræna remo. Movere remo carinam. Remo pellere navem. Incumbere validis remis. Æquora verrere. Remis solicitare freta. Intendere brachia remis. Agili peragat freta cærula remo. Findere remigio aquas. Uti remis. Remos impellere, movere. Insurgere remis. Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Pulsare undas remo. Remo carpere iter. Dividere remis. Spumescunt æquora remo. Navis it remige, remis. Referre ad littora remos.

REMUNERARE MERITA.

Reddere vicem meritis. Officiis pretium rependere. Referre honorem officii. Referre, reddere, rependere gratiam. Præmia digna referre. Reddere pretium laborum. Grates persolvere dignas, V. *Gratiam referre.*

REMUS.

Agilis, validus, citus, tardus, lentus, levis, pendens, demissus. Verrens æquora. Secans undas. Agiles faciens navibus alas. Lignum sulcans æquor. Νηὸς πτερὸν, navis ala.

REPARARE.

O utinam possem populos reparare paternis Artibus. Et de fæmineo reparata est fæmina jactu. Dic Themi, qua generis damnum reparabile nostri Arte sit? Scelus expiare. Piare triste nefas. Culpam hanc miserorum morte piabunt.

RE-

REPETERE.

Repetere verba. Iterare voces. Reportare verba. Repetens iterumque monebo. Nequid quam ingeminans, iterumque, iterumque vocavi. Non canimus surdis, respondent omnia silvæ. Hæc in fine loquendi Ingeminat voces, auditaque verba reportat. Interea toto clamanti littore Theseu, Reddebant nomen concava saxa tuum.

REPREHENDERE.

Dictis castigare Carpere causidicus fertur mea carmina. Alienam carpere vitam. Corripere, culpare, objurgare. Censuram dare.

RESECARE FALCE.

* Resecare. Amputare. Abscindere. Aciem falcis tentare. Florentes secare herbas. Comam mollis Acanthi tondere. Pubentes herbas falce metere. Arida prata tondere. Falcem maturis supponere aristis V. *Metere.*

RESISTERE.

Inexpugnabilis obstat. Medio lapis obstitit arvo: Sistere contra. Verum etiam instanti læsa repugnat ovis. *Obsistere. Reluctari. Posse sustentare. Sustentare aciem. Sustinet incursus. Densis obsistere turmis. Cruentis telis inexpugnabilis obstat. Briareus immensus stetit contra ætherem armatum.

RESONARE.

Tinnitus æra repulsa dabant. Latè resonant plangoribus ædes. Avibus resonant virgulta canoris. Saxa sonant, vocisque offensa resultat imago. Et vox assensu nemorum ingeminata remugit. Cum gemitu reboant silvæ. Insonat omne nemus. Cœlum tonat omne tumultu. Euridicen toto referebant flumine ripæ. *Vide Echo.*

RESPICERE.

Tollere ad sidera vultus. Conjicere oculos in aliquem. Oculis pectore toto inhærere. Ad cœlum lumina tendere. Passim oculos per cuncta ferre. Lumina defigere. Lumina ferre. Cernere. Speculari. Spectare. Huc illuc volvere oculos. Partes oculos versabat in omnes. Omnia perlegere oculis: Torvè vel torvum tueri. Illa solo fixos oculos aversa tenebat. Geminas aliquò flectere acies. Lumina fixa tenere. Cuncta oculis lustrare. Vertere ad aliquem luminis orbes. Obtutu hæret defixus in uno. Os oculosque loquentis. Iam dudum & totum lustrabat lampade corpus. Oculos ferre omnia circum. Nequeunt expleri corda tuendo. Juvenis tum jussa superba Miratus, stupet in Turno corpusque per ingens, Lumina volvit, obitque truci procul omnia visu. Γοργὸν ἐλίπεσι, καὶ ταυρηδὸν Gorgoneo, & taurino aspectu intueri.

RE-

RESPONDERE.

Reſponſum reddere paucis. Reſponſa dare. Alternis reddere verba notis. Addere verba dictis. Ore referre viciſſim. Dicta referre. Reddere ore. Reddere verba, ſonos. Mutua dicta referre. Verbis tangere verba. Ora reſolvere. Iactare reſponſa. Veneris contra ſic filius orſus. Vix ea fatus erat, gemitu cum talia reddit. Reſponſa referre. * Subjicere. Pauca furenti ſubjicio. Sic contra eſt ingreſſa Venus, *id eſt*, reſpondit. Quærenti, talibus ille *ſcilicet* reſpondit. Reſequi dictis. Niſus ad hæc, *nempe* reſpondit.

RESTARE.

* Supereſſe. Superare. Eſſe ſuper.

RESVRGERE. V. Excitare.

RETARDARE.

Moliri moram. Moras afferre. Iungere, addere moram. Moræ cauſas afferre. Rumpere, retardare iter. Continere curſum. Quæ tantæ tenuere moræ? Surgentes demoror Auſtros. *V. Mora, Morari.*

RETIA.

Rara, ſubdola, ſinuoſa, ſubtilia, tenſa feris, fallentia, maculis diſtincta. Ducentia retia piſces. Caſſes doloſi, laxi, laxati, arcti. Plaga nexilis, nodoſa, fallax. Laxata foramina retis. In laqueos auceps decideratque ſuos. Summaque tranſibat poſitarum lina plagarum. V. *Caſſes.*

RETIA TENDERE.

Retia nectere, ponere, ſtruere, jacere fila, plagas tendere. * Suſpendere caſſes. Cava retia contento fune trahere. V. *Venari.*

RETRO.

* Pone. A tergo. Poſt terga. Poſt veſtigia. In caput alta ſuum labentur ab æquore retro flumina.

REX.

Magnanimus, purpureus, potens, magnificus, invictus, armipotens, belliger. Tenens, gerens regia ſceptra manu. Imperioſa, veneranda ſceptra gerens. Quem penes legum veneranda poteſtas. Quem Deus in celſa ſede locavit, opibus magnis & honoribus auxit. Cui tradita divinæ cuſtodia legis. Cujus non falſum gloria nomen habet. Rector, Præſes rerum, Regnator populorum, Qui ſolio ſedet alto. *V. Princeps. V. Heres.*

RIDERE.

Tollere riſum. Laxare labella riſu. Geſtire riſu lætiſſimo. Concuti

Concuti risu. Ora in risum solvere. Ludere proteruo risu. Concuti cachinno. Romani tollent equites, peditesque cachinnum. Perpetuo risu pulmonem agitare solebat Democritus. Ingeminat tremulos naso crispante cachinnos.

RIGARE.

Spargere semen aqua. Roratas mittere aquas. Largo fletu simul ora rigabunt, vultum lachrymis atque ora rigabat. Sparso latè rigat arva cruore. Tempus erat, vitrea quo primum terra pruna Spargitur. Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas. Et amicos rigat imbres. Irriguumque bibant violaria frontem. Nutrire humore. Rivos ducere lenis aquæ.

RIPA.

Obliqua, fluvialis, opaca, curva, declivis, sonans. Ripa lenè sonantis aquæ. Blando flore coronata, Amicta gramine. Littus raucum, spumans, refluum resonum, undisonum. Margo devexus, Educens salices. Fremunt ripæ resonantibus undis. Magno agmine complere ripas. *V. Littus.*

RISVS.

Dulcis, blandus, tremulus, lætus, hilaris, procax, facilis, lepidus, effusus, urbanus, obscœnus, nimius. Casta fides, risus hilares, moresque pudici.

RISVM MOVERE.

Elicere, excutere risum. Quatere risu populum. Dare risus Concitare, movere, facere risum.

RIVVS.

Torrens, rapidus, præceps, strepens, cadens, spumans, turbulentus, verticosus. Quem pluvia dedit. Qui rupto aggere de montibus fertur. Ab alta rupe cadens. Stridens per alta cacumina montis. Nimbis hyemalibus auctus. Uberibus fœcundus aquis. Diversis lapsi de partibus amnes. Tenuis fugiens per gramina rivus. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. *V. Fons.*

RIXÆ.

Turpes, molestæ, iniquæ, amaræ, tetricæ, rabiosæ, clamosæ. Dissidium. Discordia. Lis. Jurgia litigiosa. Jurgia insana. Rixa proterva, improba, levis. Amaræ prælia linguæ. Crescens ab exiguis causis. Minimis verbis interdum maxima crescens. Lites gignere. Ciere discordiam. Quære *Iurgia.*

RIXARI.

Dicere, nectere, miscere jurgia. Meditari jurgia linguæ.

Ling.

Linguam ad jurgia solvere. Per jurgia dicere. Iurgio contendere. Altercari. Iurgari. Ministrare verba rixæ. Acuere in jurgia linguam. Querelis assurgit & irrita jurgia dictat. Illis incedit magno discordia motu. Et certamen erat. Discrepare. Concertare. Quære *Jurgari.*

ROBVR.

Durum, validum, prævalidum, firmum, solidum, invictum, inexpugnabile, Herculeum. Vires valentes, præstantes, vegetæ, nervosæ. Innata rupibus altis robora. Quære *Jurgia.*

ROBVSTVS.

Viribus esse invictis. Præditus viribus. Viribus insignis. Pectore firmo. Valido esse robore. Herculea, valida gens. Viribus superbus. Corpus durum patiensque laborum. Timor ille Phrygum, decus, & tutela Pelasgi Nominis Æacides, caput insuperabile bello. Sed quam Marte ferox, & vinci nescius armis. Tam nunquam facta pace cruoris amans. Animi plenissima magni pectora. Acer erat, belloque ferox ad vimque paratus. Fervidus ingenio, tum verò, & cladibus asper.

ROBVSTVM REDDERE.

Vires animumque surgere Robur suppeditare. Fortem, robustum reddere, Firmare, Confirmare, Vires addere, dare.

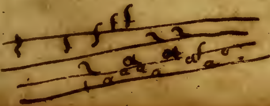
ROMA.

Inclyta, bellatrix. Urbs alta Quirini, Saturnia. Dardania. Ausonia. Quirinalis. Septemgemina. Rerum domina, caput orbis. Quæ summum gessit in orbe locum. Triplex, equitatu, plebe, senatu, Pulcherrima rerum. Urbs Romulea, Urbs Martia. Quo nullum Latio clarius exstat opus. Triumphati caput orbis. Prospiciens de septem montibus orbem. Urbs quæ toti præsidet orbi. Urbs septem alta jugis. Domina qui natus in urbe est. Romulidarum arcis servator candidus anser. Quæ de septem totum circumspicit orbem montibus πάμπολις, civitatum omnium princeps.

ROMANI.

Æneadæ. Phrygii nepotes. Quirites. Turba Quirini. Viri Ausonii. Latio de sanguine nati. Gens Ausonia, Romana. Turba togata Romanos rerum dominos, gentemque togatam. Romulidæ. Populus Quirini. Nobilium turba Quiritium. Crede mihi, nimium Martia turba sapit.

RO-

ROMVLVS.

Magnus, fortis, invictus, trabeatus, trabea decorus. Lituo pulcher trabeaque. Iliades. Marte satus. Proles Martia. Martigena. Rex Romanus. Romanæ conditor urbis. Nutritus lacte lupæ. Sabina feri contudit arma Tati. Educti plures silvestri ex ubere reges. *Clarus Iliæ puer.

ROS.

Cœlestis, vitreus, stillans, recens. Aquæ roratæ, rorales. Sparsaque cœlesti rore madebit humus. Ros in tenera pecori gratissimus herba. Pascuntur rore cicadæ. Canuerint herbæ rore recente quater. *V. Rigare.*

ROSA.

Verna, rorata, odorata, tenera, albens, amœna, candida, auricoma, fragilis. Veneri sacra. Quæ suavem spirat odorem. Oblectans mille modis. Ad radios floret quæ splendida solis, & moriens flectit sole cadente caput. Quæ mane viget, marcida nocte cadit. Cui color est nulli imitabilis arti. Medio quæ solis adusta calore. Ponit dèciduo pendula flore comas. Quæ mane levibus viget alta pruinis. Arma vix primo vespere facta cadit. * ὀφθαλμίδιον ἀνθῶν, florum ocellus.

ROTA.

Curva, obliqua, celeris, ferrens, rapida, disiecta. Orbis rotæ. Orbes celeres. Summæ curvatura rotæ. Perpetuum quæ circumvertitur axem. Atque rotis summas levibus perlabitur undas. Obliquæ signa iterata rotæ.

REVERTI. V. Redire.

RVBIGO.

* Salsa rubigine lædi. Scabra rubigine exedi. Mala culmos edit rubigo. Squalida rubigo infertur matris desertis. Enses sunt scabri morsu nigræ rubiginis. Ferrum repositum roditur scabra rubigine. Gladij horrent situ.

RVBERE, RVBOR.

Roseus, purpureus, puniceus, coruscus, castus, sanguineus, flammans, igneus. Inficiens, tingens ora. Ora notans. Fingens vultum. Mistus candore. Sedens in ore. Inficitur teneras ore rubente genas. Pueri rubor, ore notavit. Niveos infecit purpura vultus. *Virgineum ore pudorem suffundere. Pectora traxerunt tenuem percussa ruborem. Sidonio mollis aheno Repetita bibit lana rubores. Contrahere ruborem. V. *Pudor.*

RV-

RVGA.

Senilis, anilis, deformis, informis, fœda, aspera, severa. Arans vultum, sulcans cutem. Fœdans, turpans, notans, crispans frontem.

RVMOR.

Volucris, volutans, garrulus, incertus, mobilis, vagus, terrificus, trepidus, ventosus. Hinc inde volans, ruens. Velox agitatis pervolat alis. V. *Fama.*

RVMOR SPARGITVR.

Mendax præcipiti rumor volat ocyus Euro. Nuntia fama ruit, multasque allabitur oras. Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura. Fama volat. It fama. Fama vagatur. Magnas it fama per urbes. Volitat fama per urbem. Hic incredibilis rerum fama occupat aures. Deditur hic subito Romana per oppida rumor. Rumor, ut est velox agitatis pervolat alis. Phrygiæ que per oppida facti Rumor it, & magnum sermonibus occupat orbem. Iamque ferebatur vicina per oppida fama.

RVMPERE.

Ille inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit, potesque à cardine vellit Æratos. Daphnidis arcum fregisti & calamos. Rumpere sacrifica molitur colla securi. Tempora perfringit fulvo prætecta capillo. Portasque refringit. Ille humeris postes concussit opacos. * Corpora prensa manu frangebat ad saxum. Instat vi patria Pyrrhus, nec claustra, nec ipsi custodes differre valent. Fit via vi, rumpunt aditus. Nodoso robore costas fregit. Restringere portas. Vi perfringere portas. Ferro quatere morantia claustra. Torta balista saxo gravi fregit portas.

RVPES.

Aërea, abrupta, acuta, saxea, Alpina, Caucasea, alta, ardua. Moles prærupta. Mediis quæ pendet in undis. Immota, firma, stans vastis in undis. In medio fluctuum. Obvia ventorum furiis, expostaque ponto. Scopuli quos rauca subedit undâ. Petra perferrens vim ventûm cunctam, atque minas cœlique marisque. V. *Scopulus.*

RVS.

Ferens messes opimas. Florens gravibus aristis. Flavens dulcibus aristis. Promens largas opes Læto proventu beans agricolam. Spicis flavescens. Campus frugifer, florifer, herbidus, planus, sterilis, amœnus, vestitus gramine multo. Decoratus cespite molli. Læto gramine vernans. Depromens variis germina picta notis

ris. Picti viridaria campi. Rura beata, dulcia fœcundi soli. V. *Ager.*

RVTA.

Salubris, salutaris, virens, viridis. Superans meritis gramina cuncta suis. Acuens lumina. Pellens venena. Iucunda oculis. Stirpibus atque herbis Boreas cum demit honorem, virens nulla languida facta manu. Inhibens dira mista venena manu. Cujus odor roborat caput & cerebrum. Vigens multiplici virtute medelæ. Attactu leni graves dispergens odores.

S.

SABBATVM.

Illa dies veteri poscit quæ lege quietem.

SACERDOS.

Divinus, sacer, conspicuus, canus. Tractans mysteria sacra. Namque vbi verbipotens, sacroque salutifer ore, Sontem animam fando instaurat. Damnata Sacerdos Tartareæ ferat antra domus. Sacra dogmata tractans.

SACRIFICARE.

Sacra facere, parare, peragere, celebrare. Deum celebrare donis. Dona imponere aris. Cumulare altaria donis. Tingere victimis aras. Sacris flammis holocaustam cremare. Sacrificis flammis exta cremare. Sanguine taurorum facere sacra Tonanti. Illius aram sæpe tener nostris ab ovilibus imbuit agnus. Taurum ingentem mactabat ad aras. Aris mactabat honores. Dona ferunt, onerantque aras, mactantque juvencos. Exta cremanda focis imponere. Multa tibi ante aras nostra cadet hostia dextra. Sternere altaria donis. Supplex aris imponere honorem. Libare Deo exta, victimam. Pateris libamus & auro. Sacris adolere altaria tædis Dare thura. Lustramurque Iovi votis. Incendimus aras. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Dare thuris honorem. Deo fumantibus aris placare. Deo cereale sacerdos imponit libum.

SACRIFICANDI RITVS, Ex Virgilio sexto Æneidos

Quatuor heic primum nigrantes terga juvencos
Constituit, frontique immergit vina sacerdos,
Et summas carpens media inter cornua setas,
Ignibus imponit sacris libamina prima,
Vo e Vocans Hecaten, cœloque Ereboque potentem
Supponunt alij cultros, tepidumque cruorem

SuscI-

Suſcipiunt pateris. Ipſe atri velleris agnam,
Æneas matri Eumenidum, magnæque ſorori,
Enſe ferit; ſterilemque tibi Proſerpina vaccam.
Tum Stygio Regi nocturnas inchoat aras,
Et ſolita imponit taurorum viſcera flammis,
Pingue ſuperque oleum fundens ardentibus extis.

SACRIFICIUM.

Dona, munera, honor, officium ſacri ſacrificij. Paſales flammæ. Dies ſacrificij. Ritus ſacrificij. Sacra, cœleſtia, pia, auguſta. Nefanda, fera, dira, crudelia, temerata, mentita, commenta, nova, moris novi. Dona cœleſtia. Libamen. Far pium. Sanguis ſacer. Honor ſolemnis. Honor priſcus. Thurea dona. Supplicia dona. Hoſtia. Victima. Altaria fumantia. Cæſi ad aras juvenci. Dona impoſita aris. Fuſus taurorum ſanguis. Terque novas circum felix eat hoſtia fruges. Omnis quam chorus & ſocij comitentur ovantes.

SACRUM CELEBRARE.

Sacra altaris myſteria tractare. Dei pia dona in aras offerre. Vitalia liba, & calices fidelibus in ſacrificio, exhibere. De more ſacerdos Sacra fecit, niveam pro vertice tendit Hoſtiam, & auratum calicem. Sacerdos ſignando calicem ſigna beata dedit.

SAGA. V. Incantatrix.

SAGITTA.

Pennifera, pennata, rabida, cruenta, tincta, madens felle, ſerpentes felle lita, concita nervo, volans, celeris, hoſtilis. Tangens, lædens præcordia, corda. Quæ fertur per nubila. Volans, fugiens ſtridore horrendo. Quæ miſſa venit forti manu. Volucres aërea nervo ſtridente diverberans. Cava tempora trajiciens. Arundo. Volucre ferrum. Telum letale, letiferum, vulnificum, penetrabile, acutum, exitiale, ſtridens, volitans, Exiens ab arcu. Tangens juſtam metam, Volans per tenerum aëra. Spiculum. Iaculum. Tortilibus vibrata phalarica nervis. Quære *Iaculari.*

SALIX.

Amara, lenta, flexilis, viridis, viridans. Irrigui fronti amica. Rigens, & trunco turpis inerte jacens. Lentæ falcis virgæ. Frondes ſalignæ.

SALTARE, TRIPUDIARE.

Ducere choreas, choros. Exercere choros. Indulgere choreis, Celeri pede pulſare humum, Inſtruere choros.

Ducere choros ad numerum. Agere choros. Dare motus compositos. Pedibus plaudere choros. Membra movere ad modos. Movere pedem ad numerum. Manum implicare choris.

SALTARE.

Saltu ferri. Se saltu credere. Saltu super ardua venit. Dedit saltum properans insiste e ripæ. Neque oves, hœdive petulci Floribus insultent. Transire locum saltu. Saltu superare locum. Saltu transmittere locum. mollibus in pratis unctos salire per utres. Tum demum præceps saltu sese omnibus armis In fluvium dedit.

SALVARE, & BEATUM FACERE.

Cœlesti sede locare. Sistere superum statione. Recipere cœlestibus oris. Transferre in regna cœlituum.

SALVARE & LIBERUM REDDERE.

Eripere, vindicare, absolvere, liberare, asserere, eximere, exolvere, extricare, expedire. Amissam classem, sociosque è morte reduxi. Certè ego te in medio versantem turbine lethi Eripui. Medioque ex hoste recepi. O pater, o patriæ cura salusque meæ.

SALVARI.

Transferri in sancta regna cœlituum. Cœlesti sede recipi. Sisti cœlestibus oris. Superum statione orari. Æternæ vitæ hæredem fieri. In perennem gloriam transferri. Æternæ nancisci gaudia vitæ.

SALVIA.

Suavis. Dulcis odore, & virtute gravis. Quæ pluribus hominum morbis prodest.

SALUTARE.

Manè salutatum venio, tu diceris isse ante salutatum. Sæpe salutatus nunquam prior ipse salutas. Cui non mane feras irrequietus ave. Cui primum solito vulgi de more salutem, Absentes pro se memori rogat ore salutant. Afferre, dicere salutem. Larga donare salute. * Læto clamore salutare. Salutare aliquem suo nomine. Dicere ave. Scribere patri salutem. impertire alicui salutem.

SANARE.

Relevare corpora morbis. Lapsas in pristinas restituere vires. Servare corpora hominum. Medicaminibus tristes depellere morbos. Levare ope Apollinea, Pœoniis artibus. Pellere ægro è corpore morbos. Ferre opem medicam. Iuvare ope medica. Medicam opem ferre languentibus ægris. Dat medicina salutem. Medicari cuspidis ictum. Dum medicas adhibere manus, ad vulnera pastor Abnegat. Scire potestates herbarum, usumque

que medendi Maluit V. *Medicina, Medicus.*

SANCTUS.

Morum & vitæ labe carens. Integer vitæ scelerisque purus. De Christo pendens totus, eumque sequens. Cui rupes firmissima Christus. Celebrans facta stupenda Dei. Vitans assuetos impia facta sequi. Domini cui lex est infinita voluptas. A Domino tradita jussa sequens.

SANCTI SUPERI.

Cœlites, Cœlicolæ, Superi. Divi morte carentes Omnes cœlicolas, omnes supera alta tenentes. Dii maris & terræ, quique his meliora tenetis, Inter diversos cum Iove regna polos. Vltima semper expectanda dies homini est, dicique beatus Ante obitum nemo supremaque funera debet. * Animi cœlestes. *Horat,* Quieti ordines Deorum. Cœlestes Cives, indigitesque cœli. Ætheris Quirites. Poli Quirites.

SANGUIS.

Calidus, fervidus ruber, purpureus, venifluus, decolor, tener, crassus, tepidus, largus, letifer, concretus, puniceus, ater. Cruoris, sanguinis imber fusus, effusus, profusus. Cruor rutilus, roseus, crassus. Sanguineæ guttæ. Atro tepefacta cruore terra, Inundant sanguine fossæ. Cæde tepebat humus. Arva cæde madescunt. Sanguine terra tepet. Largo terra sparsa cruore madet. Memb.a fluentia tabo. Sparso rorabant sanguine vepres.

SANGUINE GAUDENS.

Cupidus cruoris. Gens avidissima cædis. Multa cæde cruentus. Sævus. Crudelis. Sanguinem sitiens.

SANGUINOLENTUS.

Sanguine sparsus, conspersus. Maculatus, fœdatus sanguine. Stetit imbre cruento informis facies: Infando pollutus sanguine. Squalentem barbam, & concretos sanguine crines. Præceps sanguineo delabitur igne cometes.

SAPIENTIA.

Provida, divina, egregia, victrix fortunæ. Divinum munus, Cautè prævisa, pericula vitans. Omnia consulta mente gerenda regens. Cui comes est gloria, & immensæ opes. Nullum numen abest si sit prudentia. Nunquam aliud natura, aliud sapientia dicit. * Est huic ingenium cœleste, ac divinum, & rerum prudentia summa. Est ei animus rerum prudens. Ante annos animumque gerit, curamque virilem. Consiliis habitus est, & rebus gerendis non futilis Auctor. Est ingens vis animi qui fulminis in morem celer rapitur omniaque

pervadit, Canities animi, quamvis ætas viridis, Ignei motus animi, μουσῶν στόμα, os Musarum. *De homine sapiente dicitur.*

SAPPHO.

Poëtria, ingeniosa, facunda. Puella Lesbis. Aoniæ Lesbis amica lyræ. Vates Lesbia, Pelasgis. Cui ingenium molle Thalia dedit. Cui Pegasides blandissima carmina dictant. Lesbia Pieriis Sappho soror addita Musis.

SATA.

Teneris lactantia succis. Dulce satis humor.

SATIARE, & SATIARI.

Exatiare. Saturare. Exaturare. Eximere famem epulis. Postquam exempta fames, & amor compressus edendi. Iamque cibo, vinoque graves, somnoque jacebant. Nec cythiso saturantur aper. * Explere dapibus, & vino sepeliri. Esse saturum. Refectus ad satiem. Vvidus egregie. Placata est fames epulis. V. *Epulari.*

SATISFACERE.

Fructus respondet labori. Favor respondet meritis. Non lactare inani spe. Voto respondere.

SATVRNVS.

Deus falcifer. Deus Leucadius. Deus senior. Deus falcitenens. Curvata falce minans. Qui genus indomitum, & dispersum montibus altis Composuit, legesque dedit. Saturnius pater. Aureaque ut perhibent, Saturno rege, fuerunt Sæcula.

SATYRI.

Leves, celeres, pede rapido. Ruris Dii. Turba proterva. Saltibus apta juventus. In Venerem Satyrorum prona juventus. Saltantes, lascivi, capripedes, cornipedes, biformes, petulantes, monticolæ, semimares. Este procul Satyri, petulantia numina, turpes.

SCABIES.

Grex totus in agris unius scabie cadit, & porrigine porci. Scabra, mortifera, atra, mala. Læderet aut teneras pustula rupta manus. Turpis oves scabies tentat. Perniciosa lues. Illuvies. Scabie laborare. Vrgeri scabie.

SCANDERE.

Ascendere, conscendere. Evadere ad summi fastigia culminis. Summi fastigia tecti ascensu superare. Ingredi in altum. Postesque sub ipsos Nituntur gradibus. Mox sese attollit in auras. Tollimur in cœlum. Conscendit furibunda rogos. Superas evadere ad auras. Inque domos superas scandere cura fuit.

SCELVS.

SCELUS.

Infandum, nefandum, exitiale, immane, nefarium, impium, cruentum, inexpiabile, crudele, pudendum, detestabile, Factum triste, turpe. Facinus malum. Ministerium sceleris. Culpa in Deos. Piaculum. Crimen. Turpe nefas. Quære *Crimina*.

SCENICI LUDI.

Iocosi, placidi, lepidi. *Gravitate carentes. Spectacula publica. Mimi obscœna jocantes. Imitantes turpia Mimi.

SCHOLA.

* Gymnasium, domus, & officina musarum πιερικὸς δόμος, domus Pieria.

SCHOLASTICUS.

Ducens vitam in studiis, & divinis Musis pectora nata gerens. Excolens artibus ingenium. Militans in Clariis castris. Pieridum sacris addictus. Qui sese Phœbo addixit, propriumque dicavit, sacravit. Cui cordi est caput ingenuis efferre per artes. Altum Helicona petens. Fœlix. Aonii fontis alumnus. Aonidum cultor. Qui scholas, ludum literarium, palæstram scholasticam discendi gratia frequentat.

SCIENTIA, SCIRE.

Varia, laboriosa. Vetans nomina clara mori. Decus nobilitatis. Dans vitam mortalibus. Custodiens sæcula longa famæ. Ad frugiferam scientiam pervenire. Haud ignara futuri. Ego te intus & in cute novi. Casus mihi cognitus urbis. Nec latuere doli fratrem. V. *Intelligere*.

SCINDERE.

Secare, dividere, findere. Cuneis scindebant fissile lignum. Vites incidere falce novellas. Sonat icta securibus ilex. Putrida membra recidit. Aetiam ferro prosc.indere quercum. Mergere ferrum in robora. *In* multas partes discindere ferro. Ferro compescere. Rescindere summum Ulceris os. Validam in vites moliri bipennem. In frusta secare. Arborem violare securi. Vulnera facere in arbore. Falx lucum ramis spoliavit. Fraxineæque trabes, cuneis & fissile robur scinditur. Ferro sonat alta bipenni Fraxinus. Antiquasque domus avium cum stirpibus imis Eruit, *Quære Findere*.

SCOPULUS.

Altus, immanis, immobilis, æquoreus. Quem vaga pulsat aqua. Scopulus raucis adesus aquis. Inanis cautes obnoxia ventis. V. *Rupes*.

SCORPIUS.

Horrens, horridus, letifer, mortifer, dirus, formido-

losus, venenosus. Vnca cauda venenifer. Caudæ ictu pungens. Circuitu curvans sua brachia longo.

SCRIBÆ, & PHARISÆI.

Patrum primi, templique ministri. Primores inter gentes non ultimus ipse. Sæva sacerdotum manus. Primores adsunt procerum. Hinc Pharisæorum cum turba coisset in unum. Dicite doctores populi, legisque magistri. Pharisæi, Scribæque dolosi. Cæca Pharisææ factio gentis.

SCRIBERE.

Mandare literis, scriptis. Committere chartæ. Reddere verba notis, Chartis verba notare piis. Mandare verba libello. Notare chartam digitis. Deducere literam. Dextera cum charta loquitur, Signare tabellis arcana. Exarare notas. Tradere chartæ verba latentia. Iam satis invalidos calamo lassavimus artus, & manus officium longius ægra negat.

SCYLLA. V. Charybdis.
SCYPHUS. V. Calix.
SECARE. V. Scindere.

SECURITAS.

Stant ea locis tuta suis Palladio numine tutus, Carminibus metus omnis abest. *Quære Tutus.*

SEDERE.

Considere. Solio altæ subnixa resedit. Sedibus hæret in ijsdem. Vivoque sedilia saxo. Considere saxo. Sedere sedilibus. In molli consedimus herba. Subsellia prima tenere. Sedebat in solio. Phœbus claris lucente smaragdis. Patriâ sede sedere. Premere sedilia facta de vivo saxo. In solio medius consedit acervo, Ante focos scamnis considere longis.

SEDITIO.

Turbida, recens, furens, intestina, perniciosa, clamosa, rebellis. Tumultus discors, horrisonus, terrisonus. Motus. Discordia. Factio, publica ira. Coorta est Seditio, sævitque animis ignobile vulgus. Quere *Discordia.*

SEGES.

Fertilis, læta, uber, tenera, crescens, triticea. Divitis luxuriosa suis. Pinguior æquo. Cereris dona. Cereris munus. Alimenta mitia. Cerealis herba. Humus resecanda falce. Spes anni. Ruris opes. Frugiferæ messes. Seges

ges scabræ rubiginis expers. Spicea messis. Curva jam falce petenda. Primis segetes moriuntur in annis.

SEMINARE. V. Plantare.

SEMPER.

Donec erit totius machina mundi. Dum mensis & annus erunt. Convexa polus dum sidera pascet. Fulgebunt dum sidera cœlo. Dum vacuo pendebit in aëre tellus. Oceanus clausum dum fluctibus ambiet orbem. Dum matutinos prædicet Lucifer ortus. Dum mustis uva tumebit. Dum cadet incurva falce resecta Ceres. Quem referent Musæ vivet, dum robora tellus, Dum cœlum stellas, dum vehat amnis aqua, Dum sol diale jubar promet terris, & fluvii tributa mari pendent. V. *Æternus*.

SENATOR.

Gravis, pendens, sapiens, præclarus. Inter pars optima cives. Ingenio magnus. Iudicio gravis. Iudicii dexteritate conspicuus.

SENATUS.

Prudens, lectus, sanctus, sacer, angustus. Sacer ordo senatus. Custodem legis quem Deus ille jubet. Turba Senatus, Turba patrum. Patres verendi. πόλεως σωτήρεων, civitatis salus.

SENECTUS.

Alba, cana, occidua, ægra, tarda, curva, tremens, tremula, canens, rugosa, veneranda, Nestorea, Pylia. Canæ nive tempora spargens. Sera & sapientior ætas, Passu non faciens strepitum. Longa senectus. Debilitans animi vires, mutansque vigorem. Consiliis melior, sed viribus ægra. Veniens tacito pede. Tremens artus tereti que innixa bacillo. Canis rigosa capillis. Tardans membra. Iam propior leto, fessusque senilibus annis. Raris jam sparsus, tempora canis. Sed jam ferocior ætas Terga dedit, tremuloque gradu venit ægra senectus. Iam mea cygnæis imitantur tempora plumas, Inficit & nigras alba senecta comas.

SENEX.

Annosus, diuturnus, longævus, antiquus, infirmus, tremulus, œffetus, tardus, anhelus, incurvus. Fessus tardusque senilibus annis. Cui frontem ruga senilis arat. Inutilis annis. Longis consumptus ab annis. Cana nive tempora sparsus. Habens albentia tempora canis. Temporo imitantur cygnæas plumas. Sustinens titubantes artus baculo, seu ferulo. * Ævo jam gravior. Nix humeros infusa tenet. Confectus ætate. Cui rugis vetus

frontem senectus exarat. Positus in occasu, hieme, catastrophe vitæ. Cum baculo peraque senex, cui cana putrisque stat coma, & in pectus sordida barba cadit. Annis gravis, atque animi maturus. Maximus ævo, obsitus annis. Quære *Vetus*.

SENTENTIA.

Dubia, certa, fida, candida, injusta, tristis, cadens more ruinæ. Prudens animi sententia. Excusso felix sententia torno. Et quorum melior sententia menti. Et quæ sit sententia posco Nate dea, quæ nunc animo sententia surgit? Nostram nunc accipe mentem. Hæc animo sententia constat, Mens immota manet. V. *Sentire*.

SENTENTIAM MUTARE.

Mentem retorquere, inflectere, exuere, mutare. Sententiam vertere retro. Propositi contrahere vela sui. Mutata loco sententia cedit. Solus hic inflexit sensus, animumque labentem Impulit. Quæ te genitor sententia vertit? Consilia in melius referre. Hæc alternanti potior sententia visa est. Animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc.

SENTIRE.

Sic stat. Fert animus. Hæc mihi mens est. Sedet hæc sententia menti. Hoc animo fixum, immotumque sedet. Mens eadem perstat mihi. Nec mihi mens dubia est. Certa est mihi sententia. Certa sedet sententia.

SENTIRE IDEM.

Mens omnibus una est. Omnibus idem animus. Omnibus hæc animo sententia constat. Omnibus hæc sententia menti. Omnes amor unus habet.

SEPELIRE & SEPELIRI.

* Humo tegere, ac foveis abscondere. Exanime corpus reddere sepulcro. *Virg.* Animam sepulcro condimus. Supponere terræ. Contumulare humo. Tumulo nobiliore jacet. Tellus gremio complectitur ossa. Reliquias condere terra. Humare. Sociis dare tempus humandis. Inhumata corpora terræ mandare. Corpora terræ infodiunt. Condere aliquem humi. Mandare humo. Condere sepulcro. Ponere terra. Artus tegere marmore. Absenti ferre inferias, & decorare sepulcro. Corpus humo texit. Tumulo supponere. * Terræ terram reddere. Quære *Humare*.

SEPES.

Alta, spinosa, longa, texta, humilis. Lento de vimine textæ. Agri munimen. Septum. Sepimentum.

SEPTENTRIO.

Axis gelidus. Septentriones. Gelidi triones. Proxima

ma sideribus tellus Erymanthidos ursæ me tenet Quæque Lycaonio terra sub axe jacet. * Vbi horrifer regnat Boreas. Sub gelido Parthasiæ virginis axe. Ad ortus gelidi aquilonis. Sub cardine mundi, qui semper extat altior liquidis aquis. Sub axe Boreô. *penult. longa.* Cumque suo Boreæ Mænalis ursa videt. Pars mundi deterior, ubi perpetuo terra stat usta gelu.

SEPVLCRVM.

Ædes marmorea. Sepulcretum. Monumentum. Tumulus. Bustum mœstum, mutum, triste. Mausoleum. Marmor tumuli. Humus ingesta, congesta. Vrna arcta.

SEQVI.

Sequi legere vestigia. Terga sequi. Pressa pedum signa sequi. Pone subire. A tergo sequi. Subsequitur, pressoque legit vestigia gressu. Insequeris, fugio; fugis, insequor. Sequitur vestigia furtim. Insequitur, trepidique pedem pede fervidus urget. * Servare vestigia. Consequi. Insequi. Instare, & ardere. V. *Venari.*

SERENITAS.

Aura serena. Candidus, serenus dies. Placidi indulgentia cœli. Iucundi facilis clementia cœli. Temperies puri placidissima cœli. Clarior dies. Sine nubibus aër. Liber nubibus æther. Nunquam turbidus aër. Innubilus aër. Ecce serenato clarum jubar emicat axe. Purgatusque nitet discussis nubibus æther. Transeat hic sine nube dies, stent aëre venti, Ponat & in sicco molliter unda minas. * Innubis dies.

SERERE. V. Plantare.

SERMONES.

Credibiles, varii, amœni, lepidi, politi, perpoliti, compti. Togatæ munera militiæ. Nec voces ullas tractabilis audit. Obductum verbis vulgare dolorem. Fundere ore loquelas. Incipit affari, mediaque in voce resistit. *V. Oratio, & loqui.*

SEROTINVM TEMPVS.

Proximas Hesperias Titan abiturus in undas. Devexo propior fit vesper Olympo. Fusco Hesperus ibat equo. Iamque suos vultus sol condiderat. Sub prima crepuscula. Sera rubens accendit lumina vesper. Condere jam vultus sole parante suos. Pronus erat Titan, in inataque petebat Hesperium temone fretum. Cum jam prope luce peracta, Demere purpureis sol juga vellet equis. Iam labor exiguus Phœbo restabat, equique pulsabant pedibus spatium declivis Olympi.

SRA-

SERPENS.

Pestifer, letifer, sinuosus, noxius, nocuus maculosus, venenosus, lubricus, squameus, squalens. Sinuosa volumina torquens. Sinuans immensa volumine terga. Se in sua membra plicans. Sibila lambens linguis vibrantibus ora. Horrenda sibila tollens, Colligens se tractu in spiram. Ore micans linguis trisulcis. Coluber latens. Latitans in umbra. Latens sub graminis herba. Seps tabificus, virulentus. Non viscera solum, sed simul ossa vorans. Caterva anguinea. Anguis frigidus, lubricus, sibilans. Immensis orbibus angues. Picti squalentia terga lacerti. Asper acerba ruens immani corpore serpens. Parva necat morsu spatiosum vipera taurum.

SERPENS ANNOSUS DRACO.

Immanis, pervigil, vastus, cristatus, squamifer, cæruleus, insopitus, terribilis, oblongus, tortus. Ingentia, terrentia sibila tollens. Squamis crepitantibus horrens. Qui torto pecto e verrit humum. Custos arboris aureæ. Cristis capita alta ferens. Ponens pellem annosæ senectæ. Exertans triplicem per sibila linguam. Rotans se spiris, agitansque in verbera caudas. Sinuosis orbibus errans. Contorquens squamosos orbes volubilibus nexibus. Distortos nexus sinuans longo corpore. Cui duo oculi sub geminis fulgoribus ardent. Spirarum sinus torquens. Inflexos sinuans corpus in orbes. Contortus in orbes. Pervigil ecce draco, squamis crepitantibus horrens Sibilat, & torto pectore verrit humum. Qui crista linguisque tribus præsignis, & uncis, Dentibus horrendus. Sibila dans, saniemque vomens, linguisque coruscans.

SERTUM. V. Corona.

SERVARE. V. Habere.

SERVIRE.

* Servire & pati jugum.* Mancipium esse. V. *Famulus.*

SEVERUS. V. Gravis.

SIBILARE.

Movere fero linguam stridore bisulcam. Plurima sibila dare Stridula vibratis fundebant sibila linguis. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Tollere horrenda sibila.

SIBYLLA.

Vivax, avernalis, vates. Cumæa anus. Cumæa virgo. Phœbi sacerdos. Amphrysia vates. Cumæa Sibylla Horrendas canit ambages. Carminis Euboici fatalia carmina. Abdita quæ senis fata canit pedibus. *Antrum Sibyllæ.*

byllæ his versibus descripsit Virgil. 6. Æneidos.

Excisum Euboicæ latus ingens rupis in antrum,
Quo lati ducunt aditus centum, ostia centum.
Vnde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ.

SICCITAS.

Percaluit cœlumque udæque paludes. Æthereo recens exarsit sidere tellus. Solibus ætheriis, altoque recanduit æstu. Pabula canescunt cum frondibus uritur arbor. Terræ ardore dehiscunt. Findit canis æstifer arva. Medium sol ingens orbem Hauserat, arebant herbæ. cava flumina siccis. Faucibus ad limum radii tepefacta coquebant. Terraque cœlestes arida sorbet aquas. V. *Calor, Meridies.*

SICCVS.

Siccis fervoribus ustus. Sicca diu fuerat tellus, sitis usserat herbas. Et sicco terram spuit ore viator Aridus. Aret ager. Vitio moriens sitit aeris herba. Dicitur Ægyptus caruisse juvantibus arva Imbribus, atque annis sicca fuisse novem. * Herbæ radiis æstivis deficiunt, & Languidula demittunt papavera colla.

SICILIA.

Sicania. Trinacris. Trinacria. Terra Sicula. Terra Ennæa. Grata domus Cereri. Sedes Erycis. Arva Cyclopũ. Arva Typhoidos Ætnæ. Quæ tribus scopulis vastum procurrit in æquor.

SICVLA.

Musæ, puellæ Sicelides. Matres Nesiades.

SIDVS. V. Stella.

SIGNA, SIGNIFICARE.

Manifesta, extantia, secunda, prospera, felicia, grata, rara, certa, incerta, tegenda per nutum. Tecta supercilio. Notæ apertæ, non satis occulte fictæ. Indicium. Argumentum. Monumentum. Digitis nutuque loqui. * Præsentemque viris intentant omnia mortem. Edere notam, Canere, Et minari clades futuras. Cometes crine minaci nunciat ratibus ventos. Militiam indicis terris.

SILENTIVM.

Taciturnum, mutum, altum, longum, Pythagoricum, Eximia est virtus præstare silentia dictis. Reticentia. Taciturnitas. * κλεὶς γλώσσης, clavis linguæ.

SILERE.

Ore premunt voces. Digito compescere labellum. Vocem premere. Pressosque obmutuit ore. Tenere silentia.

Præstare

Præstare silentia. Tum facta silentia tectis. Tum facta silentia linguis. Conticuere omnes intentique ora tenebant. Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit, Silent, arrectisque auribus adstant.

SILENUS.

Ebrius, piger, lenis. Titubans annisque meroq; Suis semper juvenilior annis. Qui pando non fortiter hæret asello. Qui senex ferula titubantes ebrius artus Sustinet. Silenum pueri somno videre jacentem, Inflatum hesterno venas, ut semper Iaccho.

SILVA.

Antiqua, vetusta, ardua, alta, umbrosa, densa, opaca, secreta, nemorosa, frondens, frondea, aëria. Frequens trabibus. Nudata cacumina silvæ. Per multos annos incædua. Pandens sua brachia circum, lignaque dans avidis materiamque focis. Diffundens ramis tenues umbras. Nemus frondiferum, amœnum, obscurum, apricum, invium, tacitum. Frondibus decoratum. Venatibus aptum. Horrens fulmineis aptis. Lucus frondosus; nigra formidine caligans. Saltusque profundi. Silva fuit late dumis atque ilice nigra Horrida, quam densi complerant undique sentes.

SIMIA.

Deforme animal. Rugis annilibus. Vilo flavente. Rauco stridore. Dissimilis homini similisque. Simia persimilis turpissima bestia nobis. Humani existit simulator simius oris.

SIMILEM ESSE.

Gerere corpus & vocem alicujus. * Assimilati voci alicujus. Ore aliquem referre. Alicujus os habitumque gerere. Omnia Mercurio similis vocemque coloremque; Et crines flavos, & membra decora juventæ. Cujus erat facies in qua materque paterque Cognosci possent. * Sic oculos, sic ille manus sic ora ferebat. Effigiem alicujus referre. Credi posset Latonia. Animis æqualis, & annis *V. Pingere.*

SIMPLICITAS.

Nuda, rudis Digna favore. Ævo rarissima nostro. Artibus, & vera simplicitate bonus. Prudens simplicitas.

SIMULACRUM

Saxum, nudum, vanum, impium, profanum. Falsorum simulacra Deorum. Condita de marmore duro, de robore querno. Quæ ex quolibet ære pro dijs humanæ composuere manus. Mentiri numina divi. Ludicra nu-

mina

mina. Idolum Dea facta manu. Simulacra habentia guttura cassa locuturæ vocis.

SINGVLTIRE.

* Ima longo ilia singultu tendere. Frigidulos ore udo singultus ciere. Moliri singultantia verba. Rumpere verba singultu.

SINISTER.

Lævus. Læva de parte. Flectere cursus in lævum. Læva manus.

SIRIVS. V. Stella canis.

SISYPHVS.

Æolides. Saxum volvensque petensque. Revolubile pondus habens. Immensusque lapis defessum *Sisyphon* urget.

SITIRE.

Ardere, laborare, premi siti. Sitis urit. Sitis guttura arida premit. Fauces arent siti. Rapido sitis urget in æstu. Labra arent nimia siti. Pendula labra hiant sicca siti. Tantalus in media garrulus aret aqua. Arent ora siti. * Ora torquet anhela sitis. Sitit, & nullo rabies extinguitur haustu. Ignea venis acta sitis misero exhaurit artus. Fauces arent, & vox intercluditur siti. Labore sitim concipere. Sicco torret sitis ora palato. Ora sicca rigent, & lingua arida hæret palato. Flagro incensus siti.

SITIS.

Anhela, arens, aspera, avida, sicca, arida, fervens, fervida, rapida, æstiva, Tantalea hydropica, implacabilis. Vrens, torrens, guttura, arentes fauces. Sitis arida guttur urit.

SITIM RESTINGVERE.

Sitim pellere, depellere, levare, relevare, sedare, sistere, compescere, extinguere. Rapidam sitim excludere. Sitim sedare fluentibus undis. Arida potu ora levare. Dulcis aquæ saliente sitim restinguere rivo. Sitim explere, eximere.

SOCIVS SODALIS.

Vnanimis, fidus, fidelis, sincerus, candidus. Iure sodalitii qui mihi junctus erat. Quos ego dilexi fraterno more sodales. Doctos & unanimes odijs turbare sodales.

SOCRATES.

Doctissimus Ore imperturbato. Senex, Sapiens ab Apolline dictus. Pythagoram, Anytique reum, doctumque Platona. * Sophroniscades.

SOL.

Aureus, candidus, ſerenus, blandus, nitidus, vernus, celer, rapidus, auricomus, roſeus, multifidus, vagus, ſplendidus, rubens, nitidiſſima ſolis imago. Sol puro nitidiſſimus orbe. Titan. Phœbus. Cynthius. Hyperion. Hyperione natus. Pater Heliadum, Lux publica mundi. Mundi oculus. Qui providet omnia. Auctor lucis. Qui latè facta diurna videt. Iubar radijs inſigne coruſcis. Phœbeia lampas: Lux Phœbea. Phœbei luminis ignes. Magni lumina ſolis. Irriguo cuncta calore fovens. Certo moderans currentia tempora motu. Signa regens duodena volubilis anni. Radijs omnia luſtrans. Præbens lumina mundo. Sol radiis frontem valliatus acutis. Purpureum rapido qui vehit axe diem. Purpureum, tepidum qui movet axe diem. Flammigero temone coruſcans. Terrarum luſtrans ſpatia omnia flammis. Obliquo tramite currens. Genitor Phaethontis. Qui agit portantes lumina currus. Summo qui ſpargit lumine montes. * αἰθέρος ὄμμα, oculus ætheris. *SOL OCCIDIT.*

Heſperias Phœbus deſcendit, decedit in undas. Titan parat condere vultus alto æquore. Occiduos ſol mergit equos. Phœbus in æquoreas præcipitatur aquas. Phœbus ſe inclinat in æquor. Condit ſol æquore flammas. Sol caput oculit undis. Sol tingitur oceano. Abſconditur undis. Occiduas pronus feſtinat ad undas. Tethyos intrat aquas. Mergitur occiduis undis. Se æquore condit. Se condit in undas. Alto ſe gurgite condit, Occiduis ſe abdit aquis.

SOL ORITVR.

Exoritur ſurgit, emicat, emergit, levatur, tollitur, tollit ſe, relinquit pelagus, levat ſe pelago, vitreis procedit ab undis. Caput æquore tollit. Caput exerit undis. Caput attollit. Æquoreis ſe attollit ab undis. Se vaſto gurgite tollit. Aſcendit Olympum. Sua ſidera. promit. Surgit Oceano. Oceani conſurgit ab undis. Oceani exit aquis. Sol revocat equos è vaſto gurgite. Sol fugat aſtra ſuis equis. Sol tollit caput igniferum ex Oceano.

SOL OBSCVRATVR, SOLIS ECLIPSIS.

Sol tegit caput atra caligine. Sol oculit nitidos nigro velamine vultus. Tegitur cœſa ferrugine Phœbus. Sol obtegit vultus denſis tenebris. Sol exutus luce mæret. Tenebræ obducunt immenſum ſolis jubar. Sol negat officium mundo, & ſe ſubtrahit orbi. Sol obducitur nigro amictu. Sol rubet, & faciem atro velat amictu. Sol dat ſigna Dei offenſi tectus ferrugine nigra. Soror Phœbo fratri intercipit lucem a quo lumen habet, & nigro obducit amictu. *SOL.*

SOL SPLENDET.

Sol decorat, vestit, ornat lumine terras. Sol fulget, refulget, micat, splendet. Vagatur medio cœlo. Medio vestigia librat in axe. Summo resplendet Olympo. Os terris ostendit honestum. Scintillare videtur. Conspicitur radiis suis, Stat cœlo.

SOLE ORIENTE.

Cum sol surgit ab Oceano, Sole remergente, veniente, exoriente. Orbem cum retigit Phœbeia lampas. Vbi jam nitido orta sol aureus extulit se. Cum sol oriens caput æquoreis ab aquis promit. Sole igniferum tollente caput.

SOLAMEN.

Solamen longis illa fuere malis. Solamenque mali de collo fistula pendit, Sed mentibus unum Hoc solamen erat. Magnaq; dat nobis tantus solatia victor. Per mala nostra precor, quorum potes esse levamen. Et mihi sollicito lenimen dulce senectæ. Tu curæ requies, tu medicina venis, Curæ, casusq; levamen. V. *Consolari.*

SOLERE. V. Consuetudo.

SOLEMNITAS V. Festum.

SOLVERE.

* Resolvere. Manicas atque arcta levare vincula. Exuere palmas vinclis. Tunicam recingere. Crinales solvere vittas. Laxas dare habenas. Abrumpere vincula. Laxare colla solutis nodis. Solvere compagem navis. Laxare vincla, frena.

SOLVS

In solis incomitata locis. Nullo comitante.

SOMNIVM.

Inane, nocturnum, vanum, sollicitum, falsum. Visus falsus, Somnus mendax. Imagines nocturnæ. Somnia temeraria, crudelia, dementia. Veros imitantia casus. Varias imitantia formas. Tacitæ noctis imago. Simulacra, vultus, species quietis. * παῖς, νυκτὸς, filius noctis, *nox enim somnia parit.*

SOMNVS.

Lenis, levis, mollis, placidus, immodicus, ignavus, iners. Sopor blandus, Irriguus, mulcens. languidulus, torpens. Occupans membra, artus. Tenens corpora. Fessos artus complectens. Pectora fessa rigans. Domitor curarum. Noctis amicus. Regnans tenebris. Subiens furtim lumina fessa. Munera somni Inertia somni. Placidissimus Deorum, somnus pax animi. Mortis imago. Adimens vires, & pectora mulcens. Mirus gravitate Sopor.

*

Κασίγνητος θανάτοιο, consanguineus lethi.

SOMNUM FUGARE.

Abrumpere somnos. Interrumpere, avertere, amovere, excutere, discutere, expellere, arcere, fugare somnos. Turbare quietem. Somno fraudare. Privare somno. Moliri corpora ex somno. Pellere somnos. Auferre somnos. Adimere, removere somnum. Soporem clamore solvere.

SOMNO SUCCUMBERE.

Vinci somno. Premit lumina quies. Premi soporis gravitate. Sopore solvi, languere. Somnus labitur in artus. Somnus subrexit, subit, excipit, capit, mulset, movet, occupat, velat amictu, fluit, declinat. Blanda quies furtim victi; subrepsit ocellis. V. *Dormire.*

SONARE.

Dare sonitum. Fit sonitus tecti. Ingenti sonuerunt omnia plausu. Consonat omne nemus. Resonat clamoribus æther. Colles clamore resultant. Toto sonuerunt æthere nimbi. V. *Clamare.*

SORDIDUS.

Pollutus, spurcus, impurus fœdus, squalidus, lutulentus. Fœdato vultu. Sordida rura. Sordidulus laudatur ab his, culpatur ab illis. Prorsus ab immundis purgatæ sordibus aures. Corde niger, fumo pastus, fuligine tinctus, Et cujus facies cacabus alter adest.

SOROR.

Germana, cara, pia, bona. Consortia corpora. Socia generis. In edunt geminæ proles fraterna puellæ.

SORS.

Dura, onerosa, irrequieta, miseranda, difficilis, tristis, ferrea, pessima rerum, maligna, malefida, vaga, vagabunda, errans. Sors omnia versat. Intentata manebat Sors rerum. Sortem miseratur iniquam. Sors ultima rerum. In dubios casus, & prona pericula mortis Præcipitare solet. Sortes sacræ, fatidicæ. V. *Fortuna.*

SORTIRI.

Mittere, ducere sortem. Sorte legere, eligere. Sorte capere. Sorte dari.

SPECTRUM.

Nocturnum, noctivagum, vanum terribile. Noctu, de nocte ludens, grassans. Incutiens horrorem mentibus. Lemures horrendi. Territantes hominum animos.

SPECULA.

Pharos. Turris summa. In latus omne patens turris.

SPHÆ-

SPHÆRA PLUMBEA.

Globus ferreus, plumbeus, ignitus, penetrans. Glans ignita, ignifera, mortifera. Acta sulphureis ignibus per auras, & fulminea turbinis instar ruens. Ferrea pondera acta sulphureis ignibus. Quam machina belli vi sulphuris impulit ex altis jugis. V. *Tormenta bellica.*

SPECULUM.

Nitidum, nitens, coruscum, mendax. Nitido splendore coruscans. Referens acceptas formas. Referens formam spectantibus. Reddens simulacra imitantia verum. Assimulans faciem spectantis. Opposita speculi imago. Speculi nitidissimus orbis.

SPECULUM CONSULERE.

A speculo simulatrix umbra refultat.

SPELUNCA.

Vasta, opaca, obscura, latebrosas Vix ipsis invenienda feris. Scabro pendens topho. Rupes cavata. Nemorum secreta. V. *Antrum.*

SPERARE.

Spem fovere, alere, concipere, capere, agitare, habere. Duci, capi, lactari spe. Sperabam tamen, at que animo mea vota fovebam. Spes mihi magna subit. Spem sibi accendere. Pendet ab officio spes mihi magna tuo. Afflictis melius confidere rebus.

SPERARE FRUSTRA.

Agitare spem inanem. Spe trahi inani. Haurire animi spem inanem. Inani spe pascere animum. Nutrire spem inanem. Inani spe suspensum frustrari. Spes vana credulitate fovet. Spes irrita concedit tenues in auras. Spes vaga pectora ludit. Spes mihi cassa cadit Spe multum captus inani.

SPERNERE V. *Contemnere.*

SPES.

Inanis, dubia. vacua, irrita falsa, caduca, incerta, avara, credula, avida, anxia, sitibunda futuri. Tollens tædia vitæ. Alens afflictos. Per mala animos ad meliora levans. Quam nulla violentia frangit. Quæ valida solatur compede vinctum. Nec mihi jam patriam antiquam spes ulla videndi est. Spemque metumque inter dubius. Spe fervidus ardet. Spes bona sollicito victa timore cadit.

SPIRITUS. V. *Deus.*

SPIRITU SANCTO ILLUSTRARE.

Vide *Cor.*

SPONSA.

Nova nupta. Nova conjunx. Complectens sponsum

suum.

suum blando amore. Laude pudicitiæ docta parare decus. Docta servire marito. V. *Nupta.*

SPONTE.

Nullo cogente. Nullis cogentibus. Nullo mandante. Per se. Vltro. Vi propria nituntur, opisque haud indiga nostræ. Ipse volens, facilisque sequetur. Nostrum citra laborem. Omnia sponte sua proveniunt.

SPVMARE.

* Edere spumam. Cautes aspergine salsa spumant, Elidere spumam. Spumat aper. Pocula nitido spumantia lacte. Alte spumis exuberat amnis. Spumea per ora fluit unda.

SPVRCVS.

* Salacitatis nepos, *prima brevi, secunda longa*, Sue spurcior. Quem cogitare solum grandis sit nausea.

SPVTVM.

Fœdum, sordidum. Fœdans, spurcans, maculans, turpans ora, vultus. Saliva spurca, immunda. Excreatio.

STAGNVM.

Profundum, olens. Innabilis unda. Dant sonitum rauci per stagna loquacia cygni. V. *Palus.*

STELLA.

Siderea, serena, splendens, rutilans, micans, ardens, fulgida, candida, flammigera, lucida. Per inane micans, Astra, sidera, ignea, cœlestia, rutilantia, splendentia, flagrantia, rotantia, errantia, sublimia, tremula, clara. Faces. Flammæ cœlo per inane volantes, cadentes. Lumina, Luces. Ignes siderei. Cœlestia signa. Nullis obscura tenebris. Æterni ignes. νυκτὸς τέκνα noctis filii.

STELLARVM, seu SIDERVM ALIquot Nomina.

* Lucifer. Arcturus. Hyades. Orion. Septemtriones. Plejades. Arctos. Atlantides. Gnossia corona. Canis. Bootes. Capricornus. Hædi. Oleniæ sidus pluviale capellæ. Andromede. Perseus. Helice. Cynosura.

STELLA CANIS, SIRIVS.

Canicula Icari, sitibunda, fervida, sicca, æstifera, æstiva, ignea, ignicoma, sitiens, Erigoneia, morbosa. Torrens arenti siti arva. Coquens terras immodicis ignibus astri. Vrens arentes terras. Scindens hiulca arva siti. Cui multus rubor imbuit ora. Fervida stella Icarii canis. Sicci stella proterva canis. Sirius pulverulentus, igneus, insanus. Exercens rapidos ignes. Sævo lumine letifer. Incendens anhelantes agros, Rapidis solibus agros urens.

urens. Vernantes, florentes, ridentes agros undiq; lædens. Scindens, findens arva. Siccas messes coquens. Exurens campos letali æstu.

STELLA VESPERTINA, HESPERVS.

Hesperus lucidus, nuntius noctis, Primas referens tenebras. Ite domũ saturæ, venit hesperus, ite capellæ.

STELLÆ SEPTEM, PLEIADES.

Virgiliæ imbriferæ aquosæ, madidæ, pluviæ Atlantææ. Atlantides. Eoæ. Pleiadum signa, minæ. Sororum agmen. Steropis agmen. Septem radiantia flammis sidera. Nubila Pleias Atlantas. Ex Pleione natæ. Ex Atlante sorores. Septem Nymphæ Atlantides. Quæ ortæ ver faciunt.

STERCORARE TERRAM.

* Lætamen terræ immiscere. Spargere terram fimo pingui. Levi limo rimosa cubilia ungere. Saturare sola fimo pingui. Effœtos cinerẽ immundum jactare per agros.

STERILIS.

Malè fœcunda. Nulla pignora reddens uteri. Mulier ferens, gignens socii pignora nullo tori. Triste solum, sterilis, sine fruge, sine arbore tellus. Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager. Nec sterilis locus ullus ita est, ut non sit in illo Mista ferè duris utilis herba rubis. * Difficiles terræ & Colles maligni. Salsa tellus, & frugibus infœlix. Malus ager. *Virg.* Segnis campus. Tellus infecunda, in qua infelix folium, & sterriles dominantur avenæ. Sterilis profundi vastitas squalet soli. Tellus torpet æterno situ. Regio inepta frugibus. Ægra solo macies.

*S*TERNERE, & STERNI.

* Sternere humi. Agmina sternere cuspidis ictu. Multa porrectum extendere arena. Fundere manu hostem. Impresso genu terræ applicare. Impellere & effundere solo. Dare ruinas arboribus stragemque satis. Ruere omnia latè. Ingentis turbine saxi prosternere. Vastum onus motu collabefactare. Quære *jacere.*

STIGMATA.

Nota publica. Nota inusta. Victurum in cute punctum.

STOMACHVS.

Vacuus, jejunus, latrans, plenus. Murmurans intus. Fervens vino & cibo. Ventri ulus. Iejunus raro stomachus vulgaria temnit.

STIRPS.

Progenies alta, bona, pia, regia, generosa, nobilis, Antiqua de stirpe genus. Propago nobilis. Stemma. Claro sanguine cretus. Præclara stirpe creatus. Est genus omnibus

nibus unum. Natus origine pulchra. Magna de ſtirpe nepotum. Genus alto à ſanguine divûm ducere. Seque ortum antiqua Teucrorum ſtirpe volebat. Durum a ſtirpe genus. Genus amborum ſcindit ſe ſanguine ab uno. V. *Nobilis*.

STRANGVLARE, & STRANGVLARI.

Laqueis implicare colla. Colla laqueis inſerere. Laqueo innectere fauces. Aptare vincula collo. Laqueo interimere. Claudere vocis iter. Laqueo fauces frangere. Pars animam laqueo claudunt mortiſque timorem. Morte fugant, ultroque vocant venientia fata. Utq; Syracoſio perſtricta fauce poetæ, ſic animæ laqueo ſit via clauſa tuæ. Torto frangere fune gulam. V. *Suſpendere*.

STRENVVS. V. Armis præſtans.

STREPERE.

Murmura miſcere. Dare ſonitum. Movere ſonitus: Raucum murmur dare. Strepit murmure campus. Conſonat omne nemus ſtrepitu, colleſq; reſultant. Mare ſtridet, refluentibus undis. Terribilem ſonitum tuba increpuit. Tecta fremunt. Frigidus ſilvis murmurat Auſter. Muſſantq; oras, & limina circum. Fit ſtrepitus tectis, vocemq; per ampla volutant Atria. V. *Clamare*.

STREPITVS

Sonorus, horriſonus, rapidus, raucus. Murmur querulum, ſtridens, argutum, reſonans, crepitans, ſoporiferum. Murmur euntis aquæ.

STVDERE. V. Diſcere, & Literis operam dare.

STVDIOSVS. V. Scholaſticus.

STVLTVS.

Mente captus. Egens mentis. Amens animi. Inops animi. Nec tacui demens Arma amens capio. Mentis inops. Animum dementia cepit. Effera vis animi. Quæ mentem inſania mutat. * Fatuus. Blennus. Deſipere. Demens. Rationis egens. Mente carens. Excerebratus. V. *Inſanire*.

STVPRVM.

Furtum Veneris. Spolium pudoris. Opus arcanum, nefandum, infandum, inceſtum.

STVPRARE. V. Virginem ſtuprare.

STYX.

Infera, ima, nubila, nigra, iners. Unda Stygia. Stygius liquor. Stygius amnis, gurges, lacus. Tartarea, interna palus. Pallida Ditis aqua. Nigra palus. Qui per infernas horrendo murmure valles Imperjuratæ labitur amnis aquæ.

SY-

SVADELA. V. Dea eloqu

SVBIVGARE, SVBIE

Subigere. Domare bello. Fundere armis. tenere. Domitum pedibus calcare. *Victorem* pedem. Impositis pedibus premere. *V. Domare.*

SVBITO.

Parva mora. Nec mora longa. Haud moræ. In me mora non erit ulla Rumpere moras. Nusquam mora. Nec segnis retinet mora. Iam jam nulla mora est. Haud multa moratus. Festinare fugam. Tolle moras, semper nocuit differe paratis. Sed propera, nec te venturas differ in horas. Nulla mora est operi. Ferri rapidis pedibus.

SVBMERGERE. V. Immergere.

SVBMERGI.

* Aquis suffocari θανεῖν ἀμφίβροχον, mori morte madida.

SVBSISTERE.

Continere, sistere gradum. Comprimere gressum Formare, coercere gradum. Siste gradum, teque aspectu ne subtrahe nostro. Primaque vetant consistere terra *V. Quiescere,*

SVBVLCVS.

Immundæ cura fidelis haræ.

SVDARE.

Salusque per artus Sudor it. Tum gelidus toto manabat corpore sudor. Ossaque & artus Perfudit toto proruptus corpore sudor. Sudor fluit undique rivis, Tum toto corpore sudor liquitum. Manant sudoribus artus. * Immundu, olentia membra sudor occupat. Humor in genas furtim labitur. Sudor gravis occupat artus. Salsæ cadunt de corpore guttæ. Fluunt sudore brachia, ἱδρῶς καμάτοιο πρόαγγελος, sudor laboris nuntias.

SVERE.

Acu trajicere aliquid.

SVFFICIT.

* Sat est, abunde est. Satis superque. Ohe jam satis est. Possum contentus vivere parvo.

SVLFVR.

Vivax, purum, calens, fumans, luridum, obductum, inductum. Alimenta pinguia flammæ. Admotas rapiunt vivacia sulfura flammas.

SVLMO.

Gelidus, aquosus, uberrimus undis. Parva, sed irriguis

ora

s. Sulmo mihi patria est, gelidis uberri-

SVPERBIA.

...midą, elata. fastus. Ambitio, Laudum arrecta ... Quærendi nominis ardor. Tumor elatæ mentis. Tumidæ mentis fastus. Pulsus ob invidiam regno, Viresq; superbas. Fastus inest illi, sequiturque; superbia forma. Inquinant egregios adjuncta superbia mores.

SVPERBVS.

Sumens sibi fastus superbos. Cœlo caita ardua tollens. Gerens nimio stolidissima pectora fastu. Gerens corda plena stulto tumore. Tollens vertice cristas. Laudato pavone superbior. Fronte tumens elata. Divûm sibi poscere honorem. Nimium vano tumefactus nomine gaudens. Tumidus præcordia. Animis elatus superbis. * Sermo ejus tumet insano syrmate.

SVPERBIRE.

Habet malesuada superbia montem. Tollera, erigere vertice cristas. Pectora tument fastu. Pectora fastus habet. Tumere elata fronte. Gerere corda turgida fastu. Gerere animis tumentibus fastus. Tumidum se præbere in fortunæ munere. Nunquamque levantibus alte intumuit rebus. ὀφρῦας αἴρειν, supercilia tollere.

SVPPLEX.

Incedens demissis cervicibus. Genibus volutus. Supplices manus tendens. Flexo genu succumbens.

SVPPLICARE.

Allabi genibus. Posito procumbere genu. Submittere genu. Ante pedes volvi. Procumbere in terram ante pedes alicujus. Procumbere humi posito genu. Supplicem genibus perrepere terram. Rogare veniam supplicem. Venire supplex. Demittere cervicem. Inflexo poplite succumbere.

SVRDVS.

Nesciens auribus uti. Non accipiens aure sonos. Nullos percipiens aure surda. Cui non inest sensus auribus surdis Auribus captus. Surdior freto.

SVRGERE.

Membra levare, tollere, linquere sedem. Membra levare humo. Solio se tollere ab alto. Ter sese attollens, cubitoque innixa levavit. Tollit se erectum quadrupes. Vt jugulent homines surgunt de nocte latrones. V. E *lecto surgere.*

SVSPENDERE.

Ligare colla laqueo. Aptare collo vincula. Interime-

re laqueo. Animam, animæ viam laqueo claudere. Implicare colla laqueo. Laqueo innectere fauces. Præfocare animæ viam. Rumpere guttura obstricto nodo. Claudere vocis iter. Vincula per laquei fa: quoque guttur eat V. *Strangulare.*

SUSPENDERE SEIPSUM.

Laqueo mortem invenire. Purpureos moritura manu discindit amictus, Et nodum informis leti trabe nectit ab alta. Non tulit infelix, laqueoque animosa ligavit Guttura. Hic laqueo fauces, elisaque guttura fregit. Laqueo sua colla ligare. V. *Strangulare.*

SUSPENDI.

Ligari, necti guttura laqueo. Interimi laqueo. Angi reste intorta. Colla laqueis inseri. Sic tibi claudatur pollice vocis iter. Morte vel intereas capti suspensus Achæi. Elidi guttura.

SUSPIRARE. V. Gemere.

SUSPIRIA.

Præsagia luctus. Hausti suspiratus. Suspiria alto pectore ducta. Anxia, tristia, mœsta, gemebunda. Mœsta trahens imo suspiria pectore.

SYLVA. V. Silva.

T.

TACERE.

PRemere ora sua. Silentia tenere. Tenere linguam, ora, vocem. Linguis facere silentia. Premere, reprimere, supprimere vocem. His medium dictis sermonem abrumpit. Ter tecum conata loqui, ter inutilis hæsit Lingua, ter in primo destitit ore sonus. Mediaque in voce resistit. Conticuit tandem, factoque hic fine quievit. V. *Silere.*

TANTALUS.

Garrulus, proditor. Pater Pelopis. In medio Tantalus amne sitit. Semper eget liquidis, semper abundat aquis Cui stygia captantur in unda Poma, atq; in mediis quæritur humor aquis. Qui poma præsentia quærit. Ramos frustra qui captat & undas Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat, Tantalus, hoc illi garrula lingua dedit.

TARDUS.

Lentus, serus, cunctans. Sera se tocte ferebant. Arguimur lentæ crimine pigritiæ. Quæ tam sera moratur Segnities: Reginam thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant. Segnis, iners.

TAVRVS.

Candidus, ſpatioſus, acer, furens, trux, per cornua ſævus patiens aratri, detectans aratrum, corniger, furibundus, indomitus. Petens uncis cornibus hoſtem. Pedibus qui ſpargit arenam. Crebro feriens pede terram, edens, ciens, terrificos mugitos. Rauco mugitu omnia complens. Vibrans cornua. Fronte minans. Prælia ſæva minans. Incurvo præbens colla premenda jugo. Quatuor à ſtabulis præſtanti corpore tauros Avertit, totidem forma ſuperante juvencas. Non illo validus ſubiit juga tempore taurus. *V. Bos.*

TEGERE. V. Occulere.

TELA.

Pendula, ſtans, aſſidua, tenuis Arachnæa, Rarum opus. Vltima pars telæ tenui circumdata limbo. Nec tenuem texens ſublimis aranea telam. Arguto tenues percurrit pectine telas. Illa etiam ſtantes percurrere pectine telas Erudit, & rarum pectine denſat opus: *V. Texere.*

TELLVS. V. Terra.

TELVM.

Vulnificum, ſævum, nocens, cruentum, noxium, fatiferum, non revo abile, jaculabile, volubile, miſſile, vulnera faciens, non evitabile, exitiale. Ferrum ſplendens, acutum, aduncum, nudum. Haſtile fixum, jaculum acutum. Telum quod cuſpite fulget acuta. *V. Sagitta.*

TEMPERANTIA.

Eſt virtus placidis abſtinuiſſe bonis. Inter utrumque manens. Quære *Modus, Modum ſervare.*

TEMPESTAS.

Fera, adverſa, turbida, ventoſa, horrida, aſpera, ſæviens nimboſa, violenta. Maris ſævitia, æſtus ira. Hiems triſtis, invida, Nimbis & grandine fervens. Stridentibus horrida nimbis. Quæ toto it turbida cœlo. ἄγριον μάχην, pugna ventorum, κύματα ἶσα ὄρεσιν, Fluctus ſimiles montibus.

TEMPESTAS MARIS. V. Mare turbatum.

TEMPESTAS COORTA EST.

Sol fugit, & removent ſubeuntia nubila noctem. Effuſiſque gravis decidit imber aquis. Venti conſurguut. Magno miſcetur murmure cœlum. Nimbi æthera cingunt horrifica tonitru cœlum omne remugit. Tempeſtas violenta turbat fretum. Occulitur triſti velamine cœlum. Cælum atris involvitur omne tenebris

Con-

Constristant æthera nubes. Fertur ab immenso tempestas horrida cælo. Eversas concitat Eurus aquas. Ruit æthere toto turbidus imbre aqua. Involvêre diem nimbi, & nox humida cælum Abstulit, ingeminant abruptis nubibus ignes. Effusis imbribus atra tempestas sine fine furit, tonitruque tremiscunt Ardua terrarum. *Vide* Ventus.

TEMPLUM.

Venerabile sacrum, antiquum, religiosum, marmoreum laqueatum, sublime. Altum sublimibus columnis. Delubrum magnificum. Laquearia sacri templi. Tecta domus sacræ. Limina templi. Suaviter sonans unanimi carmine. Loca sacra. Ædes sacra, marmore facta. Religiosa Deorum limina. Sedes veneranda Deorum. Media testudine templi. Faciles Nymphæ risere sacelli. Fana sacris insignia. * Instituere solido de marmore templum, tecta sacrorum. Templa superba vastis innixa columnis. Ingens machina templi.

TEMPUS.

Irremeabile, irrevocabile, irreparabile, lacrymabile, fœlix, & inexcusabile, volubile, lubricum, fugitivum. Tempus edax rerum. Labens velut unda, nec unquam recurrens. Alternans omnia. Destruens, consumens omnia. Tacito, celeri pede fugiens. Cuncta vorans. Cuncta trahens secum volvensque. Labans assiduo motu. Nova temporibus ætas. Prisci temporis anni. Longa vetus dies. Ævum futurum. Sæculum ferreum. Tantum ævi longinqua valet mutare vetustas. Hoc longis intercidet annis. Hora præpositæ quæ foret apta viæ. Non tractabile cœlum. Dum pelago desævit hyems, & aquosus Orion. * Ævum, tempestas.

TEMPUS TRANSIT.

* Truditur dies die, novæque pergunt interire lunæ, *Hor.* Currit enim ferox ætas Posthume, Posthume, labuntur anni. Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis, Et fugiunt fræno non remorante dies. Eunt anni more fluentis aquæ. Nec quæ præteriit hora redire potest. Cito pede labitur ætas, Fugit irreparabile tempus. Properat cursu vita citato, volucrique die rota præcipitis vertitur anni. Nihil est annis velocius.

TEMPUS PERPETUUM.

Testataque tempus in omne. Hic sum licet omnibus annis. Probitas longum perdurat in ævum.

TEMPORE EXTREMO MUNDI

Mundo jam decrepito. Jam jam sub mole cadente,

Extremo hoc tempore. Cum jam instet lux novissima mundi. Cum instant fata novissima mundi.

TENEBROSVS.

* Caliginosus. Sole carens. Nebula cinctus. Caligine cingitur atra. Cimmeriis septus tenebris. Locus quem nunquam radiis oriens, mediusve cadensve Phœbus adire potest. V. *Nox*. V *Nubilus*. V. *Obscurus*.

TERERE TEMPVS INVTILITER.

* Ludere operam. Verba miser frustra non proficientia perdo. Irrita ventosæ rapiunt mea verba procellæ. Rapiunt conamina venti.

TERMINVS.

Communis. Limes certus. Lapis defossus in agro. Qui regit certis finibus arva lapis. Separat indicio qui Deus arva suo. Stipes defixus in agris.

TERRA.

Benigna, dives, sterilis, sicca, arida, limosa, pinguis, arenosa, omniparens. Pendens in aere nullo fulcimine, nullo nixu. Alma parens frugum. Effundens inumeras opes. Grato rore madescens. Florigero gramine vernans. Partu fœcunda benigno. Subjecto aëre fulta jacens. Mater fœcunda. Tellus frugifera, fertilis, florida. Humus decorata, vestita, ornata herbis. Mundi moles operosa. Longus terrarum orbis. Summus telluris margo. Corpus, pondus, orbis, sedes terræ. In media rerum regione locata. Circumdata ponto. Solum cultum, incultum, vile, durum. Nec vero terræ ferre omnes omnia possunt. Terra antiqua, potens armis atque ubere gleba. Salsa autem tellus & quæ perhibetur amara Frugibus infelix. ea, nec mansuescit arando. ἕδρα χθών. Sedes mundi. Vesta.

TERRÆ MOTVS.

Tremor telluris. Insolitus motus terræ. Horror ingens soli. Magnus tremor terræ, Tremores orbis. Terrenus hiatus.

TERRÆ MOTVS EST.

Tremit abdita murmure tellus. Tellus mœstissima plangit, & tremit ingenti concussa fragore. Sola vasta moventur. Sub pedibus mugit tellus. Tellus concussa tremiscit. Ingenti motu percita terra gemit. Ardua si terræ quatiatur motibus Ida. Denique sub pedibus tellus cum tota vacillat, Concussæque cadunt urbes dubiæque minantur.

TERRA MARIQVE.

Terraque marique. Terra pelagoque. Pelago & humo.

mo. Aqua & terra. Trans tellurem, & undas.

TERRERE & TERRERI.

Incutere terrorem. Percellere formidine. Metu terras cœlumque fatigare. Novus per pectora cunctis insinuat pavor. Et magnas territat urbes. Cœcique in nubibus ignes, terrificant animos. Magnis terroribus urbem impellere. Hic aliud majus miseris multoque tremendum Objicitur monstrum, atque improvida pectora turbat. Et faciunt geminos ensis & unda metus. Tremor pertentat corpora. Obstupuit retroque pedem cum voce repressit. Obstupui, steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit. Dum stupet, obtutuque hæret defixus in uno. Horror invadit mentem, & occupat pectora. Horror terrificus subit præcordia. * Ancipiti, sollicito, gravi terrore trepidare. Mens perculsa stupet. V. *Formidare.*

TESTARI.

Testificari. Testes dare, proferre, producere. Dii mihi sunt testes. Nubila promissi Styx mihi testis erit. Fateri de fide alicujus. Numen Deorum testari. Per sidera testor.

TESTIS.

Incorruptus, corruptus, falsus, conductus, sine pondere, pondus habens. Quis hoc credat nisi sit pro teste vetustas? Hoc vero teste probatur.

TESTVDO ANIMAL.

Lenta, tarda, reptilis, domiporta. Sanguine cassa. Manens sub tegmine suæ testæ. Quæ metuens tangi dat sua colla retro.

TESTVDO INSTRVMENTVM.

Blandisona, dulcisona, canora, incurva, tremula, vocalis, Apollinea. Thraicia, Thracia, Orphea, Phœbeia, Odrysia. Curarum dulce levamen. Quæ sociatis congrua nervis dulce melos reddit, placido tangit quæ pectora motu. Et curas animi non sinit esse graves.

TESDVDINE CANERE.

Pulsare chelyn digitis. Chorda solicitare. Tangere chordas. Terere nervos argutæ testudinis. Tensa fila testudinis ferire levi pollice. Tensa ferire levi pollice fila lyræ. Iamque eadem digitis, jam pectine pulsat eburno. Terpsichore facilem lascivo pollice movit Barbiton, & molles duxit in antra choros. Ipse cava solans ægrum testudine amorem.

TETHYS.

Æquorea, uda, cana, nuda. Titanis. Virgo marina.

 Nereis

Nereis pulchra. Genitrix Nereia. Conjunx Oceani Numen aquarum. Prescia venturi.

TEXERE.

* Percurrere pectine telas: Serva operum haud ignara Minervæ. *id est*, valens texere. Radio percurrere stamina telæ. Rarum pectine densat opus. Pollice docto stamina purpureæ sociaverat aurea telæ. Alvearia texta lento vimine. Telas discernere tenui auro. Lassat viduas pendula tela manus. Ducere lanas. Stamina pollice versare. Gracili geminas telas intendunt stamine. Tela jugo juncta est, stamen secernit arundo, inseritur medium radiis subtegmen acutis.

THALAMUS.

Amicus, pudicus, cultus genialis, jugalis, dulcis Generans sobolem multam. Nec dulces thalamo, nec dona cupidinis ulla.

THEOCRITUS.

Poëta Syracusius. Animæ la- eo cui via clausa fuit.

THERMÆ.

Calidi fontes. Quæ de calido sulfure fumat aqua.

THETIS.

Cærula. Virgo marina. Mater aquosa. Mater Achillis. Materno tacta dolore Thetis.

THRACIA.

Armifera. Scelerata littora Thracum. Bistonis ora, Tellus Bistoniis habitata viris. Regna Rhodopeia. Agri Sithonii. Littora Cerinthia. Polydoroq. quæ manavit sanguine terra.

THURA.

Mera, mascula, flava, pia, sacra, votiva, facientia flammas, redolentia Thurea grana Virga thurea. Lacryma thuris. Blandi thuris honores. Thuris odorati globuli. Posito dare thura foco. Thura dabant, tepidusque cruor fumabat ad aras. Centumque Sabæo Thure calent aræ. Verbenasque adole pingues, & mascula thura. Solis est thurea virga Sabæis Totaque thuriferi Panchaia pinguis arenis. India mittit ebur, molles sua thura Sabæi: urantur pia thura focis, urantur odores, Quos tener è terra divite mittit Arabs.

THUS ADOLERE.

* Thure superbos pla a e. Acerra plena thuris, Templum thure vaporare. Assyrij Christo debentur odores. Conferre in aras quidquid. Arabes odoris arboribus legunt. Pinguis exudes thuris vapor. Dare thura.

ra flammis. Aras dono thuris eoi extruere. Libare Deo miculam thuris de parva acerra. Tribuere thuris honores.

THYASUS.

Hasta Bacchi. Pampinea.

THYRSUS.

Hasta Iovis. Hasta folijs præsuta. Hasta frondibus velata. Thyrsus gravis, sacer. Thirsi fronde virentes, frondentes.

TYBERIS.

Spumifer, nubilus, flavus, rapidus, lubricus, torvus, altus. Gurges Tiberinus. Tiberina ostia. Arenosi Tibridis unda. Amnis Thuscus. Thusci fluminis undæ Thuscæ gurges aquæ. Amnis rapidis animosus in undis. Qui per cava saxa volutus. Albula quem Tiberis mersus Tiberinus in undis reddidit.

TIBIA.

Mœsta, rauca, cava, longa. Avenæ structæ. Iunctæ arundines. Phrygio tibia curvo sono. Calami palustres. Tibia Berecynthia. Non illos citharæ, non illos carmina vocum, Longaque multifori delectat tibia buxi.

TIBULLUS.

Cultus, sacer, Amator. Nemesis, Est gravis & cultus, puro & simillimus amni. Grandiaque eloquio verba Tibullus habet.

TIMERE. V. Formidare.

TIMERE DEUM. V. Deum timere.

TINCTURA & TINGERE.

Varios discit mentiri lana colores. Assyrio fucatur lana veneno. Vellera mutentur Tyrios incocta rubores. Tinctaque Sidonio murice lana. Iuvat albentes invertere lanas. * Sanie infuscatur arena. Ferre vestes picturatas. Ardet Tyrio murice lana. Vellera iterare muricibus Tyrijs. Frontem pingere moris. Vellus medicatum ahenis Amyclæis. Repetita bibit lana rubores. Saturare vestes murice.

TOGA.

Longa, extenta. Longo conspicienda sinu. Toga libera. Vestis libera: Filo tenuissima. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

TOLERARE.

Ferre, perferre, sufferre, sustinere, perpeti mala. Suffere labores duros. Exhaurire pericula. Pauperiem, & duros perferre labores. Multum terris jactatus

& alto. Ventos perpessus & imbres. Quo plura possis, plura patienter feras. Dum vires annique sinunt tolerare laborem. *V. Pati.*

TONAT.

Cœlum tonat omne fragore. Iupiter strepitu exterruit orbem. Magnus ab æthereo personat axe fragor. Iterum atq; iterum fragor intonat ingens. Magno miscetur murmure cœlum. Tonitru cœlum omne cietur. Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit. Intonant poli. Subitoque fragore intonuit cælum. Eurique Zephyrique tonat domus. Cœlum tonat omne tumultu. Ingens fragor æthera complet. Tonat alti regia cœli. Vidisti toto sonitus percurrere cœlo, Fulminaque ætherea disiluisse domo. *V. Tempestas.*

TONITRU.

Horridum, igniferum, æthereum, terrificum, raucum, sonorum, reboans. Latè resonans toto cælo. Movens humanas mentes. Tumultus ætheris. Gravis fragor. Fractæve tonitrua nubis. Tonitrus horrificus. Αἰθέριοι μύκημα, æthereus mugitus.

TONSOR.

Solitus longos ferro resecare capillos. Tonsor jam reliquos metat cappillos. Tonsorem capiti non est adhibere necessum. Nec malè deformet rigidos tonsura capillos. Sit coma, sit docta barba resecta manu. Acuta tonsor incautum nec adhuc totondit cuspide mentum. Hirsutas excolere genas.

TORMENTA BELLICA.

Crudelia. Tormenti vires. Instrumenta necis. Machina bellica intonans in altis muris. Ejaculans fulmineos globos. Vomens letales glandes. Iaciens rapidos globos sulphureo igne. *V. Bombarda.* Quære *Sphæra plumbea.*

TORRERE. vide Assare.

TORRENS.

Tumidus, fervens, spumans. Vndis pluvialibus auctus. Flumine perpetuo torrens solet altius ire: Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua. Rapidus montano flumine torrens, Sternit agros, sternit sata læta, boumque labores. *V. Fluvius. V. Rivus.*

TORTOR Vide Carnifex.

TRACTARE.

Manibus contrectare, contingere aliquid. Inter manus & brachia versare. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Cæsariem longæ dextra deducere barbæ.

TRAHERE.

Pigis raptare. trahere, distrahere. Corpora circum muros raptare. Me Parnassi deserta per ardua dulcis Raptat amor. Trahit sua quemque voluptas. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos Ducit, & immemores non finit esse sui.

TRANARE.

* Tranare flumen. Transilire vada. Transmittere flumina nando. Exponere corpus in ulva adversa. Transnare sonoras torrentum furias.

TRANQUILLARE. V. Placare.

TRANSFIGERE.

Trajicere ferro, gladio, mucrone. Figere præcordia Ense latus perforare. Gladium lateri recondere. Rumpere præcordia ferro. Adigere ferrum per pectora. Condere ensem in pectus. Fodere pectora ferro. Agere ferrum per viscera. Demittere ferrum in ilia. Terebrare cavas uteri & tentare latebras. Pectore ferrum condere.

TRANSFIGURARE.

Formas se vertere in omnes. Omnia transformat sese in miracula rerum. Vertere quæ poteras homines in mille figuras, Non poteras animi verterre jura tui. Permutat lymphas in vina liquentia Christus. Induere vultus alicujus. V. *Metamorphosis.*

TRANSIGERE FOEDUS. FOEDUS *facere, pacisci pactum.*

Fœdus inire, componere. Ferire, dare dextram. Dextræ conjungere dextram. Iungere fœdere dextram. Firmare inter se fœdera dictis. In amicitiam coire. Animum præsenti pignore firmare. Fidem dare, & accipere. Fidem novare. Tangere dextram. Cogere in fœdera, in concordiam. Coëunt in fœdera dextræ. Æternam pacem, pactosque hymenæos exercere. Æterno fœdere pacem conjungere. Stricto constringere fœdere mentes. Pangere fœdus. Mittere æterna in fœdera gentes. Fœdus perpetuum, stabile, legitimum amicum, conjuratum, concors, firmum. Pactio. Pactum. Contentio. Conjuratio. Inviolabile pignus pacis. Leges pacis.

TRANSIRE, TRANSITUS.

Trajicere celeri pede. Vi facere viam. Rumpere aditus. Innocuum dare alicui iter.

TREMERE.

Tremiscere, contremiscere, contremere. Intremiscere. Frigidus horror subit mentem. Gelidus tremor

 offa

ossa pererrat. Mœstificus tremor quatit ora. Nos pavidi trepidare metu. Subitus tremor occupat artus. Pavida trepidat formidine pectus. Corpus, ut impulsæ segetes Aquilonibus, horret. Me tremor invasit, stabam sine sanguine mœstus. Me luridus occupat horror. Obstupuit, gelidasque comas erexerat horror: Gelidum pectora frigus habet. Poplite succiduo genua intremuere, fugitque Et color & sanguis. V. *Formidare.*

TRIDENS.

Cuspis triplex. Telum tricuspe. Trifidus, sævus, æquoreus, infestus, validus. Et miseras uncis versare tridentibus undas.

TRISTEM ESSE.

Duros animi tolerare labores. Clausum pectore vulnus habere. Maxima in ipsius vultu sunt signa doloris. Ægra corpora trahere. * Totus in lessos desluit, & lacrymas. V. *Dolere.*

TRISTITIA.

Gravis, tetrica, ingens. Mœror acerbus, sollicitus. Miscentur tristia lætis. Infandum regina jubes renovare dolorem. Omnia tecum una perierunt gaudia nostra, Quæ tuus in vita dulcis alebat amor.

TRITICUM.

Triticei fœtus, vide *Frumentum, seges.*

TRIUMPHARE.

* Triumphatis hostibus victor agebat currum ad alta capitolia. Pedem victor multa cum laude repressit. Victorem laurea serta gerentem portat niveis currus eburnus equis. Lauro devinctus agresti, Miles Io magna voce (triumphe) canet. Triumphare hostem, & de hoste. Ducere triumphos ad templa Deûm. *Virg.* Ire superbifica manu post triumphum partum ex hostibus. Longas videre juvat pompas, undasque populorum, & Senatus inclyta lumina.

TROCHUS.

Nunc pila, nunc celeri vertitur orbe trochus. Torto volitat sub verbere turbo. Ille actus habenis Curvatis fertur spatiis. Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

TROIA.

Ingens, alta, perfida, diruta. Regna Trojana. Alta culmina Trojæ. Mœnia Trojæ. Sceptra potentia Trojæ, Bis perituræ mœnia Trojæ. Phrygii muri. Oræ Phrygiæ. Mœnia Phœbi. Alto Pergama. Dardanii muri. Mœnia

Laoma-

Laomedontea. Mœnia Neptunia. Sigeia tellus. Iliacæ domus Asiasæ, Iliaca arcus. Argolicis quæ concidit armis. Priami regna. Priami arx alta. Neptunia Troja. Mœnia Dardanidum. Divûm domus. Ilium, & inclyta bello Dardania. Pergameæ arces. V. *Ilium & Pergama.*

TROIANI.

Dardanidæ Phryges, Teucri, Idæi, Troes. Æneadæ, Genus Æneadum. Trojugenæ, Gens Pergamea. Iliadum turba. Gens Hectorea, Hectorei socii. Trojanus sanguis. Gens Phrygia, Cœtus Iliaci. Iliades. Trojades.

TUBA.

Belligera, Martia, canora, rauca, terrifica, terribilis, stridens, clangens. Ciens pugnas terribili cantu. Canens fera bella. Buccina. Classicum. Æs canorum. Æs raucum. Dans belli signum. Classica Martia. Mavortia, turbida. Excitantia milites ad pugnandum. Abrumpentia somnum. Turbantia quietem. * Æneator, dat, signum tuba. πολεμου αγγελματις, nuntia bellorum tuba.

TUBAM INFLARE.

Ære ciere viros, Martemque accendere cantu. Signa dare tuba. Rauco strepuerunt cornua cantu. At tuba terribilem sonitum procul ære canoro Increpuit, sequitur clamor, cœlumque remugit. Clara dedit sonitum tuba. Bello dat signum rauca cruentum Buccina. Rauçus stridenti murmure clangor Increpuit. Martius ille æris rauci canor increpat, & vox Auditor, fractos sonitus imitata tubarum. V. *Clangere.*

TUMULUS, *vide* Sepulcrum.

TURBO.

Intortus, contortus, violentus, rapidus, subitus, Fremebundi turbinis ira. Vis fæda turbinis. Nimbosi turbinis horror, fremitus, furor. Latè disjiciens pulverem. Bacchans hiberno in æquore.

TURCA vel TURCUS.

Immanis, ferox, atrox, trux, impius, Christi implacabilis hostis. Fidei sanctæ sævissimus hostis. Milite blasphemo Teutona regna petens.

TURRIS.

* Turris stans in præcipiti, & summis tectis educta sub astra. Arces turrium aëriæ. Stat ferrea turris ad auras. Turris vasto suspectu. In latus omne petens turris circumspicit undas. Turris altior Memphitica Pharo. Antuerpiana turris, arte summa, mole vasta, mira celsitudine.

TUSSIRE.

** Quatit ægros tussis anhela senes. Mala in pectore

tussim

tussim expellere. Gravedine frigida, & tussi frequente quassari. Aspera pulmonem tussis quatit. Aspera tussis vexat.

TUTUS.

* Pedes habet extra lutum. Discriminis expers. Major sum, quam cui possit fortuna nocere. Expellere metum mea jam bona. Securè degere.

TIMPANUM.

Cavum, sonorum. Resonans rauco pulsu. Dans strepitum. Tergora tensa boum, quibus bellicus furor incitat violentos milites Martis ad arma. Certabant rauco resonantia tympana pulsu.

TIMPANUM TUNDERE.

Impellere, ferire, pulsata tympana. Tundere terga boum. Quatere tympana agili manu. Taurorum tergora pulsa fremunt. Plangebant alii proceris tympana palmis. Tympana tenta tonant palmis. Tympana cum subitò non apparentia rauci. Obstrepuêre sonis.

TYRANNUS.

Sævus, fatalis, crudelis, horribilis, truculentus, immanis. Gaudens cæde. Spirans fulmina & ignes. Grassans immani cæde. Bella cruenta petens. Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci Descendunt reges, & sicca morte tyranni. V. *Crudelis.*

V.

VACCA.

Lactifera, fœcunda, nitida. Quæ jacet, & lentè revocatas ruminat herbas, Atque iterum pasto pascitur ante cibo. Gerens uberibus niveum nectar. Quæ viridi procumbit in herba. Incustoditam lentè videt ire juvencam. Aut errans bucula campo. Et queritur vitulum mater abesse suum. Optima torvæ Forma bovis, cui turpe caput, cui plurima cervix, Et crurum tenus à mento palearia pendent.

VAGARI.

* Errare. Passibus incertis ferri. Errabant acti fatis maria omnia circum. Deserta peragrare incerto pede. Errare summis montibus. Curis vagari expeditum. Esse profugum per orbem. Palantesque vident socios.

VAGINA NUDARE.

Vagina educere, eripere, liberare ensem. V. *Ensem educere.*

VALEDICERE.

Dicere voce vale. Et longum formose vale, vale inquit, Iola.

Tella: Et dixit tenui murmure lingua vale, Vix illud potui dicere triste vale. Supremumque vale pleno singultibus ore Vix dixit. In perpetuum frater ave, atque vale. Sæpe vale dicto, rursus sum multa locutus. Accipe supremo dictum mihi forsitan ore, Quod tibi qui mittit non habet ipse, Vale. Accipe quo semper finitur epistola verbo, Atque meis distant ut tua fata, vale. Longior insuetum ne lasset epistola corpus, Clausaque consueto sit tibi fine vale. Quid nisi quod cupio me jam conjungere tecum Restat: ut ascribat littera nostra, Vale.

VALLIS VALLES.

Cava, curva, concava, nemorosa, umbrosa, opaca, occulta, dumosa, humilis. Diffundens dulcia gramina. Oculos gramine pascens & herbis. Circum undique septa excultis jugis. Quæ longo recessu, curvo anfractu panditur. Convalles depressæ, virentes. Est curvo anfractu vallis, accommoda fraudi, armorumque dolis, quam densis frondibus atrum Urget utrimque latus, tenuis quæ semita ducit.

VALLARE.

* Propugnacula bello tuta parare. Tutam castris prædu cere fossam. Locum claudere vallo. Rupti munimine cespitis agger. Denso aggere firmare mœnia. Abrupto ircundare vallo. Tumulus surgentis in altum telluris componitur. Vallant oppida muris. Extruite immanes scopulos, attollite turres, cingite vos fluviis, vastas opponite sylvas.

VALLUM.

Propugnaculum. Agger. Munimen. Munimentum. Clauso fidere vallo. Vasto septas videt aggere terra. Transierat primi Cæsar munimina valli. Non cœptæ assurgunt turres, non arma juventus exercet, portusq; aut propugnacula bello tuta parant. Non si te ferreus agger ambiat, aut triplice alios tibi carmine muros Amphion aditus agat. Munimen habet nullo quassabile ferro.

VANUS.

Inanis, levis, futilis, nihil, irritus. Omnia in æquoreos abierunt irrita vento. Hæc venti irrita per terras, & freta summa ferunt. Nullo pondere verba cadunt. Dicta vagis credita ventis. Verna incertior aura. Perfusa gloria fuco. Vana est sine viribus ira. Bullatis nugis turgescere. Agitare spes inanes. Sæpe supervacuos cogit habere metus. Aëra cædere. V. *Terere tempus.*

VASTARE, vide *Prædari.*

VATES.

Consultus, fatidicus, verax. Os fatidicum. Præscia lingua. Eventura videns. Rerum dicens vias. Præscia corda gerens. Fata canens. Rerum prænoscens fata. Interpres Divûm, qui numina Phœbi, qui tripodas, Clarii lautos, qui sidera sentit, Et volucrum linguas, & præpetis omnia pennæ Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahuntur noscens, * Χαρίτων τρόφιμ@ gratiarum alumnus. V. *Propheta.*

VATICINARI.

Aperire futura. Sola mihi tales casus Cassandra canebat. Cœleno prodigium canit, & tristes denunciat iras. Casus aperire futuros. Veridicos Parcæ cœperunt edere cantus Talia divino fuderunt carmine fata. Fatidico ore pandere sæcula venientia. Mentem veris implet Apollo.

VATICINIUM.

Monitus divini. Monitus vatum. Fatalia verba.

UBIQUE.

Quàm latè æthereus sol videt omne solum. Quam latè radios spargit Apollo suos. Quà cœli, & terræ patet hoc illustre theatrum. Quo machina cœli, terra fretumque patent. Quà patet immensi orbis iter. Quanto spatio se porrigit orbis & æther. Ire per omnes terras que, tractusque, maris cœlumque profundum. * Qua breve, qua longum Sol jacit orbe jubar. Ad utrasque Phœbi domos.

VECTUS.

Quadrijugo vectus cursu. Cœloque invectus aperto, Plectit equos, Curruque volans dat lora secundo.

VELLE VOLUNTAS.

* Hæc mihi mens est. Sic visum est superis. Sic volo sic jubeo. Ita stat sententia. Ita fert corde voluntas. Discupio. Fervet mihi amor hoc facere. *Vide Desiderare.*

VELOX V. Accelerare.

VELUM.

Turgidum, concavum, sinuosum, sublime, jactatum, tumidum, patens, laxum. Carbasa. Carbaseus sinus. Lintea, Suppara velorum. Lintea procul venientia. Vento contracta secundo. Medio æquore, salo, freto, pelago tumentia. Tradita felici Noto. Data incertis Notis. Sinus curvatus. Præcipiti carbasa tenta Noto. πτερὰ νηός, Alæ navis. *Vide Navigare.*

VELUM.

VELUM TENDERE.

Dare ventis vela, carbasa, lintea. Intendere turgida vela ventis secundis. Velorum pandere, expandere alas, Pleno subire ostia velo, Velis aptare classem.

VENARI.

Agitare, agere feras. Sequi feras. Venatu exercere saltus. Circumdare, cingere canibus saltus. Vmbrosos saltus indagine cingere. Sectari catulo sagaci feras. Exercere studia Dianæ. Invia lustra silvarum canibus pererrare. Invigilare venatui. Laqueis captare feras & fallere visco. Moliri insidias avibus. Clamore premens ad retia cervum. Callida sic stultas decipit esca feras. Dum nova lanugo est, pavidos formidine cervos Terret, & est illi præda benigna lepus.

VENATOR.

Citus, pernix, præceps. Insectans feras. Insidians, inhians feris. Agens in laqueos feras. Terrens, agitans feras. Vrgens leporem in campis. Cane prædans saltus.

VENATVS.

Ferarum indagatio, venatio. Venandi cura. Studium venandi.

VENENATVS.

Diro, funesto veneno tinctus, infectus, imbutus, illitus. Vipereo felle, vipereo cruore, peste letali, tabe mortifera infectus.

VENENVM.

Tabificum, dirum, somniferum, furiale, letiferum, Colchicum, Thessalicum, Lernæum, Nessæum insanabile, soporiferum, præsentaneum, Gorgoneum. Aconita lurida. Oris Cerberei spuma. Tabes funesta veneni. Succus veneni. Cantharidis succus. Toxica Thessala. Herba Thessala. Virus tetrum, acre. Quidquid habet Circe, Quidquid Medea veneni.

VENENO INFICERE.

Linere felle vipereo, felle serpentis. Tingere veneno. Imbuere tabe mortifera, vipereo cruore. Inficere pabula tabe. Pecori aspergere vitus. * Inficere pocula. Spargere latices radice nocenti. Viperinum admiscere cruorem. Toxica miscere. Spargere cantharidum succos, Polluere cibos veneno. Dare edenti venenatam mattyam. Mattya, & Mattea, & Matteolæ diminutive, pro ciborum deliciis, quibus irritatur orexis. Armare arma veneno.

VEN.

VENEREA RES.

Veneris usus. Inimica virtuti. Pertentans pectora. Furta *Veneris*. *Venerem* & cæci stimulos avertere amoris.

VENIA.

Coram data copia fandi. Poscere Deos veniam.

VENIRE.

Concursu accedere magno. Adire, petere tecta. Trojæ qui primus ab oris Italiam fato profugus venit. Devenere locos. Tyriam qui adveneris urbem. Quibus Hector ab oris Expectate venis?

VENTER.

Plenus, tumidus, gravidus, vorax, avidus, turgidus, pendulus, capax. Assiduo cibo membra fovens. Molles fundens per viscera succos. Alvus. Vterus.

VENTVS,

Rapidus, celer, validus, fortis, ferox, sævus, æquoreus, protervus, nimbosus, fremens, fremebundus, stridens, agitans æquora, frement murmure. Fera murmura mittens. Motans cacumina quercus. Flamen incertum. Flamina venti. Ventosa potentia. Ventorum prælia. Pennæ Euri. Turbo cæcus. Flatus magnus. Stridor procellæ. Omnia ventorum concurrere prælia vidi. Indignatum magnis stridoribus æquor. Venti velut agmine facto, Qua data portarunt, & terras turbine perflant Confligunt Zephyrusque Notusque, & lætus Eois Eurus equis. Incubuere mari, totumque à sedibus imis Vna Eurusque Notusque ruunt, crebrique procellis Africus, & vastos tollunt ad sidera fluctus. * Imperator fluctuum.

VENTVS MERIDIONALIS.

Auster lenis, aquaticus, pluveus, imbrifer, nubilus, nubibus assiduus, humidus, udus, humens, madens. Fundens gelidas aquas. Humidus, violentus aquis. Violentior Austri vis. Notus imbribus ater. Mutan aëra nigrantibus alis. Sibilans madido ore. Percutitur rapido navis adunca Noto. Nunc Notus adversa prælia fronte gerit.

VENTVS OCCIDENTALIS.

Zephyrus mollis, lenis, vespere missus, vernus, clemens, mitis. Aura Zephyri. Favonius florifer, floridus. Temperies grata tepidi Favonii. Chorus furens, fremebundus, violentus. Africus horrens, nubifer, protervus. Vis sonantis Africi. Nunc Zephyrus sero vespere missus adest.

VENTUS ORIENTALIS.

Eurus præceps, trux, indomitus, Æolius, Nabathæus, capiens vires ab ortu. Eous. Phœbeus, glacialis. Rutilo ab ortu volans. Spiritus Euri. Spirans, valentior. Navigiis truculentior incidit Eurus. Subsolanus. Vulturnus. Apuliotes.

VENTUS SEPTEMTRIONALIS.

Boreas gelidus, sævus, improbus, Threicius, Sithonius, rigidus, horridus, nivalis, hibernus, arcticus, glacialis. Feriens, rapiens tecta. Æquans humo turres. Triste mugiens. Armatus rauco turbine. Spargens nives ab axe hiberno. Aquilo de rapidis ventis immansuetissimus. Alæ Aquilonis. Flabra Boreæ. Cujus concursibus insonat aër. Qui terras grandine pulsat. Qui tristia nubila pellit. Sollicitans manes, totumque tremoribus orbem.

VENTUS SECUNDUS.

Aura facilis, secunda. Venti faventes, secundi, amici.

VENTO SECUNDO NAVIGARE.

Navigare ventis faventibus, secundis, aura secunda, Ventis non iniquis, discordibus. æquis, non adversis, non fluctuantibus.

VENTIS ADVERSIS.

Ventis iniquis, non æquis, discordibus, Fluctibus adversis. Venti vetantes. Adversa aqua. Vento prohibente. Pelago vetante. Aquis invitis.

VENTOS SEDARE.

Placare, temperare ventos. Sistere, componere mare, aquas. Compescere fluctus. Mulcere aquas, æquora. Frangere, coercere undas, aquas. Maris iram frangere.

VENUS.

Alma, furtiva, insidiosa, blanda, anxia, maligna, insana, vesana, furiosa, immoderata, orta mari. Cypria virgo. Vulcania conjux. Cnydia. Samia Dea. Urens pectora flammis. Incestæ scelerata libidinis auctrix. Teneri mater amoris. Et dulce amoris vinculum. Vexans, occupans mentes. Mentibus offundens cæcas tenebras, Cyntheriacis edita aquis. Æquore nata. Medio concreta profundo. A spumis Dea dicta maris. Erycis quæ possidet arces. Colle sub umbroso quam tenet altus Eryx. Tenerorum mater amorum. Nurus Assa aci. Mater Æneæ. Anchisæ conjux. Dionæa Cytheris. Cythereia. Idalia Erycina. Sicania. Mater Æneadum. Mater Acidalia. Mater Dionæa, Cythereia. Cytheria.

VER.

VER.

Novum, primum, tenerum, floriferum, blandum. Nemorum frondi utile & utile silvis. Dans novis primordia rebus. Cinctum florente coronâ. Cum cuncta virent, & cum nova temporis ætas. Vario depingens flore solum. Decorans, ornans floribus arva novis. Tepidi tempora veris. Cum nova de gravido palmite gemma tumet. Fronde solum varia depinget odoriferum ver. Nunc omnis ager, nunc omnis parturit arbos. Vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris. * Verna excipit cœli indulgentia terras. Quum prima novis adolescit frondibus ætas. Solvitur acris hiems. Frigora mitescunt Zephyris. Iam ver egelidos refert tepores. Tepenti vere laxatur dies. Cum modò formatis operitur frondibus arbos. Sidera cum Tyrius Phryxæi respicit agni Taurus. Quum Ismarium pellex Attica plorat Ityn. ὅταν λειμῶνες γελῶσι quando prata rident.

VERIS TEMPORE.

Gramina cum tellus promit ridentia vultu. Munera cùm tellus fundit redolentia veris. Cùm arboribus frondes redeunt, & gramina campis. Et lætis gremium frugibus ornat ager. Cum tellus molli gramine vernat, & arbor umbrosas explicat alta comas. Aspera cum pulso frigore cessat hiems. Cùm ridet quilibet hortus. Cùm vernans rosa longas complet odore vias. Cùm tepet apricus Zephyris spirantibus aër, & Candida formosi tempora veris eunt. Cùm instaurat avis dulci modulamine carmen, & producit suum prole recente genus. Cùm ver purpureum fundit fragrantes herbas. Cùm exercent cantus, per roscida rura puellæ & hortorum populantur honorem. Quando vernantia lilia surgunt. Garrula cum repetit solitas Philomela querelas. Perfidiam deflens Terei, sceleratàque facta. Cùm mulcent volucres tepidum concentibus aëra, & in pratis ludit luxuriatque pecus. Cùm ignota prodit hirundo, & luteum celsa sub trabe fingit opus. Quando avis in ramo tecta laremque parat. Omnia cum rident gramine, flore comis. Cum condit avis nidum, & politis incubat ovis. Cum tellus fundit cum floribus herbas. Cum floret adoratis terra benigna rosis. Cum prosiliunt viridi gramen, & herba solo. Germina cum herboso rident florentia campo.

VERBE-

VERBERARE. V. Cædere.

VERBUM

Dulce, suave, blandum, mellitum, modestum, salubre, molle, lene, protervum, petulans, profanum, superbum, jocosum. Et semel emissum volat irrevocabile verbum. Folijs leviora caducis. Digna rubore. Dissimula a notis. Doctis insidiosa notis. Nuntia animi. Aure repulsa. Verba molesta. pudenda, inania.

VERITAS.

* Si vera est fama. Credo equidem, nec vana fides, genus esse deorum. Vera referre. Non misit irrita somnia, falsum ebur, *id est* os vel dentes. Vero verius est. Fides rebus est addenda probatis. Est veri cognitus oris.

VERSUS.

Bonus, longus, herous, tener, teres, mollis, durus, cultus, politus, facundus suaviloquus. Marone, Nasone dignus. Carmen celebre, mellitum, doctum, canorum, nobile, Aonium, textum imparibus modis. Structum heroo pede. Successum scribentis & otia quærens. Suavibus muneris pectora mœsta levans. Metricis verba ligata modis. Disparibus carmina arata modis. Metrica verba. Verba coacta in pedes. Numeri dispares, impares, leviores. Aonia lyra. Modus. V. *Carmen*.

VERSUS SCRIBERE.

Fingere, canere, ludere, dicere, fundere, texere, contexere, effingere versus, carmina. Nectere verba numeris. Cogere verba in pedes. Iungere carmina nervis. Aonijs verba ligare modis. Cogere verba in numeros. Nectere ludenti fluitantia carmina versu. Facili deducere carmina plectro. Facunda ludere versu. Modulari carmen arundine, a Vena, calamo agresti.

VERSUS DOCTOS SCRIBERE.

Facere doctissima carmina dictante Phœbo. Fundere carmina æmula Maronis operis. Fingere versus vena grandi, ubere, divite, sublimi. Componere carmina qualia sunt ducta grandisono Marone. * Versiculos suaves, saliente, emicante, condere vena Versiculi pexi, elaborat.

VERSUS INDOCTOS SCRIBERE.

Fingere, effingere versus tenui, exili, gracili, arundine, vena. Modulari, meditari, deducere carmina vili arundine. Texere, contexere carmina rudi, tenui filo. Graciles, rudes, incultos fingere, condere versus. * Versiculos

los nanos facere. *Scaliger.* Rudere rudia carmina. Phœbo cachinnos versus excussit tuus.

VERTVMNVS.

Formas Deus aptus in omnes.

VERVM.

Non dubitabile. Non fugiens lucem. Virtus quæ nobis dicta est à pondere veri. Virtus nescia fraudum. Verum quod diu abdi, occultare nequit. Verum ambage remota dedit. Fama nec a veri diffidet illa fide. Hoc proprius vero est. Et partem viri fabula quæque tenet. V. *Veritas.*

VESPER.

Vmbrifer, occiduus. rutilans, rubens. Astrifero procedens Olympo. Infuscans terras croceo noctis amictu. Frigidus aeta vesper Temperat.

VESPERASCIT.

Labitur dies. Sol tegit radios suos. Ruit Oceano nox Vespera noctis vices reducit. Vespera inclinat diem. Venit hesperus. Oriuntur tempora sera diei. Trahunt sera crepuscula noctem. Nigro rutilans conlurgit ab ortu Vesper.

VESPER.

Inde domum redeunt sub prima crepuscula mœsti. Traherent cum sera crepuscula noctem. Condere jam vultus sole parente suos. Hesperus & fusco roscidus ibat equo. Sole sub occiduo. Labente die. Auri comas cum dat terris sua lumina vesper. Cum vespertugo patet.

VESPERTILIO.

Quæ tenet a sero vespere nomen. Quæ à vespere nomen habet,

VESTIGIA.

Certa, falsa, taciturna. Signa pedum. Signa notæque pedum. vestigia observata sequi. Indicia gressus.

VESTIRE.

Ornare, exornare corpus vestibus. Velare corpora. Insignire amictu. Circundare corpus amictu. Veste corpus tegere.

VESTIS.

Purpurea, nivea, picta, viridis, superinjecta, linea, serica, coccina, Coa Sidonia, Tyria, Phrygia, preciosa, magnifica, holoseri a. Arte laborata, ostroque superba. Tyrio murice fucata. Amictus laxus. Habitus regalis, fluidus. Cultus dignus corpore. Saturata murice vestis. Arabico lucens bombyce. Cyclas aurata. Palla Sidonia,

picta

Picta croco, & fulgenti murice vestis. Tyrio sub regmine fulgenr. Ostro auroque rigens. Sit bene conveniens & fine labe toga.

VESTES EXVERE.

Ponere vestem, velamina de corpore. Rejicere amictum. Corpora nudare. Deripere eripere velamina ex humeris.

VESTES INDVERE.

Induere, sumere velamina, vestem. Induit & Tyrio distinctam murice pallam. Cultibus Alciden induit illa suis. Pallamque induta nitentem. Insuper aurato circum velatur amictu. Quæ. *Vestire.* Quæ. *Induere.*

VETVS.

Gravis annis. Grandævus. Annis obsitus. Decrepitus. Grandior ævo. Vita satur, & læto vicinus, Cui frons contracta rugis. Annosus. Extremum fati diem sustinens. Ævo fessus. Segnior ævo. Quem tussis anhela fatigat. Qui trunco titubantes sustinet artus. Membra levans baculis, tardusque senilibus annis. Cujus jam fronti ruga senilis inest. Effœtum corpus. Caput tremulum. Tardus gravitate senili. Obsitus ævo. Frigidus ævo. Iam languidus ævo. Senio defessus inerti. Quære. *Senex,*

VEXILLVM.

Volans, vollitans. Martium, bellicum, pictum. Sub signa vocare, Concurrere signis adversis. Stare pro signis. Inferre signa.

VIA.

Parula, lubrica. saxosa, trita, plana, facilis, dubia, ambigua, fallax, occulta, furtiva. Via per jactas candida facta nive, Semita nova. Non est è terris mollis ad astra via.

VIA LACTEA.

Via sublimis, cœlo manifesta sereno.

VIATOR.

Cautus, properans, lassus, siccus, sitiens, fessus, defessus, fatigatus. Longinqua petens mœnia. Tendens iter. Expositus mille periclis. Ferens tædia longa viæ Cantabit vaccuus corum latrone viator.

VICINVS.

* Propinquus. Proximus. Haud dissitus, Est in vicinia. Res cognata Portusque patescit jam propior. Domus est contermina nostræ. Spatio stat propiore. Stat propior. Finitimus. Agor rea nimiæ proximitatis. Confinia littora Quære *Appropinquare,*

VI-

VICTOR

Arduus, fortis, clarus. Spoliis insignis opimis. Militiæ ostentans fortia gesta suæ. Multa cæde cruentus. Referens præmia & palmam victo ab hoste. Referens spolia tum ab hoste. Ponens fixa trophæa Deo. Cinctus Apollinea victricia tempora lauro. Inde pedem victor multa cum laude retexit. En adsum victor terraque marique.

VICTORIA

Triumphalis, memoranda, celebranda, potens, ardua, digna triumpho. Multo sanguine parta. Multa laude ferenda. Intereà utrimque volans dubius victor alis pennis. Clara trophæa. Magna in pulvere fama. Laurus victrices. Palmæ victrices. Habet victoria laudem. Amat victoria curam. * Tandem victoria flexit ad invictos habenas. V. *Triumphare.*

VIDERE.

Luminibus suis videre. Defigere oculos in aliquid. Avertere vultus. Lustrare singula. In cœlum tendens ardentia lumina frustrà. Lustrare lumine. Omnia collustrare. Lumina torquere ad mœnia. Cœli convexa tueri. Signorum obitus speculamur & ortus. Metiri terras oculis. Assuescunt oculi multo pudenda pati. V. *Oculos in aliquam conjicere.* V. *Respicere.*

VIDVA.

Relicta, deserta, mœsta, lugens. Viduo solo relicta cubili. Orba marito. Dolens orbatos fido rectore penates. Thalami consorte carens. Sine conjuge cælebs. Femina mœsta jacens in viduo toro. A funere conjugis uxor. Sustinet in vidua tristia signa domo. Nil sit esse prius melius nil cœlibe vita.

VIDVVS.

Deserto lecto jacens. Abrepta desertus conjuge.

VIGILARE.

Noctem pervigilare in re aliqua. Ducere noctem insomnem. Traducere noctem insomnem. Vigiles perducere noctes. Noctes vigilantes amaræ. Noctem sermone trahere. Nulli succumbere somno. * Pervigilans ad feros ignes hiberni luminis. Noctem trahere sermone. Bellorum fabula extrahit insomnes noctes. Naturæ somnum negare. Inops somni & cibi.

VIGOR.

Antiquus, gratus, nativus. Non minor nobilitate. Iudicium nobilitatis. Siquid vigoris vivi in nobis est. Exiguus vigor (admirabile) membris vividus, & nisu magnos qui vinceret artus.

VINCERE.

Sternere, prosternere, fundere hostiles manus. Tenere, obtinere palmam victrici manu. Ferre referre trophæa. edite uperato victo ab hoste. Populosque feroces Contundet. Mycenas servitio premet ac victis dominabitur is. Genitor rum Bel s opimam Vastabat Cyp m, & v ct ditione te b t. * Domare, T iumphare, gentes hostiles F an ere bell Terra mar u vincere. Cogere hostiles a ti suo cedere. Subigere. barorum agmina ferrata va o diruere impetu P imosque & ext em s me eadoft vit h mi fi e lade victor. Debellare hostem. Mittere hostem sub sua juga

VINCULUM.

Firmum, a um, du um, irresolutum, ferreum, inextricabile, adama tinum nodosum. Ligamen Nexus. Copula. Retinaculum Funes. Lora Compedes firmæ, validæ, ponderosæ inhibentes g ssum C nstrigente rura. Manicæ. N æ att ortos incidere funes. Manibus divellere nodos . *Ligare*

VINDEMIA.

Dans gravidas uvas musto Abundans uvis gravibus. Exonerans uvis pendentibus ulmos. Cum pede sub celeri candida musta fluunt. Cum musto fervent spumantia labra. Cum autumnali redolet vindemia fœtu. Ebria cum spumant calcatis prælia emis. Plenis spumat vindemia labris. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. Pressos pedibus dat uva liquores. Q. *Vitis.*

VINDICARE. Quæ. *Vlcisci.*

VINEA.

Culta, fertilis, multo sudore colenda. Generosæ fertilis uvæ, Nectareo flore virens. Pleno cumulans fervida musta la u Ope osi viribus agri. Collis amictus palmite. Vinea culta. Arva fœlicia Bacchi. Bacchi nemus. Largo pubescit vinea fœtu.

VINITOR.

Vigil, industrius. Pressans pede gravidas uvas. Calcans tumidas uvas. Excitans vites novellas è vite annosa, & Gemmina plura propagans plantis traducibus. Temporibus certis maturam rusticus uvam Colligit, & nudo sub pede musta fluunt.

VINUM.

Calidum, validum purum, dulce, suave, lene, fragrans, Lesbium, Creticum, pene odoratum, Recreans, reficiens animos. Exhilarans corda. Fugans, depellens curas,

Faciens –

Faciens leves somnos. Operta recludens. *In prælia trudens inermem.* Generosi munera Bacchi. Odorati Bacchi pocula. Bacchi haustus. Bacchus liquidus. Lyæus latex, liquor. Lenæi munera succi. Liber. Racemi; *pro vino.* Merum. Liquor pressus. Vina prælis elisa Falernis. Falernum. Liquidum nectar. Bacchi humor. Lætitiæ Bacchus dator. Lætitiæ Dei. Αἷμα γῆς, sanguis terræ. Δάκρυα ἀμπέλου, lacrymæ vitis.

VIOLARE FOEDUS.

Conceptum excutere fœdus. Exuere pacta. Fallere dextras. Exciderant animo fœdera. Temerare polluere dolis fœdera. Frangere rumpere, solvere fœrdera. Confundere fœdus. Fœdera turbare. Veliens fœdus infectum. Disjicere compositam pacem, & serere semina belli.

VIOLÆ.

Gratæ, purpureæ, molles, blandæ, vernæ, fragrantes, Flaventes tantum ridentibus Euris.

VIR EXCELLENS

* Flos illustrium virorum. Terminus laudum. Meta ingeniorum. Naturæ miraculum. Monstrum vitio carens. *Ita Virgilium Vocat Scaliger.* Vir est per quem justiti remigrare velit ad Iapeti nepotes. Vir qui Charites, Venustas, Ioci, Suada non dedere parem. Vir mactus Omni virtute. Vir est cui secla nullum tulere parem. Cui parvus est orbis, ut jacere possit fulmina mentis. Princeps, Senator est rei literariæ. Gratiarum ocelli, & venustatum lepos.

VIRES.

Magnæ, nimiæ, non leves, vindices. Herculeæ, Herculе dignæ. non firmæ, inanes, invalidæ, infirmæ, exiguæ. Vire timor abstulit. Vim suscitat ira. Addere vim fessis animis. Viribus audax. Frigent effœtæ in corpore vires. Tanta erit & virtus, & cum virtute potestas Natæ meæ vires, mea magna potentia solus.

VIRGA.

Minax, tristis, flexilis, flexibilis, invisa pueris.

VIRGIS CÆDERE.

Cædere virgis. Ferire verbere virgæ.

VIRGILIVS.

Andinus vates. Romuleus vates. Qui nunc Æneæ Trojani suscitat arma. Ipse per Ausonias Æneia carmina gentes Qui sonat, ingenti qui nomine pulsat Olympum, Mæonium que senem Romano provocat ore.

VIR-

VIRGINITAS.

Perpetua, salva, libata, posita, rapta, mille petita procis. Facta peregrini præda latronis. Da mihi perpetuâ, genitor carissime, dixit, Virginitate frui. Virginitatis amor.

VIRGO.

Intemerata, inculpata, verecunda, amabilis, venusta, intacta, casta, pudica, impatiens viri. Virgo insigne pudoris. Plus quam fæmina virgo. Flos intemeratus virginei pudoris. E multis millibus una placens. Superans reliquas formâ præstante puellas. Alliciens blandis oculis. Laudem castæ virginitatis habens. Comburens avidis flammis Pectora mille procorum. Iam matura viro. Iam plenis nubilis annis. Nullum virgineo corpore passa virum. Cujus purpureas vincunt ora colore rosas. Rudis conjugij. Cui sunt labra purpureis anteferenda rosis. Habens purpureis æmula labra rosis. Cui facies niveo pulchra colore nitet. Lumina habens nitido certantia Phœbo. Quæ castum amisit polluto corpore florem.

VIRGINEM STVPRARE.

Virgineum nomen adimere. Solvere, recingere Zonam. Rapere, auferre pudorem. Libare, rapere virginitatis honorem.

VIRI.

Princeps fortunatus, fœlix, trepidus, timidus, infidus, agilis, solers, invictus, strenuus, durus, rigidus, humanus, mitis, celsus honore, insignis ab arte, fortis ad arma, æquandus superis, major virtutibus orbe, fusus tellure cruentâ. Animæ fortis. Genus haud immite virorum.

VIRTVS.

Spectata, clara, laudata, rara, invicta, ardua, inclyta, generosa, heroica, splendida, memoranda, celebranda. In ardua tendens. Mercede carens. Carmine vivax. Expers sepulchri. Vivens, superans post fata. Cujus vivida fama nescit mori. Externis incomitata bonis. Notitiam posteritatis habens. Post obitum claros reddens. Invia cui nulla est via. Virtutis imago. Gratia virtutis. Quæ sola perennis. Effugit extremi tristia fata rogi. Virtus repulsæ nescia sordidæ intaminatis fulget honoribus. Virtus est vitium fugere, & sapientia prima stultitiâ caruisse.

VITA.

Inculpata, inoffensa, severa, lugenda, amara, misera, pudenda, invisa, sine crimine, sine labe peracta, labe carens, vitio carens, vacua laboribus, per otia ducta, sine fœnore data mortalibus, fragili mole soluta. Tristibus anxia curis. Abiens ceu fumus in auras. Lumen vitale. Vitales auræ. Vita nullos agitata

tata per usus. Tenor vitæ sine labe. Novissima vitæ Extremus dies fati. Series vitæ. Vitæ liberioris iter. Pignora vitæ. Tædia vitæ longæ. Tempora vitæ longa. Ævum longum, pudice actum. Incerti spatium ævi. Brevis vitæ spatium. Sæcula vitæ. Fatales anni. Lux gemina, æterna, sine caritura. Da vitæ spatium, longos da Jupiter annos.

VITA ÆTERNA.

Vita terminanda nullis seculis. Fine carens. Vbi sincera quies. Vbi sine fine voluptas. Vbi gaudia erunt pijs. Qualia non oculo percepta, nec aure cuiquam, Nec fingi tacitâ qualia mente queunt. Vita perennis, non resecanda manu fati. Gaudia vitæ beatæ. Vita cœlestis. Altera post hanc vita. Nullum ubi morborum genus est, ubi nulla fatigat Cura animos.

VITA HVMANA.

Brevis & misera, somnoque simillima. Citò caduca. Fallax & breve vita bonum. Subitò periens. Vanus pulvis, umbra brevis, aura levis, quæ manet in nullo loco. Plena malis, & plena dolore. Fœdissima lerna, sentina malorum. Vallis plena malorum. Principio, medio, & fine dolenda suo. Nil aliud nisi mortis imago. Fugiens seu præpete pennâ. Pulvis & umbra brevis. Fugiens ut fumus & umbra, Subitis quæ deficit horis. Nata die gelidâ ceu rosa nocte perit. Quam sors ancipiti cæca favore regit. Varijs jactata procellis. Fertur ut in medio parvula cymba freto. Habens genus omne malorum. Exposita omnibus fortunæ telis. Obvia telis omnibus fati.

VITAM CORRIGERE.

Vitam emendare nocentem. Convertere vitam, mores in melius. Delicti agnoscere culpam. Quære. *Corrigere se.*

VITAM TRANSIGERE.

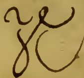
Agere tempora vitæ. Consumere, complere tempora vitæ. Decurrere vitæ spatium. Implere fata. Vitam peragere. Vitæ explere annos. Exigere vitam, ævum, ætatem. Ducere, traducere, agere vitam. Me si fata meis peterentur ducere vitam Auspicijs. Vixi, & quem dederat cursum fortuna peregi. Omnes ut tecum meritis pro talibus annos Exigat. Vivo equidem, vitamque extrema per omnia duco. Quære *Vivere.*

VITAM SIBI IPSI ERIPERE.

Abrumpere sibi ipsi invisam lucem. Abrumpere vitam invisam, & leto sævum finire dolorem. Manu mortem invenire. Parare sibi letum manu. Induere sese mucrone. Fodere sua pectora ferro rigido. Mortem approperare sibi ipsi. Sibimet consciscere mortem. Sibi ipsi accersere mortem. Ipsa si â Dido concidit ipsa manu, Nec mora, celato fixit sua pectora ferro, Et cadit in patrios sanguinolenta pedes.

VITIS.

VITIS.

Fœcunda, generosa, gravida, ferax, viniflua, racemifera, pampinea, pampinosa, frondosa, frugifera, racemos explicans. Vmbracula texens. Vnde dulces latices, vitam solantia vina Legimus, Ferens fructum nobiliore succo. Vitis ut arboribus decori est, ut vitibus uvæ. Atque malâ vites incidere falce novellas, Curvo Saturni dente relictam prosequitur vitem attendens, fingitque putando.

VITVLVS.

Luxurians, lascivus, protervus, lactens, imbellis. Nondum minax metuenda fronte. Nondum firmatis cornibus audax. Nondum gerens tenera fronte cornua, Quem taurum metuis vitulum mulcere solebas.

VIVERE.

Capere vitales auras. Frui vitâ. Frui, vesci aurâ vitali, æthereâ. Auras ducere, trahere. Videre diem, lucem, lumen vitale. Superare, superesse, & vesci aura ætherea. Lumina solis aspicere. Manet illi vita rata. Nondum lux alma recessit. Agitare, transigere ævum. Ducere, producere, trahere, agere, tolerare vitam. Permetiri tempora vitæ. Quid puer Ascanius, superatne, & vescitur aura? Quem si fata virûm servant, si vescitur aura ætherea, nec adhuc crudelibus occubat umbris. Et meliore tui parte superstes eris. Afflictus vitam in tenebris luctuque trahebam. Quære *Vitam transigere.*

VIVERE BACCHANALIA.

Celebrare Bacchum læto honore. Agere convivia Thyrsigeri Divi. Agere lasciva Orgia ebria convivia Bacchi. Agitare festa bicornis Bacchi. Colere libera festa Bacchi. Celebrare sacra trieterica Bacchi. Turba vago, cursu & clamore furentum Bacchi ludos agit. Per fora, per vicos it personata libido. Et censore carens subit omnia tecta voluptas. Percita turba furore. Multa nefanda facit petulantibus Bacchi diebus.

VIVERE DIV.

Numerare longa tempora vitæ. Longævæ vivere tempora vitæ. Numerare Tithonia secula. Agere secula Sibyllinæ vatis. Videre tria secula Nestoris annosi. Attingere Pyliam senectam. Vivere secula Neleiadis. Annosi Nestoris secula exæquare, superare. Vivere tempora longa Pelij senis. O quam tu capias ter vivere Nestoris annos. Et nihil ex ulla perdere luce voles.

DVM VIXERO.

Dum spiritus hos reget artus. Dum mihi vita manet. Donec in hoc fragili corpore sensus erit. Donec lumen vitale videbo. Dum mihi per calidos artus sanguis currit. Dum Parcæ

 mihi

ne nobis cum quam Rerum cedit aliis

mihi mitia fila trahunt. Donec erit mihi spiritus in vivo corpore. Quoad Parca severa abrumpat stamina vitæ. Dum memor ipse mihi. Hac dum luce fruor. Dum manet hæc mihi vita comes.

VIVUS.

Vescens aurâ superâ. Trahens aëris haustus. Carpens vitales auras. Vescens aurâ æthereâ. Hauriens auræ vitalis amabile lumen. Ducens communes aëris haustus. Fruens vitalis luminis usu.

VLCISCI.

* Vindicare. Vlcisci cedentem patriam. Animum explere vindictâ. *Nemesis Dea erat vindictæ.* Exigere pœnas. Faxo ausa luas.

VLULARE.

Vlulatus spargere in auras. Terrifico ululatu aëra, æthera rumpere. Aëra complere mœstis ululatibus. Vlulatus ore dare. Tristi ululatu cuncta replere. Agri fremunt ululatibus. Fremitu consonat omne nemus. Tremulis ululatibus æthera complet. Vlulatus fertur in auras.

VLYSSES.

Solers, facundus, fallax, disertus, experiens, audax, ultor victor, improbus, timidissimus, non formosus. Laertiades. Satus Laerte. Laertius heros. Sisyphides. Sanguine cretus Sisyphio. Penelopes conjux. Gener Icari. Dux Dulichius. Narrcius. Ithacus. Æmulus Ajacis, Hortator scelerum. Qui errando tot quot bellando perdidit annos. Laceræ quem fracta tenentem Membra ratis Semeles est miserata soror.

VMBRA.

Manifesta, vera, inanis, horrens, flexilis, parentalis, nocte volans, nocturna, noctivaga, tenebrosa. Comes euntibus per solis radios. Quæ manet in nullo loco. Lucus in urbe fuit media lætissimus umbrâ. Lentæ texunt umbracula vites. Patulæ recubans sub tegmine fagi. Pecudes umbras & frigora captant. Nox atra cavâ circumvolat umbrâ.

VMBRAM FACERE.

* Vmbram inducere. Ramos, & brachia tendere latè. Vmbram pastoribus arbor sufficit. Obumbrare, Gratis nemus viatorem lassum complectitur umbris. Porticus explicat umbras. Faciunt umbracula vites. Pinus & populus umbram hospitalem consociant. Obtentu frondis inumbrare. Silva frondibus Phœbæos summovet ignes.

VNCUS.

Rostra apta rapinis. Vnguibus hamus inest.

VNDA-

VNDA.

Placidissima, angusta, salubris, marina, palustris, fluvialis, utealis, fluminea, cum murmure labens, concreta frigore, incta gelu. Impetus undæ. *Vt mare solicitum stridet refluentibus undis.* Quære *Fluctus.*

VNGERE.

Membra perungere. Diffundere unguentum in artus. Redolentibus unguentis ungere. Imbuere membra fragrantibus cc:s. Perfundere tempora sacro olivo. Tingere olei recente cco. Oblinere. Inungere. * Nitido stillant unguenta capillo, uro distillant tempora nardo. Capillus Arabo rore olet.

VNGVIS.

Rigidus, rigens, scaber, niger, avidus, curvus, aduncus, haatus, recurvus, falcatus, lacerans genas. Ora secans.

VOLARE.

Pennis labi per auras. Movere pennas per aëra. Præpete ennâ se ferre per auras. Tranare aëra pennis. Volatu ferri r aëra. Tolli, niti pennis in aëra. Librare, quatere pennas aëre. Secare aëra stridentibus pennis. Carpere æthereum r volucri pede. Carpere iter alato pede. Ferri, ire per auras vibus pennis. Metiri aëra celeri volatu pennarum. Corpus altum librare pennis. Findere aerem pennis. Credere se elo. Ingredi æthera. Æthereum pervolat altus iter. Volare r aera remigio alarum. Sublime volare. Pernicibus esse s. Paribus niti alis. Fertur in arva volans. Tenues se sustulit es in auras. Pennis se tradere cœlo. Tendere iter pennis. ter nubes ferre membra. Sese per inania nubila librare. hera verberare alis. Scindere aera pennis.

VOLVCRES.

* Solis incola, cohors quæ remigijs præpetibus sola liqui: tranat. Ἐρέσσουσι πτερῶν στίχοι, quatiunt remigium alarum.

VOLVNTAS.

Honesta, laudanda, officiosa, animosa, temeraria, propensa, era, prona. Regens imperio motus in corde vagantes, placè amplectens, & volens quæ ratio probat. Tua si mihi certa luntas. Si fert ita corde voluntas. Sic fata tulere. Velle suum ique est. V. *Velle.*

VOLVPTAS.

Brevis, damnosa, vera, non vera, infamis, turpis, vitiosa, sceata, insatiabilis, obscœna. Inimica virtutis. Diræ tristitiæ avissima domitrix. Trahit sua quemque voluptas. Sperne luptates, nocet empta dolore voluptas. In vulnus nunam virtus, sed sæpe libido Impellit, turpisque emitur vel orte voluptas. Brevis una voluptas Mille parit lustra.

M 3 * Κακῶ

* Κακῶν δέλεαρ, esca malorum. V. *Libido & quæ sequuntur.*

VOLVPTATIBVS INDVLGENS.

Sequens luxum inertem. Molli luxu diffluens. Luxus indulgens, Immodicus, luxuriosus. * Frangere se luxu. Delicijs luxuriare novis.

VOMER.

Curvus, aduncus, uncus, obtusus, attritus Tenuatus ab usu. Rumpens, saucians duram humum. Sulcans terram. Evertens glebas. Dens aratri. Dens curvus. Vomis renovans terram.

VOMERE.

Egerere dapes. Eructare cibos. Rejicere, ejicere, remittere cibos esos. Ejectantemque cruentas Ore dapes, & frusta mero glomerata vomentem. Ore rejectare. Non semel est stomacho nausea facta meo.

VORAGO.

Hians sinuosa, horrifica, præceps, insatiata, obscura, profunda, cæca, stagnans, vasta. Hiatus. Abyssus. Profundum. Barathrum irremeabile, abruptum, triste, horrendum.

VOTVM.

Pium, sacrum, puerile, irritum, vanum, caducum, impetrabile, temerarium, securum repulsæ. Votivæ voces. Non vana in vota vocare. Quid prodest cœlum votis implere Neæra? Pro quo sollicitas cœlestia numina votis?

VOVERE.

Devovere. Votum facere. Nuncupare votum. Vota concipere, suscipere, ferre, multiplicare, capessere. Dicare pia vota Deo. Vota vovere Deo. *Vota* immortalia sacrare alicui. Onerare æthera votis. Solvere vota debita. Animam devovere alicui. Obligare se voto. Iunoni votum facite impetrabile.

VOX

Ficta, falsa, mentita, timida, fæminea, parilis, fera, ferina, insana, sine pectore, blanda, dulci sona, canora, arguta, vocalis, submissa, intenta. Consona menti. *Vocalia* o. a. Concentus vocis. Mutandis ingeniosa sonis.

VPVPA.

Volucris cui stant in vertice cristæ. Cui prominet immodicum rostrum.

VRBS.

Magnifica, clara, magna, splendida, plena viris, domita bello, obsessa, coctilibus cincta muris. Ampla situ, & domibus decorata superbis. Montis in excelso stans vertice. Fœlix flore virûm. Populosa viris. Ardua muris. Circumdata fossis, vallis, Templis religiosa pijs. Populis dominata superbis. Erectos quæ tollit ad æthera muros. Oppida regni divitiora. Nondum præcipites cingebant oppida fossæ.

* Orbem ipsum in una urbe videre puta. Contraxit natura orbem,

orbem, & effigiem totius orbis in urbe dedit. Vrbanus est, comis & venustus. Est ipsa urbanitas. Fasces honoris omnibus summittit.

VRBEM DIRVERE.

Vertere ab imo mœnia. Vrbem subruere, solo æquare, disjicere, evertere, subvertere. Res vertere fundo. Vrbem à culmine sternere. Vrbem destruere. Vrbis muros æquare solo. Mœnia concutere, sternere. Fundamenta quatit totamque à sedibus urbem Eruit. Evertere inimicis ignibus urbem. Vertere urbem in cineres. Vrbis tecta reddere æqua solo. Deformare excidijs urbem, Trojanam excindere gentem.

VRERE.

Dare flammis, ignibus. Dare in flammas. Imponere flammis. Tradere, committere aliquid voracibus flammis, Vulcano. Flammâ crepitante cremare. Subjectis urere flammis. Totum involvere flammis nemus. Dare flammis abolenda. Exurere. Omne mihi visum considere in ignes Ilium. Sæpe etiam steriles incendere profuit agros, Atque levem stipulam crepitantibus urere flammis. Iusserat hæc rapidis aboleri carmina flammis. Prosternet patrios impia flamma lares.

VRSA MAIOR & MINOR.

Ventosæ, algentes, sibilantes, opacæ, glaciales, geminæ, gelidæ. Proxima signa Polo. Liquidi immunia ponti. Gemini triones. Esse duos arctos quarum hæc Cynosura vocatur Sidonijs, Helicen Graia carina notat. Sidera præbentia formam plaustri.

VRSA MAIOR.

Helice, Parrhasis, obliquos axes vertens, nitido splendore fulgens. Graijs nautis observanda. Graios regens per altum. Vrsa Erymanthis, Mœnalis, Mænalia, glacialis, hiberna, Calystonica, Licaonia, Scythica, æthereà, sinuosis flexibus. Callisto Arcadios erraverat ursa per agros. Hæc nocturna suo sidere vela regit.

VRSA MINOR, CYNOSVRA.

Fulgens, nitens, moderans puppes. Dux Sidonijs carinis. Tyrios regens per altum. Fidissima nautis sulcantibus vada cærula Neptuni. Sidonijs fidissima nautis. Quæ nunquam lymphis septem mersisse triones Cernitur, Oceano lumina blanda negans.

VSVRA, FOENVS.

Fœnus avidum, grande, ingens, copiosum, fœcundum. Exitiale bonis. Depascens publica commoda. Turpiter exhauriens privatas opes. Vsura vorax. Comes avaritiæ.

VSVRAM EXERCERE.

Quærere divitias injusto fœnore. Capere, sectari, captare, quærere fœnore. Vsurâ vorare lucra. Facere lucrum positis in fœnore nummis. Fœnus exercere. Infligere usuras.

VSVRARIVS FOENERATOR.

Avarus, avidus, cupidus, impius. Lucris inhians. Lucra captans. Lucrum faciens positis in fœnore nummis. Alieni appetens. Tantum sua commoda spectans. Divitias injusto fœnore quærens. Quæstibus injustis suas opes augens.

VTI.

Carpere, percipere fructum. Frui. Potiri. Regni commoda carpe mei.

VVA.

Tumida, tumens, plena purpureo mero, expressa incultis pedibus, pensilis, pendula, pampinea, racemifera. Fundens merum. Succus uvæ. Incultisque rubens pendebit sentibus uva. Plenaque purpureo subrubet uva mero. Varijs solet uva racemis, Ducere purpureum nondum matura colorem.

VVLCANVS.

Iunonigena. Mulciber. Ignipotens Deus. Pater Lemnius, Tardipes, loripes, claudus, claudicans. Qui obliquo pede claudicat. * Κοίρανος τέχνης, Dominus artis.

VVLGVS.

Mobile, inane, leve, rude, indoctum, artis expers, ignobile, incertum, profanum, mutabile, variabile, futile, rebelle, inconstans. Pessima sectans, dum meliora probat. Monstrum execrabile, sine nomine. Rudia agmina trepidi vulgi. Stupidi fæx: infirma vulgi. Quod modo huc, modò flectitur illuc. Scinditur incertum studia in contraria vulgus.

VVLNERARE.

Infligere, incutere vulnus. Vulnerare, lædere, violare. Cuspide, Mucrone lædere. Dare, facere vulnus. Gladio, ense ferire. Facere saucium. Dare cuspide vulnus. Corpus perstringere. Inter se vulnera jactant. Hasta per armos acta tremit. Dividere immani vulnere malas. Lateri capulo tenus abdidit ensem. Fixum ferrum in pulmone tepescit. Terque quaterque gravi juncturas verticis ictu rupit, & in liquido jacuerunt ossa cerebro. Lancea consequitur, rumpitque infixa bilicem Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

VVLNERARI, VVLNERATVS.

Pati, tenere, accipere, sentire, habere vulnus. Ferre vulnus ab aliquo. Hæsit in corpore vulnus. Laniatus corpore toto. Saucius parvo vulnere. Vulnere acerbo confici. Infixum stridet sub pectore vulnus. Heu patior telis vulnera facta meis.

Ob patriam pugnando vulnera passi. Vulnere tardus Vlysses.

VULNUS.

Immedicabile, sanabile, honestum, non corpore dignum, mortiferum, cuspide factum. Pectore clausum. Letale, letiferum, hians, hiulcum, cruentum. Immedicabile vulnus Ense recidendum est, ne pars sincera trahatur. Quæ causa indigna serenos fœdavit vultus, aut cur hæc vulnere cerno? Nullasque in corpore partes. Noscere quas posses, unumque erat omnia vulnus.

VULNUS CURARE.

Sanare, tollere vulnera. Levare, fovere, ligare vulnera. Mederi vulnera. Medicam adhibere manum vulneri.

VULTUS.

Iuvenilis, virgineus, serenus, nitidus, placatus, placidus, amicus severus, gravitate plenus, trux, rigidus, torvus, agrestis, iratus, albus, & sine sanguine, aratus rugis, lugubris, prudens sine rusticitate. Prodens animum. Qui taciti certissimus index pectoris esse solet. Vultum verba decent iratum plena minarum.

VULTUM EXHIBERE.

Develare, revelare, promere ora vultus.

VULTUM TEGERE.

Abscondere, celare, condere, abdere vultum, vultus. Tegere lumina veste. Vestibus ora tegere. Prætendere oculis vestem. Manus oculis opponere. Ante oculos opponere palmas. Protegere ora dextra.

VXOR.

Pudica, legitima, fida, fidelis, amata. Socia tori, lecti. Sociata fœdere lecti. Consors, particeps tori. Conjux amabilis. Faciens virum prole parentem. Servans jura jugalia. Servans casti socialia fœdera lecti. Non temerans, fallens fœdus conjugale. Rudis ad veneris furtum. Cujus vitæ tenor est sine labe. Multos dilecta per annos. Similis probitate marito. Connubio juncta stabili. Vinclo sociata jugali. Connubijs sociata, Puerisque beata creandis uxor. Si qua tibi sponsa est, si quam dignabere teda. * Quæ novit leges perferre maritas.

VXOREM DUCERE.

Legitimo fœdere sibi jungere nuptam. Connubio stabili sibi jungere aliquam. Recipere aliquem in fœdus lecti, socia tori, connubij. Aliquam sibi vinclo sociare jugali. Subire vinculum maritum. Iugales tedas accipere. Socij fœdus inire, subire tori socialia vincla subire. Debita jura subire tori casti. Coire in fœdera socij lecti.

VXOREM NOLLE.

Fugere, odisse connubia. Aversari tedas jugales. Usum con-

jugij negligere. Abhorrere ab uxore, à re uxoria.

X

XANTHVS.

Xanthi aqua. Xanthi unda. Xanthi cognomine rivum agnosco. Xanthus nec reperire viam, atque evolvere posset in mare se. Ardentesque avertit equos in castra, priusquam Pabula gustassent Trojæ, Zanthumque bibissent. Qualis ubi hybernam Lyciam, Xanthique fluenta Deserit, ac Delum maternam invisit Apollo.

XENIA.

* Strena. Munera quæ Iani dantur Calendis.

Z

ZELVS RELIGIONIS, & ZELOSI.

Cœlesti face flagrabas, & Regis amore Cœlituum. Hunc unum suspirabas, hunc scilicet unum. Noctes atque dies infixum corde gerebas. Vnius Christi tantum inflammatus amore. Omnia fastidis, cupis hunc nec cætera curas; Hunc unum tibi cor, tibi mens hunc deperit unum. Divini jaculis haud mollibus ictus amoris, Ibat ovans, cupidus, ceu pactum it conjugis olim, In thalamos juvenis, primæ ad nova gaudia noctis. Protinus afflari cœli divinitus aurâ. Tollebant actas ab humo super æthera mentes.

ZODIACVS.

Habens bis sex figuras. Gerens duodena signa, sidera, cœli micantia signa. Qui gerit volvens bis sex signa ardentia. Signifer. Orbis Signifer. Circulus obliquus. Gyrus inflexus.

ZODIACI SIGNA DVODECIM.

ARIES.

Laniger, corniger, celer, trux. Ductor cornigeri gregis. Pecus velleris aurati. Dux gregis. Ovium sator. Nepheleius quadrupes. Signorum princeps. Principium signis. Fulgens aurato in vellere. Reddens parem noctem & diem. Faciens tempora diurna æqua nocturnis. Non longâ statione locatus. Imago lanigeræ pecudis. Phryxea pecus. Aurata pecus. Vellera Phryxeæ pecudis. Vellera aurati pecoris. Signa aurati velleris. Fulva ovis quæ nitido vellere per mare gessit Phryxum, Phryxique sororem. Qui non bene pertulit impositam sibi Hellen.

TAVRVS.

Corniger, horridus, ignifer, ardens, Agenoreus, nitens frontem, jacens flexo crure, aureus cornua, cornibus insignibus auro. Cui duo cornua aurata è vertice surgunt. Europæ victor. Imago, tergora, sidera tauri. Tauri lucida signa, Cornua, radiantia, micantia, torva laboriferi tauri. Secūdum astrum. Vacca sit an taurus non est cognoscere promptum Pars prior apparet posteriora latent.

GEMINI.

Cygnigeni fratres. Tyndaridæ juvenes. Duo Tyndaridæ. Germani pares. Progenies duplex. Proles duplex Iovis Gemini Helenæ fratres. Frater cum Castore Pollux. Sidus geminum. Sidera geminorũ fratrum. Ledæa sidera. Ledæi fratres. Imago juvenum duorum. Lampas Tyndaridum. Gemini ardentes nitido igne.

CANCER.

Adustus, ardens, calidus, rapidus, fervens, æstivus, sole perustus, rubicundus, pressus ab Hercule, curvans brachia, adurens siccos agros. Non gradiens recto limite. Retrogradus. Æthereus. Ignitus. Sidus pluviale, sitientis sidera cancri. Cancri torridus ignis. Cancri gemmantis imago. Æstivi cava tergora cancri. Octipedis cancri signa. Ardens, flagrans carcinus. Chælæ. Concava, sinuosa brachia siderei cancri.

LEO. Æstifer, flammifer, Nemeæus, Molorchæus. Pressus Herculeâ manu. Primus labor Herculis. Mixta cum virgine surgens. Tenens tecta proxima cancro. Fulgida stella leonis. Terga, ora sicci leonis. Fera pressa sub Herculeis manibus. Stella leonis. Sidus Cleonæum. Dionæi sideris astrum. Molorchææ faces. Animosi signa Leonis. Solstitiale caput Leonis.

VIRGO.

Innuba, alma, inculpata, optima, candida Tegeæa, spicea, munera gestans. Cui flagrat arista. Quam Libra comes sequitur. Cui ceu Siriaco torretur spica calore. Fulgida stella Erigones. Species virginis almæ. Almæ virginis astrum, Astræa Puella Erigone. Iubar Erigones. Signa astræa. Erigone sacrata pio parentis amore. Erigone sæculi regina vetusti.

LIBRA.

Pendula, pendens lance pari. Bilanx pendens pari pondere, justitiæ ministra. Dividens medium orbem luci atque umbris. Suspendens noctem paribus diebus. Æquans nitidos dies obscuris noctibus. Æquans diem noctemque paribus horis. Trutinæ species. Æquale jugum. Tepidum sidus libræ. Pondera libræ. Æquata brachia libræ. Lances libræ.

SCORPIUS.

Violentus acumine caudæ. Veneno armatus. Ferens caudâ letale venenum. Venenifer caudâ uncâ. Elatæ metuendus acumine caudæ. Pandens, expãdens & exercens audacius chelas. Curvans brachia longo circuitu. Violenta cuspide sævus. Animal quod caudâ dirigit ictum. Nepta. Astra Nepæ. Signa Nepæ. Chelæ minaces.

SAGITTARIUS.

Arcu pollens, tendens arcum, tergeminus. Iaculis armatus & arcu. Curvans, sinuans arcum. Minitans volucri sagitta.

Semi-

Semivir arcipotens Sagittifer. Chiron armatus arcu. Centaurus tela gerens. Sidera Phillyrij senis. Æmonij arcus. Æmoniæ sagittæ. Senior formæ conjunctus equinæ. Thessalicæ sagittæ. Formæ bicorporis astrum.

CAPRICORNUS.

Aquosus, imbrifer, humidus, Tropicus, Solstitialis, Cauda, cornuque minax. Radiantia cornua tollens. Cornibus armatus. Salsi gurgitus hircus. Corniger hircus. Caper liquidi æquoris. Cornu capri. Sidus capricorni, Astra, Sidera capri. Æquoris hircus. Tyrannus Hesperiæ undæ. Ædes Ægocerotis.

AQUARIUS

Humidus, humens, udus, fluvialis, madidus, nimbifer, juvenilis, resupinans humentes urnas, effundens aquam urna, gerens urnam. Spargens, deturbans pluvias, gestans turbidas aquas. Sidus Aquarij. Fusor aquæ. Iuvenis gestator aquæ. Puer Iliades. Iliacus. Idæus, Trojanus superis pocula miscens. Cui aquæ fecerunt nomen. Hydrochoos, Phrygius Ephœbus. Pocula Ephœbi Hydrophorus juvenis. Ganymedes natus Dardanio Troë. Quem divum mensis astare loquuntur. Ganimedeæ aquæ, lymphæ. Astrum fusoris aquæ.

PISCES.

Ætherej, æquorei, gemelli, duo gemini sub æthere. Duo signa sub uno. Vltimus ordo. Qui nectuntur caudas late fusis ex ordine stellis. Amantes flumina. Rutilantia sidera aerei piscis. Pluviosi sidera piscis. Sidus piscis aquosi. Lucida terga. Quos geminos fusa vincla astringunt.

ZYTHUS.

Cervisia, vel Cerevisia dulcis, grata palato, levans, restinguens, sedans sitim. Pellens turbatæ nubila mentis. Ejiciens tristes ex animo, mente, corde dolores. Turbans cerebrum, capitis penetralia. Ceres lupulo cocta. Vinum hordeaceum. Cerealis potus. Poculum cereale.

ZYTHUM COQUERE.

Conficere cerealem liquorem. Cererem crasso confundere succo. Cererem coquere lupulo.

Solius Virgilij Latinorum Poetarum Principis univoca nomina, Græcis,
Synonyma *dicta.*

ACHERON.

AMnis severus Eumenidum.

ACHILLES.

Pelides.

AENEAS.

Veneris filius. Teucrorum Rex. Natus Dea. Satus Anchisa. Anchisiades. Tros Anchisiades. Satus sanguine divum. Anchisa generate Deum certissima proles. Dux Anchisiades. Dux inclyte Teucrûm. Laomedontius Heros. Fortissimus Teucrum. Maxime Teucrorum ductor. Teucrum, atque Italum fortissime ductor. Trójus Heros. Dux Dardanius. Ductor Rhæteius. Romanæ stirpis origo.

AEOLVS.

Rex tempestatum.

AEQVINOCTIVM.

Libra die somnique pares ubi fecerit horas.
Et medium luci atque umbris jam dividit orbem.

AER.

Iupiter pro aëre sæpe ponitur.
Maturis metuendus Iupiter uvis, *id est, tempestas aeris, & varietas.*
Aeris in campis. Magnum per inane. Longum per inane. Vacuum per inane. *Inane vocamus aerem quod vacui omnia impleat. Nihil enim pari natura vacuum potest.*
Levis æther. Iter liquidum. Liquidus æther.

AER INFECTVS.

Corruptus cœli tractus.

AES.

Metallum, æris.

AETAS.

Et quantum longis carpent armenta diebus.
Vbi pulsam hyemem sol aureus egit sub terras, cœlumque æstiva luce reclusit.
Alas pandere ad æstivum solem.
Qua parte calores Austrinos tulerit.

AESTVS.

Rapidi potentia Solis. Sol rapidus. Fervor. Ardor. Calor.

AETHER.

Ætherea plaga. Æthera siderea.

AEVVM.

Terminus ævi. Vetustas ævi. Meta ævi dati.

AFRICA.

Libyæ oræ. Pœnorum arva. Libyæ regna. Libycum littus. Deserta siti regio Libyæ solis erratur in agris. Libyæ deserta. Et Libyæ lustrare extrema jubebo.

AGAMEMNON.

Atrides. Ipse Mycenæus magnorum ductor Achivum.

AGASO.

Agitator aselli.

AGER.

AGER.

Pinguis culta. Fertilis ubere campus. Iugera ruris. Florea rura. Arva.

Agellus.

AGGER.

Oppositas molles pellunt Agger terræ.

Ecce maris magni claudit nos obice pontus, *i.e. aggere.*

AGMEN.

Conventus trahit in medias, turbamque solventem.

Eum stipata tegebat. Turba ducum. Caterva. Manus, cohors.

AHENUM.

Costæ Aheni.

ALA.

Remigium alarum. Pennæ præpetes.

Volucri vestivit tegmine corpus.

ALBA.

Albanæ urbes. Albani patres. Albani reges. Albæ de nomine dicti.

ALECTO.

Virgo sata nocte. Cocatia virgo. Erynnis.

ALPES.

Aggeribus socer. Alpinis descendens. Alpinæ nives.

ALPHEUS.

Elidis amnis. Alphea flumina Pisæ.

ALVEARIA.

Aula. Ædes. Cerea regna. Cellæ. Castra. Caveæ Cubilia ramosa Sere in cunabula condent. Domus. Horrea, Lares Limina. Nidi. Oppida. Patria. Portæ, Penates. Præsepia. Septa domorum. Sedes. Stabula. Tecta Thalami.

ALVUS.

Uterus.

AMBROSIA.

Ambrosiæ odor liquidus. Ambrosiæ succus salubris.

AMOR.

Est mollis flamma medullis. Ignis occultus, cæcus. Et cæco carpitur igni. Furor insanus, *de vehementi amore* Vulnus tacitum. Stimuli amoris.

ANDROMACHE.

Hectorea conjux. Conjux Hectoris.

ANIMA.

Aurai simplicis ignis. Sensus æthereus. Spiramenta animæ. Latebræ animæ.

ANIMÆ.

Tenues sine corpore vitæ Exangues umbræ. Umbræ ibant tenues, simulacraque luce carentum.

ANNUS.

Annuus exactus completur mensibus orbis.

ANTRVM.

Lustra ferarum. Domus montis. Magna ora domus. Fores antri. Ferarum tecta. Stabula alta ferarum. Spelea ferarum. Seu terra minutis Rara foraminibus, Specus. Domus alta. Spelunca. Caverna.

ANVS.

In vultus sese transformat aniles.

APOLLO.

Phœbus. Pastor ab Amphryso. Delius vates. Carminis auctor. Phæbus Apollo. Numina Phœbi.

AQVA.

Agmen aquarum. Gelidus liquor. Poculaq; inventis Acheloia miscuit unis. (*Poculum pro aqua quæ continetur in poculo, per Metonymiam.*)

Humor. Pluvij recentes. Lympha. Latices calidi. Vnda. Largos humeris infundere rores.

AQVILA.

Iovis ales. Iovis armiger. Caucaseasque refert volucres (*i. e. aquilas.*)

ARABIA.

Panchaia pinguis arenis thuriferis. Eoæ Arabum domus.

ARCVS.

Cornuque intensum tendit (*i. e. arcum corneum.*) Nervus equinus (*i. e. arcus ex equi nervis factus*)

ARENA.

Nimbus arenæ. Agger arenæ. Examina arenæ.

ARGENTVM.

Argenti rivus. Spuma argenti. Pondus argenti. Talentum argenti. Semen argenti.

ARTIFEX.

Manus artificis.

ARVNDO.

Sylva arundinea. Arundinei canaces.

ARX.

Castrum. Castellum montosum

ASCANIVS.

Iulus. Dardanius puer. Nepos Veneris.

ASIA.

Vrbes Asiæ. Oræ Asiæ. Orbis Asiæ. Campus ubi Troja fuit.

ATHENIENSES.

Theseidæ. Cecropidæ.

AVARITIA.

Amor habendi. Auri amor. Auri sacra fames.

AVIS.

AVIS.

Turba agminis aligeri, Alituum genus, Pictæ volucres, Ales, Agmen aligerum, Vitæ volantum, Nubes aerea volucrum.

Catervæ avium, Avium cœtus sublimis, Gaudete, ô celeres, subnixæ nubibus alti.

AVRVM.

Auri metallum, Nitor auri, Aurea vena, Auri talenta, Auri pondus, Species auri.

AVRIGA.

Equorum agitator.

AVRORA.

Conjux Tithonia.

AVTVMNVS.

Atque ubi jam breviorque dies & mollior æstas. Autumni sub frigore primo, Prima vel autumni sub frigora.

B.

BACCHVS.

LYæus, Liber, Lenæus pater, Iacchus.

BARBA.

Tum mihi prima genas vestibat flore juventa. Pubentes genæ, Ora puer prima signans intonsa juventa.

Tu quoque flaventem prima lanugine malas, &c.

BELLVM.

Fata belli horrida. Pestis belli, Grave Martis opus, Incendia belli, Rabies belli, Scelerata insania belli, Horrentia Martis arma, Mars dubius, Belli labor, pericula prælia, certamina.

Tempestas. *Nam peculiare est, poetas belli impetum cœli tempestatibus comparare sic Virg. 7. Æn. bellum comparat diluvio. Nam in bello non secus ac in tempestate & diluvio omnia prosternuntur, & intereunt.*

BELLATOR.

Acer in armis, Armis insignis, Inclytus armis, Egregius armis, Bello expertus & armis. Insignis fælicibus armis, Pictis conspectus in armis. Acerrimus armis, Haud furto melior sed fortibus armis. Ingentior armis; Insignis præstantibus armis. Ingens animis, Ingens corpore & armis.

Sævus in armis, Egregius fulgentibus armis, Acer in armis, Qui tunc florebat in armis, Durus Bello, Asperrimus studijs belli, Genus intractabile bello, Genus insuperabile bello, Bello vivida virtus, Clarus bello, Invicta bello dextera, Bello expertus & armis, Proles pulcherrima bello, Sunt nobis fortia bello pectora, Genus bello præclara, Et bello lecta juventus bellis assuetus, Ductor fortissimus bello, Pars ingens belli, Vivida bello dextra viris, animusque ferox, patiensque pericli.

icli, Proles bello præclara. Experti bello juvenes. Desueta bello agmina. Frigida bello dextera.

BIVIUM.

Partes ubi se via findit in ambas.

BOREAS.

Aquilo. Boreæ frigus penetrabile. Spiritus Boreæ. Vires Boreæ.

BOS.

Mugitus boum. Armenta boum. Forma bovis. Corpora boum.

BUBO.

Alitis in parvæ subito collecta figuram.
Quæ quondam in bustis aut culminibus desertis,
Nocte sedens, secum canit importuna per umbras.

C

CACUMEN.

VErtex. Apex. Culmen. Summi vestigia culminis.

CACHINNUS.

Risus solutus.

CADAVER.

Corpus frigentis & ora. Spoliatum numine exuviæ. Funus. Cineres ingrati. Confusæ stragis acervus. Corpus exanimum. Exanimus.

CADUCEUS & UM.

Virgo Mercurij.

CÆCUS.

Captus oculis. Cui lumen ademptum.

CAIETA.

Æneia nutrix.

COELUM.

Arx ætherea. Cœli convexa. Supera alta. Ætherea plaga. Siderea sedes. Deum domus alta. Supera, convexa. Tecta Iovis. Regnum Iovis. Sedes superæ. Domus omnipotentis olympi. Aerea sedes. Aurea stellantis regia cœli. Auræ æthereæ. Ad superum sedes ascendere.
Ad sidera rursus. Ætherea & superas cœli venisse sub auras.
Cœli porta. Supera regna. Aurea cœli regia. Orbes æthe-rei. Regna cœli. Sidera. Insuetum limen Olympi.

CÆPTUM.

Fortes ausus.

CALAMITAS.

Clades. Casus acerbus. Discrimina rerum. Fata aspera. Incommoda. Labores duri. Malum. Pericula. Res egenæ, actæ, duræ.

CALCAR.

Quadrupudemque citum ferrato calce fatigat.

CALCEVS.

Et Tyrrhena pedem circumdat vincula plantis. Barbara tegmina crurum. Continuis rimis calcanea sciffe rigebant. Crudus tegit altera(vestigia)pero. Ocrea.

CAMPVS.

Maxima spatia campi. Campi æquor. Æquor,pro *planicie campi*.Per aperta æquora.(*i.e.*)*per planiciem camporum*.

CANDELA.

Inverso bibulum restringens lumen olivo.
Oppositaque manu lumen defendit ab aura.
Lumina fida locat.

CAPITOLIVM.

Tarpeia sedes,Tarpeia arx. Capitolij immobile saxum.

CAPELLÆ.

Caprigenum pecus. Capræ.

CAPER.

Vir gregis. Pater Hædorum. Hircus.

CARTHAGO.

Tyriæ arces. Arces Carthaginis.
Vrbs Sidonia. Punica regna vides.Vrbs Tyria. Vrbs Agenoris.

CASEVS.

Et pressi copia lactis.

CASSANDRA.

Priameia virgo. Cassandræ vatis imago.

CASTRA.

Tentoria. Hic sævus tendebat Achilles.

CAVERNA.

Tuta latet arce viator. Aut amnis ripis,aut alti fornice saxi.Sede exiguus mus. Sub terris posuitq; domos atque horrea fecit,Sub terra fodere larem Est specus ingens Exesi latere in montis.

CEREBRVS.

Ingens janitor antro *Æternum latrans* exangues terreat umbras.
Tartareus custos. Ianitor orci.

CERES.

Eloufina mater.

CETE.

Immania corpora ponti.

CHARON.

Portitor orci. Navita sed tristis nunc hos,nunc accipit illos.

CHASMA.

Video medium discindere cœlum.

CICONIA.

Cum vere rubenti. Candida venit avis longis invisa colubris.

CIRCE.

CIRCE.

Solis filia, Nympha genitum Laurente Marica,

COITVS.

Concubitus, Dulcia furta,

COMMODVM PVBLICVM.

Tantumque bonis communibus obsto,

CONSANGVINITAS.

Consanguinitate propinquus, Cognato sanguine vinctus, Quodque à stirpe fores geminis conjunctus Atridis

CORCYRA.

Phœacum arces,

CORONA.

Sertum, Mollique fluentem fronde premit crinem,

CONSCIENTIA.

Mens sibi conscia recti.

CRAS.

Crastina hora,

CRETA.

Curætes, Dictæum antrum, Ora Curetum Cressia nemora, Gnosia regna, Gnosia tellus, Minoia regna, Littora Cretæ, Cretæa Ida,

CREVSA.

Divæ veneris nurus,

CRIMEN.

Sceleris contagia, Scelus, Vestigia fraudis, Commissa piacula, Nefas, Culpa, Facinus, Conscius audacis facti, Et mala mentiris gaudia, *(sc. ex flagitiis perpetratis concepta.)*

CROCVS.

Crocei odores, Croceis halantes floribus horti,

CRVDELIS.

Quem nec longa dies, pietas nec mitigat ulla.

Ferus, Corda aspera, Trux, Sub truce nunc parvi ludentes Colchide nati,

CVMÆ.

Vrbs Cumæa, Cumarum oræ, Chalcida arx, Sedes *Sibyllæ*,

CVPIDO.

Flagrantesque Dei vultus simulataq; verba, Nate patris summi, qui Tela Typhoëa temnis, Insideat quantus miseræ deus, At levis ille Deus,

Sed malus ille puer, quem nec sua flectere mater Iratum potuit,

Natus Veneris,

CVPRESSVS.

Fronde coronat, Funerea Cupressus.

CVRRVS.

Plaustrum, Axis ut : Volat vi fervidus axis, Axis faginus, id

id est, currus de fago factus. Bigæ. Quadrigæ.

CVTIS.

Pellis. Corium. Tergum. Tergus. Vellus.

CYGNVS.

Littoreas agitabat aves.

CYBELE.

Magna deum genitrix. Phrygia mater. Berecynthia mater. Idæa mater. Alma parens. Idæa deum, cui Dindyma cordi, Turrigeræque urbes, bijugique ad fræna leones. Cybele.

CYKLOPES & GIGANTES.

Genus Cyclopum. Ætnæi fratres. Titania pubes. Terræ alumni.

D

DAMNATVS.

NOn me impia namque Tartara habent, tristesque umbræ.

DARDANVS.

Electra Atlantide cretus.

DAVNVS.

Parens Turni. Daunius Heros.

DELOS.

Ortigia. Vrbs Apollinis.

DIANA.

Phœbi soror. Trivia. Nemorum cultrix. Latonia virgo. *Dictynna.*

DIDO.

Phœnissa. Elisa.

DIES.

Longi soles, *pro diebus*. Lux toto longior anno. Melior pars acta diei. Horæ diurnæ.

SVB DIO.

Nudoque sub ætheris axe.

DII.

Divi. Cælestes. Animi cœlestes. Cœlicolæ. Supera alta tenentes. Cœlestia corpora. Gens deum. Numina divum.

DILIGENTIA.

Vigilantia. Industria. Si quid in arte mea possum promittere curæ.

DIOMEDES.

Tydides.

DOMVS.

Septa domorum. Limina tectorum. Ostia domus ingentis. Sedes. Patria. Penates. Domorum tecta. Ædes. Tecta. Limina nota.

E.

EBVR.

ELephantus solidus. Corsellæ tereti nectebat dente cicadæ, *i. e.* dente eburno.

EBRIVS.

Multoque jacebat membra deo victus. Expletus dapibus vinoque sepultus.

EC LIP

ECLIPSIS.

Cum caput obſcura nitidum ferrugine texit (ſe ſol.) Defectus varios Solis, Lunæque labores, Impiaque extremam timuerunt ſæcula noctem. Nec fratris radijs obnoxia ſurgere Luna.

ECHO.

Aut ubi concava pulſu ſaxa ſonant, vociſque offenſa reſultat imago.

Et vox aſſenſu nemorum ingeminata remugit.

Et vocem latè nemora alta remittunt. Vocemque incluſa volutant Littora. Gemitu nemus omne remugit.

ELOQUENTIA.

Nec fando victor Vlyſſes. Larga copia fandi. Quarum quæ fandi doctiſſima Cymodocea.

ELYSIVM.

Elyſius campus. Devenere locos lætos & amœna vireta Fortunatorum nemorum, ſedeſque beatas. Et pauci læta arva tenemus. Amœna piorum conſilia.

EQVES.

Equitumque exercitus omnis. Agmen equitum. Equum domitor.

EQVVS.

Pecus equinum. Inſtratos oſtro alipedes. Quadrupedemq; citum ferrata calce fatigat: Geminoſq; jugales. Stat ſonipes, & fræna ferox ſpumantia mandit. Cornipes. Alipes. Quadrupedans.

EVANDER.

Arcadius rex. Rex Arcas. Romanæ conditor arcis.

EVMENIDES.

Erinnyes. Sorores. Tartareæ. Diræ. Agmina Eumemidum.

EXCIDIVM.

Vehit ſumma dies. Vltimus dies. Res ſumma. Supremus labor. Sors ſuprema. Hinc equidem occaſum Trojæ triſteſque ruinas Solabor.

EXERCITVS.

Manus omnis. Copiæ. Teucrum. Nimbus peditum. Agmen equitum. Florentes ære catervæ. Equitatus Robora lecta pubis. Globus ingens. Dant cuneum, denſaq; ad muros mole feruntur.

EXVL.

Finibus extorris, complexu avulſus Iuli. Profugus ab oris patrijs. Ignotis exulat oris. Pulſus patria.

F.

FALX.

CVrvo Saturni dente relictam. Perſequitur vitem attondens.

Penuria edendi. Improba ventris rabies. Collecta fatigat edendi. Ex longo rabies.

FAVOR.

FAVOR.

Gaudens popularibus auris.
Si qua pijs animis manet infelicis Amatæ gratia.

FAX.

Flamma ingens. Et noctem flammis funalia vincunt. Ardentem conjecit lampada. Flagrantem fervida pinum sustinet. Lumina fumea tædis. Tædæ ardentes.
Lucet via longo ordine flammarum. Testa ardens, Nocturnum lumen. Vrit odoratam nocturna in lumina cedrum. Pascunturque ignes nocturni & lumina fundunt.

FERA.

Genus omne ferarum. Ora ferarum. Variarum monstra ferarum. *Vultus* ac terga ferarum. Turba ferarum. Agmen ferarum. Bellua.

FERRVM.

Ferri vigor. Æternaque ferri robora. Non æris (*i.e. ferrum*) flammis succumbere cernis.

FIDELIS.

Iam certa tulistis pectora.
Per littora certos dimittam (*i.e. fideles exploratores.*

FILIA.

Nata. Sola domum & tantas servabat filia sedes: (*Vnica filia totam spem posteritatis sustentabat*)

FILIVS.

Proles virilis. Natus. Si quis mihi parvulus aula Luderet Æneas.
parva corpora natorum. Maximus natorum.

FIMBRIA.

Quam plurima circum Purpura Mæandro duplici Melibœa cucurrit.
Sidoniam picto chlamydem circundata limbo.
Et circum textum croceo velamen Acantho. Pictum croceo velamen Acantho.

FISTVLA.

Arundo tenuis. Avena. Calamus. Cicuta. Stipula stridens. Tympana vox buxusque vocant (*i.e. fistula buxea.*)

FLVCTVS.

Præruptus aquæ mons. Magnaque surgunt æquora. Ingens pontus.

FLVVIVS.

Flumen. Fluenta. Torrens. Amnis.

FODINÆ.

Æris metallum, Rivus argenti. *Venæ* auri. Aurea vena. Auri metallum. Spuma argenti. Semen argenti. Insula inexhaustis chalybum generosa metallis.

FOEMINA.

Fœmineum genus. Mixta deo mulier. Agmina fœminea.

FOLIVM.

Teneræ frondes, Foliorum umbra. Luxuria foliorum.

FONS.

Caput amnis,

FORCEPS.

Ferroque manus armata bidenti, (i.e. forcipe.

FORES.

Ianua, Ostia. Et referat clausa quæ prævidet ostia clavi, Aditus patentes.

FORMOSVS.

Pulcher, Insignis acie, Forma pulcherrimus, Forma insignis, Pulcher ante omnes forma, Egregius forma juvenis, Quo pulchrior alter non fuit. Decus egregium formæ, Cervus erat forma prestanti. Et formæ conscia conjux, Forma cum vinceret omnes.

FRATER.

Germanus, Impia Germani manat quo sanguine dextra. Fratrum stipata cohors. Pulcherrima fratrum corpora,

FRAVS.

Priscæ vestigia fraudis. Dolus. Astus. Ars Pelasga. Aut aliquis latet error (i.e dolus) Ars Sinonis. Insidiæ. Furta paro belli convexo in tramite sylvæ.

FRÆNVM.

Capistrum. Lupatum durum. Habenæ. Lorum.

FRIGVS.

Gelu, Horrida bruma gelu, Boreæ frigus, Hyems frigida,

FRVCTVS.

Arborei fœtus. Et gaza lætus agresti.

FRVMENTVM.

Frumenti herba. Frumenti acervus, Farris acervus, Exuberet annus cerealis mergite culmi. Proventus, Ceres. Gravidi Cereris fœtus.

FVLGVR.

Cæci in nubibus ignes.

Fulgores terrifici. Vibratus ab æthere fulgor. Ignea rima micans. Crebris micat ignibus æther, Fulminis ignes. Ingeminans abruptis nubibus ignis,

FVLMEN.

Ipsa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem. Fulminis alæ. Fulminis afflavit ventis, & contigit igni, Telum flagrans, Tela Typhoea,

FVNIS.

Et linea vincula rupit, Stupea vincula, Vinclorum immensa volumina,

FV-

FVRIÆ.

Diræ ultrices. Furiarum maxima juxta accubat. Virgo sata nocte. Cocytia Virgo. Furiarum ora. *Vide Eumenides.*

G

GALEA.

TEgmina tuta capitum. Conus galeæ. Cassis, Corona, *pro galea 5 Æn*

Omnibus in morem tonsa coma, pressa corona. *Hypallage pro tonsa coma.*

GALLVS GALLINACEVS.

Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

GANIMEDES.

Puer frondosa regius Ida.

Quem præpes ab Ida sublimem pedibus rapuit Iovis armiger uncis.

GEMMA.

Conchea bacca maris. *In Culice.*

GENVS.

Domus, Sanguis, Stirps. Progenies, Fortuna, domus, Gens. *Vt*, Neptunique ipsa deducat origine gentem.

GENV.

Poples.

GLADIVS.

Ensis, Ferrum, Mucro, Chalybs vulnificus.

GRÆCI.

Achivi, Achaica manus, Argiva phalanx, Argolici, Argolica gens, Argi, Inachij, Danai, Gens Danaum, Graij, Graium populi, Manus Achaica, Myrmidones, Pelasgi, Pubes Pelasga.

GRÆCIA.

Vrbes Argolicæ, Graiæ, Inachiæ, Grajugenum domus.

GRANADO.

Imber torridus.

H.

HASTA.

LOnga abies *pro hasta*; ut, Longa transverberat abiete pectus, *Pro hasta ex abiete*. Præfixa hastalia ferro. Ferro præfixum robur acuto. Gesum Alphinum (*id est, hasta Gallica.*) Phalarica.

HECVBA.

Cisseis.

HELENA.

Tyndaris, Non tibi Tyndarides facies invisa Lacænæ. Trojæ & patriæ communis Erynnis.

HELICON.

Aonius vertex.

HERCVLES.

HERCULES.

Alcides, Tyrinthius Amphitryonides.

HERMIONE.

Conjux Orestis.

HESIODUS.

Ascreus senex.

HETRURIA.

Oræ Tyrrhenæ. Tuscæ Sedes. Tyrrhena arva. Tyrrhena oppida. Extremæ urbes Coryti. Sedes Evandri.

HIATUS.

Terra dehiscens. Immane barathrum. Atra vorago.

Hircus vide Caper.

HIRUNDO.

Progne. Et manibus Progne pectus signata cruentis. Vosque ô crudeli fatorum lege puellæ Dauliades.

HYDRA.

Bellua Lernæ. Lernæus anguis.

HOMO.

Hominis durum genus. Hominum genus. Genus humanum. Mortales. Mortalia pectora. Ferrea virûm progenies. Animæ viles.

HOMO PROCERUS.

Ingens corpore. Duo maxima Teucrûm corpora. Ipse arduus altáque pulsat sidera. Abietibus juvenes patriis & montibus æquos. Ipse inter primos præstanti corpore Turnus Vertitur, arma tenens, & toto vertice supra est.

HOSTIS.

Hostilis facies. Facies invisa.

HUMERI.

Lati armi.

HYEMS.

Hybernum sidus. Frigidus annus. Brumæ intractabilis imber. Horrida cano bruma gelu. Bruma frigida.

I.

IDA MONS.

IDa Phrygia. Iuga Idæ.
Montibus Idæ Phrygiæ. Idæa terra.
Vrbes Idææ. Mons Idæus. Idæum nemus. Idæa silva. Cretæa Ida.

IGNIS.

Vulcanus. Ille ut vulcania ferro vulnera (*id est ignem*) protectus depellere navibus instet. Acies Vulcania. Pineus ardor. (*id est ex pinu ignis*) Flammæ messis. Dumque

que suas peragit Vulcanus. Vestaque partes. Incendia. Focus. Diripuere focos (*id est ignem ex focis per Synecdochen*) Flamma.

IGNIS ELEMENTARIS.

Aurai simplicis ignem.

ILLYRIA.

Littus Illyricum. Sinus Illyrici. Oræ æquoris Illyrici. Regnum Liburnorum.

IMAGO.

Facies, Species. Forma.

IMPERIUM.

Sceptrum. Fasces Rerum habenæ. Dum res stetit Ilia regno. Regnique coronam cum sceptro misit.

INFERNUS.

Alta ostia Ditis. Ianua Ditis atri. Sævi spiracula Ditis. Diri sacraria Ditis. Ego Ditis opacas cogor adire domos. Ditis pallentia regna. Mœnia Ditis. Tristis sine sole domus. Fauces grave olentis Averni. Luci Averni. Averna. amnes Erebi. sedes Erebi. fauces Orci. Tenariæ fauces. Limen sævi regis. Luci Stygii. Lacus Stygius. Lucus nigra formidine caligans. Loca nocte silentia latè. Nox profunda. Orcus pallidus. Fauces Orci. Phlegethon Tartareus. Palus inamabilis. Regna Diis invisa. Regna invia vivis. Regna inania. Regis inferni janua. regna pallida. Sedes Tartareæ. Infernæ sedes. Dirarum sedes sororum. Coryti sedes. Cocyti stagna. Sedes Erebi. Strepitus Acherontis avari, Styx atra. Tartara. Tartarus tenebrosus. Intima Tartara lethi. Tenebræ Stygiæ. unda Tartarei Acherontis. Telluris operta subire. Umbræ pallentis Erebi. Umbræ infernæ. Unda Tartarei Acherontis. Undæ Stygiæ.

INSULA.

Et variis legimus freta consita terris.

INVIDIA.

Invidia telum.

IRA.

Irarum æstus. Irarumque omnes effundit habenas. Irarum fluctus. Animus acerbus.

IRIS.

Thaumantias. Ceu nubibus arcus Mille trahit varios adverso sole colores. Ignes sub nubibus arcus.

ITALIA.

Saturnia tellus, Latina littora. Arva Saturnia. Hesperia.

tria. Hesperia magna. Itala Regna. Italiæ tellus. Ausoniæ tellus. Arva Ausoniæ. Regnum Italiæ. Romana tellus. Regnum Hesperiæ. Fines Itali. Ausonius. Tybris. Italæ oræ. Littus Hesperium. Romula tellus. Portus Ausonius. Arva fertilis Ausoniæ. Italûm urbes. Italæ urbes. Arva Latina. Lavini regnum. Ausonia. Oenotria tellus. Arva vicina Tybridis. Latium. Laurentia arva.

ITALI.

Ausonii coloni. Antiqui Ausonii.

Gens Itala. Gentes Italûm. Nepotes de gente Itala. Laurentes populi. Oenotrii viri.

IVNO.

Sæva Iovis conjunx. Regina Deûm. Saturnia. Divum Regina, Iovisque. Et soror & conjux. Germana Iovis. Saturni altera proles.

IVPITER.

Chaonius pater. Sceptrum Dictæi regis. Rex cœli Pater omnipotens. Divûm pater atque hominum rex. O qui res hominumque Deumque Æternis regis imperiis, & fulmine terres.

Hominum sator atque Deorum. Superi regnator Olympi. Superoque nitentem cœlicolûm regi mactabam in littore taurum. Iupiter omnipotens. Deûm regnator. Saturnius pater. Rex magnus Olympi. Ipse Deûm genitor. Pater summi regnator Olympi. Torquet qui sidera mundi. Magnus pater Divûm. O pater, ô hominum, Divûmque æterna potestas. Rerum cui summa potestas. Magni regnator Olympi, Rexætherei Olympi. Omnipotens genitor. Pater ille Deûm. Hominum sator atque Deorum. Rex ætheris alti. Rex omnipotentis Olympi. Hominum rerumque repertor. Rex Deûm. Cœlum & terras qui numine torquet. Torquet qui sidera cœli.

IVTVRNA.

Turni sator. Dea Daunia. Germana Turni.

IVVENIS.

Vos ô quibus integer ævi. Sanguis, ait, solidæque suo stant robore vires. Corpus juvenile. Robora pubis lecta.

IVVENTVS.

Pubes indomita. Impubes manus.

L.

LAC.

LÆta magis pressis manabunt flumina mammis. Copia lactis.

LACRYMÆ.

Fletus. Largóque humectat flumine vultum. Guttisq; humectat grandibus ora. Lacrymosæ voces.

LANA.

Tenuia lanæ vellera. Si tibi lanicium curæ. Greges

LAPIS.

Tenuis ubi argilla, & dumosis calculus arvis. Lapillus. Tophus scaber, (*genus lapidis*)

LARVA.

Oráque corticibus sumunt horrenda cavatis.

LATIVM.

Fines Latini. Arva Latina.

LECTVS.

Thalamus. Stratum molle. Torus. Cubile.

LEGES.

Fas & jura. Forum in sanum.

LETHE.

Lethæus amnis. Lethæi fluminis unda. Lethæus fluvius.

LIBYA.

Libyæ agri. Libyæ oræ. Libyæ deserta. Libyæ extrema. Littus arenosum Libyæ. Libyci fines. Regna Libyæ. Æquor Libycum. Deserta siti regio.

LINTER.

Alnus cavata.

LIS.

Discordia. Rixa. Iurgia. Dissensus varius.

LONGVS.

Iamque ascendebant collem qui plurimus urbi Iminet. Idem. Plurimus Eridani per sylvam volvitur amnis.

Porrectus.

LVCIFER.

Luciferi primo cum sidere. It portis jubare exorto. Purpureoque rubens surgat jubar aureus astro.

LVNA.

Phœbe Globus. Luna lucens. Cornua lunæ. Radiantis imago Lunæ. Orbita Lunæ.

LYDI,

LYDI.

Mœonidæ. Mœoniæ juventus. Gens Lydia.

M.

MACVLÆ.

Notæ maculosæ. Paribus lita corpora guttis. Cærulea cui terga notæ, maculosis & auro Squamam incendebat fulgor.

MAGISTRATVS.

Hic sceptra accipere & primos attollere fasces Regibus omen erat. Senatus sanctus. Fasces populi.

MALVS.

Arbor mali.

MANVS.

Palma Dextera.

MARE.

Tractus maris. Æquor. Æquor maris. Maris facies. Campi liquentes. Maris unda. Æquor Campi salis. Rorem sale dispergit amarum.

Arva Neptunia. Gurges, *pro mari*, ut; Tollimur in cœlum curvato gurgite. Marmor, Neptunus, Oceanus, Pontus, Pelagus, Salum, Fretum, Altum Profundum, Cærulum. Tentare Thetyn ratibus. Per Maxima Nerei stagna viam scindens. Vada cærula.

MARITVS.

Conjux.

MARMOR.

Lapis parius.

MATER.

Genetrix, Alma parens.

MARS.

Mavors. Alma Matris Bellipotens. Gradivus, Gradivus rex. Gradivumque patrem Geticis qui præsidet armis Bellator Deus.

MEDICINA.

Cui ipse suas artes, sua munera lætus Apollo dabat. Scire potestates herbarum, usumque medendi.

Multa manu medica. Phœbique potentibus herbis. Nequicquam trepidat.

MEDIA.

Cum cernam Colchida matrem. Anxia sollicitis meditantem vulnera natis.

MEMBRA.

Artus.

MEMBRUM GENITALE.

Genitale arvum.

MEMNON.

Auroræ filius. Et nigri Memnonis arma.

MERCURIUS DEUS.

Maiâ genitus. Cyllenius. Interpres Divûm. Materno veniens ab avo. Cyllenia proles.

MERCURIUS STELLA.

Quos ignes cœli Cyllenius erret in orbes.

MERIDIES.

Ad medium conversa diem. Nam mediis fervoribus acrior instat (sc. Oestrum.) Medium sol igneus orbem hauserat. Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Iam medias operum partes evectus erat sol. Mediosque cum sol accenderit æstus. Cum sitiunt herbæ & pecori jam gratior umbra est.

MINOS.

Gortynius Heros.

MINERVA.

Pallas. Divæ armipotentis ad aram procumbit. Armipotentis belli præses Tritonia virgo.

MOLA.

Fruges salsæ.

MOLARIS.

Lapis incusus, (rudis, non dedelatus)

MONS.

Plaga pinea montis. Saxi delectæ vertice capræ. Ardua terrarum. Tonitruque tremiscunt ardua terrarum. desit montes. Supercilium clivosi tramitis. Iuga montis; specula aerei montis. Excelsus vertex montis. Capita. aspera montis. Ardua montis deserta. Summus vertex montis. Claustra montis.

MONSTRUM.

Portentum. Prodigium.

MORBUS.

Languor. Corporeæ pestes.

MORS.

Lethum, Mortis imago. Via mortis. Inclementia mortis. Et calor infuso decedit frigore mortis. Obitus difficilis.

ficilis. Atra dies. Funus. Inexorabile fatum. Extrema hora. Finis ævi, Somnus ferreus. Æterna nox. Parcarum dies.

MORTARIVM.

Lapidiſque cavum demittit in orbem.

MVLTITVDO.

Manus, ut: Omnique manu ſtipat meorum. Inſequ a Corona, ut; Muros varia cinxere corona, Cuneus theatri. denſi Cuneis ſe quiſque Coactis.

MVNDVS.

Corpus mundi. Prima naſcentis origo mundi. Orbis. Diverſæ partes orbis. Terrarum orbis. Immenſus terræ orbis.

MVSÆ.

Phœbi chorus omnis. Pierides.
Tecumque faventes In nova Pierio properent á fonte ſorores. Quare Pierii laticis decus ite ſorores.

N.

NARCISSVS.

Narciſſi lacryma.

NAVFRAGIVM.

Funus. Quibus tot funera paſſis. *Naufragium funus vocat, id eſt, meram mortem.*

NAVIS.

Phaſelus. Puppis. Ratis. Carina. Abies uncta. Trabs cava. Cymba. Lembus. Simul accipit alveo ingentem Æneam. Prora, Triremis, Navigium. Pinus, *pro navi*; *materia pro re confecta.*

NAVTA.

Navita. Navis ductor. Rector navis. Gubernator. Magiſter. Vector. Namque gubernaculum multa vi forte revulſum. Cui datus hærebam cuſtos, curſuſque regebam.

NEAPOLIS.

Parthenope.

NEPTVNVS.

Saturnius domitor maris. Deus maris. Frater Iunonis.

NIDVS.

Antiquaſque domus avium. Alta cubilia.

NIX.

Terra informis aggeribus niveis. Gaudetque nivali vertice ſe attollens pater Appenninus ad auras.

NOX.

Noctem decentibus astris. Frigida noctis umbra. Obscurum noctis.

NVBES.

Nebula. Nubila. Ingens arcus, ut; Et bibit ingens arcus, *id est, nubes quæ videtur humorem attrahere sereno cælo.* Sol pollentes discutit umbras. Nimbus pro nube, ut; 8. Æn. Tonitru cum rupta corusco Ignea rima micans percurrit lumine nimbos.

NVMIDÆ.

Nomadum genus. Pastores Libyæ. Nomadum Tyranni. Omnia secum Armentarius Afer agit, tectumque laremque.

NVPTIÆ.

Conjugium. Connubium. Thalamus. Hymenæi. Tædæ. Lectus jugalis. Vinclum jugale. Nox jugalis.

O.

OCVLVS.

Lumina pro oculis. Ocellus. Oculorum orbes. Sanguineam volvens aciem (*id est, flammantes oculos.*) Visus.

OCCASIO.

Haud tanto cessabit cardine rerum.

ODOR.

Nidor. Aura dulcis. Halitus.

OESTRVM GENVS VESPARVM.

Asylus.

OFFICIVM.

Munus. Pro te tua munera obibo.

OLEA.

Radix oleagina. Sylva Palladia. Rami Palladis. Rami oleæ. Ramus olivæ. Pacifque manu prætendere ramos. Oliva.

OLEVM.

Teritur Sicyonia Bacca trapetis. Olivum. Guttæ Palladii olivi.

ONVS.

Pondus. Fascis. Ego hoc te fasce levabo.

ORACVLVM.

Neque te Phœbi Cortina fefellit.

Fatorum arcana. Fatorum ordo. Sortes. Responsa fatalia. Vatum prædicta. Augurium Divûm. Iussa Deorum.

J 200

ORGIA.

Sacra Bacchi Nocturnusque vocat clamore Cythæron.

ORPHEVS.

Threicius sacerdos.

ORIGO.

Caput. Principium. Vnde nova ingressus hominum experientia cœpit.

OVIS.

Bidens. Bidentes Lanigeræ. Lanigeræ pecudes. Balantum grex. Lanigeræ greges.

OVILE.

Caula, Septum.

P.

PADVS.

Padi ripæ, Liquentia flumina Padi. Fluviorum rex. Eridanus. Eridani amnis.

PANIS.

Ceres. Dona laboratæ Cereris.

Nec gravido Cereris dicam contingere fœtus.

PÆDAGOGVS.

Magister. Custos. Comes impubis Iuli.

PARIS.

Et victus magni jacet, Hectoris ultor, *id est, Paris qui Achillem interemit.* Phrygius Pastor. Dardanius adulter.

PASCVA.

Pastus. In pastus tendit equus. Pabula. Propulit è stabulis ad pabula læta capellas.

PASTOR.

Armentarius. Magister pecoris. Cui regia parent armenta, & latè custodia credita campi Custos ovis. Gregis custos Custos stabuli, Custos pecudum.

PATER.

Parens. Genitor.

PATRIA.

Patriæ fines. Patrii fines. Limina patriæ sedis. Littus patriæ. Mœnia patriæ.

Patria terra. Patriæ oræ. Vrbs paterna. Sedes paterna. Vrbs patria. Terra altrix. Cunabula gentis.

Qui genus? unde domo? (id est, quæ patria est vobis.) Antiquam exquirite matrem. Quæ nos à stirpe parentum prima tulit tellus.

PAVPERTAS.

Pauperies. Et duris urgens in rebus egestas. Tum res inopes

inopes Evander habebat. Res fractæ. Res tenues. Res egenæ. Res fluxæ.

PECTUS.

Latebræ animæ. Crates pectoris. Spiramenta animæ.

PECUS.

Genus pecundum.

PECUNIA.

Æs.

PEDITES.

Acies pedestris. Nimbus peditum.

PELLIS.

Tegmen immane leonis. Vide Cutis.

PENELOPE.

Ecce Ithaci conjux semper decus Icariotis.

PES.

Planta. Ah tibi ne teneras glacies secet aspera plantas. Crus molle.

PESTIS.

Lues udo sublapsa veneno. Letifer annus. Corruptus cœli tractus. Contagia. Tabum. Hic quondam morbo cœli miseranda coorta est tempestas, totoque atumni incanduit æstu.

PIGER.

Inertia corda morantur. Ignavus.

PINNÆ.

Minæque murorum ingentes.

PISCIS.

Genus omne natantum. Genus æquoreum. Gens humida ponti. Maris immensi proles. Nimium est avidum genus Amphitrites.

PLANETÆ.

Pallentesque polo stellas.

PLEIAS.

Maia. Taygeta.

PLUTO.

Stygius rex. Stygius pater. Stygius frater. Infernus rex. Dis ater.

PLUVIA.

Imber. Nimbus. Immensum agmen aquarum. Tenues pluviæ.

POCULUM.

Crater. Carchesia. Cymbia. Ingens argentum. Et sacer implevit dextram scyphus.

PÆNA.

Supplicium.

POETA.

Vates. Amicus musis. Musarum comes. Cui carmina semper, Et citharæ cordi.

POLYXENA.

Priameia virgo.

POMVM.

Malum.

POPVLVS ARBOR.

Herculeæque arbos umbrosa coronæ. Vmbra populea. Populea velatur fronde juventus. Populeæ frondes.

POSTERITAS.

Nepotes. Minores. Spes gentis. Ævum sequens.

PRIAPVS.

Illi falce Deus colitur non arte politus. Custos furum atque avium. Tutela Priapi.

PRINCEPS.

Æneas primique Duces. Primorum manus. Delectos populi ad proceres. Ductores primi.

PROCELLA.

Hyems atra. Ruina cœli.

PRORA.

Rudens. Frons navis.

PROSERPINA.

Nec te nequicquam lucis Hecate præfecit Avernis. Hi Dominam Ditis thalamo deducere adorti.

PVELLA.

Nympha.

PVLLI.

Progenies parva. Fœtus.

PVLVIS.

Pulverula nubes. Mustoq; undantem pulvere fumum.

PVRPVRA.

Tyrius rubor. Vestis purpurea. Ostrum. Fulgenti murice vestis. Ferrugine clarus Ibera. Tyrio conspectus in ostro.

PYRRHVS.

Pelides. Neoptolemus. Regnum Neoptolemi.

R.

RAMI.

FRondea tecta. Frondentia hospitia. Frondei densæ. Comæ. Brachia. Ramea fragmenta. Arbora frondentia.

REMI.

REMI.

Agmen remorum. Lævas stringat sine palmula cautes (*Extrema pars remi in modum palmæ formata*) In lento luctantur marmore tonsæ, (*a tondendis fluctibus dicta*)

RETE.

Casses. Plagæ. Lina humida. Pedicæ.

RICTUS.

Ingens oris hiatus.

ROBUSTUS.

Viribus audax. Dum melior vires sanguis dabat. Et mihi quæ fuerint juvenili in corpore vires. Diis quanquam geniti atque invicti viribus essent Viribus fidens. Contrariæ seræque ad fortia vires, (*id est, tarda propter senectutem*).

Torpent infractæ ad prælia vires. Non corpore notæ sufficiunt vires.

ROGUS.

Pyra. Ignis. Vt; Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus.

ROMA.

Alta Mœnia Romæ. Magna Mavortis urbs. Tellus Romula. Romana mœnia. Romanæ arces. Romana oppida Romana palatia. Mavortia mœnia Romana tellus.

ROMANI.

Romulidæ. Gens Romana. Romana propago. Prisci Quirites.

ROMULUS.

Quirinus.

ROTA.

Axis. Orbis ferratus.

RUDERA.

Hic ubi disjectas moles, avulsaque saxis Saxa vides.

RUSTICUS.

Agricola. Agrestis Belloque animos accendit agrestes Colonus. Veteres migrate coloni. Pubes agrestis. Arator.

S.

SACERDOS.

Interpres Divûm hominumque. Sacratum caput. Cererique sacrum Polybeten. Os divinum,

SACRI-

SACRIFICIUM

Sacra annua. Honor Deorum. Sacra Deûm. Lucos vecet hostia pinguis in altos.

SAGITTA.

Arundo. Iaculum. Ferrum volatile. Cornus stridula. Telum. Tela. Spicula. Missile.

SANGUIS.

Ros sanguineus. Ille vomens calidum de pectore flumen. Sanguineæ guttæ. Reddit specus atri vulneris undam spumantem, (*id est, copiam sanguinis in modum undæ fundebat ex vulnere*; Sanguinis ille vomens rivos cadit. Cruor.

SANIES.

Atrum tabum.

SAPIENS.

Maturus animi. Conciliis habitus non futilis auctor. Cui melior sententia menti.

SARMENTUM.

Ramea fragmenta.

SATURNUS

Saturnia regna. Aurea securi quis nescit secula regis.

SAXUM

Ingens fragmen montis. Pars montis. Scopulus. Cautes. Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. Rupes. Capita aspera montis. Saxea pila.

SCORPIUS STELLA.

Chelæ sequentes Erigonam.

SCUTUM

Clypeus. Parma. Umbo. Ancyle Pelta.

SCYLLA.

Scyllæa rabies. Per mare Cæruleum trahitur. Nescia virgo. Canes marini. Canes cærulei. Candida succinctam latrantibus inguina monstris.

SCYTHIA.

Arva Getica. Deserta Getarum. Scythiæ nives. Riphææ arces. Oræ Hyperboreæ. Arva Riphæis, nunquam viduata pruinis.

SCYTHÆ.

Gentes Scythiæ. Acer Gelonus. Bisaltæ. Talis Hyperboreo septem subjecta trioni. Gens effræna virum Riphæo tunditur Euro.

SEDES.

Sedile. Intus aquæ dulces, vivoque sedilia saxo. Gramineoque viros locat ipse sedili. Sella.

Inde alias animas, quæ per juga longa sedebant.

SEGES.

Luxuries segetum. Herba frumenti. Molli flavescit campus arista (de matura segete.

SENEX.

Gravis annis. Longævus. Longæva parens. Fessus ætate. Confectus ætate. Obsitus ævo. Maximus ævo.

Sed cum gelidus tardante senecta Sanguis hebet, frigentq; effœtæ in corpore vires. Æmula nec dum Temporibus geminis canebat sparsa senectus.

SENTES.

Horrentes rubi Hirsuti vepres.

SEPULCHRUM.

Tumulus. Agger compositus tumuli.

Honos tumuli. Ingens aggeritur tumulo tellus. Bustum. Funus.

SEPTENTRIO.

Hyperboreæ oræ. Axis. Aquilo. Gelidique sub ætheris axe. Arctos. Septentriones.

SERICUM.

Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres.

SERPENS.

Anguis. Coluber. Chelydrus. Hydrus. Vipera.

SERPENTIS CAUDA.

Immensi orbes. Squameus in spiram tractu se colligit anguis. Cum medii nexus extemæque agmina caudæ solvuntur. Tardosque trahit sinus ultimus orbes.

Alvo tenus ima per orbes, Squameus intortos sinuat vestigia serpens. Longos det corpore tractus. Seque in sua membra plicantem. Sinuosa volumina versans. Nexans se nodis.

SERRA.

Arguta lamina serræ.

SERVUS.

Famulus. Minister. Famulûmque manus, Trojanaque turba.

SYBILLA.

Phœbi Triviæ que sacerdos. Deiphobe Glauci. Vates; Amphrysia. Longæva sacerdos.

SIBILLÆ ANTRUM.

Sedes Sibyllæ. Horrendæ secreta Sibyllæ. Unde ruunt totidem voces, responsa Sibyllæ. Excisum Euboicæ latus, Arces, quibus altus Apollo præsidet.

SICILLIA.

Sicula tellus. Sicania. Sicania prætenta sinu jacet insula contra Plemmyrium. Sicula ora. Insula Sicanium juxta latus. Æoliamque erigitur Liparem, fumantibus ardua saxis. Sicani fines. Sicani portus. Montes Siculi. Siculæ regiones. Cyclopum agri. Cyclopum oræ. Trinacria.

SICVLVM MARE.

Freta Sicaniæ. Trinacrium littus. Trinacria unda. Sicanii fluctus.

SIMOIS.

Vndæ Simoæ. Vnde Simoentis. Amnis Hectoreus.

SIRIVS.

Canis æstifer. Sirius ardor.

SOL.

Clarissima lumina Solis. Rapidi potentia Solis. Plaga Solis. Facies Solis.

Radii Solis. Solis equi, Hyperionis ardor. Phœbus Frater lunæ. Phœbea lampas. Equi Phaëthontis. Titan. Titania astra.

SOMNIVM.

Imago turbida. Insomnia falsa. Multa modi simulacra videt volitantia miris Somni, *pro somniis*. In somnis ecce ante oculos mœstissimus Hector visus adesse mihi. Per somnum vatis imago visa.

SOMNVS.

Sopor. Quies languida pressit nocte oculos. Alta quies.

SONVS.

Sonitus. Sonor. Stridor. Fragor. Clamor.

SOROR.

Germana. Cara sororum pectora.

SPICARVM MANIPVLVS.

Cerealis culmi merges.

SPONSA.

Quid soceros legere & gremiis abducere pactas (*id est sponsas.*)

STATVA.

Divûm simulacra. Stabunt & parii lapides spirantia signa. Effigies sacræ Divûm. Vivi de marmore vultus.

Ianique bifrontis imago vestibulo astabat. Tibique oscilla ex alta suspendunt mollia pinu (*id est, parvas imagines.*

STEL-

STELLA.

Sidus. Sidera cœli. Sidera mundi. Astra ignea. Astrorum ignes. Noctis orientia signa.

STRATAGEMA.

Furta paro belli. Armorum doli.

STYX.

Stygius lacus. Lacus Stygius. Regna invia vivis. Stygia palus. Stygia unda. Stygiæ aquæ. Stygii caput implacabile fontis. Flumina Stygii fratris. Ripæ torrentes pice.

SUDES.

Stipite gravidi nodis. Torris obustus. Vallus. Robur acutum.

SYLVA.

Lucus. Nemus. Umbræ altorum nemorum. Amœna vireta Fortunatorum nemorum. Saltus. Nemorum convexa. Iuga nemorum.

T.

TAPETUM & TAPETE.

Tapetes picti. Aulæa. Stratum ostrum.

TELUM.

Cornus stridula. Telorum seges ferrea. Ferreus imber. Tempesta telorum. Levato lucida ferro spicula. Phalarica. *Quære Sagitta.*

TEMERARIUS.

Præceps animi. Fidens animi atque in utrumque paratus. Quo moriture ruis, majoraque viribus audes.

TEMPESTAS.

Cæruleus supra caput astitit imber. Facies maris aspera. Omnes pelagique minas, cœlique ferebat, Mare tumidum. Pericula mari. Sæpe furores Compressi, & rabiem tantam cœliqu[illegible]sque. Hyems ponti aspera.

TE[illegible]UM.

Delubrum. Delubra D[illegible]m summa.

Perque domus & relig[illegible]a Deorum limina. Non unquam violata manu sac[illegible]a Divæ. Arx sacrata. Sacrata sedes. Sacra fastigia, ductos alta ad donaria currus, (*ad templa, ubi dona collecta reponuntur*) Media testudine templi.

TEMPVS.

Longa dies. Magnus seclorum nascitur ordo. Ætas.

TENEBRÆ.

Caligo. Spissæ umbræ. Nox ingens. Tacitæ per amœna silentia lunæ, littora nota petens (*id est, non lucente Lunæ.*

TERRA.

Tellus. Humus. Solum. Gremium terræ. Gremium magnæ conjugis. Mutata ignorent subito ne semina matrem. Cum semen in sylvis imo de stirpe recisum. Matre caret.

Agnam Æneas matri Eumenidum (*id est nocti*) magnæque sorori (*id est terræ*) Ense ferit.

TERRÆ MOTVS.

Terræ tremor. Insoliti tremuerunt motibus Alpes.

THEATRVM.

Alta theatri Fundamenta locant. Mediaque in valle theatri circus erat. Cunei theatri Consessus caveæ. Ingens cavea (*Cavea locus est in theatro, ubi populus conclusus spectat.*

THEOCRITVS.

Pastor Siculus. Ascræus senex. Ascræumque cano Romana per oppida carmen.

THESSALIA.

Bis sanguine nostro Æmathium & Æmi pinguescere campos. Æmathiæ portus.

TIMOR.

Formido. Horror. Metus. Pavor. Tremor.

TONITRV,

Dum flammas Iovis et sonitus imitatur Olympi.

TORQVIS.

Flexilis obtorti circulus auri. Et molli subnectit circulus auro, Textile aurum [illegible]

TR[illegible]VS.

Torto volitans sub Verbere [illegible]a. Volubile buxum mirata, (*id est, turbinem ex buxo* [illegible]*um.*)

TROI[illegible]

Trojæ alta mœnia. Iliaci campi. Teucria. Arx alta Priami. Trojæ mœnia, Vrbs Iliaca. Ilia tellus. Pergama. Regnum Priami. Ilium superbum. Priami imperium. Rhetæum littus. Rhetææ oræ.

TRO-

TROIANI.

Æneadæ. Gens Hectorea. Gens Dardania, Laomedontæa, Iliaca, Pergamea, Trojana. Gens Æneadum. Dardanidæ duri. Troja profecti. Trojana juventus. Dardanii coloni. Laomedontia pubes. Dardana pubes. Phryges. Trojana turba. Turba Phrygum. Iliadum turba. Hectorei socii. Trojugenæ. Iliades. Troes. Teucri. Troades. Dardanidum matres.

TVBA.

Buccina. Cornua ærea. Aes canorum. Aes sonorum. Aes cavum. Martius æris canor. Cava concha.

TVRNVS.

Audax Rutilus. Daunius Heros. Rex Rutilus.

TYBERIS.

Pater Tyberinus. Tyberina ostia. Thuscus amnis. Tyberini fluminis unda. Tyberinium flumen. Tyberinum flumen. Tybridis unda. Corniger. Hesperidum fluvius regnator aquarum.

TYRVS.

Vrbs Tyria. Tyriæ arces. Regna Tyri. Ditissimus agri Phœnicum. Tirii coloni.

V.

VACCA.

Buculа. Iuvenca. Vitula

VALEDICTIO.

Hæc genitor digressu dicta supremo fundebat.

VBERA.

Mammæ pressæ. Pupilla.

VELA.

Carbasus. Sinus sinistri & dextri.

VENATOR.

Vastator ferarum. Debellator ferarum.

VENENVM.

Fallax herba veneni occidet. Armatam (*Sagittam*) sævi felle veneni. Nigri cum lacte veneni. Virus.

VENTVS.

Auræ spirantes. Ventosi murmuris auræ. Flabra. Non flabra neque imbres convellunt. Flamina. Ferunt sua flamina classem. Flatus. Murmura cæca. Cori hyberni. Animæ. Quantum ignes animæque valent. (*id est venti & folles.*) Vis animæ.

VENVS.

Mater Acidalia. Dionæa mater, Cytherea. Amathusia. Parens Æneæ. Diva creatrix.

VERAX.

Namque mihi fallax non ante repertus. Tibi maxima rerum verborumque fides. Credo equidem, nec vana fides. Si qua fides animum, si veris implet Apollo.

VESTA.

Ignis æternus. Vigilemque sacraverat ignem Excubias Divûm æternas. Rapiuntque focis penetralibus ignem. Canæ penetralia vestæ.

VESTIBVLVM.

Primum limen.

VESTIGIVM.

Signum viæ. Indicium viarum.

VESTIS.

Tunica. Velamen. Chlamys. Lena. Consertum tegmen spinis.

VIA.

Semita. Trames. Callis. Orbita. Angusta viarum. Regio viarum. Meta viarum. Iter.

VIATICVM.

Auxiliumque viæ veteris tellure recludit thesaurus.

VICTIMA.

Hostia.

VINEA.

Vineta.

VINVM.

Bacchus. Bacchi Massicus humor (*id est, Vinum campanum*) Falernum. Baccheia dona. Latices Lenæi. Lenæum libat honorem. Iacchus. Regales inter mensas laticemque Lyæum. Massica Bacchi munera. Laticum libavit honorem Poculaque inventis Acheloja miscuit uvis. Munera Bacchi. Liber. Pocula vitea.

VIR.

Hinc ubi jam firmata virum te fecerit ætas.

VIRGO.

Innuptæ puellæ. Facies virginea. Virginitatis amorem Intemerata colit.

VITA.

Ævum. Lucis dira cupido (*id est vita*) Pars ultima vitæ. Lumina vitæ.

VITIS.

Pãpineæ umbræ. Dulci nãque tumet nondũ viticula Baccho.

VITA.

VITTA

Crinale aurum.

VLYSSES.

Æolides. Proles Laërtia.

VMBRA.

Vbi dives opacat Ramus humum. nunc altæ frondes & rami matris opacant Tenebræ nemorum.

VNGVES.

Pedes unci.

VRBS.

Oppida.

VVLCANVS.

Mulciber. Ignipotens. Vulcani domus. Pater Lemnius.

VVLTVS.

Facies. Ora. Obtutus.

Z.

ZYTHVM.

Et pocula læti Fermento atque acidis imitantur vitea sorbis.

ZODIACVS.

Obliquus qua se Signorum verteret ordo. Per duodena regit mundi Sol aureus astra.

ZONA.

Zona frigida.

Quam (*Zonam torridam*) circum extremæ dextra læváque trahuntur. Cærulea glacie concretæ atque imbribus atris.

ZONA TEMPERATA.

Has inter mediamque, duæ mortalibus ægris Munere concessæ divûm.

ZONA TORRIDA.

Qinque tenent cœlum Zonæ, quarum una corusco Semper Sole rubens, & torrida semper ab igni

Si quem extenta plagarum Quatuor in medio dirimit plaga Solis iniqui.

FINIS.

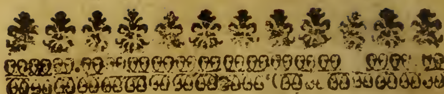
INDEX.

Index Virgilianorum Synonymorum juxta ordinem ALPHABETI.

Falx,

FINIS.

EX

Ex Georgio Buchanano PHRASES.

Adversa.

Sors levibus malefida pennis. Sors cunctis invida, infida, mobilis. Turbo sortis cuncta quatientis Cum reflavit sortis aura mobilis.

Adulatio.

Lingua adulatrix, tacito veneno blandiens.

Ædes.

Luxu structæ magnifico domus.

Ægyptus.

Barbara invisæ arva Phari. Memphitica tyrannis Pelusiacæ oræ. Perfidum pelusium.

Æstas

Torrida. Tellus sub cane torrido.

Æternitas.

Dum lucida volvet lucidum astra Polus. Donec perpetuum sol referet diem. Secula metæ nescia.

Altissimus.

Trans flammantia mœnia mundi.

Ambitio.

Ambitus, nomen futuris prodere seculis.

Ascensio.

Exul animus liber patrium repetet limen sidereamque domum.

Avis.

Ales pennarum celeri volatu metitur aëra.

Auster.

Æstuosi. Austri spiritus flat.

Aurora

AVRORA.

Luce rosea polum perfudit.

AVLICVS.

Pars purpuratæ curiæ.

ÆSTAS.

Calida vicino sole: Arida insolitis candens fervoribus.

ALAVDA.

Avis lucis prænuncia,

AMOR.

Choreæ blandus amicus. Apes garrula examina.

AMOR CVPIDENEVS.

Gaudia Cypriginæ Deæ.

ARANEÆ TELA.

Stamen tralucens pro foribus, arachne præmeditate dolo, hostibus aligeris.

AVARVS.

Cui assidue sitis æris habendi. Tabifico illinit præcordia crassa veneno. Dives ut ad Stygias iste feratur aquas. Item, post inopes curas, & inania tædia vitæ, semper inops vivit, ne moriatur inops. Cui scelerata sitis crescit. Nullus petendi, cogendive pudor. Quæsita, vorans, fœda, rapacitas.

AQVILA.

Ales minister fulminis.

ANNVS.

Bis senos orbes luna implet.

ÆGIPTIVS.

Qui primus flumina bibit Nili.

ÆSTAS.

Æstiferi canis ira furit.

B.

BELLA.

Rauco reboant Classica murmure.

BRVMA.

Horrifer Boreas genialis agri honorem exuit, et canas fundit in arva nives. Et pigra concreris flumina frænat aquis. Pruinosæ brumæ frigora languentia. Horrifer Boreas, canas fundit in arva nives.

BLANDITIÆ.

Blanditijs illita mellibus lingua. Mens gelido livido toxico.

C.

COELVM.

Templa picti sideribus poli. Cœlum tremulis pervigil ignibus.

COELI CREATIO.

Nitidos mira arte polum convolvit in orbes. Vitreo accendit flammantia lumina cœlo.

COELI ASTRA.

Astrigeri orbes. Sancti sacraria cœli.

CANIS STELLA.

Quo sidere moto tota sitit tellus, præripiturque seges.

CASVS.

Temerario casu ferri.

CLEMENTIA.

Quæ præcipitem clementia temperat iram.

CREPVSCVLVM

Sera crepuscula noctem trahunt, tenebris pallent.

COGNATVS.

Sanguinis communio quos propior adjunxerat.

CERBERVS.

Centiceps canis.

CHARON.

Qui silentes portitor manes vehit.

CALCVLVS MORBVS.

Torrida concretis lapidescunt viscera glumis. Latebras renum calculus urit atrox.

CERVVS.

Vivacia pectora ramosi cervi.

CONCSIENTIA MALA.

Si marmoreis circundatus undique claustris, non si fugis aspectus hominum, te sæva fugit tempestas animi vesani. Te conscius horror mentis agit vigilem.

COCCINVM.

Lana Tarentino livescit veneno. Rubeat Tyrijs vellera tincta focis.

COR.

Levibus non impenetrabile telis cor.

CVRA.

Anxifera Corona, Diadema regium.

D.

DAVID.

Iessea propago.

DVBIVS.

Metum librantes inter spem & gaudia.

DEBILIS.

Enerve vires corpus deserunt

DECALOGVS.

DECALOGVS.

Statuta fraudis nescia lubricæ.

DEVS ÆTERNVS.

Princeps stelliferis altior orbibus, qui stelliferis regnas in æthere. Gentis humanæ pater atque custos. AEternus ætheris arbiter. AEterna cœli templa colens, lucido astrorum in solio sedens In æthereo Olympo fræna moderatur. AEternus ortus finisque inscius. Deus exercituum. AEtheris æternas rector moliris habenas. Arbiter mortalium & orbium cœlestium. Iudex æquis frænat legibus arbiter superba regum colla minantium. Corusci vibrator fulminis. Cœlum trisulcis dividens ignibus. Rex bellipotens. Deus expers finis & ortus. AEternum. Nunquam Deûm brevibus clausa recursibus astrorum senio conficiet dies.

DEI LEX.

Divina arcanis habenis lex animos ad honesta flectit, Adamantinis fixa vinclis, nec temporis invidis obliviosis obnoxia dentibus.

DILVVIVM AQVÆ.

Indignata suis cohiberi flumina ripis.

DEI PROVIDENTIA.

Immotis cuncta Dei tremefacta parent legibus.

DESERTVM.

Arva cultus inscia. Inhospita saxa, qua nulla ad cultas ducunt vestigia terras. Nulla tritam callem monstrant vestigia.

DIES.

Ab obscuris lucem sol dividit umbris. Rosea dies orbem luce retegit. Phœbus incendit diem, noctem Diana.

DILVCVLVM.

Ocius Aurora quam Lucifer excitet ignes. Aurora cantus quam volucrum exuscitat. Aurora luce rosea polum perfudit.

DOLOR.

Decolorem tabificus cutem mæror coquit. Macie dolor artus siccat. Gemitus luctantia verba repressit.

DOLOR INTERNVS.

Clausum cæcis præcordijs ulcus.

DOLVS.

Cæco in recessu pectoris abditus.

DOCTRINA.

Sola doctorum monumenta vatum nesciunt fati imperium severi. Sola contemnunt Phlegetonta & orci jura superba-

E

ECCHO.

Recuſſ[illegible] duplicant montes ſonum.

ERRARE.

Salt' devios errorum ſequi, teneras illecebras, lubricæ errata vitæ. Sinuoſus error. Errata mentis vaga. Saltus petit mens vaga devios. Torta vitijs morum regula deflexit. Error feſellit lubricus. Fracta illecebris malis voluptatis incauta juventa vitijs ſe polluit. Per anfractus vagos vitæ ſalebras inter & tenebras iter oſtende rectum: Et erutum ſequacibus erroris undis deduc in viam veritatis.

EVERTERE.

Eradicare, exterminare, è ſtirpe demere.

EVIGILARE.

Pulſus è trepido pectore ſomnus abit.

EREPTUS A MORTE.

Atræ Mortis faucibus erreptus. Vide a Morte erept'.

EQVVS.

Spumeos fræNos fatigans quadrupedis præeuntis euros.

F.

FACVNDVS.

Quem decorat lepor & roſeis affuſa labellis gratia.

FÆDVS.

Stabile jus inviolabile pacti.

FATVM.

Lege dura fixa neceſſitas.

FIDELIS.

Tenax polliciti, fidémq; indocilis temerare pactum.

FIDVCIA VANA.

Quem tumidæ pompa Superbiæ ducit illecebras inanibus, fallacique boni ludit imagine.

FILII INSTRVENDI.

Dum faciles animi, dum mobilis ætas.

FLVVIVS.

Agmē hybernæ quod ſata mergit aquæ.

FVGA.

Antevolans pavidas volucres.

G.

GAVDIVM.

Pulſat pectora gaudio cor leto trepidum.

GLACIES.

Vndæ frigore concretæ ungula equi pulſatæ.

GRANDO.

GRANDO.

Lapidosæ grandinis imber crepitans ruit.

GELV.

Pigra concretis flumina frænat aquis.

H

HIRVNDO.

Veris avis nuntio.

HOMO.

Figmentum fragilis luti, quo non bulla Levis vanior, Nec fumi volucris vapor.

I

IDOLVM.

Ludicra mentis humanæ commenta. Aurum caminis exeoquens aut malleis massa e sequaci bracteas ducens figura multiformi ludicra numina.

INFAMIA.

Turpes maculas infamia spargens.

IMMORTALIS.

Clauso nullo secla degit termino.

IMPOSSIBILE.

Citius inibo numerum arenæ in littore, quot volvit æstus corpora.

INFANS.

Parentis pendulus infans adhuc ad ubera.

INTERITVS.

Solvit putres artus tempus edax.

INVIDIA.

Livor æmulus dente frendens livido dolore & ira ringitur.

IVDEX.

Iura celso de folio dat, fræna legum flectit.

IVSTITIA.

Genetrix quietis æquitas.

IVVENTA.

Transvolat blandæ breve ver juventæ.

L.

LAPSVS.

Lapsus pes lubrico gressum fefellit.

LINGVA.

Scythæ feroeis lingua pestilentior tinctis veneno spiculis. Ignis vorcais flammis acrior.

LVNA.

Perenni luna cursu rediens menstrua novabit cursus.

LÆTITIA.

Lætitia cor palpitat.

M

MALEDICTUM.

Nec atris mitior anguibus vibrat linguæ virulentia.

MANE.

Almæ diei nuncius lucifer noctis umbras terra poloque dimovet.

MARE.

Vitreus pontus cristallino muro pendens.

MARE TRANQVILLVM.

Strata æqualiter unda. Arrident taciti tranquilla silentia ponti.

MEREDIES

Sol citato sidere convexa cœli percurrit. Medio dies quos torret axe. Alma fervidis tellus calescit ignibus.

MESSIS.

Vberior seges imbribus aucta benignis.

METROPOLIS.

Mater urbium.

MISER.

Fortunæ gravi vulnere perculsus afflictis in rebus & luctu vitam trahet.

MORS.

Specu in sepulchri Mors fera condit. Membra liquit frigida spiritus. Regna lucis egentia quæ semper horror nubilus obsidet atræ mortis fauces. Mors unguibus imminet atris.

MORS COMMVNIS.

Gens hominum obvia fatis.

MORTVVS.

Mors sæva injecit manum. Mortis alta subrutus caligine. Mors illacrymabilis sævo clausit antro. Mors lumina somno sopit. Lætheæ gurgite mersus aquæ.

MORS IMMATVRA.

Brevis immatura juventæ stamina præscidit.

MONS.

Nivosa montium fastigia.

MORTALIS.

Quod ævi vivimus pene est nihil, ac pene brevius quam nihil, umbræ fugacis instar atque imaginis quam reddit æquor vitreum.

A MORTE EREPTVS.

Pallidis læthi faucibus explicitus.

N.

N.

NOX.

Silentibus terram tenebris obruit: atris tenebris diem condit.

ORIENS, OCCIDENS.

Primo à carcere solis Eoi ad purpureos occasus.

O.

OBEDIENTIA.

Non procul a die reflectere lumina gressibus.

OTES.

Euris fugaciores umbratiles.

OS.

Dulci fraudum medicatum veneno.

P.

PISCIS.

Pinnarum celeri nata superrerrat æquora.

PROCELLA.

Enari procella æquora excita ab imis evertens vadis.

PVDOR.

Repulsæ infamia rubore confundit genas.

PVER.

Florentis ævi in limine.

PVRVS.

Intactus scelerum contage nefanda.

R.

REGERE.

Populos frænare superbo Imperio.

REGNVM ÆTERNVM.

Nec legibus ævi subdita sceptra tenes.

REGES.

In populos quibus est permissa potestas, & jus ab alta sede plebi dicitis. Regum timendorum in proprios greges: Reges in ipsos imperium est Iovis.

RETE.

Laqueis hæsere impliciti pedes.

ROS.

Tenellus gemmulis argenteis pingens gramina. Et verna inebrians uligine jugá montium.

RVSTICVS.

Asper ruris alumnus.

S.

SACERDOS.

Sacrorum antistes.

SAPIENS.

Pectoris è penu depromens prudentiam.

SECULA ÆTERNA.

Secula metæ nescia.

SEMPER.

Dum lucido sol axe terras ambiet.

SENECTUS.

Miseræ pars ultima vitæ.

SENEX.

In luctu, squallore ignominia senescit.

SEPULCHRUM.

Sepulchri irremiabilis tenebricosæ latebræ.

SEPULTUS.

Sepulchri frigidus sub frigido cumulo jacens.

SERMO PURUS.

Nullo interlita fuco verba aut tacitam celantia fraudem.

SERVUS.

Vernaculus.

SIDERA.

Sidera ignea terras lustrant, Polum pingunt.

SILENTIUM

Elinguis. Obtorpui silentio. Linguæ obseravi claustra fræno. Silentio obmutescere.

SIMPLEX.

Innocuus animique rectus.

SOL.

Obliquum per orbem Sol rutilos agitabat axes. Aurei dux luminis, qui recursu præpeti vires diurnas tempera; & igni flammifer vago partiris orbi tempora.

SOLLICITUS.

Curis mordacibus æger.

SOMNIA.

Nocte mentis ludificans imago somni. Sensus per opaca ludens noctis imago.

SPICULUM.

Vulnifica sagitta.

SURDUS ad PRECES.

Aversam negat aurem implorantibus.

STERILITAS.

Arva subitis sterilescere glebis.

SOMNUS.

Dulcis alma recreat sopor quiete.

SOL ORIENS.

Primis Phœbus ab Indis rutilæ tollit lumina flammæ.

SOL OCCIDENS.

Occiduas Phœbus descendit in undas.

SCOTI.

Pharetrati, ferre famem, contemnere frigora, & æstus valentes.

T.

TARTARVS.

Dira furiarum loca.

TERRA.

Facunda tellus. Fœlix frugum.

TERRA STIRILA.

Sterile solum. Sterilis campus malè pinguis arenæ. Liquido circumsona ponto. Siticulosæ arenæ impervia vastitas.

TENEBRÆ.

Nox cæca. Polus vestitus tenebris. Nox atra sole cedente.

TERRIGENA.

Quicunque terræ munere vescimur. Solers animal. Homo telluris alumnus.

TIMOR.

Cor palpitat metu. Mens horret, nec ora verbis pervium præbent iter. Pavor humilis mentes consternat. Ingens, gelidum lentos frigus artus alligat.

TORRENS.

Nivale ab imbre turgidus.

TVBA.

Rauci clangor æris æthera pulsat.

V.

VAGVS.

Instabilis vagis erroribus actus.

VBERA.

Lacte distenta ubera.

VENTVS,

Nigrantibus alis nubiferas quatiens procellas.

VESPER,

Diem tenebris condit. Sera rubens accendit lumina vesper.

EVIA DEVIVS.

Error fefellit ambiguam viæ.

VICTIMA.

Dux gregis aras imbuit.

VIGIL.

Victa nec blandi illecebris soporis unquam lumina dimovet.

VIGILIÆ.

Languida liquit ſopor lumina.

VIOLENTIA.

Vis fæta ſuperbia infræni.

VISUS.

Cæcis luminibus refundit luminis aurei jubar,

VITA.

Vitalis auræ ſpiritus. Recurrit per calidos ſanguis artus. Vita triſtis, dura, anxia, per invios erratica montes inter latrones, & inhoſpita gentis feræ mapalia. Blandæ illecebras caducas vitæ carpere. Vitæ faſtidio carpi.

VITIS

Palmes uber proventu gravidus.

VOLUCRIS.

Pennarum celeri volatu metitur ales aera.

VOX.

Anhelis edita pulmonibus cavo recurrit gutture.

VULTUS

Aura jucunda favoris irradians.

FINIS.

INDEX

INDEX BUCHANANI PHRASIUM, juxta ordinem Alphabeti.

Est

FINIS.

REFORMATA POESEOS INSTITVTIO,

Ex. R. P.

JACOBI PONTANI E. SOCIET. JESV POTISSIMUM LIBRIS CONCINNATA.

BREVITER EJUS Finem, Partes, & cujusq; partis proprietates, adhæc quibus vere bonum, omnique numero absolutum ac probabile carmen efficiatur edocens.

OPERA M. JOANNIS BUCHLERI a Gladbach in Wicradt Præfecti.

EDITIO NOVISSIMA *Prioribus correctior, auctior, pudicior.*

AD

AD LECTOREM CANDIDUM *JOANNIS CORNELIADÆ* Angli pro Poetica Institutione programma.

QVid sit, & ipsa quibus perfecta Poetica fiat
Partibus ejusdem diversa poemata itemque
Quid deceat, quid non quovis in carmine vatem,
Quæ virtutis ei, vitijque existat origo,
Cui novisse libet (veluti libuisse futuro
Addecet) hunc emat, hunc legat; omnia tradit ad artem
Hanc perdiscendam quæ sunt accommoda, linquit
Intactum nihil, in minima quod parte novello
Iamque incœptanti valeat prodesse Poetæ.
Quæ scripsere quidem multi, ratione, modoque
Omne genus carmen docta splendescat ab arte,
At doctis tritisque diu: Hic documenta tenellis
Proponit monstratque viam quæ ducit eodem.
Quis bené perspectu non quod remeretur euntem,
Est super: experaris, idem testabere mecum.
Si concisa tamen nimis hæc fortasse putabis,
Quæ tibi Buchlerus brevitatis amore coegit,
Pontani, & vide doctißima consule scripta:
Quod si Scaligerum libeat sociare duobus,
Plura parata putes tibi, quam sit habere necesse.

UTRUM

UTRUM NASCATUR, an fiat Poeta?

CAPUT I.

Vanquam Poetica Naturam, sive ingenium maxime desideret, ut ne quid tamen ad perfectionem desit, Artem quoque, & præterea Exercitationem, Imitationem deposcit Horatius allata quæstione, Naturane an ars plus ad carminis laudem proficeret, alteram ab altera separata, ac divelli non posse asseruit.

Natura fieret laudabile carmen an arte,
Quæsitum est: ego nec studium sine divite vena,
Nec rude quod prosit video ingenium: alterius sic
Altera poscit opem res, & conjurat amicè.

Ars tanquam certissima dux, viam demonstrat: quam si fideliter sequemur, nunquam offendemus. Et quamvis non pauca sint, quæ nullius præceptionibus pariuntur propterea quod a Natura inferuntur, nihilominus eadem Naturæ dona ab Arte magistra perficiuntur.

Notatio, & Natura Poetices.

CAPUT II.

Poetæ nomen παρὰ τὸ ποιεῖν deflexum est. Quam vocem facere & fingere cum interpretentur, Poeta nobis Factor, & Fictor, sive imitator, & Poetica proinde Ars faciendi & fingendi, sive imitandi exponetur. Fingere enim seu effingere est imitari: nempe rem illam, cujus imago, & similitudo fingitur: & qui imitatur, effingit quippiam, Poeta cum non tantummodo rerum extantium formas, & simulacra elegantissimè imitando consequatur, & exprimat; sed insuper non extantium, quæ tamen extare possent, & ita possent (quod quidem magis ipsius est officium) novas, & mirificas omnino species, ac similitudines præclaro quodam modo progignat, & tanquam è ni-

hilo res fingendo producat, utramque illam significationem τῦ ποιεῖν fingere, facere, scilicet peræque ἀντωνομαστικῶς; Poeticæ sibique propriam fecit. Reliquarum artium nulli, quæ vel factione, vel imitatione constant, nec earum artificibus hoc nomen tribuitur. *Sit ergo Poëtica ars hominum actiones, affingens, easque ad vitam instituendam carminibus explicans.* Imitatio seu fictio Poeticam ab iis artibus secernit, quæ imitatione nulla continentur; carmen ab his, quæ tametsi imitantur, & fingunt ut Dialogi, metrum tamen non adhibent. Idcirco si vel imitatio, vel carmen abfuerit, Poesis nulla erit. Fabulosa fictio est tanquam forma, & anima Poeseos, cum fingere magis, quam versificare Poetam reddant. At vero usus, quem penes arbitrium est, & jus, & norma loquendi, Poetas nominare consuevit, qui tantum norint metra funditare, quippe ἐν τῷ μιμεῖσθαι nihil valent. Hos docti versificatores vocant.

De Poetarum ordinibus.

CAPVT III.

QVatuor potissimum Poetarum genera videtur voluisse in Oratore perfecto M. Tullius: Epicos sive Heroicos, Iambographos, Tragicos, Lyricos, sive melicos. In quorum primo Principem numerat *Homerum*, in altero *Archilocum*, in tertio *Sophoclem*, in postremo *Pindarum*. In libello de opt. gen. Oratorum, recensuit Tragicos, Comicos, Epicos, Melicos, Dithyrambicos. Quo loco pro ratione instituti sui in enumeranda accuratior, & ut credibile est, Iambographos Comicorum nomine complexus est: propterea quod in Comœdia Iambi usus est frequentissimus. *Horatius* ad Pisones adduxit in medium sex ordines, Heroicos, Elegiacos, Lyricos, Iambicos, Comicos, Tragicos: Dithyrambicos ideo prætermisit, quod ea ætate nemo factitaret id genus poëmata. Quæ divisiones cum vel materiam vel genus carminis tantummodo considerent, non satis Poëtarum discrimina metiuntur. Etsi enim carmen ita a Poëta suscipitur, ut omittere non liceat, ipsum tamen honorem, ac nomen Poëtæ non magis cuiquam conciliat, quam corpus humanum cuipiam dat esse hominem, si animus consilii, & intelligentiæ compos defuerit. Quod si quis secum attentius perpendat, quid muneris Poëta verus exerceat, nempe hominum actiones imitando exprimere, quæ aut honestæ sunt & bonæ, aut inhonestæ, & malæ, atque ideo aut laude aut vituperatione afficiendas;

afficiendæ: tria potissimum Poetarum genera, Epicum, Comicum, Tragicum inveniet.

Quæ materia Poetæ.

CAPUT. IV.

CIcero 1. de Orat. eandem propè, hoc est, æquè amplam, vagam, longe lateque diffusam Poetæ, quam oratori materiam subjecit, his verbis: *Est enim finitimus Oratori Poeta, numeris astrictior paulo, verborum autem licentia liberior: multis ornandi generibus socius ac pœne par In hoc quidem certè prope idem, nullis ut terminis circumscribat, aut definiat jus suum, quo minus ei liceat eadem illa facultate, & copia vagari quà velit.* Iam porro notum est, quid, & quantum in illa eruditissima disputatione L Crassus oratori, id est eloquenti permiserit, in quo regnare possit ejus oratio, Thesin puta & Hypothesin, breviter res omnes. Et sane cum historiam Poetarum evolvimus, nihil propemodum, seu supra lunæ orbem, & æternum, seu infra, & fluxum, caducumque sit, astricto dicendi genere non comprehensum, & explicatum videmus. Quod cum ita sit, nihilominus de materia Poetæ angustius, & ad definitionem hujus δυνάμεως, ut *Plutarchus* vocat, atque ad officium Poetæ aliquanto accommodatius disserendo, materia ejus præcipue sunt Actiones hominum. In his siquidem effingendis, & ad usum, atque commodum vitæ exprimendis ejusdem cura, labor, industria se intendit.

Quis Poetæ finis.

CAPUT. V.

POetarum scopus est Docere, & delectare: per imitationem, & carmen, velut conditiones penitus necessarias.

Horatius:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poetæ,
Aut simul & jucunda, & idonea dicere vitæ.

Distinctè, & manifestè Tres fines adducit, quorum postremum ipse mox commendat, cæterisque anteponit.

Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.

Vt certum doctrinæ genus intelligeremus, verbum (prodesse) quam (docere) maluit Horatius. Apertius autem in secundo, cum dixit: & idonea dicere vitæ.

Quid distent Poema & Poesis.

CAPUT VI.

POema est opus ipsum Poetæ, id est mirum quod effectum est, finis & fructus operæ, atque studij, quod impendit Poeta.

Poesis est fictio ipsa ratione, ac forma Poematis, sive industria, atque opera facientis: et Poema, Poesis, Poeta, hæc tria differunt, quommodo tres personæ verbi a quibus oriuntur, πεποίημαι, πεποίησαι, πεποίηται, A prima existit Poema, ab altera Poesis, à tertia Poeta: quasi dicas factum, factio, factor, aut fictum, fictio, fictor, *Poema Ciceroni est metrica scriptio, tam parva quàm magna.* Poesis interdum ipsum etiam habitum, seu artem, Poeticam videlicet ipsam declarat. At Poema nunquam pro Poesi dictum invenias.

Tres Poematum modi, eorumque Appellationes, & Species.

CAPUT. VII.

PLato de optimo statu civitatis, lib. 3. omnem rationem Poetarum in tres formas distribuit, Unam appellat ἁπλῆν διήγησιν, simplicem, & nudam narrationem, quando videlicet res simpliciter, ac nudè continuatione expositionis à Poeta solo commemorantur. Alterum διὰ μιμήσεως γινομένην, per imitationem efformatam: quoties adhibentur personæ quædam, quæ rem quasi tum ageretur repræsentant, tacente, ac nihil pronuntiante Poeta. Postremam δι᾽ ἀμφοτέρων, quæ ex duabus superioribus conflata, & concreta est, qua utroque modo permisti, simplici narratione, inquam, & imitatione præstant Poetæ quod volunt: seu in qua & Poeta ipse loquitur, & personis sermo affingitur.

Singulorum modorum Græca & Latina Appellationes, cum suis Speciebus, & Poetis.

CAPUT VIII.

PRimum vocant διηγηματικὸν, ἐξηγηματικὸν ἀποδιηγηματικὸν, ἀπαγγελτικὸν, latine enuntiativum, enarrativum. Quidam προφορικὸν, etiam nominarunt, id est, pronuntiativum: Aristoteles vero ἀμετάβλητον, id est, immutabilem. Ad hunc pertinent, Ecloga 4. Tres primi Georgicorum, & prima pars quarti Lucretius totus, & alii. Species ejus Tres ἀγγελτικὴ, qua sententiæ morales scribuntur, ut fecit Theog. ἱστορικὴ qua narrationes & genealogiæ, ut est Hesiodi Theogonia. διδασκαλικὴ qua Philosophia comprehenditur, ut libri Varronis, Empedoclis, Parmenidis, Lucretii. Item Astrologia, ut φαινόμενα Arati, pars Georgicôn Virgil. & similia. Secundum

dum nominant δραματικὸν hoc est, activum, a gestu nempe & actione: δρᾶν enim Dorica lingua valet agere. Etiam dicitur μιμητικὸς, latinè imitativus. Item διαλογητικος, aptissimè: nam usu factum est, ut traheretur ad significandum disputationes, διάλογος. Huc rediguntur Eclog. 1. 3. 5. & 9. Species ejus Quatuor apud Græcos, Tragica, Comica, Satyrica, Mimica; apud Romanos, Prætextata, Tabernaria, Attellana Planipes. Restat tertius quem nuncupant μικτὸν mistum. Huic damur Eclog. 2. 6. 8. 10. Hic continet Iliadem, Odysseam, totam AEneida: ad summam, Poesin Epicam: cujus tamen vim si acrius contemplere, non tam μικτὴν, quam ἐξηγηματικὴν judicabis. Et Lyricam, quasi Horatium nostrum spectes (plures enim non habemus) æque sub primum subjici potest. Atque hujus tertiæ formæ παράδειγμα fit primus liber AEneidos Virgiliæ, in quo Poeta primum ex sua persona in hanc modum exorditur.

Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Littora: multum ille & terra iactatus, & alto,
Vi Superûm, sævæ memorem Iunonis ob iram:
Multa quoq; & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altæ mœnia Romæ.
Musa mihi causas memora, quo numine læso,
Quidve dolens regina Deûm, tot volvere casus
Insignem pietate virum, tot adire labores
Impulerit, tantæne animis cœlestibus iræ?
Vrbs antiqua fuit; Tyrii tenuere coloni,
Carthago, Italiam contra, Tyberinaque longè
Ostia, dives opum, studiisq; asperrima belli,
Quam Iuno fertur terris magis omnibus unam
Post habita coluisse Samo, huic illius arma,
Hic currus fuit, hoc regnum Dea gentibus esse,
Si qua fata sinant, iam tum tenditq; fovetque.
Progeniem sed enim Troiano à sanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces:
Hinc populum late Regem, belloque superbum
Venturum excidio Libyæ. sic volvere Parcas.
Id metuens, veterisque memor Saturnia belli,
Prima quod ad Troiam pro charis gesserat Argis:
Nec dum etiam caussæ irarum, sævìq; dolores

Exciderant animo: manet alta mente repostum
Iudicium Paridis, spretaeque injuria formae,
Et genus invisum, & rapti Ganymedis honores.
His accensa super, jactatos aequore toto
Troias, reliquias Danaûm atq; immitis Achillis,
Arcebat longè Latio: multosque per annos
Errabant acti fatis maria omnia circum,
Tantae molis erat Romanam condere gentem!
Vix è conspectu Siculae telluris in altum
Vela dabant laeti, & spumas salis aere ruebant:
Cum Iuno aeternum servans sub pectore vulnus
Haec secum:

Deindæ iratæ Iunonis personam induit.

——— *Mene incepto desistere victam?*
Nec posse Italia Teucrorum avertere Regem?
Quippe vetor fatis: Pallásve exurere classem
Argivûm, atque ipsos potuit submergere ponto,
Vnius ob noxam, & furias Aiacis Oilei?
Ipsa Iovis rapidum jaculata è nubibus ignem,
Disjecitque rateis, evertitque aequora ventis.
Illum expirantem transfixo pectore flammas
Turbine corripuit, scopuloque infixit acuto.
Ast ego, quae Divûm incedo Regina, Iovisque
Et soror, & conjux, una cum gente tot annos
Bella gero, & quisquam numen Iunonis adoret
Praeterea? aut supplex aris imponat honorem?

Qua persona mox deposita, exponit, quid postea egerit, quomodo ad AEolum profecta sit, quale imperium AEolus in ventos habeat. *Virgil.* hæc verba sunt.

Talia flammato secum Dea corde volutans,
Nimborum in patriam, loca foeta furentibus Austris.
AEoliam venit, hic vasto Rex AEolus antro
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras
Imperio premit, ac vinclis & carcere frenat.
Illi indignantes magno cum murmure montes
Circum claustra fremunt, celsa sedet AEolus arce,
Sceptra tenens, mollitque animos, & temperat iras.
Ni faciat: maria, ac terras, coelumque profundum
Quippe ferant rapidi secum, verrantque per auras.
Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris,
Hoc metuens, molemque & montes insuper altos
Imposuit, Regemque dedit, qui foedere certo
Et premere, & laxas sciret dare jussus habenas.

Ad

Ad quem tam Iuno supplex his vocibus usa est.

Rursus fit Iuno,

Æole (namque tibi Divûm pater, atque hominum Rex
Et mulcere dedit fluctus, & tollere ventos)
Gens inimica mihi Tyrrhenum navigat æquor,
Ilium in Italiam portans, victosq; Penates,
Incute vim ventis, summersasq; obrue puppes,
Aut age diversas, & disjice corpora Ponto.
Sunt mihi bis septem præstanti corpore Nymphæ,
Quarumqua forma pulcherrima, Deiopeiam
Connubio jungam stabili, propriamque dicabo:
Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
Exigat, & pulchra faciat te prole parentem.

Fit etiam Æolus, dum eum Iunoni respondentem imitatur.

Æolus hæc contra: tuus, ô Regina, quid optes
Explorare labor: mihi iussa capessere fas est.
Tu mihi quodcunq; hoc regni, tu sceptra Iovemq;
Concilias, tu das epulis accumbere divûm,
Nympharumque facis, tempestatumque potentem, &c.

Idem secundo Æneidos pauca ex sua persona præfatus.

Conticuere omnes, intentique ore tenebant.
Inde toro Pater Æneas, sic orsus ab alto.

Mox Æneam refert.

Infandum Regina iubes renovare dolorem:
Troianas ut opes, & lamentabile regnum
Eruerint Danai: quæq; ipse miserrima vidi,
Et quorum pars magna fui, quis talia fando
Myrmidonum, Dolopumve, aut duri miles Vlyssei
Temperet à lachrimis? & iam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentque cadentia sidera somnos.
Sed, si tantus amor casus cognoscere nostros,
Et breviter Troiæ supremum audire laborem,
Quanquam animus meminisse horret, luctuque refugit,
Incipiam: Fracti bello, fatisq; repulsi
Ductores Danaûm, tot iam labentibus annis,
Instar montis equum divina Palladis arte
Ædificant, sectaq; intexunt abiete costas:
Votum pro reditu simulant: ea fama vagatur.
Huc delecta virum sortiti corpora furtim
Includunt cæco lateri, penitusq; cavernas
Ingentes, uterumque armato milite complent.

Hæc oratio ut nunc Poeta, nunc alii loquantur, tota Iliade, & Odyssea, tota idem Æneide custoditur. Ille Poeta maximè commendandus, qui quam minimum loquitur ex sua persona, perpetuoque imitatur: cum ejus laus potissimum in imitatione consistat.

De exercitatione, & modo scribendi.

CAPUT. IX.

QUi sine multa exercitatione, sine diligenti optimorum Poetarum imitatione, (ut alia non pauca præteream) se magnam laudem adepturum sperat, is non tam imprudens, quam impudens censeri rite potest. Laborandum non est ut multos quotidie versus eructemus, paucos velim, & quam potest fieri optimos: Quod sine meditatione, cura, cunctatione, & mora non erit. Verum quid inde commodi nascatur, docet Quintil. lib. 10. cap. 3. *Cito scribendo non fit, ut bene: bene scribendo fit, ut cito scribamus. Primum hoc constituendum est, ut quam optime scribamus, celeritatem dabit consuetudo.* Stylus est optimus, & dicendi, & poetandi effector, ac magister: stylus, inquam, non sine cura, & animadversione, diligentia. Obtemperandum prorsus ejusdem Quintil. consilio, cujus hæc sunt verba. *Sit primo vel tardus, dum diligens sit stylus. Quæramus optima, nec protinus se offerentibus gaudeamus. Adhibeatur iudicium inventis, dispositio probatis. Delectus enim rerum verborumque habendus est, & pondera singulorum examinanda. Post subeat ratio collocandi, versenturque omnimodo numeri. Non ut quodque se proferet verbum, occupet locum. Quæ quidem ut diligentius exequamur, repetenda sæpius erunt scriptorum proxima. Nam præter id, quod sit melius iunguntur prioribus sequentia, calor quoque ille cogitationis, qui scribendi mora refrixit, recipit ex integro vires, & velut repetito spatio sumit impetum: quod in certamine saliendi fieri videmus, ut conatum longius petant, & ad id quo contenditur spatium, cursu ferantur: atque in iaculando brachia reducimus, & expulsuri tela nervos retro tendimus.* Eodem capite reprehendit quosdam qui primo occurrere per materiam stylo quam velocissimo volunt, & sequentes calorem, ac impetum, ex tempore scribunt, hanc silvam vocant. *Repetunt deinde & componunt quæ effuderant: sed verba emendantur, & numerus manet. Quibus temere congestis, quæ*

fuit

fuit levitas. Protinus ergo adhibere curam rectius erit, atque ab initio sic opus ducere, ut calandum, non ex integro fabricandum sit. Hæc fabius.

Genera quædam exercitationis Poeticæ.

CAP. X.

PRimum sit illud, unam eandemque rem diversis verbis, eadem, aut diversa specie carminis eloqui: exemplo sit, Amnis glacie concretus, in Appendice Virgiliana diversis modis eleganter descriptus.

Qua ratis egit iter, iuncto bove plaustra trahuntur:
Postquam tristis hiems frigore vinxit aquas.
Sustinet unda rotam, patula modo pervia puppi:
Vt concreta gelu marmoris instar habet.
Quas modo plaustra premunt undas ratis ante secabat
Postquam brumali diriguere gelu.
Vnda rotam patitur, celerem nunc passa carinam:
In glaciem solidam versus ut amnis abit
Quæ solita est ferre unda rates fit pervia plaustris:
Vt stetit in glaciem marmore aversa novo.
Semita fit plaustro qua puppis adunca cucurrit:
Postquam frigoribus bruma coegit aquas.
Orbita signat iter, modo qua cavus alveus exit:
Strinxit aquas tenues ut glacialis hiems.
Amnis iter plaustro dat, qui dedit ante carina:
Diruit ut ventis unda fit apta rotis:
Plaustra boves ducunt, qua remis acta carina est:
Postquam diriguit crassus in amne liquor.
Vnda capax ratium plaustris iter algida præbet:
Frigoribus sævis ut stetit amnis iners.
Plaustra viam carpunt, qua puppes ire solebant.
Frigidus ait Boreas obstupefecit aquas.

2. Conducit tractari idem nunc concise & breviter, nunc ample & copiose: nunc propriis, nunc modificatis verbis: nunc simplici, nunc versa, & luminibus insignita oratione.

3. Transfundamus solutam ac liberam orationem in carmen, oratoriasque locutiones Poeticis commutare studeamus. Eo cum Oratores astrictiore, nos liberiores simus, moreque poetico argumentum dilatemus, fucum addamus, flores intexamus.

4 Ver-

4. Vertamus interdum aliquid breve tamen, de Græco in Latinum, aut de Latino in Græcum. Quæ exercitatio ad utriusque linguæ proprietatem, splendorem, elegantiam, copiam, figurarumque varietatem percipiendam non mediocriter valet. Imitatione item optimorum, similiæ inveniendi facultas parabitur, & intelligentia præterea atque judicium ex hoc acquiretur, ut Plinius asseverat.

5. Vnum genus carminis apud auctorem aliquem inventum, numeris mutatis ad aliud redigamus. Hexametrum ad Elegiacum, Phaleucium & Saphicum, & cætera eodem modo.

6. Quinimo eodem genere, quo Poëta ille usus est tandem rem explicandam sumamus. Postremò, versus Poetæ boni ad alium sensum convertemus: & tanquam surculos ex arbore una in aliam inseremus; qui tamen in ea nati, non in eam insiti videri possint, idque dupliciter, vel ἀπαραπεποιήτους, nulla mutatione, quomodo fecerunt Proba Falconia ex Virgilio, & Eudocia Imperatrix ex Homero, quod genus Centones, à centonibus, quibus fiunt stragula, vocamus: vel παραπεποιημένους in parte aliqua, quod genus Parodias nominant. Nec ejus exempla desunt. *Vide Scaligerum.*

De imitatione, & quo pacto imitandum sit.

CAP. XI.

DVplicem esse imitationem constat; Vnam de qua in principio hujus libelli actum est, ubi imitari, effingere quippiam significare diximus; Alteram, qua impellimur cum diligenti ratione, ut alicujus boni & præstantis Poetæ similes, secundum omnes ejus virtutes, aut saltem insigniores esse possimus. Vnus præcipuè deligendus, cui nos similes esse studeamus, cui si quid deest, nullo negotio ab aliis petere licebit. Qui comœdiam facturus est, ad exemplum Plauti aut Terentii properabit: Qui Heroicum, Virgilium imitabitur: Qui elegiacum, Propertium sequetur. In Lyricis quid nobilius Horatio? In Tragœdia quem imitemur, exemplo suo docebit Seneca. Omnis autem labor eò impendendus, ne quæ dicimus illorum, sed nostra videantur, quamvis doctos viros unde illa hauserimus non fallat. Apes imitari præcepit Seneca, quas vidimus volitare per florea rura, & succos ad mellificandum idoneos quærere. Nos similiter, quæ ex diversa, seu multa unius lectione congessimus, separare debemus: deinde adhibita ingenii cura, & facultate in unum saporem varia illa libamenta confundere: ut etiamsi apparuerit unde sumptum sit, aliud tamen esse, quam unde sumptum est, appareat. Quod in corpore nostro videmus

mus

mus sine ulla opera nostra facere naturam. Alimenta quæ accipimus, quàm diu in sua qualitate perdurant, & solida innatant, stomacho oneri sunt: at cùm ex eo quod erant mutata sunt, tunc demum in vires & in sanguinem transeunt. Idem in his quibus aluntur ingenia præstemus: ut quæcunque hausimus, non patiamur integra esse, ne aliena sint, sed concoquamus illa.

De argumento viribus convenienter sumendo, deque carminis & Poeseos genere deligendo.

CAP. XII.

PErbene Horatius monuit non esse grandius imponendum onus humeris, quàm sustinere queunt, materiamq; scriptioni deligi demum eam oportere, quæ exploratis ac tentatis antea diligenter viribus convenire sentiatur. Quod si nos viribus nostris metiemur, & par onus ingenio, doctrinæque nostræ subjecerimus (neque enim omnia possumus omnes) promittit, nec verba nobis, nec dispositionem atque ordinem (sine quo nihil lucidum, omnia perturbata & obscura fiunt) defuturum.

Sumite materiam vestris qui scribitis æquam
Viribus, & versate diu quid ferre recusent,
Quid valeant humeri: cui lecta potenter erit res.
Nec facundia deseret hunc, nec lucidus ordo.

Alioqui propter imbecillitatem ingenii, & orationis paupertatem in medio conatu subsistere, incœptumque cursum interrumpere compellemur. Ovid. 2. Trist. postquam semet accusavit quod non relictis nugis amatoriis res bello gestas, res populi Romani, atque adeo Aug. Cæsaris ad posteritatis memoriam versibus commendasset, tandem ita se purgat.

Arguor immerito: tenuis mihi campus aratur,
Illud erat magnæ fertilitatis opus.
Non ideo debet pelago se credere, si qua
Audet in exiguo ludere cymba lacu.
Forsan in hoc, dubitem, numeris levioribus aptus
Sim satis, in parvos sufficiamque modos:
At si me iubeas domitos Iovis igne gigantes
Dicere, conantem debilitabit onus.
Divitis ingenii est, immania Cæsaris acta
Condere, materia ne superetur opus.

Consultum proinde est, non subito Iliadas, & Gigantomachias captare, argumenta, inquam, operosa, longa, difficilia: id enim quid aliud fuerit, quàm cereis pennis volitare? Res ludicras principio canamus, ipsi quoque Culicem

nostrum, aut Araneolum, aut Formicam, aut Batrachomyomachiam, aut apologos Æsopicos habeamus. Iocemur Epigrammatis. Quædam pusilla, & contractiora poemata, sed venusta & ingeniosa excundamus, donec humeri vitulo ferendo assueti, bovem gestare possint. Hæc sunt Poetarum tyrocinia, hæ primæ velitationes & progymnasmata. Quod de Materia, sive argumentis dictum est, hoc idem prorsus de Genere carminis, quod materiæ congruens & accommodatum esse debet intelligatur, ne optet ephippia bos piger, optet arare caballus. Cernimus alios ad Comœdiam, alios ad Tragœdiam faciendam natos. Hic in Lyrico, iste in Elegia, ille in Epigrammate non perdit operam. Capiat adolescens aptum sibi & idoneum naturæ suæ poematis, & carminis genus, in quo præcipuè excolendo multum temporis, atque studii consumat.

Conquirenda rerum ac verborum supellex: Tranquillitate & Secessu opus.

CAP. XIII.

PRiusquam ad conficiendum poema, longius accingamur, multa & magna rerum atque verborum (quibus duobus omnis constat absolviturque oratio) supellex comportanda, & undique conquirenda est. Ex arca plena sumptum facere periucundum est: durum contrà impendere, quæ nondum possides, & magnæ temeritatis, nondum cæsa, & convecta materia aggredi ad ædificandum. Commendantur, qui cùm nunquam non studiosè attentéque, tum sub illud tempus longè studiosius, attentiusque veteres poetas legunt, quo sunt carmina scripturi: ibique instar apum per amœnissimos campos & floriferos saltus divagantes, tanquam è flosculis decerpunt, unde mel conficiant. Ex quo consequitur, ut jam effectum poema eruditis hominibus, quique tritas habent aures notandis generibus poetarum, lectu sit quàm gratissimum: propterea nimirum, quod plures locos insignes ex optimis Poetarum ingeniosè imitatos deprehendunt. Alia duo quoque carminibus multo rectius faciliusque componendis non mediocre præstabunt auxilium. Vnum est, Mens pacata, mens aliqua quavis solicitudine vacans, angore & perturbatione omni soluta prorsus atque libera. Animus distractus, nulla in re munus suum fungi probè ac decenter potest: nedum, ut pariendis versibus ornatissimis idoneus videatur: quos si quis cura, attentione, judicio indigere non putat, ipse judicio indiget. Ovidius hoc ipsum non semel judicavit, docuitque hanc ipsam esse causam, cur tam difficulter versus scriberet;

beret; quia scilicet pæne quotidiano timore periculorum, ac trepidatione jactaretur.

——— Carmina lætum
Sunt opus & pacem mentis habere volunt.
Carmina proveniunt animo deducta sereno,
Nubila sunt subitis tempora nostra malis.

Idem, quomodo in tempestatum procella, animo fuit perturbatissimo versus facere potuerit, miratur, & ait,

Quod facerem versus inter fera murmura ponti,
Cyclades Ægeas obstupuisse puto.
Ipse ego nunc miror tantis animique marisque
Fluctibus ingenium non cecidisse meum.

Alterum est, Secessus. Demosthenem Fabius commendat, qui se in locum, ex quo nulla exaudiri vox nihilque prospici posset, recondebat, ne aliud agere mentem cogerent oculi, Ideoque lucubrantes inquit silentium noctis, & clausum cubiculum, & lumen unum velut tectos maximè teneant. Nox quoque versibus faciendis, ut orationibus, opportuna est, quam Græci non fine causa εὐφρόνην appellarunt, & consultationibus accommodatum boni scriptores asserunt. Latebræ etiam, & loca planè sola juvant: quod idem voluit Ovidius, ut illud superius, animum scilicet curis non impeditum.

Carmina secessum scribentis, & otia quærunt.

Sed illi loci, in quibus est sensibus blandiens amœnitas, silvæ, horti, nemora, ruscula, ubi frondescunt arbores, pubescunt vites, segetes largiuntur fruges, ubi obliquo laborat lympha fugax trepidare rivo, tales, inquam, loci poetis aptiores & proprii videntur. Atque Horatius tales recessus imprimis adamavit, eosque Poetis frequentandos suasit.

——— me gelidum nemus,
Nympharumque leves cum Satyris chori
Secernunt populo.

Et Epist. 2. lib. 2.

Præter cætera Romæ mene poemata censes
Scribere posse inter tot curas, totque labores?

E. paulò post.

Scriptorum chorus omnis amat nemus, & fugit urbem.

Ovidius proinde ad finem elegiæ, unde superiores versus allati, veniam à lectoribus petit his verbis.

Quo magis his debes ignoscere, candide lector,
Si spe sunt, ut sunt, inferiora tua:
Non hæc in nostris, ut quondam, scripsimus hortis,
Nec consuete, meum, lectule, corpus habes.

Iactor indomito brumali luce profundo,
Ipsaque cæruleis charta feritur aquis.

De Iudicio.

CAPVT XIV.

IN poeticis nulla res tanti est momenti quanti judicium, nec est aliquid quidquam, cujus major sit commendatio, vel admiratio. Difficultas autem propè maxima, cùm id arte præceptisque tradi vix possit: quia potius naturæ munus quoddam est, atque illustre beneficium. Nullus locus æquè lubricus, nihil in quo & frequentiùs, & graviùs, & à pluribus offendatur. Multi in omnem partem lapsus, quos vitare non poterit, qui non animadverterit: non autem animadvertet, quem judicii acrimonia subtilitasque destituerit. Nihil aptius dici potest, opinor, quàm judicium esse oculum ingenii, sine quo etiam videntes nihil vident, & quodammodo in tenebris saltant. Sæpe autem evenit, ut dum unam vitare culpam contendimus, & dum reipsa vitamus, in aliam quandam stultitia nostra & imprudentia incidamus. Scitè Horatius:

Dum vitant stulti vitia in contraria currunt.

Vt in vita, inquit M. Tullius, *sic in oratione nihil est difficilius, quam quid deceat videre: πρέπον appellant Græci, nos decorum, de quo & præclare multa præcipiuntur, & res & cognitione dignissima. Huius ignoratione non modo in vita, sed sæpissime in poematis & in oratione peccatur.* Hinc Flaccus.

Maxima pars vatum, pater, & iuvenes patre digni,
Decipimur specie recti. Brevis esse laboro,
Obscurus fio: sectantem lenia nervi
Deficiunt, animique: Professus grandia turget:
Serpet humi tutus nimium, timidusque procellæ.
Qui variare cupit rem prodigialiter unam,
Delphinum silvis appingit, fluctibus aprum.

Quibus ille verbis universè docet, quàm limato & acri judicio præditum esse Poetam oporteat, ut vitiosa à rectis distinguere, & illa rejicere, ista sequi in scribendo queat. Ponit autem quinque vitiorum exempla Horatius. Fideliter monuit idem ut ne nimium nostro judicio tribuamus: sed alios quoque poematum nostrorum judices, & arbitros adhibeamus: nam duo oculi plus vident quàm unus.

Tu nihil invita dices, faciesque Minerva,
Id tibi iudicium est: ea mens. Si quid tamen olim
Scripseris, in Mevi descendat iudicis aures.

Et patris & nostras.

Iam quod aliis faciendum suasit, id ipsemet fecit: nam ad Tibullum scribens epistola quarta libro primo sic orditur.

Albi nostrorum sermonum candide judex.

A doctioribus & prudentioribus nos emendari non recusabimus, & quod vel ingenio, vel judicio nostro deest, id ab aliis mutari non erubescemus.

De diligentia emendationis & recognitionis.

CAP. XV.

IN crebra & solerti emendatione permultum est situm, cujus negligentiam in Poetis Romanis reprehendit Horatius.

Nec virtute foret, clarisve potentius armis
Quam lingua Latium, si non offenderet unum-
Quemque Poetarum limæ labor, & mora.

Mox in persona Pisonum ad eam nos hortatur.

———— *Vos O*
Pompilius sanguis carmen reprehendite, quod non
Multa dies, & multa litura coercuit, atque
Perfectum decies non castigavit ad unguem.

Et *Sat.* 10. lib. 1.

Sæpe stylum vertas, iterum quæ digna legi sunt
Scripturus.

P. Virgil. certè ex industria emendandi summam sibi laudem comparavit, qui teste Donato, cùm Georgicon libros componeret, quotidie manè plurimos versus meditatus dictabat, eosque per totum diem retractando ad paucissimos redigebat: non absurdè carmen se ursæ more dicens parere, & lambendo demum effingere. Constituit præterea in Græciam, & Asiam proficisci, totoque triennio Æneidem limare ac propolire: sed mors bonum consilium disturbavit. Quocirca testamento jussit eam comburi: maluit siquidem prorsus non extare apud posteros, quàm inemendatam extare. Testis hujus carmen Octavii Augusti.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes,
Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
Ah scelus indignum! Solvetur littera dives?
Et poterunt spectare oculi? nec parcet honori
Flamma suo? dignumque operis servare decorum?

Noster Apollo veta: Musa prohibete Latinæ, &c. in appendice ad Virgil.

Optimum emendandi genus asserit esse Fabius, si scripta in

in aliquot tempus reponantur, ut ad ea post intervallum, velut nova atque aliena redeamus : ne alioquin nobis tanquam recens editi fœtus blandiantur. Vnde Horatius.

——— nonumque prematur in annum,
Membranis intus positis delere licebit,
Quod non ediderìs, nescit vox missa reverti.

Vbi ad exemplum Cinnæ videtur respexisse, qui Poema quod Smyrnam inscripserat, totis novem annis perpoliverat, de quo Catullus.

Smyrna mei Cinnæ nonam post denique messem
Quam cœpta est, nonamque edita post hyemem.

Hæc eò dicuntur, ut sciamus non esse festinandum.

DE EPOPOEIA.

Quid potissimum velit hoc nomen : item de versu Hexametro, & Heroico, & quid sit Epopœia.

CAP. XVI.

EPos valet verbum seu locutio, ποιεῖν facere seu fingere, & ἐποποιία, quæcunque sive soluta, sive ligata oratione expressa fictio. Ita erunt Epici, tum qui dialogos componunt, tum Poetæ quilibet. Sed cùm Epos propriè magisque poeticam locutionem, propter ejus nobilitatem (versum scilicet) quam alium significet (ut ποιεῖν quoque κατ᾽ ἐξοχὴν, vatibus tribuitur) rursum ob gravitatem, stabilitatem, amplitudinem, excellentiam, ad Hexametrum carmen transfertur, diciturque hæc poesis ἐποποιία, & hujus compositores Epici. A majestate item, sive ut est apud Demetrium, ἀπὸ μεγέθους, καὶ πρέπειν τοῖς ἥρωσιν, ob magnitudinem, & quia heroum personis conveniat (quia nimirum eo actiones heroum commodissimè, & optimè imitamur) Heroicum appellatur. Hexametrum quidem semper appellare licebit, Heroicum non semper : nempe si eo virorum fortium, & inclytorum facinora non memorabuntur. *Epopœia est poesis, carmine hexametro illustres illustrium actiones per narrationem imitans.* Oportet ipsam imitari actionem : alioqui poesis minimè vocabitur. Quod autem insignes, & memorabiles actiones imitatur ; hoc ipso à Comœdia distat, in qua sunt expriminturque actiones humiles personarum civilium. Narratio eam à Comœdia & Tragœdia separat : si quidem utrobique aguntur res (quamobrem etiam dramata vocantur) non autem exponuntur. Carmine hexametro à reliquis generibus Poeseos distinguitur : Dramaticis enim fabulis Iambus, quem Horatius alternis sermonibus aptum esse dicit, aptior visus est, quàm Hexametrum.

Observanda in Epopœia.

CAP. XVII.

SUmet Epicus argumentum ab Historicis: qui si variaverint, sequetur quem voluerit. Veruntamen à fama & memoria publica non discedit. In quo Virgilius, qui Didonem fœminam castissimam, ut ex Iustino & aliis loquet, amore Æneæ hospitiis furentem finxit, quæ aliquot ante seculis nata fuit, quam ille Italiam peteret, in reprehensionem incurrit. Cæterùm quamvis historiam mutuetur Epicus, multa nihilominus suo jure fingit, variisque rationibus historiæ faciem in poematis speciem, vultumq; commutat. Quin etiam allegoria res invertit: & cùm ab Historico res individuas sumpserit, ad universale, ut in scholis loquuntur, transit. Ilias Homeri magnanimi, ac bellicosi, Odyssea prudentis, civilis, ac togati hominis imago est. Æneas optimi & religiosissimi Principis. Iam hoc quoque necessario monendum est, ut fabula, id est, actionum conformatio & dispositio, una sit sive simplex, non multiformis. Licet enim in Epopæia plures actiones insint, tamen ex omnibus, velut è pluribus membris unum corpus, una fabula componatur, necesse est: ne fortè monstrum Horatianum nascatur. Præterea, dilatanda & amplificanda est Epopœia pluribus digressionibus, quarum varietas leporem, ornatum, venustatemque magnam generat.

De Principio Epopœiæ.

CAP. XVIII.

QVanquam Heroicum poema ornatissimum ac politissimum esse debeat, quod tamen ad ingressum & principium ejus attinet, rectè vult Horatius, illud non esse par ac simile reliquo contextui: sed aliquanto siccius, demissius, simplicius: à quo omnis ingenii & doctrinæ ostentatio, omnis granditas, nimius & exquisitus obsit ornatus.

Tres partes numerantur Epopœiæ, seu poematis Heroici: Propositio, Invocatio, Narratio.

De Propositione.

CAP. XIX.

POetæ studio habent auditores lectoresve suos dociles reddere & attentos: quod consequimur, ut præcipiunt Rhetores, si summam causæ breviter exponamus: & si proponamus quibusnam de rebus dicturi simus. Quamvis autem Orator aliquando docilem facere auditorem non laboret, cùm res aut nota jam, aut humilis, aut parva est, tamen qui magna nondum cognita explicaturus est, ut Poeta, nunquam non proponit. Quoniam verò ipsa Fabula, simplex

&

& una, quantumvis ex pluribus actionibus cohærentibus composita esse debet: Propositio res plures ac diversas recipere non poterit; Homerus & Virgilius cùm proponunt, longiore quadam circuitione utuntur: nec ille Vlyssem, nec hic Æneam nominat. Sic autem de illis loquuntur, ut facili negotio eos ipsos esse intelligatur. Quæ res cùm magnopere delectet, non mediocrem quoque attentionem conciliat. Fugienda in hujusmodi circuitione omnis obscuritas. ne ibi tenebras ingeramus, ubi lucem præbere debuimus. Admonent nonnulli, Propositionem ut simplicem, ita brevem esse oportere. Non enim auditor ibi detinendus est verbis, qui, ubi rerum exitum & scopum didicit, ad Narrationem festinat. Neque tamen ea verba decidenda sunt, quæ si subtrahantur, rem obscuraverint.

De Invocatione.
CAP. XX.

RE jam proposità, divinam opem implorare consueverunt: Græci invocationem propositioni conjungunt. Latini plerique omnes seorsum utrumque faciunt. Quo tempore Imperatores quasi divisum cum Iove tenebant imperium, ut ait in Epigrammate Virgilius, Poetæ ipsos ut numina invocabant: ut item illustres aliquando viros. Quomodo porro Oratori datur potestas in ipso orationis cursu, quoties locus requirit, denuo captare benevolentiam, & attentionem renovare: ita fas & jus est Poetæ, vel ob aliquam rei difficultatem exortam, vel ob gravitatem & magnitudinem, vel novitatem, invocationem iterare. Virgil. lib. 6. loca nulli visa, & inaudita apud inferos descripturus, invocationem hanc præmittit.

Dii quibus imperium est animarum, umbræque silentes,
Et Chaos, & Phlegethon, loca nocte silentia late,
Sit mihi fas audita loqui, sit numine vestro
Pandere res alta terra, & caligine mersas;

Non solùm initiis operum suorum Musas invocant, inquit Fabius, sed provecti quoque longius, cùm ad aliquam graviorem venerint locum, repetunt vota, & velut novâ precatione utuntur. Nobis autem Christianis (præsertim cùm argumenta sacra, divina suscipimus) pulchrum est à Deo Opt. Max. ab ejus Filio Iesu Christo, à sacrosancto Spiritu, auxilium poscere: quorum omnium favor si nostra studia comitabitur, nihil verendum erit ne illa parum feliciter procedant.

DE NARRATIONE.

Quæ sit narrationis collocatio, unde videlicet exordienda sit Epica narratio.

CAP. XXI.

PRopositionem Invocatio, Invocationem excipit Narratio. Sed ante hanc aliquando Historicorum more caussas quasdam, quamvis altè & à prima origine enumeramus, quæ simul ad ipsam expositionem quasi viam muniant, eamque illustrent. Sic Virg. cur tantis in Æneam odiis baccharetur Iuno, causas prius quinque recensuit, quàm ad narrationem aggrederetur. Virgilii & Homeri exemplo vel à postremis, vel à mediis ducendum Narrationis principium, secus quàm Historici solent, qui à primis initiis, & caussis narrationem ordiuntur, & rerum tantummodo ordinem, & seriem temporum intuentur. Virgilius enim noster opus non quidem ab aversione urbis Trojæ, verùm à navigatione è Sicilia Italiam versùs inchoavit. Turbulentissima autem tempestate jactatus, & ad Africæ littora tandem appulsus Æneas, ibique à Didone Carthaginensium regina hospitio perhumaniter ac perbenignè exceptus, ipsam Trojæ vastationem, itinera omnia à Trojæ littoribus in Siciliam usque terra marique confecta duobus libris secundo inquam, & tertio commemorat. Quamobrem si ad rerum gestarum ordinem, tempusq; respicimus, liber secundus erit primus, tertius secundus, primus tertius: quia prius utique capi, & solo æquari Troja oportuit, quam Æneas diversa exilia, & desertas terras quæreret. Homerus in Odyssea post deletum funditus Ilium, Vlyssem in Insula Ogygia, apud Calypsonem Atlantis filiam constituit: Deinde per gravissima pericula, ad Alcinoum Phæacum regem in Corcyram Insulam deducit: Ibi (sicut Æneas Carthagine apud Didonem inter epulas) suos errores, pugnas, & casus antegressos l. 9. & reliquis tribus usque ad 13. exponit. Hanc ordiendi rationem illis versibus præcepisse Horatium eruditi contendunt.

Ordinis hæc virtus erit, & Venus, aut ego fallor,
Vt jam nunc dicat, jam nunc debentia dici
Pleraque differat, & præsens in tempus omittat.

Volunt (jam nunc debentia dici) esse media, vel postrema: (pleraque) esse antecedentia, quæ omitti debent præsens in tempus, hoc est, in ipso ingressu narrationis, vel in aliud tempus, quod commodius illis narrandis videbitur. Ovidius contra, Historicos imitatus, Metamorphoseon libros à primis caussis exorditur in hunc modum.

In nova fert animus mutatas dicere formas

Corpora, Dii cœptis (nam vos mutastis & illas)
Adspirate meis, primaque ab origine mundi
Ad mea perpetuum deducite tempora carmen.
Ante mare & terras, & quod tegit omnia cælum,
Unus erat toto naturæ vultus in orbe,
Quem dixere Chaos, rudis, indigestaque moles,
Nec quidquam nisi pondus iners, congestaque eodem
Non bene iunctarum discordia semina rerum.
Nullus adhuc mundo præbebat lumina Titan,
Nec nova crescendo reparabat cornua Phœbe,
Nec circumfuso pendebat in aere tellus
Ponderibus librata suis: nec brachia longo
Margine terrarum porrexerat Amphitrite, &c.

Leges aliquot pro Hexametri elegantia.

CAP. XXII.

Elegantissimi censentur Hexametri, qui numeris sive pedibus, ipsarum rerum, actionumque celeritati, tarditati, difficultati, gravitati, amplitudini argumentorum, ac personarum respondent, & rem ipsam oculis quodammodo aspectandum subjiciunt. Tales exempli causa sunt hi celeres quidem Æneidos 5.

Inde ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes,
Haud mora, prosi iere suis, ferit æthera clamor.
Nauticus adductis spumant freta versa lacertis.

Tibullus.

Quisquis amore tenetur, eat tutusque sacerque.

Idem.

Namque agor ut per plana citus sola verbere turbo.

Virgil. 3. Georgicorum pedes adhibuit tardos & ϲυνδέοντας, loquens de Cyclopibus fulmina Iovi fabricantibus: præterea 1. & 12. Æneid.

Illi inter sese multa vi brachia tollunt.
Luctantes ventos, tempestatesque sonoras.
Olli sedato respondet corde Latinus.

In his versibus regnat Spondeus, & unicus Dactylus adhibetur, qui prætermitti non potuit.

DE VERSU SPONDAICO.

2. Spondaicum vocant, in quo loco Quinto, quæ Dactyli propria sedes est, collocatur Spondeus: quod variis de causis fieri consuevit: Propter emphasim, propter auctoritatem, dignitatem, majestatem, item propter affectus magnitudinem exprimendam: nec non ad rem inopinatam, & magnam significandam: quæ ex appositis exemplis facilè cognosci poterunt, 1. 2. 3. Æneid. Ecloga quarta.

Tum,

Tun' ille Æneas quem Dardanio Anchisæ?
Constitit, atque oculis Phrygia agmina circumspexit.
Cum sociis, natoque, penatibus, & magnis Diis,
Cara Deum soboles, magnum Iovis incrementum.

Catullus de Nupt.

Æquorea monstrum Nereides admirantes.

Propertius.

Sunt apud infernos tot millia formosarum.

Inculcant illud Præceptores carminum, ut si quinta regione Spondæum collocare, ob antedictas causas velimus, quarto loco ponatur Dactylus, alioqui versum insuaviorem futurum: quales sunt isti, 7. Æneid. 3. Georg.

Aut leves ocreas lento ducunt argento,
Saxa per & scopulos, & depressas convalles.

3. Non aspernandum præterea, immo insigne Hexametri carminis ornamentum creditur, quoties sententia suspenditur, nec nisi post quartum, quintum, sextum, septimum, octavum, quandoque versum completur. Exempla sub manu sunt 3. Æneid.

Ille ego qui quondam gracili modulatus avena,
Carmen & egressus silvis, vicina coegi,
Ut quamvis avido parerent arva colono:
Gratum opus agricolis: At nunc horrentia Martis
Arma, virumque cano, Troiæ qui primus ab oris
Italiam fato profugus, Lavinaque venit
Littora: multum ille & terris iactatus, & alto,
Vi superum, sævæ memorem Iunonis ob iram:
Multa quoque & bello passus, dum conderet urbem,
Inferretque Deos Latio, genus unde Latinum,
Albanique patres, atque altæ mœnia Romæ.

Item 3. Æneid. habes septem versus, quasi quandam catenam efficientes, cùm unus ab altero, sequens ab antecedente, & ille ab hoc pendeat; ob quam causam, præter alias, hoc carminis genus ἔπος appellatum putatur.

Postquam res Asiæ, Priamique evertere gentem
Immeritum visum superis, ceciditque superbum
Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troia:
Diversa exilia, & diversas quærere terras
Auguriis agimur Divum, classemque sub ipsa
Antandro, & Phrygiæ molimur montibus Idæ,
Incerti quo fata ferant, ubi sistere detur.

4. Non caret res venustate, cùm unico versu sententia tota perficitur, 1. 2. 3. Æneid.

Durate, & vosmet rebus servate secundis.

Heu

Heu nihil invitis fas quenquam credere Divis.
Tantum ævi longi' qua valet mutare vetustas.

5. Illud etiam haud indecorum, quoties Dactyli & Spondei alternatim ponuntur, 2.4.Æneid.

Obstupuit, retr'que pedem cum voce rep'essit,
Multa viri virtus an mo, multusque recursat
Gentis honos.

6. Admonent insuper festivum atque elegans videri carmen, quod initium capit à Spondeo, qui partem orationis non obsolvat, seu qui non est integra vox, cui deinde adhæreant duo Dactyli, 1.12.Æneid.

Desertosque videre locos, littusque relictum
Defecisse videt, qui nunc promissa reposci.

7. Item, si plane nullus pes complectatur integrum vocabulum. 1.2.3.Æneid.

Iustitiaque dedit gentes frenare superbas.
Infandum Regina iubes renovare dolorem.
Infelix Priamus furtim mandarat alendum.

Ovidius.

Vulgus amicitias utilitate probat,
Si qua venit sero magna ruina venit.

Tibullus.

Intonsi crines longa cervice fluebant.

8. Afferunt non mediocrem delectationem etiam illa, 10.2.1.Æneid.

——— sequitur pulcherrimus Astur,
Astur equo fidens. ———
Ad cælum tendens ardentia lumina frustra
Lumina, nam teneras arcebant vincula palmas.
Tu mihi quodcunque hoc regni, tu sceptra, Iovemque
Concilias, tu das epulis accumbere divum.

Clauditur eleganter Dyssyllaba & Tryssyllaba dictione: durius & minus concinnè Tetrasyllaba, Pentasyllaba, duabus dissyllabis, monosyllaba; nisi altera præcedat Monosyllabæ, vel sit nomen animantis, vel nomen alicujus rei magnæ.

Versus cum rerum Natura, Numero, Verbis, & Sono congruere oportere.

CAP. XXIII.

Optimi versus judicantur, qui legitimos pedes habent, & vocibus conduntur Latinis. Vsitati, ac propriis, quique rei subjectæ, seu læta, seu tristis, seu blanda, seu atrox, seu tarda, seu celeris, seu gravis. seu levis illa fuerit, temperamento Numerorum, Verbis ipsis, atque Sono peritus

tus quadrant, eamque imitantur. De quo pulchrè Horatius in arte.

——— *Tristia mœstum*
Vultum verba decent, iratum plena minarum,
Ludentem lasciva, severum seria dictu.

Numerus est hoc loco suavis quædam versus modulatio, ex apta pedum tum collocatione, tum varietate proveniens: & hinc versus numerosus, qui longis brevibusque syllabis jucundè progreditur, & aptè cadit: quo fit, ut aures blandâ quâdam voluptate capiat ac demulceat.

Quid illo versu Maronis numerosius, sonantius, verbis aptius, 8. Æneid.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Et 1. Georg. pereleganter grandinis salientis crepitus exprimitur.

Tum multa in tectis crepitans salit horrida grando.

Numerus alius celerior, alius tardior, alius ex utroque mistus & conflatus est. Celeritas quidem ex iis nascitur pedibus, quorum aut omnes, aut plures, aut priores, syllabæ breves sunt, ut ex Trochæis (sic enim cum Cicerone Tibrachim appello à cursu) ex Dactylis, ex Anapæstis, ex Iambis. Tarditas ex his, quorum aut omnes aut plures, aut priores longæ: ut ex Molossis, Creticis, Choreis. Mistum numerum procreant pedes utriusque generis confusi. In prima Æneid. postquam Iuno Æolum ventos, & tempestatem poposcit, depingitur illorum eruptio velocissima, signo ab Rege dato, idque numeris rapidissimis.

Hac ubi dicta, cavum conversa cuspide montem
Impulit in latus: ast venti velut agmine facto
Qua data porta ruunt, & terras turbine perflant.
Incubuere mari, totumque a sedibus imis
Vna Eurusque Notusque ruunt, creberque procellis
Africus. ———

Dehinc duobus verbis fluctuum vastitas, ventorumque in eisdem concitandis, & convolvendis quasi nixus, & molimen divinitus exprimitur.

——— *Et vastos volvunt ad littora fluctus.*

In 2. aggrediuntur Trojani turrim cœlo eductam demoliri. Perpendamus quâ mirificâ celeritate verborum celerem prolapsum Maro demonstrarit.

——— *Convellimus altis*
Sedibus, impulimusque, ea lapsa repente ruinam
Cum sonitu trahit, & Danaum super agmina late
Incidit.

Quid

Quid incitatius? quid volubilius fieri poterat? Iratorum sermo est præceps, & frequentius interruptus propter impetus vehementiam, quæ hoc ipso quod nimium urget, linguam remoratur. Sic igitur Dido ad suos Carthaginenses in 4. Æneid. jam altum tenente Ænea, quem ut apud se maneret, nullis precibus misera mulier emollire quiverat.

Ferte citi flammas, date vela, impellite remos.

Similis trepidorum est oratio. Caicus in 9. cùm Rutulorum exercitum, Turno ductore adventantem tumulo prospicit.

Quis globus, O cives, caligine volvitur atra?
Ferte citi ferrum, date tela, ascendite muros,
Hostis adest.

Sic cùm nocte ruere pariter ille videtur 2.

Vertitur interea cœlum, & ruit Oceano nox.

Et ille una cum bove in 5.

Sternitur, exanimisque tremens procumbit humi bos.

Remigantium nautarumque labores, tardioribus numeris æmulatus est in 3.

Adnixi torquent spumas, & cærula verrunt.

Et ibidem.

Cornua velatarum obvertimus antennarum.

Ille versus de Polyphemo est sanè horrendus in 3.

Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum.

Mezentium vide quomodo consistere faciat hoc carmine.

Hostem magnanimum opperiens, & mole sua stat.

Porro in 12 de Latino sene, qui furentem audacia & iracundia Turnum juvenem placare conatur.

Olli sedato respondet corde Latinus.

Sonus quoque non oscitanter est quærendus, & pro rerum occasione variandus, ut sit in magnis & grandibus grandis: in tenuibus exilis: in hilaribus lætus: in tristibus mœstus: in atrocibus asper: in quietis sedatus. Et quia sonus ex verbis gignitur, conquirenda verba, ac in promptu habenda sunt verba consonantiora, sciendumque non minus verborum delectum esse originem præstabilis & festivi poematis, quàm eloquentiæ. Verùm ex Rhetorum præceptis verborum discrimina cognoscentur; satis esto monuisse. Egregiè sonantes versus legimus Geor. 1. inter prognostica videlicet tempestatis.

Continuo ventis surgentibus, aut freta ponti
Incipiunt agitata tumescere, & aridus altis
Montibus audiri fragor: aut resonantia longe
Littora misceri, & nemorum increbescere murmur.

Est

Est & hic locus insignis ex 1. Æneid.

Illi indignantes magno cum murmure montis,
Circum clau stra fremunt.

Consonantes, l, r, vocales, a. o, sonum creant, ut in illo.

Ut pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circum latrantibus undis
Mole tenet, scopuli nequidquam; & spumea circum
Saxa fremunt, laterique illisa refunditur alga.

Imo initium Æneidos exemplum illustre suppeditat soni respondentis rebus: in quo verba ipsa, Horrentia Martis, Virum, horrido ipso sono aspera bella indicant, rerumque dicendarum & gravitatem, & magnitudinem, ut superiores, *ille ego, &c.* lenitatem, & tenuitatem vitæ pastoritiæ. Nisus in 9. carissimum sibi Euryalum hostium corona cinctum, & in medio versantem turbine lethi, ut ait Catullus, aspiciens, inquit:

Me, me, adsum qui feci, in me convertite ferrum.

Mollis est versiculus propter vocalem (*E*) soni tenuioris. Denique ne longus sim, potest in his tribus multum natura, unumque cum altero fere implicitum est, sefeque mutuò efficiunt: & cùm unum quæritur, inveniuntur omnia. Teneamus igitur hoc, rerum diversitati, versuum dissimilitudinem quasi alio alioque vultu respondere oportere.

De cavendis quibusdam vitiis.

CAP. XXIV.

Vitiosum & ridiculum est cùm in fine & exitu carminis iterentur eædem syllabæ, quæ prius dimidiatum Versum absolvebant; Leoninos vocant. Exempla sunt obvia. Ovidio quidem nobili Poetæ, Leonini per imprudentiam exciderunt. In Orat. Vlyssis.

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis.

Et in Epistola Hermiones ad Orestem.

Vir precor uxori, frater succurre sorori.

Et 3. Fast.

Quærebant flavos per nemus omne favos.

Apud Horatium inventus est qui terminaretur verbo syllabarum sex. Sat. 3. lib. 2.

Quisquis luxuria, tristisve superstitione.

Deformitatem parit cùm ad finem continenter tres Dissyllabæ ponuntur: qua culpa non vacat Tibullus, Eleg. 6. lib. 1.

Semper ut inducar, blandos offers mihi vultus.

Imo hic Versus habet quatuor dissyllabas continenter. Vitanda est item ejusdem literæ vel syllabæ crebra iteratio.

iteratio. Notum Ennii carmen.

O Tite, tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Et aliud Ciceronis.

O fortunatam natam me Consule Romam.

Monosyllabæ dictiones multæ si unum in locum cumulentur, deformant versum: ut,

Non ex his est qui se sanos vivere curant.

Cavendum ne statim ab Elisione exordiamur, tum nihil temere in fine Quinti pedis elidendum. Breviter, á duris multisque Collisionibus, & Elisionibus omnino abstinendum est, nec plures duabus in eundem versum recipiendæ sunt, nisi gratiam afferre videantur.

DE COMOEDIA.

Definitio Comœdiæ, & Tragicomœdiæ.

CAP. XXV.

Comœdia est poesis dramatica, quæ ob docendum vitæ consuetudinem, civiles, & privatas actiones, non sine leporibus & facetiis imitatur. Ab Epopœia, & Tragœdia, quæ publicas res, & Heroum acta complectuntur, Comœdiam separant actiones civiles & privatæ. Præterea Epopœia non est dramatica: & Tragædia sales atque jocos nescit, qui risus pariunt: cùm illa ad terrorem potiùs incutiendum, & commiserationem excitandam conferatur, quæ quidem dolorem & mœstitiam habent. Comœdiam Cicero scriptam reliquit, esse imitationem vitæ, speculum consuetudinis, imaginem veritatis. Quæ verba non tam ad Comœdiæ notionem evolvendam, quàm ad eam commendandam pertinent. *Tragico comœdia est confusum quiddam ex Comœdia, & Tragœdia: quando nimirum contra Legem Comicam illustriores, augustioresque personæ admiscentur.* Hoc verum esse in Amphit. apud Plautum Mercurius significat, in qua Comœdiæ partes dantur Iovi.

Faciam ut commista sit Tragicomœdia:
Nam me perpetuo facere ut sit Comœdia,
Reges quo veniant, & dii, non par arbitror.
Quid agitur? quoniam hic servus quoque partes habet.
Faciam proindè, ut dixit, Tragicorum sedes.

Finis Tragicomœdiæ semper erit lætus.

Comœdiæ Etymon, origo, ætates, origo.

CAP. XXVI.

Comœdia dicitur ἀπὸ τῶν κώμων, hoc est, à vicis: vel ἀπὸ τοῦ κώμου, hoc est, comessationum, & lascivie Deo: κωμῳδός, Comœdus, & κωμῳδοποιητής, sive κωμῳποιός, Poeta Comicus, Comœdiarum scriptor, & factor; fiunt

fiunt enim à ποιῶ facio. A rusticanis ad urbanos hoc modo profluxit Comœdia. Cùm Apollini Nomio, seu pastorali ob frugis agrestes, primum quidem circum ipsam aram, tum circum vicos, pagosque chorum cum cantibus lætabundi ducebant, seseque mutuis conviciis, aliosque similiter, à quibus essent læsi onerabant. Postmodum noctu civitates ingressi, plateas obambulantes, eodem modo cives ditiores ac potentiores accipiebant, à quibus aliquid iniqui pertulissent, nominatim eos exagitantes, eorumque mala facinora, & quas accepissent injurias memorantes. Animadversum est, hoc ad homines à maleficiis propter insaniæ metum deterrendos proficere: inde potestas facta idem interdiu impunè committendi, & compositis ad eam rem carminibus, si qui præstarent ingenio. Crevit paulatim negotium, nactique summam occasionem Poetæ, comœdias scriptitarunt, in quibus haud dissimulanter, & nominatim improborum civium mores, vitamque omni genere dictorum, contumeliarumq; quam liberrimè proscinderent. Sed ætas comœdiæ haud una fuit. Alia enim nominata est vetus, quam sub Susarione indigestam, rudem, inconcinnam Cratinus partibus & actibus distinxit ac disposuit: Aristophanes eidem quasi manum extremam addidit. Horat. hunc, item Eupolin & Cratinum veteris comœdiæ tanquam præcipuos auctores profert, simulque solemne illius in carpendis hominum vitiis narrat, & ejus deinde locum Satyram tenuisse confirmat. Nec tantum reprehensione dignos, sed indignos & insontes, ut Periclem, Socratem, Aristidem, æquè vellicabant. Versus Horatiani sunt hi è Sat. 4. lib. 1.

Eupolis, atque Cratinus, Aristophanesque Poetæ,
Atque alii, quorum comœdia prisca virorum est:
Si quis erat dignus describi quod malus, aut fur,
Quod mœchus foret, aut sicarius, aut alioqui
Famosus, multa cum libertate notabant.

Hæc maledicentia, in qua potissimùm chorus regnabat, cohibita & compressa dicitur, cum attritis populi opibus, Resp. Atheniensis triginta tyrannorum jugo cervices coacta est supponere. Lata enim lege integrum erat effectis per scenam injuria afficientes vocare in judicium. Hac ratione Poetas in officio potentiorum metus continuit, sublatusque est chorus, cujus supra diceba mus fuisse munus, ut in quoscunque liberè reprehensionum velut spicula contorqueret. Horat.

Successit vetus Comœdia non sine multa
Laude, sed in vitium libertas excidit, & vim

Dignam

Dignam lege Regi: lex est accepta, chorusque
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.

Quamobrem comœdia, in qua nullum apertè, & cum nomine fas erat lædere, quæque in eo quandam verecundiam, & modestiam adhibebat, nuncupata est media: sed non antè quam Nova inducta est appellatio. Ergo comœdia, quæ neutrius faciem ostenderet, veteri similior fuit, jus quoddam reprehendendi retinens, quando chori loco parabases, quibus scripta, & dicta Poetarum nullo maleficii crimine, aut pœnæ suspicione cavillabatur, non omittebat, civiumque peccata tectius coarguebat, donec ipsa quoque in suspicionem odiorum, & simultatum veniens, potestatem reprehensionis omnem amisit. Post id Alexandro Philippo imperante, argumentis ac personis planè confictis, & facetiis ad delectandum interpositis vitam communem ac mores imitari cœperunt. Prisca illa frequenter vera tractabat argumenta: hæc nunquam. Illa ansam opprobrandi, & insectandi undelibet arripiebat: hœc citra amarulentiam jucunda, rarò quosdam criminationum aculeos, nulla cum contumelia immiscebat, eratque populari, ac de medio sumpto sermoni similior, Iambicis, Trochaicis contenta versibus: cum in antiqua pluribus carminum formis uterentur. Menandrum aiunt novæ Comœdiæ principem habitum.

De partibus Comœdiæ κατὰ τὸ ποῖον, seu qualitatis.

CAPUT XXVII.

SUnt quædam quibus ipsa comœdia qualis sit: alia quibus velut extenditur. Illas partes qualitatis; istas, Quantitatis non sine exemplo vocare possumus. Prioris generis sunt omnino sex: Fabula, Mores, Sententia, Dictio, Apparatus, Melopopœia. Ac sine prioribus quatuor ne scribi quidem potest comœdia. Etenim prius necesse est rem excogitare, quam nuncupamus Fabulam. Cùm autem Fabula imitetur, convenit eam utique moratam esse, accurateque diversorum hominum mores exprimere. Additur porro sententia, quoniam animi sensus sententiamq; per verba ostendere oportet. Et quia sententia constat verbis, additur dictio. Fabula Comœdiæ, id est, imitatio, fictione comica, vacat rebus admirabilibus ac prodigiosis, quales frequenter in Epopœia referuntur, & nonnunquam in Tragœdia ostenduntur: neque enim illustres, graves, lugubres, terribiles, uno verbo Tragicas complectitur: verùm civiles ac privatas tantum. Mores ratione personarum sese admodum dissimiliter habent: siquidem qui laudantur in aliis, & iis

iis maximè conveniunt, in aliis laudari non solent: & quia minimè conveniunt, interdum vituperari etiam: Sicuti cernimus in artibus fieri. Nam si plebeius peritè canit tibiis, placet, laudem affert: at hoc ipsum artificium in Rege displicet, ac reprehenditur. Mulierem decet bene nere, bene texere: virum dedecet; non enim sunt hæc opera virilia. Ita cùm sit in servo virtus, & prædicetur, non furari: viro nobili, aut alioqui honesto laudem nullam parit. Itaque alii mores cadunt in alios, & sui quemque maximè commendant: ut diligenter videndum sit quos mores cui affingimus. Quod ut possit Poeta, audiendus est illi Hor.

Ætatis cuiusque notandi sunt tibi mores,
Mobilibusque decor naturis dandus, & annis.

Mores pueritiæ.

Reddere qui voces iam scit puer, & pede certo
Signat humum, gestit paribus colludere, & iram
Colligit, ac ponit temere, & mutatur in horas.

Mores juventutis.

Imberbis iuvenis tandem custode remoto,
Gaudet equis, canibusque, & aprici gramine campi,
Cereus in vitium flecti, monitoribus asper,
Vtilium tardus provisor, prodigus æris,
Sublimis, cupidusque, & amata relinquere pernix.

Mores virorum.

Conversis studiis, ætas animusque virilis
Quærit opes, & amicitias: inservit honori:
Commisisse cavet, quod mox mutare laboret.

Mores senum.

Multa senem circumveniunt incommoda: vel quod
Quærit, & inventis miser abstinet, ac timet uti:
Vel quod res omnes timidè, gelideque ministrat:
Dilator spe longus, iners, avidusque futuri,
Difficilis, quærulus, laudator temporis acti
Se puero censor, castigatorque minorum.

Sententiæ laus & virtus est, animi sensum aptè exprimere. Quia verè comicus sermo summissus est, sententias quoq; non elatas aut grandes postulat. Nullæ hic quæstionum discussiones, aut probationes exquisitiores. Dictio Comica nec ad Tragicam sublimitatem assurgit, nec ad humilitatem Mimicam descendit: sed temperamentum quoddam servat. Facilis, aperta, suavis, pura, elegans, simplici, & mediocri cum ornatu. Apparatus complectitur Scenicum habitum personarum.

De

De partibus Comœdiæ κατὰ τὸ πόσον, seu quantitatis.

CAP. XXVIII.

QVinque partes Comœdiæ numerantur, quibus magnitudo absolvitur, Prologus, seu Prologum, Protasis, Epitasis, Catastasis, Catastrophe. *Prologus est oratio, quæ ante fabulam legitimam habetur ad spectatores.* Ejus quatuor sunt species: Nam vel Poeta commendatur, vel obtrectatorum, malevorumque criminibus respondetur: aut etiam crimina regeruntur: vel argumentum fabulæ enarratur: vel hæc omnia simul præstantur. *Protasis prima pars fabulæ, in qua summa rei proponitur & narratur, non tamen finis ostenditur:* nempe ut ex inopinato exitu crescat fabulæ jucunditas.

Protasis actu primo, interdum secundo quoque comprehenditur. *Epitasis, definitur earum rerum, quæ continentur in Protasi incrementum. Seu altera pars legitima fabulæ, in qua turbæ aut excitantur, aut intenduntur. Catastasis est vigor ac status fabulæ, in qua maior cernitur rerum perturbatio.* Epitasis & Catastasis secundo & tertio, aliquando etiam quarto actu concluduntur. Quintum catastasis raro attingit. *Catastrophe ultima pars qua fabula clauditur, in qua res in melius commutantur: seu ubi fit negotii in tranquillitatem non expectatam conversio* Hæc partim actus quarti, nonnunquam totum quartum: quintum semper occupat.

De Actibus, Scenis, Autoribus, seu Personis.

CAP. XXIX.

A*Ctus est pars fabulæ continens diversas actiones pro diversitate partium.* Non plures autem nec pauciores. Quinque actus sive in Tragœdia, sive in Comœdia esse convenit, quod Horatius etiam docuit:

Neve minor Quinto, nec sit productior actu
Fabula, quæ posci vult, & spectata reponi.

Primus quidem materiam, seu argumentum fabulæ comprehendit: Alter res in Actum deducit: Tertius impedimenta & turbationes affert: Quartus viam demonstrat qua res implicitæ solvantur: Postremus res implicitas artificiosè dissolvit. Actus in Scenas dividitur, quem perraro totum una Scena absolvit, nisi aliquando in Tragœdia. *Est autem Scena pars Actus, in qua duo pluresque personæ colloquuntur.*

Initium capit nonnunquam ab omnium ingressu in Scenam: nonnunquam ab unius tantùm, qui deinde alium invenit è Scena superiore. Finitur abitu interdum omnium,

aliquando

aliquando unius tantum: Vt si tres fuerint, duo reliqui scenam sequentem constituant. Est cùm unus solus ad futuram scenam relinquitur. Scenarum numerum quidam censent majorem denario esse non oportere: nec Actores plus quatuordecim: Nomen invenit ex eo, quòd alia atque alia facies subinde appareret ex ædiculis, quæ olim cum ramis & frondibus conficerentur, ita sunt ab umbris & tabernaculis appellatæ. Actores, qui & Histriones, & Scenici, & Ludiones, & Ludii, & Comœdi, Græcis à simulanda per imitationem veritate dicuntur ὑποκριταὶ, Personę in comœdiis distinguuntur conditione, professione, officio, ætate, sexu. Protatica, sive prostatica, quæ primo actu introducitur, neque amplius unquam comparet: qualis Socia in Andria: quod quidem in Plauto nusquam factum cernas. Aliæ non prodeunt, verùm intus loquuntur, aut clamant quippiam: Aliæ neutrum faciunt, ut est servulus Storax in Adelphis. Nam ibi Mitio exiens, non exeuntem appellat, & ille tacet. Aliæ apparent in Proscenio, mutæ tamen, seu nihil loquentes, *ut sunt satellites in Milite, & Famuli in Andria.*

DE TRAGOEDIA.

Notatio & definitio Tragœdiæ: item qui fiat ut delectet.

CAPVT XXX.

TRagœdiam nominatam παρὰ τῦ τράγυ, ut sit quasi τράγυ ᾠδὴ, inter plures constat Causa nominis incertior. Potest enim videri datam hanc ei appellationem inde, quòd agricolæ prisci (qui ortus est Tragœdiæ) cum Baccho pro annuis frugibus sacrificarent, ardente jam victima, hirco scilicet (quæ huic Deo propria erat, quoniam vineas læderet) loco precum quippiam cantarent, quo illo benevolentiore uterentur, magisque propitio, res ejusdem gestas, ac triumphos, devictasque gentes, & debellatos Reges, eorumque calamitates, ac postmodum non suppeditante materia, aliorum præterea Regum infortunia ærumnasque concinerent, victorique in hujuscemodi cantilenis hircum in præmium darent. Ex quo illud Horatii: *Carmine qui Tragico vilem certavit ob hircum.* Item quod fortasse uter hirci musto plenus donabatur. Nonnullis placet vocatam à principio non τραγωδίαν, sed τραχωδίαν, quasi τραχεῖαν ᾠδὴν, ab asperitate cantus videlicet: insuavis enim cantus, cujus materia res tristes, asperæ, atroces, ac miserabiles. Deinde usu loquentium, ut alia mille, corruptum hoc nomen, & pro τραχωδία τραγωδία, cœptum dici, & inde natam opinionem de hirco, qui huic generi fabulæ nomen attulerit. Definitur

tur hoc modo: *Tragœdia est Poesis, virorum illustrium per agentes personas exprimens calamitates, ut misericordia & terrore animos ab iis perturbationibus liberet, a quibus hujusmodi facinora Tragica proficiscuntur.* Atque hic quidem finis est Tragœdiæ. Quod autem diximus esse virorum illustrium, in eo à comœdia, uti per agentes personas ab Epopœia secluditur.

Tragœdia & Comœdiæ discrimina,
CAP. XXXI.

QVinque rebus potissimum Tragœdia & Comœdia differunt: Materiâ, Personis, Dictione, Affectibus, Exitu.
In Tragœdia Actiones sunt grandiores. Quid enim aliud legis ibi, quid audis, nisi luctus, exilia, cædes: atque ut paucis comprehendam, valde horribilia, & ad memoriam sequentium seculorum admodum insignia. Quas quidem res interdum ex se comminiscitur, ut comœdia semper: sæpius ab aliis mutuatur, ut comœdia nunquam. Comœdia res humiles, plebeias, ac civiles habet. Atque illa quidem magnatum fugiendam, hæc civilem, privatorumque vitam expetendam exprimit. Quin etiam dum miserias & stultitias amantium imitatur, honestatem turpitudini præferendam monet. Quod ad Personas attinet, comicæ sunt, ignobiles, obscuræ, civiles tantùm, Chremes paterfamilias, Pamphilus adolescens, Davus servus, Phronesium meretrix, Ergasilus parasitus. Tragicæ illustres viri, illustres fœminæ, Principes, Reges, Imperatores. Illæ è pagis, & oppidis; istæ, ex amplissimis urbibus, & regionibus accersitæ. Quod erat tertium. Dictio Comica verbis constat tritis, usitatis, quotidianis, figura infirma. In Tragœdia oratio conficitur verbis electis, sublimibus, sonantibus, plenis, à communi consuetudine abhorrentibus. Omne genus scripti gravitate tragœdia vincit. Hinc Tragicè loqui. Comœdiæ sermo est attenuatus. Interdum tamen & vocem comœdia tollit, ut est apud Horatium.

Iratusque Chremes tumido delitigat ore.
Et Tragicus plerumque dolet sermone pedestri.

Sequuntur affectus, qui in comœdia sedatiores sunt ἤθη vocant Græci; in Tragœdia vehementiores, qui πάθη appellantur. Quod postremo loco posueramus, Exitus comœdiæ lætior est, cùm ejus initium plerumque sit paulò turbulentius ac tristius; Tragœdiæ mœstus, ac funestus planè. Hoc perpetuò verum non est: Nam in comœdia nonnunquam infelicem exitum invenias, quamvis non sine festivitate, & in Tragœdia felicem. Restant adhuc notanda duo. Vtraque in agendo, non in narrando versatur, habetque eundem

eundem imitandi modum, & eodem spatio tempori, finitur, totidemque, & iisdem partibus constat. Studiosis eloquentiæ plus multò prodest Tragœdia quàm Comœdia: quanquam hæc quoque non modicè prodest. Hauriunt inde verborum delectum, splendorem, gravitatem maximam, sententiarum pondera, amplificationum rationes, affectuum varietatem, & magnitudinem, omnis denique generis præclara, & ad docendum, delectandum, promovendum summè idonea ornamenta.

De Appellationibus Fabularum seu Dramatum.

CAPVT XXXII.

FAbulis, seu Dramatis, sive illa Comœdia sive Tragœdia fuerint, nomina imponuntur vel à loco, vel à Re, vel à persona primarum partium: sic enim non malè nominabimus, quæ est præcipua inter omnes. Nomine Rei plura complector, nempe, casum, eventum, fortunam, conditionem, & similia. Aliquando cum sint plures Fabulæ de eodem, ad differentiam significandam conjunguntur Personæ, & Res, seu locus; & fiunt inscriptiones mistæ: ut, Hercules furens Senecæ; quoniam alia est Tragœdia ejusdem, Hercules Oetæus.

De Bucolica Poesi.

CAPVT XXXIII.

BVcolica Poesis personas humiles illas quidem ut Comœdia, veruntamen rusticas & agrestes, non urbanas, quę sunt paulò elegantiores, commiscitur, & est umbra quædam, seu quoddam simulacrum rusticanæ Comœdiæ: quando nimirum in duobus illis Poematum modis versatur: quorum alter μιμητικος dicitur, alter μικτὸς, de quibus egimus. Prioris generis exemplum esto Eclog. 1. *Titere tu pale.* Posterioris Eclog. 8. *Pastorum Musam.* Atque istis imitandi modis ei cum reliquis Poeseos generibus Epopœia, Comœdia, Tragœdia societas est. Argumenta & Personas sumit ab agris, & silvis, pastores, vinitores, aratores, olitores, accipitque nomen potissimùm à pastoribus, & iis quidem nobilioribus, Bubulcis videlicet. Tractantur Bucolicis vota, gratulationes, laudationes, obtrectationes, cohortationes, pollicitationes, conquestiones, gaudia, pompæ, cantus, hilaritates, joci. Verùm omnia agrum olere debent. Ideo regnat in Bucolicis Hexameter, & præterea nullum genus carminis, propterea quòd narrationibus videtur accommodatissimum, & cantilenis rusticis idoneus, nec ineptus actioni, modò ne adsit granditas, neve longiore ambitu circum-

cumducatur. Laudatur autem si Primus & Quartus pes integra voce terminetur, præsertim Dactylica.

Titere pascentes a flu mine reii e capellas.

Quod d lige ter custodivit Theocritu. Definitur Bucolica P esi, *rusticarum actiorum imitatio* Fabula erit una & simplex, non tamen digressionem non admittet. Nec necesse erit semper esse Allegoricam. Nomina rebus apta fingemus: aut jam ficta a bonis autoribus mutuabimur. Oratio vacabit splendore & ornamentis, gravitate, & sententiarum acumine, iisque omnibus, quæ rerum humilitati adversantur. Erit autem pura ac demissa: in quo Theocritus antestat Virgilio. Partes constituunt duas, Principium & Narrationem. Interdum aliquid loco Epilogi adjungitur.

Bucolicorum Etymon, Origo, Partes, & Pastorum genera.

CAPVT XXXIV.

Dicta sunt Bucolica ἀπὸ τῶν βουκόλων, id est, à custodia boum, seu bubulcis: βοῦς enim bos est, κόλον pabulum. Non quòd de bobus & bubulcis in his tantum agatur, verùm κατ' ἐξοχὴν, hoc est, per excellentiam, quòd præcipua animalia apud rusticos sint boves, & præcipui pastores bubulci. Pastorum alii dicti sunt βουκόλοι, id est, bubulci à bobus, alii αἰπόλοι, id est, caprarii à capris, alii ποιμένες, id est, opiliones ab ovibus, quasi oviliones, quos Virgilius ultimâ Eclogâ Vpiliones vocat: Alii Opiliones, quasi ovipiliones, à pellendis ovibus dici volunt. His alii addunt συβώτας, id est, subulcos. Quorum Bucolici Poetæ ferè non meminerunt, nisi quòd quidam 10. Ecloga Bucolicorum Virgilii, *Tardi venere subulci*, legunt, ubi alii *Bubulci* malunt, & rectius: nam subulcorum neque Virgilius neque Theocritus meminit. Hinc poemata βουκολικὰ, αἰπολικὰ, ποιμενικὰ, nominata sunt, quæ tamen non semper unius sunt generis. Quod ad originem attinet, referunt Daphnim, cui nomen natalia dedere, in laureto enim editus legitur, à Nympha cùm in Sicilia vaccas, quæ Sorores Solis erant, pasceret, perditissimè adamatum: quæ ei cæcitatis prædixit calamitatem, si amorem suum alterius pollueret consuetudine. Aliquanto post tempore filia Regis, eum, quod omnium pulcherrimus esset, cùm deperiret, neque alio commento potiundi spes foret, vino obrutum corrupit. Hinc Bucolicæ cantiones primùm cantari cœptæ sunt, quibus hoc oculorum Daphnidis incommodum materiam dedit. Aiunt à Stesichoro Poeta Himeræo ejusmodi argumentum tractatum primùm. Vtebantur autem musico instrumento, quam Græci à sibilo σύριγγα,

 Latini

Latini ab hiatu Fistula nominant. Singulares primum tubuli, mox bini cohærentes lino aut cera. Postremò ad septenos usque magnitudine omnes inter se impares, sed proportione certa ad alæ figuram. In summo qua inflabantur æquales, inæquales qua exit spiritus. Descripsit & materiam, & modum & numerum Virg. illo versu.

Est mihi disparibus septem compacta cicutis
Fistula. ———

Bucolica dividuntur à Virgilio in Eclogas, à Theocrito in Idyllia. Visum est quibusdam in Bucolico carmine esse Eclogas, & Idyllia, quod in Comœdia sunt Scenæ. Constat enim actum fuisse olim atque exhibitum in Scena hoc quoque poematis genus. Quamobrem & Comicorum more præposita putantur singulis Eclogis sua nomina. Dicitur Ecloga ab ἐκλέγειν, id est, à deligendo personas, res & sententias ex aliis, quæ lectis quoque verbis exponantur. Sunt qui pronunciationem vel narrationem qualemcunque, rerum negotia exponentem hac voce seu inscriptione significari velint. Idque probare nituntur ex Ausonio, qui Eclogas scripserit, & nominaverit etiam non Bucolicas, de vita humana, & cruciatu Cupidinis. Errant qui volunt Eclogam dictam ἀπὸ τῆς αἰγὸς καὶ λόγου, quòd sint de capris, seu caprearum sermones, & repugnat huic rationi scriptura, foret enim scribendum Ægloga, non Ecloga.

DE ELEGIACA POESI.

Usus, Notatio, Inventor Elegiæ.

CAP. XXXV.

Pentameter solitarius non reperitur; quanquam Virgilius uni Hexametro quatuor continuos subjecit.

Hos ego versiculos feci, tulit alter honores.
Sic vos non vobis nidificatis aves:
Sic vos non vobis vellera fertis oves:
Sic vos non vobis mellificatis apes:
Sic vos non vobis fertis aratra boves.

Ausonius item in sententiis septem sapientum, Thaletis Milesii dicta Pentametris inclusit, quos ob elegantiam & utilitatem ad mores formandos, adolescentibus ediscendos propono.

Turpe quid ausurus, te, sine teste time,
Vita perit, mortis gloria non moritur.
Quod facturus eris, dicere distuleris.
Crux est si metuas, vincere quod nequeas.
Nil nimium, satis hoc, ut sit & hoc nimium.
Cum vero obiurgas, sic inimice iuvas.

Cum

Cum falso laudas, sic & amice noces.

Pentameter Hexametro subditus genus quoddam gignit, quod Elegiacum vocatur. Tibullus.

Somnia fallaces ludunt temeraria nocte,
Et pavidas mentes falsa timere iubent.

Elegiaco primum res tristes, & luctuosæ mandabantur. Terentianus.

Hos elegos dixere, solet quod clausula talis
Tristibus, ut tradunt, aptior esse modis.

Hoc ipsum nomen declarat: dictum est enim ἀπὸ τοῦ ἔλεον λέγειν, vel ab ἒ λέγειν, quod idem est ac αἲ αἲ λέγειν, & utraq; interjectio usitata est omnibus Tragicis. Funebribus lamentationibus potissimùm inventam Elegiam insinuat Ovidius in mortem Tibulli.

Flebilis indignos Elegia solve capillos,
Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Progressu temporis res secundæ, optatæ, & quidquid animus ferret, Elegis scribi cœptum est: ut quærelæ, expostulationes, preces, amores, vota, laudes, gratulationes, admonitiones, convitia. Horat. ad Pisones.

Versibus impariter iunctis querimonia primum,
Post etiam inclusa est voti sententia compos.

Epicedia quoque, Epigrammata, & Epistolæ hac forma carminum conficiuntur. Iovianus Pontanus ad hymnos Elegiam convertit. Præcipiunt nonnulli in Elegiaco observandum esse, ut uno disticho sententia finiatur. Ovidius.

Gentibus est aliis tellus data limite certo,
Romanæ spatium est urbis & orbis idem.
Iam seges est ubi Troia fuit, resecandaque falce,
Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.

Est tamen ubi sententia suspenditur, ut vel disticho sequenti, vel etiam tertio absolvatur. Ovidius in querela Nucis.

At postquam platanis sterilem præbentibus umbram,
Uberior quævis arbore venit honos:
Nos quoque fructiferæ (si nux modo ponor in illis)
Cœpimus in patulas luxuriare comas.

Idem.

Sive malum potui, tamen hoc vitare cavendo:
Seu ratio fatum vincere nulla potest.
Tu tamen O nobis usu iunctissime longo,
Pars desiderii maxima pene mei.
Sis memor, & si quas fecit tibi gratia vires,
Illas pro nobis experiare, rogo.

Sed illud maximè cavendum est, ne post duos versus ita pendeat sententia, ut verbum in tertium usque versum reservetur.

Virtutes, & Artificium Elegiarum.

CAP. XXXVI.

ORatio Elegiaca tersa sit oportet, lenis, ingenua, perspicua, morata, tenera, affectibus referta, Pathetica, & sententiis exquisitis minimè obfuscata atque impedita. Mirificè eam ornant frequentes commiserationes, conquestiones, exclamationes, apostrophæ, prosopopœiæ, seu fictæ personæ, excursus, & παρεκβάσεις seu breves & cum re aptè cohærentes digressiones: non modicum eidem decus accedit per allusiones ad Apopthegmata. Ornatur etiam inductionibus & exemplis: exemplis, inquam, non modò à simili, verùm etiam à dissimili, & contrario interdum ad comparationem adhibentur. Interjiciuntur item sententiæ, tum breves, tum acutæ, quibus id quod est propositum confirmatur. Magnum imprimis Elegiæ decus est, antiquitatis aliqua significatio. Quo brevius, paucioribusque verbis antiquitates hujusmodi, sive ad fabulam, sive ad historiam, sive ad aliquem priscum ritum, moremve pertineant, efferuntur, eò venustius carmen redditur. Synalephæ, si usquam alibi, hic vitandæ sunt: frequentes item Eclipses: multum quippe fluentes illas hujus carminis delicias remorantur, atque imminuunt quodammodo, & sunt tanquam vortices ac scopuli quidam, ut in hoc Hexametro videre est.

Aut abeuntis adhuc supremum animæ halitum in auras.

Præterea & Tibullus, ut Muretus animadvertit, elegantiam quandam judicavit esse in ejusdem syllabæ continuatione: lib. 1. *Eleg.* 1.

Me mea paupertas vitæ traducat inerti.
Ipse seram teneras maturo tempore vites
Rusticus, & facili grandia poma manu.

Eleg. 3.

——— *Nam posse mederi,*
Multa docet templis picta tabella tuis.

Eleg. 4.

Nudus & æsti tempora sicca canis.

Fit porro suavior, si Monosyllabum præcedat:

Me mea paupertas. ———

Idem Poeta Penthamimerim crebrò negligit in Hexametro, & ex tarditate quandam jucunditatem aucupatur. Subjungemus aliquot testimonia. Lib. 1. Eleg. 2, 3.

Neu strepitu terrete pedum, neu quærite nomen.

Illic

Illic est cuicunque rapax mors venit amanti.
Tisiphoneque impexa feros pro crinibus angues.
Et Propertius id sæpe facit, Lib. 1. Eleg. 2.
Aspice quos submittet humus formosa colore.
Eleg.
Quid tibi vis, insane meos sentire furores?
Lib. 2 Eclog. 8.
Sed vobis facile est verba & componere fraudes.
Ovidius interdum cæsuræ subdit encliticam, & non injucundum carmen efficit Iucundus autem quando idem sit post Enneemimerim, ut in versu hoc qui sequitur.
3 Fastorum.
Sole tamen vinoque calent, annasque precantur.

OBSERVATIONES ALIQVOT de Pentametro.

1. Prius Hemistichium absolvitur syllaba longa, quæ dictionem finiat. Nam cæsura Penthemimeris hic necessaria est, & vitiosum est hoc carmen à Diomede positum.
Hæc quoque nostra sententia mentis erat.
2. Elisio & Collisio in omni Cæsura Penthemimeri sunt duriusculæ, ut in hoc versu Catulliano.
Troia virum, & virtutum omnium acerba cinis.
Item.
Non desistere amare, omnia si facias.
3. Neutrum Hemistichium apte definit in dictionem Monosyllabam. Catullus.
O dii reddite mi hoc pro pietate mea.
Idem.
Aut facere, hæc a te dictaque factaque sunt.
Hinc duæ sunt exceptiones.
Cum eam altera Monosyllaba antecedit. Ovid.
Præmia si studio consequar ista, sat est.
2. Aut cum in dimensione coalescit cum dictione præcedente, idque per collisionem: ut,
Nomina mutarunt, hic Deus, illa Dea est.
Et solum constans in levitate sua est.
3. Addunt nonnulli cum Monosyllabam vocem antecedit Dissyllaba. Martialis.
Sunt hæc trita quidem Zoile, sed mea sunt.
Ovidius.
Omnis, at in magnos, culpa, Deos, scelus est.

DE FINE VERSUS PENTAMETRI.

4. Pentameter versus clauditur dictione Dissyllaba elegantissime. Propertius.

Non datur ad Musas currere lata via.

Rarius, sed non vitiosè, Tetrasyllaba, Pentasyllaba, Hexasyllaba.

Tetrasyllaba Mart.

Dantur opes nullis nunc nisi divitibus.

Pentasyllaba Ovid.

Lis est cum forma magna pudicitiæ.

Hexasyllaba. Propert.

Protinus ingentes sunt inimicitiæ.

Trisyllabæ duriuscule, nisi impetus quidam, aut affectus, vel sententia exprimatur. Propert.

Et caput impositis pressit amor pedibus.

Tibullus.

Hæsura in nostro tela geris latere.

vel si præcedat Monosyllaba. Propert.

Abfueram vestris conscius in lachrymis.

Martialis.

Aut docuit lusus hos Thetis, aut didicit.

Vel in Epigrammatis, ubi sensus argutia magis spectatur. Martialis.

Deliciæ populi qui fuerunt Domini.

De Lyrica Poesi.

CAPVT XXXVII.

CVm olim uno genere formaque decurreret Lyricum, ob majorem voluptatem, dissimilibus numeris, & vario pedum discrimine, ita temperatum est postea, ut innumerabiles Lyricorum carminum species extent. Commendantur, & ab aliis partibus Poeseos quasi secernitur suavitate. Nam ut in carmine Heroico dominatur & eminet gravitas, in Bucolico simplicitas, in Elegiaco teneritas & mollities, in Iambico & Satyrico, acrimonia & acerbitas, in Comœdia joci, in Tragœdia πάθος, in Epigrammatis acumen, sic in hoc carminis genere Poeta se totum ad deliniendas hominũ mentes varietate, & brevitate versiculorum, ac totius cantilenæ exquisita vocum elegantia, nitore, sono, concinnitudine numerorum, descriptione rerum suapte natura maximè delectabilium fingere.

De nominibus Lyricorum versuum.

CAP. XXXVIII.

QVod hæc carmina cum cantu, & ad Lyram pronunciari solerent, à cavendo, ᾠδαὶ (& forma diminutionis ᾠδάρια, parvæ odæ seu odulæ) ut latinè carmen

eadem ratione, κατ' ἐξοχὴν, ab instrumento musico, Lyrica, & vates Lyrici cognominati sunt. Dicuntur præterea Græcis appellationibus μέλη, μολπαὶ ἄσματα, quarum eadem est potestas quæ primi; illius cantus enim iis signatur. A Melos fit Melicum, quod pro Lyrico usurpatur. Lyricum à l:u ia-tione atque votis appellatur hymnus. Pindari Odas inscriptas videmus εἴδη, quasi Poemata sint rerum imagines quædam, ut vox Latinè sonat, Formæ, Species, hinc εἰδύλλια, formulæ: fortassis formulæ poematis, seu Parva poemata: qualia de Græcis fecit Theocritus Syracusanus, de Latinis Ausonius.

De partibus Odarum.

CAPVT XXXIX.

Carmen Lyricum, quod Scholiastæ Pindari tradiderunt, antiquitus tantum erat Monostrophon, posterius tribus partibus constare cœpit: Strophe, Antistrophe, & Epodo. Laudes quippe Deorum Dearumq; carminibus comprehensas, aram circumiens chorus decantabat. Primum ambitum, quo sinistrorsum ingrediebantur, στροφὴν, *conversionem*: alterum quem dextrorsum redeuntes conficiebant, ἀντιστροφὴν, *reversionem*: ipsa cantica Oden, & Antoden vocabant: quæ quidem ab illis itionibus, & reditionibus etiam Strophæ & Antistrophæ. Tandem in medio, & velut in conspectu Deorum quiescentes, quod reliquum erat cantus persolvebant: id ἐκ τοῦ ἐπάδεσθαι τῇ στροφῇ καὶ ἀντιστροφῇ, quod accineretur cæteris partibus, sive διὰ τὸ μετὰ τὴν στροφὴν ᾄδεσθαι, quod post Strophen canebatur, ἐπῳδὸς dicebatur. Strophæ & Antistrophæ totidem, ac eisdem versibus, pari ferè numero syllabarum componebantur: Epodus alios, vel plures, vel pauciores, quàm ille recipiebat. Si quando Oda plures Strophas, & Epodos haberet, in sequentibus præcedentium ratio custodiebatur. Et hic quidem mos Græcis fuit. Quod verò præscriptum est Odis Horatianis: Ode dicôlos, tricôlos, distrophos, tetrastrophos, &c. declarat ex duobus, tribus, aut quatuor diversis generibus conflatas esse: & aliquando post secundum, interdum post tertium, aut quartum carmen Reversionem fieri ad primum genus.

A compositione carmen dicitur.

Monocôlon, latinè uniforme seu unimembre, quod constat ex uno genere carminis: ut cum omnia Hexametra, Iambica, vel Asclepiadea sunt.

Dicôlon, quando duo carminum genera miscentur: ut, Hexametrum cum Pentametro: Glyconium cum Asclepiadeo.

Tricolon, cùm tria miſcentur genera. Sic Tetracolon cùm quatuor.

A Reverſione carmen dicitur.

Diſtrophon, cùm poſt ſecundum verſum, ad prius genus revertimur: ut in Elegiacis.

Triſtrophon, cùm poſt tertium verſum fit ad primum reditus.

Tetraſtrophon, ubi poſt Quartum verſum fit reditus ad primum. Exempla ſunt apud Horatium, qui ultra hunc numerum non excedit.

Pentaſtrophon, cùm poſt Quartum verſum fit regreſſio ad primum. Exempla apud Prudentium in Romano, & Eulalia reperiuntur.

A numero ſyllabarum dicitur.

Adonium carmen Pentaſyllabum. Glyconicum Heptaſyllabum, Phalæcium Hendecaſyllabum, quod nomen etiam Sapphico convenit.

Ab inventore carmen dicitur.

Adonium. Sapphicum. Glyconicum. Phalæcium. Aſclepiadeum. Pherecratium. Pindaricum. Ariſtophanicum. Almanicum. Alcaicum. Hipponacticum. Archilochium.

A numero verſuum carmen dicitur.

Diſtichon. Tetraſtichon. Hexaſtichon. Ogdoaſtichon. Decaſtichon. Dodecaſtichon, &c.

A materia carmen dicitur.

Heroicum. Elegiacum. Satyricum. Comicum. Tragicum. Bucolicum. Georgicum. Epitaphium. Epicedium. Epinicium. Epithalamium. Genethliacum, &c.

A pede crebriore carmen dicitur.

Dactylicum. Iambicum. Trochaicum. Anapæſticum. Choriambicum. Ionicum. Pæonicum. Antiſpaſticum.

A depoſitione carmen dicitur.

Catalecticum. Acatalectum. Brachicatalectum. Hypercatalectum, de quibus in Proſodia.

A menſura carmen dicitur.

Catalectum. Iambicum. Trochaicum. Tetrametrum. Pentametrum. Hexametrum.

Eteoſtichon carmen dicitur, quod annorum numerum continet.

Hemeroſtichon, quod dierum numerum habet.

Acroſticis, cujus initiales verſuum literæ ordine collectæ certum ſenſum præbent. In Acroſtichide Servatoris noſtri eulogium incluſit Sibylla, quam legeret Cicero, meminitque tam celebris carminis in libris de Divinatione.

one. Idem nonnunquam in medio & fine versuum fit.

DE HYMNO.

Definitio Hymni.

CAP. XL.

HYmnus, propriè si loquamur, *nihil est aliud quam ἡ εἰς Θεὸν ᾠδὴ, Dei laus per carmen,* sive, *cantus in Deum,* Sicut Scholiastes Sophoclis definivit. In qua quidem Poesi vates Christianus cupidè, & cum lætitia versari debet: est enim tum propter rem subjectam, tum propter quandam divinam delectationem nobilissima. Etsi hymnus propriè Dei Opt. Max. laus est, licet tamen nobis etiam Divos, hoc est eos, qui ex hac ærumnosa hominum vita demigrantes, in cœlum recto itinere pervenerunt, & ab Ecclesia Catholica præcipua veneratione, templis ædificatis, diebus festis, & precibus & ceremoniis anniversariis coluntur, Hymnis celebrare, pro illis commentitiis, ac detestandis Ethnicorum numinibus, Iove, Mercurio, Baccho, Iunone, Pallade, Venere. Ita videmus quotidie sacris in ædibus, hymnos de gloria & virtute cœlestium á piis sanctisque viris conscriptos decantari. In quibus quanquam verborum pigmenta & sermonis puritatem non cernimus, pietatem reveremur ac suscipimus.

De Hymnis in Deum Opt. Max.

CAP. XLI.

DEum esse unum in essentia, trinum in personis, omnes qui sumus Christiana disciplina imbuti credimus. Licebit ergo Poetis Deum modò ut unum canere, eique bonorum omnium summam perfectionem & copiam tribuere, modò singulas Personas seorsum celebrare, & religiosè ac timidè proprietates earum, quibus distingui solent, explicare.

Visum hic perelegantem M. Antonii Mureti Hymnum, quibus apponere S. Trinitatem.

O nullis hominum pervia sensibus,
Natura penitus sola capax tua,
Cuius condita sunt omnia numine,
Aeterna & monas & trias.
Nato æquæve Pater, Natequè par Patri,
Et manans ab utroque inclyte Spiritus,
Circumfusa tuo nubila lumine,
Nostro discute pectore.
Da, mens per speculum cernere te queat
Nostra, & posthabitis te petat omnibus,
Et iussisque tuis perdedat, & tibi
Soli dedita serviat.

Tu clemens miseris da veniam, Pater:
Tu, Fili, miseris sterne viam ad Patrem:
Tu sanctum miseris Pneuma vagantibus
Praefer conspicuam facem.
Simplex aetherei numinis Unitas,
Quae distincta eadem est, veraque Trinitas,
Aeternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

De Hymnis in Divos.

CAP. XLII.

IN Hymnis Divorum eligimus unum aliquod factum, unamve aliquam praeclarissimam virtutem, seu plures, prout longius esse in animum induxerimus, & illum illasve, quàm potentissimus suavissimè elegantissimeque prosequemur. Licebit autem vel simpliciter extollere, & admirari Sanctum: vel tum hoc facere, tum ipsis laudibus brevem precationem annectere: qua id ab illo petamus, quod ipsum in primis Deo annuente, nobis concedere velle aestimabimus: Interdum tantummodo aliquid rogare Divum toto Hymno possumus, quamvis ejusdem laudes nunquam non ii percurrent, & usitatum esse omnes norunt laudare eum, à quo quid Pietas. Non indigent Coelites nostris laudibus: at nos eorum beneficiis indigemus. Initium Hymni venustum est, quando exteros mortales invitamus ad Sanctorum nobiscum concordibus votis modulanda praeconia: cum salutamus eosdem, ut Prudentius Bethlehemitas pueros.

Salvete flores Martyrum,
Quos lucis ipso in limine,
Christi insecutor sustulit.

Item cùm exordimur ab Exclamatione. Exclamationibus autem & admirationibus totos interdum Hymnos complere licitum est. Iam verò Hymnis Ecclesiasticis perpetuò eam clausulam adjungi animadvertimus, qua Patri, Filio, & Spiritui sancto, gloria, honorque attribuitur, his aut similibus rationibus.

Deo Patri sit gloria,
Eiusque soli Filio,
Cum Spiritu paracleto,
Et nunc, & in perpetuum.

Hoc servavit Hieronimus. Vide Hymno in D. Homobonum.

Regi tamen sit gloria.
Horum datori munerum,
Qui trinus, unus, omnia

Regnat Deus per secula.

Et Sannazarius in Divum Gaudiosum.

Laus tibi cœli Pater atque Princeps,
Omnium rector simul & creator,
Quem fides veri studiosa trinum,
Credit & unum.

Et Muretus omnes hymnos suos ita concludit.

Simplex ætherei numinis unitas,
Quæ distincta eadem est, utraq; Trinitas,
Aeternis vigeat semper honoribus,
Et terra simul & polo.

Idem Hymnum in D. Sylvestrem Pontificem Max. festivè admodum inchoavit ab Apostrophe ad urbem Romam. Scimus autem hoc esse insigne orationis ornamentum apud Rhetores: imo etiam apud Poetas.

Priscos Roma duces desine laudibus
Efferre immodicis, qui valida manu
Fines imperii protulerunt tui
Quacunque Oceanus patet.
Hic solus tibi plus contulit omnibus, &c.

Præterea Hymnus in die Epiphaniæ, est colloquium elegans & pium inter Poetam & Magos: interrogat Poeta, quæ ipsos causa è patrio solo huc adduxerit, quem quæsitum venerint, cui munera apportent. Respondent illi ad singula. Tum rursus percunctatur, quid singula dona sibi velint: Id Magi explicant. Hymnus ita distinctus sequitur.

Poeta.

Quæ vos causa Magi, dicite, perpulit
E vestris iter huc carpere finibus?
Quem tanto studio quæritis anxii?
Quove hæc munere pertinent?

Magi.

Nos stella insoliti luminis huc trahit,
Et dux certa viam perpetuo præit,
Iudææ populis quæ cupientibus
Regem significet datum.

Poeta.

Auri isthæc, sed enim quid sibi pondera,
Myrrhæ mirificus quid sibi vult odor,
Aut quæ, cum populus sacra deo facit,
Aris thura solent dari?

Magi.

Rex auro colitur, Thura Deum decent.
Nostri Myrrha homines post obitum linunt:

Huic

Huic ergo hac pariter munera congruunt,
Qui Rex est, & homo, & Deus.

Cavenda sunt ὁμοιοτέλευτα in Demetris Iambicis, quæ in Ecclesiasticis Hymnis perpetuò solent anxieque servari. Nec mirum, quandoquidem leporem similiter quæsitum studiosè videmus in aliis plurimis, quæ leguntur, & canuntur in templis. Si inciderint cum aliqua festivitate, non erunt rejicienda, tanquam absolutè semperque vitiosa. Investiganda autem, & continenter usurpanda nequaquam.

Metrum, & longitudo Hymnorum.

CAP. XLIII.

HOmerus, & illo natu major Orpheus, & Callimachus carmine Hexametro hymnos perm ultos in Deos, Deasque longis versibus condiderunt, qui ad Citharam canebantur. Hos fœliciter imitati sunt eodem carminis genere recentiores nonnulli. Vidi præterea, sicut ante cum Iovianus Pontanus, Elegiacum carmen adhibuit, cùm in Christum è cruce pendentem Hymnum faceret. In Hymnis Ecclesiasticis fermè Lyrica tantùm metra frequentantur, & ex horum generibus, ut plurimum Iambica Dimetra Acatalecta, itemqne Sapphica. Hymni, qui Hexametris versibus fiunt, ut plurimum sunt longissimi. Aliorum generum plerumque contracti sunt, & non ita multorum carminum. Quanquàm Aurelius Prudentius pene semper conficiat longissimos. Certa mensura constitui non potest. Ex una Strophe (sic quippe licet appellare qualiumcunque versuum quaternionem) non fit Lyricum, nec Hymnus. Ex duabus apud Horatium legimus Sapphica lib. 1. Ode 30.

O Venus Regina Cnidi, Paphique,
Sperne dilectam Cypron, & vocantis,
Thure te multo Glyceræ decoram
Transfer in ædem:
Fervidus tecum puer, & solutis
Gratiæ zonis, properentque Nymphæ,
Et parum comis sine te iuventas,
Mercuriúsque.

Et ejusdem libri Ode ultima.

Persicos odi puer apparatus:
Displicent nexæ philyra coronæ;
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil allabores
Sedulus curo: neque te ministrum

Dedecet.

Dedecet myrtus, neque me sub arcta
Vite bibentem.

Et lib. 3. Ode 22.

Montium custos nemorumque virgo,
Quæ laborantes utero puellas
Ter vocata audis, adimisque leto
Diva triformis:
Imminens villæ tua pinus esto:
Quam per exactos ego lætus annos,
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

CAP. XLIV.

De Iambico Carmine.

IAmbicum carmen ἢ παρὰ τὸ ἰαμβίζειν, id est, conviciari, probra jacere nominatim esse contendit Aristoteles. Iambica poesis potissimum exercetur in objurgationibus, reprehensionibus, vituperationibus, detestationibus, quorum omnium materia sunt vitia, scelera, flagitia, mali mores denique: item quæcunque non decent, aut aliena sunt virtutis, gravitatis, honestatis. Usurpant etiam Iambum, etiamsi id minus propriè, in laudatione, in gratulationibus Catullus & Flaccus. Ille Phaselum suam prædicat, & peninsulam Sirmionem, Hic vitam rusticam.

Beatus ille qui procul negotiis
(Ut prisca gens mortalium,)
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore.
Nec excitatur classico miles truci,
Nec horret iratum mare,
Forumque vitat & superba civium
Potentiorum limina.

Nomine Iambi seu Iamborum eruditis cum pes tum versus sæpenumero appellatur. Hac eadem voce intelligitur & illud genus Senarii, quod ultimum pedem Spondeum postulat, loco Iambi, quem tamen Spondeum præcedat Iambus. Quod idcirco fieri oportet, ut versus nimia tarditate non langueseat. Quanquam Græci quibus est nihil negatum, & Severinus Boetius l. de consolat. philosophiæ Spondeum quinta sede collocare non verentur

Quisquis profunda mente vestigat verum,
In se revolvat intimi lumen visus.

Hujusmodi versus Scazontes, seu choliambi, quasi dicas claudicantes seu claudi, aut mutilati Iambi vocantur; (priores enim qui Iambo finiuntur, Recti dicuntur) quibus persæpe

utitur

uti ur Martialis. Etenim cùm versus Iambicus ad maledicendum reperiatur aptissimus, tum in hoc uno negotio supra cæteros isti Scazontes excellunt, de utroque Ovid. 1 remed.

Liber in adversos hostes stringatur Iambus,
Seu celer, extremum seu trahat ille pedem.

De Iambicis, & Trochaicis Comicis, seu mixtis.

CAPUT XLV.

POetæ Comici ut quotidianum sermonem imitarentur, & populi plausum captarent, orationemque prosæ simillimam redderent, locis omnibus in utroque carminis genere præter Iambum, & Trochæum, pedes proprios, usurpant promiscuè improprios pedes quatuor, Tribrachim, Spondeum, Anapæstum, Dactylum, exceptâ ultimâ regione, quam in Iambicis Iambus, in Trochaicis Trochæus semper occupat. Exemplum Iambici Trimetri Acatalecti habes Scen. 1. Act. 1. Andriæ.

Quod plerique omnes faciunt adolescentuli.

Et quæ sequuntur, Trochaici verò Tetrametri Catalecti Scen. 4. Act. 1. ejusdem Com.

Audivi Achillis iamdudum : Lesbiam adduci iubes, &c.

Sed hæc Comicorum & Tragicorum veterum licentia est, quam Græci Tragici, & Latinus Seneca ; non putarunt sibi concedendam. Comici ut populo similiores fierent, nec ab ejus sermone multum recederent, pro personarum & temporis ratione & respectu, miscent Iambicis Trochaicos, Octonariis Senarios, Catalectis Acatalectos.

De Satyrica Poesi, Nomen & Origo.

CAP. XLVI.

S*Atyra poema est urbanum, iocosum salsum, ad reprehendendos mores corruptos, & accusandum vitæ improbitatem comparatum.* Satyræ appellatio undenam facta sit, necdum pro certo affirmari potest. A lancis genere inditam esse quibusdam placet : Illo nempe quo sacris cerealibus primitiæ inferebantur fructuum dissimilium. Sic in Satyra, inquiunt, variæ ac diversæ res tractari solent, quibus illa velut expletur & satiatur. Hinc itaque à satietate Satyram, quasi Saturam appellari visum est. A saliendo quoque dictam, crediderunt aliqui ob argumentorum varietatem. Per quam fit, ut more Satyri animantis illius, sine modo atque ordine huc illuc ferri, rapi, & volitari videatur. Quid si ab ipsismet Satyris ? quando in hoc poemate videmus, Diis illis petulcis, lascivis, dicacibus digna proferri ? Primus Satyrographus fuit Lucil-

lius,

lius, major avunculus Pompeii magni, hic in civium vitiis liberrimè, ac falsissime accusandis, primò Iambis usus est: Deinde Senarios in Hexametros mutavit, quia hic versus narrationi congruebat magis. Post Lucilium numerantur, Terentius, Varro, Horatius, Persius, Iuvenalis.

Argumenta, Finis, Utilitas Satyræ.

CAP. XLVII.

Quemadmodum priscæ illius Comœdiæ, item Iamborum, & quorundam Epigrammatum, ita Satyræ quoq; materia dici potest turpitudo, vel risu digna, vel odio. Quocirca si quid ridiculum, aut odiosum non est, habet autem luctum, terrorem, commiserationem; ut res Tragœdiarum, in Satyram minimè cadit. Irridet, & exagitat Satyra inertes, parasitos, deformes, loquaces, ingratos, libidinosos, potatores, avaros, fœneratores, sicarios, fures, adulteros, &c. Rectè fecerit, qui morbos animi Satyræ subjecerit, quod in his non secus occupata est, quàm Medicorum ars in doloribus, vulneribus, & ægrotationibus corporum. Proponit utraque sibi sanitatem, sed ista ratione, illa potionibus & herbis. Medicinas ambæ ægrotis faciunt amaras, insuaves, & ingratas, secant, urunt, non parcunt. Satyrâ utimur ad homines absterrendos à vitiis, & ad virtutem objurgatione, irrisioneque impellendos. Ex quo patet, quanta sit ejus utilitas: Corriguntur nimirum perversi, & reliqui aculeos Poetarum istorum metuentes, à nequitia & scelere longius refugiunt. Et quoniam amore virtutis abstinere se à pravis actionibus nolunt, formidine hujus pœnæ, & infamiæ quod nolunt, id facere compelluntur. Veruntamen joci, & sales Satyrici, carere obscœnitate rerum, verborumque debent, & crimina libidinesque ita reprehendi, ut nedum animos reorum purgare volumus, alios interim sinceros & innocentes collutulemus, & ad morum turpitudinem quasi invitemus. Diligentior hac in re Persius, & severior quàm Horatius & Iuvenalis.

Artificium Satyræ.

CAPUT XLVIII.

Docuimus Satyram quandam esse Medicinam: quapropter ne ea ob amaritudinem ab ægroto statim respuatur, imitandi erunt Medici nobis, de quibus ita Lucretius.

Nam veluti pueris absinthia tetra medentes
Cum dare conantur, prius oras pocula circum
Contingunt mellis dulci flavoque liquore,
Ut puerorum ætas improvida ludificetur

Labrorum

Labrorum tenus, interea perpotet amarum
Abſinthi laticem, deceptaque non capiatur,
Sed potius tali tactu recreata valeſcat.

Eodem prorſus modo illinendæ ſunt quibuſdam ſuavitatibus objurgationes Satyricæ, ut æquiore animo excipiantur; jocis nempe & facetiis, quibus quodammodo animi ad hanc alioqui amaram potionem exhauriendam præparantur, & inducuntur. Sed oræ poculi, nimirum urbanitate iſta condiuntur, & tum demum ſentitur medicamenti amarities, cùm eſt in ipſa viſcera demiſſum. Et quamvis ad virtutem cohortari, à vitiis autem avocare magna contentione debeat Satyra, non ideo tamen eam de ipſis diſputare convenit: quod munus Philoſophiæ relinquendum eſt, quæ & magiſtra virtutum, & vitiorum ſola explicatrix habetur. Verſutum, ſagax, callidum, diſertum, acutum ingenium hic requiritur, & à leporibus minimè abhorrens, atque alienum. Partes certas nullas habet: aliquando inſinuatione, ſæpius abrupto & incitato principio utitur. Et licet abrupta principia ſint, ad totius tamen corporis compoſitionem pertinere debent: ſemperque loco Exordii aliquid eſſe neceſſe, quod ad ea quæ ſequuntur facilem comparat benevolumque auditorem. Horatius principio Satyræ primæ id proponit, quod ubi longa exemplorum enumeratione probavit, aptè concludit. Satyram integram in Poeſeos ſtudioſorum gratiam libuit aſcribere.

Qui fit, Mæcenas, ut nemo quam ſibi ſortem,
Seu ratio dederit, ſeu ſors objecerit illa
Contentus vivat, laudet diverſa ſequentes?
O fortunati mercatores gravis annis
Miles ait, multo jam fractus membra labore.
Contra, mercator, navim jactantibus Auſtris,
Militia eſt potior. Quid enim? Concurritur: horæ
Momento, aut cita mors venit, aut victoria læta.
Agricolam laudat juris legumque peritus,
Sub galli cantum Conſultor ubi oſtia pulſat.
Ille datis vadibus, qui rure extractus in urbem eſt,
Solos felices viventes clamat in urbe.
Cætera de genere hoc (adeo ſunt multa) loquacem
Delaſſare valent Fabium; ne te morer, audi
Quo rem deducam: ſi quis Deus, en ego, dicat,
Jam faciam quod vultis: eris tu qui modo miles,
Mercator: tu conſultus modo, ruſticus: hinc vos,
Vos hinc mutatis diſcedite partibus, eia
Quid ſtatis? Nolunt. Atqui licet eſſe beatis.

Quid

Quid causa est merito quin illis Iupiter ambas
Iratas buccas inflet? neque se fore posthac
Tam facilem dicat, votis ut praebeat aurem?
Praeterea: ne sic, ut qui iocularia, ridens
Percurram (quanquam ridentem dicere verum
Quid vetat? ut pueris olim dant crustula blandi
Doctores, elementa velint ut discere prima:
Sed tamen amoto quaeramus seria ludo.
Ille gravem duro terram qui vertit aratro,
Perfidus hic caupo, miles, nautaeque per omne
Audaces mare qui currunt, hac mente laborem
Sese ferre, senes ut in otia tuta recedant,
Aiunt: quum sibi sint congesta cibaria sicut
Parvula; nam exemplo est magni formica laboris:
Ore trahit, quodcunque potest, atque addit acervo,
Quem struit, haud ignara, ac non incauta futuri.
Quae simul inversum contristat aquarius annum,
Non usquam prorepit, & illis utitur ante
Quaesitis patiens, quum te neque fervidus aestus
Dimoveat lucro, neque hyems, ignis, mare, ferrum.
Nil obstet tibi, dum ne sit te ditior alter.
Quid iuvat immensum te argenti pondus, & auri,
Furtim de fossa timidum deponere terra?
Quod si comminuas, vilem redigatur ad assem.
At ni id fit, quid habeat pulchri constructus acervus?
Millia frumenti tua triverit area centum,
Non tuus hoc capiet venter plus quam meus, ut si
Reticulum panis venales inter onusto
Forte vehas humero, nihil plus accipias, quam
Qui nil portarit. Vel dic, quid referat intra
Naturae fines viventi, iugera centum, an
Mille aret? At suave est ex magno tollere acervo,
Dum ex parvo nobis tantundem haurire relinquas,
Cui tunc plus laudes cumeris granaria nostris.
Ut tibi si sit opus liquidi non amplius urna,
Vel cyatho, & dicas, magno de flumine mallem,
Quam ex hoc fonticulo tantundem sumere; eo fit
Plenior, ut si quos delectat copia iusto,
Cum ripa simul avulsos ferat Aufidus acer.
At qui tantuli eget, quanto est opus, is neque limo
Turbatam haurit aquam, neque vitam amittit in undis.
At bona pars hominum decepta cupidine falsa,
Nil satis est, inquit, quia tanti, quantum habeas, sis.
Quid facias illi? iubeas miserum esse libenter,

Quatenus id facit ut quidam memoratur, Athenis
Sordidus ac dives, populi contemnere voces
Sic solitus: populus me sibilat, at mihi plaudo
Ipse domi simul ac nummos contemplor in arca.
Tantalus a labris sitiens fugientia captat
Flumina. Quid rides? mutato nomine de te
Fabula narratur: congestis undique saccis
Indormis inhians, & tanquam parcere sacris
Cogeris, aut pictis tanquam gaudere tabellis.
Nescis quid valeat nummus, quem praebeat usum.
Panis ematur, olus, vini sextarius, adde
Queis humana sibi doleat natura negatis.
An vigilare metu exanimem, noctesque diesque
Formidare malos fures, incendia, servos,
Ne te compilent fugientes: hoc iuvat? horum
Semper ego optarim pauperrimus esse bonorum.
At si condoluit tentatum frigore corpus,
Aut alius casus lecto te adfixit, habes qui
Adsideat, fomenta paret, medicum roget, ut te
Suscitet, ac reddat natis, charisque propinquis.
Non uxor salvum te vult, non filius, omnes
Vicini oderunt, noti, pueri, atque puellae.
Miraris, quum tu argento post omnia ponas,
Si nemo praestat, quem non merearis amorem?
At si cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis, servareque amicos,
Infelix operam perdas: ut si quis asellum
In campum doceat parentem currere frenis.
Denique sit finis quaerendi: cumque habeas plus,
Pauperiem metuas minus, & finire laborem
Incipias, parto quod avebas: nec facias quod
Vvidius quidam (non longa est fabula) dives,
Vt metiretur nummos: ita sordidus, ut se
Non unquam servo melius vestiret, adusque
Supremum tempus, ne se penuria victus
Opprimeret, metuebat, at hunc liberta securi
Divisit medium fortissima Tyndaridarum.
Quid mi igitur suades ut vivam Maenius? aut sic
Vt Nomentanus? pergis pugnantia secum
Frontibus adversis componere: Non ego avarum
Quum veto te fieri, vappam iubeo, ac nebulonem.
Est inter Tanaim quiddam socerumque Viselli.
Est modus in rebus, sunt certi denique fines,
Quos ultra, citraque nequit consistere rectum.

Ill

Illic unde abii redeo: nemon' ut avarus
Se probet, ac potius laudet diversa sequentes:
Quodque aliena capella gerat distentius uber,
Tabescat: neque se maiori pauperiorum
Turba comparet? hunc atque hunc superare laboret.
Sic festinanti semper locupletior obstat:
Ut quum carceribus missos rapit ungula currus,
Instat equis auriga suos vincentibus illum
Praeteritum temnens extremos inter euntem.
Inde fit ut raro qui se vixisse beatum
Dicat, & exacto contentus tempore vitae
Cedat, uti conviva satur reperire queamus.
Iam satis est, ne me Crispini scrinia Lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Notatio & usus Epigrammatis.

CAP. XLIX.

EPigrammata παρὰ τὸ ἐπιγράφειν, superscribere, seu inscribere, principio erat tantùm ἐπιγραφὴ, superscriptio seu inscriptio, & quidem ἔμμετρος, seu numeris libera pro elogiis inscripta, aut incisa statuis, trophaeis, imaginibus, clypeis, navibus, sepulchris, monumentis, delubris, aedificiis, magnificis denique operibus. Postea quidquid de re tum animata, tam inanimata, eleganter, acutè, urbanè, breviter ἐμμέτρως, seu versu dictum esset, seu laudationem, seu vituperationem, seu triste, seu laetum, seu aliud quippiam contineret, Epigrammatis ambitu, ac terminis includebatur, nullo ad inscriptionem respectu.

Definitio Epigrammatis, eiusque divisiones.

CAP. L.

EPigramma, id est, proprium Poetarum, *est quoddam breve poema, cum simplici cuiuspiam rei, vel personae, vel facti indicatione: aut ex propositis aliquid deducens.* Haec definitio ex divisione conficitur, quemadmodum Cicero in Tropicis definire docet, & duo summa Epigrammatis genera, spectata eorum forma comprehendit. Simplex nimirū & compositum. *Simplex est in quo res aliqua, persona, seu factum exprimitur, nulla que inest comparatio*: quemadmodum in his duobus exemplis. Æn. 3. Æneas dedicans clypeum Abantis, rem carmine signat: nempe hoc,

Æneas haec de Danais victoribus arma.

Plura de se Virgilius illo disticho, quod sibimet moriens fecit.

Mantua me genuit: Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope: cecini, pascua, rura, duces.

Indicat

Indicat patriam, locum mortis, sepulturæ, genera scriptorum suorum, in quibus duobus exemplis nihil nisi indicatio, nulla compositio. *Compositum quod ex propositis quiddam, idque aut Maius aut Minus, aut Æquale aut diversum, aut Contrarium deducit.* In omnibus his collationes sive relationes perspicis, quibus & tollitur simplicitas, & gignitur comparatio, sive compositio. Exemplum ubi Majus aliquid ex propositis deducitur; hoc fit Mart. lib. 1. de Carpophoro.

Sæcula Carpophorum, Cæsar, si prisca tulissent,
Iam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemee frondosa leonem,
Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hac armata manus Hydræ mors una fuisset,
Hinc percussa foret tota Chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tauros,
Solvere & Hesionem solus, & Andromeden.
Herculeæ laudis numeretur gloria plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Et lib. 11. laudatur Nerva Trajanus.

Tanta tibi est recti reverentia, Cæsar, & æqui,
Quanta Numæ fuerat, sed Numa pauper erat.
Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,
Et cum tot Crœsos viceris, esse Numam, &c.

Quando minus.

De C. Iulio Cæsare.

Spectat Alexandri picta ut certamina Cæsar?
Ast ego nondum aliquid gessi, ait illacrymans,
Quod si & Alexander spectasset Cæsaris acta,
Dixisset: Persas vincere pigritia est.

Quando par aut simile.

Catullus ad Quintum.

Quinti si tibi vis oculos debere Catullum
Aut aliud si quid carius est oculis:
Eripere ei noli multo quod carius illi
Est oculis, si quid carius est oculis.

Martialis lib. de Leone Cæsaris, in cujus ore ludebant lepores illæsi.

Æthereas aquila puerum portante per auras,
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ maiora putes miracula? summus utrique
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Iovis.

Quando dispar, seu diversum, Martialis de leone & lepore, lib. 1.

Rictibus his tauros non eripuere magistri,
Per quos præda fugax itque, reditque lupus.
Quodque magis mirum, velociter exit ab hoste,
Cum nil a tanta nobilitate refert.
Tutior in sola non est cum curreret arena,
Nec cavea tanta conditur ille fide,
Si vitare canum morsus, lepus improbe, quæris,
Ad quæ confugias ora leonis habes.

Quando contrarium seu repugnans. Catullus.

Odi & amo, quare id faciam fortasse requiris,
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.

Martialis ad Dindimum, lib 5.

Insequeris, fugio, fugis, insequor: hæc mihi mens est,
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

In habentem varios mores, lib. 14.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem,
Non possum tecum vivere, nec sine te.

Sunt qui tres tanquam classes Epigrammatum constituere: Vnam eorum, quibus ad rerum inscriptiones utimur, unde nomen ipsum est natum, quæque prima origo Epigrammatis fuit. Alteram quibus laudes alicujus, aut vitia explicamus, sive, quibus laudamus, aut vituperamus. Tertiam, quibus fortuitum cuippiam, vel novum, vel admirabile, quod acciderit, argutè exponimus, vel ipsi aliquid excogitamus, & comminiscimur. Fortuiti, & rari seu inopinati eventus est illud Carpyllidæ in eum, qui piscaturus, reti caput naufragio mortui attraxit: quod cum manu scalpendo sepulchrum parans terræ mandaret, improviso thesaurum invenit. Conclusio est, Iustos viros pietatis mercedem haud amittere.

Capturo pisces hamata in littore seta,
Naufraga forte hominis calva prehensa fuit.
Qui caput avulsum membris miseratus, inermi
Prosubiens fecit vilia busta manu.
Pondus ubi infossi terræ grave reperit auri,
Gratia sic iustis nulla bonisque perit.

Et illud Germanici Cæsaris ex Græco.

Thrax puer astrictis glacie dum ludet in Hebro,
Frigore concretas pondere rupit aquas.
Dumque imæ partes rapido traherentur ab amne,
Abscidit heu tenerum lubrica testa caput.
Orba quod inventum mater dum conderet urna,
Hoc peperi flammis, cætera, dixit, aquis.

Admirabile seu magnum sit hoc, de matre Lacæna: quanquam etiam fortuita sæpe magna sunt, & contra item magna fortuita.

Catullus.

Mater Lacæna conspicata filium,
Relicta inermem parmula,
Progressa contra traiicit ferro latus,
Super necatum bis increpans:
Abi hinc, morere, non digna me proles, abi,
Mentite patriam, & genus.

DIVISIO EPIGRAMMATVM *secundum tria antepofi a Poematis genera.*

POteſt Epigramma revocari partim ad Tragœdiam, partim ad Comœdiam, partim deniq; ad Epopœiam. Quare cum hæc tria genera Poeſeos materia diſcrepent, Epigrammatis item materia non erit una, ſibique ſimilis; ideo nec ipſa Epigrammata. Et Epopœia ſumit Epigramma, laudationes imprimis excellentium virorum, urbium, fluviorum, portuum, locorum, fontium, monumentorum, &c. Fabuloſa quoque haud aliunde ſumuntur. Hinc igitur fit, ut in Epigrammate loquatur mira cum venuſtate Deus, aut Nympha, Satyrus, &c. quin aliquando, amnis, fons, arbor, ſtatua, urbs, tumulus, locus, animal, cum aliis, aut cum ipſomet Poeta. Tragœdiæ propriè eſt rerum gravium, illuſtriumque tractatio, quæ multum doloris, & commiſerationis, multum pariant admirationis. Dolorem afferunt atrocia, commiſerationem eadem ipſa, ſi aut immerenti eveniunt, aut accidant inter conſanguineos, inter parentes & liberos, inter fratres & ſorores. Fortuita commovent admirationem. Sunt autem admirabiliora, quando præter opinionem aliud ex alio dependet, ut in vita Oedipi, de quo habemus Tragœdiam Senecæ. Hæc omnia aptiſſima ſunt conficiendis Epigrammatis. Ad Tragœdiam quoque rejiciantur, quæ in mortem, interitumq; alicujus ſcribuntur: eſt enim per ſe res Tragica mors. In Comœdia priſca, Poetæ homines impunè nominatim accuſabant, irridebant, contemnebant. Quæ materies, probroſa & ridicula ſcilicet convenit etiam Epigrammatis, quorum auctores aliena peccata patefaciunt, inſectantur, atque rident. Nec nominibus abſtinent, quod reprehendit prælatione lib. 2. Mart. quamvis ea ſæpius commutent, aut pro veris ficta ſupponant: rem enim ipſam intelligi ab omnibus nihil vetat, pudori autem & famæ hominum conſulendum eſt, ſi conſuli adhuc poteſt. Vetus quoque Comœdia laſcivis vocibus & ſententiis abundabat, quæ conſuetudo in Epigrammata irrepſit, quorum plurima, potiſſimũ Martialis, videmus eſſe

plena

plena turpitudinis & nequitiæ. Ab Epigrammatis ejusmodi temperare nos oportet. Ex Comœdia item antiqua, joci, & sales ad Epigrammata profluxerunt. Illis quæ habent spem, metum, suspicionem, amorem, desiderium, dissimulationem, subitam lætitiam, insperatum incommodum, misericordiam, fortunæ commutationem, & alia hujus generis, Novam Comœdiam præbuisse materiam sit credibile.

DIVISIO EPIGRAMMATIS SECUNdum tria genera causarum.

VT civilis eloquentia in tripartita causarum varietate exercetur: sic Epigramma non incommodè ad totidem, eademque genera fermè redigi potest. Itaque ad Iudicium revocabuntur omnia, quibus aliorum vitia, scelera, & mala facinora accusamus, quibus expostulamus, exprobramus, minamur, insimulamus, invehimur, &c. Ad deliberationem, quibus suademus, dissuademus, hortamur, dehortamur, petimus, deprecamur, invitamus, consolamur. Ad exornationem pertinebant, quibus laudamus, vituperamus, sive homines, sive res alias qualcunque, idque sive in ipso homine, sive extra hominem. Item quibus commendamus, gratulamur, gratias agimus, aliquid dedicamus, & jocosa, quorum materia est turpitudo sine dolore, quæ potius risum exciter, quàm indignationem.

Exempla Iudicialium.

ASinium Catullus de furto postulat. Nam secundum cœnam, quando convivæ urbanitati indulgere, & poculis capacioribus poscere consueverunt, ipse mappas illorum, sive sudaria surripiebat, ut & apud Martialem Hermogenes. Et cùm hoc valde facetum, & nimis lepidum putaret, eundem leporem in Catullum exercuerat.

Marruccine Asi i, manu sinistra
Non belle uteris in ioco, atque vi o:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc falsum esse putas? fugit te inepte.
Quamvis sordida res, & invenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta, vel talento
Mutari velit: est enim leporum
Desertus pater, ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte:
Quod me non movet aestimatione,
Verum est μνημόσυνον mei sodalis.
Nam sudaria in Setaba ex Iberis,

Miserunt

Miserunt mihi muneri Tibullus,
Et Verranias. Hac amem necesse est,
Vt Verannius meum & Tibullus.

Martialis de Hermogene fure ad Ponticum lib.12.

Hermogenes tantus mapparum, Pontice, fur est,
Quantum nummorum vix puto, Massa fuit.
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram,
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Tu licet observes dextram, teneasque sinistram,
Inveniet mappam qua ratione trahat.
Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem,
Casuras alte sic rapit iris aquas.
Nuper cum Myrino peteretur missio læso,
Subduxit mappas quatuor Hermogenes.
Cretatam prætor cum vellet mittere mappam,
Prætori mappam surripit Hermogenes.
Attulerat mappam nemo, dum furta timentur,
Mantile e mensa surripit Hermogenes.
Hoc quoque si deerit: medios distringere lectos,
Mensarumque pedes non timet Hermogenes.
Quamvis non modico caleant spectacula sole,
Vela reducuntur, cum venit Hermogenes.
Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,
Ad portum quoties paruit Hermogenes:
Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,
Inter adorantes cum stetit Hermogenes.
Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam,
A cœna semper rettulit Hermogenes.

Simile fecit Martialis in Luscum furem lib.8.

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
Lippa subatrita fronte lacuna patet?
Ne contemne caput, nihil est furacius illo,
Non fuit Autolici tam piceata manus:
Hunc tu convivam cautus vitare memento:
Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.
Pocula sollicitı perdunt, ligulasque ministri,
Et latet in tepido plurima mappa sinu.
Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,
Et tectus lenis sæpe duabus abit.
Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
Erubuit fallax, ardeat illa licet.
Si nihil invasit, puerum tum arte dolosa
Circuit, & soleas surripit ipse suas.

EXEMPLA

O mihi post nullos, Iuli, memorande sodales,
Si quid longa fides, canaque iura valent:
Bis iam pene tibi consul trigessimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas, quæ posse negari,
Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæ, catenatique labores,
Grandia non remeant, sed fugitiva volant.
Hæc utraque manu, complexuque assere toto:
Sæpe fluent immo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam:
Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

CONSOLATORIVM, HOC EST LEODEGARII à Quercu tomo 1. florum Epigrammatum ex variis Poetis.

Quid noctes miser eiulans, diesque
Nil convitia profutura fundis?
Irato Lachesin lacessis ore,
Quod natam illa tibi abstulit quadrimam,
Argutam, docilem, venustulamque,
Et quam præsidium subinde firmum
Sperabas senio tuo futuram.
An hoc lædere? an hoc vocas nocere,
Pro terris Mariæ dedisse cœlum?
Cum gaudes potius, Beralde, cum quam
Mortalem genuisse credidisti,
Hanc factam videas repente divam?

EXEMPLA EXORNATIONIS.

Catullus in Ciceronem.

Disertissime Romuli nepotum
Quot sunt, quotque fuere, Marce Tulli,
Quotquot post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas, Catullus
Agit, pessimus omnium Poeta.
Tanto pessimus omnium Poeta,
Quanto tu optimus omnium patronus.

Martialis in Decianum lib. 1.

Si quis erit raros inter numerandus amicos,
Quales prisca fides famaque novit anus:
Si quis Cecropiæ madidus Latiæq; Minervæ
Artibus, & vera simplicitate bonus:
Si quis erit recti custos, imitator honesti,
Et nihil arcane qui roget ore deos:
Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,

*Disperea*m, *si non hic Decianus erit.*

Concinnum, & longe festivissimum est hoc ejusdem Martial. de Catella Publii lib. 1.

Issa est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publi.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamq; gaudiumq
Collo nixa cubat capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur,
Et desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitat, toroque
Deponi rogat & monet levari.
Castæ tantus inest pudor Catellæ;
Ignorat Venerem, nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella.
In qua tam similem videbis Issam,
Ut sit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella,
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

Nullum datur Epigramma, quod non aliqua parte tot, quot attulimus divisionum comprehendetur. Nec absurdum existimes velim, unum atque idem tam hujus, quam illius Generis efficere speciem: id quippe fit ratione diversa.

DE EPIGRAMMATE IN QUO Paria paribus, & contraria contrariis referuntur.

CIcero in Orat. Perfect. cum de numero oratorio disputat, scribit esse quoddam genus verborum, in quibus ipsis concinnitas insit, & quæ suapte natura numerosa sit, etiamsi nihil est factum de industria. Cœterum genus illud esse triplex. Aut enim casus in exitu similes, ut pro Cælio: *Non modo nihil ignoscendum, sed etiam acriter resistendum.* Aut paria paribus redduntur in Sextiana: *Qui authoritate, qui fide, qui constantia, qui magnitudine animi, consilium, audaciam restiterunt, ii principes, ii graves, ii auctores, ii duces huius dignitatis, atque imperii semper habiti sunt.* Aut opponi contraria: quæ exornatio, Græcè ἀντίθετον, Latine cótentio, & contra positum: Fit,

Fit autem diversis modis. Nam & singula singulis opponuntur; ut, *Vicit pudorem libido, timorem audacia, rationem amentia.* Bina binis: ut, *Non nostri ingenii, vestri auxilii*, Pluribus plura: pro Milone: *Est enim, judices, hac non scripta, sed nata lex: quam non didicimus, accepimus, legimus, verum ex natura ipsa arripuimus, hausimus, expressimus.* Omisso primo genere hujus concinnitatis, quæ hic nullum locum habet, nisi in Ethicis, videamus quàm pulchrè secundum, & tertium in Epigrammata conveniant. Quæ proinde concinna fieri & dici certissimum est. Paria paribus referuntur in his, quæ in Appendice Virgiliana leguntur de morte trium.

Sus, juvenis, serpens casum venere sub unum,
Sus iacet ex ictu, pede serpens, ille veneno.
Anguis aper, juvenis pereunt, vi, vulnere, morsu,
Hic fremit, ille gemit, sibilat hic moriens.
Sus, serpens, juvenis pariter periere vicissim:
Dente perit juvenis, serpens pede, porcus abictu.

Ejusdem classis est hoc in Virgil.

Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi,
Capras, rus, hostes fronde, ligone, manu.

Fœlici conatu hoc imitatus est Matthæus Toscanus in suis Poematis, loquens de Petro Bembo.

Historicus, vates, rhetor celebrat, canit, implet,
Gestu, ignes, aures, ore, lyra, eloquio.

Exemplum ubi singula singulis opponuntur. Tosc. tom. 1. in Christum crucifixum.

Pro servis Dominus moritur, pro sontibus insons,
Pro ægroto medicus, pro grege pastor obit.
Pro populo rex mactatur, pro milite ductor,
Proq; opere ipse opifex, proque homine ipse Deus.
Quid servus, quid sons, ægrotus, grex, populusque,
Quid miles quid opus, quidve homo solvet? amet.

Conclusio huius pulcherrimi, & religiosissimi Epigrammatis habet repititionem, ὑπόζευγμα συναθροισμὸν, *subiectionem.*

De Epigrammate Dialogico.

CAP. LI.

Dialogum conficere, tum propter alia, tum propter decorum personarum loquentium est laboriosum: propterea quod nisi prudentissimus & experientissimus videre potest, quando, quantum, quibus verbis, quomodo unumquemque loqui, & quibus moribus præditum esse oporteat. In omnibus & singulis separatim τὸ πρέπον cernitur.

EXEMPLA EPIGRAMMATIS.
Dialogici.

Ausonii dialogus in simulacrum Occasionis & Pœnitentiæ.

Cuius opus? Phidiæ, qui signum Pallados, eius,
Quique Iovem fecit, tertia palma ego sum,
Sum Dea, quæ rara, & paucis, Occasio, nota.
Quid rotulæ insistis? stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum. Mercurius quæ
Fortunare solet, tardo ego, cum volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo: sed heus tu,
Occipiti calvo es. Ne tenear fugiens.
Quæ tibi iuncta comes? dicat tibi, dic rogo quæ sis?
Sum Dea, cui nomen nec Cicero ipse dedit.
Sum Dea quæ facti, non factique exigo pœnas:
Nempe ut pœniteat, sic Metanœa vocor.
Tu modo dic, quid agat tecum? Si quando volavi,
Hæc manet: hanc retinent, quos ego præterii:
Tu quoque dum rogitas, dum percunctando moraris,
Elapsum dices me tibi de manibus.

Dialogus in Iustitiam.

Quæ Dea? Iustitia. Quid torvo lumine? flecti
Nescia sum, & lachrymis & pretio, & precibus!
Quod genus? a Superis. Ex quo genitore? Modo Ex qua
Matre? Fide. Nutrix quæ tua? Pauperies.
Quis Deus infantem fovit? Prudentia. Quonam
Freta duce agnoscis crimina? Iudicio.
Cur gladium tua dextra gerit? cur læva bilancem?
Ponderat hæc causas, percutit illa reos.
Quid rari assistunt? Quod copia rara bonorum est.
Quæ comes assidua est? candida simplicitas.
Aurium aperta tibi cur altera, & altera clausa est?
Hæc surda iniustis, panditur illa bonis.
Paupere cur semper cultu? iustissimus esse
Qui cupit, exiguas semper habebit opes.

De Echone.

CAPVT LII.

PErjucundum, argutum, & lepidum est Epigramma, attentumque retinet lectorem, cùm in fine aut medio versus ejusmodi vocula ponitur, quæ vel toti verbo præcedenti, vel ejus similis caudæ, aut eandem sententia illustrat, aut diversum aliquid, & nonnunquam contrarium, ut prorsus inexpectatum, aut par, aut majus, aut minus denique complectitur. Hæc Echo dicitur. Multæ interrogationes in

Echisis usurpantur, quamvis etiam sine interrogatione suam venustatem retineant. Nec opus est, omnes & singulos versiculos Echonem suam habere: sed tum illa respondebit cùm sensus absolvitur, & sententia finitur, sive id in medio, sive in extremo versus utrobique simul fiat. Non oportet autem diu differre istam repercussionem vocis, quia deformitatem generat dilatio, sicut frequentia ornamentum. Præterea non adeo semper numerosi esse possunt Ethici: possuntq; evadere Leonini sine ullo vitio: quia ingenium, & lepos qui est in rebus, quam concinnitas, quæ est in verbis, aut aliud quippiam, magis hic spectatur. Melius etiam Echo fit in disyllabis, quam in Trisyllabis, aut monosyllabis: Quoniam ad naturam rei illa imitatione quam ista propius accedimus.

Litteræ Aventinus primæ privetur honore:
Servabit reliquum quid sibi Cacus? Acus.

Colloquium Bethlehemitæ Pastoris & Echus, cui Poeta sua verba interponit.

Hac Bethlehemitæ Pastoris verba referre
Audita est Echo, quæ iuga montis habet.
Quis natus, dixit, NATVS: paruisne Iudæi?
Illa, DEI. Verusne est homo? dixit, HOMO.
Atque hic idem, nonne Deus remanet? MANET. Estne
Vt Pater omnipotens? rettulit illa, POTENS.
Hunc quid de cœlis duxit? LIS DVXIT. At istam
Dic utrum vincet? VINCET, & ipsa refert.
Litis erat radix longæva: EVA. an mala? MALA.
Anne gula hoc potuit? illa refert, POTVIT.
An puer hic fiet magnus? quæ reddidit, AGNVS.
Ipse ait hoc? AIT HOC: cur ita clamat? AMAT.
Is maius nostro nunquid dare possit amori?
Reddidit illa nihil quam gemebunda, MORI.
Hoc faciet? FACIET: moriens? ORIENS: Deus ille?
Hac, ILLE. Est forsan causa tua? AVSA TVA.
Diligere hunc ergo par est, super omnia Christum?
ISTVM. nonne Deum? Dixit, EVM, & tacuit.

Viatoris & Echus.

V. *Quæ solos nemorum colis recessus,*
Convallesque cavis iocosa imago,
Nunquid suaviculis dicata Musis,
Modis omnibus expetenda vita est?
E. *ITA EST.* V. *Si comitetur alma virtus,*
Illis an pretium satis sit ullum?

E. NULLUM. *V. Sed quid obest eis frequenter?*
E. VENTER. *V. O utinam greges inertum*
Ad corvos abeant? E. EANT. *V. honori*
Doctorum faveamus ac proborum,
E. HORUM. *V. Isti imperium rogant & orbem.*
At vos improbi & artium imperiti.
Humana scabies pudorque gentis
Plora e, assidueque dicite heu. E. HEU.

ECHO DE PACE.

Dic mihi quæ gelidis habitas convallibus ECHO,
Cur populus pacem sic modo clamat? AMAT.
Ad divam pacem precibus concurritur? ITUR.
Vt damnum fugiat triste colonus? ONUS.
Rusticus ergo iterum campos reparabit? ARABIT.
Et tu ocurret remige navita? ITA.
Omniaque evenient in mundo prospera? SPERA.
Largaque nec rerum copia deerit? ERIT.
Si retulisti Echo mihi vera relata, VALETO.
Donec nostra iterum verba novabis. ABIS.

Licet interdum mutare litteram aut syllabam in initio, aut medio verbi: nam Finis in Echone semper similis requiritur. Item addere, aut tollere aspirationem, ut si pro Sacer, dicas, Lacer; pro Senex, Remex, pro Mœstus, Festus; pro abeat, Habeat. Quamobrem malè reprehenderentur hæ Imagines. Albertusne jacet ? tacet. Quæ causa obitus ? Pius. Religio amisit Patronum ? Bonum. Hæreticos oderat ? Poterat. An ne huic par ullus. Nullus. In simili sono vocalium extremarum posita est Echo: illæ enim solæ sonant, & Echo sonus est, non in similitudine consonantium quoque, quæ tantum consonant, non soni naturam, substantiamque mutant.

De Emblemate.

CAP. LIII.

EMblema dicitur παρὰ τὸ ἐμβάλλεσθαι, quod valet immittere, injicere, interponere, inserere. Vocantur autem Emblemata lapilli colorati, & minutè sectis gemmæ, claviculi, parvæ ex auro, argentove rerum diversarum effigies, & similia; quæ pavimento, parieti, vasculis, vestibus, poculis, pileis, clypeis, gladijs, in morem torulorum, pro ornamento affiguntur, inciduntur, insculpuntur. Sciendum porrò, talia opera in pariete Vermiculata in pavimento Tessellata, in lignis Segmentata dici. Hoc autem loco carmina, seu Epigrammata ipsa hujusmodi ἀγάλματα, symbola, simulacra, & imagines rerum aliquid significantes interpretantia, Emblemata vocamus, μετωνυμικῶς, ut nobis *nihil aliud sit Emblema,*

quam

quam Epigramma, quod Emblema complectitur. Iam verò Emblema tria continet; Epigraphen, veluti rei totius animam, picturam, & Poësin, artes germanas, quæ se ita explicent, ut altera alteri sit interpres. Et pictura quidem, tanquam corpus, Poësis tanquam animus est: sitque ut Emblema non possit non esse gratum, in quo & aures dulci carminum numero delectantur, animi pascuntur, & oculi pictura recreantur. Tria maximè statuenda Emblematum genera. Nam quæ rerum naturas, & caussas aperiunt, Physica sunt. Quæ rem olim gestam, aut quasi gestam ut fabulam includunt, Historica, seu Mythologica. Demum quæ ad mores pertinent, quæ innumera sunt, in Ethicis habentur.

Duæ primariæ virtutes Epigrammatis, Argutia, & Brevitas.

CAP. LIV.

DVo præcipuè lumina flagitat Epigramma, quibus ornatur, commendaturque mirificè; ea sunt brevitas, & argutia: quarum posterior jure optimo anima, vita, & tanquam spiritus ejus, nervi, succus, sanguis vocare potest: qua destitutum, velut ægrum, languet, friget, & quasi intermoritur. Quod si vel sola affuerit, ut alia desiderentur, probabitur tamen. Generatur autem acumen istud cum alijs modis, tum hoc frequenter, si Conclusio aut non expectata, (quod Græci dicunt, παρὰ προσδοκίαν) aut expectationi planè contraria sequitur. Catullus Furii paupertatem urgens, sicut ante urserat, ait villulam, quæ ei, ut verisimile est, unica remanserat, non eo incommodam esse, quod ad hujus aut illius venti flatum opponeretur: sed (quod vento omni deterius) quod opposita esset pignori pro tanta pecunia, ut nihil jam sit, cur eam Furius suam dicere debeat. Ludit autem in ambiguitate vocabuli, opposita. Hoc modo.

Furi, villula vestra non ad Austri
Flatus opposita est, nec ad Favoni,
Nec sævi boreæ aut Apeliotæ:
Verum ad millia quindecim ducenta.
O ventum horribilem atque pestilentem?

Facetum illud Martialis, de Selio Cœnipeta: ad Rufum.

Quod fronte Selium nubila vides Rufe,
Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,
Quod pæne terram tangit indecens nasus,
Et dextra pectus pulsat, & comam vellit:
Non ille amici fata, luget, aut fratris,

Vterque natus vivit, & precor vivat:
Salva est & uxor, sarcinaque, servique.
Nihil colonus, villicusque decoxit:
Mœroris igitur causa quæ? domi cænat.

Lib. 3. Interrogat Musam compluſculis verſibus, quid agat Canius Rufus. Enumerat plurima, quæ agere ille poteſt. Muſa ad extremum reſpondet, illum nihil agere aliud quam ridere.

Dic Musa quid agat Canius meus Rufus:
Vtrumne chartis tradit ille victuris,
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi iocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus herois?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola Poetarum?
Lepore tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi,
An spatia carpit lentus Argonautarum?
An delicatæ sole rursus Europæ
Inter tepentes post meridiem buxos
Sedet, ambulatve liber acribus curis?
Titine thermis an lavatur Agrippæ?
An impudici balneo Tigillini?
An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
An Pollionis dulce currit ad Quartum?
An æstuantes iam profectus ad Baias,
Piger Lucrino naviculatur in stagno?
Vis scire quid agat Canius tuus? Ridere.

Et unicum carmen, ſive Monoſtichon, Epigramma eſt: ut apud Martialem in Cinnam, lib. 8.

Pauper videri Cinna vult, & est pauper.

Et plurima Diſticha, quibus aliqua ſententia perfecta explicatur, Epigramma dicuntur. Veruntamen illud fugiendum, ne currente rota pro urceo exeat amphora: ne inquam, fiat Elegia, aut promiſſum carmen. Et quoniam vox ipſa Inſcriptionem Latinis ſonat, Inſcriptiones autem paucis plerumque verbis finiuntur, credamus id optimum fore quod breviſſimum.

De suavitate, & aliis Epigram. ornamentis.

CAP. LV.

INter quoſdam eruditos de carminum ſuavitate contentionem ſubortam commemorat A. Gellius lib 19. cap. 9. Cum ibi Græcos nonnulli extollerent, & Latinos tam fluentes

fluentes carminum delicias fecisse negarunt, Antonius Iulianus Rhetor florentis facundiæ & rerum literarumque veterum peritus docuit, Latinos nihil Græcis concedere, & extemplò quatuor Epigrammata ex memoria recitavit, Valerii Æditui, Porcii Licinii, Q. Catuli, quibus ut sentit Gellius, mundius, venustius, limatius, pressius, Græcum Latinumve nihil quiddam reperitur. Fatendum est tamen vel invitò, sæpius licere Græcis, quàm nobis esse ducibus. Principio, quæ res sua natura vim aliquam ad sensus demulcendos, oblectandasque mentes obtinent, ex iis suavitas in oratione existit. Tales exempli causa sunt amœnitas hortorum, species arborum virentium, flores, leni murmure labentes rivuli, stellæ, lux, cantus musici, citharæ, tibiarum, chori & tripudia, amplexus, oscula honesta, inquam, & legitima. Reddunt jucundam orationem Epigrammatis Allocutiones illæ, quibus Poetæ seipsos compellant. Catullus semet de adventu veris.

Iam ver egelidos refert tepores,
Iam cœli furor æquinoctialis,
Iucundis Zephyri silescit auris:
Linquantur Phrygii, Catulle, campi,
Niceæque ager uber æstuosæ,
Ad claras Asiæ volemus urbes,
Iam mens prætrepidans avet vagari,
Iam læti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete cœtus,
Longe quos simul a domo profectos,
Diversos variæ viæ reportant.

Idem ad seipsum.

Miser Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles.

Martial lib. 10. ad seipsum.

Vitam quæ faciunt beatiorem,
Iucundissime Martialis, hæc sunt:
Res non parta labore, sed relicta:
Non ingratus ager, focus perennis:
Lis nunquam, toga rara, mens quieta:
Vires ingenuæ, salubre corpus:
Prudens simplicitas, pares amici:
Convictus facilis, sine arte mensa:
Nox non ebria, sed soluta curis:
Non tristis torus, attamen pudicus:
Somnus, qui faciat breves tenebras:

Quod sis esse velis, nihilque malis :
Summum nec metuas diem, nec optes.

Dulcis est Apostrophe, sive ad Divum aliquem, sive ad hominem, idque aut in Medio, aut in Extremo : In extremo, ut Epigram. Catulli.

O dulces comitum valete cœtus, &c.

In medio, ut illo, quod scripsit in Annales Volusii.

Nunc, O cæru'eo creata ponto,
Quæ sanctum Idalium, Vriusque apertos,
Quæque Ancona, Cnidumque arundinosam
Colis, quæque Amathunta, quæque Colchos,
Quæque Dyrrachium, Hadriæ tabernam,
Acceptum face redditumque votum,
Si non in lepidum, neque invenustum est.
At vos interea venite in ignem,
Pleni ruris, & inficetiarum,
Annales Volusi, cacata charta.

Suavitatis gratia, sermo & sensus affingitur brutis animantibus, silvis, fontibus, montibus, insulis, alijsque rebus animo vacantibus, quas etiam blandè affari concessum est. Lucullus cum avaro murem loquentem facit, & negantem sese cibum apud illum, sed hospitium tantùm quærere.

Murem Asclepiades ut apud se vidit avarus,
Mus, quid in æde facis, dixit, amice, mea?
Mus blandè arridens, tolle, inquit, amice, timorem,
Hic ego non victum quæro, sed hospitium.

Pervenustum judicatur Epigramma, in quo est aliquid eruditionis non vulgaris : seu in quo aliquid antiqui moris, ac ritus attingitur, ut in illo Catulli ad puerum suum, in quo duas consuetudines aperit: Vnam poscendi majoribus, & meracioribus poculis vetustioris vini, in quo amarus quidam sapor sentitur: quæ consuetudo à Græcis procedente convivio tenebatur, & ab illis orta fuerat : Alteram creandi in conviviis talorum jactu unum aliquem, qui præscriberet, quantum quisque, & quomodo temperatum biberet Græci συμποσίαρχον, & βασιλέα. Horatius bibendi arbitrum, Varro Modiperatorem, Cicer. de senect. Magistrum, Macrob. Regem Mensæ; rem & potestatem ipsam Magisterium, Horatius regnum vini, Græc. ἀρχιποσίαν appellant.

Minister vetuli puer Falerni,
Infirmi calices amariores,
Vt lex Posthumiæ iubet magistræ
Ebriosa acino ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite lymphæ.

Vini pernicies, & ad severos
Migrate, hic merus est Thymianus.

Primum versum Catullus sæpe postremo loco iterat, ut ad seipsum, de Struma & Vatinio.

Quid est Catulle, quod moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet:
Per consulatum peierat Vatinius.
Quid est Catulle, quod moraris emori?

Libenter etiam Catullus, ac sæpe claudit exclamatione, ô, ut in luctu passeris.

Lugete, O Veneres, Cupidinesq;
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meæ puellæ.
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat, suamque norat
Ipsam tam bene quam puella matrem:
Nec sese à gremio illius movebat:
Sed circumsiliens modo huc, modo illuc,
Ad solam dominam usque pippiebat,
Qui nunc it per iter tenebricosum,
Illuc unde negant redire quemquam:
At vobis male sit malæ tenebræ
Orci quæ omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.
O factum male, O miselle passer,
Tua nunc opera meæ puellæ
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Gaudet etiam ab eadem particula, O exordiri.

O Colonia quem cupis ponte ludere longo.
O qui flosculus es iuventiorum.
O furum optime balneariorum.
O funde noster, seu Sabine, seu Tiburs.
O rem ridiculam Cato & iocosam.

Vt omnes versus ab eadem voce inchoari, sic in eandem aut easdem pulchrè possunt desinere, aut omnes aut alterni, figura quæ Conversio dicitur. Pulchrum sanè & illud, in quo magnus animi motus, magnave & vehemens affectio cernitur, exprimiturque, nempe aut mœror, aut dolor, aut pietas, aut amor, aut commiseratio.

Quale est illud Ausonij in Didonem.

Infœlix Dido nulli bene nupta marito,
Hoc pereunte fugis, hoc fugiente peris.

Superest Energia, Cicero Evidentiam nominat, quæ rem subjicit sub oculos, & ejus formam quasi pingit: Ea

partim

partim sita est in verbis, partim in rebus. Exemplum esse poterit Martialis in Mutium Scævolam lib. 1. Providendum tamen, ne cùm hanc virtutem consectamur, inani sonitu verborum turgescat oratio.

Dum peteret Regem decepta satellite dextra,
Iniecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Urere quam potuit contempto Mutius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Maior decepta fama est & gloria dextra,
Si non errasset, fecerat illa minus.

DE SCITA CONCLUSIONE Epigrammatis.

ETsi totum Epigramma compositum, festivum, artificio quodam, & expolitione distinctum, & ingeniosum esse debet, tamen ipse terminus ejus præcipuo quodam artificio illuminatus sit, oportet, talisque prorsus qui vel acumine, vel pondere, vel lepôre, vel novitate, vel alia quapiam illecebra legentium mentes, sensusque commoveat. Adjuvant hic plurimum Exclamationes, Interrogationes, Rhetoricæ, Epiphonemata, amaræ Concessiones, quæ à quibusdam dicuntur Ironiæ, cum formis sibi subjectis, inexpectatò, & sententiosè dictæ, Apostrophæ, & similes festivitates, quas subjecta exempla partem aliquam docebunt: Mart. de Gellia lib. 1.

Amissum non flet cum sola est Gellia patrem:
Si quis adest iussæ prosiliunt lacbrymæ;
Non luget quisquis laudari, Gellia, quærit:
Ille dolet vere qui sine teste dolet.

Ausonii quoddam est de uxore Zelotypa, veneno argentum vivum miscente, ut citius virum tolleret: quæ tamen hominem purgârunt potius.

Toxica Zelotypo dedit uxor mœcha marito:
Nec satis ad mortem credidit esse datum.
Miscuit argenti letalia pondera vivi,
Cogeret ut celerem vis geminata necem.
Dividat hæc si quis, faciunt discreta venenum,
Antidotum sumet qui sociata bibet.
Ergo inter sese dum noxia pocula certant,
Cessit letalis noxa salutiferæ:
Protinus & vacuos alvi petiere recessus.
Lubrica deiectis quæ via nota cibis.

Quam

Quam pia cura Deum! prodest crudelior uxor,
Et cum fata volunt, bina venena iuvant.

De Epithalamio.
CAP. LVI.

Epithalamium carmen est, quo nuptiæ celebrantur: à Thalamo dictum. Est autem θάλαμος cubiculum nuptiale primo sub significatu, παρὰ τὸ θάλλειν αἷμα, quod est simul genialem vitam agere. Hoc Poematis genus, à Græcis etiam γαμήλιον appellatur, hoc est, nuptiale, γάμοι enim nuptias dicunt. Ejus carminis argumentum consistit è sponsi sponsæque desideriis. Verùm illius apertè dices studia, curas, celebritates cantionum, ludorum, armorum, virginis gratia facta omnia. Hujus autem animum tectis judiciis, conditis suspicionibus, innues potius quàm profiteberis. Expugnatum castissimum pectus pietate erga juvenem tabescentem: cujus virtutes commemorando excitabis excusationem. Aliquando finges à Venere aut Cupidine vi coactum: quæ pridem eorum regnum contemptui habuisset. Secundo loco explicabuntur laudes utriusque; à patria, genere, animi studiis, corporis præstantia. Tertius bene ominabitur. Quarti totius illecebræ, lusus, & oscula sunt, alterutrum aut utrumque blandè appellando: modestius virginem, haud modestissimè tamen objiciendo quædam: puta prælii futuri metum, victoriam, è lacrymis risum, è spe lætitiam certam. Quintus locus sobolem pollicetur, vota facit, vaticinatur. Postrema pars exhortationem continet ad somnum quidem aliis, illis verò vigiliam. Thalamus ipse interea laudatur, aut sine laude pingitur, aut nuptæ vestis, aut παστὸς, id est, velum tori maritalis, cujus obtentu sacra illa pudentius peraguntur. Quod si in ipsa adhortatione laudare velis nuptias, tum exemplis ages ab historiis, tum naturalium rerum principia poteris aspergere. Alloquemur etiam per Epiphonemata Hymenæum: quem tanquam nuptiarum Deum per intercalares versus invocant aliquando: nonnunquam in ipso statim carminis aditu.

Epithalamium in Nuptias Christi & Ecclesiæ,
Autore Iacobo Pontano.

IAm nunc puniceos aurora induta colores,
Per supera invehitur roseo placidissima curru,
Quam Thetidis vada salsa relinquens ore nitenti,
Et rutilo sequitur radiorum fulgure Titan
Æquora strata silent, abierunt nubila, venti

Murmura

Murmura compressere, & spirant leniter auræ,
Ac tota insolitum mundi natura renidet.
Nos pariter, quicunque humana stirpe creati.
Lætitiis incedamus simul omnibus omnes,
Evinctique caput nitidum bene olentibus herbis:
Ad cytharam in numerum quatiamus ter pede terram, &c.

De Genethliaco seu Natalitio.

CAP. LVII.

GEnethliaci duo sunt primaria capita: alterum à majoribus, alterum à spe ipsius infantis. Multæ utriusque περιστάσεις. Neque enim stemmata aut res gestæ sine locis, in quibus amœnissima Poëseos diverticula sæpe reperiuntur, neque res sine comparatione virtutum præteritarum cum futuris Etiam ab oraculis, & auguriis, & somniis parentum. Loci communes: dies, tempus, temporis partes, licet Auroram, Solem, Noctem astra alloqui. Omnino vero Genium celebrabis: quippe nascentibus nobis suus cuique datur: Vnde dies Natalitius idem qui Genialis. Plurima in ore Lucina & Parcæ.

GENETHLIACUM FRANCISCO D. Octaviani Fuggere, auctore Iacobo Pontano.

QVos ego vagitus, quos hic exaudio voces?
Quem puerum intueor? aut quæ cunabula cerno?
Quis cubat hic infans? quem lactat sedula nutrix
Aut tuus, Octavi generoso è sanguine sanguis,
Quem sociata tibi felici sidere quondam
Edidit optato coniux lectissima partu?
Fortunati ambo, quibus hæc indulta voluptas,
Complecti teneros dulcissima pignora, natos,
Caraque blandidulis, interserere oscula dictis.

De Panegyrico & aliis quibusdam.

CAP. LVIII.

PAnegyricum, est carmen laudatorium, quod dici consuevit apud multitudinem congregatam.

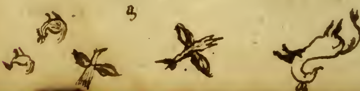
Eucharisticon gratiarum actiones continet.

Pædenterion dicitur, quo præceptoribus nostris gratias, Institutionis nomine agimus.

Encomiasticon, & Epæneticon recensent laudes.

Apobaterion, est carmen, quo discedentes alicunde utuntur.

Epibaterion est carmen, quo reditus longam post peregrinationem, aut diuturno postliminio in patriam celebratur.

Symbuleticon, in deliberatione consistit, ut si bellum suscipiendum sit, dubiteturque an faciendum sit.

Protrepticon, est adhortativum, sub quo statuentur hæc tria.

Paræneticon, seu Parangelmaticon, quod præcepta continet Sapientiæ.

Nutheticon, quod cujuscunque modi complectitur, præceptiones.

Paramytheticon, quo aliquem consolamur, hoc est, ad animi compositionem, & tranquillitatem hortamur.

Prosecuticon dicitur, quo petimus aliquid fieri aut esse.

Apeucticon est, quo aliquid non fieri, aut non esse petimus.

Soteria recepto duce aut exercitu incolumi sacrificabant: sicut & animo, aut patre, aut filio, aut marito restituta sanitate.

Eroticon, est amatorium, & animum propensum declarans.

Propempticum, poëma est, quo prosequimur abeuntes, vel votis, vel omnibus bonis. Sumemus autem argumentum tempore, loco, officio, comitatu.

Apopempticon, peregrinationem cujuspiam tractat.

Hodæporicon, id est, itinerarium, iter describit.

Amœbeum, per vices respondens alternis pari numero, & similibus versibus. Reciprocum seu alternum dici potest.

Ionicum seu Cinædicum, Sotadicum, Pescenninum, sunt poëmata impudica, mollia, nefandæque turpitudinis.

Dira, carmen quo alij sinistra imprecamur, dirasque ultrices in hostium caput evocamus. Hujus votum omne in malis, monstris, morbis, supplicijs, exilijs, interitu.

Mimus, est poëma quodvis genus actionis imitans ita, ut ridiculum faciat. Cicero tamen Ethologos eum vocat à moribus, quos exprimerent, ridiculi rationem non admiscuit. Sunto igitur duo genera, Morale, & ridiculum. Mimicæ personæ dicuntur, Planipedes, ob eam caussam quod cothurno Tragici, socco autem Comœdi pedes induebant, ipsæ autem nudis pedibus agebant.

Palinodia, carmen quo probra prius congesta encomijs commutamus, & quasi retractamus. Argumentum totum in laude pro congestis probris versatur. Ejus ferunt Stesichorum inventorem: qui cum Helenam versibus lacerasset, captus idcirco oculis, revocavit sententiam, editis contrario carmine laudibus: qua propter oculorum usum ei aiunt restitutum. Negat in eo poëmate verum esse, quod & ipse & alij scripserint,

scripserint, Helenam cum Paride Trojam adnavigasse.

Dithyrambus, in Liberi patris honorem fieri solebat, quippe bis natus, his exivit è naturæ principiis, tanquam binas fores transmiserit, δὶς θύρας ἀμείβων.

DE EPITAPHIO, SEV Funebri Poesi.

Quid sit ἐπιτάφιος λόγος, Epitaphium, Epicedium, Nænia.

CAPVT LIX.

Oratio quæ initio ad tumulos eorum, quos laudabant, pronunciabatur, ἐπιτάφιος λόγος, nomen adepta est. Constabat hæc Epitaphica oratio aliquando versibus: Poetæ enim in defuncti laudibus prædicandis concertabant. *Epitaphium est metricum quoddam Epigramma, quod videlicet inscribi posset defunctorum sepulchro sive tumulo, illorum plerumque nomen, ætatem, merita, statum, dignitates, laudes tum animi tum corporis, mortis genus, aliaque huiusmodi graviter, & satius cum quadam commiseratione, ac interdum ingentis doloris significatione breviter indicans.* Plato brevitatem amavit in Epitaphio, & in sepulcra fieri sumptuosa vetuit. Apud Virgilium Daphnide, cùm Mopsus ita dixisset.

Spargite humum foliis, inducite fontibus umbras,
Pastores, mandat fieri sibi talia Daphnis:
Et tumulum facito, & tumulo superaddite carmen.

Mox sequitur Epitaphium duobus versibus comprehensum,

Daphnis ego in sylvis, &c.

Epitaphia ad exornationem maximè referuntur. Epicedium, Græcè ἐπικήδειον à κηδεύω, ut Eustathius deducit, recitabatur, dum justa mortuo solvebantur, seu ante humationem cadaveris: quasi dicas, ad exequias, in ipso funere, dum curatur funus Exemplum extat Ecloga 5. ubi Mopsus Daphnidi canit Epicedium.

Daphnis ego in sylvis hinc usque ad sydera notus,
Formosi pecoris custos formosior ipse.

Et Æneidos 9. ubi mater Euryalum à Rutilis vitâ spoliatum plorat.

Hunc ego te, Euryale, adspicio? tune ille senectæ
Sera meæ requies: potuisti linquere solam
Crudelis? nec te sub tanta pericula missum,
Affari extremum miseræ data copia matri? &c.

Et quidem Epicedium non repetebatur: Epitaphia sive metris constarent, sive soluta essent, in annos singulos ad extincti

extincti monumentum iterabantur. Consuetudo tamen, quæ ut aliarum rerum, sic verborum domina est, Epicedii nomen ad carmen funebre quodcunque indicandum transtulit. Nænia carmen erat, quod ad rogum, seu in funere concinebatur ad tibiam, in quo exprodebantur, quæ ad mortui laudem declarandam, luctumque astantibus commovendum faciebant. Hujusmodi cantionem sibi Dido Regina Carthaginis apud Maronem constructa jam pyra in gladium incubitura effundit.

Dulces exuviæ, cum fata Deusque sinebant,
Accipite hanc animam, meque his exolvite curis.
Vixi, & quem dederat cursum natura peregi:
Et nunc magna mei sub terras ibit imago.
Urbem præclaram statui, mea mœnia vidi,
Ulta virum pœnas inimico a fratre recepi:
Felix, heu nimium felix, si littora tantum
Nunquam Dardaniæ tetigissent nostra carinæ.
Dixit, & os impressa toro moriemur inultæ?
Sed moriamur, ait: sic, sic iuvat ire sub umbras.
Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
Dardanus, & nostræ secum ferat omina mortis.

Materia funebrium.

CAP. LX.

QVanquam Epitaphio cæterisque Poematum funebrium generibus lugubria fermè explicantur, non sunt tamen omnia unius ejusdemque rationis: sicuti nec ipsæ Personæ, de quibus scribuntur. Alia quippe est persona Cæsarum, Regum, Principum, alia mediocriter nobilium, alia sapientum, alia stultorum, alia magistratuum, alia privatorum. Rursum alia puerorum, alia adolescentum, alia mulierum nuptarum, innuptarum, alia opificum. Reliqua discrimina, ne longus sim, prætereo. Generatim autem hæc & similia Epitaphio, seu genere aliquo funebrium Poematum persequemur. Significabimus nostrum aliorumque dolorem ex obitu hominis acceptum. Invehemur in mortem, quæ non tam constantibus amicis, tam jucundis sodalibus, tam caris fratribus, tam dilectis sororibus, dulcissimis parentibus, consanguineis, affinibus nostram patriam, tam bonis civibus, Remp. tam sapiente gubernatore, regnum tam bono Principe spoliarit. Detestabimur ipsam causam, quæ interim invexit bellum, pestilentiam, famem, morbum, tempestatem, subitos & improvisos casus, qui hic ennarrari non possunt, quippe innumerabiles: & nunquam homini satis provisum

est,

est, quid vesper serus apportet. Fas item deflere miseram humanæ vitæ conditionem, quæ nunquam longe abest à termino. Hic verò incredibilem optimarum sententiarum ubertatem utriusque linguæ scriptores suppeditabunt. Hortamur quoque ad luctum, non homines solùm, sed res inanimas, & eas ipsas sicuti bestias quoque, squallere, affligari, lugere dicimus. Vt Virgil. Eclog. 5.

Non ulli pastos illis egere diebus
Frigida, Daphni, boves ad flumina, nulla neque amnem
Libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Comparamus nos cum ijs, qui ob patrum, filiorum, conjugum, necessariorum, interitum in luctu & mœrore non vulgari jacuerunt, nostrumque mœrorem, & incommoda exaggeramus. Est quando consolamur propinquos, & familiares defunctorum, dicentes, cum illis bene actum, & multis malis ereptos, pro excellentibus eorum moribus ævum securum agere in cœlis: quin apud superstites quoque celebre nomen, & illustrem famam adeptos. Ita Mart. lib 6. Priscum de patre Salonino in Hispania mortuo consolans, fama & gloria virtutis eum vivere affirmat. Defunctis placidam quietem, & gaudia sempiterna precamur. Pium præterea, & Catholicum foret, si viatorem Poëta hortaretur ad preces. Deo exhibendas pro animi demortui expianda: idque etiam ipsum è tumulo defunctum flagitantem poterit inducere. Sicut item pro nostræ religionis mysterio sæpius resurrectionis corporum meminisse poterimus, & illius vitæ beatissimæ, quam nobis divinæ litteræ pollicentur. Quod ad laudes attinet, efferemus eos, modicè tamen: in Epitaphio inquam: nam in Epicedijs, Nænijs, &c. licebit esse longiores, & cum pondere animi atque corporis ornamento, egregia facinora, auctoritatem, genus, & alia demum, quæ deinceps omnia distinctè, distributeque exponentur, commendare.

De Epitaphio Imperatorum, Regum, Principum, Nobilium, & Illustrium.

CAP. LXI.

GEnus hoc, quoniam ad ipsarum personarum auctoritas, amplitudo, majestas, & nobilitatis reverentia postulat, tum Verborum, tum Sententiarum, luminibus debet esse gravissimum, lectorumque animis multam admirationem parere: siquidem ut nullorum hominum potentia major, vita splendidior, fama pervagatior: ita nullorum occasus vulgatior, addo etiam mirabilior, inseparatior, & sæpenumero calamitosior. Nec vero silebitur eorum fœlicitas in propagandis

gandis imperij; Sapientia, justitia, in administrandis regnis, provincijs; Clementia in ignoscendis subjectorum peccatis; Comitas in congressu; Fortitudo & prudentia militaris; hæc enim sunt decora principum. Maximè autem proferetur Pietas in benefactis erga homines, in templis conditis erga Deum, in tuenda, & propaganda Religione Orthodoxa.

TVMVLVS CAROLI V. EX
Hippolito Capilupo.

Europæ domuit tollentes cornua Reges
Carolus, atque Asiæ terror & horror erat.
Et pedibus Libyam calcavit victor, & illi
Innumeras victus præbuit Indus opes.
Deinde sibi frænum iniecit, Fratrique regendum
Imperium, & Nato cætera regna dedit.
Atque abit è nobis, & honores temnere, & unum hoc
Discite mortales pulvis & umbra sumus.

In nobilitate consideratur antiquitas familiæ: quo enim quæque vetustior, hoc nobilior. Plerumque opes cum nobilitate conjunctæ sunt: nobilium quippè sunt sylvæ, pagi, arces, oppida. Hinc altera laus nascitur à divitijs. Illustres viros appello, rebus in magistratu, ut in ædilitate, Prætura, consulatu, gestis, nobilitate, virtute, auctoritate, meritis claros, & honoratos, toti civitati notissimos. Inspicienda hic ea, quibus gloriosum in Rep. nomen concilietur, quæ strictim attingenda. Libandi item loci communes, & siquid in morte novum, admirabile, triste acciderit: si qua virtus eximia, & egregiè Christiana in homine eluxerit, qualis inprimis est beneficentia in egentes: si à multis nepotibus & neptibus, ut ille Metellus Romanus, in sepulchrum elatus sit: si ut Maximus, & L. Paulus: filios claros habuerit: si vel in negotio sine periculo, vel in otio cum dignitate vixerit.

De Epitaphio Ducum atque Militum.

CAP. LXII.

DVæ sunt artes bellicæ, Prudentia, & Fortitudo, de quibus Cic. in offic. earum utraque Duci seu Imperatori est necessaria, amplius tamen prudentia: militem potius commendat Fortitudo, qui ad alienum arbitrium gubernatur, & Ducis imperium, seu prudentèr ille, seu stolidè imperaverit, capessere necesse habet. Itaque nunquam magnoperè commendatus est miles à prudentia, sed à fortitudine. Prudentia quidem Imperatorem cum Vlysse, Nestore, Q. Fabio Maximo. Fortitudine cum Achille, Ajace, Scipione, Hannibale, Epaminonda, Leonida contendemus. Ipsum aut

æqualem

æqualem aut majorem ſtatuemus. Enumerabimus erecta Trophæa adverſus hæreticos, & Turcas potiſſimùm, conciſos ac funditus deletos exercitus, captas, defenſas, obſidione liberatas urbes, & illa quæ in ſummo Imperatore ineſſe oportet ſcripſit M.T. Scientiam rei militaris, Virtutem, Auctoritatem, Fœlicitatem De his omnibus universè, ſi volemus, aut de uno aliquo ſpeciatim agemus. Dicemus quàm generosè occubuerit: præclarè enim mortes Imperatoriæ. Affabimur Remp. patriam, regna, provincias, d tiones, urbes. Eorum vicem deplorabimus: quantæ calamitates, præſtantiſſimo Imperatore occiſo ante fores ſint, oſtendemus. Fletum civium, propinquorum, omnis generis hominum, crudelitatem hoſtis in mortuum exponemus. Ipſum etiam ſua decora prædicantem, & indignitatem necis, ſi per inſidias aut proditionem oblata ſit, conquerentem introducemus. Nec deſunt generoſi bellatores, quibuſcum Miles rectiſſimè conferatur. Habemus nempe Coclites, Horatios, Curiatos, Scævolas, Torquatos, Eurialos, Niſos, Patroclos, & alios apud Virgilium & Homerum. Laudatur in Milite obedientia erga Ducem, vigilia, tolerantia æſtus, frigoris, itinerum, famis, ſitis, Continentia voluptatum, & ſuper omnia caritas patriæ, pro quo ſuum caput devoverit. Memorantur ejuſdem Victoriæ: efferuntur: cicatrices maximè, ſi omnes adverſæ, nulla averſa fuerit. Non omittitur ſi nunquam fugam dederit: ſi eum ſicut exemplum cæteri ſpectarint: ſi ab Imperatore aut congiarium frequenter, aut coronam obtinuerit civicam, muralem, caſtrenſem, navalem. Fas interim deteſtari bellum, quod parentes dulciſſimis liberis, Rempub. optimis civibus, provincias & regna hominibus orbare, ſurſum ac deorſum miſcere, & confundere omnia ſoleat

TVMVLVS HECTORIS.

Defenſor patriæ; iuvenum fortiſſimus Hector,
Qui murus miſeris civibus alter erat:
Occubuit telo violenti victus Achillis,
Occubuere ſimul ſpeſque ſaluſque Phrygum.
Hunc ferus Aeacides circum ſua mœnia traxit,
Quæ iuvenis manibus texerat ante ſuis.
Heu quantos Priamo lux attulit illa dolores!
Quos fletus Hecubæ, quos dedit Andromachæ!
Sed raptum Pater infœlix auroque repenſum
Condidit, & mœrens hac tumulavit humo.

De

De Epitaphio Eruditorum ac sapientum.
CAP. LXIII.

VAtii sunt ordines doctorum, & sua cujusque propria laus, Theologorum, Philosophorum, Iurisconsultorum, Medicorum, Mathematicorum, Astrologorum, Oratorum, Poetarum, Grammaticorum. In Poetarum tumulis mentio Musarum, Phœbi, lyræ, citharæ, plectri, fontium, fluminum, montium Musis dedicatorum, camporum item Elysiorum: quæ omnia cùm mera figmenta sint, ut alia innumerabilia in studio Poetico, nota omnibus, & credibilia nemini, propter quendam leporem tamen, & suavitatis gratia videmus à plerisque non negligi.

In Cottam Veronensem, Sanazarii lib. 2, Epigrammat.

Sperabas tibi docta novum Verona Catullum:
Experta es duros bis viduata Deos.
Nulli animum posthæc res eriget, optima quando
Prima rapit celeri Parca inimica manu.
Quæ tamen ut vidit morientis frigida Cottæ
Ora, suum fassa est crimen, & erubuit.

Multum in Epitaphiis Eruditorum & Sapientum valebunt comparationes. Vt si in Poetam scribas, eum conferas Ovidio, Propertio, Tibullo, Catullo, Virgilio, Homero, Orpheo, ipsi Apollini. Si in Oratorem, Ciceroni, Demostheni: nam hi duo cæterorum gloriæ obscuritatem attulerunt. Si in Mathematicum, Euclidi, Ptolomæo, Archimedi. Si in Medicum, Podalirio, Pæoni, Machaoni, Æsculapio. Si in Philosophum, Aristoteli, Platoni, Zenoni. Si in Theologum, Augustino, Thomæ Aquinati. Ad hæc deploranda conditio literarum, amissis eorum interpretibus, antistitibus. Exaggeranda uniuscujusque in suo genere eruditio. Prædicanda in Theologo pietas, & cœlestis sapientiæ in Philosopho acumen; in Medico diligentia: in Iure consulto integritas: in Oratore facundia: in Poetis maximè suavitas: in Grammaticis linguarum Græcæ & Latinæ perfecta cognitio, multaque lectio. Si quis libros ediderit, commendandus labor, laudanda scriptoris bene merendi de posteritate voluntas.

Tumulus Medici ex Fracastorio.

Dum medica Montane doces ope vincere fata,
Et Lachesi invita vivere posse diu,
Letheo indignans pressit te Parca sopore,
Et secuit vitæ grandia fila tuæ.
Sic animas & tu, Asclepi, dum subtrahis orco,
Te quoque saevorum perdidit ira Deum.

Tumulus

Tumulus Andreæ Vesalij Medici.

Quo non arte prior fuit medendi,
Aut Asclepius, aut senex Machaon,
Aut magnus Todalarius, medentum
Princeps Vesalius celebriorum,
Dum morbi bonus artifex medetur.
Cunctis, tam sibi nec medetur ipse
Summus Paoniæ magister artu,
Fato mortuus heu nimis maligno.

De Epitaphiis consanguineorum, item Virginum, & Matrum familias.

CAP. LXIV.

QVæcunque in isto genere fient Epitaphia, abundabunt lachrymis, lamentis, suspiriis. Virginum tumulos aspergimus narcisso, hyacintho, lilijs, rosis, violis, atque istum honorem integritati corporis fœminei etiam post obitum habemus. Non stultè est enim nitidissimus, & fragrantissimus quidam flos virginitatis, & ad ejus elegantiam exprimendam nihil aptius. In tumulis matrum familias nullæ detestationes, exclamationes, gemitus, &c. argutæ autem sententiæ non excluduntur. Ergo nihil aliud præter sobriam quandam laudationem postulabunt hæc Epitaphia. Laudes earum hæc Concorditer & amanter egisse animos plurimos cum marito, sine jurgio, sine querela, sine rixis. Conservâsse fidem, & jura thalami castissimè. Semper fuisse viro morigeram. In adversis casibus nunquam eum deseruisse. Præstitisse Penelopen. Alcestidem. Dedisse formosos. multosque liberos, qui est conjugij finis & fructus. Vidisse nepotos suos, & natos natorum, & qui nascuntur ab illis. Benè & Christianè educasse filios. Moribus, diligentia, & sollicitudine servasse, & auxisse patrimonium. Filiarum vigilanter custodivisse pudicitiam. Prudenter gubernâsse familiam, Cum ancillulis non fuisse deditam otio, sed lanificio, ut Lucretiam. Coluisse etiam summoperè, pietatem, & silentium. Non luxuriosam in vestibus, nec superbam extitisse.

Epitaphium nobilis matronæ. Mart. 10.

Marmora parva quidem, sed non cessura, viator,
Mausoli saxis Pyram dumque leges.
Bis mea Romane spectata est vitta Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Iuno puellas,
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit, & thalami mihi gloria rara, fuitque
Vna pudicitiæ copula nota meæ.

De Epitaphio Patris, fratris, Filiorum.
CAP. LXV.

NOn ita tenerè patrum quam matrum obitus lugemus. Quocirca, quamvis Epitaphium patris oporteat esse mœstum, ac lugubre, admiscenda est tamen gravitas, ejusque laudes, ac merita non tacendo, quo non solum nos optimum parentem, sed etiam Resp. bonum egregiumque civem amisisse videatur: ac proinde suum illa mœrore cum nostro mœrore conjungat, & communibus lacrymis integerrimi viri memoriam prosequatur. Fraterni amoris flammas norunt, qui fratres habent, aut habuerunt. Oratio igitur querelarum & dulcium affectuum plena huic generi Epitaphiorum idonea existimatur. Catullus quidem adeo fratrem suum ardenter dilexit, ut ex illius obitu dolorem vix consolabilem susceperit, quem non uno in loco, multis ijsdemque ut tristissimis, ita suavissimis carminibus testificatur. Quæ ob eam causam inserta his præceptionibus maximè, ut eam materiam argumentumque fraternis Epitaphijs, seu Nænijs, seu Epicedijs ministrent, illorumque lectione quilibet ad germani sui è vita discessum pio luctu prosequendum exciteiur. Cum igitur promisisset Ortalo Catullus, se Callimachi elogiam de coma Beronices, Latinis versibus à se interpretatam illi missurum, id se quamvis ingenti mœrore ex interitu fratris præditum, præstitisse confirmat.

Et si me assiduo confectum cura dolore,
Sevocat a doctis, Ortale, virginibus,
Nec potis est dulces, Musarum expromere fœtus,
Mens animi, tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper lethæo gurgite fratris:
Pallidulum manans alluit unda pedem,
Troia Rhetheo quem subter littore tellus
Ereptum nostris obterit ex oculis
Alloquar? audierant unquam tua verba loquentem?
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
Daulias absumpti fata gemens Ityli, &c.

In Filij Epitaphio convenit lugere patrem, ut qui magnum solatium perdiderit, quia spem suæ posteritatis amiserit; plorare minus: Narrare item hæc poterit; liberalem, & indulgentem educationem, curas pro eo noctes atque dies agitatas, delectam nuptijs præstanti corpore puellam, speratos nepotes, honores, opes, auctoritatem, gratiam civium, quæ omnia cùm ad nihilum ceciderint, sibi dolorem & luctum immensum parere. Locus communis in vanitatem spei. Pollicebitur se quia diu superesse non possit ejus funeri,

funeri, brevi ad eum in beata loca venturum. Si filius obierit parvus, blandum & ludicrum magis sit Epitaphium, habeat illecebras, lusus, & oscula, quibus se cum parvulo vivente pater materve sæpenumero oblectaverit. Sanazarius nomine parentum.

Nate patris matrisque amor, & suprema voluptas,
Accipe quæ nobis te dare par fuerat.
Busta eheu tristesque notas damus: invida quando
Mors immaturo funere te rapuit.

Filii grandioris L.Q. tom.2.

Non lacrymis indigne meis, nec honore sepulcri
Rapte mihi ante diem dulcis alumne iaces.
Intra bis denos te ostendit & abstulit annos
Parca ferox, votis inficiata meis.
Nec potuit probitas, nec amœni gratia vultus
Flectere, nec aras, nec pia turba Deum.
Spes hominum stolidas! tumulavi mœstus ephœbum,
Qui me debuerat lætus humasse senem.

De epitaphio Infantum, Puerorum, Adolescentum.

CAPVT LXVI.

ERit in hoc Epitaphio primus & frequentissimus locus querimoniæ de incerta vitæ longitudine, de inclementia atque invidia diræ mortis: quæ ab utero materno videtur homines insequi, & alium tardius insertis unguibus apprehendere. Sunt item loci laudationis à genere ab indole animi, à pudore, à suavitate morum, à forma liberali, ab artibus, ad quas illa ætas incumbit, à charitate dominorum, patronorum, fratrum, parentum, consanguineorum erga eos. Ad commiserationem juvabunt dolores & lacrymæ matrum ac sororum: nec non jucundæ collationes à flosculis nobilioribus, æstu, vento, imbre, grandine marcidis, prostratis, evulsis. Pythagoras quatuor ætatis gradus constituebat, pueritiam, adolescentiam, corroboratam seu virilem ætatem, senectutem. Primam veri, secundam æstati, tertiam autumno, postremam hyemi similem autumabat. Vere germina frugesque nascuntur, æstate crescunt, autumno ad maturitatem perveniunt, hyemi cocti & victi, cum arbores nudantur foliis, decidunt & moriuntur. Quamobrem haud ineptè pueros & adolescentes cum flosculis rosisque languentibus ac marcescentibus componimus, si quidem illorum anni florentes, & ætas florida dicitur. Vnde factum, ut in eorundem Epitaphiis Poetæ invitarent, hortarenturque viatores ad tumulum

mulum aspergendum violis, rosis, & floribus. Sic Virg. 9. Æneid. quo loco cædem adolescentis Euriali, & cervicem in humeros collapsam describit:

Purpureus veluti cum flos succisus aratro
Languescit moriens, lassove papavera collo
Demisere caput, pluvia cum forte gravantur.

Interdum tamen gratulamur potius obitum infirmiori ætati, quod non à bonis, verum à multis malis, quibus hominum vita referta, discesserint. Luciani in Callimachum quinquennem puerum παῖδά με πεντάετηρον, &c. sic Latinè sonat.

Nil me felicitum post quintam barbara messem
Mors puerum è vivis Callimachum rapuit:
Tu cave me plores: pauco qui tempore vixi,
Pauca etiam vidi, sustinuique mala.

Martialis in Glauciam libertum Melioris, lib. 6.

Libertus Melioris ille notus,
Toto qui cecidit dolente Roma,
Cari delicia breves patroni,
Sub hoc marmore Glaucias humatus,
Juncto Flaminiæ iacet sepulchro;
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore fœlix.
Bis senis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Ne fles talia, nil fleas Viator.

In præmaturum Infantis primogeniti obitum.

Primitias frugum superis quis debita nescit
Dona, quibus nullum gratius esse potest?
Has capiunt læti, & largo mox fœnore pensant,
Iactura eque sua commoda sentit a er.
Sic ego crediderim hunc superos voluisse puellum,
Spes generis tanti qui modo prima fuit.
Tanquam primitias, quibus & sua dona rependant,
Florentem hinc natis mox cumulentque domum.
Atque, quod orbatos possit recreare parentes,
Hoc faustum infausti funeris omen erit.

De Epitaphio amici.

Continebit tumulus amici, piam & lachrymabilem querelam hujus acerbissimi dissidij. Amisisse nos fati atrocitate partem corporis nostri, dimidium animæ, decus & præsidium, nos ipsos. Nullos unquam fratres amasse inter se ardentius: summam fuisse consensionem studiorum, sententiarum, voluntatum. Contemnemus præ amicitia nostra, Pyladem & Orestem, Theseum, & Perithoum. Denique, dolorem ex illius dis-

cessu, præsentiæ desiderium, quanta maxima poterimus energia, & efficacitate declarabimus. Exemplum nullum melius hoc ipso: Supra alia de caussa positum fuit.

Ablatus mihi Crispus est, amici:
Pro quo si pretium dare liceret,
Nostros dividerem libenter annos.
Nunc pars optima me mei reliquit
Crispus, præsidium meum voluptas,
Pectus deliciæ: nihil sine illo
Lætum mens mea iam putabit esse.
Plusquam dimidium mei recessit.

De Iocosis, & falsis Epitaphiis.

CAP. LXVII.

ACulei, risus, & facetiæ non videntur incidere in Epitaphia; sicut reliquæ virtutes Epigrammatum omnes. Sunt tamen nonnulla tempora, quibus Poëtæ in sepultos jocantur, liberiusque ludunt. Si fuerint agresti, & inhumano ingenio, monstrosi scurræ: si aliquo malo & omnibus noto facinore astricti, si scortatores, avari, ebriosi, maledici, superbi, decoctores, usurarij tyranni, hæresiarchæ, proditores. In quo genere videndum est, quam Christianismus noster facultatem nobis largiatur: imitandumque interdum exemplum Martialis, ut parcamus personis, dicamus de vitijs. Nonnunquam ex nomine mortuorum, pusilla statura, ingenio, moribus, eventu aliquo ridendi ansam arripiunt.

In Vesbiam iracundam fæminam L.Q. tom. 1.

Tres habuit furias quondam, sed Vesbia manes
Vt petiit, furias quatuor orcus habet.

Doctrinæ Epitaphicæ Appendix.

CAP. LXVIII.

QVi dicti sunt modi tres Poëmatum, cadunt omnes in Epitaphia: nam & solus Poëta loquitur, & simul sermonem alijs effingit, & ipse tacens. Δραμματικῶς loquentes alio facit. Loquitur autem Poeta cum musa cum mortuo, cum viatore, cum genio defuncti cum virtute simpliciter, aut cum ea virtute, qua mortuus fuit conspicuus, Justitia, pietate, constantia, &c. Musa, seu virtus, & ipse etiam extinctus, & in Græcis sæpe tumuli loquuntur cum viatore. Iucundus est ille modus, cum ipsum mortuum suos consolantem inducimus. Interdum viator solus, tumulus solus, mortuus solus, sacerdos solus, Musa sola. Ad maternum tumulum loquuntur filij, ad filiorum sepulchra mater, ad uxorem mariti, & vicissim ad maritorum uxores. Inveniuntur apud Ovidium in Epistolis Heroidum brevia & elegantia Epitaphia, quibus Heroinas

llas suos casus exponentes facit Poeta. Tale est Didonis, quod etiam 3. Fastor reperitur.

Praebuit Aeneas & causam mortis, & ensem,
Ipsa sua Dido concidit usa manu.

Hypermnestrae.

Exul Hypermnestra, pretium pietatis iniquum,
Quam fratri mortem depulit, ipsa tulit.

Solent adhuc Poetae illi antiqui, levem terram optare mortuis, & quietem ossibus, quasi in ijs resideret sensus aliquis.

Virgil. Eclog. 10.

O mihi tum quam molliter ossa quiescent.

Tibullus.

Et bene discedens dixit, placideque quiescas,
Terraque securae sit super ossa levis.

Illud item magnae voluptati est Poetis, mansuetioribus, animantes quasdam Epitaphijs prosequi, in quibus illi sua ingenia experiuntur, suosque mirificos illos lepores ostentant. Luctus passeris apud Catullum: Lugete ô Veneres, &c. vide supra, Psittaci Epitaphium apud Ovidium.

Colligit ex ipso Dominae placuisse sepulchro,
Ora fuere mihi plus ave docta loqui.

Veruntamen canibus & catellis potissimum hic defertur honos, propter insignem fidelitatem, & amorem erga dominos.

De varijs versuum affectibus.

CAP. LXIX.

Affectus partim sunt virtute, partim vitia, ijque aut probari lege, aut permissi usu, aut usurpati licentia: sunt vero vel communes, vel proprij. Constituunturque aut in partibus, aut in qualitatibus, aut in ordine sive dispositione. In partibus, vel tanquam in dictionibus, vel tanquam in pedibus. Non enim semper aequales sunt pedibus dictiones. Itaque in quantitate versabitur res, vel continua, veluti cum eas numeramus. In qualitatibus contemplabimur rhythmum sive concinnitatem. In ordine, cum disponentur aliter atque aliter vel dictiones, vel pedes. De proprijs Iambici, Anapaestici, Trochaici, Hendecasyllabi, Dactylici versus affectionibus copiosè in Prosodia, & paucis supra, dictum est.

Heroicus, Hexameter, Pythius Victorino, quod interfecto Pythio dracone compositus esse dicatur, Longus, Epicus, ἔπος, ἡρωϊκὸς, στίχος, ἑξάμετρος, πύθιος, &c. vide supra, & Prosodiam.

Bellici Latinè, κατενόπλιοι Graecè, Grammaticis dicuntur, quid binos habent dactylos; ac in medio fineque singulos Spon-

dæos. Insurgunt enim cum Dactylis ad pugnam, & pedem finiunt in Spondæo, ut manum conserant, deinde duobus Dactylilis præliantur, & quiescunt in victoria cum Spondæo.

Eruerint Danai, quæque ipsa miserrima vidi.

Rursus agam pelago, & ventis dare vela iubebo?

Periodici seu Commutati, in quibus Dactylus & Spondæus progrediuntur alternatim.

Tibi per undosum peteretur fluctibus æquor.

Bucolici, in quibus pes quartus finitur dictione integro, & pede Dactylo.

Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva,

Namque erit ille mihi semper Deus: illius aram

Vel pede Spondæo.

Tityre tu patulæ recubans sub tegmine fagi.

Sapphici qui in prima & ultima regione Spondæum habent, in reliquis vero Dactylum.

Pars in frusta secant, verubusque trementia figunt.

Sapphici alios Dactylos quatuor duobus claudunt Spōdeis.

Claudere dactylicas acies geminis spondeis.

Paripides, seu ἰσόχρονοι, τ' αὐτοποδὲς, qui pedes eosdem usque ad finem habent; sunt duplices:

Spondaici qui ex meris Spondæis constant.

Olli respondet Rex albai longai.

Dactylici, qui ex solis Dactylis.

Sidera pallida diffugiunt face territa luminis.

Perfecti, illibati, integri, Græcis τέλειοι sunt quibus nihil deest, neque oratio, neque concinnitas: qui non sunt coacti, numerosi tamen.

Infandum Regina iubes renovare dolorem.

Πολυμορφὴς versus dicitur, quo omnes orationis partes continentur.

Hei, si tunc sic tem hunc rapuisset in æthera Mavors,

Ad me continuo, licet, ah fera verte precantem,

Ad quem tum Iuno supplex his vocibus usa est.

In hoc conjunctio solum, & interjectio desunt.

Παγγράμματος dicitur, qui omnes litteras continet.

Duc Zephyre exurgens purum cum flatibus æquor.

Fistularis ab aliquibus Scalaris seu ascenden, cui paulatim increscunt, & ab una ad plures augescunt syllabæ, ut in fistulis cicutarum ac cannarum altitudo Rophalius Servio dicitur, παρὰ τὸ ῥόπαλον συριγγοειγὴς, κλιμακωτὴ, ἀναβαίτων.

Si cupis ornari virtutibus Heliodore.

Spes Deus, æternæ stationis conciliator.

Tibicines nonnulli nominarunt, cùm à quinque syllabis devenitur ad unam.

Vitti-

Vectigalibus armenta referre iubet Rex.

Tibicinem alij versum illum vocavere, in quo aliquid infarcitur, quod metri legem hiulcam sustentet.

Aspectans sylvam immensam, & sic forte profatur.

Fortè, est pro tibicine in versu, non autem ipse versus Tibicen est.

Nodosos nominant, in quibus verba sequentia syllabis priora superant, & instar nodorum gradatim dupliciter assurgunt.

Sit de te vel gutta meis, aspersa medullis.

Æquivoci, quos majores nostri à leonis præstantia Leoninos dixerunt, adeo ijsdem probati, ut sine illis quidquid scriberent, ineptum putaretur, sunt qui æquali modo in cæsura, & fine terminantur.

Si Troiæ fatis aliquid restare putatis.

Vir precor uxoris frater succurre sorori.

Echici, Echoici Servio, in quibus sonus ultimæ syllabæ congruit penultimæ.

Exercet mentes fraternas grata malis, lis.

Fœmina dira viri nex est, & terribilis, lis.

Quæ res, ede, gravis sunt in amore? Mora.

Vel in quibus arte elaboratur extremæ vocis repetitio vel tota; vel fracta, ab inexpectato plerumque respondens, aut materiæ novæ ansam ministrans, semper tamen præcedentis vocis imaginem repræsentans: unde & Echo ipsa ab Horatio Imago dicitur, quasi Imitago, ut Porphyrioni placuit.

Garrula dic Echo quod sit mihi nomen, amœno
Tristia concentu funera solor? OLOR.
Quid precor ignavus tandem nanciscitur? IVTR.
Hic ne ad pauperem post modo vadit? ADIT.
Quid mihi propositum est propter quod munia curans
Qualiacunque nihil non bene conor? HONOR.
Et quid præcipue fucatos inter amicos
Consuevit, mentes consolidare? DARE.
Quid facit ut tuto præstet mihi ianua somnos
Post cœnam, subiit vox ubi sera? SERA.
Eva tibi qualis visa est, quæ induxit Adamum
Vt vetita audiret tangere mala? MALA.
Quam pulvis quid homo est aliud, quam solis in æstu
Flosculus, aut potius quid nisi fumus? HVMVS.
Pro calamis librisque pigro quæ digna supellex,
Ossiudus, insedit cui stribiligo? LIGO.
Cadendusne piger ferulis virgisque magistro,
Is licet admoto verbere flerit? ERIT.

Quid Laurentius est Christi pro nomine passus?
ASSUS. Quæ vox est facta per ora? VORA.
Quis sævus Uriam tel[a] occidere ipsum
Mandavit? DAVID. Siccine fas? SINE FAS.
Ite procul curæ procul hinc simul ite querelæ;

In Echicis cauda respondet caudæ, in Leoninis cauda ventri.

Macroculus versus dicitur, qui vocibus paucissimis, nimisque longis absolvitur. Tardigradum sunt qui vocent.

Innumerabilibus Constantinopolitani
Conturbabantur solicitudinibus.
Haec inhonorifica altitudinitatibus obstat.

Æque vitiosus qui ex dictionibus brevissimis constat:

Similis nex est trux p x qu d sit subit, aut quo?
Non ex his est qui sicut fas vivere curant.

Est in illis excessus, in his defectus.

Mutilus, seu (ut Diomedes) Truncus, cui ab initio littera vel syllaba defecta est, ut à brevi incipit ἀκέφαλος, βραχυκέφαλος, κολοβός.

Arboris è trunco serpentis saucia morsu
Subrit ipsa feris transfigens unguibus anguem.
Fluviorum Rex Eridanus.

Hulcus, Laxus, seu (ut Diomedes) exilis, & quasi Elumbis ut Victorinus, parte media læsus, dicitur ille cujus medium brevis syllaba contra legem obsidet.

σφηκώγης, σφηκοειδής, λαγαρός, quasi inanis etiam strigosus posset dici,

Emicat Euryalus, & munere lætus amici

Delumbis, Victorino, μείουρος Græcè, quasi excaudatus, aut caudâ minutus, cujus finem deformat Iambus, πλεονασμός Victorino.

Mortem contemnunt laudato vulnere Getæ
Me quam amo virgo ferox fugit avia; ulla redamans

Ad μείουρος referre possis versus quosvis, quorum fini syllaba vel pes integer desit. Huc pertinent & illi versus imperfecti, quos vocabulo architectorum, Donatus appellat Tigilla, Servius Tibicines, qui in opere nondum absoluto, alias quasi sustentant. Ut; Cui Liger. Stant circum. Turnus ad hæc. Ab Nero, &c.

Procephalus, cui versui in capite, hoc est, in principio tempus superat.

Capitibus nutantes platanos, rectasque cupressos.

Interdum syllaba redundans ad præcedentis finem, quia nulla sit, transfertur, ut apud Horatium ex Archilocho auferimus

mus ad integrandum Sapphicum antecedentem.

Grosphe, non gemmis neque purpura: Venale nec auro.

Procœlius, προκοίλιος προγάστωρ, ventricosus, qui in ventre extumescit; hoc est, cujus in medio aliquid exuberat.

Inter se coiisse viros & decernere ferro.

Dolichurus versus est, cujus cauda, hoc est extremum habet aliquid prominens, vel abundans.

Δολίχουρος, μακροσκελὴς ἐπίουρος.

Et dulcem musti Vulcani decoquit humorem.

Interdum duæ syllabæ, tam in principio, quam in medio, & fine in unam concrescunt.

Eosdem habuit secum quibus est elata capillos.

Seu lento fuerint alvearia vimina texta.

Atque hinc bullato spoliavit Amazona balthee.

Simplex & Illaboratus, cujus dictio, dimensio, & concinnitas, inelaboratæ ac solutæ orationi similis.

Ἁπλολόγος, ἀπλοχίμων, λογοειδής.

Regia solis erat sublimibus alta columnis.

Dic mihi Damœta cuium pecus? an Melibæi?

Troia virum ac virtutum omnium acerba cinis.

Teres, volubili & cohærente dictione continuus. Κυκλοτερὴς, κυκλοτελὴς. Exempla infinita apud Virgilium invenias.

Semper honos nomenque tuum, laudesque manebunt.

Confragosus Fabio, Fragosus Diomedi, qui syllabis aspere coeuntibus catenatus est, χαλεπός, τραχύς,

Belli ferratos postes Saturnia fregit.

Fraternas strages, perstrictaque strata cruore.

Streperus est fragosus aliquanto in sono mollior. Hunc Ravulum à raucitate Latini quoque dixere. μινυρὸς Scaligero, quasi querulus dicitur.

Ac tuba terribili sonitu procul ære canoro
Increpuit.

Enervis, qui & Fluidus, ex fragoso contrarius, hic vim suam lenitate & fluxu quodam amittit.

Qui modo Nasonis fueramus quinque libelli,
Tres sumus hoc illi prætulit auctor opus.

Sonorus dicitur, qui Majestatem habet heroicam, ἠχητικός.

Postquam res Asiæ, Priamique evertere gentem
Immeritam visum est superis, &c.

Sonori proprium est implere aures sine offensa. Vocales, quos Græci vocant φωνητικοὺς, Sonoris proximi sunt: ijdem cum illis, nisi sonus esset remissior.

——— Furor impius intus
Sæva sedens super arma, & centum vinctus ahenis

Post

Post tergum nodis, fremit horridus ore cruento.

Tumidi contrarij sunt sonores, constantque ijsdem & crassioribus vocalibus. In tumiditatis vitium assurgunt qui plus nimio conantur.

Magnanimum Æaciden, formidatamque Tonanti
Progeniem, & patrio vetitam succedere cælo,
Diva refer.

Vbique major quàm par est sonus. Vocalis, a, sextum repetita in primo versu. Tres continuæ voces Tetrasyllabæ, quarum postrema dimidiatum videtur continere versum.

Injugis versus dicitur, cujus pedes nullam vicini syllabam subeundo finiuntur ἀσύνδετος.

Nobis dulcia carmina, nobis dulcia vina.
Doctus nobilis atro semper rarior ovo.

In hujusmodi versu non raro vitium est dispositionis, dum nimirum Monosyllaba intercedunt. Exempli gratia.

Nos præceptor doctos iussit scribere versus:
Nobis Rex sit talis qualis iam fuit ante.

Cacophonus est ridiculus, incomptus, insuavis, in quo nullus decor, aut elegantia.

Sanguine fraterno primi muri maduerunt.
O Tite tute Tati tibi tanta Tyranne tulisti.

Æquidicos nonnulli vocant versus, quorum dictiones omnes ab una incipiunt littera.

Æquidicus alijs dicitur, qui singulis propositionibus antithetas subdit dictiones. At hic orationis, non dimensionis est affectus.

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.

Hic ab alijs Contrarius appellatur: quod in eo nominum, & verborum oppositio sit.

Politicos appellant, in quibus numerus syllabarum, non quantitas, rhythmus, non metrum consideratur. Horum in Hymnis Ecclesiasticis frequentissimus usus est.

Reciprocus, vel Retrogradus, qui à fine orsus, retrogrado ordine fertur: idque aut eodem carminis genere, aut diverso, ἀντίστροφος.

Aurea sublimi tecta ni ore micat.

Ex hoc recurrit Iambicus.

Quorundam ingenio factum est, ut relegendo eadem species referetur, idque vel eodem sensu, aut etiam contrario.

Idem sensus.

Præcipiti modo quod decurrit tramite flumen,
Tempore consumptum iam cito deficiet.

Contrarius sensus.

Laus

Laus tua, non tua fraus: virtus, non copia rerum
Scandere te fecit hoc decus eximium.

Fit etiam recursus per eadem elementa.

Signa te signa temere me tangis & angis,
Roma tibi subito motibus ibit amor.
Si bene te tua laus taxat sua lente tenebis.
O ut ares animo n mina sera tuo.

Mobilem & Proteum vocitant, cujus dictiones sedem mutare possunt, sed raro sine elegantiæ jactura.

Mobile mutatur semper cum Principe vulgus.
Perfide sperasti divos te fallere Proteus.

Correlativi Grammaticis sunt dicti, in quibus ad verba singula, casus sin[illegible]untur.

Pastor, [illegible] pavi, colui, superavi,
Capr[illegible] fronde, lig ne manu.
Tha-sis, Mea[illegible] placat, veneratur, honorat,
Thure, auro, myrrh[illegible], numina, sceptra, regum.

Concordantes vocant, in quibus voces quædam ita sunt communes duobus, ut serviant contrarijs.

Et canis in sylvis venatur, & omnia servat.
Et lupus in sylvis nutritur, & omnia vastat.

Serpentinus, ὀφιοειδής, ἐνιαυτὸς, κύκλος, cum Hermogene vocari potest, quod in se recurrat initio consentiente fine.

Crescit amor nummi quantum ipsa pecunia crescit.

Hoc non tantum fit in uno verbo, verum etiam in hemistichio, hoc est, dimidiato versu.

Graia iuvenca venit, quæ te, patriosque penates
Perdat, io prohibe, Graia iuvenca venit.
Militat omnis amans, & habet sua castra Cupido,
Attice crede mihi, militat omnis amans.

Intercalaris, qui inter versus inseritur, & post versus aliquot repetitur. Apud Virgilium.

Incipe Mænalios mecum mea tibia versus.

Apud Ovidium.

Impia quid dubitas Deianeira mori?

Græcis dicitur ἐμβόλιμον ἔπος, ἐπιμελῴδημα, ἐπῳδὴ, ἀπόκομμα. Theocrit. Scholast.

Interpositus, qui salvo sensu tolli potest, ut sunt omnia epiphonemata, Græci παρεμβεβλημένον vocant, cujus species est Intercalaris, & Nothus.

Tantæ molis erat Romanam condere gentem.

Nothus versus dicitur, qui temere insertus, neque elegantiam habet, nec auctoribus eruditis est dignus. Hunc Ausonius Spurium appellat, quasi non γνήσιον, id est, genuinum, sive germanum, eo versu:

Quique notas spuriis versibus apposuit.

Reperitur, qui eodem opere semel atque iterum ponitur, auctoris ipsius singulari judicio, qualis ille Virgilij.

Vitaque cum gemitu fugit indignata sub umbras.

De exitu Didonis & Turni.

Et iste Horatij.

Laevo suspensi loculos, tabulamq; lacerto.

Quo ad Maecenatem bis utitur, primo Sermonum, & Epistolarum libro.

Distinctus, qui ad id quod propositum, ordine respondet Virg.

Iphitus & Pelias mecum: quorum Iphitus aevo
Iam gravior, Pelias at vulnere tardus [illegible]

Neque in his, neque in cujusquam [illegible] omnibus magnum operae pretium erit, sine scri[illegible] itaque adolescens optimè, ut ingenij tui vir[illegible] atque aliquam antiquae elegantiae, ex praestanti[illegible] Poetarum tabulis imaginem depingas,

Omnes ante alios animo venerare Maronem,
Atque unum sequere, utque potes vestigia serva:
Quod si forte tibi minus hic suffecerit unus,
Adde illi natos sub eodem tempore vates,
Parce dehinc puer, atque alios ne quaere doceri,
Ne te discendi capiat tam dira cupido,
Tempus erit, tibi mox cum firma advenerit aetas,
Spectatum ut cunctos impune accedere detur.

Index Capitum Reformatae Poeseos Institutionis, priore numero ipsum caput, *posteriore paginam denotante.*

Rich Richar

Recapit

Ann

Samuel Mix
His Book
Anno Domini
1718

